ADEX

materia q̃ in hoc libr. sunt

1 de iudiciis folio 1.

2 navigantis de usuris 72

3 de penit.ª 86.

4 de sigilo confessionis 136.

5 de adquirenda et amittenda possessione ff. 196.

6. tratatus de succes.e de visio.e et colat.e bonor. 208.

7 tratatus de lucris adquisitis constante matrimonio — 244.

Tiempo si tanta vida acainan diste
si la de Seth. y Enoch. tanto aumentaste
si a Lamech. tantos años concediste
y tanto los de Sem multiplicaste
si en viuir tan dichoso a Sala hiciste
y tantos dias a Reuen contaste
porq̃ acelerarás tanto la partida
de aquel por quien lloro la misma vida

[illegible]
Seth 905 años
Enoch 965 años
Lamech 777 años
Sem 600 años
Sala 433 años
Reuen 502

x an[illegible] 254. y. 258.
x versos. al. fol. 15[illegible] y. 153.
x hojas en blanco donde se puede escribir. al prim.º 5. hojas.
al. folio. 70. dos. hojas.
al. fol. 85. una plana.
al. 135. una plana.
al. fol. 155. una hoja ya esta escrita.
al. fol. 207. una hoja.
al. fol. 214. seis hojas.
al. fol. 241. tres hojas y una plana.
al. fin. deste libro seis hojas.

Valence

Vaz

M-131

℣	Ad Tex. in c. 1. de juditijs	fol	6
	ad Tex. in c. 2. d juditijs	fol	29
	ad Tex. in c. 3. d juditijs	fol	57
℣	Ad Tex. in cap. navigantis de usuris.	fol	72
℣	Ad distintiones de penit.	fol	86
	De solemni. & publica penit.	fol	88
	De Virtute Penitentiæ	fol	98
	De sacramento Penitentiæ	fol	101
	De materia sacram.ti Penit.	fol	107
	De forma sacramenti Penit.	fol	121
	De ministro sacramenti Penit.	fol	126
		fol	
℣	Disputatio de sigilo confessionis	fol	136
℣	Ad tit. de adquirenda & amittenda Poss.	fol	156
	ad Tex. in l. 1. d adquirenda Poss.	fol	157
	ad §. Primum eiusdem legis 1.	fol	172
	in Tex. ibi eius q. rei vestigium	fol	175
	ad Tex. ibi item Vello capta	fol	176
	ad Tex. in l. 1. §. 11. vir Uxori iuncta seqtr interpretatio ad iura in l. 1.	fol	177
	§ item adquirimus cum sequenti in Tex. nro ibi. & quidem earum	fol	198
	& cetera in finem	fol	202

Tractatus de success. diuiss. et colat. bonorum intr fratres — fol — 208

Ad Tex. in authentica cesante et authent.a post fratres 1.a et 2.a C. de suis et legitimis heredibus — fol — 208

Vtrum preferatur ex vtroque latere in querela in officiosi tti fratribus ex vno latere tantummodo — fol — 232

sequitur 4 inuestigatio de diuiss. et colat. bonorum intr fratres vnius et alterius maioni et quomodo ad eam concurrant — fol — 233

sequitur 5. et ult.a q.o circa diuiss. bonorum in meliorationibus 8.o et 9.o — fol — 238

Sequitur tractatus de lucris adquisitis constante matrimonio intr virum et vxorem quomodo adquirantur diuidantur et amitantur — fol — 244

Arenga para un sustentante de conclusiones fol. 151. et 68.

arenga p.a quando uno se gradua de vachiller. fol. 259

cruces del calvario. 155.

Responso de san antonio en latin y Romance 207

Actio negotiorum gestorum est personalis aduersus eum competens, qui sua sponte absentis negotia gessit, ut reddat rationem administrationis suae, et haec est directa; contraria uero est, quae datur negotiorum gestori aduersus dominum, si res utiliter gesta sit ut praestetur id, quod necessario, vel utiliter, non etiam voluptatis causa; item ut liberetur ab obligatione pro domino negotiorum suscepta, et generaliter, ut praestetur ei immunitas rerum gestarum.

actio etiam pignoratitia duplex est, directa et contraria; et actio pignoratitia directa, est personalis, iure ciuili introducta, debitori competens aduersus creditorem ad repetendum pignus, et id quod sua interest, si ei satisfecerit. contraria etiam est personalis

ex his quatuor speciebus contractus innominatorum, do, ut des, do ut facias, facio ut des, facio ut facias solum ex tribus prioribus competit actio praescriptis verbis, nam ex quarta nascitur actio de dolo ——————

actio praescriptis uerbis aestimatoria est personalis, ei competens, qui rem aliquam certa aestimatione, aut uendendam aut utendam dat: sic ut ipsi rem eandem incorruptam, aestimationem ve eius restituat.

Actio præscriptis verbis ex permutatione, eiq̃ ē personalis, ei competens, q̃ rē suā animo permutandi dedit, ut rē ab altero ex permutatione consequatur.

Petitio hæreditatis, ē actio mixta, hæredi competens adversus possidentē p̃ hærede, vel pro possessore, ut hæreditatē totā ꝑ partē consequatur una ꝯ accessionibus

Actio ex stipulatu de dote ē personalis, et datur adversus stipulantē p̃ consequēda dote p̃missa, constante Matrimonio, ꝑ eiq̃ p̃ repetēda, eo soluto.

Compensatio ē debiti ad debitū invicē, iuxta solutionis ad concurrentē quātitatē contributio.

Minutas humanas

Jhs. mr.a y Joseph

fol. 1522 decretalium

De judicijs.

Baluza

1

ADTITVS DEIVDICIJS ADRVBRICAM

anno 1629.

1° Nulla utilior in praxi nec frequentior reperitur nri tti tract.e est ultimum iuris preceptum ad quod omnia allia ordinantur ius suum unicuique tribuere. §. iuris. precepta instituta de iustitia et iure in eo enim tota iustit.e ratio consistit merito quod apud omnes gentes iuditia inuenta sunt ut publica autoritate ius suum unicuique redatur quod non aliter naturaliter quam magistratum autoritate fieri pst. l. 2. §. post originem ff. de origine iur. et hoc necessario auditis partibus et causa cognita l. 1. C. de execut.e rei iudicate cp. iudicantem 30. q. 5. nemo enim in sua causa iudicare pst. l. extat ff. quod metus causa. l. unica C. nequis in sua causa. l. nullus C. de iuditijs ea quam rat.e post latas leges creati sunt magistratij. ut ius dicendo iura sua unicuique tribuerint ut in d. §. post originem recte Donelus lib. 17. comentario 27 cp. 1°. Oliuanus de actu tt.o 1°. in prefacione a. n.° 5. q plures aducunt rationes propter quas institute sunt apud gentes iuditia

f. n.° 20.

nemo in re sua f. causa iudex ee pst

TITVLVS DE PRAESCRIPTIONIBVS

2

Vnde nedũ ut omnes Vulgo agnos
cunt post Reim. hoy liuexos ꝯpelata in l. lib. de Judiciis
Valli ꝑ ꝑparatorijs iuditio ꝙ tractauit merito ad ipsa
iudicia. Q. omnes iudiciales processus pertinuit. Sec. ē. munita
ꝯ xcepta Suius xubxiꝫ stimulatio quamuis ab interpretibus n.
sine magna Q. super Vaua themate disputata ~

3

Colligitur g. h. ex Vulgata tra
ditione regula illa Vallidꝫ ee argumentꝫ de ꝑparatorijs
ad ꝑparata. l. ad xg mosicꝫ 56. l. ad legatꝫ 62. ff. de
procuratoribus Q. idꝫ ee iuditiꝫ ꝑparatorij Q. ꝑparati
Vulgo tradita in l. liuexi 7. §. fin. ff. de liuexali causa l.
Ordinarij. C. de rei Vendicat. l. incepti. C. de intradictis. cp.
i. de causa possessionis ~

ꝑparatoxis ad ꝓxe ꝑparata valet argumentum

Dixeruxa Hec omnis traditio. n. 4.
ē. uniꝛsaliter tenenda ꝙ in multis casibus ꝑparatorij di
ffꝛsꝫ ē. iuditiꝫ ex diffꝛsitate xationis ut explicat Nabaxxo. h.
an. 4. sponsalia enim ꝑparatoria sunt ad matrimonium
l. 2. ff. de sponsalibus adeo ut proficuo matrimonio spon
salia consentra proficiat. l. oratio ff. de sponsalibus odie in. ex
decreto concilij sess. 24. de reformatione cp. matrimoniꝫ
constat.
sine forma xcilij stractꝫ nullꝫ ee. sponsalia in. sine illa va
lida sunt ut ex multis ostendit Santius de matrimonio lib.
i. cp. 12. discrimino xatio pendet ex diffꝛsitate xationis inter
sponsalia Q. matrimoniꝫ ꝙ matrimoniꝫ clandestinum. n.
allia xatꝫ proficuta nisi ut euitata denuinatus Q. adul
texiꝫ ꝙ stractꝫ clam pxiori matrimonio stra sens alliꝫ
publice recebat Q. ita cuꝫ de i. in. ostaret ecclꝫ cogebata

Los despossorios son camino y preparatorio p.ª el matr.ª y el matr.ª clandestino, no vale, y los despossorios clandestinos, valen. Luego, no es bonissimo enel preparatorio lo que enel preparado.

ad 2m., quod vere conuinatus V. adulterium erat id v. n. pro
cedit in sponsalibus nam matrimonium contractibus contractum prioribus spon
salibus stantibus validum est V. ideo n. datur periculum conui
natus ~

5. Nec obstat Tex. in d. l. oratio ff de
sponsalibus. V. in l. si quis tutor §. quamuis ff. de ritu nuptiarum.
Vtrobique enim ius comprouat quod prohibito matrimonio prohi
uita quoque censetur sponsa nam respondetur quod in his iuribus
absolute prohibetur matrimonium, Vnde cum sponsa sint pro
misio futuri matrimonij n. mirum quod prohibito matri
monio censeantur prohibita sponsa. at concilium n. prohibuit
absolute matrimonium contrahere sed solum sine forma conci
lij sic etiam cum inter consanguineos prohibeantur matrimonia
procul dubio censeantur etiam prohibita sponsalia. quasi pro
missio rei illicite ~

prohibito matrimonio prohibita sunt sponsalia

6. Quare allia ratione merito eorum ssa
receptiore quod dicunt quod sicut matrimonium metu
contractum est ipso iure nullum similiter V. sponsa; eodem me
tu contracta irrita sunt ut prouat Cob. in 4. 2. pte cap.
3 §. 5. n. 1. Barb in rubrica soluto matrimonio
4 pte n. 30. V. veriorem docet Santius de matrimo
nio lib. 4. disput. 19. n. 3. V. e. expressus Tex. in cap.
ex literis de desponsatione impuberum ex quo coli
gitur sponsa coacta esse ipso iure nulla, nec dici potest ut
sentiunt contrarie ssi. Autores Tex. illum procedere quando
metus continet vim absolutam n. v. conditionalem nam
hec interpretatio huius eius dem Tex. repugnat que
aperte denotant fuisse vim conditionalem ibi minis

Parentum impulsa, ~

Obijci tn pst nam in hac spetl 7
n. eadem versatur ratio in matrimonio V. spons. bus ideo n.
matrimonium metu stractum iritum e. qa si semel vali
dum eet amplius rescondi n. poset at spons.a quan
tunuis Valida facile rescinduntr q° quanuis ma
trimonium metu stractum sit nullum simul ipso iure, spons.a
Valida erunt quanuis rescindenda sicut ceteri
ss.us, sd facile respondetr. 1°. matrimonium metu stra
actum ea rat.l nullum e. nam hic ss.us ex natura rei ex=
iguit sensum spontaneum tunc 2. nam spons. metu
stracta n. ideo dicuntr nulla. qa simile matrimo
nium nullum e. sd qa aiure canonico declarantr nu
lla V. ita dicendum puto q etsi fateamur nulli
tatem matrimonij metu stracti aiure naturali ortum
hauere fateuimur tn. spons.a metu stracta n. ee.
iure naturali irita sd iure Pontifitio ~

Unde oritr quod n. solum ma 8
trimonium metu stractum nullum ee ipso iure sd etiam
ex eadem liberalitate ad matrimonium desiderata, nos
citr consequentr constitutum pro iuri tutoris meritu, factum +
ad contrahendum matrimonium nullum ee nam matrimo
nium ~~nullum~~ postea celebratr Vtute prioris consensus
q sup durare censetr cp. fin. de procuratoribus
lib. 6. quo casu consensus ad constituendum procuratorem
Vr. factus ad matrimonium sicut metus iritat ma
trimonium similitr iritauit constitutum procuratorijs
notat recte Cob. in 4. 2 p.te cp. 3. §. n.° 6. Padilla

omnes stractus metu stracti ipso iure sunt validi possunt tn. stradici at v.° matrimonium metu f. vi stractum ipso iure nullum e. sponsalia v.° n. ipso iure sunt nulla sd iure Pontifitio ut hec

in l. interpositas n.° 7. C. de tranxactionib. —

9 Fateor tn plures existimase hoc n. ee speciale in constitut. procuratorijs ad matrimonium sd generaliter procedere in quacunq procuratorijs constit. ex textu in cp. accidens de procuratoribus ibi procuratorem liuere ordinare valeat prouant Ostiensis in cp. 2. de his queui Viuidus Panor. n.° 18. et Rom singulari 75. 3. Flamineus de resignat. lib 9. q. 7. n.° 42 et lib. 13 q. 1. n.° 47. —

10 Horum autem opinionem n. probo neq id deduci pst ex d. cp. accidens ut ipse Rom. fatetur singulari 124 Padilla et Cob. lib 1.° alegati nam solum docet locum tutum partibus ee concedendum ad constituendum liuere procuratorem n. tn inde sequitur quod si de facto procuratoris constitutio metu fiat, sit ipso iure nulla sd anullanda tantum recte q.° dictum e. id ee speciale in constitut. procuratorijs ad matrimonium rat. liuertatis in illo requisitum —

11 Maior autem e. duuitatio an dotij promisio metu facta sit ipso iure nulla sicut matrimonium et nullum ee prouat Iurisconsultus in l. simili ex 22. §. si dos ff. quod metus causa ibi si dos metu promisa sit n. puto nasci obligatum qa e. verisimum nuptialem promissum dotis ullam ee quod ipse extendit l. fin. tt.° 11 part.a 3. ad promissum arrarum ut metus facta n. valeat ut ibidem notat Gregorius Vuo oprometiesse Padilla in d. l. interpositas n.° 7. C. de tranxactionibus —

Dos metu facta ipso iure nulla e.

Negare tn n. posumus dubiã 12
ee dicti §. si dos decissã unde Bart. ibidẽ asserit p
missã dotis metu factã ipso iure validã ee inteli
gemus Txm. in d. §. si dos ut procedat quod dos ex
simplici promissõ procedat absq stipulatõ quem
seqtr Alexander in cp. cũ locũ n. 28. de spons.
tandẽ Barb. in rub soluto matrimonio. 4. pte. an. 32. in
teligit illũ Txũ d. promisione dotis n. expsa certa quã
titate nã cũ eo casu prudentis viri arbitrio texanda
sit quod dos metu promisa e. arvitra vita Vir pru
dens nullã quãtitatẽ deveri sit vo certa quantitas
promisa sit. asserit valere promissã ~.

Sd. aduc id ee spetiale in pro 13
misione dotis ut metu facta nulla sit ipso iure re
cipitr ex doctorũ ssa provat gla in cp. 1o. tuo coactus
de his que vi vibidẽ Butrius n. 8. Card. qe 1a. Panor n.
9 Baldus in d. §. si dos in pri Paulus in l. 1a n. 1 C. de
restringenda Nob de dote. 6. cp. privilegio 39. n. 1. Gra
maticus decisione 103 n. 68. Silvestr tuo metus qe 8.

Huius spetialitatis ratõ duviam 14.
ee fateor sd omunitr receptũ e ideo dotis promissã me
tu irritari qa dos accesoria e. matrimonio. cũ sine illo ee
n. pose l. 3. ff. d. iure dotiũ. l. nec ullã §. 1o. ff. de pe
titione hereditatis. l. fin. tuss sicut C. de donationibus
ante nuptias atq ita irrito propter metũ matrimonio qd
e principale irrita quoq erit dotis promisio accesoria ex
regã Tx in l. cũ principalis de regã iuris lib. 6.

Inpugnat nervose hanc ratõ Herb. 15

Vbi sup̃a n̄. 29 hꝫ viciato ꝓncipali dꝫ accessoriꝫ viciata
quod eadꝫ in utrosꝫ militat ratio argũ Text̃ in l. Ocilij
C. de spōsis minorꝫ sed inter dotem matrimoniꝫ dixi
sime vtantꝫ rationes. matrimoniꝫ enim ideo metu
tractꝫ nullꝫ ee qa ex natura rei exigit vsensꝫ spon
taneꝫ Vsemel validꝫ rescindi. n̄. pst. Vides multa
in matrimonio locꝫ habent que in dote accessoria. n̄. admi
ttunt lex enim ciuilis pasin circa dotes disponit. quod mi
nime circa matrimoniꝫ efficere pst ut bulgo traditꝫ in
cp. licet de restitutionibus sic etꝫ in spons. pena pecu
nialis nullius ẽ. momenti. cp. gemma de spons. si vñ. dos
sub certa pena promittat valebit pena. l. si pacta 12.
§. si mulier ff. de pactis dotalibus, sic etꝫ accessoria ẽ. ꝑ
sentia Paxoqui V. testiꝫ ad valorꝫ matrimonij V.
accessoria illius ex d. ocilij decreto ac nihilo minus.
naturaꝫ ꝓncipalis matrimonij. n̄. segta, ng hoc
metu initatꝫ, illa vñ minime ut exmultis ostendit Sanchꝫ
de matrimonio lib. 3. cp. 29. n̄. 9. ꝙ nullo modo dicendꝫ ẽ.
eam ee ratꝫ initandꝫ promissꝫ dotis quod sit accessoria ma
trij quod metu anullata.

26 Sed quamuis hoc argumentꝫ difi
cile sit responderi in pst. quotiꝫ lex n̄. initat expsse
accessoriꝫ sed ex ipsa met anullatꝫ ꝓncipali sit consen
initꝫ procul dubio necesse ẽ. eandꝫ ratꝫ militare in ꝓn
cipali V. accessorio ut argumentata Barb. Venꝫ quod
lex ipse initat accessoriꝫ, ergo quod ꝓncipale ẽ. initum
ni sil. referat eandꝫ t. diversꝫ ee in utrosꝫ ratꝫ Unde
cꝫ in promissione dotis sit expsa legis irritatis n̄. ẽ. mi
nꝫ Vides tali recusatio tangꝫ metu facta initaꝫ si

fiat quia matrimonium iritum e. in allijs v. exemplis diffusum e. quoniam n. datur expressa legis anulatio. Vt ideo anulato matrimonio tanquam principali n. censetur allia acusatoria anulata ex diversitate rationis.

Ex dictis etiam n. leuiter in rubrica nostra controversum e. an sicut mulier pro adulterium dote priuatur cp. plerunque de donationibus inter cp. ex parte de consuetudine. l. 5. tt. 20. lib. 8. copilationis sic etiam propter oscula amplexus. Et similes tractus dote priuetur eo quod preparatoria sint ad adulterium. l. Vsi amicus 9. ff. ad legem iuliam de adulterijs quarat. partem afirmatiuam tuetur Baldus in cp. tue de procuratoribus Rubrica Ripa, de iuditijs n. 26. Clarus lib. 5. Sententiarum §. adulterium n. 26. Surdus de alimentis tt. 7. q. 36. an. 32. Vt mouentur ex Fru. in cp. 1. §. 1. qq modis fundum amittatur, ibi si turpiter cum ea luserit. l. consensu §. Vir quoque l. fin. §. inter culpas. l. de repudis. cp. neque alliqua 27. q. 1. 17.

mulier pp adulterium commisum ad dote priuatur

Contraria v. sententia receptior e. nam in osculis Vt adulterio multo diversata ratio arg. Fru. in cp. 1. de matrimonio contracto contra interdictum ecclesie Vt probari potest ex d. l. consensu C. de repudijs. vbi referuntur casus propter quos mulier repudiari potest. Vt dote priuari Et nulla osculi Et similium fit mentio, tum etiam nam cum priuatio dotis sit pena commisi adulterij extendi n. potest ad casus in iure n. expresos arg. Fru. in l. si quis Et si quis §. dibus autem Marcus ff. de religiosibus autentico d. n. eligendo 2. nuuenti §. optimus colat. 1. cum aduetis a Firaquelo in l. si unquam Vuo reuertatur. n. 232. cp. de reuocandis Molina d. primo. 18.

genis cp. 9. n.º 10. Farina tomo 2 criminalium tt.º de penis. q.e 19. n.º 23. ~

19 Nec ex eo quod id sit specialiter in feudatario statutum licet inferre ad priuatum dotis ut recte prouat Alciatus lib. 4. parergon. cp. 10. Cob. in. 4. 2 parte. cp. 6. §. 6. n.º 3. Menoqus de arui trarijs lib. 2. casu. 267. & 287. quare merito Baldi ss.m impugnant Reminaldus. ti. n.º 17. Menoqus lib. 5. presumt.l 41. an.º 26. Barbosa in lib. 2. ff. de soluto matrimonio in principio. 1.a p.te an.º 69. Caballos in practicis q.e 709. ~

20 Sed his & allijs omissis que aliena videntur a rubrica nra Videndum e. quod & cotuplex sit iuditium & ommisis relati a Mar. de ordine iuditiorum. 1.a p.te in principio Nauaro. ti. an.º 14. p. prie loquendo in Rubrica nra significat actum iudicis ius dicentis & determinanti sunt inter litigantes ideo q. ss.a que controuersie finem imponit res iudicata dicitur. l. 1.a ff. de re iudicata. cum tn. Hec ss.a aut iuditium sine cause cognit.l ee. n. posit ut iudex litigatorum iura inteligat, ideo iuditium eas quoq. partes continet sine qq. sistere n. post, ut recte Donelus. lib. 17. comentariorum. cp. 3. allias. en. nulla exit ss.a l. 4. C. de sententijs & interlocutionibus unde in rubrica nra. & similibus iuditium pro cause discussione ~.

21. Hoc en. iuditium Varie a doctoribus difinitur ut referunt meditij de difinitionibus.

C

lib 2. cp. 18. Parladorus rerum cotidianarum. cp. 136. receptior tn. difinitio é. quod iuditium sit actus trium personarum iuditis actoris & rei in iuditium ostendentium eam v° difinitam multis argumentis impugnat Detius. h. n°. 3. Alciatus lib pardoxorum. cp. 9. tutius g°. sic definitur iuditium é. litigatorum apud iudicem legitima deceptatio ut recte docent Donelus in Rubrica

* Difinitio juditij

Hoc autem iuditium sic explicatum duplex é. ut notat Petrus Gregorius lib. 47. sintagmatum cp. 4. Asinius in praxi. cp. 5. é. en. alliud criminale alliud civile & adi pot. alliud mixtum ut latisime disputat Tari tt°. 2. questionum criminalium q°. 100. Vrevitur tn. dicendum é. ius civile dici quoties agitur ad modum privatum sive ex contractu sive ex delicto criminale v°. dicitur quoties de crimine principaliter agitur ad publicam vindictam etiam si pena pecuniaria imponatur. l. 2. de publicis iuditijs §. 1°. instituta eodem. dum tn n. parti sed fisco pena apliceta l. fin. ff. de privatis delictis. l. 3. ff. de sepulcro violato cum aductis a Menogo. de arbitrarijs lib 6. 2. casu 265. Gregorius lopes in l. 9. tt°. 4. Partita. 5. Gutierez. lib 1°. q 106. n°. 6. 22

quando sit ius civile & q° criminale

Mixtum v° dicitur in quo de crimine principaliter agitur ad publicam vindictam & penam fisco applicandam & simul ad utilitatem privatam & penam + ~~fisco~~ applicandam & ita ex quolibet iuditio sive principio sive privato duplex oritur actio altera criminalis ad publicam vindictam, altera civilis in factum ad privatam utilitatem d. l. fin. ff. de privatis delictis. l. fin. ff. de iniurijs. l. q nomine ff. ad legem corneliam de falcidijs. l. unica

juditium mixtum q° sit

23.

+ parti

C. quid civilis actio criminaliter iudicet. l. 2. tit. 20 lib 8. copilationis ~

24. Quarbis q̃ hanc comunem traditionem impugnent Panor. tr. n. 1. Duarenus. lib. disputationum cp. 35. Rouertus. lib. 4. sententiarum cp. 9. ab ea tn recedendum n. e. ex Vuis Tex. in. l. locatio §. quod in licita de publicanis et vectigalibus. l. Pretor 752. ff. de iniuriis et n. obstant iura quod in contrarium elegantur ut in autentica C. de epis quod exitis autentica sino ve iuris C. de pena iuditis q male iudicauit. l. unica C. quod civilis actio. l. fin. C. de requirendis reis in qq cause criminales et pecuniarie tanquam contrarie proponuntur nam quarbis simul fit mentio cause criminalis et pecuniarie nomine pecuniarie inteligimus civilem qa sic distinguitur a criminali de qua in eadem dispositione fit specialis mentio ut in dictis iuribus nihilominus. tn. ubi absolute fit mentio cause pecuniarie n. oportet necessario inteligere iuditium esse civile sed ex subiecta materia aliqua pst inteligi criminale ~

25. Nec tn obstat Tex. in. l. Gaius Seius ff. ad silianarum ubi pena fisco propter delictum aplicatur et tn causa dicitur pecuniaria. n. criminalis Varia respondent relati a Menoquio de recuperanda remedio. 1. n. 159. dicendum tn. quod ibi. n. criminaliter sed civiliter petite hereditatis agevatur nam ipso facto Vona defuncti fisco que sita sunt propter nom institutam acusatam et ita n. a fisco potuerunt vindicari ibi. en. agevatur. n. de pena fisco

aplicanda sd. de iàn aplicata vindicanda ideoq̃ me
rito causa dicitr pecuniaria ideoq̃ merito causa dicitr
pecuniaria ut ibidẽ notat Bar. &c. in. l. 1ª. ff. de
his qq. ut indicnis Ripa in rubrica nra. nº. 15.

Nec etz obstat Txus. in. cp. per 26
petuã. 32. d. simonia Unde si agatr de removendo. p̃lato
ab administratl. pp crimẽ causa. n. dicitr criminalis
sd ciuilis respondetr. en. quo in illo Txu ciuilitr de
illo crimine agevatr. n. en. ad magsimã simoniẽ penã
depositionis. cp. de hoc de simonia. cp. cũ super de cfessis
sd ad alliã multo minorẽ videlicet quod removeretr ab.
administratl. &. quanuis hec pena criminalis sit ci
uilitr en. agi dicitr qa penã multo liuiorẽ intendi
mus potius pp priuatã utilitatẽ monasterij quã pu
blican vindictã &. cũ his soluitr rubrica nra.

Laus Deo

AD EXTV
IN. CAR. I ED IVDTIS

explicandum A Doctore hoc anno 1625. Balbo 1
ex nri txus inscriptl. qui sic inscriuitr ex cilio africano
coligunt Feli. Ripa Greg. Alciat. Riminaldus. h. in prin
cipio huius Txus cstitutẽ n. ee Pontificis sd. cciliaris ut no
tat Antonius Agustinus in 1ª. colatl. decretaliũ. cp. 1º. Cora
sius in notis ad hunc Txũ cũ allis aductis a Santio de ma
trimonio lib. 8. disputl. 5. nº. 9. &. cprouatr ex inscriptione

Textus in. cp. 2. de electione cp. 1. de pactis cp. 1. de sponsalibus cum similibus ex quorum inscript. constat constitutiones esse conciliares n. pontificias. quod v. inscript. aponitur nomen Pontificis quanuis allias constitutio in concilio edita sit pontifica dicitur n. conciliaris Xa Textus in. cp. licet. cp. cum in cunctis. 7. cp. ne pro defectu 41. de electione cp. n. nulli de rescriptis, cum aductis a Mandosio in regula de infirmis resignantibus q. 12. n. 12.

alias esse constitutiones conciliares. alias Pontificias.

2 Sed ego hanc distintionem mandosiam n. prouo quoniam plerunque constitutiones conciliares etiam si in illis nomen pontificis oppositum sit conciliares dicuntur cp. cum ex eo de penitentijs et remissionibus. cp. maioribus. cp. Vacante 26. de preuendis. cp. licet. canon. 26. de elect. lib. 6. semper quod constitutio conciliaris apelari deuet si ex concilio deducta sit. ut resoluit Rota in nouissimis decisione 123. prima parte.

3 Nec occiosa est hec inuestigatio multum enim interest constitutiones conciliares esse vel Pontificias quod atinet ad negotiorum praxin ut aduertit Ripa. tit. n. 8. nam si conciliaris sit continere vr. clausulam derogatoriam ad futuras dispositiones adeo ut quod. quunque rescriptum aut priuilegium contra institutionem conciliarem concessum nullum sit n. facta de illo concilio mentione, argo Textus. in. cp. ex parte de capelis monacorum. cp. 28. de rescriptis. cp. cante de etate et qualitate eo quod constitutiones concilij maiore cum maturitate facte videntur argo Textus. in. cp. prudentium de ofitio de legati et prouauit expse Arqdiaconus in. cp. 1. de constitutionibus ibi Cob. lib. 4. Variarum. cp. 16. n. 23. Santius de matrimonio lib. disput. 28. n. 6. Gonçales. ad regulam 8. glos. 18. n. 103. Garcia de venefitijs.

dispositio seu rescriptum contra constitutionem conciliarem nullum est. nisi de illa fiat mentio.

C

Venefitijs tomo. 1. 4. p.te cp. 5. n.o 25.

Quę ss. quanuis in puncto iuris n. sit sine dificultate ɔtrariu. en. defendit Alciatus lib. 6. parodoxoꝝ. cp. 20. Flores. de mena in practitijs q. 10. n.o 5. Sarmiento lib. 3. selectaꝝ. cp. 14. praxi tn. a ss.a Arqdi aconi n. e recedendu quą prouauit Derota deciss. 176. aput Paulu emineu. V. in nouisimis 1.a p.te deciss. 122. Et ita de stilo curię sepe obseruatr Veluti in ɔmisionibus apelationu in qq. senper fit derogatio generalis ɔcilij de duabus dietis cp. 28. de n. nulli de rescriptis Et in dispensationibus super defectu natalium de quo fit mentio cp. 1. de filis p̄suiterorꝝ. Et ad venefitia in ɔpatauilia de quo fit mentio in cp. de multa de p̄uendis Et dignitatibus Et in ɔmutationibus ultimaꝝ. Voluntatu de quo fit mentio in clementina qa ɔtingit de religiosis domibus ex his tn. ɔstat sufere generale concilij mentione Et derogatione ɔstitutionis ɔciliaris absq eo. quod necese sit ex p̄sa facere mentione illius ɔstitutionis ex Menoqo. ɔsilio 249. n.o 11. lib. 3. Et quod magis e. suficit clausula illa generalis. n. obstantibus ɔciliorꝝ. ɔstitutionib. ut notat Cob. in 4. cp. 8. n.o 9. §. 8. Molina de iustitia Et iure tomo. 1. tractatu 2. disput.e 13.

suficit mentio generalis. seu generalis derogatio. licet expresse. sere specialiter non fiat. Veluti. dicendo. non obstantib. conciliorꝝ constitutionibus.

Quod si queras quare in Curia Romana in quą tutoris Et allijs gratis ɔ̄a Tridentini decreta factis nunquą oponitr derogatio nec etiam generalis ɔcilij responderi p̄st. ex decreto eiusdem tridentini ssess.e 25. de reformatione cp. 21. ubi omnia remituntr Romanij Ponti. remisione aut disposit.e quapp. vr

in coadjutorijs. gratijs

quod in dictis graçis potius utitur Pontifex facultate sibi in conçilio conçesa neq aliqd. statuit ctra cçiliu Garçia de venefitis tomo. 2. quarta pte cp. 5. nº. 3. 4. ~

6. Sd cu illa protestatio facta in d. cp. 21. tridentinij in omnibus allijs cçilijs facta inveniatur cu omnia Pontifici subijçiantur in illis que ad legem humanarum disputatem pertinet verius existimo rationem Stilij curiæ Romane deduçendam ee ex cstitut. Pij. 5. qua cavetur quod quoties gratia Pontificis manu signata fuerit ut fit in omnibus gratijs veneficialibus n. sit necessa tridentini derogatio et ita a cardinalibus conçilij declaratu ee refert Garçia ubi supa quare existimo cavendu ee ab oppinione dicendu ad tridentini derogationes spetialem eius mentem desideraret ut provarent Çerola in praxi 1a pte Uvo pensio Goncales. ad regulam 83. Glos. 15. nº. 36. Enriques. tt. 2. lib. 7. cp. 26. nº. 3. ~

7. Præterea videri oportet am cçiliu africanu ex quo Tus nrr desuntus e. sit generale f. provintiale aut sinodale. e. n. triplex cçiliu ut refert Enriques. in tractatu de sinodo 1a pte. nº. 4. Iacob. de cçilijs lib. 1. art. 1. Simancas de catolibus institutionibus tt. 22. Canon de lotijs Theologiçis lib. 3. cp. 1. generale dicitur seu provinciale universale quod Romani Pontificis autoritate agregatur in quo ad se devent totius ~~[illegible]~~ cuius episcopis f. saltim illorum legati cp. 1. 15. distinte cp. 1 et per totu 17. distinte cp. significasti 4. delectatione et ostendit Enriques lib. 3. de Pontifice et cçilio cp. 2 provintiale vº dicitur quo ad solam provintiam guvernatem

Concilium triplex est. generale seu universale. provinciale et sinodale.

C'

autoritatē metropolitanij ꝯgregatr de quo fit mentio per totā 18. distinctē Et fit ꝯuocatis totis prouinciē suffraganeis Epus. Hoc v° rationale dicitr eo quod presidente legato ꝑ. primato Epi totius regni ꝯueniunt Et hoc modo racionalia concilia a prouinciatibus destinguit Bel 1°. tomo ꝯtrouersiarū. cp 2. de concilijs cp. 4. Sinodale v° dicitr quod autoritate Epis vocatis Parochis Abatib Et q̄bus dā p̄suiteris ad episcopatus gubernationē ꝯgregatr docet Enriques ubi sup̄ lib. 3. cp. 12. Et notatr in cp. allis singulis 18. Et in cp. quid. 18. q̄ 2.

Nonnulli en. ex nr̄is quos refert Et seqtr Menoqus de arbitraris lib. 2. casu 458. n° 52 existimāt ꝯcilium africanum ex quo deductus ē. Tx̄us nr̄r. Vniuersale fuisse mouentr nā in finalibus Vuis huius Tx̄us suponitr ꝯcilium potuisse priuare Cobuldeo episcopatu quod in prouintiali fieri n̄. pst cp. accusatus cp. quanuis cp. dudū 3. q̄ 6. quod ꝯfirmari videtr ex eo nā in actis ꝯcilijs illius relatis 1°. tt°. concilior̄. concilium alliud uniuersale vocatr Et in cp. 6. eiusdē concilij ex quo deductus ē. Tx̄us in cp. prime sedis 99. distinctē de prime sedis episcopo tractatu Et ei prohibetr n̄. summus sacerdos aut Pontifex uniuersalis apeletr quod n̄. nisi in generali ꝯcilio fieri potuit in quo Romanus Pontifex per se. ꝑ. per legatū adesse debet facit denique. nā in cp. deliuelis 20. distinctē inter generalia concilia qq ex ea utitr hoc africanum refertr.

Tx̄s. in. cp. 1. de judicijs. ex quo concilio deductus fuit. an et generali. vel provinciali.

1ª opinio. qd et generali

Sed ꝯtraria ss̄ Verior ē. scilicet ꝯcilium hoc

2ª cp. qd pro vinciale. africanum prouinciale fuisse siue rationale naturale quam ex multis prouat Velarminus tomo 1. lib. 1. de scilijs cp. 5. Açorius tomo 2. institutionum lib. 5. cp. 16. Et prouatur 1º nam in cp. quoniam cum sequenti 16. dist. scilia generalia enumerantur et africani nulla fit mentio tum 2º quoniam ex actis eiusdem scilij non constat fuisse vocatos epos. Totius orbis pro Pontifice nec ipsum aut alium eiusdem nomine p. fuisse scilio ut in cp. 1. 15. dist. tum 3º quoniam fraestra fracta eet. interogatus Cobuldeus. an velit coram scilio litigare si vniuersale eet. nullo enim modo potuisset tale iuditium declinare ~

10 Nec etiam obstant rationes contrarie opiniones. non ieroo quod dicitur Cobuldeum potuisse episcopatu priuari quoniam textus non negat ad talem priuationem Pontificis autoritatem esse necesariam ut infra dicimus nec obstat ratio quoniam scilium hoc africanum non appelatur uniuersale idest ecumenicum seu episcoporum. Totius orbis cum suo romano Pontifice sed uniuersale dicitur eo quod erat uniuersarum prouintiarum. Totius africe ad diferentiam illorum que fiebant per singulas prouintias cum Metropolitano ut adtulit Belarminus d. cp. 5. ad textum in d. cp. primesedis 99 dist. Rx. non esse inteligendum de Pontifice sed de primate illius illius nationis Nec obstat ultima ratio ex d. cp. de liuelis 20. distinct. nam ibi non refertur africanum scilium tanquam uniuersale ecumenicum sed tanquam legitimum idest ab eclesia comprouatum et receptum inter allia qq romani Pontifices utuntur in iuditijs ~

11 Qq premissis receptio nostri textus conclusio

contumax in n. compaxendo si laicus det de ꝑ bendi si ecclesiasticus excomunicavl ꝓ uonis n. ꝓxiuata

Falsi é. quod promisit ora iudicé litigare si fuerit contumax in n. ꝓaxendo excomunicaré potuit donec ꝑmissa Deuitata his factis absoluta priuari Fame Venefitio n. potuit idem procurata in ca. i. in fin. ca. quoniã frequẽta. §. fin. ut lite n. attestatata ca ca tzé. ca si qs episcopus 12. q. 3. l. 10. Qui 19.
quẽli tt. 4. partida 3. l. examinanta relatã a lenedo ad decreta les Cobellanca 10. Gutierez de iuramento confirmatõ 2. ꝑ ca. 28. Enriquez tomo 2. lib. 12. ca. 18. Suarez. de censuris di. put. 4. sect. 5.

Que soluũ Triplex Sanct partes 1ª probãt 12
q promisit litigare coram iudice n. suo ante litis contestatã ꝑt removeri ab eli promissione

q promisit coram iudice litigare si contumax fuerit in. n. ꝓaxendo excomunicandus ee quod pro eo redita difficile ma is q allicuius in. iudicis iurisdictõ contẽti reintegra ab libi ꝑmissa ꝓsequi ꝑt & a promissione recedere capitu Rus in l. si quis venerit ff. de iuris dict omnis iudicu g cu Cobuldeus in p. d speté a promissione recedere 16.
xit reintegra excomunicari n. potuit

* Qa. Ducitatus monet quoniã ut 13
* prelatus subditus excomunicare n. ꝑt nisi trina monitõ. caa & legitima ꝑcedenti

qs posit iuste excomunicari. Necessaria é. monitio. trina. f. una ꝓexercitoria ca. sacro 43. de sn excomunicationis ca. statuimus ca. attinet eodẽ tt. lib. 6. Fu etz quod grauis sit causa & sufficiens ma 17
teria pecati mortalis ca. nemo demnat cu sequentibus 11 q. 3. Tridentinus sect. 25. ca. 3. at in speté Suius Rus Cobuldeus nunqã monitus fuit & causa debis exat g nec excomunicandus

Qa. pars solutionis probat ex 14 18
comunicatus n. ee. absolui ꝑt nisi ꝑmissa satisfact. dubitatione monet na ea que ad certu tempus ꝓsequẽte ꝓtransacto. absq dubio nulla sit debita l. in pecatis ff. de pactis et ff. de pactuland

Si certo tpe ꝓsequẽte ca pecatis necessaria comissa

l. si unus 28. §. si cum reo ff. de pactis quod cum Cobuldeus in hac spetie excomunicatus esset quousque satisfecerit facta satisfactione ipso facto manet omne bonum ad excomunicationem et non indiget noua absolutione.

15. 2°. mouet dubitationem nam ex adverso videtur absoluendum esse ante satisfactionem quoniam quoties ratione contumatie quis excomunicatur prestita cautione de iuditio sistendo absoluendus est. cap. ex parte de verborum significatione cap. quasi fronte cap. Venerabilis. §. secus d. sententia excomunicationis lib. 6. id quod generaliter receptum est solutis spensis l. sed simus. C. de iuditis cap. quoniam frequenter §. inanis ut lite non contestata quod non docet textus nostrum absoluendum non esse ante satisfactionem.

excomunicatus ratione contumatie absoluitur prestita cautione existendi in iuditio expensisque solutis

16. 3. pars conclusionis prouat excomunicatum propter contumationem non esse Venefitio ea sola ratione priuandum dubitationem mouet. 1°. nam is qui iuste excomunicatus est iuste quoque potest Venefitio priuari cap. rursus 3. q. 11. q. 3. imo et priuari potest etiam lite non contestata cap. ueritatis d. dolo et contumatia quod episcopus in hac spetie excomunicatus potuit iuste Venefitio priuari.

17. 2. ex aduerso dubium facit nam episcoporum priuatio pertinet ad solum Pontificem romanum cap. accusatus 3. q. 6. cap. 2. de translatione episcopi quod concilium africanum etiam post cause exitum non poterat episcopum episcopato priuari.

18. Sed his non obstantibus verisima est nostri textus conclusio ad cuius explicationem in primis oportet inteligere quare Cobuldeus in spetie nostri textus fuerit interogatus an uellit litigare et non cum alias a iudice compelli

potuerit venire in iuditiu, iuditiu n. reditr inuictum in l. intr stipulantē. §. 1. ff. deuerbor oblig. cp. pulsatus. 3. q. 6. cp. si diligenti cp. significasti d. foro competenti cu aductis ab Antonio Fabro iuris prudentie Papiniane. 1. ilat. 9. adeo ut odie iure Regio permissū in carcere conpelitr reus ad iuditiu venire ita ut si litē otestare noluerit pro confesso haueta ut in l. 1. tt. 4. lib 4. conpilationis et notat Cobr. lib. 1. variar. cp. 8. n. 1. Gutierez in practicis lib. 1. q. 46.

per capturam compellitur reus in judicium venire.

Huic dificultati respondent comunitr DD. ideo Epū interrogatū fuise ut nulla exceptio fori declinata ei remaneret vel ad eū effectum ut postea concilium nullo modo recusare potuiset x. Tx. in cp. super questionū. §. nos autē de offitio delegati secuntr detius th. n. 60. Veroius. 120. Mantua. 38. Riminaldus. 57. Ripa. 34. Panormitanus. 15. ab hac. An intr ptate recedit gls. th. eo q totum concilium prouinciale recusari n. posit quasi suspectū — 19

Controuersū n. e. ocasione predicte dificultatis an tota Sinodus prouincialis recusari posit. Et. pte negatiba cu gls. in presenti secuntr relati a Rolando consilio. 19. n. 6. lib. 3. mouentr quoniā nulla pst x. suspitionis caa alegari aduersus totā sinodū. Et. ideo semper talis recusatio tanquā inanis repelenda e. arg. Tx. in cp. cu apelationibus d. apelationi lib. 6. Et. consequentr negant colegium ciuitatē. Et. similē alliā comunitatē recusari posse sequntr Aluezius in tractatu d. statutis. 2. pte q. 58. — 20

aū poterit unius loci aduocatus recusare. f. unius studij f. totā sinodū. f. totā ciuitatē aut colegiū aut comunitatē diuitatr —

Et relati a Boerio decis. 269. imo dicunt generalem recusationem omnium aduocatorum allicuius loci. vel decurionum ciuitatis aud doctorum studij. non esse admitendam prouat etiam Rebuffus de recusat. artt. 9. gl. 9. n. 46. Auendanio de exequendis. 2. p. cap. 23. n. 13. Gregorius in l. 22. tit. 4. part. 3. id quod notandum est ad declarationem Textus in l. 1. tit. 5. lib. 3. ordinamenti Et in l. 1. tit. 16. lib. 4. compilationis.

generalis recusatio omnium aduocatorum totius loci vel decurionum. vel doctorum studij non est admitenda.

21 Verior tamen est contraria sententia videlicet concilium prouintiale recusari posse arg. Textus in cap. fin. 3. q. 5. cap. quoties el primero. 2. q. 6. clementina pastoralis. §. notorium de re iudicata. Et propter rationem quoniam cum nullo iure captum sit ne colegium aut allia congregatio recusari posit generalibus iuris regulijs standum est quod docetur omnes iudices recusari posse. l. apertissimi. C. de iuditijs propter. 2. nam a concilio prouintiali potest apelari sicut a quoliuet allio colegio cap. multis. 17. dist. cap. accusatus. 3. q. 6. ergo necessario recusatio admitenda est. Valet. n. argumentum de apelat. ad recusationem cap. super eo de apelationibus quare quod concilium prouintiale. vel aliud quodcunque colegium aut communitas recusari posit prouant Panor. tit. n. 14. Felinus. 6. Alciatus 17. Ripa. 40. Veroius. 119. Et relati a Menoquio de arbitraris lib. 2. casu. 458. Bouadilla in politica. 2. p. lib. 3. cap. 8. n. 122. Boerius decis. 269. n. 3. Et aperte prouatur in cap. quod suspecti. 3. q. 5. ubi concilium fuit contra dibus Xrisostomum Et quasi suspectum recusatum ut refert Jacob Cuiatius de concilijs lib. 6. cap. 11.

a concilio prouintiali. potest apellari. et valet recusatio.

Hec tn sã̄ procedit .q. x̄ alligna adest 22
suspitionis causa ꝺ̄ totꝫ sinodꝫ .t. totꝫ comunitatꝫ q̄
varijs exemplis declarat Aceuedus in l. 1. tt. 16. libꝫ
compilationis añ. 25. secus tn si n̄ nulli ex comunitatꝫ
inueniant suspectꝫ ng tunc illi soli recusandi sunt
cetexi ꝺ̄. Suius suspitionis nota n̄. laudxante caꝫ
difinire poterunt ut aduertit Ripa .Fr. n̄. 40. C. re
lati a Capitio decis. 238. n̄. 6. C. 7. ⸗ é ꝺ̄. ad Suiuy
xei praxim aduertendꝫ q̄ et si in recitiuili ad recusatꝫ
inditis .n̄. sit necese causꝫ exprimere in recusal. sꝺ
sufficiat iuramentꝫ recusantis ex gtꝫ celebꝝ in ꝺ̄ l.
aspertissimi Vuo recusari C. de inditis C. in l. q̄ pote
rat Vuo nec illud ff. ad trebelianu cꝫ adductis a Cost.
in praxi cis. cp. 26. n̄. 10. C. idꝫ ẽꝫ procedit iure ꝺ̄ꝫ
l. 1. tt. 16. lib. 4. compilationis at ꝺ̄. in recusal. comu
nitatis causa exp̄riꝫ C. prouatꝫ necesariꝫ de osten
dit Ripa .Fr. n̄. 40. par in praxi. 1. p̄. 10. tempore n̄.
26. quod in recusal. curiꝫ cunꝫ iudicis ecclesiastici in
dubitandꝫ é. iure canonico atento cp. 2 requiritꝫ cp.
cꝫ speciale ꝺ̄. apelationibus ⸗

Sꝺ Hec omnia nequaquꝫ procedit in con 23
cilio uniuersali ecumenico q̄ nullo modo pōt recusari
Soc n. Vniuersalꝫ ecclesiꝫ repsentat C. ideo suspitionis
ca in illo n̄. admittit nec exare pōt assistit n. in
eo Spiritus sanctus ut docent omnes Teologi de fide
cꝫ ꝺ̄. Thoma 2ã. 2æ. q̄. 1. artꝰ. 1. Velaxminus lib.
2. ꝺ̄ ecclesia cp. 2. C. firmatꝫ ng a contilio generꝝ
li n̄. admittit apelatio ut copiose notat Tuscus conclus.

iuxe ciuili C. Regio ad recu
satꝫ inditis n̄ é necese caꝫ
exprimere

ad recusatꝫ inditis celebrati
cá necese é causꝫ iustam
exprimere ob quꝫ cꝫ recu
sat qua n̄ prouata idem
iudex cognosceꝫ de causa

ex. I. A
5. Hº.
p. 3.

2 S

lib. 3. d. ecclesia cp. 48. q. nec poterit recusari d. cp. super eo d. apelationibus ~

24 Sed quanuis hec omnia verissima sunt nihilominus existimo n. sine scrupulo decisi Textus nri posse acomodari quoniam ex eo n. constat Cobuldeum habuisse causam recusandi concilium quam et alegare et prouare deuet cp. 2. requiris. §. fin. d. apelationib. quarre varias interpretationes cumularunt ad Textum nrum Panor. h. n. 14. Veroius. 137. Detius. 71. Ripa 45. qq. omisis dicendum arbitror Cobuldeum n. fuisse interogatum respectu concilij sed respectu acusatoris n. ut excluderentur exceptiones declinat. fori sed ut posquam semel consensiset cum actore litigare amplius illi nullam posset exceptionem oponere illarum quas enumerat iuris consultus in l. is q. iuditio 4. l. qui acusare ff. d. acusationibus quae interpretatio congruit Vuis Textus nri ibi quam vellit cum eo sperari ut aduertit Ripa h. n. 46. alciatus n. 19. t. dici post interogatum fuisse ut excluderetur excepto illa fori declinata quae forte sibi competere potuiset eo quod initius acusat. n. fuiset seruata forma capiti 1. 2. et 4. 5. q. 2. nam alias licet ad concilium vocatus veniset nequaquam teneretur suo Acusatori respondere nisi sponte litigare voluiset renuntiato suo priuilegio ~

Dicendi rat. ad cp. 1. de iuditijs

ex. l. 4. et. 5. n. 3. p. 3.

25 Vere iam ut assignamus veram decidendi rationem ad conclusionem Textus nri supponendum est contumatiam graue crimen esse in iure nro consistens in eo quod quis superioribus suis n. obtemperet. l. contumatia. 53. ff. d. re iudicata. l. omne delictum. §. contumatia ff. d. re militari. l. una §. fin. ff. si quis ius dicenti n. obtempe

De grauitate contumatiae

n. obtemperauerit cp. 2. ibi gls. Vno contumacitr de dolo. Et. contumatia l. sancimus C. diuditijs contumax n. quasi tumidus factus superioris preceptu aspernitr cp. 2. d maioritate Et. obedientia cp. cu contumatia d heretici lib. 6. cu aductis Amenoquio d arui trarijs lib. 2. casu 153. Farinatio d. delictis q. 18. an. 25. Cobr in cp almamatr 1. pte. § 9. n. 3. Et. ideo si uerisimis penis contumatie crimen Vindicandu ee constituerunt Veteres iurisdictiones conditores ut in l. 1. ff. si qs ius dicendi cp. 1. Et. 2. d sequestratione posesionis cp. tue fraternitati ut lite n. contestata cp. sacro d. ss. excomunicationis

quotuplex sit contumatia Vide hec

Est tn contumatia in duplici diferentia allia manifesta Et. allia presumpta Manifesta dicitr que per confessione constat ueluti si citatus responderit nolle comparere. f. per ssm aut facti notorietate cp. uenerauilib. § porro d. ss. excomunicationis lib. 6. cp. fin. de coabitatl. clericorum presunta Vr contumatia quoties citatus qs ad certu die n. comparuit in iuditiu. f. aliqd alliud q a iudice fieri iusu erat intra certu tempus n. fecit. f. si latitet. ut citatio fieri n. poset. cp. quoniam frequenter § porro ut lite n. contestata comititr n. uaris modis d. qq in cp. certu 11. q. 3. siue in n. parendo siue in recedendo a iuditio ut notat Auendanio de primo Et. secundo decreto prima parte in principio Gailius in practicis libro primo obseruatione 60. Et. libro secundo de pace publica cp. 5. cum aductis a doctoribus in capite secundo de dolo Et. contumatia

qq. modis comititr contumat.

de cohabitat. clericorum presumpta vr. contumatia quoties citatus qs ad certum diem n. comparuit in iudicio vel aliquid aliud cp. a iudice fieri iussum erat intra certum tempus n. fecit et si latitr ut citatio fieri n. posset cp. quoniam frequentr. §. porro ut lite n. contestata comititr enim variis modis de qq. in cp. certum 11. q. 3. sive in n. parendo sive in n. comparendo sive in recedendo iuditio ut notat Avendanio de 1. et 2. decreto 1a. pte in principio Garidius in practicis lib. 1. observat. 60. et lib. 2. de pace publica cp. 9. cum aductis adoctoribus in cp. 2. de dolo et contumatia ~

27 Deinde supponendum est nunquam maiorem scomunicatum feri posse pro pecato quantumcumque graui nisi contumatia concurrente rat. cuius dicimus pecatorem ecclesie obedire noluisse xa Mathei cp. 8. si ecclesia n. audierit. constat ergo hanc scomunicandi potestatem n. esse a principio concessam nisi contra inobedientes ecclesie cp. audit deniq. 11 q. 3. tum etiam nam excomunicatio medicina est cp. 1o de ss. excomunicationis lib. 6. ergo si procul pa iam preterita absque contumatia prolata est n. erit medicina. d. cp. sacro de ss. excomunicationis cp. reprehensibilis 26. de apelationibus ante monitionem ergo nulla vr. esse contumatia ut copiose adtulit Cob. in cp. alma mater 1a. pte §. 9. n. 4. Suarez de censuris disp. ut. 4. sect. 9. ~

28. Fateor tamen difficilem esse predictam doctrinam

Baluza

nam sepe in iure nro videmus excomunicatos latan
pro criminibus ian comisis nulla precedente monit.
ut probat tex. in cp. quidam maligni. 5. q. 2. cp. inter
querelas. cp. Illis alius (Guillisarius) 23. q. 4. cp. raptores. cp. eos
q. 36. q. 2. tum etiam nam tex. in cp. solet el. 2. de sententia ex
comunicationis lib. 6. probat excomunicatos non solum fe
ri posse pro contumatia sed etiam pro ofensa tum deniq
quoniam omnes excomunicationes aiure non ab homine
pro criminibus prolate non videntur presuponere con
tumatos cp. si quis suadente 17. q. 4. cp. unico de
is que vi. lib. 6. clementina unica de sepulturis
cum similibus. Et ita rat. contrariam sententiam sequitur ad Main
nus de potestate ecclesie cp. 10. Cordoba. lib. 2. q. 24.
1mo Panor. in cp. 1. de raptoribus. dist. usus est. Dicens
excomunicatos ab homine latam feri non posse nisi
precedente monit. latam vero aiure monit. non indigere
sed adhuc a comuni sententia recedendum 29
nunquam excomunicatio proferatur quin prius monitio procedat vel cp. sacro de sententia excomunicationis
non est semper etenim ad excomunicatos necessaria est moni
tio nec quidquam obstat tex. in d. cp. quidam maligni ubi
excomunicatio non fertur pro pecato preterito sed pro
futuro pro illis scilicet qui libellum infamatorium
publice posuerint existimavit enim Greg. po
nentes libellum devitam non posse satisfactionem prestare
nisi se publice proderint confitendo suam falsi
tatem et quamvis regulariter nemo teneatur seipsum manifestare quando delictum occultum est cp. quis ali=
quando de penitentia dist. 1. aliquando tamen ad id necessario.

questio quis teneatur culpam suam detegere

teneta ad tolendam gravissimam infamiam et restitu
endam iniuriam alteri illatam ex libello occulte po
sito ut notat Soto. ad illum textum de secreto membro 2.
q. 6. Navarra de restit. lib. 2. cp. 4. n. 164.
Juarez de censuris disput. 4. sect. 5. n. 16.

30 Nec tamen obstat textus in d.
cp. inter querelas cum allijs supra adductis nam in
specie illorum iurium excomunicat. non fuit prolata
propter delictum omissum sed propterea quod damnum
illatum non dum fuit resercitum et consequenter crimen perse
verare dicitur veluti quando fertur excomunicationis
sententia pro furto commisso. non quia commissum est sed quia non dum
facta restitutio ~

31 Nec etiam obstat textus in d. cp. solent
dum docet excomunicatum feri posse pro ofensa is enim textus
et similes inteligi debent ex distinctione textus in cp. ex parte
de verborum significat. nam vel excommunicatio fertur pro sola
contumacia vel pro ofensa simul cum contumacia veluti
si quis iussus noluit damnum emendare sic enim in
utroque casu presuponitur contumacia contumax enim dicitur
non solum qui citatus non comparuit sed etiam qui iussus aliquid
facere precepto superioris non paret ~

32 Denique non obstat ultima
ratio nam excomunicatio a canone prolata supponitur
monitio et consequenter inobedientia eo enim ipso
quod lex hominibus aliquid prohibet sub comminatione ex
comunicationis quotidie subditos monet argumentum textus
in l. ore ad illi C. de hereticis recte ergo ditimus

Sarz legus transgressus ꝯtumatus ee suficit ergo excom
unicatus absque allia spetiali monitione ut Bulgo.
notant dd. in d. cp. sacro. Henriques lib. 13 de
excomunicatione cum aductis A Gutierres lib. 2. cano
nicarum q. cp. 4. n. 6.

Fateor tn huiusmodi ꝯtumatus 33
regulariter iudicari ex eo quod canonica monitio
praeserit que trina debet ee quo casu pecatore in
obduratione manente nulla vr. subee poreg
tionis spes ut in d. cp. sacro d. cp reprehensiui
lis ad ualiditatem vero excomunicationis suficit una
tantum ut cum gl.a fatetur. dd. in d. cp. sacro copio
se Cob. in cp. Alma mater 1.a p.te §. 9. n. 7. Su
arez d. censuris disput. 63. sect. 12 ad vero quod no
torie ꝯstat de ꝯtumatia nolentis obedire ecclesie
poterit absque allia monitione excomunicatio profe
ri ut colligitur ex d. cp. Venerabilibus §. secus
autem de ss.a excomunicationis. lib. 6. dicto cp. 7.
11. q. 3. canonica namque monitio ad id solum ne
cessaria e. ut per eam de ꝯtumatia pecatoris ꝯstet.
si vero notoria sit n. erit necessaria monitio ad ex
comunicatum argo tex in l. Sec stipulatio. 14. §.
fin. ff. ut legatorum seu fideicomissorum nomine
cabeatur nam quoties cumque ꝯstat alliquem notorie.
ꝯtumatus ee presumendum ꝯ illum in sua obduratione
per seueraturum etiam si admonitus sit

ex una sola admonitione quisque manet excomunicatus vero cp. sicut nouis d. ss.a ex comunicationis

ad excomunicandum aliquem pro ꝯtumacia manifesta non requiritur monitio. et q. n.o 36. et 47. et 58.

Quibus sic circa ꝯtumatum vre 34
uitur adnimaduersis adendum e ea rat. ꝯtumacia

in allijs causis ciuilib. et criminalib. pro confesso hauendum etiam quando accusatus esset de crimine capitali quamuis iure communi iudex non possit contra absentem procedere ad penam mortis cum melius esset nocentem impunitum relinquere quam innocentem condemnare ut in l. absentem ff. de penis huiusmodi enim absens in defensus ~~tam~~ censeuatur in criminib. capitalib. nam et si reus citatus et contumax presens reputaretur arg. tex. in autentico ut omnes obediant iudicib. §. si vero collationem 9. l. properandum §. sin autem reus C. de iudicijs l. ad perentorium ff. eodem autentica quam in prouincia C. ubi de criminib. cap. veritatis. de dolo et contumacia hoc tamen procedit in causis ciuilib. vel non inferentib. penam sanguinis ut adtulit Gometius in l. 76. 79. de toro a n. 3.

39 Odie tamen iure regio hec omnia abrogata sunt nam in omnibus criminibus penam sanguinis ingerentib. contra absentem citatum contumacem proceditur quasi contra confessum ita ut pena ordinaria delicti condemnetur ut in l. 4. tit. 3. lib. 2. fori l. 9. tit. 2. lib. 3. ordinamenti deuet tamen seruari forma prescripta in l. 76. Fauri est enim Reus ter citandus voce preconis cum termino nouem dierum aut biginti si Reus sit extra iuris dictionem aut ostendit Gometius ubi supra n. 8. et relati a Julio Claro lib. 5. sententiarum §. fin. q. 44. an. 2. hoc tamen sic inteligendum est ut

iure Regio in pena sanguinis contra absentem et contumacem exercetur delicti pena quam pro confeso hauetur

Potest tn apelare absens q rat. contumatiæ ɔdenatus fuit. & admitit

ut ɔ̃ talẽ ɔfessẽ factã seu presumptã in ductẽ allias ex ɔtumatia in ɔtrariũ admititr prouatio ut resoluit Gutierez in practitijs lib. 1. q. 49. per totã 1mo. & Reus apelans auditr quanuis allias pro confesso haueatr rat. ɔtumatiẽ ut ostendit Gutierez ubi supra. q. 50.

Unde facile ex dictis coligitr ratio 36
decidẽdi ad primã partẽ nr̃i ɔclussionis nã cum Epus quo vult Deus ex sua promiss. teneretr litigare corã ɔcilio ut infra in solutione ad primum dicemus & sine ɔcilij licencia receserit plublice dicens se nole in iuditio ɔparere notorius contumax eficitr & ideo absq allia monit. recte potuit exɔmunicare ut in cp. Venerabilius. §. secus autẽ d ss. exɔmunicationis lib. 6. cp. certẽ. 11 q. 8. & notant. h. Ignocentius & Ostiensis in primo Panor. n. 10. Detius. 25. Ripa. 30. Beroius. 114. Cob. in d. cp. alma matr d. §. 9. Suarez ubi supra d ss. 12. e. enin ɔtumatia pecatũ in obedientiẽ que fit ex ɔmptemtu iudicis docet Dɔ. Tomas 2a 2e. q. 105. art. 1. & mortale crimẽ e. iuste q. exɔmunicationis penã meretr.

Decidendi v̄ ratio ad secun 37.
dã partẽ nr̃e ɔclusionis pendet ex illa celebri q. am ille q. exɔmunicatus e. facta partis satisfact. adhuc absolutione indigeat de qua agendum e. infra insolut. ad primũ argumentũ aductũ ɔ̃ 2m. partẽ conclusionis supra n. 14.

38. Tandem ratio decidendi ad 3m. partem nostre conclusionis dum prouat contumacem rat. contumatiae non esse venefitio priuandum ex eo deducitur nam sepe lueniret ut damnaretur innocens quod omni iure prohibitum est. l. absentem. 5. ff. de penis cap. 1. 2. q. 1. tum etiam nam pena deuet esse equa delicto. l. aut facta. 16. ff. de penis at contumatiae crimen non meretur penam priuationis que nisi pro grauissimo crimine non imponitur. cap. inuentum 16. q. 7. Et solum habet locum in casibus a iure expressis ideo quia concilio africano imponi non potuit arg. Tex. in l. ad se. qs. §. Dd. autem Marcus ff. de religiosis cum aductis a Tiraquelo in l. si unquam Vuo reuertatur n. 232. C. de reuocandis donationibus. Farinatius Homo 1. criminalium tt. de penis q. 19. 43. Molina de primogenijs lib. 1. cap. 9. n. 10. tum etiam nam si propter contumatiam priuaretur venefitio duplici pena pro eodem crimine puniretur. procinieretur a decissum Tex. in l. senatus. 14. ff. de acusationibus. nam pro crimine contumatiae imposita est a iure spetialis pena excomunicationis

pena sceleris instar esse deuet
deuet esse equalis delicto.

nemo obidem crimen pluribus legibus puniri potest
pro uno delicto non debet quis puniri duplici pena.

39. Quae suppositis non obstant argumenta supra aducta pro dubitandi rat. contra primam conclusionis partem nam 13 ad deductum ex regula Tex. in d. l. si conuenerit ff. de iurisdict. omnium iudicum in cuius declarat. Varios cumulare intelectus tr. Panormitanus n. 19. Detius 8. Butrius 40. Ripa 42. Cobr. in cap. quamuis pactum 1. parte §. 4. de pactis lib. 6. Fagneus lib. 1. controuersiarum cap. 62. due tamen interpretationes ab omnibus magis communiter recipiuntur 1. n. responderi solet distinguendum esse interuentum d. prorogandi iurisdict.

Baluoa

judicis
iuris n. sui V. conuentu d. n. declinanda iuris dict. Judi
tis sui nam in pacto de proroganda iurisdict. allieni
juditis locus e. penitentie reintegra V. in hoc sensu loqtur
Tx. in d. l. si conuenerit ibi si conuenerit ut allius pretor q.
cuius iurisdict. e. at v. in pacto de n. declinanda iuris
dict. sui juditis n. habet locum penit. de quo loqtur Tx. nrr.
et reintegra scilicet n. africanum iudex erat competens in causa
Cobuldei ideo q. recte potuit illum excomunicare qa fidem pristi
tam n. seruauit promisit q. Cobuldeus n. declinare iuris
dictum scillis quamuis allias alliquam potuiset exceptum oponere
xa explicatum Tx. nri de qua supra n. 9. 24. sic tradi
derunt Ripa. tr. n. 48. Panormitanus 7. Detius 6.
Mantua 42. Beroius 138. Gobeanus lib. 2. iurisdict.
in d. l. si conuenerit V. ibidem Cuiatius V. tractatu 7.
ad africanum in principio.

In asignanda v. inter has conuentiones 40
discriminis rat. valde lauorant interpretes Vulgo tn. res
ponderi pst q. in pacto d. n. declinanda iurisdict. sui
juditis agitur de abdicanda quadam except. parte competente
que recte potuit iuri pro se introducto renuntiare arg. Tx.
in l. si qs. in conscriuendo C. de pactis at v. in pacto de pro
roganda iurisdict. allieni iuditis agitur d. prestanda iu
risdict. ei iudici q. illam n. habebat cui sine ipsius acep
tat. adqri. n. pst quare reintegra cum n. dum adsit aceptat.
iuditis n. e. mirum quod penitentiam locum habet arg. Tx.
in l. q. absenti 38. ff. d. adquirenda poss.

Que interpretatio prouabilis e. quamuis opo 41
ni poset ad proroganda iurisdictum consensum iuditis n. ee necesa

necesarium l. 2. §. convenire ff. d. iuditis nam responderi pst.
quod quando res est integra et iurisdictio non dum a iudice aceptata.
prorogatio revocavilis est. ita ut litigator qui iurisdictionem
prorogavit penitere posit.

42. Quo vero communiter et melius Rs. quod
pactum d. non prorogandi iurisdictionem d. quo loquitur Tex. in d. l.
si convenerit est pactum nudum ut indicat verbum si convenerit quod
plerumque ad nudum pactum refertur ut notat glossa in l. lecta.
Verbo convenit ff. si certum petatur at iure civile pactum nudum
actionem non producebat sed solum exceptionem l. iuris gentium
7. §. sed cum nulla et §. igitur nuda ff. de pactis et
quamvis eodem iure civili allieni iuditis iurisdictionem proro
gare liceat. l. 2. ff. de iuditijs necessario tamen desideratur eun
dem iudicem adire per litis contestationem ut recte advertunt Cu
iatius et Eginarius in d. l. si convenerit ideo quod mirum non est
quod in spe illius Tex. pactum nudum de prorogandi iurisdictionem re
vocari posit re integra ex d. §. sed cum nulla at vero in spe
nostri Tex. pactum d. non declinanda iurisdictione concilij revocari
non pst re integra tum quia iure canonico atento pactum nu
dum secundum receptionem sententiam producit actionem ut statim di
cemus tum etiam nam et si dicamus actionem non producere etiam iure
canonico atento adeo in spetie nostri Tex. penitentie locus non est
quoniam exceptionem et replicationem producere sufficit ut revo
cari non posit ratio est nam exceptio declinatoria fori et
recusatio a quo vult deo opposita poterat pacti interpo
siti replicationem excludi exceptiones non et replicationes etiam ex
pactis nudis oriuntur. l. si unus. §. pactus. ff. d. pactis.
l. 2. §. replicatione. ff. de exceptione. ut in proposito ad

Pactum nudum. de jure com
muni non producit.
actionem. sed solum excep
tionem.

ad notarunt Jason in d. l. si convenerit. n. 39. Vrelati a
Fagneo ubi supra.

Dubium tamen facere videntur imperatorum 43
decisionis in l. si quis in conscribendo. C. de epis. et clericis et
C. de pactis Ubi si clericus privilegio fori renuntiaverit.
Valet efficaciter pactum ita ut etiam iure civili actum produc
sive videatur quod difficile videtur tum iure civile pactum nudum
non producit actum tum nam clericus privilegio fori renun
tiare non potest. cum si diligenti de foro competenti sed ad
primum facile respondetur quod in specie illarum legum pactum
nudum appositum fuit extra contractum a quo informatur et ita iu=
re civili etiam producit actum. l. in bone fidei 13. l. petens
C. de pactis. l. iuris gentium §. quinimo et §. haveo ff.
de pactis.

Pactum nudum appositum juxta contractum producit actionem.

Ad secundum Rx. quod tempore illarum 44
legum clerici non dum habebant privilegium fori sed apud
judices seculares conveniebantur aliquando tamen apud Epum. si ita
fieri voluisset actor l. omnes C. de epis. et clericis et sic
inteligi debet Rubrica tti. C. de episcopalia audientia.
ideo non non dicebatur dicta episcopale iurisdictione quare
predicte leges non sunt inteligende de renuntiatione fori
ecclesiastici sed de quodam alio privilegio fori secularis.
quod clericis illo tempore antiquo competebat. quod invicti non
possent conveniri apud inferiores judices sed Rome apud
magistratum superioris et in provintijs apud presides
l. pro consules ad quos pertinebat iurare ne clericis in
iuria irrogaretur ut in postea Iustin. edidit nobam consti
tutum de clericis litigatoribus. Teste Cuiatio Novella

79. quod privilegium concessum fuerat personis clericorum
V. ideo recte ab eisdem potuit renuntiare V. ad privilegium ecclesiasticum toti colegio clericorum concessum fuit
V. ideo non poterat renuntiari ut in d. ep. si diligenti de foro competenti.

45 Ex quo aperte deducitur quod si in espetie d. legis si convenerit stipulatio intraposita fuerit
t. pactum nudum apositum sit x. contractum est ante inceptum iuditium penit. locus non esse sed potius actio ad interesse succederet sicut in omnibus obligationibus faciendi ut in l. stipulatio 72. §. Celsus ff. d. verborum obligationibus. l. si quis ab allio. 13. §. fin. ff. d. re iudicata. V. nota tr. Panor. n. 14. Detius 20. Verosius 165. Alciatus 29. at in spetie tres. in d. l. si convenerit presuponimus iurisdictionem prorogatam fuisse simplici V. nulla conventione V. ideo recte dicimus penitentem in eo casu locum habere non solum iure spetiali sed etiam secundum strictam iuris rationem ante litem contestatam ut tr. notat Alciatus n. 24. Verosius 143. ratio est nam cum in rebus incorporalibus non habeat locum vera traditio aut vera possessio l. servitutibus 43. §. incorporales ff. d. adquirendo rerum dominio usus rei pro traditione habetur ut in l. quoties ff. d. servitutibus l. 2. C. d. servitutibus V. acua ut quod iurisdictio iuditii adquiratur V. veluti tradatur necesse est quod per litis contestationem iurisdictio utatur ut sit efficax prorogatio ut in d. l. si convenerit V. notat Cursius iunior in lege 1a ff. de iuditiis.

quando in pacto nudo intervenit stipulatio. vel factum fuit iuxta contractum. non habet locum penitentia, vel post litem sceptro contestatam.

46 Odie tamen decisio tres in l. si convenerit non ser

decissio tres in l. si convenerit non servatur

Baluza

51

Senuatx hꝫ iure canonico quo atento ꝓm. xeceptio xꝫ opi
nionꝫ pactꝫ nudꝫ efficacꝫ obligationꝫ ꝓducit ā communi
notata in cp. i. d pactis cꝫ adductis a Cobx. in cp. quꝫ
uis pactꝫ 2. ꝑte §. 4. nº. 14. d pactis lib. 6. Cometius.
tomo 2. Variarꝫ cp. 9. Mendoça lib. 3. d pactis cp.
9. Conanus lib. 5. commentariorꝫ cp. 1º. gdgd. ā citaueritt.
Forcatulus dialogo. 16. Alciat. lib. 5. paradoxorꝫ cp. 3.
Fortunius in d. cp. 1. de pactis hꝫ eꝫ iure nro regio quo
atento. nº. é. necessaria stipulatio sd ex pacto nudo actio
ciuilis nitx ut in l. 2. ff. 16. lib. 4. ordinamenti Q.
ita odie q iuxisdictꝫ alicui iudici pacto nudo prorogauit
conſcelendus é. eꝫ re integra seruare promissꝫ ex pe
cifica odio ut soluendo interesse nº. necessaria ng et si
iure ciuili ex receptioni sit obligatio faciendi succederet
ad interesse odie in iure canonico. Q. regio pcise ad.
facta ꝓcelendus é. si fieri post ut copiose ostendit Cobx.
ubi supª 2. ꝑte. §. 4. nº. 6. Gutierez d iuramto cfir
matiuo. 1. ꝑte. cp. 39. nº. 3. Gregorius in l.
3 ff. 14. partita. 5. Uno puede acer q receptꝫ é.
reclamantibꝫ. in maxiꝫ Gomecio tomo 2. variarꝫ
cp. 10. Paxlado lib. 2. rerꝫ cotidianarꝫ cp. 6.
§. 2. nº. 10.

odie quomodo quingꝫ qs voluerit obligari manet obligatus

Obligatus ad factum debet. Nisi faceret praestat. ut pt. alias. soluet interesse.

Nec obstat 2m. argumentꝫ supª adductum
dº eadꝫ prima ꝑte parteꝫ nº. 13. ibi nos ex pendit quo
Baldus. nº. fuisse admonitus Q. sequentes ex communica
ti. nº. potuisse quasi nº. primo cꝫ Respondent in se
linis Q. allijs relatis a Cobx. in cp. alma mater lꝫ.
§. 9. nº. 6. quod in specie nri eꝫ casus Cobarruuias exat

notorij et ideo dicunt necesariam n. fuisse admonitionem
x.a Tx.m in cp. de manifesta 2. q.e 1.a cp. euidentia de
acusationibus cp. cum olim 12 d. re iudicata cp. cum
sit romana §. fin. de apelationib. in qq. prouata
forma iuris in notorijs n. ee necesaria seruandam
sd. hec interpretatio communiter reijcitur ex dictis sup.a n.o
27. pro nullo n. crimine ferri post excomunicatio
nisi concurente inobedientia V. ita in notorijs crimi
nibus admonitionem ee necesariam docuit Panor. in d.
cp. cum sit romana d. §. fin. n.o 32. Verocius n.o 83.
Detius n.o 34. Suarez d. censuris disput.e 4 seccio
48 ne 11. ~ sd. dificilis vr. Tx.s in d. cp.
cum sit romana §. finali de apelationibus ibi in
sinuatur sententiam ferri posse. posse
contra absentem V. ignorantem quod prouat Tx.s exemplo Pa
uli apostoli q. absentem V. irequisitum excomunicauit sd
respondet gl.a ibidem V. dd. alegati V. quos refer Henri
quez tomo 2. lib. 13. de excomunicat. cp. 18. n.o 3. A-
postolus sepe corintum illum admonuisse ut a peccato recede
ret antequam excomunicatum proferret. quanbis tempore
quo fuit excomunicatus absens V. irequisitus propona
tur ~

49 Ad cuius rei declaratum sciendum
e. controuersum ee an censura ab homine lata feri
posset contra absentem V. ignorantem ita ut ignum liget
in qua diuitat. respondent communiter interpretes in
absentem V. ignorantem feri pose prouat gl.a celebris
in cp. apostolice Vuo prouauili d. clerico scomu

Verum excomunicatio ferri posset contra absentem V. igno rantem et eum liget

Baluza

q. 1. deuditys

excomunicato ministrante vel multis relatis a Cob. in d. cp. alma mater 2. p.te § 10. n. 7 vel deduci solet ex tituis Pauli 1. ad corintios 5. ego praesens spiritu absens autem corpore iam iudicaui ubi significatur absentem scomunicasse idem Stephanus papa in d. cp. de manifesta 2. q. 1.a vel in d. cp. cum sit Romana d. § fin. ibi sicut ille quem absentem vel irequisitum Apostolus excomunicauit quod declarauit ibidem quia id est non iudicialiter citatum admonitum tamen extra iuditium =

Sed ex facto Apostoli non constat illum ignorantem excomunicasse sed absentem solum potuit non esse quod illum absentem excomunicasse ita ut noluerit quod illum ligare censura donec infirmare tamen ratio huius coniectura ex eo deducitur nam Paulus in hunc finem illum excomunicauerit ut spiritus eius salvus fieret quod dum ipse excomunicatum ignorauat nihil ei prodesse poterat non quod credendum erit Paulum voluisse absentem excomunicare ita ut data ignorantia ligaretur nec non ipse teneretur allias vitare nec allij illum =

Quod si dicas sententiam excomunicationis posse legitime in absentem ferri at talis sententia secum afert executionem ut in cp. pastoralis § velum cp. praeterea d. apelationibus quod statim cum profertur sortitur effectum vel consequenter ignorantem ligat quando non potest statim ad eius notitiam peruenire facile tamen occurritur nam censura secum afert effectum ex legitima ferentis intentione quod quamvis iudex in absentem ferat sententiam excomunicationis potest intendere illum non ligare

nota ista arg.

ss. Non ligat nisi intimata.

Donec indignetur intimetur nam de rat. ss. e. q. n. obliget nisi intimata arg. Tex. in cp. Viduus Tex. si aduersus absentem 2. q. 6. q. iusta intentio ferentis censuram deuet ee ut n. liget donec intimetur

§2. Sed adhuc multo verius puto quod ss. censure poset ea intent. ferri id tn. n. e. simpliciter de substantia censure nam quelibet ss. ex eo solum q. iure ... profertur, suum robur habere dicitur etiam si n. n. dum sit reo intimata quamuis verum sit quod respectu illorum que ex natura sua scientiam requirunt n. haueat effectum ante intimationem Vuigratia si talis sit ss. quod per apelatum suspendi posit tunc si lata sit contra absentem tempus ad apelandum n. computatur nisi a die scientie V. sic procedit Tex. in d. cp. Viduus hoc tn. n. posit habere locum in ss. excomunicationis que nullo modo per apelatum sequentem suspenditur d. cp. pastoralis §. verum de apelationibus V. ideo ita fere potuit censura ut statim operetur V. liget etiam ignorantem saltim quoad illos effectus qui n. dependent ex notitia partis

§3. Sed Hec doctrina 1. declaranda e. ita ut procedat quando ille contra quem profertur excomunicatio fecerat antea sufficienter admonitus ut ei h. supra adtulit Cob. tunc n. recte feri post etiam contra ignorantem quod siquera que sit ratio propter quam n. impedit censuram facile respondetur rationem ee nam talis ignorantia n. tollit contumatiam sed illam potius

Baluoa

supponit et consequenter ex parte delinquentis supponit sufficientem causam censure quod sufficit ut sufitiens potestas in iudice sit ad proferendam excomunicationis sententiam

Sed ut nihil intactum relinquamus poset adhuc quis dubitare quod si contingeret eo tempore quo ferta censura illum contra quem profertur iam ecclesie paruise et satisfecise parti ita tamen ut non dum peruenerit ad noticiam iudicis an eo casu impediretur censura et pars affirmatiba vera uidetur nam tunc cesat ratio censure videlicet damnum partis non dum satisfactum et consequenter impedietur effectus censure tum etiam nam data scientia iuditis cognoscentis partem esse satisfactam non poset ferre talem excomunicationis sententiam ut non et iniusta et nulla quod iudex sciat tamen sciat factam fuisse satisfactionem est quod omnino accidentale quod non deuet alteri nocere sed potius talis sententia est intelligenda quasi continens in se tacitam illam conditionem si in sua contumatia perseuerauerit ~ 54

Dubitatio magna

Sed nihilominus francus suarez de censuris disputatione 4. seccione 11 numero 8. secure tenendam esse contrariam opinionem docet in praxin tamen fatetur in puncto iuris rem esse valde dubiam qua retenta sententia ratio erit quoniam censura non fertur propter perseuerantiam in contumatia usque ad illud tempus quo fertur sententia sed pro contumatia consumata tempore per admonitionem prescripto tum 2. nam talis censura post sufficientem monitionem iam non fertur sub conditione in futurum sed pure et absolute in penam contumatie quod ex parte cause valida erit 55

censura ly ꝫ. nꝫ licet peccato illa resipiscat apud Deꝫ adeo ꝰ coꝫ ecclesia n̄. dicitꝫ obedire ꝺ nec se reponi ꝓ ꝑsona et ꝺ eo modo ꝓiorꝫ alienatꝫ conigat ꝙ si ꝓius quꝫ hoc faciat excommunicate ꝓi citatus manere quouꝫ absoluta ex qq. patet facilis solutio ad ratiõg ꝓ oꝑtia sententia dictꝫ

6 Qᵒ. Superiꝰ doctrina declarandꝫ ē. ad ꝫ primo dicꝫ nꝫ censura ꝑt. habere duplicꝫ effectꝫ alterꝫ ꝑcipiendo tantꝫ alterꝫ per se ipsꝫ operando primus effectus pertinet ad actus p censuraꝫ ꝓhibitos veluti excommunicatꝫ fideꝫ ꝑcuꝫ et alia similia que excommunicatis sunt ꝓhibita Quarta is ꝺ quꝫ ꝓ se ꝰ ꝺ ignorat efficaꝯ ad actus per illa ꝓhibitꝫ excusatꝰ nꝫ tunc habet vim cuiusꝺ ꝓcepti ꝓcepty aut ignoraꝯ n̄. obligat sic ꝺ ꝰ ignorantia censuꝫ excusat Qui. defectꝰ censure n̄. dependet ex notitia ꝺ. ignorantia illius q per sꝫ ligatꝰ fuit gratia quod incapax redatꝰ beneficij ꝺ. qd. simile ꝺ in his erat dubitatio an sꝰ ta lis habeat statim effectus circa ignorantiꝫ quꝫ ad utranꝫ partꝫ disputant ꝺ. in cp. apostolice dd. Quo probabile declericꝰ excommunicatꝰ ministrante et resolbunt censuꝫ quꝫ isto defectu n̄. pendere scientiꝫ Q ignorantia eius inquꝫ ꝓ se facta docet omnes Cob. in cp. Alma mater 2. pte. §. 20 Ubi nunc de censuris. cp. 9. §. 8. n. 5. Gratio ē. generiꝫ quo ad hunc effectꝫ n̄ pendet sꝰ exactꝰ ꝺ. obligat excommunicatꝰ sd ipsꝫ effectꝫ efficaciꝫ operata eo ꝰ n̄ acer

n. consentientis q. nec etiam pendet ex scientia l. ignorantia illius id q. declaratur exemplo alliarum rerum umanarum que possunt etiam habere duplicem effectum vel obligandi vel irritandi vel quantis prior per ignorantiam excusetur ~~vel~~ n. tn. posterior nam prior effectus dependet ex operatione hominis posterior vero independente operatur ab ipsa lege

Iam q. absolutionem huius 2. argumenti redeamus unde discesimus cui respondet Ripa h. n. 81. q. in specie nostri textus supponendum est citatum fuisse Cobuldeum 1. cum ad concilium citatus fuit 2. quando alteradie ~~discesit~~ id sibi non placere respondit sed hec interpretatio aperte convincitur quoniam non agimus de citatione necessaria ad condemnationem ex regula textus in l. de uno quoque ff. de re iudicata vel in cp. 1. de causa possessionis sed loquimur de monitione necessaria ut peccatum resipiscat

~~Quare~~ verior interpretatio est quod in specie nostri textus nulla fuit necessaria monitio eo quod Cobuldeus manifestus vel notorius contumax fuerit nam publice in concilio dixit se nolle respondere adque discesit arg. textus in d. cp. venerabilibus §. secus autem de sententia excomunicationis lib. 6. pro contumatia igitur manifesta recte excomunicare potuit ut supra ostendimus n. 33. in contumatia enim notoria monitio non est necessaria probat glossa in cp. de ilicita 24. q. 3. Uno perentoria secuntur Panor. vel Butrius h. n. 29. Felinus 18. Ripa 81. Mantua 53. Veroius 214. Lucas alegat. 63. Cobr. vel ubolinus ubi supra

Nec etiam obstat 2. pars eiusdem argumenti

ut quod iniuste fecit ipse iuste patiatur

in manifesta contumatia non est necessaria monitio ut censura precedat

57

58

60

59

61

supra n. 13. adducta excomunicatio scilicet pro levi causa ferend
am n. esse ex d. cp. nemo. 11. q. 3. cum alijs in eodem arg.
adductis quoniam hanc regulam generalem limitant doctores
in contumatia n. parendo coram iudice pro qua etiam ex
levi causa quilibet excomunicare possit ut advertit. Th. Pa
normitanus. n. 10 Ripa 32 Verovius. 1808. cum adductis
a Cobarubias in d. cp. alma matr. 1. p. §. 9. n. 3. Due
nas. regula. 153. ampliat. 3. ideoque comunitur Textus. nra.
inteligitur ut procedat in contumatia in n. comparendo sed veri
us est contumatia de qua loquitur Textus. nrr. causam gravem fuisse
cum ex negotio gravi revocatus fuisset Cobuldeus ad concilium
et accusatus de crimine gravi rat. cuius poterat postea
episcopatu privari ideoque propter notoriam et gravem contu
matiam iuste fuit excomunicatus quia gravior fuit quam cum
maiori contemptu concilij siquidem in concilio respondet sibi n.
placere ~

60 Nec etiam obstat primum argum
entum supra n. 14. ad dictum contra 2m. partem conclusionis nre
petit in. ut splicuimus questionem illam am excomunicatus
donec satisfecerit facta satisfact. absolut. indigeat. S. n.
in qua quidem existimo veriorem esse partem affirmativam videlicet
absolutionem esse omnino necessariam ut probat glossa. in clementi
na 1. de decimis Panor. Th. n. 6. Decius 46. Ripa
13. Reminaldus. 34. et relati a Cob. in. 4. 2. p. cp.
6. n. 16. Gutierez lib. 1. in canonicis cp. 5. n. 7. En
riquez lib. 13. de excomunicat. cp. 24. n. 2. Sailus
lib. 4. cp. 17. n. 4. Ugolenus tabula 2. cp. 32. §. 4. ~

Verum excomunicatus facta satisfact. indiget absolut.

61 Hec sunt aperte probata 1. in textu nro

Baluza

Dum docet n. ee absoluendum donec satisfaciat ergo facta satisfact. absoluendus e. 2. ex Tex. in cp. qq. in fin. decensibus. lib. 6. Tex. nec ab excomunicat. 3. in clementina 1. de dicimis 4. in clementina 2. Tex. aqua n. posint decreticis in qq. aperte prouatur absolutionem necesariam ee post satisfactionem et nequaquam concedendam ante illam praeterea prouatur nam in excomunicat. lata sub illa forma donec satisfecerit exprimitur id quod auire tacite inesse Vr. in qua cunque excomunicat. at ille qui pure et simpliciter excomunicatus e. et si satisfecerit indiget absolut. cp. cum desideres 15. cp. a nobis 28. cp. quamuis 58. de sententia excomunicationis cp. ad aures 24. de simonia idem g. dicendum e. quod excomunicatio sub illa forma profertur —

Hec tn. doctrina n. e. sine controversia nam multi grauissimi autores dicendum putant quod excomunicatio profertur sub illa conditione donec satisfecerit necessaria n. e. absolutio facta satisfact. prouat Cob. in cp. alma mater 1. p. te §. 11 n. 5. retractans quod antea dixerat in 4. 2. p. te cp. 6. n. 16. Alciatus 4. n. 10. et ante omnes gl. 2. in cp. fin. de maiorib. contracto contra interdictum ecclesiae et in eandem opinionem inclinat Suarez de censuris disput. 7. sect. 1. n. 12. et mouetur ea rat. nam ad illud fundamentum generale quod excomunicatio personam absolutionem tolli post. e. en. actus iurisdictionis Rx. Suarez. quod dicimus absolutionem n. ee necesariam n. e. simpliciter intelligendi sed n. ee necesariam nobam absolutionem nam in eo

Controverse opiniones et variae

casu q^do qs excomunicatr donec satisfaciat facta satis
fact^e. tolitr censura. n. per nobam absolut^m sd per
absolut^m prestitam q^do censura lata fuit quasi dica
mus quod tunc n. tolitr censura ex visolius satisfact^e
sd ex vi absolutionis virtualis ita ut idem sit dicere
sit excomonicatus donec satisfaciat ac si diceretr am
plius cum si satisfeceris ego te absolvo quae s^a valde
provavilis e.

63. Sd adhuc a priori s^a recedendum n. erit
et moveor nam iura omnia superius alegata ex
prese dicunt etiam post satisfact^m absolut^m ee ne
cesariam quare n. obstant ea quae pro contraria opi
nione adduci solet. 1°. adducitr Textus. in d. cp. ex
literis de constitutionib. cui facile Rx. Textum illud
locutum ee. n. de censura et excomunicat^e. sd de qua
dam allia pena temporali privationis commertij
cum allijs magistris et quaevis Pontifex mentem
fecerit ibidem excomunicationis late propter contu
mat^m qua cesante excomunicatus devet restitut^m
obtinere ut inqt Textus ille hoc devet intelligi p
misa absolut^e. x^a consuetam ecclesiae formam ut in d. cp.
cum desideres cum similibus ~

64. 2°. adducitr Textus pro eadem
sentent^a in cp. fin. de maonio contracto c^a interdictum
ecclesie ibi donec tandiu separentr sd facile Rx.
quod in illo Textu. solum dicitr eos q maonium contraxer
runt c^a interdictum etiam excomunicandos ee quousque sepa
rentr q intelligi devet ita ut post separationem

solbuntr contrariae opinio
nes

absoluendi sint xa forma ecclie —

3. adducitur ratio pro eadem ssa exemplo suspensionis et interdicti in qq. si proferantur sub illa forma donec satisfecerit facta absolut. satisfact. n. requirit alliqua absolutio cp. presuitur si aplebe 2. q. 4. cp. siqs de inceps. 16. q. 7. et ibi glos. vuo interdicimus cp. siqs sunt 81. dist. et ibi glos. vuo emendent cp. n. ex uouis de exponsalibus q. idem dicendum e. in excomunicat. nam interdum et suspensio ligant tanquam censure ecclesiastice sicut et ipsa excomunicatio cp. querenti de vuorum significat. cp. nemo 11. q. 3. cp. is cui de ssa excomunicationis lib. 6. imo et a forciori id procedere debet in excomunicat. nam quanto magis nocet ut in cp. corripiantur 24 q. 3. tanto facilius toli et relaxari debet — 65

Sed respondetur discrimen ee inter suspensionem seu interdum. et excomunicatum quoniam ad tolendam suspensionem et interdictum nulli in iure nro prescriuitur certa forma nec ulla spsa absolutio seu relaxatio desiderata et ideo sufficiet tacita ergo Tus in l. 3. ff. si certum petatur et hec resultat ex illis vuis suspendo et interdico donec satisfecerit at vo in excomunicat. maiori certa forma a iure determinata e. per quam excomunicatus premissa cause cognit. post satisfactionem spse absoluendus e. ut indicant vua Tus in d. cp. cum desideres ibi nisi fuerit. 2m. forma ecclie et cetera: d. cp. a nobis ibi absolutionis autem forma et cetera cum aductis a Sairo lib. 2. de censuris cp. 18. Vgolino. 66.

Excomunicatio non tollitur nisi per absolutionem. ad interdictum et suspensionem sufficit tacita relaxatio.

Vgolino

Vgolino tabula 1.ª cp. 19. Et ideo sicut tacita absolutio n. suficit similiter nec suficiet illa que resultat ex illis tuis donec satisfecerit excomunicatus

absolutio tacita non sufficit ad tolendam excomunicatio. quae sufficit ad tolendum interdictum et suspensionem.

67. Et confirmatur hec Doctrina ex eo quod aduertit Panormitanus h. n. 6. Et declarat recte Sairus d. cp. 18. quod excomunicatus omnino excluditur a communione ecclesiae Et efficitur membrum diaboli cp. omnis cristianus cp. mihi cp. audi deniq. 11. q. 3. Et ideo absurdum iudicauit ecclesia excomunicatum sic legatum per solam satisfactionem tacite reconciliari absque noua absolutione imo secuta sicuti h. nemo in ecclesia recipi potest sine ipsius ministerio arg. Textus. in cp. deuitum de Vaptismo similiter nec ab ecclesia exclusus sine eiusdem ministerio recipi potest arg. Textus. in cp. Verbum de penitentia distinct. 1. quod multo diuersum est in suspenso Et interdicto hijnanquam non sunt ab ecclesia exclusi sed intra illam remanet Et ideo tacita in illis suficit reconciliatio Et hoc modo inteligendus est Textus d. cp. quamquam decensibus lib. 6. ibi enim non agitur de interdicto donec satisfecerit sed de illo quod fuit simpliciter prolatum Et sub forma spetiali interpositum ut praestita satisfactione requiret relaxationem

+ idest filius dei = filius dei quare dicitur verbum quia sicut per verbum manifestatur voluntas alicuius

68. 4. aducitur pro eadem sententia quod si cut aud ad ferendam sententiam excomunicationis nulla sunt in iure nostro certa Et solemnia verba prescripta sed quecunque suficiunt aperta ad significandam excomunicationis intentionem ut indicant verba Textus nostri. ibi nullum eidem comunicet cp. fin. 3. q. 4. cp. placuit 6. q. 2. cp. episcopi. 11. q. 3. cum aductis a Nauarro cp. 27. n. 12. Sailo lib. 1. cp. 11. n. 13. q.

Similiter ad eius absolutionem que sacramentalis non est certa
verba necessaria non sunt sed illa sufficient per quem constet
de intentione superioris absoluere volentis arg. textus in l. nihil
tam naturale ff. de regulis iuris et notat Cobr. in cp. al
ma matr. 2 p.te §. 11. n.o 7. Henriques lib. 13. de excomu
nicatione cp. 20. n.o 2. Suarez de censuris disput. 7. sect.
9. at per illa verba excomunicate donec satisfeceris a parte
constat de intentione excomunicantis volentis solum excomuni
care usque ad tempus satisfactionis et secuta satisfactione
non ligare sed potius absoluere ~

Sed respondetur quod licet in absolu
tione excomunicationis certa forma verborum non sit necessaria
exigit aliqua verba expressa per quem ex iuris formam et ad
deuite cause cognitione tolatur vinculum excomunicationis
unde qui alliquem excomunicat donec satisfecerit id signifi
care voluit ut non sit absoluendus donec satisfaciat et
idem est dicere aliquem excomunicatum esse donec satisfaciat ac
si diceretur donec satisfactione permissa fuerit absolutus ut
advertit Beroius th. n.o 75. ~

Unde ad argumentum in princi
pio adductum respondetur illud procedere in illis casibus
in quibus sufficit tacita concessio ut in d. l. imperator ff. de
postulando cum allijs in arg. adductis secus vero in allijs in
quibus non sufficit tacita sed desideratur expressa concessio ex forma
iuris ut in excomunicatione tolenda in eo vero quod a Romano
Pontifice excomunicatur per illa verba donec satisfecerit
si voluerit eo ipso absoluere excomunicatum satisfacien
tem tunc non erit necessaria noba absolutio nam Pontifex est

super omne ius canonicum et ita pst iuris forma pretermi
sa procedere et omisa cause cognitl. excomunicatum ab
soluere arg° Tx̄us in cp. proposuit de concesione pre
uende ut aduertit h̄. Alciatus n°. 10. Mantua 71. Re
minaldus 39. ~

71 Neeobstat 2m. argumentum ꝯ secundam
conclusionis pte. supa adductum n°. 15. quod petit ut explicemus
quam satisfactionem teneretur pstare Cobuldeus. ad obtinendam
absolutm. et respondet gls. h̄. v°. ad omne donec per sa
tisfactm. in Tx̄u. nro inteligi cautionem sistendi in iuditio
quam docet sufficere in spetie nri Tx̄us. ubi Epus. excom
unicatus fuit propter contumatm. xa. regulam Tx̄us. in cp. ex
pte. Vss° in primo de Vuorum significatl. et in cp. quafron
te. Vss°. 25. de apelationibus secuntur Panormitanus. h̄.
n°. 23. Detius n°. 89. sd. hec doctrina aperte conuincitur
nam Cobuldeus excomunicatus fuit propter manifestam
contumatm publice nam dixit se nolle respondere et ideo
ultra illam cautionem de iuditio existendo desideratur necesario
realis satisfactio dispensarum expensarum ut prouatur in d. cp. venerabi
libus §. secus autem de sa excomunicationis lib. 6. et resol
uit Detius in d. cp. quafronte n°. 17. Cobr. in d. cp. Al
ma matr 1a. pte. §. 11. n°. 11. Sairus lib. 2. cp. 18. n°. 18.

de satisfactl. prestanda ab excomunicato. ut absoluatur.

72 Quod adeo verum e. ut si in spetie
nri Tx̄us Epus. n. posset satisfacere soluendo realiter expen
sas propter inopiam n. aliter eet absoluendus quam prestita
prius idonea cautione xa. formam Tx̄us. in cp. O. duardus de
solutionibus ut aduertit gls. in d. cp. ex pte. v°. pro contum
atia f. si periculo mortis instante n. adeset tempus satis

Satisfaciendi arg° Tex̄us in cp. fin. de sepulturis cp. in li
teris de raptoribus & aduertit Ripa h. n°. 75. & in ca
sibus cautio n. aliter p̄standa ē. quā datis fide iusoribus vel
pignoribus nā hanc solā dicimus idoneā cautionē. l. si mā
dato §. fin. l. 4. §. adijci ff. de fidei cōmisaris liuertatibus
gl's in cp. fin. Tuo idonei de penis in 6. si v°. pignora aut
fide iusores deficiant tunc cautio iuratoria suficit arg°.
Tex̄us in cp. per vestras de donationibus inter virū &
vxorē autentica generaliter C. de epis & clericis & im
simili docet. gl's. l. 1ª. ff. usufructuarius quemadmodū
cabeat cū aductis a tiraquelo de retractu tt°. 1°. gl's. 18.
n°. 44. Henriques. lib. 13. de excomunicat. cp. 28. n°. 1°.

Unde ad arg.ū respondetur exco 73
municatū ferri posse cōcurente contumatia ut expresse
acnouit Tex̄us in d. cp. ex p.te de Tuorū significat. q.do
pro crimine profertur Tui gratia pro furto si furtū sit
notoriū absolutio n. p̄st hauere locū nisi p̄stita crimi
nis satisfact. ut aperte prouat Tex̄us in d. cp. ex p.te
si v° crimē t. furtū n. sit notoriū sd dubiū poterit ab
solutio cōcedi p̄stita satisfactione de parendo mandato
iudicis ut in d. cp. ex p.te Tuss. si v°. cp. solet Tuss in
prima de s.a excomunicationis lib. 6. q.do v° q.s. excomu
nicatur propter cōtumatū tunc absoluendus ē. p̄stita solū
caut. de iuditio sistendo quē in eo casu locū hauent
satisfactionis & hoc inteligi debet q.do contumatia
ē p̄sumpta videlicet. qa termino designato n. cōparuit
si v° manifesta sit cōtumatia ut in spet. nr̄i Tex̄us
qa casus (iusus) cōparere aperte dixit se noll cōparere

pro qq rebus ferri solet cōtumatia

excomunicatus pro ~~furto~~ crimine n. ē. absoluendus nisi damni facta satisfact.

q pro cōtumatia excomunicatur n. absoluitur nisi p̄stita caut. sistendi in iuditio

tunc cautio desistendi in iuditione. suficit sine reali satisfact. dispensarum quam distinctione sprese acnouit Textus in cp. Venerabilibus. §. porro &c. §. sane.

Ctumax in sparendo tenetur ad sponsas ante q. absoluatur

74. Sed pro complemento huius questionis duuitare pst an si in spetie nri Textus Cobuldeus absolutus eet nulla prstita satisfact. nec an. Valeret absolutio. cui dificultati respondet Cobr. ubi sup. d. §. 11. n. 7. Nauarus cp. 27. n. 37. Validam ee hoc casu absolutionem eo q. n. sit lata ca ius legis aut constitutionis sed ca ius litigatoris tantum & consequenter quamuis dicamus ssam ee iniustam n. tn. dicemus nullam ee xa regulam Textus in cp. 1. de re iudicata id q. deducunt Bulgo dd. ex Textu in d. cp. Venerabilibus §. sane in fine.

am absolutio facta sine satisfact. nulla teneat

75 Sed puto distinguendum ee nam t loquimur in eo casu quando is q. absoluere deuet pte satisfacta allias hauet iurisdictionem aut quando illam n. hauet sed specialiter ei concesa e. in 1. casu procedit superior doctrina nam quoties certa forma prscriuitur hauenti iurisdictionem actus valet etiam forma n. seruata nisi adiectio formae fiat cum clausula decreti irritantis ut notat. gls. singularis in clementina 1. Vuo iniuentis de iure patronatus ut notat Iason in l. n. dubium n. 18. C. de legibus Socinus in l. More n. 24. ff de iurisdict. omnium iudicum Nauaro cp. 27. n. 37. quod etiam procedere si adiecta fuerit dictio nullatenus prouat gls. in clementina unica de sequestrat. posesionis Vuo nullatenus sequitur cardinalis ibidem q. 16. Ancarranus n. 11. in cp. quoniam de immunitate ecclesiarum lib. 6. ibidem Imola n. 20. Dominicus 9. francus 4

Baluon

quanbis contrarium prouent allij relati a gigante depensioni
bus q. 10. n. 10. quorum opinio valde prouauilis est. nam dic
tio nullatenus solet hauere vim decreti irritantis ut do
cuit glos. in clementina. 2. de etate et qualitate tuuo nu
llo modo quod verum existimo nisi alliud materia subiec
ta postulauerit arg. Textus in cap. pueri et ibi. glos. tuuo
ad sacros. 1. q. 1. cum adductis a Tiraquelo in. l. si unquam
tuuo reuertatur. C. de reuocandis donationibus. n. 95.

In 2o. vero casu quando facultas absoluen
di datur ei qui allias iurisdictionem non hauet aiecta clausula
satisfactione premisa et parte satisfacta ut bulgo in bu
la cruciate et iubeleis concedi solet cuilibet confessario apro
uato tunc absolutio facta forma illa non seruata nulla
erit nam cum illa forma concipiatur per ablatiuum absolutum
condictionem inducit arg. Textus in. l. a testatore. §. 108. ff.
de conditionibus et demonstrationibus sub ea enim condi
tione et non aliter censetur concessa facultas absoluendi arg.
Textus in. l. si quis sub condit. 8. ff. si quis omisa causa tes
tamentis et ita non est mirum quod si ea forma aut conditio
a delegato non seruetur actus corruat arg. Textus in cap.
cum dilecta. 22. et ibi. glos. tuuo iuris ordinem de rescrip
tis. l. diligenter ff. mandati et tandem hec doctrina ex
prese prouatur in cap. finali de restitutione spoliatorum
ubi cum concessa fuisset facultas absoluendi facta res
titutione posesionis eo quod hec adiectio adimpleta non fuit
non baluit absolutio ut ibidem acnoscunt comunitur. dd.
Nauarro consilio. 51. et consilio. 52. sub titulo de sententia ex
communicationis Suarez de censuris disputatione. 7. sectione. 5.

n°. 42.

Nec obstat primum argumentum supra adductum n°. 16. pro duuitandi rat. contra 3m. nri conclusionis pte. ex d. cp. rursus 11. q. 3. Et respondet glos. fin. quod iura in argo alegata procedunt quando per integrum annum perseuerat in excomunicat. nam tunc priuari possit Venefitijs ante excomunicatum obtentis quidem docet glos. fin. in cp. cum Vonae de etate et qualitate ordinandorum. glos. fin. in cp. contingit de dolo et contumatia secuntur Panor. h. n°. 2. Felinus n°. 8. Duenas reg. 153. Iunius Clarus lib. 5. sententiarum. §. fin. q. 73. n°. 6. mouentur nam qui tanto tempore in excomunicat. perseuerauerit suspectus de heresi censetur cp. fin de penis cp. excomunicamus. 13. §. qui autem de heretitijs. cp. cum contumatia eodem tto. lib. 6. Tridentino sesione 25. de reformat. cp. 3. ad ille qui suspectus est de heresi nisi suam ostenderit inocentiam venefitijs priuatur. cp. ad abolendam tuss. presertim de heretitijs.

Sed nihilominus verior est contraria sententia videlicet quod propter solam perseuerantiam unius anni in excomunicat. nemo sit Venefitijs priuandus ante excomunicatum obtentis ut prouant. h. Panormit. n°. 24. Ripa. 77. Mantua. 52. Veroius. 86. Et relati a Cobr. in d. cp. Almamatr 1. pte. §. 7. n°. 10. Nauarro cp. 27. n°. 23. Sailo lib. 2. cp. 10. n°. 3. Henriquez lib. 13. de excomunicat. cp. 7. n°. 5. Et prouatur in l. 32 tto. 9. partida. 1. Et colligitur ex Tru. in d. cp. cum Vonae ubi dubij ad priuatum venefitiorum expenditur perseuerantia trieni in excomunicat. priuationis en. pena

Balvi

inponenda n. e. nisi in casibus a iure expsis arg. Tx. in. l. Osiqs. §. dibus autem Marcus ff. de religiosis et sumptibus funerum glos. finalis in. d. cp. fin. de iure Patronatus

Nec obstat Tx. in. d. cp. rursus. 11. q. 3. cum allijs adductis in arg. d. n. 16. nam ibi solum prouatur excomunicatum per annum premanentem in excomunicat. censere conuictum siue causa ciuilis siue criminalis sit nam extrans cursu anni in excomunicat. quendam presumta criminis confesio inducitur iuris et iure contra quam. n. admititur prouatio arg. Tx. in. cp. nullus de presumptionibus unde sicrimen. t. causam de qua agitur et rat. cuius excomunicatio emanauit, tallis sit ut penam priuationis Veneficiorum mereatur tunc. a iudice Venefitijs priuandus e. quasi de crimine conuictus cp. cum contumatia de heretitijs lib. 6. si. v. tale crimen. n. mereatur priuatio nem tunc extrans cursu anni Venefitio priuandus. n. e. ut aduertit Panu. h. n. 24. Veroius. n. 86. Menoqus de aduitraris lib. 2. casu 416.

Tandem. n. obstat Tx. in d. cp. fin. de penis lib. 6. et in. d. cp. excomunicamus §. qui autem de hereticis d. cp. cum contumatia eodem tt. lib. 6. nam Rx. quis qui per annum in excomunicat. perseuerat siue pro causa ciuili siue criminale suspectus e. de rre heresi: ut in dictis iuribus prouatur hec tn. suspitio. n. suficit ut condemnetur tamquam hereticus sed solum suficit ut contra illum procedatur tanquam contra suspectum de heresi ut aduertit Gutierez. lib. 1. questionum canonicarum cp. 12

Excomunicatus pro crimine si per annum in excomunicat. permanserit. habetur pro conuicto et confesso de tali crimine.

79

80

Et cp. 20. Et consequenter n. sufficit ut taliter suspectus Vene
fitijs priuetur ad Textum v. in d. cp. excommunicamus d. §. quaeque
Et in d. cp. cum contumatia facile respondetur quod in illijs iuri
bus agitur de illo quia erat de heresi suspectus Et ea rat.
ad iuditium vocatus fuit Et contumax ideoque excommunicatus
per se curauit in excommunicat. per annum tunc augetur
prouatio heresis rat. cuius pena ordinaria criminis pu
nitur —

81 Nec obstat Textus in d. cp. ueritatis de
dolo Et contumatia dum prouat contumatem uenefitio priuare
posse etiam ante litem contestatam cui multis modis respon
det Panor. ibidem n. 22. Rx. tn. Textum illum procedere in
causa inquisitionis in qua speciale est. ut lite n. dum contes
tata procedatur aliquando ad Textum receptionem Et difinitibam
sententiam. ut sentit ibidem Panor. n. 23. nec obstauit Textus in
cp. decernimus. 3. q. 9. nam procedit in eo qui erat infa
matus de crimine ei quod purgatio in dicta fuerat termino
certo ad se purgandum designato ut indicant illa verba
purgandi se ocasione n. utitur quod cum intra terminum sibi
designatum se purgare noluerit pro conuicto hauendus est.
cp. tua de coauitat. clericorum cp. fin. de purgat. canonica —

82. Nec obstat 2m. Et ultimum aductum
produuitandi rat. contra 3m. pars conclusionis nostre supra n. 17.
cui respondent comunitur glossa in cp. Viduum §. siquem 2. q.
6. Butrius Et Felinus h. n. 23. quod quamuis prouincia
le concilium episcopum deponere n. posit. poterit tn. deponere
dum esse declarare mouentur ex regula Textus in l. 1. §.
deportatos ff. de legatis 3. l. inter penas 6. ff. de

de intrdictis ubi perse q deportare n. pst poterit pronu
ciare reu ee deportandu ~

Sd Veniorem ee contrariam ssm ex multis 83
prouat Sarmiento lib. 1. selectarum cp. 14. n. 8. ita ut
concilium prouinciale nec Epum deponere posit nec pro
nunciare illu ee deponendu xa regula Textus in l. sui
reoportet 21 §. si mater ff. de tutoribus et curatoribus
ad Textu v. in d. §. deportatos respondet Sarmiento
procedere in presidibus qui etiius deportandi haue
ant insulam tn. n. hauent ubi deportatos mitere posi
nt et ideo Principi rescriuere tenentur ut insulam
designet. l. relegatorum in principio ff. de intrdictis

Sd conuincitur hec interpretatio ex Textu 84.
in l. 2. §. constat ff. de penis d. l. inter penas ff. de
intrdictis ubi constat presides deportandi potestatem
n. hauere nam Textus in d. l. relegatorum n. in depor
tatis sd potius in relegatis loquitur inter quos iure
ciuili maximum erat discrimen l. capitalium 28.
l. quidem 17. l. Metrodorus 40. ff. de penis cum aductis
a Menoqo lib. 2. de aduitrarijs casu 230. cum q.
maior pena sit deportatio quam relegatio solum praecepto
Pretori. t. praecepto uxuis permititur ut in d. §. de
portatos. l. 1a. ff. de officio perfecti Vxuis presidibus
autem solum permiteuatur imperatorem admonere crimen
ee deportatum dignum notat Octomanus lib. 1. obser
uationum cp. 12. Vita dicendum puto concilium prouincia
le potuisse Pontificem admonere crimen Cobuldei ee
depositum dignum n. tn. potuit illum deponere sine

Pontificis autoritate nec Tex̄us nr̄r negat Ponti
ficiū autoritatē necesariā ēē

85. Sd His omibus obijcitr Tex̄us
in cp. 1°. 2. q. 4 in cp. siqs epus 11 q. 3. in cp.
si epū 16. q. 6. in cp. siqs aproprio 21. q. 5. in
qq provatr Epū a concilio provinciali deponi posse
sd respondetr quod hec omnia iura procedūt secūdū
tempora antiqua in qq ētē graviores eporū cause
in scilio provinciali terminabantr ut advertit
gl̄s in cp. acusatus 3. q. 6. Detius & Panormi.
th. n°. 31. Duarenus lib. 1°. de sacris ecclāmi
nisterijs cp. 21. odie v°. de causis gravioribus
Eporum. solus Pontifex cognoscit de quo Videndus
Mandosius de monitorijs. q. 4. flaminius lib. 1°.
de resignatē. q. 10. a n°. 38. Germonius lib. 3. de
sacrorū inmunitatibus. cp. 7. n°. 43. Marcus an
tonius lib. 2. institutionū tt°. 6. n°. 398. & cū
his solvitr argumentū & finitr Tex̄us

AD EXTVB, NCAP
E, Z, DE IVDTISS

Celebris nr̄i Tex̄us decisio &
in causis forensibus ecclesiasticis utilisima de qua
pretr ordinarios a qq latisime prosequtr Videndi
ss. gratianus regula 253. Cobr. in practitis cp. 31.
Gutierez. lib. 1°. canonicarū cp. 34. franciscus
Marcus deciss. 42. 2ª p. Velarminius 1°. tomo

controuersiarum fidei cap. 28. controuersia 5. Suarez lib. 4. contra regem angliae pro totum et in numero relati A Cenedo colectanea 2. ad decretales pagina 112.

laici de rebus ecclesiasticis iudicare nequeunt

Deducitur ergo ex nostri Textus decisione talis sumaria conclusio laici de rebus et negotijs ecclesiastitijs iudicari non possunt sed tota de his iudicandi potestas pertinet ad prelatos ecclesiae. 1

tributum est prouatio idem signum subiectionis

Sic non censum dei filius soluit non ex deuito sed ne scandalizaret allios. ut 28. q. 1 iam nunc

Sed huic conclusioni primo hoc duci potest nam apostolica traditione constat quod personas et res ecclesiasticas subiectas esse principibus secularibus ex Textu in cap. magnum 11. q. 1. cap. omnis anima de censibus quare olim laici de causis ecclesiastitijs cognoscebat l. 2. l. placet C. de sacrosanctis ecclesis l. cum clericis l. omnes C. de episcopis et clericis imo de fide catholica et sacramentis aliquando cognouisse constat ut in l. 1. C. de summa trinitate l. 1. C. ne sacramentum uaptisma iteretur precipue si consideremus quod propium munus et ofitium imperatorium est ui opresos liberare cap. regum cap. administratores 23. q. 5. quod falsa uerum nostri Textus conclusio 2

Obijcitur non laicus tum in criminalibus tum in ciuilibus etiam clericorum causis habet cognitionem ut prouat Textus in cap. 1. de apostatis et in cap. perpendimus 23. de sententia excomunicationis cap. filijs. l. nepotibus 16. q. 7. et in causis ciuilibus prouat Textus in cap. ceterum in cap. de iuditijs cap. verum cap. ex transmissa de foro competenti imo etiam ecclesia ita postulante habet potestatem in spiritualibus ut in cap. petimus cap. istud 3

11 q. 1. cp. postulasti de homicidio cp. cum n. ab homi
ne de iuditijs —

4. 3. obijcitur nam excomunicatio pertinet
ad ecclesiasticam et spiritualem cognitionem cp. nemo ~~aut~~
contemnat. 11. q. 3. cp. querenti de verborum significat.
at v. laicus de excomunicat. cognoscit ut in cp. decer
nimus de sa excomunicationis lib. 6. et similiter de
causa legitimitatis ut in. l. 1. C. de iuditiorum ordine
et in cp. causam et segundo q. filijs in legitimi quem
tn. ecclesiastica e. ut bulgo traditur in cp. tuam de ordine
cognitionum et quod magis e. scomunicandi potestas per
tinet omnino ad ecclesiasticam iurisdictionem et nihil omi
nus legimus laicus aliquando excomunicasse allios cp.
meum 2. q. 5. cp. preter verso scriuit 32. dist. —

5. 4. obijcitur nam arbitria odie
redacta ss. ad instar iuditiorum l. 1. ff. de receptis ar
bitris sed laicus pot ee in rebus ecclesiasticis arbitr
cp. dilecti cp. sposita cp. per tuas de arbitris q. falsa e.
superior conclusio —

6. 5. et ult. obijcitur nam iuris iu
randi potestas et interpretatio pertinet ad iuris dictionem ecle
sie cp. quanto cp. et si cristus de iure iurando cp. venera
bilem de elect. sed laicus habet potestatem interpretandi
et remitendi iuramentum cp. licet mulier de iure
iurando lib. 6. l. adigere in principio et in §.
fin. ff. de iure patronatus l. fin. in principio ff.
ad municipalem idem q. procedit in usuris quarum cog
nitio ad ecclesiam pertinet cp. 1. cum sequentibus 14.

Balusa

ad Xum in cp. 2. de iuditijs

q. 8. deqq. tn. laicus iudicat & interpretatur ut in l. eos C. clausuris cp. ad nostram 20. de iure iurando q. falsa e. ꝯ.

Sed His n. obstantibus Verisima e. nri Tx. 7.
ꝯclusio & prouatur etiam in cp. clerici cp. nouit cp. cum n. ab. homine de iuditijs cp. 1. cum sequentibus de foro competenti cp. 1. & per totam 11 q. 1. cp. tum de ordine comnitionum autentica statuimus cp. de Epis & clericis l. 56. cum sequenti tt. 6. part. 1. l. 1. & 2. & 3. tt. 3 lib. 1. copilationis = Pro huius q. ꝯclusionis explicat. nnulla permitenda sunt 1. scire oportet quod tota hec uniuersalis potestas ecclesie a Xpo Domino diuo Petro immediate fuit ꝯcesa & eius succesionibus que tota pendet a potestate clauium xa illud Mathei cp. 16 f. trado tiui claues Regni celorum et Juanis 21. pasce oues meas apocalipsis 3. Vir vonus etiam sanctus q. hauet claue dauid. & in cp. firmiter. §. una de suma trinitate cp. in nro de penitentijs & remisionibus = & copiose Bitoria de potestate Pape in principio n. 3. Belarminius 1. tomo ꝯtrouersiarum ꝯtrouersia 3. cp. 12. & 13. & + hec potestas duplex e. aut interior aut + exterior interior dicitur que pertinet ad forum interioris anime & plerunque apelatur potestas ordinis ut in cp. quanto de ꝯsuetudine: Exterior v. e. que x pertinet ad Guuernatum politicam & externam ecclesie iurisdictum ut melius ecclesie maiestas ꝯseruetur: qua potestate & leges positiuas ꝯdere: & diuinas declarare judicare pose & reueles comprimere & similia facere

Pontificibus relictum e.

8. De hac n. potestate iurisdictionis loqtur Textus nrr dum prouat ecclesiam ee oro liuerum a iurisdict. seculari utraque n. potestas clauium ordinis et iurisdictionis a Xpo domino Epis allijs que prelatis data fuit pro sua iurisdict. ut nemo allienum clericum nec iudicare nec ordinare presumat: cp. nullus. 9. q. 2. cp 1. cp significasti de foro competenti et quamuis utriusque scole DD. valde disputant am. Hec potestas clauium quam hauet episcopi et prelati inferiores sit a Xpo data mediate f. immediate de quo uidemus Azorius lib. 1 moralium cp. 30. Cordoua lib. 4. de potestate Pape q. 14. ego dicendum puto a Xpo domino utramque clauium potestatem immediate D. Petro fuise colatam x relata Euangelij Vua cp. sacrosancta 22. dist. cp. rogamus 24. q. 1. et comunitr Theologi 3 p. q. 8. articulo 1. et idem e. im omnibus Romanis Pontificibus nam etsi inueterato ecclesiae usu pertineat ad cardinalium conclauem electio Pontificis cp. ubi periculum de elect. lib. 6. ita quod electus a duabus partibus cardinalium verus e. ecclesiae Pontifex n. v. accipit iurisdictionem a conclaue sed potius Pontifici electo a Xpo immediate concedita utraque potestas ut recte declarat Belarminus 1. tomo controuersiarum lib. 1. controuersia 3. cp. 10. Beioius tomo 1. annalium anno Xpi 32. n. 6.

9 2o constituo quod etiam omnes a Postoli acceperunt immediate a Xpo domino

utranq potestatē clauiū ordinis et iurisdic
tionis in hoc n. ecuales fuerunt omnes d. Petro
x̄ relata euangeli vua cū aductis a Velarmino
d. controuersia 3. cp. 22. nec obstauit ~~[illegible]~~ dicere
d. Petrū ecclesię et a Postolorū fuise Principem
ab eoq omnē potestaten ēē in allios apostolos
deriuandā nec d. Petro ecuales ēē nā verisimū
ē. de iure ordinario hanc potestatē ēē deriban
dā a Petro in apostolos sd ex particulari gratia
Xpus dominus eijs inmediate contulit huius
modi potestatē ut recte ostendunt Cordoua et
Belarminus ubi sup.ª ~

3. constituo prelati omnes eccl̄ę 10
superiores et inferiores potestatē spiritualem
iurisdictionis accipiunt a Xpo d. mediate videlicet
derivata in eos Mineos per Romanū Pontificē veluti
a fonte totius iurisdictionis nā Xpus inmediate
dedit iurisdictionis potestatē Petro eccl̄ę Principi
et Pontificibus succesoribus ab ejis q tanquā
a fonte in allios prelatos ē. derivata sicut ēē
contingit in republica seculari politica nam
penes principem residet tota temporalis iuris
dictio in quē. l. regia fuit oīo translata. l. 1.ª
ff. de constitutionibus Principū et ab ipso Princi
pe tanquā a fonte totius iurisdictionis deriuatur
omnis iurisdictio in allios inferiores ut recte no
tat Cobr in practitijs cp. 1.º Auendanio de exe
quendis 1.ª p.te cp. 1.º Duarenus lib. 2. disputatio

cp. 2. Et prouatur ea ratione. nam si spiritualis iurisdictio esset data prelatis ecclesiae a Xpo inmediate non posset illam mutare Pontifex ex ea quae traduntur in cp. fin. de consuetudine at vero Pontifex huiusmodi iurisdictionem sepe mutat et restringit cp. felix cp. precipimus. 16. q. 1. cp. quod translatum de officio legati quod iurisdictio spiritualis derivata est in prelatos ecclesiae per Romanum Pontificem

11 Sed dicet aliquis clericos et prelatos ecclesiae potestatem hordinis accipere a Xpo inmediate quanbis per allios ecclesiae prelatos ordinentur quod prelati potestatem ecclesiasticam inmediate accipiunt a Xpo sed Rx. discrimen esse inter utramque potestatem ordinis et iurisdictionis nam in ordinatione presuiteri Venedictio et consecratio ecclesiae veluti quoddam instrumentum quo Xpus ordinet presuiterum mediante operatione Epi prelatus. n. qui vua consecrationis pronuntiat censetur veluti quidam ministri quare prelati et omnes presuiteri accipiunt potestatem ordinis immediate a Xpo tanquam a causa efficiente potestas vero iurisdictionis inmediate Pontificibus fuit concessa aqq tanquam a fonte derivatur et recte advertit d. Thomas. 2. 2. q. 39. art. 3. in corpore ~

12 Unde colligitur quod cum romani Pontifices iurisdictionem accepisent a Xpo inmediate in ea comprehenditur potestas ferendi leges ad conservationem huius iurisdictionis spiritualis ut in cp. 1. et fin. de constitutionibus cum adductis a Belarminio 1. tomo controversiarum

ꝺrouersia 3 lib. 4 cp. 15. ꝺueniens q̃ iuste vi⁹ q̃ ecc̃ę ꝑsonas ꝓ̃ ecclesiasticas a iurisdict̃ę se culaxi eximere ita ut ecclesiastica potestas distin ta sit a seculaxi ꝺo cp. movit infra isto tt⁹ cp. 14
duo sunt cp. si inpexatꝰ 96. dist̃ę seculaxis ꝺiu potestas ꝺomuni populi totius ꝺsensu fuit in Pr incipę translata ut in. l. 1ª. ff ꝺe stitutionibus Pr̃incipu⁹ l. 1. c⁹ sequ̇ẽtibus tt⁹ 1⁰ part. 2. nun quq̃ ꝺ̃ ꝺepexita xempublic⁹ ꝺamuise potestaꝫ eccl̃ę + + cana
siastic⁹ pene seipsa nec potuit illa in Pr̃in cipę translexe ut notat Cobx. in ꝑactic. cp. 31. c⁹ q̃ huiusmodi iurisdictio ecclesiastica l. diuina ꝺum taxat ecc̃ę ꝑlatis fuit ꝺcesa coligita ceteris ẽt⁹ eodę iure negaꝺ ꝺsequ̇ẽtꝫ laici huius iurisdic tionis ee incapaces cp. 1ª. c⁹ sequ̇ẽtibus. 12. q. 1ª cp. solite de maiorita ꝙ obedientię cp. 1⁰. cp. 2. cp. si diligenti de foro ꝺpetenti cp. quanquq̃ de cen sibus lib. 6. unde ratio nxi ẽtus in sola incapacita te laicorꝫ fundata in qua ratꝫ omnes utriusq̃ iu re sentiunt.

Ꝺ quo iure huiusmodi ꝓcedat incapaci 13
q. ult. diuino. f. pos. ꝑ. cedat incapacitas laicor⁹ ꝛes pectu cleric⁹ ta ultro citroq̃ ꝺroueꝛsꝫ ẽ circa explicatꝫ ẽtus in cp. clerici ꝺe iudiciis qualemus ꝓuat ecclesiasticas ꝑsonaꝫ ee exemptas a iurisdict̃ę seculaxi in causis criminalibus adeo ut nec valeat ꝺ̃ taxia ꝺsuetuꝺ cui ꝺoctrinę fa tire obstat illud argumentꝫ ng ꝺsuetuꝺ legitime ꝑscrip ta ẽt⁹ in spiritualibus vincit ius canonic⁹ cp. fin. ꝺe ꝺsuetuꝺine cp. apostolice cp. in gaꝺ. S. fin. ꝺe

de decimis q. consuetudine induci pst quod clericorum cognitio in causis criminalibus pertineat ad iudices seculares.

14 Pro cuius rei explicatl illud controuerti solet am exceptio clericorum et rerum spiritualium a seculari iurisdictl procedat iure diuino vel positiuo. illud n. certum e. clericos et res ecclesiasticas iure optimo exemptos ee in ciuilibus et in criminalibus ut in cp. 1. et per totam 11 q. 1. et in concilio constanciensi difinitum e. contra Vuicleft. multi vero existimant hanc exceptionem iure diuino procedere ut docet Nauarro in cp. nouit 3. notauili n. 52. de iuditijs et relati a Cobr in practicis cp. 31. Cursatus consilio 397. lib. 4. n. 10. et hoc modo procedere dicunt illud genesis 47. relatum a gls. in cp. quamquam decensibus. dum dicitur Patriarcam joseph. sacerdotes et eorum vona liberase de tributo faraonis et redit rath Nauarro d. notauili 3. n. 6. propter caracter sacerdotalem quasi sacerdotium et clericatus sit quid diuinum plura cumulat Joanes garcia de nouilitate gls 9. n. 2. et n. 16. Gratianus reg. 9. Soto in 4. dist. 25. q. 2 art. 1.

exemptio clericorum et bonorum ipsorum. opinio est qd procedat de iure diuino.

15 Contrariam vero sententiam veriorem ee existimo quam magis prouant Valdus Angelus Sanicetus Cumanus in l. iuuemus C. de sacrosanctis ecclesis Cobr in practicis d. cp. 31. Menoqus de recuperanda remedio 15. n. 210. Duarenus de sacris eccle ministerio lib. 1. cp. 2. quoniam alicubi in scriptura non reperitur talis exceptio nec obstant matei Vua cp. 17. qq

verior opinio est qd sit de iure positiuo.

contraria sunt precipue nititur quatenus significat hanc exceptionem a potestate seculari latam esse in illis Verbis Evangelij quo liberi sunt filij ex quo loco deducunt Xpum significare aliquod hominum genus non esse principibus subiectum quod non nisi de ecclesiasticis verificari potest nam facile respondetur quod ibi loquebatur Xpus de seipso et apostolis qui servilis conditionis non erant nec bona habebant temporalia de quibus tributa solvere deverent non quod sequitur quod alij ex L. Xpi sint participes huius libertatis sed solum illi fortasse qui sequentes vitam apostolicam non sunt servilis conditionis l. 2. inteligi potest locus Mathei ex mente divi Thomae ibidem Xpus significare voluisse sed liberum esse a solutione census cum esset Rex et Dominus totius orbis diversum non est solvere census et tributum nam tributum solvitur de bonis census vero pro capite solvitur quod Xpus nullo modo debebat —

Nec etiam obstat locus salmi 104. 16
ibi nolite tangere Xpos meos nam etsi in sensu alegorico posit explicari idem nolite iudicare de clericis sensus tamen scripture alegoricus non facit argumentum legis divinae ut recte explicuit Ieronimus super Matheum cap. 13. Agustinus in epistola ad Vicencium Donatistam et contra epistolam Petiliani cap. 19. fateor tamen quod ex Verbis dicti salmi eam exceptionem ad ius divinum pertinere Prouant Panormitanus in cap. ecclesia Sanctae Mariae n. 6. de constitut. Aufrelius in clementina 1. n. 5. de officio ordinario Rota in antiquis decis.

decis. 8. Romanus singulari 14. Navarro in cp. nouit in 3. notabili n. 32. et notauili 6. n. 6. relati Acenedo ad Decretum colectanea 57. n. 1.

17 Quorum opinionem subdistinguendam esse arbitror inter causas ecclesiasticas et spirituales xa mentem textus nri dicuntur n. ecclesiastice cause pecuniarie ciuiles et criminales spirituales vero dicuntur que pertinent ad fidem religionem sacramenta ecclesie et eiusdem ritus et ceremonias exemptio ecclesiasticarum puto verius non esset de iure diuino sed de iure ecclesie quamuis de iure diuino magnum haueat fundamentum exemptio vero spiritualem ad ius diuinum procul dubio pertinet quam distinctionem uti comunem prouat Cobr. d. cp. 31. Rolandus consilio 23. an. 18. lib. 2. et relati a Menogo de arbitrarijs casu 246. Conrrado in templo iudicum lib. 2. cp. 1. Garcia de nouilitate glos. 9. an. 8. Cobadilla in politica lib. 2. cp. 18 an. 32.

exemptio causarum spiritualium est de iure diuino.

18 At vero exemptio clericorum quoad personas ita quod nec possint puniri nec iudicari a laicis largis quamuis non sit de iure diuino est tamen valde conformis iuri diuino nam ut consideravit Constantinus Imperator in congruum esset sacerdotes datos a Deo superiores a secularibus iudicare tum etiam nam cum sint distincte potestates ciuilis et ecclesiasticas necessario fatendum est quod haueant diuersos ministros nec etiam ecclesie et omni recte prouisum esset

si promiscua fuiset huiusmodi iurisdictio et potestas

Nec his omnibus obstat Textus in cap. 19
quanquam decensibus lib. 6. ubi significatur clericos li
ueros esse a tributis secularibus iure diuino nam illa ex
emptio non est referenda ad ius diuinum ebangelicum sed
referi debet ad ius diuinum Veteris Tti quo atento
sacerdotes et leuite erant exempti a ~~mun~~ boneribus
et tributis ut constat genesis 47. primo esdre cap.
7. et est comunis theologorum doctrina ut multis
relatis refert Cobr. d. cap. 31. n. 2. et Vss. 3. deni
que prouatio et Rx 2°. quod appelatum iuris diuini
inteligitur sepisime ius canonicum ad diferentiam
humani iuris quod sepe sumitur pro iure ciuili ut
cum ostiensi tradunt DD. in cap. nimis de iure iu
rando et in hoc sensu inteliguntur et Vua Textus in
cap. continua. 11. q. 1. et in cap. futurum 12. q. 1. cum
allijs multis similibus

Unde coligitur vera interpretatio 20
ad Textum in d. cap. clerici et ad questionem propo
sitam supra n. 13. an valeat consuetudo quod cleri
ci in criminalibus apud iudices laicos conueniantur
et constat non valere ex illo textu quamuis allias
consuetudo sit immemorialis ut resoluit Rota
in antiquis decis. 840. quod dificile est cum exemp
tio ista non procedat a iure diuino nam consuetudo pro
cedens a tacito clericorum consensu vim habet etiam in
ecclesiasticis ut notant glossa et DD. in cap. Vir autem
de secundis nuptis et in cap. cum venisent de eo qui mi

mitita in posñ D. nihil omnus ô Laicus mdius positibz nihil ꝑtuit in ducxe sscutudo qd fiud exis timet Cola ubi supª. nz quoties l. positiua zatº ℓ perpetua Veterna mitita sscutudo maxia nihil. ô legꝫ. positiua operata ut in spetiꝫ Felis in cp. Vnico declexicis nñ xesidentibus lib. 6. xecte notat Cola d. cp. 31. nº 5. Comunita DD in d. cp. Vix auꝫ de 2as nuptijs Roquius in cp. fin. nº. 4º. desuet. Lelius depriuilegis ecclꝫ priuilegio 85. Acced in l 20. nº. 43. ttº. lib. 4º. copilationis Gexmonius de sacxoꝝ immunitatibus lib. 3. cp. 15. nº. 65 Gutiexez in l. nemo ꝑt nº. 106. ff. delegatis. ℓ. 3 D quoties nñ ualexet talis sscutudo Valexet tam priuilegium Apostolicꝫ in alligꝫ casibus: ut adnexit Petxus Gxegoxius S. Sᵉ. simtagmatꝫ lib. 47. cp. 31. nº. 25 Ꝺ lib. 49 cp. 1º. nº. 12. Ꝺ Sac xatº. inditis Regij in gallia deggdg eximinibus clexicoꝝ cognoscunt: Soc. nº. nñ insscutudine Galliꝫ sd in priuilegio apostolico fun daxi potuit ~

non valet sscutudo qd judex laicus cog nosxat de causis. cleroxicoꝝ.

valet tamen priuilegium.

Q1 Mexito gꝫ. dicimus clexicoꝝ bona nñ. Ec clesiasticis dictº. seculaxi iuxe diuino exempta sd solo iuxe positiuo sacxoꝝ canonꝫ ut ꝑtim xelatos pxouant Ignoꝫ tius in cp. 2º. de maioxitate Obedientia Baldus in l. inuenimus C. de sacxosanctis ecclis nº. 6. Medina de xestitut. q. 19. Cobx. d. cp. 31. quꝫ doctxina 1º. ex eo deducitꝝ nz ut diximus in 1º. axꝫ Ꝺ notat Boexius decisione 31. tempoxe ecclꝫ ꝑimitiuæ clexici Deoꝝ vota subiecti exant in pexatoxibus ut xtat extitulis

bona clexicoꝝ sunt exempta a jurisdict. Seculari. jure posit.

cp. de episcopis et clericis cp. de episcopali audientia cp. de sacrosanctis ecclis quasi illis antiquis temporibus leges pontificie et sacri canones n. dum sunt prolate

2o. prouatur ex Pauli autoritate actuum apostolorum cp. 25. et 26. ibi ad tribunal cesaris sto ibi me oportet iudicari et iterum ait nemo potest me illis donare ad Cesarem apelo: cum n. apostoli causa iniquae tractaretur a fariseis voluit a Postolus in cesaris tribunale iudicari imo idem Paulus actorum 23. timens fariseorum coniuratis huius rei voluit tribunum militum fieri cerciorem ut illum a tali coniuratione liueraret

3. comprouatur nam Xpus Dominus cum Cesar augustus et dictum tuliset ut inscriueretur Universus cuius inscriui n. e. dedignatus ut Lucae cp. 2. inscriptum e. et plura aducit Osascus in peremontanis decis. 30. n. 12. imo et condemnari pasus e. a Pilato nec mirum e. si ante promulgationem iuris canonici legibus ciuilibus regerentur clerici a principibus secularibus notat Castillo in l. 1. Fauri folio 17. Menchaca lib. 1. questionum usum frequentium cp. 5. n. 9. Megia in prematica Panis paris conclusione 5. n. 55. Cobr in practicis cp. 31. n. 2. Quesada questionum iuris cp. 4. n. 10. Germonius de sacrorum immunitatibus lib. 2. cp. 15. n. 34. quas leges postea Pontifices n. abrogarunt generaliter sed potius multas aprouarunt ut in cp. 1. de noui operis nunciatione quamuis sepe allias statuisent secularibus contrarias

4 comprouatur nam Bonifacius Bus. im

24 4° sprouatr. nam Vonifacius. Dus. in cp. unico de clericis coniugatis lib. 6. respondet clericum per iudicem secularem sprimendum n̄ ee secundum statuta scilij Pariciensis n̄ v° respondet id ee ex iure diuino imo et ius canonicum significat quod in causis temporalibus sepe Principes seculares ecclesiasticis superiores sunt in spiritualibus v° conuerso cp. nos si incompetentr 2. q. 7. gl̄s in cp. Valentinianus tuo submittamus 63. dist. cum aductis a Vosasco d. decis. 30. n°. 4°. cum sequentibus ubi n̄. nulla aducit scripture testimonia

Inperator pst ab Epo excomunicari

tn̄. inperator ē maior in temporalibus illijs q ab eo recipiunt temporalia et sd minor in spiritualibus

25. G. sprouatr nam ius diuinum ebangelicum n̄. reperitr quo huiusmodi exceptio clericorum inueniatr statuta et quanuis in Testamento Veteri id scriptum eet post legem euangelicam n̄ obligauit Nam precepta legis Veteris aut moralia erant aut iuditialia aut ceremonialia: moralia diceuantr que pertinebant ad legem naturalem Juditialia qq iudices ius suum unicuique tribuebant Ceremonialia que ad cultum et reuerentiam Deo pstandam pertinebant id q significauit Paulus ad Romanos 7. ibi lex qdem sancta et mandatum sanctum et iustum et Vonum Sanctum refertr ad ceremonialia justum a Judicialia Vonum ad moralia ut aduertunt Theologi cum d. Thoma 1. 2. q. 99. art. 9 ad ex his preceptis iuditialia et ceremonialia post legem euangelicam cio cesauerunt et. hocmodo inteligunt DD. tua Apostoli ad Galatas 3. ibi ita q l. pedagogus nostr fuit ut in fide iustificemur ad ubi uenit fides iam n̄. sumus sub pedagogo precepta vero moralia quasi in iuris naturalis et post

euangeliu seruanda sunt ut recte notat Soto de iustitia et iure lib. 2. q. 5. art. 4. cu g. preceptu exemptiones Sacerdotu a iurisdict. seculari n eet ex preceptis moralibus necese e. decere fuise iuditiale iuditialia v sicut ceremonialia post legem euangelicam cesarunt cp. translato ubi omnes de constitutionibus cp. unico de purificat. post partu cu aductis a Cobr. lib. 1. Variarum cp. 17. Aragon de iustitia et iure q. 87. art. 1. arg. cu huiusmodi preceptu exemptiones clericorum n inueniatr in euangelio scriptu n pertineuit ad ius diuinu etz si aut scriptu sit precipue nam l. euangelica nulla allia continet precepta quam ea que pertinent ad ius naturale et ad sacramenta eccle et fidei articulos sic D. Thomas 1. 2. q. 108. art. 1. et 2. Soto de iustitia et iure lib. 2. q. 8. art. 2. Cobr. in 4. 2. pte cp. 6. §. 10. an. 1. imo ut inqt D. Thomas d. art. 2. Xpus in euangelio nulla ostituit precepta aut iuditialia aut ceremonialia sd iuditialia omnia humano arbitrio reliqt et quanuis in euangelio alliquorum preceptorum iuditialiu mentio fiat n ibi tanquam precepta euangelica statutu sd solu ea voluit Xpus in euangelio splicare propter prabu fariscorum intelectu et usu

Quare nemo nostrorum hanc nram ssam merito amplectuntr sup relati omnes asserentes iure diuino n ee prohibitu secularibus de causis clericorum judicare et quamuis id ad ius diuinu aliqd pertinere dicatr hoc procedit secundu usu et frasam loquendi sacrorum canonu in qq. diuinu apelatr quod hauet originem a iure

Diuino ueteres testamenti ut aduertit Cobr. lib. 1. ua
riarum. cp. 17. imo et ius canonicum ut diximus largo
modo apelatur ius diuinum ex D. Thoma opusculo 73.
cp. 4. Cobr. in practitijs cp. 31. n. 2. Textus e. elegans
in cp. cum de diuersis d. priuilegis lib. 6. cp. celebritatem
d. consecrat. dist. 3.

ius canonicum diuinum nuncupatur ad diferentiam ciuilis quod dicitur humanum.

27. Quare hac retenta opinione constituo
clericos etiam quo ad bona temporalia omnino a rebus spiritua
libus separata et quo ad illorum crimina exemptos esse a
iurisdictione seculari iure Pontifitio ita necesario iuste
et conuenienter cauente ne ecclesiae ministri secularibus mis
ceantur negotijs fateor tamen huiusmodi exemptionem a iure
diuino deriuari cuius rationem aducit Gregorius relatus
in cp. quis dubitet 96 dist. in eamque consentit uniuersa
les totius ecclesiae consuetudo ut colliges per totum. 11. q. 1. to
to tt. nro de iuditijs de foro competenti autentico ut clerici
apud proprios Episcopos. §. 1. autentica statuimus C. d. episcopis
et clericis cp. in arquiepiscopatu d. raptoribus l. 57.
tt. 6. part. 1 qq. in locis copiose tradiderunt interpretes
et preter relatos innumeri quos refert farinatius tt. de
inquisitione q. 8. ~

28 Que doctrina adeo uera e. ut Tiue
26 rius de tianus tt. 1. criminalium lib. 4. cp. 9. n. 9. ex
ss. Valdi in autentica clericos n. 10. C. d. episcopis et cle
ricis felinus in cp. n. pst. d. re iudicata disputat
am iudex laicus posit sua ss. clericum absoluere et
tandem contra Valdum et felinum illum absoluere pose putat
sequitur Veluga in speculo Principum Rubrica 25.

§. sepisime n.º 9. Et elegantr Vulgo pro hac opinione gl's celebris in l. quotus. §. 1. C. ubi senatores f. clarissime dz prouant quod quamuis iudex n posit militem condemnare si tn absolut. ilz dignz putauerit eum poterit absoluere quod ex priuilegio militari procedere resoluit Platea in l. segrauius. C. de delegationibus lib. 22. Puteus de sindicatu Vuo clericis cp. 2. n.º 2. quam dicunt morauilz doctricnz eo quod iure captz e. q solus ille iudex absoluere pst q pst condemnare ego tn. in clericis cª puto verius judicem secularem clericum iudicando absoluere n. pose ex regª Fxus in cp. at si clericum infra isto tt.º ibi latius dicemus nam respectu clericorum iudex laicus persona quedam priuata censetr ut copiose notat Germonius de sacrorum immunitatibus lib. 3. cp. 15. n.º 8.

Ex qq. oritr iudicem laicum n pose corporaliter clericum punire nisi prius a iudice ecclesiastico degradatus secularitr adatr etz si atrocisime diliquerit ex omuni ssª Inocentij Et alliorum post glosam in cp. ad obolendam d. hereticis Vuo relinquatr cp. si gradatio de penis lib. 6. cp. cum n ab homine infra isto tt.º cp. nouimus d. Vuorum significatl. Rolandus consilio. 4. n.º 22. volumine 1. Cobr. in practitis cp. 32. Et lib. 2. variarum. cp. 22 n.º 7.

clericus actualitr degradatus statim fit secularis

quae traditio clerici necesaria e q.do degradatio solum e. Vualis n v.º si actualis sit nam ex actuali degradatione manet clericus iudici laico subiectus Et eo in casu procesis de nouo deuet a iudice laico for

formari et ꝛ acta illius processus ē ꝯdemnandus notat Alciatus in d. cp. cum n̄ ab homine n.º 108. Villalobos in herario comunium litera C. n.º 113 et Vulgo traditur in d cp. cum n̄ ab homine ~

30 Sed quanuis res et personeccle siasticę sint ꝯo exemptę apotestate seculari hoc n̄. inteligitur quod atinet ad legum ciuilium obseruatę quę generaliter publicę respitiunt utilitatę imo ad earum obseruationem ꝯo tenentur et prouatur in concilio cartaginensi 3.º canone 9. in concilio agatensi canone 32. in l. 11. tt.º 3. lib. 1. copilationis ut apparet in pracmatica panis. l. 1. tt.º 29 lib. 5. copilationis nam personę ecclesiasticę vere ciues sunt. tenentur ꝯ. seruare leges puliticas publicę guuernationis utilitatę respicientes allias populi tranqlitas turuaretur ut notat Panor. in cp. eclesia sancte Marię d. ꝯstitutionibus n.º 12. Vitoria d. potestate Pape ꝯclusione 4. et relati a Matienço in d. l. 1. tt.º 29. lib. 5. gl.s 1. Gutierez in practicis lib. 1. q.º 3. et 4. copiose prouantes leges ciuiles politicas omnes ligari clericos et seculares etiam in foro interiori q.do directiue sunt

Leges ciuiles. quę respiciunt utilitatem publicam obligant clericos. et vide. ipsum Balboam. in. c. 1. de cau. pos. et propr.

31. Sic etiam ꝯstat pro vono publico ciues siue nouiles siue pleuei ꝯpeli pose a ꝯcilio ciuitatis admutuandas pecunias erario pleuio ut frumentum hematur et fiat positum Vulgo Alondiga et postea deuita soluantur ex pecunia communi Vt. ex colecta Authoritate Regis inposita

Batuoa

Dubitys

ut in similibus notat Platea in l. 1. C. de omni
agro deserto lib. 11. Auendanio lib. 2. d. exequendis cp.
14. n. 19. ita ut ab his teneantur persone ecclesiastice
si Vrgeat comunis necesitas reip. Et allia ocurant
d. qq. infra dicemus ut notat Vartholus in l. nulus
C. de cursu publico lib. 12. Et comunitur omnes post
glam in cp. n minus d. immunitate ecclesiarum Et
relati a Megia in pracmatica panis oclusione. 2.
n. 60. nam cum clerici sicuti allijs seculares utilita
tem capiant lecum e. ad id etiam teneri ne allias li
uerentur alliorum iactura notat Menchaca lib. 2.
questionum vsu frequentiunt cp. 6. n. 4. ita tn quod
ad hoc faciendum conpelendi sunt clerici per Epos.
n. v. per iudices seculares.

Hoc tn ea dist. inteligendum 32
e. notauilitur in praxi nam quando agitur contra clericos prop.
tr inobedientiam legis regie huius rei cognitio commisceo per
tinet ad eclesiasticos iudices quando v. aliquid. petendum
e ex vonis clericorum Vui gratia quia animalia. t. pe
cora damnum dederunt in fructibus alienis cum
predicte res in qq. fit penarum executio: ~~fiunt~~ sint de
soro seculari ut in l. d. his C. d. Epis Et clericis
ubi omnes predicta executio pertinet ad iudicem lai
cum ita Cobr. in practicis cp. 33. n. 7. Auendanio
d. exequendis 2. p. cp. 14. n. 13. n tn poterit
iudex laicus in clericum aliquam facere odemnatam
etiam pecuniariam hoc n. semper coram eclesias
tico petendum e. Et sic puto notauilitur ee inte

inteligendam decisionem legis c. 9. tit. 4. lib. 1. compila
tionis ubi dicitur clericos prime tonsure qui semel
declinauerunt iurisdictionem secularem fori excepti
non posse arma ferre etiam que alliâs sunt l. Regia
laicis permisa sed licite posse a iuditibus seculari
bus illis armis spoliari quamuis ipsi si a tali iu
dici puniri non possint sic ergo in ea c. Iane cle
rici arma portantis possint per iudicem secularem
puniri dicendum non posse nam licet regulariter
armorum usus sit interdictus ut per totum tit. C. ut
armorum usus in scio Principe sit interdictus
lib. 11. l. armorum ff. de verborum significat. et
Vius modi lex etiam obligat clericum qui alliâs
iure canonico arma prohibentur que laicis per
mittuntur. cp. clerici de vita et honestate clericorum
nihilominus tamen pena statuta per leges ciuiles
contra clericos arma portantes etiam si pecuniaria
sit necessario petenda est coram ecclesiastico ut prouat
Palatio rubios in cp. per Vestras. 2. notauili
§. 1. n. 3. Cobr. in practicis cap. 33. n. 7. apud
Galos tamen receptum est ex priuilegio apostolico clericos pu
niri posse a iudice seculari propter armorum usum l. Re
gia prohibitum notat Casamens in consuetudinibus
Burgundie rubrica. 1. §. 9. et relati a Cobr. ubi
proxime poterit tamen proculdubio iudex secularis
in distinte clericos arma prohibita portantis illis
spoliare absque metu excommunicationis adeo ut nullo
modo possit a iudice eclesiastico ad armorum restitutionem

ratio propter quam cleri
cus non possit arma portare
et quare est illi interdicta
iudex laicus possit clericos
armis priuare

Baluoa

cp. 2. (Deuditijs

spelli nq iustisime potuit Laicus armatus clerici cum illis spoliari hec n. iuris permisio santisima e. et reip. utilisima alliãs clerici liuere vagarentur armati nq eclesiasticus iudex n. hauet ministros qui noctu clericos armatos possint capere

Ad his omnibus vulgo obijcitur 33

Textus in cp. que in ecclesiarum cp. eclesia Sante marie d. constitutionibus qq. prouatur laicorum statuta n. obligare clericos eo quod laici sunt incapaces respectu clericorum et urget ratio nq facere legem l. statutum actus e. superioris. l. omnes populi ubi omnes ff. d. iustitia et iure laici v. respectu clericorum n. sunt superiores q. n. hauent legis ferende potestatem in clericos et sic procedit titulus C. d. sacrosanctis ecclesis. C. d. epis et clericis. C. d. episcopali audientia in qq. referuntur plures imperatorum leges circa personas ecclesiasticas que n. hauent virtutem obligandi propter defectum potestatis ex doctrina Inocentij in cp. 1. d. rebus ecclesie lib. 6. quatenus ex p. se prouat imperatorem in autentica hoc ius. C. d. sacrosanctis ecclis n. habuisse potestatem introducendi solemnitatem in alienandis rebus ecclie. et Inocentium secuntur comunitur allij DD. Felinus in d. cp. eccle sante marie n. 40. Decius. 92. Romanus singulari. 358. et 438. et 446. cum sequenti Menchaca lib. 3. d. succesionum progressu cp. 22. limitat. 17. Gutierez in practicis lib. 10. q. 3. cum sequentibus et eodem modo

inteligitur Tex. in cap. cum venisent d. eo q. mitita in possessionem causa rei seruande quatenus ait causam ecclesiasticam terminandam esse secundum vonam tere consuetudinem nam ubi non erat consuetudo laicorum sed consuetudo tere comunis tam clericis quam laicis ut respondet Detius in d. cap. ecclesiasticam Mariae n. 233. nec obstat Tex. in d. cap. cum causa dere iudicata ubi sententia lata secundum Veronensem consuetudinem reprouatur nam ratio non est quia consuetudo tere non comprehenderet clericos sed quia erat iniusta ut ibidem notat Panor. n. 4. Bartholus in l. 1. n. 29. et de suma trinitate ~

34. Sed huic dificultati respondendum est leges ciuiles generales quae directe non respiciunt odium clericorum sed publicam utilitatem ecualiter omnes ligare in foro inferiori clericos et laicos ut comunis doctorum sententia in cap. 1. d. constitutionibus et relatia Mentehaca lib. 1. questionum ilustrium cap. 29. ita ut clerici transgressores legum ciuilium pecant mortaliter et puniendi sunt ab Epo. resoluit Nauarus in manuali cap. 23. n. 84. et multis relatis Mentehaca de succesionum creat. §. 1. n. 648. et in hoc sensu procedit Tex. in d. cap. quae in ecclesiarum cum similibus = statuta non laicorum quae directe tendunt in clericos non valent ex defectu potestatis secus vero lex generalis quae respicit publicam utilitatem nam ad illius obseruatam tenentur clerici ex praecepto diuino ut recte splicuit Caietanus super paulum ad Romanos 13. ubi redit a Postolus rationem. nam Principis ministri dei &c.

leges etiam obligant sacerdotes at poena non ab laico executatur

Ex qq. si queras am ecclesiae teneantur soluere colectas 35
t. tributa a Principibus secularibus imposita dicendum e.
eclesiasticas ue personas regulariter n. teneri cum lai
cis contribuere in colectis impositis aqq. omni iure
exempte sunt ut copiose tradidit in molina
tionibus in tractatu de tributis disputat. 670.
tomo 3. Navarro in manuali cp. 27. n. 128.
Montaluo cro Videndus in l. 50. tt. 6. partita. 1.
gts in Nuo farahon id q. constat ex iure diuino vete
ris tti genesis 47. ubi Regi tributi nomine 5.
pars soluitur d. omnibus terris exceptis sacerdota
libus et idem scriptum e. l. sdre. 7. prouati etiam iure
canonico in cp. conuenior cp. tributum §. quamuis
23. q. ult. cp. n. minus cp. aduersus dei munit.
ecclesiarum cp. 1. cp. clericis laicos eodem tt. lib. 6.
cp. quamquam d. censibus lib. 6. et iure ciuili id.
constat ex l. placet C. d. sacro sanctis ecclis et.
in authentica item nulla communitas C. d. epis
et clericis ~

Que reg. n. solum procedit in honeri 36.
bus personalibus. sed etiam in realibus et mixtis nam
iura predita d. omnibus locuntur siue n. aten
dantur res ecclesiasticae siue persone in omnibus
eualiter procedit huius prohibitionis ratio nam
res et personae ecclesiasticae iurisdictioni et potes
tati laicorum n. subijciuntur ut in d. cp. eclesia
Sancta mariae d. constitutionibus et consequenter
illis colecta imponi n. pst. l. rescripto §. fin.

ff. d. muneribus et honoribus resoluit consilio. 116. Alexander consilio. 68. volumine 2. et relati a Decio consilio. 289. Ripa lib. responsorum cap. 20. si vero atenditur ad vona ecclesiastica certum est laicos d. illis nihil posse exponere sunt n. deo dicata. et ideo usibus profanis aplicari n. debet arg. Textus in cap. 3. de rerum permutatione cap. semel Deo d. regulis iuris lib. 6. imo et ipsi Cesares sepe satis religiose id. omne ut cum iustum statuerunt quascunque leges ecclesiasticae reliuertati repugnantes iritas declarandas ut in authentica casa. C. d. sacrosanctis ecclis aut nulla comunitas aut statuimus. C. d. epis et clericis. l. 50. cum duabus sequentibus tt. 6. p. 1. adeo ut decisio Tex. in l. cum clerici C. d. epis et clericis cum allis similibus correcta penitus censeatur ut infra dicemus in solut. ad. Primum

37 Id dubitari potest amea quae d. collectis respectu rerum et personarum ecclesiasticarum dictae sunt procedant in causis etiam publicis et clero et populo communibus ita ut in his casibus leges ciuiles n. sint corepte ut in. l. placet l. ad instructionem. C. d. sacrosantis ecclis et similes et correctas n. esse placuit ostiensi et prouant relati a Baruacia consilio 1. volumine 3. secunda Valdus et Aluerigus in d. l. placet et comunem docet Ripa in tractatu d. peste 2. p. n. 4056. Auendanio de exequendis 2. p. cap. 14. Megia in praematicapanis

Balusa

Diuditijs

oclusse. 5. n.º 48. Olanus in concordia utriusq iuris litera C. n.º 38.

Mouentur 1.º nam imperatores ecclesiasticis priuilegia concedentes semper excipiunt huiusmodi causas publicas et comunes. l. ad portum C. de operibus publicis. l. ad reparationem C. d. aquaeductu lib. 11. imo in necesitate omnibus commune neminem excusari respondet Tex. in cap. 2. d. immunitate ecclesiarum. 2. mouentur nam ecclesia in his casibus ad eas contributiones tacite vr dispensasse et inde n obstauit decisio Tex. in d. cap. ecclesia Sanctae Mariae unde colectas vulgo sisas repartimientos ideamas alaicis impositas clericis obligare existimant sup relati aserentes posse iudice seculares ecclesiasticas personas ad solutionem compelere saltim per vonorum aprehensione etiam si vona sint de fructibus Venefitij ut prouant Olanus et Megia ubi prosime Rebuffus 1. tomo tt.º de sentijs ad tt.º 3. glos. 6.

clerico etiam in causis publicis tributum imponi n. pst.

Sed nihil ominus prouauilior est contraria sententia videlicet quod etiam in causis publicis et omnibus laicis et clericis communibus colectarum impositio respectu clericorum locum n habet quae doctrina aperte fundatur in manifesta et omnimoda incapacitate laicorum ut aperte dicitur in d. cap. quae in ecclesiarum d. cap. quamquam d. cap. n minus unde Tex. in d. l. placet et in d. l. ad instructionem cum similibus derogatas esse defendit glos. vno colationibus in cap. gene

generalitr 16. q. 1. secuntr Vartholus Paulus
Jason & alciatus in d. l. placet Panor. & allij in
d. cp. n. minus Gregorius in l. 51. tuo pechar
& in l. 54. tt.o 6. partida. 1. in tuo las cal
çadas Nauaro in manuali cp. 17. n.o 201. Scor
cia consilio. 70. per totu Medina d. restitut. q.
15. Palatios in pracxi Theologica lib. 2. cp. 2.

40 Nec qdquę in ɔtrariu urgent fu
damenta ɔtrarię opinionis nq Tx.s in d. l. placet &
similes iure Pontifitio sunt abrogati ex d. cp. quę
in ecclesiarp d. authentica casa cu similibus necetq
obstat Tx.s in d. cp. 2. d. inmunitatę ecclesiarp
nq ille Tx.s e. inteligendus d. ministris & serui
toribus ecclę gaudentibq priuilegio fori ut ibidq
sensit gl.s. imo suponendo q loquatr de clericis
n. satis prouatr ex illo ɔtrarię opinio quoniq
in illa spetię illud factu fuit n. sola secularis
authoritate sd Gregorij Pontificis id Epis rescri
uentis ~

41. Nec obstat dicere Validq ee huiusmo
di inpositionę colectarp factq a laicis propter ecclę
tolerantiq nq facile respondetr negando talę
tolerantiq imo ut prouat Tx.s in cp. Vene qdeq
96. dist. Leges ciuiles ecclesiasticis ɔtrarias ex
defectu potestatis abrogate sunt ut ɔstat per to
tq 11. q. 1. imo laici tales colectas aut tributa
inponentes excomunicatr plectuntr d. cp. n. mi
nus d. cp. aduersus d. inmunitate ecclesiarq

cp. clericos eodem tt. lib. 6. clementina presenti d. censibus Unde constanter afirmandum est. ciuiles constitutiones abrogatas esse inponentes tributa etiam in causis quantum cunque communibus clero et populo

Clerici. negotiatores. tenentur. solvere tributa. de rebus. quas vendunt per modum negociationis.

Dd. Hec omnia utilibus quoque limitationibus explicanda sunt ut quando clerici Vui gra aliquid deferunt hemunt vendunt negotiationis causa tunc licite coguntur soluere ea tributa que alliâs ex eisdem rebus soluerent laici cp. quanquam d. censibus lib. 6. clementina presenti eodem tt. cp. fin. d. vita et honestate clericorum nec exigendo huiusmodi tributa incurritur in penis relatis in bula incena Domini nam Sumus Pontifex ibidem solum voluit scomunicare eos qui tributa non premisa ecclesiastitis inponunt. et ab illis exigunt at in casibus negociationis clericorum tunc tributa ab eijs exigere non est prohibitum plura in proposito cumulat. Lasarte d. decima vendit. cp. 19. a n. 9.

42

Clerici non tenentur contribuere ad reficiendos muros. neq. pontes. neq. puteos. publicos. sed vide. l. 20. tt. 32. p. 3. et l. 54 tt. 6. p. 1. et b. greg. lop. et q. n. 45

Secundo si Vonum publicum ecclesiasticis et laicis commune ad quod inponitur tributum per accidens et secundario tantum respitiat Vona eccle et ecclesiasticas personas quatenus scilicet sunt eiusdem reip. partes Vui gra. quando inponitur ad reficiendos muros ad reficiendum publicum pontem et puteum non tenentur ecclesiastici id tributum soluere imo inponentes incurrunt in excomunicationem de qua in d. cp. non minus ut copiose splicuit Molina theologus de iustitia et iure tomo 3. tractatu 2. disput. 670 per

43

tta hanc ꝯ expresit Panor. in d. cp. n. minus
Et. relati Asilvestro Vuo immunitas el primero
numero 2.

3. q. Vonu ad quod ꝯtribuitur
respicit peculiaria alliqua predia ita quod solum
prediorum Domini propter proprium emolumentum tenentur
ꝯtribuere tunc si ecclesiastici haueant alliqua predia
que eodem fruantur emolumento deuent etiam ꝯtribuere
sicuti allij laici Vui gra si vis fluminis depopu
letur alliquos particulares agros tunc Domini agrorum
qq interst. tenentur ad refectionem fluminis ꝯtribuere
siue sint ecclesiastici siue seculares. Et. similiter si
agri propter nimiam humiditatem sint infructiferi. Et.
necesse sit fossam aperiri ut fruat. Et. deriuetur acua f.
si ad irigandos agros necesse sit facere acueductum
Et. in similibus ratio. e. quoniam Vonum quod intenditur in
his casibus ad quod ꝯtribuitur proxime. Et. inmediate
respicit ecclesiasticam personam. Et. ꝯsequenter ꝯtribuere
tenetur

45 4. ecclesia. Et. persone eclesiastice
generaliter loquendo tenentur necesitati laicorum consu
=lere iustis causis existentibus Vui gra si facultates
Laicorum. n. suficiant ad sublebandam publicam necesita
tem Et. clerici abundantiores sint ut in cp. tributum
23. q. 8. cp. si tributum. 11. q. 1. dum tn. fiat ser
uato modo alege Pontifitia prescripto. in d. cp. n.
minus d. cp. aduersus. d. in munitate ecclesiarum
Videtur hodie precedente consultat. Pontificis

ut in bula in cena Domini clausula. 17. iure n an
tiquo ut. in. d. cp. n̄ minus captus erat ut si Epus
& clerus conspicerent publicam ee necesitatem cui soli
seculares. n̄. posent subuenire statuerent certam stribu
tionem per ecclesias. & personas ecclesiasticas soluendam
ut eo modo facilius publice necesitati ꝯsulatur ita tn̄.
ut per iudices seculares ꝯpeli. n̄. posint sd stributum
accipiant de manu eccle tanquam mere gratiosam. & ad
hoc. n̄. suficieuat solus epi ꝯsensus sd ulterius cleri
ꝯsensus desiderauatur postea v̄. in d. cp. ad usus. &
in d. clausula. 17. bulle ad tolendas omnes ambigui
tates sancitum e. ut absq ꝯsensu summi Pontifitis ta
lis impositio nunquam admitatur nisi ut recte aduertit
Panormitanus. in d. cp. n̄ minus urgentissima eet.
publica necesitas. & magnum eet periculum in mora
ꝯsulendi pontifice

Quinto hec omnia procedere deuent ita 46
ut nunquam ecclesia aut eclesiastice persone conpeli posi
nt ad solationem harum rerum per iudices seculares sd recu
rendum e. ad ecclesiasticos ita ut temeraria sit Rebufi
& Joanes de platea traditio supa relata ut resoluit De
tianus consilio 41. Volumine. 1. festasius d. colectis
4. pte cp. 1. anno. 23. Cursatus consilio. 186. lib. 2.
Geronimus Grauriel ꝯsilio. 37. lib. 1. Surdus con
silio. 62. n̄. 13. lib. 1.

Q. coliges resolutum illius difi 47
cilis questionis am iudex laicus d. poss rei spiritua
lis cognoscere posit Veluti d. caa posesoria venefici

an iudex laicus de posess. rei spiritualis. cognoscere posit.

Veneficiali quam disputat franciscus Marcus. 2.
pte decisione. 42. per totam Menoqus d. recuperan
da remedio. 15. nº. 211. Gutierez lib. 1. in ca
nonicis cp. 34. Cobr in practicis cp. 33. Et
relati a Vouadilla in politica lib. 2. cp. 18. anº. 14.
ego tn vrevitr constituo quod in possessorio retinendae
recuperandae aut reintegrandae possessionis ut secula
ris poterit cognoscere d. possessionis rei veneficialis. f. iuris pa
tronatus decimandi eligendi. Et similiter quando utraque liti
gator laicus e. f. saltim reus spoliator laicus e. tunc
n. ratione personae actor tenetur sequi forum rei. l. iuris
ordinem. C. d. iurisdictione omnium iudicum. Et. ratione rei de qua
agitur nam causa e. possessoria Et. ideo temporalis cen
setur quamvis sit rei spiritualis. e. n. questio facti. n.
iuris quoniam n. agitur de viribus tti. Et. proprietatis
sed solum am actor spoliatus sit. f. n. pro qua ssa.
Vulgo alegatur Textus. in. cp. fin. hoc tto. de iuditijs
ubi d. possessione iuris eligendi cognovit iudex laicus
Et. quamvis verum sit hunc Textum n. recte alegarinam
in ea spetie. n. agevatur d. electione canonica sed. d. eli
gendo rectore in quadam communitate seculari.
quare falsam puto comunem alegationem illius Textus
in causis possessorijs veneficialibus ut aperte dedu
citur ex integra illius Textus quam ex Antonio con
cio refert Cobr in practicis cp. 35. nº. 2º. Me
noqus ubi supra nº. 210. e. tn superior doctrina
receptisima Et. ab hominibus recepta gte doctrina
in cp. literas Vuo spiritualibus de iuramento

calunniæ docentis poss.

calumniæ rei spiritualis ee qd tenporale ut copi
ose notat Gutierez d. cp. 34. a n°. 16. Menoquius
d. remedio. 15. q. 18. n°. 211. q. omnes hanc opinio
nem praxi semper servatam ee afirmant.

Que tn. doctrina tandem difici 48
lis e. propter varias doctorum opiniones ea tn. dist.
eficiet clarior quod si causa posesoria alliquo modo
havet admixtam proprietatis causam cum eo casu n. sit
q. meri medij facti sed etiam iuris d. tali q. laicus nullo
modo poterit cognoscere n. enim censeuitur talis causa
tenporalis sed spiritualis ut tradit Cobr. d. cp. 35.
n°. 1. Vss. 2. 3°. quare cum Venefitij poss. n. posit obti
neri sine tt. et alliqua cause cognit. de quaquam laicus
de posesorio adipiscende poterit cognoscere. et sic puto
conciliari posse contrarias doctorum opiniones quod procedere
existimo q. de titulo posesionis agitur sive incidenter sive
principaliter nullo n. modo cognoscere poterit laicus.
quidquid dixerit Menoqus ubi supra n°. 327. nam tunc
causa spiritualis e. de qua laicus nec incidenter nec
principaliter cognoscere pst ut in cp. tuam de ordine 50
cognitionis et e. communis opinio doctorum in d. cp.
fin. d. iuditis Guido Papa decis. 71. Aufrelius d. pot=
estate seculari gls. 2. n°. 24. Cobr. d. cp. 35. in prac
ticis. n°. 1. Micres de maioratibus 3. p. q. 11. et q. 15
n°. 19. Tesaurus decis. 82. n°. 1. Osascus in peremon
tanis decis. 116. a principio.

Unde quamvis multi existimant 49
laicum cognoscere posse de causa posesoria v.g. veneficia

li inter duos clericos ut prouant relati a Tesauro d. decis. 82. Et ita iudicatum testatur misingerius in camera imperiali centuria 2. obseruatione 69 aflictis decis. 34. Sed hec doctrina procul dubio falsa est nam Et si quod meri facti sint cum tamen reus sit persona ecclesiastica coram ecclesiastico conuenire necesse est. nam clericus etiam pro rebus profanis coram seculari nullo modo conuenitur ut recte notat Menoqus ubi supra n. 222. Rodriguez de reditibus. lib. 1. q. 17. n. 60. fateor tamen quod in carceuia granatensi. Et in audientia galetie praxi seruat stilus iudices illos seculares cognoscere de causis posesorijs spiritualium rerum etiam quando inter diuersas ecclesias litigatur in Pinciano v. senatu n. ita fit sed causa remittitur ad ecclesiasticos negari potest in puncto iuris valde prouabilem esse multorum opinionem asserentium laicum nulla ratione cognoscere posse de causa posesoria rei spiritualis a communi tamen sententia praxi recedere non licet.

de Reconuent.

Sed longe difficilior est quod illa quae de reconuent. disputari solet quam indigere noua Pape decis. asserit Detius in cap. Et si clerici n. 29. infra isto tit. Vg. si clericus conueniat laicum coram iudice seculari an laicus possit clericum coram eodem iudice in causa mere ciuili reconuenire. Et pars affirmatiua praxi omnino recepta est. ut testatur aflictis decis. 173. fratrum Marcus decis. 349. an. 1. secunda parte. felinus in d. cap. Et si clerici n. 10. Veroius n. 153. Duenas reg. 112. Et prouatur in l. 57. tit. 6. part. 1.

a clericus possit reconueniri coram iudice seculari

Et ratio e. manifesta nam leges omnes generaliter prorogant iurisdictionem in causa reconventionis ut in cap. 1. et 2. de mutuis petitionibus, quod in equitate naturali fundatur l. 3 Papinianus C. de sententijs. et interlocutionibus cap. accusatores §. cuius in agendo 3. q. 8. g. nevio letur naturalis ratio admitenda e. reconventio. et confirmatur nam lex civilis omnes obligat etiam clericos ut iam diximus. et ideo regula illa quod actor secuatur forum rei etiam clericos comprehendit cap. si clericus laicum. cap. cum sit generale de foro competenti g. similiter regula illa quod reconventio fiat coram iudice conventionis prescripto in d. l. cum Papinianus et in cap. dispendia § reus quoque de rescriptis lib. 6. etiam in clericis procedere debet iustissime g. e. in hoc articulo praxis reip. quod procedit nisi causa reconventionis sit spiritualis nam tunc remiti debet ad ecclesiasticum ut docet communis opinio in d. cap. at si clerici ex abbate n. 19. Felino. 10. Detio. 29. Veronio 148. nec etiam procedit in criminalibus in quibus clericus non potest reconvenire coram laico nam eius persona reputatur quod spirituale ut notat Julius clarus lib. 5. sententiarum cap. fin. q. 36. quod etiam procedit si reconveniatur clericus de crimine etiam civiliter huius n. rei cognitio tangit personam clerici, nam si criminosus apparuerit remanet infamis cap. infamis 6. q. 1. quae species e. pene corporalis l. si quis 6. l. aut damnum 8. ff. de penis //

Nec obstavit dicere clericum ad forum seculare non esse trahendum ex regula textus nostri hoc nam quod procedit in conventione recta, non vero in reconventione in qua attenditur

equitatis naturalis ratio nam clericus n. fuit tractus ad iuditium seculare sed ipse sponte cepit coram illo litigare ut in d. § cuius in agendo adeo ut naturalis equitas quae atenditur in reconvent. sit modus sufficiens tolende incapacitatis nec obstavit dicere reconventionem esse modum prorogande iurisdictionis at clericus nullo modo potest iudicis laici iurisdictionem prorogare cap. si diligenti cap. significasti d. foro competenti: nam hec regula procedit in prorogat. voluntaria quae a voluntate clerici dependet n. v. in prorogat. necessa. que pendet ab ipsa disposit. legis ut recte advertit Veroius in d. cap. at si clerici n. 155. remanet g. iustam esse comunem opinionem praxi receptam

Unde his premisis iam n. obstant arg. supra in principio adducta contra nostri Textus decissionem n. primum ex d. cap. magnum 11. q. 1. d. cap. omnis anima cum similibus nam illa apostoli authoritas tantum suadet clericos ad exiuendam principibus recognit. havita respectu ad protectionem nam et si a iurisdict. seculari sint cito exempti n. tn. ab illa recognit. ut in d. cap. magnum notant Iure cremata et allij interpretes et eodem modo intelligitur Textus in d. cap. omnis anima hoc n. nomine significavit Paulus idest omnes homines clericos aut laicos idest omnem creaturam rationalem et nomine potestatis comprehenditur quilibet Princeps etiam infidelis ut recte notat Caietanus super Paulum ad Romanos 13. et ibidem Agustinus declarans Tua apostoli ibi quoniam n. est potestas

nisi adeo &. statim ait ideo necesitate subdili
stote n̄ solū pro p.te ira sd etiā pro p.ter conscientiā
idest ut explicat Agustinus obediendū ē. potesta
tibus n̄ solū pro p.ter penā sd etiā pp. culpā &.
pecatū ita inteligitur Tx̄us in cp. conuenior 21.
distl. cp tributū 28. q. 8.

Nec ulterius obstat quod in prin
cipio nascentis eccl̄ē inperatores d rebus &. perso
nis ecclesiasticis cognoscebant ut dictū ē. in arg.o nā
hoc ita factū fuit per uiolentiā potestatis inperi
alis cui eccl̄a illis temporibus n̄. poterat resistere
ut aparet ex toto tt.o 96. distl. &. per totā 11. q. 1. &
17. q. 4. cū v.o eccl̄a cepit hauere potestatē exequen
di decreta canonica cepit etiā ecclesiastica negotia pu
blice difinire. &. contrarias leges seculares ut in hoc
tt.o d iuditijs. &. sequenti &. per totā 11. q. 1. ut
recte significat Tx̄us in d. cp. si tributū 11. q. 1. &.
penā excomunicationis inposuit ad Tx̄us laicos
contrariū statuentes ut in d. cp. aduersus cp. n̄. minus
d. in munitate ecclesiarū &. plura tradit. Cobr in p
racticis cp. 31. per totū &. sic receptissimū ē. Tx̄um
in d. l. cū clericis cū similibus &. in l. adictos
C. d. episcopali audientia legibus pontificibus deroga
tos ee.

Sd longe dificilior ē. hispaniē prag 54
xis circa causas ecclesiasticas que ad suprema tribuna
lia p. viā violentiē deducuntur x̄ intelectū Tx̄us in cp.
regū 23. q. 5. que pragxis duplici nititur fundamentū

auditores possunt de caa spi
rituali cognoscere p modū
violentiē

1. nam D. Principem secularem pertinet vi opressos de manu oprimentium liberare publica utilitate reip. ita postulante imo et dictante iure canonico ut in d. cp. Regum cp. administratorem. cp. imperatoribus 23. q. 5. cp. voni Principis. 96. dist. cp. tributum 23. q. 8. que pragxis non solum utilis sed necessaria est, ratio in rep. in omnibus causis et inter quasquunque personas ut recte notat Cobr in practicis cp. 35. Osaseus in pedemontanis decis. 30. et relati a Petro Agustino in enporio 1. p. tt. 2. q. 14.

5 Secundum fundamentum est propter immemorialem consuetudinem hispaniae rat. cuius vir Regibus hispaniae ius quesitum ad cognoscendum de violentiis iudicis ecclesiastici quasi Pontifice aprouante atenta paciencia et taciturnitate illius ut sensit Detianus tomo 1. responsorum lib. 4. cp. 9. n. 83. Gregorius in l. 31. tt. 11. partita 2. in tuo ninfuerça

56. Ad hec doctrina duplicem vir habere difficultatem 1. nam ex dictis constat de incapacitate laicorum si quod auditores Regij possent cognoscere de huiusmodi causis per viam violentiae fatendum esset absurdum scilicet esse capaces presertim nam in huiusmodi pragxi receptum est auditores rescriuere ad iudices ecclesiasticos et eos compelere obuedire suis mandatis. 2. difficultas est nam hec hispaniae consuetudo nequaquam potuit obtinere in praeiuditium iurisdictionis ecclesiasticae nam consuetudo laicorum sicut et lex nihil in praeiuditium ecclesiae inducere potest quibus duabus difficultatibus comprehenduntur omnes alliae que aduci solent

argument. contraria

ꝯ receptꝫ hispaniæ pragrim ~

Qq. tn facile Rx. ad primꝫ dicendꝫ q in causis quæ deducuntur ad Principem per viam violentiæ Princeps n. cognoscit d cra clerici f. in re ecclesiastica nisi tantꝫ per modꝫ cuiusdꝫ extra iudiciales defensiones ne iniquæ in iuditio procedatur partem gravando. Et oprimendo ut ex multis respondet Osascus ubi supa d. decisi. 30. n. 19. Cobr d. cp. 39. n. 3. tunc. n. Princeps opresos violenter ab ecclesiastico liberat donec a Pontifice prestetur iure debito ausiliꝫ quare n obstat 2m. nꝫ in hoc casu iusta e. huiusmodi consuetudo. Et. quedeuet haberesim legis Et. pst interptare ius canonicꝫ declarans n. procedere in causis violentiæ propter rectꝫ voni regiminis reip. ratꝫ

Necobstat 2. q plures continet dificultates. Et. inprimis generaliter Rx. laicꝫ in casibus in argo relatis cognitꝫ habere in clericis. n. authoritate legis civilis. sd pontificia constitut. sic in illis statuente. Et. hoc modo inteligitur Txus in d. cp. 1. de apostolis tꝫ docet q si clericus dimiso habitu clericali demanserit in apostasia. n. gaudeuit privilegio fori sd eficietur de iurisdict. seculari quo casu lex canonica iudici laico iurisdictꝫ dedit n. v. lex civilis quæ n. potuit clericꝫ quantumuis criminosum privilegio fori privare de quo videndꝫ Sancedo in practica criminali canonica cp. 111. Et. eodꝫ modo inteligitur Txus in d. cp. perpendimꝫ

De iudiciis. cap. 2.

Textus in d. cap. perpendimus. 23. d. ss. excomunicationis dum prouat quod percutiens clericum q se Varijs. Et. Generibus criminibus inmiscuit. n. e. necese quod a Pontifice absoluatur idem prouat Textus. in l. 49. tt. 6. partita. 1. Et. in l. 13. cum duabus sequentibus. tt. 3. ordinamenti ~

in qq casibus percutiens clericum n. excomunicetur vide

Nec etiam obstat Textus in arg. aductus in d. cap. filis. f. nepotibus. 16. q. 7. dum prouat quod si patronus videat clericum ecclesie bona dilapidantem denuntiet Episcopo. quod si Episcopus defraudauerit Metropolitano denuntietur et si is aduc sit in dolo conquerata Regi ecce casum ubi ad Regem pertinet cognitio Respondet glossa. ibidem illum Textum procedere quando Episcopus pro clerici potentiam. n. poterat illum comprimere et eo casu postulauit id a Rege sed conuincitur manifeste ex Tuis eiusdem Textus. tunc etiam nam Rex. nullam hauet potestatem comprimendi clericum ~ Q. respondet glossa. clericum dilapidantem posse a Principe puniri in defectum Episcopi. arg. Textus. in cap. extra mi sa d foro competenti sed procul dubio dicendum. n. e. solam Episcopi negligentiam sufficere ad tolendam laici incapacitatem ut in cap. qualiter. Et. quando de iudiciis quare Panor. in d. cap. qualiter. Et. quando n. 7. docet quod in specie Textus. in d. cap. fillis f. nepotibus Regi denuntiata fuit culpa clerici. n. ut clericum comprimeret sed solum ut cetera. Et. instit apud prelatum sed dificilis. e. hec interpretatio nam ille Textus. pa rificauit Metropolitanum Regi nam data negligentia Episcopi dixit adeundum ee. Metropolitanum. Et. statim ait quod data negligentia Metropolitani adeundus. e. Rex. sentit ergo Textus. quod sicut Metropolitanus potest clericum corigere data Episcopi negligentia sic etiam poterit Rex data negligentia Me

intellectus ad Textum. in cap. filijs. vel nepotib. 16. q. 7.

Balthus

Diuditijs. cp. 2.

Metropolitani quaꝛe allis omissis eaꝛdꝫ Bꝛꝫ in d. cp. filijs f. nepotibus pꝛocedeꝛe ꝯ antiqui temporis consuetudinem iꝫ nouicxi iuꝛe canonico abꝛogatꝫ ut apeꝛte pꝛonat Bꝛus. nxx. quꝫ coꝛꝛectoꝛꝫ Bꝛus in d. cp. filijs f. nepotibus adminiunt aꝛchidiaconatus. Q. Iuꝛe exemata ibidꝫ Panoꝛ. in d. cp. qualitꝛ. Q. q. nº. 7.

62.

In causis feudalib. iudex laicus etꝫ pꝛeteꝛq; etꝫ contra clericꝫ

Nec obstat 2. pars argum. ex Bꝛo in d. cp. ceteꝛꝫ d foꝛo competenti cꝫ similibus locutꝫ n. d feudis Q. quꝫuis cause feudales eꝫ inter clericos ad seculaꝛꝫ dominꝫ feudi pꝛetineant. Hoc pꝛocedit Vtute legis Pontificiꝫ quꝫ id speciali iuꝛe infeudatibus Nouexsis concedit eo quod n. ꝯ iuꝛis ꝛegulas id ꝯ feudales consuetudines Q. in uestituꝛꝫ pꝛactionis examinandi sunt ꝯ Bꝛꝫ in cp. imperiale d pꝛohibita feudi alienatione pꝛofectoꝛiꝫ in Vsibus feudoꝛꝫ nꝫ dominus feudi ut magis Peritus judex eligitꝫ ut notat Duaꝛenus de feudis cp. 2. Belasceus de iuꝛe enfiteutico q. 89. Cuꝛsatus consilio. 449. Volumine. 4. Q. eadꝫ ratº. si dominus feudi clericus sit d cau feudali cognoscit inter mexe laicos ut in d cp. extrauagantis cp Veꝛꝫ d foꝛo competenti.

63.

De inuocatº. Brachij secularis.

Nec eꝫ obstat 3. pars argumentj. dꝫ Diximus q sepe laicus in clericis sauet cognitꝫ ecclesiastica postulante. ut. in. d. cp. cꝫ nº. ab homine cꝫ allis in aggº. adductis nꝫ in his iuxibus agitꝫ d inuocatº. Braquij seculaxis ꝯ formꝫ in illis pꝛoꝛiptꝫ sepe. n. ecclesiasticꝫ Vtaquiꝫ seculaꝛe inuocaꝛe solet ꝯ clericos. f. laicos xestitentes tenet. n. nulla eccleꝫ iniuxia ixogata imodeciꝫ ei pꝛestata obsequꝫ ut pꝛonatꝫ in cp. 1. d ofitio ordinaxij Q. pluꝛa tradunt inteꝛpꝛes Q. ibidꝫ. Q. in d. cp. cꝫ ꝯ ab homine

De iudicijs cp. 2

62. Nec obstat Bm. ng laicus n'. cognoscit ut de
caa excomunicationis nec staxiu ꝓuat in d. cp. Decernimꝰ
d Sᵗ excomunicationis lib. 6. Dᶻ ꝓuat laicꝰ posse exco
municatos A iudicijs repelere. n'nulli respondent distingueᶻ
Dᶻ ng aut agitᵗ de caa excomunicationis principalitᵗ aut
incidenta. 1°. modo obtinet Fus nra sequᵗʳ ō. 2. modo ng
dicunt q in competentia tolitᵗ pea incidentiꝫ sd Decretis
tis nullo modo defendi pst imo abstinendꝫ ē. laicꝰ nec in
cidenta nec principalitᵗ de rebus ecclesiasticis cognoscere
posse ng. l'. si incidentia sit modus tollende incompetentiꝫ
n' ō. pst tolere incapaciteꝫ ut Vulgo tradita pea Bᶻ ce
lebᶻ in cp. huꝫ d ordine cognitionis ubi splicata comunitᵗ
difficultia intriudices incompetentes. l'. incapaces.

de mero facto rei spiri
tualis. potest secularis
cognoscere. vt. s. n. 47.

63. Quare in d cp. decernimus facile Pst lai
cꝰ n' cognoscere de excomunicatᵗ. propter incidentiaꝫ dꝫ
ibi agitata d mero facto excomunicationis quę ꝓcul du
bio caa temporalis ē. multᵗ n. interest agere de caa
incidenta aut d mero facto. is. n. q cognoscit incidenta
dᶻ dicitᵗ cognoscere de iure incidenta at ō. q. de mero
facto agitᵗ nihil spirituale disputatᵗ nihil d iure quęritᵗ
sd ꝓcise d mero facto ut in d. cp. decernimus ubi de mero
facto excomunicationis quęritᵗ ad defectꝫ repelᶻ di illiꝫ
a iudicijs ut notat Cobr. in ꝓxactis cp. 85. Decisiꝰ pedemo
ntana. 187.

61. Nec obstat dicere rei ecclesiastici facti dᶻ laicꝰ
intra dieᶻ ex generalitate Fus in cp. latæ qui filij ss legitimi
Ō in cp. inquisitionis. §. ꝓxo diximus d Hereticis lib 6.
ibi quę quia mo do ꝓcedunt multi laicꝰ non de facto

Baluoa

de iuditijs cp. 2.

Heresis posit cognoscere. Et. e Tex. dificilis in cp. si iudex laicus de ss. excomunicationis lib. 6. ubi laicus n. pst cognoscere d illo facto q litigans si clericus f. n.

Nq Rx. ad illa Tua quoquo modo referi ad questionem iuris n. facti quamvis multi dicant hoc ee in facto heresis spetiale propter privilegium causarum fidei nec obstavit etiam dicere q ex facto ius oritur l. si ex plagijs § 3. § in clivo capitolino ff. ad legem aquiliam q nec de facto rei spiritualis poterit cognoscere nq respondet q n. semp ex facto rei spiritualis ius spirituale oritur sd tantum q de iure ipso dubitatur Vg. q agitur de iure matrimonij contracti an valeat f. n. quod si dicas facti causam spiritualem ee q ad questionem facti immediate consequitur q iuris aqua inseparabilis e. q. saltem rat. cognoscitatis pertinet ad ecclesiasticum q. facti arg. Tex. in cp. 3. huius tit. ut consideravit fulgosius consilio. 133. sd Rx. q. in predicta spetie n. agitur de causa facti sd d ipso facto Unde quamvis iuris q. n. posit separari a facto q. tn facti separabilis e. a q. iuris nq si contra provantem factum matrimonij Vg. pot. excomunicationis oponatur exceptio nulitatis. causa remitenda e ad ecclesiasticum ex Tex. nro. l. in d cp. Aug. Dificilius e Tex. in cp. si iudex laicus d ss. excomunicationis aii Varios tradidit intelectus

Sd dificilius e Tex. in cp. si iudex laicus d ss. excomunicationis lib. 6. cui Varios tradi

dit

D iuditijs cp. 2.

intellectus Dido Papa consilio 38. Veroius h. n. 71.
Nauaro in cp. nouit d iuditis oposi. 9. q distinguit
nq quedq sunt d iure diuino nati veluti excomu
nicatio et usura de cuius facto laicus pst cognos
cere cp. ad nrq 20. d iure iurado cp. post mise
rauile d usuris quedq vo sunt d iure diuino sup
naturali ut ordo sacer d cuius facto n cognoscit lai
cus ut in d. cp. si iudex laicus quasi factu ipsum
in his casibus sit etz spirituale sd hec interptatio
conuincitr nq matrimoniu quatenus sacramentum
e. e de iure diuino sup naturali at d illius facto
cognoscit laicus: quare 2. Rs. ad interptationem eius
de Hus. considerandu ee q quedq dicunt spiritua
lia ratl rei duntaxat n. vo. ratl persone ut Vg. ma
trimoniu et excomunicatio que ex natura sua sunt
spiritualia secus vo ratl persone nq conueniunt
laicis allia vo sunt spiritualia respectu rei et per
sone veluti religio et ordo sacer que tn in sui natu
ra spiritualia sunt et etz ratl persone quoniq n.
nisi personis ecclesiasticis competere pst his etz et
similibus adendus e. Veneffitij titulus q solis cleri
cis conuenire pst ex multis a meno qo traditis de
recuperanda remedio 15. n. 334. quare distinctio e.
quod de facto rei ecclesiastice et spiritualis. ratl
rei pst cognoscere laicus et ita cognoscit d facto excom
unicationis et matrimonij ut in d. cp. decernimus at vo.
q spiritualis e. ratl rei et persone ut ordo sacer religio
Veneffitiu iudex laicus illius facti cognitz hauere n.

Balusa

De iuditijs

n̄ poterit eo n. casu cōo excluditr secularis iurisdictio siqdē nec de persona cū sit ecclesiastica nec d ipsa re quę spiritualis ē nā deficiente subiecto iurisdictionis n̄ ē. mirū q deficiat ipsa iurisdictio idq aperte denotat Tx. in d cp. si iudex laicus ibi q̄ d re ecclesiastica & spirituali. & hec ē ratio quare in illa spetię laicis ēt de facto cognoscere prohibetr —

Sd obijcies 1. nā heresis qd spirituale ē rat rei n̄ v rat persone at v de facto heresis n̄ cognoscit laicus ut prouat Tx in d. §. prohibemus nā illa Vua quoquo modo utramq cognitionē continent & iuris & facti Rx tn. verius ēe laicū d crimine heresis quo ad quistionē iuris cognoscere n̄ posse posse tn de q facti ut notat D Thomas 1. 2. q. 95. artt. 1. Soto d iustitia & iure lib. 2. in principio Vnardus in praxi criminali cp. 114. nā illa Vua quoquomodo ut iā digximus referuntr ad iuris cognitē quasi Tx digxiset laicū nullo modo cognoscere posse d crimine heresis nec incidentr nec principalitr notat Detianus in pragxi lib. 4. cp. 9. n. 125. adeo ut si petenti dignitatē obijciatr incapacitas exeresi proueniens ut in cp. vergentis d. hereticis cp. 2. §. heretici cp. statutū el 2. d hereticis lib. 6. l. 3. & 4. tt. 3. lib. 4 compilationis tunc de facto talis heresis hauebit cognitē laicus — 67 69

Q obijcies decimas qd spirituale censeri rat rei & rat persone quoniā apostolica tradit ecclis aplicatę sunt & ministris ecclę cp. 1. cp. cū homines cp. parroqanus cp. tua d decimis at tn. 68 70

Deiuditijs cp. 2

deillarum facto quotidie cognoscit iudex laicus sed
R. q. etsi decime spirituales sint. Et ecclesiasticis
solum conuenient dependent tn a personis laicorum qua
tenus ab illis solbuntur. Et ideo de illo facto an. 10.
absolute. l. n. solute fuerint iudex laicus recte cognos
cit. nam illo casu habet illum subiectum in quo iuris
dictio fundetur. Et sic inteligis Felinij doctrinam in
67 cp. causam q. n. 15. de prescriptionibus. Et ibidem M
antua n. 29. Rebuffus de decimis q. 13. n. 91.

69 Unde duo casus difficiles sunt Primo
quando acusatus coram iudice seculari de uirginis raptu ad sui
defensionem alegauerit matrimonium cum ea contraxisse
quo raptus crimen excusatur cp. cum causa cp. fin. de rap
toribus. Et ibi Panor. q. existimat eo in casu laicum
super matrimonio incidenter oposito cognoscere
posse ut resoluit Vasius de foro competen. n. 121. sequitur
Rugerius consilio 23. n. 6. sed hec interpretatio nu
lla ratione defendi potest nam iudex laicus de causa matri
monij nec etiam incidenter cognoscere potest. solum n. poterit
cognoscere de mero facto matrimonij contracti sic tn
aduersa pars replicauerit n. valuisse matrimonium
laicus ulterius procedere n. poterit sed eius rei cognitionem
ad ecclesiasticum remittere debet ex regula Tex. in d. cp. tua
de ordine cognitionis

raptor excusatur a crimine si dicat contraxisse cum pue la quam suripuit

68 70 Quis casus multo difficilior est. Vg. si
clericus cum laico litigans coram iudice seculari in causa
mere ciuili re conueniatur ex ea que supra tradidimus
Et ad Vsarius petat a iudice clericum tanquam excoicatum

Valuoa

Diuditijs. cp. 2.

Repelere xa regula Textus in d. cp. decernimus de ss. excomunicationis lib 6. am eo casu poset laicus de tali facto cognoscere dificultatem mouet. nam eo casu factum excomunicationis e. mere spirituale rat. rei videlicet excomunicatio ipsa tum etiam rat. persone nam persona e ecclesiastica g. rat. rei et rat. personae excludi tur iudex laicus a tali cognit. sed ego 3a puto uerius videlicet iudicem laicum clericum coram se litigantem excomunicatum repelere posse ex reg. Textus in d. cp. decernimus nam excomunicatio solum e spiritualis rat. rei cum ex natura sua posit cadere in laicum que natura nequaquam mutatur ex accidenti eo quod aliquando cadat in clericum quod valde diuersum e in ordine sacro q ex natura sua nunquam pst cadere in laicum g. quotiescunque agitur de mero facto excomunicationis poterit cognoscere iudex laicus absque ullo persone impedimento nam quotiescumque laicus competens e. in caa clerici Veluti si clericus actor sit. f. si reconuentus fuerit poterit iudex laicus clericum ad omnes actus in iuditio necesarius compelere Vg. ut positionibus respondeat g. similiter illum repelere si excomunicatus sit quod si clericus replicauerit excomunicatum n. ualuisse tunc is articulus ad ecclesiasticum remitendus e.

Nec tandem obstat 2. dificultas in arg. 74
adueta ex Textu in d. cp. menam 2. q. 5. et in d. cp. preter Vss. scriuit 32. dist. laicum scomunicandi potestatem hauere posse respondet tn. comunis opinio in spetie illorum iurium laicum talem hauere potestatem

D iuditijs cp 2.

ex delegat. Pontificis gls. Vno ducibus in d. cp. pta
Et in cp. Vene qdz 96. dist. in Vno laico Et utro
uiq doctores. Et comunis in Tru nro ex Abate
Ostiensi inocentio n. 25. h. Felino n. 5. Vrgensi
n. 22. Verdio. 17. cu aductis a Cobr in practicis cp.
31. n. 4. Garcia d nouilitate gls 9. an. 23. =
nec in strariu mouere debet Filipus Detius. h. q proua
re conatr multis arg.is laicu propter eius incapacitatem Et
ex delegat. Pontificis non posse exercere excomunicandi po
testatem nam cu incapacitas laicorum respectu rerum spiritu
aliu procedat a iure diuino Sumus Pontifex in p iuditiu
iuris diuini n. poterit talem potestatem laicis delegare res
pondet tn comunis opinio laicos incapaces ee propria
authoritat. cognoscentes n. v. ex delegat. Papae. = nam
eo casu n. propria sd pontificis cognoscunt authoritat.
cp. sane de off. delegati nec obstauit dicere saltem eo casu
proprio iuditio ea delegat. uti arg. Tru in cp. prudentia
§. illa ff. de off. delegati at Tru nra prohibet
spiritualia laicorum iuditio definiri Rx. tn Vbu iuditio
in Tru nro n. referri ad mentis ss. sed ad imperiu Et iuris
dictionem. =

72. Sd queret aliqs posset ne iudex laicus de
re spirituali cognoscere ex delegat. Epi. cu ipse haueat
spiritualem cognitionem cp. 1. cu seqq. 11. q. 1. cp. 1. d off. ordina
ri ad cuius rei splicatem suponendum e. l. pontificem absq
alliqua legis diuine repugnantia spiritualia iuris
dictionis posse laicis delegare ex d. cp. preta d. cp. me
nam at v. eaque spiritualia ordinis ss. a Pontifice la

Vtrum iudex laicus posit cognoscere de rebus mere spiritualibus ut delegatus

Baluoa

De iuditijs cap. 2

laicis nequeunt delegari nam Pontifex non potest efficere quod non ordinatus consecret ut notat glossa in cap. prevenit 95 dist. Uno concedimus. Et relati a Couarr. lib. 1. Variarum cap. 20. n. 3.

2º. supponendum est spiritualia ordinis. f. iurisdictionis ab Epo. laicis delegare non posse nam quamvis Episcopus haveat respectu illarum cognitionem non tamen havet potestatem tolendi incapacitatem adeo ut nec possit ea simul delegare laico. Et clerico sic non intelligi debet Textus in cap. per tuas de arvitris nam loquitur quod causa in clericum et laicum comprimitur tanquam in arvitros non vero loquitur in delegatione ubi est iurisdictio quia in arvitris sola notio est. l. ait Pretor ff. de re iudicata xª bulgarum antiquorum alegationem de cuius rei veritate alibi plura diximus sufficiat tamen nunc scire arvitrium plus havere facti quam iuris deleg. vero e converso plus iuris quam facti at iuris spiritualis laicus omni iuri est incapax. tunc etiam nam laicis iure nostro spiritualia sunt interdicta nisi allias eodem iure eijs permittantur expresse cum quod arvitrium in specie Textus in d. cap. per tuas permittatur in laicum fieri non debet extendi ad casum delegationis.

3. constituendum est quod si loquamur de causis eclesiasticis quae dicuntur civiles ab Epo possunt laicis delegari arg. Textus in cap. sposita cap. dilecti de arvitris docet comunem Verovius in cap. contingit de arvitris Lanvertinus de iure Patronatus lib. 1. 1ª parte q. 6. artt. 1. nam cum in his causis levior sit laicorum incapacitas delegatione Epi. tolli potest sed adhuc existimo

causas eclesiasticas laicis potest delegare

D iuditijs cp. 2.

Hanc ssm in puncto iuris n. prouari nam in d. cp. exposita n. agitur de delegat. Epi. sed Pontificis. Et in d. cp. dilecti n. agitur de delegat. sed de arbitrio quorum disparem esse ratam iam diximus.

Venefit laicus ex delegat. Pontificis posse de crimine clerici cognoscere ut in d. cp. menam Et in d. cp. preter imo ex tali delegat. poterunt excomunicare nam excomunicatio n. ad potestatem ordinis sed potius iurisdictionis pertinet. e. ss. pastoris cp. nemo contemnat. 11. q. 3. Cobr. in cp. alma matr. 1. p. §. 11. n. 3. Vitoria in 2. relatione de potestate eccle. n. 4. soto in 4. dist. 20. q. 1. artt. Conradus in templo iudicum lib. 2. cp. 1. §. 3. lex n. diuina n. abstulit delegandi potestatem Pontificibus ut prouat innumeri relati a bobadilla in politica lib. 2. cp. 18. an. 42. Suarez. d censuris disput. 2. sect. 3.

Nec obstat 4. in d. cp. dilecti cp. pertuas de arbitris Et respondent multi laicum inter clericos posse arbitrum esse ex eo quod arbitrer n. habet iurisdictionem. sed notandum tantum l. ait Pretor in principio dere iud. quare aiunt Textum nostrum procedere respectu iudicis n. respectu arbitri quae doctrina aperte conuincitur ex reg. Textus. in cp. contingit de arbitris omisis quo varis solutionibus constituendum e. diferentem esse. nam aut arbitrium fit in laicum d. rebus mere spiritualibus aut de rebus temporalibus eccle. aut de rebus pertinentibus ad Patrimonium clerici in

Baluoa

Diuditijs cap. 2.

Laicus de rebus spiritualibus arbitr. esse non. pt. etiam episcopi authoritate.

in 1. casu procedit Textus in d. cap. contingit laicus n. de rebus mere spiritualibus arbitrer esse n. pst. etiam de consensu Epi. Et si contrarium multi verum existimant quando fit compromissum in laicum n. tamquam arbitrium sed tamquam arbitratorem aut amicabilem compositorem ut in Textu nro late defendit Ripa n. 13. Verius in d. cap. dilecti n. 14. Detius ibidem comunem dicens n. 2. sed ego hanc opinionem n. probet moueor nam quamcumque fedus arbitrij speciem e. transationis at transatio n. habet locum nisi in illis casibus inquam transigens ius suum remittere pst at immere spiritualibus nemo pst ius suum remittere veluti in matrimonio excomunicatione. Et similibus quo in istis n. habet locum arbitrium nec ut in arbitrium nec ut in arbitratorem.

de rebus temporalib. ecclesie potest laicus esse arbiter autoritate episcopi.

2o. vero casu quando agitur de rebus temporalibus ecclesie in laicum de Epi consensu poterit compromitti ut in d. cap. dilecti cum adductis in arg. quamuis aliqui existiment valere arbitrium in speciem illorum iuriorum propter personam clerici sed utroque modo defendi pst dummodo de re ecclesiastica compromittatur in laicum authoritate Epi. ex Textu in d. cap. pertuas.

Nec obstauit dicere quod in speciem Textus in d. cap. pertuas ideo de rebus temporalibus ecclesie laicus arbitrer esse pst quia intruenit Epi authoritas nec obstauit dicere quod in illa speciem agebatur de re spirituali de qua laicus adhuc ut arbitrer cognoscere n. pst etiam cum consensu Epi ex d. cap. contingit nam verius est quod in d. cap. pertuas super ospitali litigauatur quod quando n. conceditur in tantum ve

D iuditijs. cp. 2

Veneffitij n. iudicatr Veneffitiu ecclesiasticu clem.a 2. d pruendis notat Siluestr Vuo hospitale q. 6. Selua d Veneffitijs 3. p.te q. 59. Fuscus deuisitat. lib. 2. cp. 13. n. 8. Et hoc modo inteligitr Tx.us in cp. exposita de arbitris ubi conpromisu d temporalib. eccle rebus in duce Venetorp ex Pontificu comiss. factu fuit ut indicant Vua eiusde Tx.us in Vss. literas nras.

Dobijciet aliqs. Tx.u in cp. examinata de confirmat. utili. t. inutili ubi valet conpromisu factu in laicu sup iure Patronatus nq. Et si reuocatu fuerit arbitriu id factu n. fuit ex eo q in laicu cpromiteretr sd. q.a fuit pnuntiatu d forma iuris. Et conpromisi Rx. tn. Vice dominu in illa spetie arbitru ee persona ecclesiastica erat. n. Vicarius Epi ut notat Panor. in cp. q.to infra isto tt.o n.o 4. Felinus n.o 2. Detius 4. Ripa 81. allias conpromisu n. valeret nec poset defendi ex cfirmat. Pontificis q.a cu sit in forma comuni n. tolit persone inabilitate arg. Tx.us in cp. n. pst d pruendis lib. 6. notat Veroius in cp. 2. d confirmat. Utili t. inutili n.o 4. Stafileus de literis gratie tt.o de signatura gratie. §. postremo n.o 3.

3. casu laicus arbitrer ee pst de uonis patrimonialibus clericorp siue etz de aliunde quesitis etz sine licencia Epi cu ea caa n. pertineat in mediate ad ecclesia nec obstat Tx.us in cp. significauit 41. de testibus ubi judex laicus potuit cognoscere de q. iuris Patronatus nq ille cognouit ex delegat. Pontificis ut ibidem notant Cardinalis. Et Felinus Lanuertinus de.

in Vonis clericorp pst laicus arbitr ee sine episcopi autoritate.

Baluoa

D iuditijs cp. 2.

De iure Patronatus. 3. p.te q. 5. artt. 3.

Nec obstat ultim arg. cuius dificultas diu torsit interpretum ingenium in qua comunis opinio respondet sub dist. nam si iuramentum sui natura validum sit. f. in qua solemnitatis tantum est defectus solum a Pontifice remiti poterit. et relaxari. et sic procedit Textus in d. cp. Venerabilem de electione cp. autoritatem. 15. q. 6. si vero iuramentum illicitum sit aut alliqua ex p.te turpe ab Lpo. remiti poterit. et sic inteligitur Textus in cp. 1. cp. ad nram d iure iurando cp. tuas d usuris in qq. d iuram.to q ex una p.te stinet turpitudinem mentio fit.

cui spetat iuramenti remissio

Ad obijcies aliquis remissionem et declarationem a seculari iudico fieri posse. l. fin. ff. q satisdare cogantur l. fin. ff. qd. et aqq. l. adigere. §. fin ff. d iure Patronatus l. fin. ff. ad municipale lege. n. n. dubium C. de legibus l. fin. C. d n. numerata. et ea rat. inteligitur Textus in cp. 1. d iure iurando ita ut creditor in spetie illius Textus ad remittendum compeli pst. a iudice seculari arg. Textus in d. cp. ad nram d iure iurando notat aflictis decis. 80. et 85. Serafinus d privilegis iuramenti privilegio. 67. n. 10. imo. et Franchis decis. 391. resoluit Principes seculares iuramenta remittere posse quare dubia valde reditur hec dificultas Teste Cobr. in cp. quamvis pactum 1.a p.te §. 3. de pactis lib. 6. Meno. de arbitralis casu. 185.

Quare pro huius rei perfecta explicat. constituo. 1. q decernere d iuramentis et.

De iuditijs

leges ferre de illorum vinculo licito. Et illicito perti
net directe ad ecclam cap. 1. cum seqq. 2. q. 4. cap. Venera
uilem de elect. cap. 1. cap. deuitores cap. q.to cap. cum contin
gat cap. intelectu de iure iurando quae doctrina comu
nitr recepta sine ulla controuersia si v. locuamur
de relaxatione aut remiss. iuramenti ad ecclam eius
q. prelatos oio pertinet x.a supra dictam distm videlicet ita
ut iuramentum sui natura validum a solo Pontifice
remittatr turpe v. ex p.te saltim recipientis ab Epo.
ex d. cap. Venerauilem d. cap. 1. de iure iurando cap. tuas deu
suris qq. in casibus seculares excludit partes comunis
e. doctorum omnium opinio etiam Teologorum

4. Q.o constituo in conuentionibus laicorum
iuramento firmatis mixtam ee iurisdictm indeq. secula
res pro subiecto cognoscere posse q.a contra sentes la
ici sunt. Et res temporalis e. iudices v. ecclesia
sticos cognitm hauere rat. materiae videlicet iuramen
ti d. cap. ad nram d. cap. fin. de foro comp. lib. 6. nam eo
ipso q. laicus iurauerit contractum aditr forus foro Et
ita ut preuent. locus e. n. frequentissimum in his con
tractibus iuratis iudices laicos cognitm hauere veluti
in speciem Textus in authentica sacramenta puuerum C.
si aduersus venditm. cap. cum contingat d. iure iuran
do cap. licet mulieres eodem tt.o lib. 6. cap. quamuis pac
tum de pactis lib. 6. Et poterunt de periurio cognoscere
nec obstat Textus in d. l. fin. ff. ad municipalem cum
similibus nam R. illorum omnium decisio ut iam diximus
quasi ecclesiasticae liuertati contrariari contra dere n. ee in usu

adiectio iuramenti mutat forum ut hic

nec admitendam.

Sed obijci pst nam iuramentum sui natura validum a solo Pontifice remiti pst d. cp. Venerabilem de elect. at iuramentum de soluendis Vsuris sui natura validum e. n. g. poterit remiti nec a creditore nec ab Epo sed Rx facile remissum fieri posse dupliciter aut virtute potestatis et iurisdictionis quo casu loqtur Textus in d. l. fin. ff. ad municipalem cum similibus. Et hoc modo solus Pontifex iuramentum sui natura validum remitere pst reiecta oio decis. Textus in d. l. fin. cum similis q. hanc potestatem secularibus concedeuant aut fit remiss. virtute obligationis ut in d. cp. ad nram concedo n. liuentur iuramentum de soluendis Vsuris sui natura validum ee respectu promitentis at v. q. creditor adeuitore requisitus remitit id fit virtute obligationis creditori adquisitae si v. remitere recuset statim constat d turpitudine illius qua rat. poterit Epus ex offitio iuramentum remitere ut in d. cp. 1. de iure iurando ubi omnes comunitur D. Thomas 2a. 2e. q. 89. artt. 7. Soto de iustitia et iure lib. 8. q. 1. Cobr in cp. quis pactum 1. pte. §. 10. de pactis lib. 6. et in hoc sensu inteligendus e. Textus in d. l. fin. ff. q. et aqq. cum allijs docentibus iuramentum a Patrono remiti posse quod procedit rat. obligationis pte adquisite a vera interptatem Textus in d. cp. 1. de iure iurando.

Et eodem modo inteligitur 2. eiusdem argumti dificultas Vsuras n. omni iure prohibitas ee diuino nati et humano certum e. ut vulgo traditur in cp. 1.

D. Vsuris

De iuditijs

in cp. 1. de usuris a quo tn iudice puniendus sit Usurarius ꝯtrouerti solet. Et sunt diuerse opiniones recepte prior e. q cum prohibitio Usurarum sit a iure nati. Et diuino ad eccl̃am pertinet huius rei commisceo cp. 1 cum seqq. 14. q. 3. cp. 1. cp. 2. cp. sup eo de Usuris posteriore. V. opinio. e. priori contraria scilicet huius criminis cognitio ad magistratus seculares pertinere ut indicant Tuia Tx̃us in d. cp. ad nostram 20. d iure iurando. b. ante judicem ecclesiasticum. f. secularem. Et in cp. post miserabilem de usuris. b. principibus secularibus legibus. Et in ciuilibus infamia notatur Usurarius. l. in probum fenus. C. ex qq causis infamia irogetur sen sit. n. glo. in cp. cum sit generale Tuo malefactores de foro competenti. ee. crimen mixti fori q̃ in tr. utrumq iudicem secularem. Et ecclesiasticum locus. e. preuentioni. Allij v. dist. has contrarias opiniones componere conantur nam si agatur de iure ꝯtractus am sit. l. n. Usurarius ad eccl̃am pertinebit cognitio secundum priorem opinionem quando v. agitur de pena Et eius exactione secularis ponderis ese iudex secundum 2 posteriorem opinionem quasi casu n. de iure Usure sed de facto cognoscatur seqtur Auendanio de exequendis. 2. p.te cp. 27. eam tn sententiam inprouant relati a Vosasco in pedemontanis decis. 137. Et placet Ulli studiolari sententia docentis q q.do agitur de restituendis Usuris cognitio pertinet ad eccl̃am q.do v. agitur de illis puniendis ad seculares iudices pertinet sed conuincitur nam ius canonicum admitti iudices seculares ut in d. cp. ad nram d iure iu

a quo iudice puniendus sit Usurarius

de iure iurando d. cp. post miserabilem d. Vsuris imo d iure. et. validitate contractus secularis pst odie cognoscere praeexis Hispanie observa ut in l. 4. tt.º 8. lib. 3. ordinamenti. l. 1. tt.º 21. lib. 4 compilationis ita tn. ut in jis iudicis leges canonice observande sunt.

Unde cum in his criminibus preuent.e locus sit deducit q si contra laicum Vsurarium ecclesiasticus iudex incognit.e preuenerit poterit iudicem laicum inhibere quoniam rat.e peccati ecclesiasticus reditr competens est ad procedendum criminaliter contra laicum Vsurarium que doctrina quo ad manifestos Vsurarios receptissima e. cp. quia in omnibus d Vsuris cp. quamquam eodem tt.º lib. 6. Cobr. lib. 3. variarum cp. 3. n.º 4. Menoquius d arbitralis casu 135. circa n. manifestos Vsurarios. n. e. sine controversia sed verius e. contra omnes indistincte procedere posse nam eccla iure optimo tale crimen vindicare pst ut in cp. preterea. cp. quanto cp. quam perniciosam cp. quia frustra cp. Michael. de Vsuris prouat multis relatis communem comunem dicens Menoquius d arbitralis casu 395. et casu 398. constat ~~[illegible]~~ tam de contractibus iuratis quam d crimine Vsure mixtam ee iurisdictionem et preuenti ~~[illegible]~~ locum ee. et cum his finitr nrr Textus. et. soluitr argumentum

Cp. 3.° D. juditijs

ADTEXTVM INCA PITE QVANTO HVIUS

tti. D. juditijs

1 Insignis e. huius Tx̄us decis.° quam preter ordinarios. h. prosequuntur Lanuertinus d iu. patro. lib. 3. q. 9. principali artt.° 1. Cauedo d patronatibus regie corone. cp. 49. Rofiniacus de repontifitia lib. 2 cp. 1.° Copidus de sacra policia cp. 4. Et relatia Varuosa in l. diuortio. 8. §. si vir an.° 56. ff. soluto matrimonio Spino d tttis gl.s 9. in principio e. g.° cc̄ Tx̄us nr̄i cāa iuris patronatus cum sit anexa spiritualibus ea rat.e eius cognitio pertinet ad ecclesiasticum iudicem

2 Duuitatem mouet. 1.° nam iudex laicus cognoscere pst de rebus temporalibus. g.° poterit cognoscere d iu. patronatus cum temporale sit quod ea rat.e patet nam spiritualia a laicis posideri n. possunt ut expse prouat Tx̄us in cp. cāam q̄ de prescriptionibus cp. prohibemus cp. quanuis de decimis ut ius patronatus a laicis posideri pst. Et quotidie posidetur cp. 1.° 2.° Et 3. d iu. patro. g.° eius cognitio pertinet ad seculare

3. 2.° Duuitatem mouet nam laici n. solum ius patronatus posidere posunt sd constituere adquirere Et in allios transferre. g.° n. sunt incapaces iuris patro. antecedens prouatur in cp. piementis

Baluoa

Cp. 3. d iuditijs

cu sequenti + 16. q. 7. cp. decernimus + cp. cu seculu cp. ex literis cp. cura d iu. patro. cp. 1. eodem tt. lib. 6.

3. Et ult. duuitatem mouet nam ius patronatus ideo dicitur spiritualibus anexum quia de utroque participat temporali. Et spirituali e. n. quasi principium iuris spiritualis videlicet instituendi clericum in ecclesia cp. ex insinuat. cp. cu autem cp. eam de iu. patro. temporale. v. e. nam dotat. f. fundat. ad quirit. f. allijs modis similibus cp. a nobis d iu. patro. Tridentinum sses. 25. de reformat. mixtum autem denominari debet a potentiori cp. quod in dubijs d consecrat. ecclesie f. altaris l. quaeritur ff. d. statu hominum q. ius patro. n. debet apelari spiritualibus anexum sed temporalibus Et consequenter causa iuris patro. terminari debet coram iudice laico — 4

Sed His n. obstantibus verissima e. nri Fr. conclusio quae in toto iure canonico n. habet concordantem prouatur tn. in l. 96. tt. 6. partita 1. Et in l. 15. tt. 15. part. 1. pro eius q. explicat. 1. suponendum e. ut veram assignemus decidendi ratem quod hec vox patronos varie accipitur in iu. nro ut in l. aduocati C. de aduocatis diuersorum l. rem n. nobam §. patronos C. de iuditijs Et copiose varias huius vocis significationes retulit Tiraquelus de nouilitate cp. 19. n. 19 Casane in catalogo consideratur 27. 7. p. te Valdui in duodecim tabulis cp. 5. apud iurus consultos n. plerumque apelatur patronos q aliquem ex seruitute manumisit l. adoptibus de in ius vocando Dat v. 5

Patronus quot significationes habeat

V.S. D iuditijs.

q̃ pertinet ad p̃positũ dequo loq̃mr Patronus dicit quasi Pater omnis nq̃ sicut Pater filio in omnibus consulere tenet sic. Ḋ. patronus eccl̃e ut notat Lanuertinus de iur. patro. 1. p̃ in principio. Ḋ. declarata in l. 2. tt. 15. p̃ar. 1. Patronus n. eccl̃e defendere tenet imo Ḋ. vona eccl̃e aut capelle cuius ē. patronus ut in cp. filijs. f. nepotibus. 16. q. 7.

Huiusmodi q. Regius patronatus dequo loq̃mur in magnimo onore Ḋ. preminentia consistit nam ad Patronũ pertinet ministrũ presentare in ecclia vacãte. f. capellã alias n. institutio aut colatio ab Ep̃o facta nullũ Iaicum efficit efectũ cp. decernimus. 16. q. 6. l. 1. tt. 15. p̃ar. 2 cp. illud de iur. patronatus Ḋ. notat Rocius in rubrica d iur. patro. nº. 63. imo in eccl̃a semper ē. omnibus p̃ferendus cp. pie mentis. 16. q. 7. cp. nobis d iur. patro. notat Roqus in eodẽ tt. Vuo onorificus. q. 99. Casare in catha lego d. p̃. considerat B. Ḋ. quod magis ē. si Patronus ad paupertatẽ deueniat alendus ē. a bipsa eccl̃a. cp. q̃ quinq̃ 16. q. 7. d. cp. nobis de iur. patro. l. 2. tt. 15. p̃ar. 1.

Qm. supponendũ ē. huiusmodi ius patronatus aliud ē ecclesiasticũ aliud ē laicũ Ḋ. sic patronialiũ dicunt laici a lliũ ecclesiasticorũ cp. 1. §. 1. d iur. patro. lib. 6. cp. q̃ Vos d offi. ordinarii cp. quod autẽ cp. si v. cp. pe rea d. iur. patro. Patronus laicus ē. q adq̃rit huiusmodi ius ex fundat. f. dotatione eccl̃e ex propriis bonis patrimonialibus facte siue huiusmodi donatio fiat a clerico siue a laico sen̄ ius patronatus laicũ dicit ecclesiasticum

q̃ Genoue p̃ferendus sit Patronus

Patronus si deueniat in paupertatẽ alendus erit ab eccl̃a.

quoniam ex ē. patronatus ius

v.º apelatr ex vonis eccle dotatr aut fundatr eccla. f. capella que allias eccla. f. monasterio f. dignitati adheret cp. cu aut d iu.e patro. cp. 1.º eodem tt.º lib. 6. l. 6. tt.º 15. part.º 1. adeo ut si huiusmodi ius patronatus seculare in clericu transeat n. ideo dicetr ecclesiasticu sd seculare nam id q ex nata sua a laico posideri pst quanuis peraccidens a clerico posideatr. n. mutat qualitatem ex mutat.e persone nisi q.d qualitas inheret rei n. rat.e ipsius sd rat.e personae x.a Fxu in clem.a unica tit.º prioratus d suplenda negligentia p.latorum ut explicat matienço in l. 11. tt.º 10. lib. 5. conpilationis peralta in l. cu patronus n.º 28. ff. d. legatis 2.º

Patronus laicus deuet presentare intr quatuor menses ecclesiasticus v.º intr sex menses

Intr quos patronos laicos. Et ecclesiasticos ea e. diferentia q laicus hauet Tempus quadrimestre Tpus quadrimestre ad p.sentandu ecclesiasticus v.º hauet semestre cp. 1. §. 1. d iure patronatus lib. 6. cu aduetis a lanuertino in eodem tractatu 2.a p.te folio. 123. Cometio in reg.a de n. tolendo iure quesito q.e 1. Lara d capelanijs lib. 2. cp. 9. n.º 10. Gutierez d eiuram.to confirmatorio. 3. p.te cp. 13 ita ut si is terminus transactus fuerit iu.e deuoluto Episcopus poterit conferre du tn conferat hauenti qualitates fundationes ut multis relatis resoluit Spino d tttis. gl.s 5. n.º 18. Lara ubi sup.a an.º 33. cu seqq.

3. suponendu e principalitr q res que dicuntr spirituales triplicitr considerari possunt nam aut dicuntr ut tales intrinsice ut gratia Et charitas aut q.a causant gratem ut sacramenta aut efectu

ut ministrare & celebrare anecxum v.o spiritule dicitur
q. qualitercunq. predictis acnectitur veluti ecclesiae ornamenta ius patronatus decime aduertit Soto d. iust.a
& iu. lib. 9. q. 6. artt.o 2. Nauarro in manuali
cp. 23. n.o 100. Victoria in relect. Desimonia in principio n.o 4. quare Veroius in Rubrica huius tti
n.o 43. existimat ius patronatus ideo apelari spirituali anecxum q.a e. quedam seruitus d. ecclesiae imposita sed verius e. anecxum dici q.a anectitur a solat. ut
resoluit Ripa in rubrica d. iuditijs n.o 81. Detius.
n.o 8. Copillus in sacra policia lib. 1. cp. 4. praecedit n. praesentatio Veneffitij institutus & colatus

Ex quo nri Textus fluit decisionis ratio iuris n. anecxi spirituali interdicta e. cognitio secularibus ius n. patronatus mixtum e. ut notat gls
in cp. piementis 16. q. 7. quam sequuntur Cardinalis
& Abas et relati a Roco d. iu. patronatus Vuo ius q. 1.
quod si quaeras quare ius patronatus dicatur spirituali anecxum & n. temporali Respondeo ratum ee nam mixtum sequitur naturam simplicis dignioris arg.o Textus in l.
quaeritur ff. d. statu hominum & tradit Vartholus
consilio 19. ad finem at conecxa sequuntur forum & naturam illorum qq. conectuntur l. q. religiosis ff. d. rei
vindicat. l. arbor ff. communi dibidundo cp.
super eo de parochis notat Paulus de castro consilio 249.

Sed His omnibus oponuntur Vutrius tr. &
Gofredus in rubrica d. iuditijs asserentes ius patro.

ee ex naa sua spirituale qd varijs prouant arg.is
sd verior e. contraria ss.a 1.o nam ius patronatus ante
fundatm. et vg. n. censetur inee productum: eius g. origo
et fundamentum dependet a boluntate laici. g. ab o
rigine n. pst ee qd spirituale: tum etm si conside
ramus patroni ius nihil alliud facit quam pre
sentare personam a prelato instituendam cp. 1. 16. q. 5.
adeo ut ex tali presentat. n. vr. ius spirituale
alliquod presentato quesitum nam Patronus laicus pst
variare alium presentando cp. cum autem d. iu. patron.
cp. pastoralis eodem tt.o l. 6. part.a 1. tt.o 15. quod fa
cere n. poset si ius quesitum eet quamuis verum sit ius
presentato a quesito pertendi colatm. et agendi contra epum
recusantem illum instituere ut vulgo traditur in cp. pa
storalis d iu. patro. solum g. ex presentat. ius ad rem
adquiritur n. in re nam et si nemo consilium mutare po
sit in pre iuditium alterius l. nemo pst ff. d. regulis
iuris hoc n. procedit q.do n. dum ius quesitum e. l. apud
aufidium ff. d. optione legata cum g. ex presentat. patro
ni ius in re quesitum n. sit semper variare pst usque
ad quadrimestrem ut copiose docuit Spino d tttis gl.s 4.
an.o 73. Gutierez d. iuramento confirmatorio 3.
p.te cp. 13. n.o 8. Nauaro in cp. placuit d. penit.a
dist. 6. n.o 167. Lanuertinus d iu. patronatus 2.
p.te lib. 2. art.o 27. q. 7. principali n.o 4.

Si g. ex presentat. presentato ius que 12
situm eet n. haueret locum variatio cp. si tiui absenti
d. preuendis lib. 6. e. n. presentatio initium tendens

ad spiritualitatem obtinendam quare cum Patronus presentando nihil exerceat spirituale ab origine non potest dici spirituale ius sed quidam decedens. Et preparatorium ad spirituale ideoque recte Innocentius in cap. quod sicut de electione docet electum laico non concedi sed presentatum tantum nam per electum initiatur matrimonium inter electum et ecclesiam quod cum sit spirituale neque poterit in laicum cadere presentare vero non est ius mere spirituale sed annexum adeo ut ex presentatione nullum otra habet vinculum inter presentatum et ecclesiam ex d. cap. pastoralis de iure patro. colligitur quod ius patronatus non est quid spirituale sed annexum —

13 Sed huic doctrine multa obijcit Vutrius tum nam laicus huius iuris est omnino incapax in eoque tolerata non de iure communi sed ex gratia et indulgentia ecclesiae ex textu in cap. 3. de iure patro. sic etiam nec in tali iure admititur emptio aut vendictio cap. quia clerici de iure patro. nec admititur transsactio cap. preterea el primero de transsactionibus et quod magis est in iure patro. Simonia comitit cap. veniens el primo de testibus. Et in se transfundit effectum electionis patroni non eligere dicuntur cap. 2. de iure patro. quod cum ius patronatus habeat effectus rei spiritualis debet spirituale censeri nam qualitas effectus demonstrat qualitatem causae arg. Trus in l. quod si nolit. §. qui mancipia ff. de edilictio edicto —

14 Sed facile responderi potest controversum esse an ius patronatus concessum sit laicis iure communi an ex gratia et indulgentia ecclesiae. Et verius est ex indulgentia concessum ut colligitur ex Trus in d. cap. 3. de iure patronatus

ex quo iure concedatur laicis ius patronatus —

Baluoa

D. juditijs cap. 3.

cum aductis a Lanuertino in eodem tractatu 1.a p.te q. 1. artt.o 4. n.o 9 Cobr. in reg.a possess. §. 10. n.o 7. 2. p.te. Et neque ex hoc colligitur quod ius patronatus sit quid spirituale. n. n. dicimus ad laicos pertinere n. posse iure communi atento quia spirituale. t. q. anexum nam laici aliquando capaces sunt eorum quae spirituali sunt anexa ut aduertit D. Thomas 2.a 2.e q. 100. artt.o 4. nisi quando anectitur spirituali dependenter ab illo veluti veneffitium administratio sacramentorum quae dependent ab ordine ius eligendi. cap. sacrosancta cap. masana de elect.e inter quae n. computatur ius patronatus quod in dotat.e consistit. n. g.o ea rat.e gra. Et indulgentia eccl.e opus fuit fuit. quia Et si anexum sit spirituali id tn. e. antecedenter Et independenter ab eo —

quare Patronatus secularis p.st. effici —

Quare ut veram asignemus rat.em supponendum e. iure communi omnes eccl.as edificatas in diocesi alicuius Epi. ad ipsum pleno iure pertinere cap. omnes Basilicae 16. q. 7. cap. de monachis de religiosis domibus adeo ut fundantibus eccl.as. eodem iure communi solum reseruauatur honor precedentiae in eccl.a. cap. piae mentis 16. q. 7. quare ut laici inuitarentur ad ecclesiarum fundat.em fuit illis permisa p.sentatio in concilio toletano relato in cap. decernimus. 16. q. 7. Et sic constat ius presentandi mera gra laicis esse concesa de quo plurat tradit firmianus. lib. 1.o d. Episcopatu. 3. p.te q. 16. Spino d. gl.s 4. n.o 43. cum seqq. — 15

utrum ius patronatus vendi t. allienari possit ne —

Nec obstant allie considerationes Butrij quod videlicet ius patronatus n. posit vendi. t. sup. eo transigi ad hoc n. suficit quod sit anexum spirituale quamuis 16

in Vendit. et transact. ~~ut diversitatis~~ universitatis Vonorum spen
da Sata ut infra dicemus. Et notat glos in d. cp. q. clerici
ci maiorem tn dubitatem Sauet am in iure patronatus
comitatur simonia ex d. cp. Veniens 10. de testibus quam
et disputat. et resoluit D. Thomas 2.a 2.e q. 100. artt.o 4.
et tn omnes Theologi simonia n. n. in profanis sed in
spiritualibus comititur: ego tn. sup.a d. dist. respondendum
ee existimo nam si id quod anexum e. spirituale anexum sit
ab illo dependenter veluti Sauere Veneffitium ecclesiasti
cum quod n. pst competere nisi ordinato id g. quod a
nexum dependenter Veluti vendi n. pst absq laue simonia a
allia v.o sunt spiritualibus anexa antecedenter ab illa
et ab illis eo independenter quod spiritualia temporis
prioritate precedit. et hoc quamuis vendi n. posit p
sse vendi tn pst per accidens n. quatenus anexum spi
rituali sed quatenus temporali anectitur ut Vui gra
cum Venditur aut transit cum vniuersitate Vonorum. et sic pro
cedit Tex. in d. cp. Veniens de testibus simonia n.
committitur si qs pro presentat. facienda alliqd accipi
at

Ex qq. intelige Tex. in cp. q. clerici de iure
Patronatus cum similibus. et in Tridentino sesione 25.
cp. 4. in qq. prouatur ius patronatus Vendi n. pst locum
tr q. n. de Vendit. huius iuris per sse facta nam in anec
xis spirituali committitur simonia ex d. Thoma Vbi sup.a
glos. celebris in cp. in suma 1. q. 1. prosequuntur lanuertinus
de iure Patronatus lib. 3. q. 9. Principali artt.o 1. Soto de
iust. et iure lib. 9. q. 5. artt.o 1. Nauaro cp. 23. n.o 100.

ius patronatus. non pt. vendi. porte. qa est simonia. sed vendi potest cum universitate bonorum cui est anexum.

q ius patronatus posit transire iure sanguinis ad heredes

Nec huic doctrine aduersatur Textus in cap. cum seculum. Et in cap. ex literis de iure Patronatus quae iura loquuntur quando Venditur Vniuersitas Vonorum in qua consistit ius Patronatus ut tradunt relati Acenedo ad decretales colectania 5. pagina 103.

In iure patronatus habet locum successio.

Ex quo stat quod in iure patro. non habet locum prohibitio Textus in cap. 1. de preuendis nam in tali iure proculdubio locum habet successio dubium tamen in eo tenetur quo iure procedat hec successio in iure patronatus quidam aiunt iure sanguinis succedit ut prouat Veroius in cap. 1. n. 10. de iure Patro. Et relati a Roco in eodem tractatu q. 8. tuo ipse t. is. n. 18. mouentur ex Textu in l. iura l. filij ff. de iure patro. ubi prouatur filium se abstinentem a Vonis patrnis non amitere ius patronatus, imo nec illud amitere si Vona patris confiscentur l. familiaria cum seqq. ff. de religiosis. Et sumptibus funerum cap. quicumque cap. filijs t. nepotibus 16. q. 7. allij vero dicunt ius patro. transire iure hereditario ut prouant Menochius consilio 504. n. 44. Volumine 6. Costa in cap. si patr tuo treuelianice n. 4. de tttis lib. 6. Cobr in practicis cap. 86. Spino de tttis glos. 5. an. 46. mouentur ex Textu in cap. significauit 41. de testibus cap. 1. Et 2. cap. ex literis de iure patro. clementa plures eodem tt. Et iura pro 1. opinione adducta dicunt esse inteligenda de iure patronatus liuertorum non ecclesiae quod iuris consultis omnino fuit incognitum in quo ratione spiritualitatis ius magis singulare tenetur. Et Textus in d. cap. filijs t. nepotibus cum similibus dicunt procedere

procedere in fillijs heredib. ut frequenter euenit quæ
ss. n. nulli impugnant ea rat. nam quoties iu. heredi
tario succedit fit hereditatis diuisio pro hereditarijs
portionibus. l. 1. l. pro hereditarijs. l. si adulta C.
de hereditarijs actionibus at ius patro. transit in so
lidum cap. 1. et 2. d. iu. patro. q. n. iu. hereditario —

19 — facile tn respondere poteris si eam
ss. reprehendere volueris exemplo seruitutis præ
dialis nam. et. si seruitus sit indiuidua. et. transeat
in solidum. l. die ff. d seruitutib. l. 1. §. si usus
fructus ff. ad legem falcidiam. et. notant omnes in l.
stipulationes ff. d. verborum oblig. et. ius patro. repu
tetur quasi seruitus quædam eeetæ teste glo. in d. pp. pie
mentis nihilominus. tn. q. ius patro. et. seruitutes
istæ sint indibiduæ quo ad sustantiam ex titulo et.
allijs in d. l. stipulationes. n. 18. at. v. quantum
ad commoditatem usu et. exercicium diuidua sunt ut
aparet in seruitute prediali. l. 5. §. usus ff. d ser
uitutibus rusticorum. quare quis ius presentandi sit in
solidum penes singulos heredes presentatio. v. ita e
apud omnes q. n. sit penes singulos cum omnium patro
norum necessarius fit consensus cap. 3. d. iu. patro. et. resol
uit Detius consilio. 149. sicut iurisdictio pluribus de
legata apud omnes. et. singulos. e. in solidum at. v.
exercicio iurisdictionis ita e. apud omnes ut. n.
sit apud singulos. l. duo ex tribus ff. d reiudicata
cap. Uno delegatorum de offo. delegati —

20 Adduc. tn. veriorem esse existimo eorum ss.

Baluoa

Cp. 3. diuditijs.

Qui dicunt q in iu patro. succeditr quodquoq iu succesionis Vniuersalis ita ut regularitr loquendo ius patro. transeat cu Vniuersitate Vonorum quoquoq modo transferantr ut sentit Cobr. lib. 2. Variarum cp. 18. n. 6. Tiraquell. d. 1. gemnis. q. 36. Fuscus singulari. 114. Molina d. 1. gemnis Hispaniae lib. 1. cp. 24. quasi huiusmodi translatio iuris patro. n. tan fieri Videatr ex Voluntate Patris aut testatoris quae ex gra. & sesione eccle ut in d. cp. piementis quare filius aut heres succedens in patronatu n. succedit q filius. e. t. q heres. e. sd q vonorum succesor. e.

iure succesionis ad omnes heredes transfertr ius patronatus

Unde plura ad praxin utilia deducuntr. 1. q iu succesionis ad quosquoq heredes vniuersales transfertr ius patro. siue sint heredes extranei siue sui siue ex tt. siue ab intestato teste gls. in d. cp. cu seculu Costa in d. cp. si patr. Vuo treuelianice. 2. p. Cobr. lib. 2. Variarum cp. 18. n. 6. & 7. Rolandus consilio. 46. n. 6. lib. 1. nam huiusmodi ius patro. trahitr cu Vniuersitate Vonorum siue ad masculos siue ad feminas a communem doctrinam in d. cp. ex literis. gls. celebris in cp. quoniam in uestituras. 16. q. 7. Gregorius in. l. 8. p. 1. tt. 15. gls 4. quis verum sit in illa q. q q sencientibus in psentat. masculis & feminis allias hauentibus equale ius presentatio a masculis preferri deuet tamq. adignioribus ut resoluit Vartolus in. l. 1. ff. d. senatoribus Felinus in cp. quoniam detestibus Roqus in Vuo onorificum q. 59. ita quod ius patro. n. transit in filium

Presentatio

disentientibus

si diuersa es psentatio viri & feminae preferr viri psentatio

q. f. a Patre e. exeredatus. f. Patrnq repudiauit hereditatem ut Vbi supra d. n. 7. notat Cobr. n. n. considerata qualitas sanguinis. sed successio in Vonis inqq consistit allias ius Patro. ut expendit Molina de 1. gemnis lib. 1. cap. 8. n. 6. Spino ubi supra an. 50. imo si qs reseruauerit ius Patronatus sibi. et filijs suis inteligi debet de fillij succedentibus in hereditate paterna ut notat Cobr. in cap. reinutius. §. 9. n. 12. de ttis. et lib. 2 Variarum cap. 18. n. 8. at vero speciali ecclesie concessione transit in heredes ut facilius ad fundatam ecclesiarum laici inuitentur et notat Cobr. in practicis q. 36 n. 6.

2 Q. deducitur ius patronatus transire in posesorem maioratus in quem transeunt Vona qq anectitur ut copiose tradit Molina d primo genis lib. 1. cap. 24 per totum nam posesor maioratus omnium Vonorum toto vitae tempore censetur quasi Dominus. et omnibus Vonis Vtitur. et fruitur at ius presentandi nullum habet Vsum aut emolumentum nisi presentare celebris gts. fin. in cap. cum Vertoldus d re iudicata. et Vulgo traditur in cap. consultationibus d iu Patro. et quod magis e. hoc ius patronatus constante matr. pertinet ad maritum adque Vonorum Vniuersitas rat. dotis pertinuit qq ius Patronatus anexum erat ut decisum e in rota d iu patro. decis. 422. n. 1. inter nouissimas Palatios rub. in cap. per Vestras §. 48 in pr. Vaeca de decima Tutoris cap. 28. n. 19. et in tractatu de n. meliorandis cap. 26. n. 1. Molina d. 1. genis lib. 1 cap. 24

Et transfertur ius patronatus cum maioratu

maritus pst presentare rat. Vonorum dotalium et n. femina

Baluoa

D juditijs

n.º 3 Tiraquelus post connubiales gls. 9. n.º 7. Menochius consilio. 66. n.º 27. lib. 1. quę doctrina praxi receptior. é. omisa contraria multorum opinionum ut elegante docuit Varuosa in l. diuortio. 8. §. si vir. ff. soluto matr.º an.º 56. adeo ut vulgo receptum sit quod concurrentibus duobus presentatis alterum ad vxorem alterum amarito presentatus amarito preferri debet nam constante matr.º vonorum dotalium vsus fruc. ad maritum pertinet. l. dotale. §. dotale predium ff. de fundo dotali. l. si predium. C. de iur. dotium copiose Pinelus in l. 1. 3. p.te C. de vonis matrimonijs nam ius Patronatus transit cum vniuersitate vonorum ut in d. cap. ex literis é. n presentatio fructus posesionis cap. consultationibus de iur. patro. at maritus fructus rei dotalis suos facit etiam ex pignore etiam ut in cap. salubriter de vsuris.

Presentatio qd sit

Nec obstat dicere ut dicunt Authores contrariae opinionis quod ad maritum constante matr.º solum pertinet fructus dotis proportionaviles ad onera matrimonij sustinenda cum n. pst verificari in iur. presentandi nam reg.a generalis é. omnes fructus dotis ad maritum pertinere pro sustinendis oneribus matrimonij. l. pro oneribus. C. de iur. dotium. Et ideo quis fructus dotis excedant omnia onera matrimonij adhuc pertinent ad maritum gls celebris in principio in l. dotis fructus. 8. ff. d. iur. dotium. Et ea rat.e cum ad fructuarium omnes fundi fructus pertineant. l. item si fundi in pr.º ff. de vsu fructu ad illum quoque n. ad propietarium pertinendi ius presentandi ut prouant Menochius. V. Mol.

* notandum é. quod omnes fructus dotis ad maritum pertinere

Vbi sup.a

Diuditijs cap. 3.

Ut prouant Menochius et Molina Vbi supra n. solu. q. hec opinio poterit procedere q. ius patro. n. anectitr cu Vniuersitate Vonorum. sd per se subsistitit quoties quunq. pstitransire in maritu nec in fructuariu sine licentia Epi. cap. illud d iu patronatus recte Spino d. gls. 4. n. 122. q. tn. anecxu e. transit cu Vniuersitate Vonorum sine licentia Epi et in hoc casu semp menti tenenda e. Petri Varuosa ubi supra n. 58. dicentis n. solu preferendu ei presentatu a Marito sd nullo modo Vxore presentare posse.

24 3. deducitr resolutio illius celebris questionis a hereditate Vendita aut locata aut inpignus data t. quouis allio modo. generalitr transacta ius patro. cu ipsa Vniuersitate Vonorum transferatr mouet dubitatem nam ut supra diximus n. 15. ex Tx. in d. cap. q. clerici ius patro. e. materia simonie q. Vendita et Vniuersitate Vonorum rat. Venditionis n. transiuit in emptore. 2o. facit nam conductore perpetuu transit rei locate Vtile dominiu et poss. et commoditas et omnis fructus posesionis. l. 1. et 2. ff. si ager uectigalis t. enphiteuticarius petatr. l. 1. §. 1. ff. de superficiebus. l. posesores. C. d. Vonis patrimonialibus. l. 11. et copiosse Velasco de iu enfiteutico q. 1. n. 2. Pinelus in l. 1. 3. pte. n. 11. C. d. Vonis matrnis Gometio in l. 45. Tauri n. 101. at creditor cui inpignus data e. Villa Vg. t. ea Vona qq inest ius patro. n. hauent ius patro. presentandi ut prouat Tx. expressis in cap. cu Vtoldus d re iudicata q. Vendita. l. locata. l. inpignus data Vniuersitate Vonorum n. transit ius patronatus.

24 Sed adu. tuti in praexi tu in puncto iuris

Baluoa

Diuditijs

ius patronatus vene pst vendi. t. legari. et donari cum Vniuersitate Vonorum. n. tn. per sse

Verius. e. Vendita Vniuersitate Vonorum transire ius patro, ut pta relatos prouat Tex. in l. 8. tt. 15. partida. 1. in Venditione. n. Vniuersali permutatione donat. aut succes. hereditatis. n. e. duuitatio in locat. v. Vniuersali omnium Vonorum controuersum e. responderi tn. pst ex. ss. Pauli castrensis q ex facto in spetie respondit consilio. 361. volumine. 1. q cum ius patro. transferri deueat cum Vniuersitate Vonorum

ius Patro. n. transit in conductorem nisi conductio sit perpetua

n. transit nisi in illum in quem transit dominium Vonorum saltin Vtile. et ideo. n. pst transire in Conductorem omnium Vonorum ad tempus. nam ex tali conductione. n. Vr hauere dominium Vtile sed solum Vr emere fructus Vonorum. n. v. iura spiritualia quae. n. transeunt cum fructibus sed cum ipsis Vonis si v. locatio sit in perpetuum transit dominium Vtile Vonorum. et consequenter ius patro.

Quare. n. obstat prior duuitandi ratio nam et si ius patro. Vendita Vniuersitate transeat cum ipsis Vonis n. ideo dicetur ius patro. venditum sed solum Vona Vendita sunt ut recte aduertit D. Thoma. 2.a 2.e q. 106. artt. 4. et comunitr DD. in d. cp. ex literis Romanus consilio. 117. quare multi existimant q si emptor Vonorum principaliter intendat ius patro. adquirere contractus erit simoniacus nam id q principaliter agitur Venit semper in consideratione l. si quis nec causam. ff. si certum petatur docuit Soto lib. 9. de iust. et iur. q. 7. artt. 1. dicens q is q Vendit Vona n. pst maiorem pretij quantitatem petere pp ius patro et ita si in Venditione Vonorum huius iuris fiat expressa mentio ratione huius expressionis reditur nulla Venditio ut defendit Joannes andreas in cp. Vnico d iu patro lib. 6. Lancerti

nus

D iuditijs cap. 8.

eodem tractatu lib. 1. 2ª p. tit. 2. n. 7. 2ª ratio Textus in l. n. nunq. ff. d. condictionibus. et demonstrationibus.

27 Nec obstat Textus in d. cap. cum Vertoldus de re iudicata controverti n. solet an in creditorem cui quod vona in pignus data sunt transeat ius patro. ut disputant relati Acenedo ubi sup. n. 11. de quo videndus Rocus d. iu. patro. Vuo ipse. t. is. n. 61. Duarenus de sacris eccle. ministeris lib. 3. cap. 10. respondet tn. glos. ibidem ius patro. fuisse exceptuatum. et ideo n. transisse in creditorem sed convincitur hec diuinatio nam ex eodem Textu constat creditorem fuisse admissum ad percipiendam pensionem de consolidorum rat. iuris patro. quod n. fieret si fuisset exceptuatum quare melius Rx. quod in specie illius Textus creditor n. potuit presentare nam presentatio fructus e. iuris patro. at fructus pignoris n. lucratur creditor l. 1. C. de pignoratitia act. cap. cum 2ª de pignoribus cap. conquestus de usuris precipue nam presentatio fructus e. quod pretio stimari n. pst. et consequenter nequaquam potuisset restitui a creditore. et sic inteliges Textum in d. cap. ex literis nam tb. potuit miles presentare n. quia vona in eo translata fuerunt iure pignoris sicut in specie Textus in d. cap. cum Vtoldus sed quia translatum fuit dominium vonorum saltim utile nam locatio facta fuit ad longum tempus nam et si creditor pignus possideat l. per servum 37. ff. de adquirendo rerum dominio cum aductis a Donello d. pignoribus cap. 9. Greg. lop. in l. 13. tit. 10. p. 7. n. tn. simpliciter sed pro allieno possidet idem ad utilitatem debitoris possidet l. pignoris rem ff. de usucapionibus et ideo soluta pecunia rem pignoratam debitori cum fructibus restituere tenetur si vero fructus consumpti sint imputantur illi in sortem principalem l. 1. et 2. C. de pignoratitia act. cap. ad nram

fructus iuris patronatus e. presentatio

quod pro debito habet pignus sibi soluto debito debet pignus cum fructibus redere

Baluoa

De iuditijs.

de iure iurando. Et plura cumulat Zauallos in practicis q. 131. cum g. presentatio restitui n. posit ius presentandi n. transit in creditorem Unde utilitr infertr ex lanuertino de iure patro. 2. p.te lib. 1. q. 9. principali artt.o 2. Et q. 10. artt.o 2. n.o 32. quod quoties creditor rei pignorate fructus lucrari pst ita ut eos in sortem computare n. teneatr tunc ius presentandi transit in creditorem Veluti maritus cui pro securitate dotis Vona qq ius patro. anexum e pignorantr cum fructus pignoris pro substinendis oneribus matrimonij ad illum pertineant absq. onere computationis Et restitutionis cp. salubritr de Vsuris in eum transiuit ius patro.

ius patronatus n. transfertr iure hereditario sd successionis

q ius patronatus transeat ad fidei comisarium heredem remaneat apud scriptum

Quanto ex supra dictis deducitr quod cum ius patronatus n. transeat iure hereditario sd iure successionis Uniuersalis transiuit etiam in fidei comisarium restituta hereditate ex treueliano Et n. remaneuit penes heredem scriptum fateor tn. duuiam ee. huiusmodi questionem Et contrariam sententiam communem ee. per Fr.m difficilem in l. quia perinde §. restituta ff. ad treuelianum. Et restituta hereditate iura sepulcrorum apud heredem remaneant ex quo deducunt Bartholus Et ceteri antiqui interpretes ius patro. ecclesiasticum de quo loquimur n. transire in fidei commisario sd apud heredem remanere Et prouant relati Amolina ubi supra n.o 5. Pela ed. de maioratibus. 3. p.te q. 11. n.o 9. Cobr. lib. 2. variarum cp. 18. n.o 8. Costa qui acerrime comunem sententiam defendit in cp. si Patr. 2. p.te Tuo treuelianice n.o 4. d. tttis lib. 6. ea ratione nam dicunt quod ius patro. defertr iure hereditario quare in fidei comisarium n. pst transire sd communis

28

Diuditijs.

Hec ss̃a mihi n̄ placet. Et Romanus in l. si Patroni ff. ad Treuelianum n.º 5. 3.ª communem testatur ius patro. ecclesiasticum transire in fidei commissarium cuius opinio verior ē. Primo nam ius patro. ut receptum ē. transit ad omnes heredes etiam extraneos. g.º renari n̄. pst quominus transeat in fidei commissarium qui loco heredis vniuersalis haueta. 2.º nam ius patro inter viuos allienari pst tt.º vniuersali ut in dicto cap. ex literis. g.º a forciori poterit allienari in tt.º 3.º nam ius patro. ex nãa sua transit ad quemcunq. in quem vniuersa hereditas deuoluitur quomodocunq. deuoluatur n̄. tanq. qd. hereditarium sd tanq. qd. quod sequi debet necess.º vniuerse hereditatis successorē. g.º cum vniuersa hereditas transeat in fidei commissarium in eum transiuit etiam ius patro.

Nec obstat Textus in d. l. q.ª perinde §. restituta ff. ad Treuelianum in quo consistit fundamentum contrariae opinionis cui respondet Molina lib. 1. de pr. genijs cap. 24. n.º 11. quo testus ille loquitur in iure sepulcrorum de quo prouat remanere apud heredem quod ad ius patro. ecclesiasticum ~~aqua~~ nequaq. tradendum ē. nam ius sepulcri ad allium q. ad heredem n̄. transit. l. ius sepulcri. C. de religiosis. Et ideo in d. §. restituta ius sepulcri n̄. transit in fidei commissarium q.ª directo n̄. ē. heres at v.º ius patro. ex sui nãa sequta vniuersitatem bonorum quocunq. modo transeant. Et quod magis ē. tt.º singulari fidei commiti legari cedi donari transferri pst. eccl.ae f. locopio sine lpi. authoritate. Et etiam laico cum lpi. consensu cap. illud diu patro. resoluit Rochus eodem tractatu suo ipse.

Baluoa

D juditijs

f. is n.º 16. Lanuertinus d iu.e patro. lib. 1. 2.a p.te q. 1. artt.º n.º 2. & 3. huius disputationis consulto omittimus hoc autem iu.e in iu.e patro. procedit at v.º in iu.e decimandi si laicus decimas proprie eccle conceditur n. e necess.a Epi. authoritas secus v.º si alteri eccle donentur. x.a Tex. in cp. dudum 31. de decimis. & explicat Menchaca lib. 2. questionum illustrium q. 89. an.º 2. Gutierez. in practicis. lib. 1. cp. 14. & notatur in cp. 2. d decimis lib. 6. §. sane sic. & ius sepulcri n. potuit mutari. l. si qs. sepulcrum §. senatus consultus ff. de religiosis at v.º ius patro. cum allio pst permutare si permutatio sit inter priuatos d. licentia Epi. ut notat Rochus ubi sup.a q. 16. n.º 30. Lanuertinus lib. 1. 2. p.te q. 3. artt.º 1. & 2. sic etiam ius sepulcrorum n. pst. Vni ex heredibus. ex diuiss.e asignare in solidum l. sepulcrum C. de religiosis Ad ius patro. saltem licencia Epi. interueniente Vni ex heredibus ex diuiss.e asignari pst teste gls. celeuri in clementina 2. Vuo liuere d. iu.e patro. & notat Auas in d. cp. insinuat. n.º 4.

pst qs cum authoritate Epi alteri eccle decimas pstare

quomodo ius patronatus inter heredes pst diuidi & asignari

Nec etiam obstat pro comuni opinione consideratio Coste ubi sup.a n.º 4. dicentis q. & si fidei comisario hereditas restituatur n. haueta loco heredis sd legatarij parciari id e. cui pars Vonorum legata erat nam ficuat restitutio deducto here alieno ut aduertit Costa in d. Vuo Treuelianice 2. p.te an.º 1. quare docuit q. ius patro. n. pst transire in fidei comisariam quasi in legatarium particularem absq. licentia Epi. cp. illud cp. sugestum d iu.e patro. hec tn. omnia denfendi n. posse

De judiciis

Existimo nq fidei Omissarius siue Totius Hereditatis siue Alicuius portionis. nõ succedi in cota Vonorũ sd in cota Hereditatis. Et loco Heredis Iuuetꝛ in quꝫ transeunt actiones omnes Hereditariꝫ actiue Et passiue. l. 2. §. de illo. ff. ad Treuelianꝫ. nõ. g. ẽ. necessõ. Ebi licentia eꝫ ius patro. transeat in fidei omissariꝫ eꝫ Vniuersa Hereditate Et. nõ. tõ. particula re

restituta Hereditate omnes actiones actiue Et passiue transeunt in fidei commissariꝫ

31 ¶ §. Et dedicita resolutio illius obscuersiq quęstionis q̃ fiscata Vniuersitate Vonorũ transeat ius patro. in fiscꝫ quꝫ disputant relati. Aęneas collectanea. 5. nõ. Et Gigante decrimine lese Maiestatis lib. 2. tõ. de penis an nitentiꝫ. q. 45. Et omisa longa disputõ. dicendꝫ puto quod aut ius patro. ossistit in Vonis. aut ẽ. mere personale in 1. casu in fiscõ. genezali Venit ius patro. de suppezioꝛi doctrina qua docuimus Transire eꝫ Vniuersitate Vonorũ secus. nõ. sipersonale ita q̃ procedere Existimo Et. q. delinquentis Vona fiscabilia ꝑ iuditis laicis sꝫ. ea xat. Nq dicant q̃ laicus de iuris patro. nec incidenta nec principalia ipse cognoscere nq responderi q̃ quoties judex. laicus fiscalionis prosequit sꝫ xatõ criminis in ea ꝑ accidens Venit ius patro. ita. nõ. ut nullo modo ex eo videatꝛ laicꝫ d cle patro. cognouisse nq Et. si ꝑ fiscatꝫ transeat in fiscꝫ. nõ. transit ex. Vi sententiꝫ sd. q. ex naa sua Vonis insitꝫ ẽ. Et eꝫ illis transit ex d. cp. in literis eꝫ similib. sicut Et laicus. cognouit intẽtendentes d succes. Vonorũ Vniuersali Et. tunc. d. ꝑ laicꝫ sõ. certꝫ. ẽ. Vona ad quitorũ transire Et eꝫ illis ius patro quare. q. personale. ẽ. Eꝫ judex laicus in fiscõ. tantꝫ de Vonis cognoscat. nõ. pertinet sõ.

q fiscatis Vonis transeant eꝫ illis ius patronatꝫ

triplex ius patronatus. aliud ossistit in bonis. aliud est personale. aliud de sanctis.

Baluza

Diuidicijs. cp̃s.

Ad. illg ius patro. q̃ ea n̄. obstante remanet in persona delinquentis condemnati. quousq. a iudice eclesiastico soluet axḡ. Feus. in cp̃. inquisitionis. §. probibemus cp̃. eg. Dn. leges ff̄s. ꝛ fiscationis de hereticis lib. 6imo ide̊ procedit. q. ius patro. ꝑtinet ad familiã quo casu n̄. exists in uonis ꝺ in familia ut elegãter adnexit Panor. th. nº. 9. quare si in fundat. patro. sit adiecta clausula q̃ si posset contiserit crimẽ ꝛ fiscat. dihgũ ibi cessat transeat ad proximiorẽ tunc dicta de crimine ss̄. confiscationis ius patro. transit in proximiorẽ n̄. utute ss̄. ꝺ ex voluntate testatoris quę incipit effectu habere alex pone ss̄. l. eius. q̃ delatorẽ 29. ff. ꝺ ꝺt fisci.

Quę omnia ꝺ si instricta disputandi 82
xat. Vera sint p̃dicti. th. n̄. obseruante ng confiscatis uonis ius patro. n̄. transiuit in fiscũ ita ut fiscus ipse ꝑ sentẽt ng fauore eccl̃e receptę è. eccl̃e ea xat. quasi liberam manere sub ꝑti potestate ut resoluit Rocus ꝺ ꝺt patro. Duo ipse. f. is. q. 29. nº. 62. laneatimus lib. 3. q. 8. artº. 8. nº. 22. Simancas de catholicis. institutionibus. tº. 9. ꝺ. uonis hereticoꝝ n̄. 96.

adiẽ eẽ confiscatis ꝑfis uonis ius patro. in fiscũ. n̄. transit

Vnde n̄. obstant axḡ. in pª. aducta qq facile ꝺr. ex superioribus n̄. Primo ng ius patro. n̄. é. spirituale ꝺ anexũ Vnde quantũs alaicis possideãt possit n̄. pertinet ad iudicẽ seculare xat. ꝓdicte conexitatis cũ spiritualibus ut ostendat Th. Panor. nº. 8. ng possit. Cuius iuris laicis cessa è. n̄. ita omnino ꝺ ex gra. eccl̃e quare huiusmodi possessionis priuilegio exercitans aũ omnino n̄. debet ad alliꝰ casus extendi. Videẽ ad iuris

ius patro. n̄. é. merex spirituale. ꝺ anexũ spiritua li

D juditijs. cp. 3.

iurisdictionem secularem. Et eodem modo Rx. ad confirmationem arg. Verum n. e. laicos posse adquirere ius patro. ut supra dicximus. hoc tn. illis ex gra ecclesie concessum e.

Nec obstat Ultimum nam ius patro. sequitur naturam dignioris spiritualis arg. Textus. in d. cp. quod in dubijs d. consecrat. ecclesie. f. altaris. Et ideo merito dictum e. n. ad laici sed ecclesiasti iurisdictionem pertinere. Et cum his finitur. nrr. Textus. ad domini nri laudem Et Veatem Mariae Virginis concepte. sine peccato originali. die Trigesimo mensis Martij anno Dni. 1626

FINISHVIus.

Arenga

Theophrastus apud Atheniensem populum
Presses qui magnis nomen virtutibus aequas
nec sinis ingenij nouilitate premij
Doctorum generosa cors lux inclita mundi
illustres proceres concio clara nimis

Theophrastus inquam apud Atheniensem populum de
mostenes apud Philippum regem Amintae filium, Eraclitus
Lycyus coram seuero Principe Vua facturi, si parchim
tandem beniens incertamen cum Rufino Cytharedo, f.
proprio coacti pudore f. audientium maiestate
territi. f. denique periculo difficultate victi, spe
omnium illusa. i. in ingressu obmutuerunt gratius
nimirum arbitrati silentium quam semper indignam tantorum
virorum locutionem quod si proprius pudor audientium maiestas
periculi difficultas gratam et aptam redit taciturnita-
tem. Haec mihi odierna die omnium quos conspicio cons
pectus undique conciliant accommodatissime quod proclamant,
subscepte prouintiae magnitudine calor abit, et vox
deficit, cor salit trepidat ac formidat. et totum
fere corpus vitalis animus derelinquit sed vna
eadem (viri grauissimi presentia): quos fecerat subtu
lit ipsa metus.
Vester memoriam subit amor singularia erga me
merita subcurunt. presidia vestri conferunt
ad spectus. n. formidinem Lauorem n. terrorem

Et mihi disputationum pelagus inuadenti feliciter dant naufrago. dextram dum quod securum ostentant portum monstra fugant. Et ex eadem pauoris occasione audaces excitant conatus: animumque ita alebant prolauentem ut merito dicere possim illud quod a Catone dictum refert Lucanus. lib. 9. cum primum in magnae africae peruenit arenas

Si quo fuerit discrimine notum.
Iuxta miles eam serpens sitis ardor arenae
dulcia virtuti gaudet paciencia duris
Lesius est quotiens magno sibi constat honestum

Vos igitur spectatissimi viri qui nostre terror in hecilitate fuistis virtutis si qua fuerit eritis argumentum quorum presencia nouis feliciter exitum superatis lauoribus policeuitur.

Verum ut ad rem perueniamus materiam quam enodandam et defendendam suscipio exhiuerit Veleianum senatus consultum de quo integri adsunt tituli in pandectis et C. duo et triginta iuris consultorum responsis et totidem fere imperatorum oraculis illustrati quos per virili ac ficti per indices breuiter enodauo iaculis vestris quasi certam metam et scopum certum proponens quod cum perfecero accipiet finem. Et hec nostra disceptatio utinam ad laudem et gloriam triados omnipotentis patris et filij et spiritus sancti. Tuque virgo parens da vellis ventos ut 2°. transcurram vada salsa cursu nec me deserat diuorum tutelarium auxilium nempe sancti Joanis bap-

Tiste cuius nomine Ꝯ decoror Bartholomei Ꝛ.
Josephi quos omnes ab ineunte etate patronos tutelares
q̃ elegi q̃q annuentibus auspicijs ordinis q̃ supra traditi
limitibus n̄. transgressis ꝛ supono mulierum inuecilitatem
apud omnes fere gentes legum placitis fuisse adductam
Ꝛ ab aliorum cauptionibus Ꝛ dolis p̃munitus nam
ea attenta apud Athenienses feminis adscriptus fuit
Ꝯ merciorum modus ne ultra certam summam Ꝛ quidem pusi
lam eis mercari liceret quasi ad id inepte essent
femine ut tradit Demosthenes ꝓꝓ quam etiam inbe
cilitatem apud eosdem Athenienses Lacedemones q̃
ut captum erat ut mulieres Universe sub perpetua
essent tutorum aut curatorum potestate ab hijs mos
idem apud Romanos primis vobis Rome temporibus
inoleuit qua tempestate nec alienare quidquam mulie
res sine tutore authore potuerunt immo nec sse
obligare ut licero Ꝛ libius testantur Ꝛ cum id
paulatim in desuetudinem abijset Ꝛ hec iuris se
ueritas tractu temporis eet Lacxata mulieres q̃
iam virorum more res quas siui gererent Ꝛ admi
nistrarent arbitrium q̃ liberum rei sue eis legibus
permiteret ne hoc fragile Ꝛ inuecile genus omnium
cauptionibus exponeret neue glorie aut imperij ambi
cione ad quod mulieres naturaliter ferunt alienis ne
gotijs sse inmiscerent certus modus adhibitus
fuit Ꝛ cauptum ut sua negocia gerere possint
ab alienis v̄. publicis l. ciuilibus iure Ꝛ moribus
arcerent l. feminae ff. de reg. iuris

AD Textum c. Nauiganti De Usuris N° 1

Responsum gregorij disputare nos cogit questionem illam celebrem et satis agitatam inter doctores utrum ~~int~~ ratione suscepti periculi quidquam ultra sortem principalem recipere permittatur absque usure metu aut pecati letalis timore ex qua principe que eius que notione plura dependent ad salutem animarum pertinentia quia ~~nota~~ nimis neglecta ad eorum splicationem aduerto usuram diuino decreto et naturali iure exosam positibo prohibitam. diuino decreto probatur ex utraque pagina ex beteri exodi c 22 ecequielis c 18 ubi usurarum adquisitio letale putatur facinus et psalmo 14 dum in eo habitare in tabernaculo domini et santo eius requiescere monte Vetatur. cuntis qui ad usuram pecuniam dederint ex noba Legis ebangelice luce c 6 ibi Vene facite et mutuum date nihil inde sperantes quo loci usura sprese pibetur ut docet molina de iustitia et iure tractatu 2° disputatione 304 et spresum reliquit romanos pontifex in c consuluit hoc nro tt° quid quid altiatus et sotus hic de iustitia et iure lib 6 articulo 1° conclusione 1ª ille lib 6 c 20 stendant autoritate diue luce concilium nom preceptum inbotuit firmat utrumque membrum pontifex in c quia in omnibus tertio c super eo 4° hoc nro tt° 1 quoque naturale ex sequentibus. probatur autoritate primo ex aristotile lib 1° politicorum c 7° qui lucrum percipere ex pecunia mutuata non alliud esse scripsit quam pecuniam sua natura infrutiferam alliam parere hoc rerum natura non ad

mitit q° nec illud rratione ebinitur idem cum usura ad instar furti
prohibetur nam qui usuram accipit rrapinam patrare dicitur in c
si quis usuram 14 q.ª 4ª et catonis 23 sententiam fur dupli fenerator
quadrupli condennatur ut scriptum rreliquid de rre rustica in
illius operis initio et refert Alexander ab Alexandro lib 1°
dierum genialium c 7 ea q.ª de causa crudelior existimatur qui
pauperem fenore trucidat quam qui aliquid subtrait c quid
dicam eadem causa et q.ª sed furtum naturali iure interdicitur
ut ex eius difinitione liquet de qua in § 1° de instituta de
obligationibus q.ª ex delicto q° usura eodem iure prohibetur

iuy xxe stat positibum quotandez idem statutez patuz decreta satis de nº 2º
monstrant quo xxefexo tpm in dicto c quia in omnibz dicto c repex eo
dicto c statuit Soc noster tt c quoniaz multi 47 distinct c si pene
xabexis & ipsum illz tts 14 q 3 c siquis obstitey c quoniaz multi
14 q 4 deiure xegio tz in L tt 2 lib 8 ordinamenti & in L
L & tsto tt 6 lib 8 xecapitationis ubi accuedo pex pluximoz nu
merox & tazdez aput omnez gentez omnes fexmenationez idez
ob xx baxi ex multis quoxxefiat puat Menoquiny lib 2 de arbi
trariis casu 39 8 cixca principium licet iure ciuili ut velinz
per missas iudex inlxa legitimuz tonez modus degua xxe vide
bus Zixsoniny lib 3 selectoz c L Patiny in itagoxe ad nxm tts ff
Donellus Soc nxo tt in C precipue in L cor 26 § primexo ide
nobis txatatu de usuxis octomanez disputat de usuxis lib L
c 7 99 adendus elegans locus Alexandri ab Alexandxo dicto
lib L dicto c 7 ex eis que pxonsimuz accipite vxeui exabala
manu

Usuxis aput xxomanoz xxuceptis nº 3º
multi cautelis xxepita ad fenexationez abusi fuexe ideo intxa
metas cosextiti veluztissimis legibz omnibz pxohibita usuxaz
petitio ~~dicta~~ status Coxnelius tacitus lib analiuz qui ibi sane u-
tuy uxbi fenebxe malus & seditionez discoxdiaz ob xx cxeuexxima
causa eoz cohibebatx anticuis quoz & minus coxuptis moxibz
naz primuz duodelim tabulis sanxit ne quis unciaxio fenoxe
amplius cxexcexet cuz antea exlicitidine locupletius agitaxetz
deinde xxogatione tribunitia ad semuncia xxedacta postre
mo velita Vexpuxa multis q plenissimis obiaz itaz fraudibus qui
bus cxpxesa mixas peraxte xxuxaz oriebantx pulcxe hixaque
buy ab Alexandxo dicto c 7 litexa C.

Ex quibz tacito subij infexo nº 4
cuz olim magno dicto c 7 usuxas ob fenexationes tazdez odiosas fuisse
eoz ita semper cohibitas & ostrictas ut eaz modus ad unciant L duo
decim tabulaz xxebigexeta explicaxi tamen necesse gxit usuxa Vn
tialia degua xxogationez peculatuz patribz & sane letaz Caio max
ab

negiis mantio oseuibꝫ amaxco duetio & Lutio menemnio tribu
nij pleuij autor ℓ Liuius de caxij prime lib 6 mimimise gꝰ spon=
xebit duo. primuꝫ xomanis moxij fuise quꝫ quings xxꝫ in xeg=
gxos quꝫ in centuꝫ paxtes diuidexe uelent axꝫ apelaxent. quod
in Sexeditatibꝫ cexnimuꝫ ut in L scabꝫ §o § ultimo ff de Sexe
dibꝫ instituendis et in § Sexeditas instituta eodꝫ & in uxuxij
cuꝫ supxema as nominetuꝫ ea ꝯs de causa quasi ad asij xxatio
nꝫ illiuꝫ paxtes Socest allie uxuxe mitoxꝫ eaꝫdꝫ apelationꝫ
sum sexuant. Secundꝫ gxecoꝝ uestigia seuibꝫ ipsoꝝ xxomanuꝫ
omnꝫ sortꝫ ad numexuꝫ centenaxiuꝫ xxedegise taꝫ Situe pluꝫ si=
ue minuꝫ centuꝫ Suma sortis stinexet quo genexe spatandi xa=
dento modo gxauioxꝫ modo minoxꝫ usuxe sdiuebantꝫ cas
tamꝫ ante Iustinianuꝫ magsimaꝫ sentecimaꝫ fuise stendo &
ex omnibꝫ causis sentecimaꝫ stipulaxi liuise supxa centesimaꝫ
stipulaxi uelitꝫ a fixmo cuꝫ Vxisonio dicto cℓ & Donello
in dicta L eos. § Lº nº 3º. pxetexquaꝫ in nauticij pecunijs ingꝫ
quasi ff pxetio pexiculi acxeditoxe subscepti maioxꝫ usuxe sen
tecimij im stipulatuꝫ deduci potexant dicta L eos 26. § 1º qua
xe si pexiculuꝫ nauticꝫ pecunie ad exeditoxꝫ nꝑtinebat ultxa
legitimuꝫ modu stipulaxi nꝑ licebat L 2ª C de nautico fenoxe
Sanc ꝯs diffexentiaꝫ licet fxemat Octomanuꝫ dicto cꝯ inta nauti=
caꝫ pxo pxetio pexiculi & bulgaxꝫ seu legitimaꝫ ob sexbo ut
Sec sentecimaꝫ sumaꝫ nꝑ exꝯdant ille utigs & quod extxa na=
uticuꝫ fenuꝫ sentecima usuxa tolexetuꝫ late & octomanuꝫ dicto
cꝯ quat Vxisonius dicto cℓ exciꝯsse Sidonio apolina
xi & in pexatoxibꝫ in L si pxo mutua C si centuꝫ gexatuꝫ
nec tamꝫ xegandꝫ sentecimaꝫ usuxaꝫ gxauissimaꝫ olim Vi=
saꝫ nec pasim eaꝫ fxeꝫuentaxi solitaꝫ Qut tales apelaxi in
L. qui sine 32 ff de negotijs gestis L tutox § ideꝫ solent Lꝫ
existimo ff de administxatione tutoꝝ nostant Vxisonius &
Donellus ubi ~~supxa~~ nuper.

Vbut tamꝫ ℓ in dubio aꝫ usuxe legitime
sint centesime negat apexte maxte octomanuꝫ dicto cꝯ asixmant
Bxisonius & Donellus quoꝝ sententia magis axxibet quia et si

Xℓ

centesime magisme dicanta id eade causa quia alie maiores egra
iores legitime n' esent g2 ita apelanta in l.a 3.a C. arbitriis tutele
l.a C. deusuris pupillaribus in gg. legitima centesima intrepelanda
probet me ibi in l. quidam 38 ff. de negociis gestis nec interest le
gitimas dici minores centesimis in quo beat Ochomanus nam ut
adducit Bonellus in dicto legitime centesime dicanta
per exceptionem Soc.e quia pervenerunt ad summus gradus legi
bus cognitus & supra quas alie nulle sunt legitime =
Ex his g.o legitimis seu vulgaribus usuris liquet omnia supra
mas centesimas fuisse n.m quia centesimo mense exolevisse pro
ut plures sentiunt quas exores scivisset ochomanus dicto c. 7 sed quia
singulis mensibus centesima pars solvis solvebat Romani enim nec
in anos nec in dies sed in singulas calendas obligationum solutiones
fieri solebant l.e lecta ff. de rebus creditis l. si ita stipulatus 126
§ C. iisdem ff. de usuris & obligationibus in singulos igitur annos
in auros centenos perdunte anni duodecim quare cum semiusura
ne pecunie vulgaribus premissa habeat ratione solvis ac duodecim
esset partibus asis ratione subit & reliqua usure ut unius
partes & tanquas uncie expectante ita g.s dicanta de uncis cum
undecim in centena singulis annis solvanta dextantes cum essent
duodrantes cum noves & sic usq.s ad unciarias & semiuncias
usuras de gg. talibus intelligendis velissime patius dicto tt.o de usu
ris in sagore = § Vetera sane duras & gravissi
mas usuras molestas ad mediocritates deducit imperator Justinia
nus in dicta l. eos 26 C. Soc.no tt.o illustribus enim personis
aut eas precedentibus ultra 3.m p.s centesime in quilibet
tractu vel vili vel magistro stipulari pro cibum mercato
ribus usq.s ad besis premisit medium statum tenentibus di
midias centesime partes Soc.e semisem varietati estatus
personas dedit causas usure enim obeas tantum instituente sunt
ut quod creditores interest usu carere sue pecunie ab eo qui
illustre accepit. accependita g.o mercatoribus ubertim usu
ra quia his maius in modum quas celeres proprie pecunie
usu parivari centesima aut. ex Justiniani institutione in duabus causis
permittit in tractibus pecunia obpretium periculi in spetiebus senoris dandis

n.o 6

n.o 7

Martis Laiola

in fructibus recipe ut frumento olio vino & similibus seruitijs in quibus mutuum
desistit ob varietatem precij q̃ in eis accidere solet secundus quasdam
ebenit ut excedita eis de accebus exceptis multo minus accipiat quam debita
debet & sic ē exceptio dicta in dicto versiculo Exactricide Videndus Bone
fus in L frumenti & L oleo C Soc vbi tt quantum ad Soc iure n̄ nihil
postea declarit Iustinianus ut apparet ex authentica ad Sec C Soctt de
statuit in fructibus agricole octabi modij partem
quinto modio exigi licere in unum annum q̃ n̄ nihil excedit centesimam
ut exudite Donellus in dicta authentica ad Sec =

De exceptione iustinianea proposita cetera cau=
se ut excludunt nam et si octonarius dicto lib L c 9. ahamet post constitutionem
imperatoris ut liceat in pecunia debita ex causa iudicati usuram centesimam
exigere stricte verius ē ut in causa priuata & publica quam tutores et
curatores in usus suos conuertunt licet postulare dictam usuram centesimam
de utroq subditus in dicta L qui sine ff de negotijs gestis imperatoris
L ultima C de usuris vel iudicate nec hec sententia canonica obstat
obiectio iustiniani quam ex mente Donelli ibidem n° 5° sic intelligam
ut in dubijs priorib centesima n̄ debeatur nisi ex extipulatione
aut conuentione in posteriorib ex constitutione ipso iure sine ullo ex
dictis facto —

Sed licet iure ciuili inter
quas metas prescriptionum usure permisse fuerint & licite tamen &
in ista are fraganti L naturali & diuina unde mortaliter peccant
legis similis autores & executores arg° ff in c n̄ liceat 10 decima di
stinct nec ad eorum excusationem prodesse sententia existimantium
legibus ciuilibus permissum usuras n̄ esse illicitas Sed tanquam in punitas
ut sic maxima vitanda malla ita Diuus Thomas 2ª 2æ q 78
articulo 2° & tenetur q 2ª versus Lex humana in c 2° dicta decima
distinctione Ancarranus in regula peccati venia q 2ª de regulis
iuris in extra nam si mihi ē eas iure ciuili approbatas testē Diuo
Augustino epistola 54 ad Macedonium cuius auctoritas habetur in c quod
dicam 14. q 4. preterea obligationem naturalem ex illicita promissio
ne etiam simplici & nuda oriri docet noster Soliba in L in Sij §ª §in
pecuniis ff de solutionibus & in pecuniis in L 3ª C Soctt ad qui nisi
L ciuili ut licite approbate fuissent usure similiter n̄ nascerentur obli
gatio L cum lex ff de fidei iussoribus q̃ ius ciuile approbat eas accedit
sic habetur propter premium pupilli prosequi auctoritate n̄ suppleo

papiaq conbeasant uxe cano nico quo pro sibile sunt uxuae n̄ teneri
cente simaq s̄lueae ut prouat Cobaruuias lib 8° Variar 2° c 2°
n° 2° cuq uxae ciuili spedi possint dicta l quisque 38 l aduc qui
xae fexto uiuq § pecunia l n̄ existimo ff de administratione tuto
nec magis admitto quod scripserunt Soto et Juanes Baptista Lupus Sec omq
barro l decuxiq § 3° n° 37 c 66 ille lib 6 decisptia ciuile q 6 actiab
l ad 3m uxe scultor n̄ deusuxiq lucrabaxiq sd depunitoxiji audsperen
boriji egise quelocopene audixeaxe causa potiuq praeptermoraq n̄ sol
uentiuq quaq lucraq petentiuq infligunta ut in spelle legij cum quidam
17 § si pupillo ff deusuxiq quis enim unquaq negabit ex mentione usuae =
aq deuexi in xectaq aperta testimonijs necuacaq egemus paulus sic in
l xpreta in dicto § si pupillo ut illa tuba usuae enim n̄ praeptex
lucruq petentiuq sd praeptermoraq solventiuq in fligunta adipse
gin xae ducanta legabaq enim usuae n̄ exallia causa quaq expono
ra deuenta allia utiqs ut in mutuo si pas mitanta stipulatione ste
rent nanqs lucruq ~

Cibiles g° leges j naturale et diuinuq
ius usuras permittentes et approuantes merito a Clemente § X 10
in concilio Vienensi abrogate sunt excomunicationiq ps pena ipso
iure in cuncta j omneq potestates publicas et eas s̄lueae cogunt
absolutas xae petere pro sibent ut videmus in clementina unica
Doctt explicat Molina dicto tractatu 2° disputat 304 que
s̄tituto omneq spleciter usuraq lucralibaq legiq nra disputatio que diuita
in Realeq mentaleq aperta et paliataq xealis dicita cuq exponere uba
Anus celebrati adijcta pactuq lucri captandi causa vel illud in primat
xe dicta allia adiungens tuba ut si deuitoxi digniset spes Sanc
pecuniaq n̄ misi ne pxemio admeae xebeaeuiraq vel nobilitis studia
dineq meaq vel xae miniscaxiq quae me propie pecuniae usu
primaxi mente Itaila usura cum exponere mutuo animuq
et prospicitq Sabet credita se ultra sorteq quidquaq xeceptu
uiq nec alitx mutuuq j xepiset sd in pactuq n̄ deducat ut pote
scens debito ee absqs mentione lucruq cuq sorte ja suaq ut in spe
cie ps in dicto c 2 dicuit Soc nra bt° usura aperta é inquit
Molina dicto tractatu 2° disputat 303 d dicuit ultimo quaq
do mutuuq é formale lucruq qs ex eo accipimuq aut intendimus paliata
tunde quando mutuuq é virtute ut in eo qui emit anticipata aut verdit
credita pecunia et inde lucruq accipitur aut intendit ex aliquando tameq

Jdicta dicit tm mentalis equa exacalis Propter pactu stabilitu quod
instituit Jd ex sententia molina e omuni ejus cognitibus paliata ea
tantu dez qua ex virtuali mutuo aut lucrum intendit et audacipi
ta Dominus Say usuras exstitutioni ocreoris Rect Cabazutia in exa
gusta peccatus 2a pte in primi prio nº 4º Molina dicta dis gulade 353
Lessius de iustitia e iure lib 2 c 20 dubitatione 6 in principio

Sec tame exegesto generalis depto Sibi
XII visione ejusdem declaratione singulariu ex 2 iuliani & ex Gerditu
de lectionibus enti- Laurabit Casdez et ubi licet ultra pretiu suum
tatis iustus est rei existimationem ejusdem ex ejusdem exactione damni emergentis aut
lucri cessantis quas ponsato ejus aud exactionis apelaxi om
nes sentiu quas Declaigno ut in contracta Venditionis in multis
ejus stacta observandas accepi adicto toma 2a 2e qst 77 arti
culo 2º ad primus Jd quia explicaxi necesse que ex duabus ejusdem
Suc ponunt exemplum omnes duplici exponant ad huius rei dubitatione
advertere fas usuras que ab una dicta prohibita omni iure cum ea pos
tulata solis obuius exercitu mutuate p Vsu in textu loco exigita
in textu autem Lapine dicitur cum aliquid inde datur in textu hebraico
ee significamus ut cum inde est Gaudium plurimum in textu
dicimus multum inde utrius est natura vim et pretium in te
positum ee significamus unde cum quid factum e quo Actio patris
familias detenti fiat Veluti quia occisus servus eius qui ab
aliquo instituitur e exemplum in l vinde de neratius 23
ff ad l aquilian Jcisa ratione dicere solemus permagni illius
interesse omnia ipsius ad humanum in disputatione de eo quod interest dum
sic definit discrimen quod inter eam additionem que in re familiari alicu
ius vel antea fuit vel omnino futura erat et eas que nunc e postea
nexius culpas exigit propterea addidit ad humanum Vel omnia futura
erat ut interesse dici intelligatur tantus ubi damnum acceptum Deinde
ea ubi lucrum abrumpitur impeditur est e elegantia Pauli in l si missa
13 ff ne ea tata Sauere duo inquit si missa e speculatio ne tantum
appetit quantum mea interfuit idem quantus mihi nunc e quantus est lucra
ri potuit =

XII ex Paulo est apparet interesse quod in causa e duplici
ex c. existimari primus ex causa damni 2a ex causa lucri ea

damni causa ut si mutuo decem aureos prestet quos diputatos habebam ad prebiam polendam vel domum rreficiendam et hec rruinam fecit propter defectum rrefectionis vel illa n̄ culta ultra pretium mutui aliquid stipulatus fuero et hoc damnum emergens apelant interpretes.. ex causa v̄ lucri cum causa mutui aut rretardate solutiones n̄ adquisiuit creditor id quod lucrarete vel statim pecunia redita fuiset aut eam n̄ mutuaset ut si quas pecunias ad negociandum asignatas habebant mutuo dediset et mutui causa aud retardate solutionis quod emanumentum potuit n̄ adquisibit quod lucrum cesans dicitur utriusq̄ meminere consulti iam in dicta l. si comisa 13 iam in l 3 ff de conditione furtiba l simulier 21 § re 4 ff rerum admotarum l 3 § ultimo ff de eo quod certo loco

his sic premisis 1ª sit conclusio rratione damni emergentis licet naturali et positibo iure ultra pretium mutui aliquid stipulare quemadmodum supra iustam rei vendite stimationem propter dilatam solutionem premium vel incrementum rrecipere ita dd tomas 2ª 2ᵉ disputatᵉ 314 Soto lib 6 qᵉ 1ª articulo 3º Conrradus de contractibus qᵉ 31 Cobarubias lib. 3º variarum c. 4º per totum Nabarro in comentario de usuris nº 44 Gaspar rodriges de annuis rreditibus qᵉ 9ª ex numero 20 Nabarra lib 3º de rrestitutione c. 2º ex numero 276 uterq̄ cum pluribus quos rreferunt que v̄ confirmata ex c. 2º et 3º de fidei iusoribus et ex dicta l si comisa cum similibus l proinde 22 l inde Neratius 23 ff ad l 3 aquileam rratione adiubata naturali cum iniquum sit damnum sentire creditorem propter veneficium mutui absq̄ debita g̃º compensatione rrelinqui n̄ debet quare ut inquit dd tomas dicta qᵉ 78 articulo 2º ad primum qui mutuum dat potest absq̄ pecato in pactum deducere cum qui mutuum accepit rrecompensationem damni per quod subtrahitur aliquid sibi quod debet hauere =

Nº 13

Ex qq infero cum Molina dicta disputatione 319 licitum ee paciscī satisfacionem damni alij 3º promisam toties quoties mutuans rratione mutui ad illud tenebatur

Nº 14

exemplo rres clarior fiet Petrus mutua accepit decem ab stico et ei damnum inferendum rresarcire promisit deinde a petro ego predicta decem mutua precis iure licebit onus contractus in metran fere alita diceretur detrimentum stico ilatum Petrum rresarcire nec huic damnum ilatum me rrependere quod gravissimum e sane hec tamen doctrina limitanda ex eodem Molina cesante causa que mutuam accipere pecuniam impulit Petrum ita quod ipsi rre et efectu illa pecunia que sita sit limitationis rratio ea Molina iudice quod damnum n tam ex secundo quam ex primo mutuo causatur nec est rationi consonum alterius facto alterum grabari =

N° 19 2a conclusio sit rratione lucri cesantis licet usuras ex mutuo rrecipere. hanc conclusionem fere e sequentibus probant Molina et Nabara hic ex numero 288 quod n minus abese videtur creditori quod ex lucri causa querere potuiset quam quod ex rre sua aud sivi debita amisum e hoc casu satisfactionem necesariam nemo negat eius qs nomine factam promisionem utilem omnes afirmant igitur et nro casu utrumqs probandum 2o confirmari potest he conclusio ex dicta L si omisa dicta L inde dicta L Neratius et similibus qq omnibus rres ponsis sicut damni ~~...~~ compensatio necesaria existimatur ita quoqs lucri habetur rratio tertium cum eodem Molina dicto tractatu 2o disputatione 299 perpendo quod si certus terminus prefiscus sit in quo mutuarius teneatur soluere mutuum intra illum ipsum teneri mutuarium illud rredere alioquin obligatur ad omnia damna etiam lucri cesantis que ex mora secuta fuerit ~~...~~ mutuanti et quod magis e in pensas quoqs quas in rrepetitione talis deviti insumpserit. cuius doctrine rratio ea quod mutuatarius per iustam dilationem solutionis causa e. mutuanti hoc omnium damnorum q° si mutuum ipsum e damnosum creditori rratione lucri cesantis rresarciri equum erit et per consequens usuras rrecipere licebit quarto et ultimo pro confirmanda nra conclusione adducitur tus in dicto c. perbenit de fidei iussoribus ubi fidei iussori qui creditoris soluit actio concedita per quam debitor consequatur quidquid pro illo expendit et quod de suo amisit et insuper omne intra ee quo tubo nihil aliud in nui existimo quam necesariam ee satisfactionem lucri cesantis-

N° 16

Sed hu doctrina rratione lucri cesantis usuras permiti immuta infringitr inde quod lucrum cum in rrerum natura n̄ sit omnino e intatum et creditr multiplicitr adeo consequendo impediri pst qua rracione predictum lucrum postulari vetitum afirmant Lu= anes andrias et ynocentius in hoc c. nabiganti Antonius de bu trio in c. salubritr hoc tt° Dibus thomas dicta q.e 78 articulo 2° ad 4m Soto dicto lib 6 q.e 1a articulo 3° et allij rrelatia Na barra dicto lib 3° de rrestitut.e dicto c. 2°, n° 289. pro qua sententia facit tx̄s in l si sterilis 21 § perbenditorem ff de acti onibus enti ubi lucrum quod ex negociatione queri pst n̄ venit in actione ex vendicto melior tx̄s et dificilior in l si is cui 71 § ultimo ff de furtis ibi quia furti agere pst bis cuius interest n̄ suripit interese autem eius videtr qui damnum pasurus e n̄ eius qui lucrum facturus eet. qq ado tx̄m in l Proculus 26 ff de da= mno infecto ubi lucrum a damno distinguitr eo casu in quo inter ese stipulatione promisum =

N° 17

Verum his apriori n̄ rre cedimus sententia quam secuntr in numeri quos rreferunt Molina et Nabarra ubi supra et pretr eos Mascardo de probationibus tomo 2° conclusione 934 Donellus lib 26 com entario 4 c 22 et 23 quid igitr afirmamus rrationi lucri cesantis ultra sortem mutui pretium rrecipere licitum de lucro iusto et honesto inteligendum n̄ v° de in iusto quod nec peti nec promiti ultra sortem pose latisime Molina dicta disput 319 cum sequenti intrpretari autem iusticiam vel in iustitiam lucri ex sequentibus licet 1° ex eo quod mutuans solitus eset negotiare ita ex vartolo in dicta l 3a § ultimo de eo quod certo loco coligit Mascardus dicta conclusione 934 n° 1 et 16 ubi afirmat eam qualitatem necesario alegandam et arti culandam probandam qd simul in iuditio ut interese lucri pos tulans creditr posit consequi sequendum quod illud lucrum in ac tu propinquo existere potuit ut quia creditor habuit pre manibus tales merces quas et potuit emere et certam lucrari quantitatem alitr de lucro n̄ constat quambis nego ciationis consuetudo probetr et similis conditionis mercatores

Rationibus percipere lucrum nam ut ait Scultus in L. qui mandatum §
Ita Labeo ff. ad legem aquiliam incertum est Sane capere sic Nabarra en. Man.
lina Sic disputatione 316 ille dicto c. 2 n° 302. Verum ex eo quod
certa vel incerta quantitate Soc. in texere taxatum sit Sane enim
promissionem exhibenti futuro pendere palam est. esse promissum in cer-
to quare ut pulcre Mascardus in dicta Conclusione 934 n° 25 pa
rio a principio facta de certa quantitate moderata veluti de quinqs
pro centum quolibet anno penitus irrita et nulla erit cum similis
mentio sapiat seroxis prohibitam quam doctrinam adeo extendit Mas
cardus ibidem n° 27 & 28 ut nec similis promissio valeat et si
demittor Sitalia cum iure iuxando texpone promissionis se scire
quod in texere accendet ad summam taxatam =

18 Quarto ex eo quod in texere taxatum
est in mente Dni integram lucri perceptionem et deductis propriis expen
sis in illo factis cum Soc. lucrum minuere valeant pretexea cum caeta
no dicta q. 78 articulo 2° adprimum quem alii communiter probant ut Molina
dicta disputatione 316 nefas erit accipere tantum de precio pro lucro cessante
quam tum erat lucrum quod probabiliter speratur minuendum est enim aliquid
deprehendo ex eo quod lucrum ipsum est valde in spe de qua re Molina ubi nu
per 5° et ultimo quod in texere simile extimetur ex utilitate quae extra
neus sit quae ad incrementum exigendum videtur esse dicendum Sine interpretes
dum vero quae obiciuntur supra excludat L. si stetit 15 § per venditorem ff. de
actionibus emti deque videndum Molina dicta disputatione 299 circa fi
nem Gregorium Lopez in l. ultima tit. 2° partida 5a gl. ultima donec
vid. 26 commentatione 4 c. 22 ex cuius sententia iure valet in dicta
L. si 6 is cui 7 § ultimo ff. de fundis et dicta l. proculus 26 ff. de
damno infecto intelligi debent de lucro in ipso fundo ante deductio
nis de lucro tempore et Sonetto =

19 Sit 9° firma conclusio et cum explica
tione de qua n° superioribus nec obstat auctoritas dicti Gome de ex
sumpta exactio cui ut exactor possemus angelicum est explicamus cum ve
rexatio ne desinat fremant quique velint adversus cum Molina dicta dis
putatione 319 Vicesimo ultimo lucrum in spe duplex est aliud in po
tentia propinqua ut quando quae pecunia mutuata destinata erat
negociationi et ob mutuum negociacio impedita nec quod illa lucraxi spe
rabat aliunde sperabat aliud est in potentia exemota cum scilicet
pecunia quae mutuo data si erat destinata negociationi declinaxi
tamen potuerat et si mutuo esset data venisset ut lucrum quod ex nego
ciatione prohibenda potuerat impedire de lucro 9° cessante quod erat

in spe Soc portexioni modo Sac pascin de quod postexat multiplicita
in pedixi in teligendis ℓ dibus Tomas dicta qℓ 78 articulo 2° adpri
mum ℓ qℓ 13 de malo articulo 4° ad 14 de lucro Vℓ ca rante quod exat
in spe pxioni modo nxa sclusio praecedit quae sermat ipse Sdtomas
2ª 2ᵉ qℓ 62 articulo 4° in corpore ℓ adprimum ℓ ad secundum

(Fandes adhuc pecuniae ma
ximi solitis xequitoxitis periculi deinitoxis nas cui de mutui natura sit dominium ad
accipientis transire l. 2ª § apelata cui Vulgatis ff. de rebus creditis. Statis, ipsius
periculi xxis mutuata cedit ex xequitate legis quae statuit l. pignus C de pignoratitia actione quod tamen intracticitia pecunia in mutatis ℓ in sac enis exipsodia ex
quo nabes nabigare incipiat periculis ad creditoxes expectat l. in antica ff de
nauticis fenore quare si abs re exit duos assignare stractus in traiecticia pe
cunia alterius mutui alterius ascalationis pro mutuis premio lucris supra
sortes percipi vetitis ℓ de quo sat supra si ito pro assecurationis periculo cui
enis creditor exponitis sit damno amittendi sortes periculis qℓ nabigatio
nis sortiat ℓ pixata ℓ sequentes in curis in petis qℓ fluminis expelixi
sit paratus pignus ℓ premio nec usuraxios ℓ intendis siquid ultra
sortes adquixat prout xxesolbunt Cbaxabias lib 3° Variaℓ c 2° nº
9 Rº lib 3° de annuis xxeditibus qℓ 9ª ex nº 92. Seneca cui xxe
latis collectanea 47. ad decretales lib 5° nº 2. Molina. dicto tractatu 2°.
disput 338. Saguinetus lib 2°. stos bexaxius c. 48.

(Xqua doctrina ut veriti
ma in seno in cuxe stimas dus cuius libet casus periculis ut supra
sortes in superex promiti ℓ peti possit etiis ex pacto nudo quod in nu
xe videtur sctbsta in l. periculi 9ª ff de nauticis fenore quae tam
in expretes Variis emendationibus difficiles predicant

(Si mal mixante prima tuba subole postremis si. sueuisse tradit se
bola creditoxes cui usuris xxceptuxis pecunias propter periculi
pretius deinde adit sine additio penalis existat sive si. existat ide
observandus quos perdunt ista credita si in omne ebenus xxcipit
sortes quas debuit ℓ ultra sortes in superex nihil periculi subit si
igita in pretio ℓ si dexatione Sabendus sucubuit difficultate ocbsena
tus lib 9° obsexbationis c. 12. quare manus aponeae si
eruibit ℓ tuba inbertens tolens qℓ dictiones et ℓ dictiones
si. quae ante tubas existente exat subdunq in de exae
ponens in principio ante tubas est. ℓ dictiones quas bis leg
ens quabis literas sic xponit periculi pretius ℓ si traditione
periculi pretius si ℓ

20

21

que bis penali ꝛ existente et cetera alia quos emendationes
ꝛrepexio aput auxatiu in ꝛecitationibus ad hunc tex alia
aput ebrardinu vazone in manuali 4 pte alia aput eundem
ectomenu lib. 1 observationu c 27 Conanu lib. 5° comenta
riorum c. 7. ni tamen similes dyst emendationes ꝛ placuisse auxatio quin
bis intrpretatr scabola lib. 9. observationu c. 28. licet
mihi ex eo displiceꝫ quod si auxatij intrpretationes amplectimur
fateri cogimur creditores ꝛ. alia cu utruis pecunias ꝛsequi quas
si existat ꝛditio que ꝛ existente nihil ꝛsequeta Socallienu con
nisu Saltente ꝛsulti cu rosten positet in supra ꝛcipere aliquid quas bis
ꝛditio penalis ꝛ existat ut patet exillis subis ꝛditione quas
bis penali quas ꝛ existente.

22 Cuxatius ꝑ ꝛrepudiata sente
tia subsequent alie intrpretationes in his solis ꝛceptis i. e existi
mantes scabolas voluisse proponere duo ꝛditionu genera alteru eaꝫ
que ꝛ. ex casu & fortuna imo facto & culpa tante eius cui inu
quis tenet idyst in similibus scabolas in illis subis simo do.
in alleg. speciem ꝛ cadant subis enim cadat ad ꝛditionem penalem ꝛ
exigendu e dicendu in similibus ꝛ actu ibi ꝛditione quas bis penali quod
ꝛditionu genus explicat in subsiculo veluti ubi subis ꝛditiones leg=
uent ꝛditiones moti auctoritate plurium pandectaꝝ & cuxatione
ipsa cu ꝛ alliquod dicta ut alia det vel faciat ꝛ. faciat vel
det ꝛditio spectat ut liquet ex integro tit. ff de ꝛditione causa data &
integro tit. C de ꝛditione ob causam gg prelibatis auctoribus Sicuius sente
tie casus sic fingunt mutuo titi dedit centu aureos intrea ipsos sue
nit nuda pactione quod si Coinbus ixes vel me auxatis vel scriburu
manu mitexes solos ꝛ insuper quinquaginta aureos nomine
ꝛcedexes. si tamen conditionibus paruisses quinquaginta tantum
ex sorte ꝛcedexes. in utroqꝫ casu e. pretius cuius ꝛcspecta ex
pactione nuda obligatione sicitx periculu auteꝫ in eo ꝛsistit quod
licet ꝛditioni penali paritus sit quia ꝛ. ibisti ꝛcintus vel mecum
si scribus ve manumisisti nigilominus ꝛ teneaxis adpenam scrib
illa promisam ꝛditione ut quando casu furtuito et sine pericu
& mora tua esetus e ut ꝛditio illa penalis perte inplexi ꝛ. posit
ut ꝛstat ex hac in l. si pecuniam ꝗa. ff de ꝛditione causa data l. ul
tima. §. ibi ꝛcipis ff. ad legem ꝛcodeam de rapta culpa enim ꝛ. pre
cedente pena nunquam ꝓcstatur l. si domo motum. §. ff. de

Vbi 7 obligationibꝫ Lucio ꝯ pexiculo se exponeny creditor mercatur usuras ex pactione nuda =
alteꝛ genꝛy additionuꝫ incipit abilliꝰ Vbij nec dubitabiꝫ et ateꝛa que in casu & fortuna 7 ꝛ
reuenta in sis pexiculy ineste nemo dubitat cuiꝫ exactione usuꝛaꝫ exigeꝛe magistꝛatus non
Vetatuꝛ = Than inter pretationꝫ nec pꝛonunciacionis licet pudeat emendaꝛe 23
ꝛ cupio iuꝛisꝛaxi. Scabola ñ. primus accepe a magistꝛis meis sic interpꝛetaꝛi ut
cuiꝫlibet casu pexiculy extimabilis sit in iure ut supꝛa satis certa quantitas usu
ꝛaꝝ nomine promissi vel postulaꝛi possit ex nuda pactione iꝰ lucꝛi spes in
casu impletionis additionis iꝰ in casu deficientis fenatꝰ Veluti si mancipiuꝫ ser
uꝰ sibi. 3 baluerit Vel diuersa additio ex casu pendeat Veluti si Athlete ut se exi
beat aut piscatoꝛi in exercitu apparatu multuꝫ quid. detꝛ ea additione ut si ille
victoꝛ stitisset aut sic pisces cepisset pecuniaꝫ excederet & in super aliquid sim
minus nihil. Duumodo similis additones ex quibuꝫ Vaxitatꝫ in statu & exactꝫ
qualitate inducta in alea. Spectet ñ. cadat cuiꝰ nomine ut aduertit cuia
cio & patet ex toto tt. ff. de alie lusu & alliatoꝛibus nihil. adquiꝛi possit =
Explicato iꝰ scabola indicta l. pexiculi §. aliut cuiꝰ de exactionibus ꝛ exuꝛmanet 24
difficile & per obscuꝛum deq̃ uis in l. qui xxvnde. 122. § calimachus ff. de Vsuꝛis
obligationibus expediamus ab. eo ut sic deperitio pexiculo ñ nulla aduertente pe
nitus q̃ gregoꝛius in tꝛactatu meo stitiuimus supꝛa xxii credite pexiculy in pe
cunia tꝛaiectitia ad creditoꝛes pertinuit scabola staxiuꝰ docet in dicta l. qui xome
§. calimachus cuiꝰ casuꝫ fingit ibidem & libꝛo 2o obseꝛuationuꝫ c. 11

Lutiꝰ titiꝰ persticuꝫ scribit calimachus credidit pecuniaꝫ nauticaꝫ sub usuꝛis
Abelitio in pꝛetensiꝰ vel ut alicubi notabit lib. 10. paꝛergon c. 19 in
Bxandenburgiꝰ vel ut poete auctoꝛes ferio in Vrsday in omneꝫ nauigij diem
Veritꝰ nabeꝰ sibi exet quas additones sibi ꝛecti dela intra idus septembꝛis Abetensis in
cum aliis & capatio ideo apositꝰ existimo ut vitiosa pexiculy q̃
post id fexe expꝛessꝰ pleibus ocasiꝰ indicat pꝛetexta in summaꝫ q̃ua
q̃ accepit Calimachus cabit pignoꝛi eset merces quas Velit 3 paxaset
quas q̃ Vxetensis xxe deplutes eset quis in pignoꝛe ut doctissime
aduertit curatiꝰ utꝛo q̃ loco potius edit Lutiꝰ titiꝰ qui pecuniaꝫ
credidit aut ea meꝛces Vxetensiꝰ illate 3 paxate sint elegans ff.
in l. licet. C. qui potiuꝰ in pignoꝛe Sabeanus idem quod seruandus
in meꝛcibus uxetensis ꝛecipaxatis. l. eas tabeuas 34 ff. depicnoꝛa
xibꝰ ceteꝛuꝫ q̃uenit ut si intra idus septembꝛis Vxetensis possit
Calimachus ñ soluerit exsti scribo Lucij titij pecuniꝫ gratia scabi
scabeꝰ aut usuꝛis scribi q̃ sumptibus exestimauit per calimachum

que omnia calimachus habit sicq; verbo quesitus ē auxe nullus sa-
bba soluente calimacho vxi tenisnop ante ni ante idus setembris sed
duj legis scientiaq; immisis in nabem mercibus eo tempore quo
jus pecunias vxi tensio excedere debebat Casti Soc. ē. cui prope idus
setembris instarent submersa fluctibus nabi post idus ad creditoris
sit periculu propterea quod Calimachus exoneris sensu aut si longe
absent idus setembris nabigationē instituerit sabbla excepsit
ad creditores periculu ni pertineat imo calimachus teneri ~

25 Spectencia Sabellis de §m. calima
chi cuius difficultas in eo consistit quod soluente calimacho ante idus sete
bris ē 2m. h. scientionis ni. adeun. sd ad creditores periculum
expectare debebat negat sabbla citata Alciatus dicto lib. 10
Parerm. c. 19. pugnare enim existimat intra tēpus sabbla
quare Sabina negatione legendū ostendit sed cui ni. ante idus ē
cetera sere alciatus sequitur Donellus in dicto § calimachi n°. 5°.
idus mutat particula cui in particula non legit qm ē ni. ante
idus enabigabit perperam tamen utexqm ad misa emendatio ut
ego putem in subsit diuinare cultum ad sextilis consensu prodesse
nec. ne nabe submersa citata mercibus citra a Curtio tas in dicto §
Calimachi quas in dicto lib. 2°. observationum c. 11. Roberto lib. 1.
excepte lectionis c. 1. antiqui interpretes ut Odofredus adnexicus
Paulus decastro ē jason omnes in dicto § calimachi aliter iudicant
enim eni ē impositas nauli merces 2m scientionis ē intra ter
minum apertibus praecipitis post terminum autē vellā ventis
data portus soluisse calimachus affirmant eaqm de causa Calima
chus teneri quasi missa amisa pereus cui n. prodest Castis ne
sus ut possit tantum ad solutionem ē in Soc postremo scientiant
omnes ut Bartolus in dicto §. calimachi Curtius Donellus
ē ceteri sed secunda interpretationes antiquorum aperte diuina
tionis laborant vitio praecipue cum nec unius est demonstret
verbis sabbla quas prebent scientire interpretationem quam
qm. ē labor in eo ne ex verbis Sabbla defendi possit nabi
gij terminus incertus cui dicto lib. 2°. observationum c. 11.
ē in dicto §. Calimachus fatetur in nabe missas merces
ē soluisse nabes Calimachi ante idus setembris eo tempore
quo ius pecunias exoti excedere debebat Soc est

cuy ñ longe absent idus ianuarii ipse ea inter idus veritas aperiere ñ posse eapse de causa ñ. peracta nabigatione instituta ante idus post idus nauta ganee nabi periculum l. decimus ingruit Calatius nec assentiendo in oportune nabigationi potuit per legem Aebutiam fieri additio dominii l. 3ª C. de pactis contrahit igitur dominus stipulatio pecunie cadit additio Siculatius qui post subiungit in missiset adit particulam .sd. et legit sed interpretatur in dicto §. Calimachus alia Rebertus dicto lib. l. excepte lectionis c. l. qui putat Calimachus ut Scabo ea inuit ante idus Septembris solutus quasi in sidia nabigaturus ipse perculturis sed tamen naucleus cursus fixie ñ. tenuisse cuy alio deflexerit ideo submersa nabi cuy bona fiat mentio ni periculum ñ. ad creditores sed ad calimachum pertinere mobe ex Roberto per illud subiungit quasi quod dextrorsum videtur sed huic Calimachus ñ tenuisse viam nauclerus

Ynde tot tamen in re particulari
ne libera sententia mitescere nam. decimus cogitandus ideo igitur de 27
fendere stipulationem comissa per Calimachum. Mouen verbis scabole. que mutuo certare nego l. cum firmum calimachum ante depositum prescriptos mercis in nabin imposuisse secundum mentionem et in hoc mentione passus et quia quia enabigabunt cum erote scribo ñ. tamen quo tempore debuit ut stat ex Scabo ibi eo tempore et reliqua cum eius additio illa ut solueret e portu Calimachum ante idus Septembris de huius titio apposita fuerit periculi cibandi gratia quod post simile tempus imminet certum è proximis diebus nauligio incepto mentione ñ. paxitur et in hoc ascultia Curatio et in sectandis e ac si post idus nabigaset cum ante idus nabigium perficit ñ. posset et in hoc antiquis quoque assentio. qua exactione et si secundum cautionem Calimachum mercy debito perferendas in nabin miserit faciet intelligitur ñ. eo tempore quo debuit cum iam Byzantium pecuniam ut inquit Scebola Rome perferendas exactionem debebat quare solum ob hanc causam periculum ad eum spectat nec interest hostis assensum nam ut cum Curatio diximus nihil ad huiusmodi exactionis pro dest

Siebole succedat Gregorius noster 28
pro cuius interpretatione
ueruntamen gesta premisimus nec superbum et si Gregorius interpretatione

indigeat l. erij fonte ꝺ principia xxes ꝑsidise Gregorius dixerit quis
priꝰ cuꝫ xxatione periculi nec usuras ꝑmittat imo si nabiganti vel ad
mundi nos euntibꝰ cerbꝰ pecunie quantitates mutuem ꝑcoquid in me
suscipio periculꝰ xxceptuꝰ aliquid ultra sortꝫ usuraꝝ suꝰ cen
sendꝰ quid sicut gregorius Sꝫ tibi nec xxatione suꝰcepti periculi usuras
ꝑstitit Sequentia mihi illegusꝫ inquit Gregorius qui ꝑcepit Soli
dos decꝫ ad tio tempore potide sicut grani ꝺlr vel vini mensuras xxddi
licet tunc plus Sec valeant ad̃ v. plus vel minus solutionis tempore
fuerint valituxa si v. si milita dubitetur n. ideo usuraꝝ ē. xxputan
dꝰ ut nec ille inquit gregorius qui parum grani vini aut olei
alteri ve mutuꝫ vendidit ut amplius quam tunc valeat in certo ter
mino xxcipiat ꝑo eisdꝫ uꝰ ea tempore stractus n. fuisset vendi
turus postuma Gregorius in memoꝝ sui xxes ꝑsidise videtur in
pitia mihi que sentiant intꝛpretes sequentes lib. 2. Hostiensis
ff c. 4 ꝺ. adita negatione usuraꝝ n. ē censendꝰ omnes di fi
cultates xxmouet mouetꝫ corumpere ꝛem. Duplici fundamento quoꝝ
alterꝰ ē. periculi pretium ob quod ultra sortꝫ in super xxcipi pare
ex Cod. Dalliis ꝓcedimus supra ex n. 2.. Alterꝰ quoꝺ ipse
Gregorius subiecit in ꝑsiculo illegꝰ decꝫ solidos ꝺ ceteꝛa n. de
ducet ex Soc usuraꝝ xxes ultra xe inquit sequentes ꝓpter ꝛpulsa
quoꝺ Pontifex semꝰdus capꝰ iungit primus. g. aut statio possitꝫ
principijs diuersa aut xxes cuiꝰ necesse erat usuraꝝ n. ē. cen
sendꝰ ≈

Liberꝰ aquiescere sententie so
cij rei ni ꝛumperet ꝛem. Illa
g. ꝓpter emendationem omissa alterꝰ gl̃ succedit in Soc. c. nabi
ganti tubo periculꝰ secuta munita ab ostiense Ioane andreꝫ P
anormitano Dalliis quos xxfert & sequitur Gaſpar xxodrigeꝫ lib.
3. de annuis xxeditibus q. 9. n. 60. ut usuraꝝ sit censendꝰ
in foro sexioni n. aubꝰ in interiori Secta mea sententia n.
placet quia ut ex ꝛdicendis apparebit xxcessione suꝰcepti
periculi usuras exigere in utro q. foro licitꝰ ē.

29

quare Verior iudicio communi intellectus recedatur Arriaga disp. 6. n. 97 ut nostra hic intelligendi sit quando mutuans ea addit ne mutuatus det ut mutuatio cineat secum assecurationis periculum nec alia. l. nec additione vult mutuum praestare quo casu usura admittitur ut post Cabezam lib. 6. f. 78. articulo 2. in principio Soto de iustitia et iure q. 6. articulo 1. de primo Conradus de contractibus q. 39. tenent Cob. dicto lib. 3. Varia q. c. 2. n. 9. Nabarra dicto lib. 3. de restitut. c. 2. n. 344. Molina dicto tractatu 2. disputat. 318. cum pluribus quos recensent quidquid sentiat Adrianus in 4 sententia q. tractatu de usuris. c. currunt ad 1m quo vincunt Nabarra diaz et R. ubi supra.

Ex qua intra praetat. infero cum Molina 30
sequentes exclusionem acceptatio illicitum esse sapit ex natura sensus nolle mutuo dare nisi ea. l. additione ut penes se maneat periculum rei quam mutuat qua propria ultra solam mutationis in super recipit etiam si quod accipit iustum sit pactum arbitrio sapientis taxatum pro suscitatione talis periculi exclusionis exacto ea est quod magis mihi putata grabamen teneri mutationis ut le brave stranger assecurationis cum mutuante iusta res quam accipit mutuo dare illi pactum quantumvis iustum ratione periculi quod in se sumpsit est vane estimabile pecunia ad instar gravaminis quo quis teneatur molestiae in molestino mutuantis de quo et alijs in qq pactum inest de faciendo aliquid exactione mutui quod ex sua natura grabamen sit dicta videndum Molina dicto tractatu 2. disputatione 309 et 330.

Dein de infero cum Nabarra dicto lib. 3. de re 31
stitutione c. 2. n. 344 et 349. usurarius ex stricto suscipiat pecuniam ea. l. ut si intra decem annos ultro ex obra sentibus vibat duplum recepta si unus nos recipiamus nihil. sit inobligatione re alio eadem quam supra debimus cum pecunia mutuata cum grabamine suscipiendi periculum quod vetitum est ex regula exacta ut inclusione diximus si tamen semper ideo cautio positum verbum illud exregulavita cum exclusione. quando enim lucrum mutuanti ex natura alterius non celebrante stricto illum assecurationis nec possit. nec usura. ni. alium vel pecunia mutuam transactitia quam si mul stricto ille.

alliq; celebraxerit exemplo ut iudico hec doctrina facilis percipienda nam quis mercatorq; quotidie qui in huiusmodi societatibus immergit pecunias cum suo periculo exigat maximum expectat lucrum et si ex postea sit periculo capitalis hinc si abijsto mercatore alliq; forte alia vel quavis tute cum mutuo petierit numos ad negotiandum in mercatorij erit potestate n. alicui mutuare quia si ipsi soluenda stimatio lucris cessantis et si mul obligare secum celebrare contractu assecurationis ut sic n. minus lucri ex illis nummis accipiat quia sibi se cum eis negotiando sic de facto Olici ponere suppondit Molina ut videre in dicta disputat. 318. ~

Adductamq; conclusionem superiorem aliq; limitationem quibus ad exactitationis materiam habili et usuarius sit censendus n. tamen exactione recepta quod accepit sit n. plus accepit pro periculo quod in se suscipit quia modeste aut iuste pretium licet ut sentit Molina dicta disput. 318. articulo 3. conclusio arbitrio prudentis stimandum i. gratiam quod mutuatarius imposuit celebrando assecurationis contractu si tamen aliquid ultra iustum pretium accepit obligatus i. restituere de qua re fuse Molina dicto tractatu 2. disputat. 309. qui omnino videndus est. ff. articulus ille quoq; ~

32

33

Concludamq; iam generaliter quod omnino in exemplum facienmes id. duobus postremis articulis expositis ad quod perfectam evolutionem aduerto propter contractus assecurationis exigere pretium licitum i. si modo n. exigatur tanquam debitum sine quia mutuans n. tale mutuare in quo nullum intebrit periculum si pretium sit moderatum nec scandalum adsit ut ex equitate n. adsit Sanc conclusionem tenent Cajetanus Conradus Sotus Cob. & Molina locis degg supra Gabriel in 4. distinct. 15. q. 11. articulo 1. notabili in 2. Silvestr. verbo usura q. 3. & alij Cuius doctrine exactio in dependet quod periculum in se suscipere i. pecunia stimabile & cuilibet 3tis. exactione periculi si celebraret contractus assecurationis aut mutuatarius posset accipere iuste & opere pretium pro subeundo periculo eodem modo mutuans nec illo modo patiuari debet ex eo quod cum mutuatario putata venditio mutui Quo enim contractu intraveniunt utrisque supra n. 20. alia mutui alia assecurationis ille n. [illegible] ordinatione ut supra solum licite aliquid petit sicut ipse

Ratione igitur periculi 34
xxacte D. xegorij D. frumentij obligij vinij ac mutuj xxe aff
mat ut allio tempore tantij deij xxe data nec interesse pluxij sti
maxi hinc quaj tempore otiachij si modo dubiuj sit in quit Gago.
plus minuj vc. ee valituxij in quo xxeluxcat periculi praetiuj ut &
in fidei iussore quij xxatione periculi suscepti adsobligationij quaj
in re in diuit ut si principalis debitor xx. solvat ipse loco illiuj satis
facial praetiuj maxxi ac modo xxatij praetiuj nec. si illut ei debeat
suxxatiuj censendij otiachte defendant cum Molina & pluxibus quos ij
se xxefert dicto tractatu 2. disput. 319. prosqua sententia exp
endi pst tex. in l. si xx xxamuxexandi 6. § Manlius ff. man
dati Lege. Socius 19. § Labeo. ff. de donationibus praetexea ex
pendi cum Cob. dicto lib. 3. c. 2. xx. 6. quod licet facilij legi
otiosius iuxe prosiebeata in pignoribus. inta debitorij & creditoi
xij pignora xxecipientij ut otiat ex Pontifice. in c. significante
de pignoribus. in penultimo. in l. 2. & ultima C. de pactis pig
norum iuxe xxdo Regio. l. 41. tit. 8. § 2. l. 12 tit. 13. Partita. 5.
tamen xx. e. illicitij statij apositij otiachij pignoris in tadebitorij
& fidei iussorij quod xxej pecsit otiultij in l. ultima ff. de tx
a Senda extione ut notant Pana. in dicto c. significante B
artholus & Paulus de castro ff de solutionibus ideij Bacholus in dic
ta. l. ultima ubi Baldus & Sanicatra igitur xxaxe periculi a
fidei iussore suscepti licet ei pactij inixe quod creditori prosi
bexeta & per sequens xxaxe periculi licebi pacisci quod alliaj
otiet in probij videndij Cob. ad inta praetationem Suarij tex. dicti
c. 2. xx

Vnde. cum xxatione periculi fidei 35
iussorij quidquaj accipere permisuj sit definiente co. aut cum vexo si mila
sit fidei iussorij nihil. prodebitore solutuj nefecerit pro fidei iussi
one praetiuj xxecipere eodij modo ac nefas é. creditorij alliquid xxe
cipere quia fidei iussorij ab obligatione liberabit quando nuluj é.
periculuj eij pro debitore solutuj ita tenet Cob. dicto lib. 3. dicto
c. 2. xx. 6. cui libenter subscribo si nullij omnino timendij peri
culij quando tamen etsi pacta spes obenixe pst. ut prodebi
tore fidei iussor solvat praetio stimabile é. illut periculuj
xxatione cuiuj taxabitx ita ut pro exiguo periculo exigenduj de

de tx pretij pro maximo rigore exacty in quo illut maxime ꝑ ora
tagendy ut si in fraude usuraꝝ quidquid fuerit acceptu pro fi
dei iussione penitus excepti tunc exempli gratia Si dominus nu
mos illos alteri prestiterit qui mutuo eosdem dat alijs tactis
de ea lege ut ipse dominus numos fideiussi existat nihil pro fi
dei iussione aquirere ꝑt et si adquisierit tenet excepti mutue
mutuatario cui nullu onus nec periculu soluendi pro eo inse
suscepit

36 Perplexa dubia fidei iussore quesita ex
actꝰ decidendi adgrediemur explicando qui alteri ad nutu agit
ne usura emi posit alliene obligationi minori pretio quaꝝ va
leant Sit sit gl. 2. ibi Bald Assi marandy c. imminente periculosa mi
sioni denarii propter inopia debitoris presentes aut in spe fu
turi excusari ab usura exhoc simili obligationi minori ius
to pretio secundu ꝑtem si in recuperando debito alligsa
Unde sunt expense ut ex alijs docet Gutieres lib. 1. canonicaꝝ
rum questionum gl. 39. nu. 34. quod sic accipiatis velint nisi oblig
ationi apositus fuerit fidei iussor pro entione promissa ut sit
expensali satisfactio que causa inde erant in debiti exactione
Sic enim casibus cui nullu imminebat periculu absq; usure labe
Itaq; si n. ꝑt. propter solam eius temporis dilationem amplius exa
cipi alexander 3. pro Sinet in c. in ciuitate Soctt. ut in eius
interpretatione deo dante latius dicemus.

37 Textio infra stracty quesitum
sermone sensu de prohibita apelamus nullatenus usuraꝝ cum rendyu
ius natura omnino ignorat notissimus e. enim accipienty pecuniaꝝ obli
gari ad solutione certe pensionis annue aqua liuxata vel molendi
dinis aut alterius in stractu nominati Unde cui vis illius exitus
omnino dubius pendeat qui omnino e. incertus accidere ꝑt. ut
pluries viuat annos creditor aut status descendat et pluries soluantur
creditus aut infesti non intendat obligatio Cuius igitur incertitu
dinis periculi gl. causa quo expositus e. utique et creditor et deui
tor similis contractuaꝝ stractus accipiens e. quaꝝ stat minori pre
tio emi quaꝝ alios quos censet de Aguitan ditimus docent Scto
et Molina de iustitia et iure sic dicto tractatu 2. disput 388.

ille lib. 6. q. 9. articulo 2. dd. Sinez Conradus de tractibus q. 81
Cob. lib. 3. varia 4. c. 9. n. 7. Gaspar Rz. lib. 1. de annuis reditib.
bus q. 9. per totam in istituendo autem Suius victalitij censu re
ditus mos regionis servandus est. Cob. dicto n. 7. ima
mo autem debet servari pragmatica institutio Filipi 3. qua cautum
est. unum pro decem quotannis reddi quae quantitas in regnis ipsis
tuta erit nisi fiat alliqua pactio de reddenda sorte principali
certo tempore videndi Cob. & Rz. ubi supra ~

38.

Quarto in loco ex sorte divisionis
quisita licite retinere & adquirere quod locum habet cum mercator
litio sortis dividuntur ita ut ubi sors cecidit lucrum certe & inte
gre partis accidat ingratitia autem Suius quaestionis cognoscitur in
de quod omnes negotiantes periculum damni subire sunt parati
cum enim spes habet aequale gl. ing in tra negotiantes secuit sortis mi
ti nihil. refert de qua re late Petrus gregorius lib. 34 syntagma
tis n. 9 M. dicto tractatu 2. disputt. 909 ff. sequens est licite
adquisita in ludo quaesita de modo spes absit et leguntur prohibitio
ne nobeata quia omnis ratio fundamentalis est. periculi sub
actio & aequa lance damno et lucro negotiantes exponi ut tradit
M. dicto tractatu 2. disputt. 910. ex sequentibus ideo quod licebit
dum in ludo quis ipsa apelamus licet sortis usus Suius gl. ludi dela
ta. l. regia sit vetitus ut cabeta in l. 12. tt. 7. lib. 8. recen
pilationis ubi Acabedo perplurimos nostros hanc tamen dicit
lex regia in. pro sibet in ingressu gl. declarat licitus enim lucra
ta qualitate de qua supra ~

39

§. Ut ultimo in loco negotiationis can
sor et a bonni usura immunes qui pecunias in uno loco accipiunt
alibi eandem reddituri vel ipsi vel corresponsores ut et illas quas
pecunias in uno loco tradunt quas alibi est debitor reddituros qui ob
ultra sortem tradita premio a pacto licite sit ut post plures re
cessit Molina dicto tractatu 2. disputt. 403. & 404. tradit
autem eo quod tunc portatio illa seu actus transferendi pecunias
et immunes dicitur qui pecunias aut cambium petit quare
pretio stimata et sicut Agasonis et paulo Rz transportatio ne

pecunie a loco in locum tacite accipiunt stipendium iustum quod augeta rratione distantie aut periculi sic etiam cansores licite accipiunt competens stipendium pro simili transportatione nec ad rres facit Cansores formaliter mutuum n. transferre sed solum in locis distantibus famulus aut correspondentes habere qui pecuniam solbant quoniam ex doctorum sententia petentibus canbium ad loca eundem effectum et commoditatem prestant ac si formaliter pecunias quas accipiunt transferrent nec interest facilius quam ceteros et paucisimis et prope nullis sumptibus sine quo periculo et labore Canbsores id facere pose cum enim ex industria eorum hec omnia pendant rremuneratione sunt digni licet in consideratione esse debet facilitas hec ut de compensati pretio minuatur =

40 In secundo autem casu quando prius dant Cansores pecuniam in uno loco quam rrecipiant in allio cum incremento usuram comiti plures opinati sunt moventur autores huius sententie ex eo quod periculum cesat n. transferente campsore pecuniam quam n. dat nec incremento quod accipit alius titulus dari post quam spe optate solutionis in qua formaliter aut virtute cernitur rratio mutui ac propterea incrementum illud accipi n. post sine usure labe = fabet huic sententie lusitanie lex. de qua in ordinamentis lib. 4. tt.o 14. §. 6. quasimiles. ut usurarij damnantur ~

41 Sed contraria sententia verior et communior est que afirmat similem contractum n. esse usurarium nisi accipiatur incrementum ob spectatam solutionem sed propter obsequium virtualem quod pecunie transportationes ita Molina cum plurimis quos rrefert dicta disputatione 404. Pro hac sententia facit lex rregia quam sebastianus lusitanie Princeps tulit anno 1577. die 9. nobenbris qua permitebatur accipere canbium hispali soluendum postea cum incremento in lusitania hanc quoque sententiam ut rrefert Molina aprobat Pius quintus in bula de cambis probari quod post ex eo quod ut inquid Caietanus de cambis c. 6. Pecunia in loco distante n. tantum valet in rre compensatione pro his que in hoc loco dantur quantum si n. esset distans ex sua enim natura distans transportationem aneram habet sumptibus et

et industriam eius faciendam qui transportationi se offert que transportatio pecunia stimata quare cum pecuniam praestat campsor in uno loco si is qui eam accipit levatur honere transportandi pecuniam quam in allio loco habet iustum est quod compenset industriam campsores debito transportationis pretio etiam si rrebera non transferat pecuniam sed correspondentem habeat in illo loco hoc enim per accidens in eo que micat industria campsores ita Caietanus dicto c. 6 et Nabarro in comentariis ad nrum tcm. n. 62. et 63.

Nec hac sententia rretenta quidquam obstant que pro contraria aducimus: non primum nam et si verum sit rrebera campsores cum non transferat pecuniam periculo esse immunem saltem tamen fatendum est virtualiter hoc est equivalenter transferre pecuniam et dum liberat a transportatione pecunie accipientem cambium quasi lucrata iustum tamen accipiendi incrementum ut notat Molina dicta disputatione 404. minus obstat lex ordinamenti quasimiles contractus ex sua natura usurarius cernitur nam iam probavimus nullam in eo usuram comitti ut conditores ordinamenti putabant quare hac potissimum rratione in foro interiore contrahentes non habent quid metuant ut in steriori postquam Sebastianus legem quam tulit hunc aprobabit contractum pulcre Molina dicta disputatione 404. ex quo advertendum in utroque cambio de quo numeris superioribus duplicem inesse contractum alterum permutationes pecunie pro pecunia quem ad equalitatem fieri debere consentiunt omnes: Alterum vero operarum locationis ad quod industrie in transferenda pecunia saltem virtualiter de loco ad locum cuius rratione incrementum accipitur et hec de 2a parte nri tcs.

42

43. Explicato principio et ꝟsiculo 1. rrestat ultima pars et quia angustie tenporis premunt pauci ꝯtemptus ero dubij rratione scusat Pontifex vendentes vinum oleum allias ve merces et paciscentes certo dermo pro eisdem amplius rrecepturum quam tunc valeant dummodo tenpore ꝯtus n̄ sit ea venditurus sic Gregorius cui adversatur Alexander Bus. in c. in ciuitate supra Soctt. mito in hac rre sententiam caietani 2a. 2e. q. 78 articulo 2o. ad setimum Micaelis de palatio lib. 2. de ꝯtractibus c. 3o. quam in probant et ꝯbincunt Hispani nri Cobarubias et Gutierez. sic lib. 9. canonicarum c. 39 n. 9o. ille q. Cob. lib. 2o. variarum c. 3. n. 6. existimo q. quod et si verum sit rregularitr n̄ licere propter dilatam solutionem rrem vendere carius iusto pretio ex presenti tenpore stimando ut inquit Pontifex in dicto c. in ciuitate tamen id limitandum quando venditor paratus e. serbare in prorogate solutionis tempus merces quo v̄ similitr dubitari potest plus valituras et de hoc casu Gregorius nrum locutus ꝟba eius aperte demonstrant que ne ꝯtrarientur Alexandro in dicto c. in ciuitate utraq. rresponsa ꝯiungenda erunt et ut inquit glª in dictis iuribus quod alteri deest per alterum supleri debet ita Medina de rrestitut. q. 38. causa 9a. Cob. et Gutierez ubi supra Molina dicto tractatu 2o. disput. 399.

44. Ideo autem ex dicto c. in ciuitate in nro tꝯu suplemus illud nisi dubium sit merces illas plus minus ve solutionis tenpore valituras quod virtualitr ut ego perpendo insinuabit Gregorius nostr in illis ꝟbis rrate huius dubij et cetera quia propter

Solam incertitudinem nisi alliquod interesse venditoris
consideretur amplius iusto pretio recipi n. potest ex c.
igitur lucri cesantis teste Molina dicta disput. 399 su
pra communem stimationem merces vendere licebit servatis
his deqq. n. superiore nisi merces talis fuerint conditionis
ut n. valeant aserbari hoc enim casu nihil propter stim
ationem quam habent quando traduntur recipi pst et
hec sit Fusiculi ultima declaratio. 2a. et postrema sit cum
Molina Cob. et Gutierez ubi supra venditorem tritici olei
aut vini distrahentem illut mensi marci n. teneatur vendere
quo pretio distraheretur res mensi maij cuius ratio
n. e. in obscurum. quod lucrum enim cesat. considerari debet ex
respectu concurrentis tempore illo adquod triticum vinum
vel oleum aserbabatur sic autores supra relati cum quibus
finitur Nostra Tes

Depenitentia

AD DISTINTIONES SE

ptę Depenitentia ꝯmentarij Prohemiales ad Rubricam

Omnę depenit.ª tractationę tą ut ē tutus quą ut ē sacramentū procedit Gratianus. 7. his dintionib ut quasi firmis, secutus ut Vene adnotauit Turre Cremata n̄ tą ordinę & dicnitatę penitentię ut sacramentū ē quam quę postulauat subiecte questionis discusio Multa quoq sub iungit de solemnis & publicę penitentię Vsu quę ut quapposimus utilitate uestra p̄stringamus & lucę Donelus n̄ nulla sunt pro omni loco anotanda

In primis circa etimologią & notionę verbi (penitentia) sciendū ē penitentią quą penitudinem apelat concilium cartaginense q relatū in cp. ilud. 66. 50. distint.ª & l. fin. C. de feris illis tuis subeat omniū animos uicaria penitudo & cp. 15. lib. primi regū ibi Triunfator in israel. n̄ parcet & penitudine n̄ flectetur nec nullus homo ē ut agat penitentią ubi penitudinę & penitentią pro eodē usurpat si nefare passū animi quą dolemus & angimur de facto preterito ut ex cicerone in epistola ad aticū & allijs Vonarū literarū testimonijs notant Soto in. 4.º distint.ª 14. q.º 2. art.º 1. Nauaro in manuali preludio 1. d. penit.ª n.º 1. Enriques lib. 4. sumę lib. 1.º de penit.ª cp. 1. n.º 5. Suares in 3. p.ᵗᵉ d Thomę tomo 4. disput.ª 1. d. penit.ª in communi sectione 1. id quod agnoscit Tertulianus in lib. D. penit.ª cp. 1. dicet penitentią ēe possessionę

Animi quę uenit de offensa prioris sententię = dicitur q̄ peni
tentia ꝑ pene tenentia aut punientia Agustinus in lib.
de uera & falsa penit.ª cp. 19. Isidorus lib. 3. etimologiarꝝ cp.
4. Deus congruit ss.ª Tx̄us in cp. penit.ª 4. de penit.ª dist.ᵉ
3.~

Sunt tn̄ q̄ penit.ᵉ ꝑ vbꝫ a ꝑ uo greco. 3
(metanera) deriuari censent quod significat mentis mutatio
nē ideo q̄ uerā penitentiā consistere docent in animi angore
& tristitia quę ē vindicta & punitio preterite culpe, sed in so
la res sipicientia & uite mutat.ᵉ quā doctricnā tradidit Lau
rentius uala in anotationibus ad cp. 7. epistole 2.ᵉ Pauli
ad corintos Erasmus in anotationibus noui tti ad cp. 3ū.
Mathei quo loco idē notat Theodorus ueça & eos nouissimę
sequitur Luterus in epistola ad uicariū sui ordinis excusa
anno 1518. quę extat in 1.º tomo operū suorꝝ & in sermo
ne d penitentia & in resolutionibus suarꝝ propositionum
quod ipse facit liuentur ut duas p.ᵗᵉˢ exentiales peni
tentię adimat videlꝫ. & satisfactionē: Vr. autē iuuari
hec doctrina ss.ª doctrina patrū q̄ censent vitę emendationē
oīo necesariā ut uera & perfecta agatur penitentia quę pro
uatur in cp. illa. 9. cp. penitens. 10. cp. irisor 11. cp. inanis
12. cū duobus sequętibus cp. nihil. prodest 21. d. penit.ª
dist.ᵉ 3. sd. frustra id tentant predicti DD. ut conten
dunt Cautanus tomo 1. opusculorꝝ opusculo ult. art.º
1. Nauaro in cp. n. suficit 62. d. penitentia dist.ᵉ 1.
Velarminus tomo 3. controuersiarꝝ lib. 1. d. penit.ª cp. 7. Su
arez sup.ª quoniā: at penitentiā vere asercendā duo ss.
necesaria Primū mores in melius conmutare & apre

Et apreteritis malis recedere ut docent predicta patrum decreta: Secundum satisfacere Deo de his quae facta sunt per dolorem cordis et allia opera penaria d. cp. n. sufficit iubat Textus obtimus in cp. si peccatum dauid. 82. d. penit.a dist. 1. et tridentinum sesione. 14. cp. 4. d. penit.a Unde in scriptura quoties d. penitentia agatur mentio fit doloris. Plantus alliorum quoque operum penalium ut aput Prophetam coherent cp. 2. ibi conuertimini ad me in toto corde vestro in ieiunio et luctu et plantu. et cp. ult. Job. age ibi penitentia in fauila et cinere in quam etiam sententiam conuenit D. Agustinus epistola 108. ad seleutianum dum inquit quod penit.a est. Vonorum et humilium pena cotidiana fidelium in qua pectora tundimus discentes dimite nouis pecata nra. ~

Quanuis autem ex Verbo greco metatanea origine duceret penit.a n. tn. deuet fieri per solam recipicientiam et uitae emendationem sed simul cum tristitia et dolore ante actae vitae nam ut recte notat Velarminus d. cp. 7. §. nec solum in hac aceptione sumitur Verbum metanera aput dum Vasilium in oratione de fame et citate Verbo metaneia commendat penitentiam externam niniuitarum lactantium quoque eadem. 1. aceptio recepta est nam lib. 6. diuinarum institutionum docet in cp. 24. metaneiam significare recipitientiam ad ijciens eum resipiscere quae pecati pudet et si ipsum castigat et confirmat ad receptius uiuendum hismire congruit Ausonius in epigramate de ocasione et penitentia dum sic penitentiam descriuit ~

~ sunadea quae facti n. facti quae penitet ~
~ nempe ut peniteat metaneia vocor ~

ꝯsentiunt etiam sinuola et ieroglofica qq. penitentia depingitur a Pierio Valeriano lib. 34. cp. de craticula et lib 42. cp. de sagitis quę ostendunt tum magsime agi penitentiam quando animus pungitur et laceratur quoniam ut prodicsimus duas habet penitentię partes Una consistit in plantu preteritorum malorum Altera in emendatione uitę cp. 1. d. penitentia distinct. 3.= sed est utilius penitentię etimologiam ducere a punitione aut penitentia 1o. ut ex ipsa nominis notione ꝯstet plantu et dolore per agendam penitentiam 2o. ut idem patefaciat ad iustitiam punitibam pertinere actus penitentię quod infra erit latius mostranda —

Solet etiam tribus penitentia ꝯsilij mutationem significare ut cum dicimus in delictis reum penitere de eo quod nocens admisit in ꝯtractibus ꝯtrahentes penitentiam agere in l. qui ea mente 67. ff. de furtis. l. si pecuniam ff. d. conditione causa data inteligemus mutato ꝯsilio discedere a proposito delinquendi aut ꝯtrahendi Unde actenus de notione huius tribui nunc ad rem — 5

Secundo obseruandum est penitentiam alliam esse solemnem alliam publicam alliam priuatam quam diuisionem archidiaconum et Iure crematum in cp. si quis post remisionem 50. dist. prosecuntur Petrus gregorius in cp. ꝯquerente de ofitij ordinarij cp. 12. n. 4. Loaisa in cpd. optimum concilij Toletani 6. Simancas in catholicis institutionibus tt. 46. th. et n. 1. Velarminus d. lib. 1. d sacramento penitentię cp. 21. et 22. Suarez tomo. 5. de censuris disput. 42. sectione. 2. n. 3. Maiolus lib. 3. de iregularitate cp. 2. et 3. rursus priuata penitentia est tribus est sacramentum ut notat Suarez disput. 6

1. de penitentia in ꝯmuni sectione 1. cū autē valde sit diuersa ꝯditio penitentię in ꝑdictis aceptionibus unā quāq̄ sigilatim expleri oportet

DE SOLEMNĒ PVBLica Penitentia

Solemnis & publica penitentia in primordis ecclę instituta fuit ut q̄ omitidiū apostasiā allia q̄ grauisima pecata aut crimina perpetrasent emendat. publicę facta humiliarentr cp. placuit penult. cp. fin. 50. dist. cp. admonere. 8. cp. latorē 1533. q. 2. cp. falsas. 6. d. penit.a dist. 5. feminis quoq̄ in jungi solennē penitentiā mons fuit cp. d. his 12. in fin. 33. q. 2. notat gl̄s. in cp. penitentes. 63. 50. dist. nec n. sufficieuat in foro ꝯcientię iustisimū egise penitētē sd opus erat delita hec: iuditio ecclę subijcere Simanca sup.a n.o 1. Hec humilima penitentia dicitr. in. cp. quāuis. 62. 50. dist. cp. quāuis. 22. cp. in tantū 33. d. penit.a dist. 3. allias autē uocantr essomologesis apud tertulianum lib. d. penitentia cp. 8. & cp. 11. Camelio cp. 8. & innotis ad eundē librū in cp. Primū ubi multos refert q̄ ita demū locus erat si crimina publica esent pro ocultis autē & secretis pecatis publica penitentia inponenda n̄ erat ut. docet leo papa epistola 80. & epistola. 92. ꝯstat q̄ ex. cp. fin. 26. q. 6. = Nec obstat quod plenioribus criminibus nec n̄. & pro ocultis eam inponi ꝯsueuise: coligitr ex cp. ꝑsuiteri. 426. q. 6. cp. d. penitentibus. 17. d. ꝯsecrat. dist. 3. q.a sic accipienda sunt hec iura ut n̄ ex necesitate ꝑcepti sd ex voluntate ultro nec reus subijceret leuiora aut

oculta crimina iuditio ecclę ut plus sse humiliaret ut ex
plicat archidiaconus in d. cp. fin. 26. q. 6.

De ritu. Penitentię solemnis.

Ritus penitendi coligitur ex conti
lio agatensi cp. 15. relato in cp. cuadragesime 64. 50 distinct.
eum q prouat Vbilelmus epus parisiensis post constitutiones
Galonis cardinalis et epi parisiensis tomo 3 conciliorum
Siuerini p.te 2. folio. 441. Velarminus d. lib. 1. cp. 22 qq.
consonat Regia. l. 18. tt.o 4. partita 1. fuit autem huiusmodi
ut in initio cuadragesime penitentes se repsentarent coram
Epo. ciuitatis saco et silitio induti nudis pedibus vultu
interam demiso hec n. hauitus penitentibus magsime con
gruit cp. acaph. 27. de penitentia distintione 3. Simam
cas d. tt.o 46. n.o 3. Comas etiam anputauant d. cp. penitentes
63. propter quam si feminę eent concilio toletano 3. canone
12. quoniam feminis anatura data e. Coma in signum
subiectionis cp. 2. 30. dist.e Vsus quoque armorum toleua
tur penitentibus d. cp. admonere d. cp. latorem 15. 33. q. 2.
eos autem presentauant Epis pleuani parochialium et psui
teri penitentium q psuiteri penitentiari dicęuantur ad
hoc instituti ut penitentium curam egerent ut multis
conprouat Varonius tomo. 1. anno 56. an.o 24. introduce
uant eas presuiteri cum omni clero canentes p salmos
penitentiales quos Epus humi prostatus excipieuat et
resurgens manus penitentibus inponeuat acuam vene
dictam spargens cilitio capita eorum aperiens denunti
ans ipsis quod sicuti Adam deiectus fuit d. paradiso
sit illi d. ecclesia eijciuntur ex allij tempus usque ad sa
cram domini cenam durauat in qua per eosdem penitentes

penitentiarios presuiteros inducti ab Epo reconciliauantur
nisi forte penitentes ut geret egritudo quam ob causam com
munionem sacram suscipieuant ante predictum tempus cp.
de penitentibus 17. d. consecrat. dist. 3. ob rationem quam conti
netur in cp. his q. 10. cp. superstite 22. cp. ac nouimus
B. 26. q. 6. sed hac conditione ut si super uiuerent in
positione munus Epo reconciliarentur cp. isq. 8. 26. q. 6. cp.
si per plures annos esset imponenda penit.a singulis cu
adragesimis erat repetendus ritus iste glo. Vuo egritudo
in d. cp. d. penitentibus d. l. 18. partite ut autem in
iuntio penitentie ita est temporis designatio arbitrio Epi
Committeuatur cp. tempora 2. cp. penitentibus 5. 26. q. 7.

Ex his aparet potestatem imponendi
solemnem penitentiam solis Epis reseruatam cp. conquerente
de officio ordinarij adeo ut nec abaticus daretur cp. accedentibus
de excesibus prelatorum nec quod Episcopi possent illam
inuingere cp. quamuis 4. 68. distinct. Et multo minus
presuiteri nisi in absentia Epi urgente necesitate cp. Au
relius 5. cp. fin. 26. q. 6. l. 19. tit. 4. part. 1. Velarmi
nus d. cp. 21. Vss. 5. Petrus Gregorius d. cp. 12. n. 4.
unde consequens est quod est Epis reseruata predicta po
testas rat. 5. Episcopales ordines sed potius rat. iurisdic
tionis ut sentiunt prepositus et Cardinalis in cp. pe
nitentes. 50. dist. Gregorius lopez in d. l. 18. glo.
4. quamuis male et aludanius in 4. distinct. 14. ordi
ni Episcopali hanc potestatem tribuat sed ex premisso
presuiteris penitent. usu necesitate urgente f. ex
mandato Epi contrarium colligitur nam ea quae ordinis sunt

etiam in necessitate mandari. n. possunt nisi habentibus ordinem similem cap. a cua de consecrat. eccl. et altaris episcopis tamen sub hac conditione reservata ut siquidem episcopus presens sit et n. impeditus per se ipsum reconciliationem faciat si abfuerit aut impeditus per presbiterum fiat reconciliatio ex comisione episcopi nisi urgente necessitate ob quam a presbiteris Venedictio impendi poterat in consulto episcopo quae est ss. et conciliatio. cap. ministrare 3. capitis presbiteri 4. d. cap. aurelius et cap. fin. 26. q. 6. quam interpretes usque huc asecuti n. sunt.

Subijciuantur solemni penitentiae omnes fideles masculi aut femine ut prediximus sic tamen ut seniores aut etiam iuvenilis etatis homines et egritudine lauorantes n. admiterentur ad penitentiam cap. penitentes 63. tit. ss. iuvenibus. 50. dist. cap. tempora 2. 26. q. 6. clericis. v. additus omnino ad illam prepudeuatur cap. confirmandum. 65. cap. allienum. 67. 50. dist. cap. presbiter tit. ss. nec. n. 82. dist. quae prohibitio ad omnes pertinet nam tamen decreta hec d. presbiteris et diaconis loquantur generalis prohibitio continetur in cap. illud. 66. 50. dist. l. 19. tit. ss. ea contritio. l. 19. tit. 4. partita. 1. que in honorem ordinis clericalis facta fuit ut ibi notat Gregorius tit. uno clerigo authoritate glose in cap. quesitum. 7. d. penitentijs et remisionibus. Nec obstat quod clerici ad penitentiam agendam admituntur in d. cap. presbiter in cap. qui recedunt. 7. 26. q. 6. cap. omnes. 8. cap. si hic sacerdos 9. 30. q. 1. cap. sacerdos. 2. d. penitentia dist. 6. d. cap. quesitum adeo ut episcopi etiam penitentiam sustineant.

cp. fin. 30. q. 1. = Hec etenim iura accipienda sunt
d. penitentia publica n. solemni inter quas ut mul
te alliæ diferentiæ sunt ut infra aseremus sic is
ta ut ab ea clerici n. repelantur cp. fin. 30. dist. no
tant post glam in d. cp. q. recedunt & in. d. cp. quæ
situ Archidiaconus & Iure cremata in d. cp. ilud:
posunt eam interpretari ut procedat in clericis propter
atrocisima crimina depositis qq. cum reverentia cleri=
calis n. deveatur liceat solemnem subire penitudinem=
gl. Uno preminando in d. cp. si hic sacerdos & uno=
penitentibus in d. cp. confirmandus quam doctrinam=
manifeste confirmat concilium leocesanense cp. 1. Relato=
in cp. prosuitur. 9. 28. dist. & d. l. 19. partite ubi gr=
Gregorius —

Effectus plures & ex solemni penitentia
provenievant primus ut iterari n. valeret ut A
gustinus testatur in cp. quamvis 62. 50. dist. cp. quamvis
22. cp. in tantum. 33. n. d. penitentia dist. 3. fuerat
quam ante illum constitutum in cp. d. his 12. 33. q. 2. ubi ad
ijcitur pro redeuntes ad pristina peccata reconciliab=
antur sublata illis communione preterquam in mortis
articulo quo arg. utevantur macedoniani ut creder
ent semel tantum agi posse penitentiam unius pecati
deum quam nemini bis parcere in idipsum aducentes autori
tates cp. is sicut ait. 30. cp. adduc. 32. d. penitentia
dist. 3. q. a sicut Baptismus n. e. iteravilis ita nec
solemnis penitentia in id quod fulciri aliquantulum
vr. ex gl. in. d. cp. quamvis. 62. & in cp. magnus

741. q. 1. quę docent solemnę penitentię n. itera
ri quia e. sacramentum ~ sd omnia hec ꝯmentitia
valde sunt q̄ longe distat solemnis penitentia a
Sacramentaria illa n. extrinsecus duntaxat potestatę
pertinet hec oculte peragitur ut inde penitentia so
lemnis repeti n. soleuat nec contenciuilis haueretur
ut aiunt p̄ citati canones qq alliq rationę additio
ne uno eoclę q̄ homine pecante sepius ecclesia ꝯtra
uetur seu scandaliçetur hec autem cum pro salute homi
num sit instituta toties repeti poterit quoties homi
nes lapsi fuerint d. cp. quamuis. 50. dist. d. cp. quam
uis cp. aduc d. penitentia dist. 3. quare cum glos.
supra citate docent per solemnę penitentię sacra
mentum ꝯferri reprehensione & censura digne sunt
ut notat fr. Thomas manrique in notis ad glas
iuris canonici in d. cp. magnus ~

Secundus efectus erat cum n. po 12
sent penitentes alliquo tempore ante aut post peni
tentię arma sumere l. cingulum alicuius malitie
suscipere d. cp. admonere d. cp. latorę. 15. 33. q. 2.
nec etiam matrimonium ꝯtrahere d. cp. admonere d. l. 19.
partite nisi in adolescencia ꝯstitutus protr fulgens
mortis aut cautiuitatis periculum penitentię egiset
nam hec Vxorę hauere poterat cp. in adolescencia. 14.
33. q. 2. sd si Vxoratus penitentię solennitati sse
subieciset matrimonio ꝯtractu uti n. uetauatur imo
ipse Vxorę iure suo priuare n. poterat d. cp. latorę
15. quod impedimentum male restringit Thomas an

lib. 7. d. matrimonio disput. 16. ad eum casum quo pe
nitentia imponetur propter Uxoricidium authoritate.
Hs. in cp. interfectores. 33. q. 2. nam Verius est per
tinere ad omnes qui solemnem penitentiam egisent
ex d. cp. in adolescencia et d. l. 19. partite = qua
tn. in re obscura est. ss. Concilij toletani 6. cp. 8.
prolata in cp. fin. 33. q. 2. dum ait ex dispensat.
leonis Pape concessum esse ut positus in adolescencia
si metu mortis solemnem egerit penitentiam ad
pristinum coniungium redeat nam aut loquitur d. his qui tam
Uxorati penitentiam egerunt et nulla indigent dispen=
sat. aut indulgentia ut matrimonij liberum usum
haueant d. cp. latorem aut v. loquitur in iuuenibus qui
matrimonio contracto penitentiam egerunt. et repug=
nat 1. clausula illius Hs. ibi ad pristinum coniug=
ium redat quae ostendit ante penitentiam matrimoni
um contractum fuisse, 2°. quod Hs. ille refert constitutionem
leonis Papae qui ut constat ex d. cp. in adolescencia regulam
constituit matrimonium indulgentem penitentiam agentibus
iuuenibus qui tempore delicti et penitentiae celibem vitam
agebant quae difficultates tanti momenti sunt
ut sit facilius impugnare et euertere quamlibet
expositionem d. cp. fin. quam adecuatum sensum in lucem
proferre est. quod cum reijcienda ss. glos. in d. cp. in
adolescentia prouata ab Archidiacano quae docet
hunc sensum hauere. dum. Hum ut redeat ad pris
tinum coniungium idem ex dispensat. ibi concessa contra
hat matrimonium quod antea iure contrahere potuiset

penitens si n. peccaset: que expositio repugnat valde
Tuis Tex. n. n. pst dici coniugium pristinum quodnum
quam contractum fuit sed nobis potius coniugium e. Unde a
liter oportet explicare Tex. illum ~

Si quid autem in hac dificultate 13
meum valet iuditium existimo Tex. in d. cp. fin. accipi
endum in iuuenibus Vxoratis penitentiam agentibus so
lemnem propter delictum commissum post matrimonium nam
quod ad hos pertineat colligitur ex Tuis illis si coniu
gatus forte fuerit instinens et ex illis Tuis
redeat ad pristinum coniugium et ex Tuis eaduntax
at et ex Tuis si autem Vxoratis v. indulgetur ut ad
miso delicto propter quod in d. penitentia perhiueren
tur matrimonij Vsu: quia hec pena prescripta e. tali
facto n. ex ui penitentie solemnis sed ex censu=
ra canonum veluti si Vxoratus incestum commitat 14
ut in cp. si quis viduam. 20. 33. q. 7. et in cp. transmi
se 4. d. eo quod conuiuit consanguineam Vxoris sue tunc quo=
dem si iuuenes sint propter humane fragilitatis in
digentiam permitendum e. ut ad pristinum coniugium
redeant quamdiu n. possint continere seruato modo d. quo
in Tuis duntaxat nam frequens e. ut iuuenibus in his
subueniatur ut liberum Vsum coniugij haueant. d. cp in
adolescentia cp. si duo 4. in fin. 35. q. 6. gls. in cp.
1. d. eo quod conuiuit consanguineam Vxoris modus ibi pres
criptus tamen sub obscure id e. ut matrimonio contracto
ex dispensat. persistant quamdiu n. possint conti
nere sit ut ad aliud secundum Matrimonium in

soluto peruenire possint ē. distinguendū nā ante illū
Tex. vro a coniugio agebatur d. cp. transmise sd ex illa
constitut. decedente coniuge q. n. ē. penitentiæ aligatus
qa n. pecauit ante quā Vnus eorū q. pecauit voueat
13 continentiā n. pst q. supmisit. Et. penitentiā egit ad
amplexus Vxorios redire sd si Vxor moriatur ante pe
nitentiā a viro pecante per agtā tū poterit ex dis
pensat. predictus Tex. 2m ducere Vxorē que ē ge
nuina sententia Vuorū d. cp. fin. in Vss. eadū
taxat. Et. sequentibus a nullo intrpte explanatā
quā ex qua qdē constat matrimonio tracti Vsū dis
pensatiue indulgeri ex caa iuuenilis etatis. n.
qdē omnibus temporibus ne obstet Tex. in d. cp
latorē sd illis tantū qq. hoc crimē spetiale
intrdici solet veluti infestuosi ~

14 Sd adhuc superest scrupulus
illius q. leonis constitutio n. loqtr d. coniugatis penitentibus sd d. cp.
innuptijs illis q. indulget matrimonij contrahendi Veniā ut
subeniat humani fragilitati d. cp. in adolescentia Vnde
deduci Vr Tex. in d. cp. fin. accipiendū de innuptis adoles
centibus penitentiā agentibus. n. tn d. coniugatis, quę certe
dificultas valde ardua ē. sd respondeo leonis constitutū du
os in se Primū ut quāuis ex ss. Tex. in cp. tempora
26. q. 7. adolescentibus ad penitentiā n. sit aditus si tn. ur
geat illos casus mortis aut captiuitatis relaxato illo iure
ad eam admitantur 2o. ut hec penitentia n. obstet ad ma
trimoniū contrahendū cuius decreti exemplo in d. cp. fin in
dulgetur Vsus matrimonij ante delictū contracti in his casibus.

in qq. aiure propter delictum inpedieuatur prorogata ad eam
speciem indulgentia leonis Pape. Et tn. Textus refertur predicta
leonis constitutio. n. eqdem quatenus concedet Vsum coniugij sed quatenus
pristino iure relaxato concedit iuuenibus penit. per agende ueni
am.

Rursus notanda est. ss.a dicti capitis fiscum 15
ad secundum matrimonium aditum prestat uiro adolescenti Et co
ntinentiae inpaciendi quando ante penitentiam fuit solutus prioris
coniugij l. eandem tn. facultatem negat penitentiam agenti cum
potius Videretur contrarium statuendum ut haueatur melior conditio.
eius qui se humiliauit sed est dicendum ideo penitenti obsta
re inpedimentum Et. n. penitenti n. obstare quia ille cum
ea tantum rat. repeleuatur Videtur. ob causam criminis hic
autem dupliciter ex causa a coniugio prohibetur Videtur. propter
crimen Et. propter penitentiam quare etiam si iuuenis sit rig
or iuris ei n. relaxatur cum duplex vinculum dificilius ob
rumpatur: Vnde Textus ille sit ponderatus magnum prestat
fundamentum pro sentia que docet solemnis penitentia efe
ctum esse ut matrimonij contractum inpediat.

Tandem circa hunc effectum adijciendum est. quod 16.
tamen. per solemnem penitentiam matrimonium inpediretur contractum
tn. teneuat Vnde solum computatur inter inpedimenta in
pedientia. n. tn. inter dimentia glos. Vuo ducere in d.
cp. admonere prouata in d. l. 19. partite in fin. 4.o p. 1.

Tertius solemnis penit. effectus propo 17
nitur in cp. alliud. 34. 11. q. 1. cp. alliud. 65. d penit.a
dist. 1. ex qq. decretis generalem doctrinam conficiunt
DD. ut omnes cause Et. controuersiae eorum qui penitentiam

egerunt ad fori ecclesiastici iuditium pertineant glos. in
cp. siqs post remisionem 50. dist. Ostiensis in suma
d. foro competenti. §. ex premissis expeculator tt. de com
petentis iuditis act. §. 1. Tuss. 17. Butrius in cp.
2. d. foro competenti Calderinus consilio 7. tt. de iu
ditis n. distinguentes utrum actoris. f. rei partibus fun
gantur sed omnimodo in criminalibus et civilibus questioni
bus foro eccle illos subijcientes: cuius doctrinae arg. tradi
solet eos qui propter crimina gravissima publica peniten
tia ab inquisitoribus puniuntur ad forum eorum oro pertinere
ut notat Simancas in catholicis institutionibus tt. 46. n.
16: sed eum ex delicto privilegij et veneficij ocasionem quemquam
arripere honestum n. sit. l. Delegatorum 7. § ult. et l. seq
uenti ff. d. interdictis et relegatis l. sive 22. ff. d. negotis
gestis. et 3a ius fas q. vr. forum eccle. nancisci eos qui pro
pter gravissima scelera penitentiam egerunt ut ostendunt
Innocentius in cp. si iudicantibus d. ofitio delegati Aretinus
in d. cp. 2. Socerus in cp. 1 n. 13. d. foro competenti id
q. magis provant Simancas supra n. 17. Cobr. practicarum
questionum cp. 31. n. 3. et 4. Acevedo in l. 10. tt. 1. lib. 4.
recopilationis n. 65. Unde dificile est explicare ad quam
speciem pertineat ss. Texus in d. cp. alliud. 11. q. 1. et
de penitentia dist. 1. ad que iura Trid. solent acommo
dari expositiones quod sunt. DD. d. his deserentes quas
cumulat et discutit Cobr. supra d. n. 3. et 4.

18. Sed potiorem provo traditam ab eodem Cobr. d.
cp. 34. practicarum n. 4. infin. qui ex originali deducit
leonem Pontificem reprehendere eos qui obnoxi penit. legibus

propter eximina perpetrata diferunt tempus penit. docet q
q. quamuis n. sit illis p. fusu tempus quo deueant penitere id
tn. difere n. deuet nediutius imolari post peccata admisa nam
multa sunt propter amorem prefectionis peragenda adque
homines ex legis necesitate n. ostituunt unde infertur q
si penitens hoc e. q penitentiam agere deuet haueat causam
quam negligere n. deueat melius expetit ecclesiasticum qu
am forense iuditium cuius clausule hec e. ss. ut quamuis liceat
q. tn. n. expedit penitentiam difere si is q eius legibus de
ditus e. causam vitialem haueat ob quam recuset penitere n. id
eficere deuet sd penitentie se subijciens ecclesiasticum poti
us quam forense subire iuditium n. tn e. sensus illorum vno
rum ut omnium penitentium causas ecclesiastici iudices deti
neant nec id statue v. simile e. nam illa iura de actore lo
cuntur aliquem ad iuditium pulsante cur autem credi post hoc
priuilegium concedi penitentibus cum ministri eccle. si
actores sint n. haueant potestatem conueniendi allios
in foro ecclesie sd coram suo iudice capite cum sit genera
le de foro competenti nec ut concedatur expediens est.
cum detur ocasio turuandi ecclesiasticam et ciuilem po
testatem contra textum in cp. duo sunt cp. si imperator
96. distinct. cp. nouit de iuditijs.

Ita q. inferendum e. penit. Publica 19

19 Ita q̄ inferendum ē penitentia pu 19
blica coercitos ab inquisitoribus ex hoc n. subijci eorum iuditio
in allijs controversis criminalibus aut ciuilibus. ut probat Cobr.
d. cp. 34. n. 5. Simancas d. tt. 46. n. 20. qa nullo ido
neo fundamento comprouari pst ut cause eorum q penitentiam sub
tinuerunt pertineant ad forum iudicis q illam imposuit
Tx̄s v. in cp. accusatus. §. ult. de hereticis lib. 6. q in
contrarium abduci solet cum docet inquisitoribus. Et prelatis
subditos manere eos q penitentiam agentes in carcere
aut nouo detinentur si interpretamus ē. ut subditi illorum
maneant ad effectum ut possint relaxare et remittere
penam vel sscam impositam in crimine heresis dispensatis
iuris regulis. x. quas sscam semel lata moderari n. pst
l. paulus la. 1. ff. de re iudicata nisi potestatem mo=
derandi illam iudex sibi reseruet ut docent Fel.
in cp. qualiter n. 31. de accusationibus. Vald. in au
tentica interdicimus. in fin. C. de epis et clericis
in allijs autem casibus. Et controversis nullum priuile
gium tribuit Tx̄s in d. cp. accusatus. §. ult.

20 Quartum effectum erat semel
in coactam solemnem penitentiam deserere neuticuam liceret
constitutum enim ē. in concilio toletano. 4. canone. 55.
ut per episcopos ad penitentiam reuocentur allias ut veri
veri apostate coram ecclesia anatematis sscam substine
ant: cuius canonis autoritate contendit Siman. sup
ra n. 18. penitentes olim profiteri solitos ordinem
quendam seu religionem spetialem aqua discedere sine
metu apostasie n. licebat et de illis accipiendum

putat dictz canonz .55. cp de his exequentis 33. q. 2
Et canonz 11 scilij ~~agatensis~~ Et canonz 11 scilij agatensis Et canonz 19. concilij aurelaniensis
sd in fin. istorie deficit hec doctrina quamtr doctores eclesiasticos
huius religionis mentio n. hauetr Et omnia decreta supra cita
ta formam prescribunt solemni penitentie Et illius efectus de
clarant nec oportent ea referre ad certz alliquem Et determi
natz ordinem penitentiu in quo sub regulari disciplina vita
agatr Et licet aliqdo ad agendam penitentz criminosi in mon=
asteriu detrudantr cp. si ille .58. 50. distl. cp. de lapsis
16 q. 6. cp. sicut .20. q. 1. ibi qdem religionem n. profitebantr
sd veluti in vinculis carcerati Et reclusi detinebantr

Quintus deniq efectus erat ut so
lemnitr penitentes ordinari n. possent quia licet sint pe
cati ostagione mundati indecens e. ut sacramta ministrent
qdudum fuerant vasa viciorum Et quoniam perferens memorandi
criminis labent n. hauent lucidam sacerdotij dignitatem cp.
n. negamus 62. distl. illa autz interdictio q Ratio qd oprouata
tr in cp. ex penitentibus 55. cp. n. confidat cp. illud. 66. cp.
placuit 68. Et sequenti. 50. distl. ita l. 19. partite que
iregularitas eo porigitr ut vel ab infinis ofitijs dexi
corum penitentes excludat cp. canones 60. 50. distl. omnesq
oprehendit siue voluntarie penitz agant siue coagti cp.
si ille .58. 50. distl. sub hac tn. distl. que ostinetr canone
54. scilij toletani .4. Et canone .10. concilij toletani 13.
ut siqs ultro penitz agat confesus pecatz mortale propter
quod penitet ab hordinibus suscipiendis repelatr sd si
mortale pecatz ofesus n. fuerit imo vmilitatis gratia
se predicans pecatorem penitz egerint n. obstet ei ab

ordine publica autem peccata confitentibus et penitentiam agentibus adeo ordinum ecclesiae indignos facit canonicum impedimentum ut propter episcopi ignorantiam non excusentur. nec possint in ordine ministrare quem per obreptionem obtinuerint. d. cap. ex penitentibus. d. cap. si ille et hec est suma irregularitatis quam proponunt sacri canones propter solemnem penitentiam de qua ultra dd. in praecitatis iuribus tractat S.tus Antoninus 3. p.te tit.o 14. cap. 17. §. ult. Silvestr. Verbo irregularitas q.e 17. Cob. in clement.a si furiosus d. omitidio in initio prime partis. n.o 10. Alvertus trotius lib. 2. d. Vero et perfecto clerico cap. 14. Vernardus diaz. in prasica nonica cap. 23. Maiolus lib. 3. de irregularitate. cap. 2. et 3. Suarez. tomo. 5. d. censuris. disput.e 42 sect.e 2. n.o 3. Abila tractatu d. censuris p.te 7. disput.e 4. dubio. 6. ~

22. Contra quam non obstant Ds in cap. quicumque. 56. d. cap. placuit. 68. 50. dist.e in qq. permittitur penitentibus ministrare in ordine allias quidem in ordine suscepto allias in inferioribus tantum gradibus = nam est respondendum ea iura procedere ex dispensat.e et indulgentia que propter necessitatem aut utilitatem ecclesie concedenda est a prelatis nam sine dispensat.e non possunt penitentes usum ordinum habere d. cap. ex penitentibus. Sec autem dispensatio arvitrio episcoporum relinquitur ut permittant tantum usum ordinum inferiorum. d. cap. placuit nisi forte magna utilitatis aut necessitatis causa expostulet.

ut retineantur in ordinibus sacris per obrectionem
obtentis d. cp. quicumque que est vera predictorum decretorum
conciliatio ex ea quod exponendus est iterum textus in d. cp.
ex penitentibus. dum docet Episcopum sententiam ordinantem eum qui
penitentem egit suspendendum ab administratione ordinum
ut procedat quando ordines contulit dispensatione non concessa nam
si dispensauerit ex concessione dictorum iurium nullam penam
incurrit quamuis scientem penitentem ordinet ut decla
rat Arquidiaconus in d. cp. placuit quem sequitur
Bernardus Diaz. d. cp. 23.

Hanc autem irregularitatem 23
odie sublatam profitetur Abila d. parte 7. disputatione
4. dubio 6. quoniam solemnis penitentia in usu
non est melius docet Ber. Diaz. d. cp. 23. Maiolus d.
lib. 3. cp. 2. Suarez. d. sectione 2. dum dicunt irregularita
tem hanc in usu non esse quia nec est hodie in usu solem
nis penitentia nam si in usu non est penitentia que causam
dat irregularitati effectus illius cesare etiam debet ex re
gula textus in cp. cum cesante de apelationibus. sed non est su
blata irregularitas nulla. l. canonica id autem videatur
et ideo si fuerit aliquando renouatus usus solemnis pe
nitentie sicut in episcopatu Voloniensi factum esse con=
stat ex concilio Voloniensi sub Paulo 3. cp. 38. tomo
4. conciliorum parte 2. et apud sacxones que certam
testantur Juanes Bohenus lib. 3. de moribus omni
um gentium cp. 13. Heneas sirbius. in discrepatione eu
rope. cp. 31. Cob. lib. 2 variarum cp. 10. numero 3.
Alciatus lib. 9. parergon cp. 22 Salcedo ad Ber

nardus diaz. dicto capite 23. ——— litera B. per
consequentiam etiam plectetur hac pena qui penituerit ne
ordinari posit licet in constitutionibus penitentie usum re
nouantibus de irregularitate mentio facta non sit

24 Publica penitentia pro pecatis publicis
fieri etiam consueuit sed citra solemnitatem de qua in d. cap. ~~cu~~
~~da~~ in cap. quadragesime 50. dist. nam + secundum apostolum + cum
1. ad quimoteum cap. 1. oporteat publice pecantes palam
corripere ad ecclesie deuitam gubernatam debuit stauiliri ut
pro pecatis et excessibus publicis publica emendatio
pendatur cap. sed illud 45. dist. cap. 1. cap. quesitum de
penitentijs et remissionibus quod ad ecclesie in sordijs in
ualuit Clemens Rom. lib. 2. constitutionum apostolica
4. cap. 16. et 17. fidque semper custoditur ut ostendunt
canones penitentiales in fin. decreti continentur et no
uissime traditur in tridenti. sess. 24. cap. 8. de refor
mat. notant Egidius tomo 2. de sacramentis disput.
10. n. 75. Medi. tractatu 2. de penitentia q. 40
fuss. allia e. penitentia Cob. d. cap. 10. n. 3. Ver
nardus diaz supra Velarminius lib. 1. de penitentia cap.
21 lex 20. tit. 4. partita 1. Arcidiaconus et
Turre cremata in cap. siquis post remissionem 50. dist.
quod dd. exempla ponunt in omni pena que imponi
tur in facie ecclesie Veluti peregrinatione in car
+ vel. ceratione + et in monasterium reclusione disciplinatione et
allijs

25 Unde inter publicam penitentiam et
solemnem plures diferentias assignat Belarminus

Bonilla

de sacramento

d. cp. 21. quarum precipue hec sunt. 1ª. quod solemnis peni
tentia cum ceremonijs supra traditis sit Publica sine solem
nitate vel ceremonia illa per solam satisfactionem in facie
Ecclesiae factam = 2ª. quod ad solemnem penitentem semel tam
tum quisque admitteatur ut supra resoluitur n. 11. ad publicam
vero sepius quisque admitteatur prout delinquendi frequentiam
iterase Belar. supra = 3ª. quod ad illam aditus clericis
non erat. cp. illud. 66. 50. dist. publicam penitentem
clerici etiam agere possunt. cp. fin. 30. dist. cp. que
situm de penitentijs vel reformationibus = 4ª. quod illius
concedenda potestas solius Epi. est. non autem presui
teri nisi ex mandato Epi. aut in necesitate cap.
conquerenti de officio ordinarij. cp. aurelius. 5. cp. fin.
26. q. 6. at vero publicam penitentem presuiteri etiam
imponunt aut tradit Ostiensis in suma tt. de pe
nitentijs vel remissionibus. n. 50. vers. his preliua
tis confirmat quod legia lex. 20. tt. 4. partita. 1ª.
quod doctrinam sic accipio ut competat hoc ius presui
teris penitencianis d. qq. supra meminimus n. 8.
aut illijs sunt Arquipresuiteri qq. hanc potes
tatem tribuit Tex. 9. in cp. 2. de officio arquipresui
teri quoniam istis juris dictio alliqua a iure concedita
in Ecclesia allios. n. presuiteros externam iurisdictionem
non habentes predicte potestatis participes fieri eorum
non est ius penarum in positio ad iurisdictionem exteriorem
pertineat potius quam ad interiorem vel iuditium occul
tum. 5. denique quod publice penitentibus non est in d. pe=
na irregularitatis in quam incidunt solemniter pe

penitentes qa nullo canone cabetr ut propter publi
cam penitentem incurata Juarez d. sesione 2. n.o 4.
Abila d. dauio 6. post Siluestrum d. q.e 17. dibun
Antoninum d. 3. p.te tt.o 17. cp. 14. §. ult. nisi pe
nitentia imponatr propter crimine manifesta im
famiam irogantia. V. ab ordinum succesione aut usu
prohiuentia dum per agitr deqq. in cp. fin. d. tempo
ribus ordinationum V. late prosecuntr Abila supra
17. d. tomo. 5. decensuris disputatem 43. per totan
quam resolutem euertere. Vr. q. solemnes V. publica
penitentia distinguntr.

26. Quam resolutem euertere Vr. q. solemnis
V. publica penitentia n. distinguntr in anticuis Ecclesie
canonicus imo in illis solennis penit.e n. inuenitr sd
publica eadem e. que solemnis cp. presuitr. 82. dist.e d. cp.
in cp. cuadragesime d. cp. placuit. 50. dist.e = sd. e pro
huius dificultatis resolut.e sciendum nomen solemnis penit.e
apriscis partibus inuentum n. ee sd hoc primum usurpase
Gratianum post dictum caput post remissum 50. dist.e V.
post caput nihil prodest 21. de penitentia dist.e 3.
quem prouarunt Magistr sententiarum in 4. dist.e 14. V.
allij patres nouiores sd nihilominus reipsa longe dis
tauat solemnis penit.a a publica in eisdem canonicus nam
ea quam nos solemnem apelamus significauatr q.do pu
blice penit.e mentio fiebat adiuncta ceremonia in
eiusdem usu recepta veluti tonsura depositione ar
morum silitio publica reconciliat.e d. cp. presuitr
d. cp. in cp. dicto cp. placuit notat Belarmin. d. lib. 1.

cp. 21. Vsus intra publicam ea v. quam nos publicam apelamus tunc significauata q.do nulla mentio fiebat. ceremonie in solenni penit.a usitate d. cp. 1. d. cp. quesitis d. penitentijs et remisionibus.

De Virtute Penitentiæ

Penitentia Virtus e. ut post magistrum sententiarum in 4. dist.l 14. profitentur omnes teologi Barquez tractatu d. penit.a super articulo 4. questionis 85. 3. p.tis diui Thome Cano relegtione 2. d. penit.a Enriquez lib. 4. sume cp. 1. et cp. 19. per totum Suarez ad d. 3.m p.tem in disputat.e d. penitentia in principio sectione 1.a Octagauia tractatu 1.o d. sacram.to penitent.e q.e 10. nam e. a Deo sepius ortata sepius imperata ut ostat Euegelis cp. 18. et cp. 33. Mathei cp. 4. ibi penitentiam agite et cetera et ex allijs quam plurimis scripture autoritatibus: e. autem Virtus obtemperare preceptis nam omnis legislator intendit ducere homines ad virtutem ut ait Aristoteles lib. 2. eticorum: Quare dicendum e. magnum ee. Vonum penit.e ut euincit Tertuzianus in lib. d. penit.a cp. 8. illis Vuis: Vonum e. penitere: am. n.: q.d reuoluis: Deus precipit. n. precipit tantum sed ortata). allia etiam rat.e efica caci q.dem comprouata penitentiam ee virtutem qa ut docet Aristoteles d. lib. 2. eticorum. Vtus e. habitus electibus 2m. Recta ratio unde. cum hic habitus haueatur in penitent.a ut qs doleat d. pecatis preteritis eo modo et fine quo

dolendum e. merito dicimus penitentiam esse virtutem quam rationem tradit DD. Thomas 3.a p.te q.e 85. articulo 1. Turre cremata in cap. is vrevitur. §. ad primum n.o 13. d. penit.a dist.e 1.

28. Que doctrina in dubium revocatur ex eo quod cum penitentia consistat in punitione vel castigatione animi ut supra diximus n.o 2. sic quod in passione n.o vr. ad virtutem pertinere cum aliud sit habere habitum electivum 2.m rectam rationem aliud autem actum exercere = rursus nam si virtus esset deveret operari circa obiectum bonum ex d. filosofi sed cum vero penitentia opus suum exerceat circa peccata cap. 1. vel sequentibus d. penit.a dist.e 3. vr. eam ad virtutes n.o pertinere: propter quas difficultates varijs modis explicant dubium istud D. Thomas d. q.e 85. 3.e p.tis art.o 1.o iden D. Thomas Alvertus magnus Alexander alles Buena Bentura vel allij in 4. d. dist.e 14. Turre cremata d. n.o 13. Henriques d. cap. 19. Suarez ad d. 3.m p.te tomo 4. disput.e 2. d. penit.a per totam seu convenienter explicetur vel huius virtutis vera haveatur cognitio observande sunt sequentes resolutiones.

29 II.a resolutio penitentia virtus e. qua infunditur habitus electivus ducens hominem in bonum ut docent DD. sup.a citati nam licet actus voluntatis coniunctus sit habitui videlicet penitudo vel dolor prior tamen e. habitus actu penitudinis sicut prior e. facultas ad agendum quam alliquis actus = nam e. sciendum in penitentia hec considerare 1.o habitum seu habilitatem ad movendam voluntatem ut peniteat 2.o ipsum actum voluntatis dolendi ab virtute penitentie elicitum

3.° passionem animi qua inferior potentia apetitus sensitivi premitur dolet et plorat: unde etiam dicendum est penitentiam 2m. priorem acceptionem virtutem esse. secundum secundam acceptionem esse actum virtutis. x.a 3m. autem non esse virtutem nec etiam actum virtutis sed tantum signum avite virtutis ut recte declarat et distinguit Turre cremata sup.a n.° 22.

Unde explicandus est Tex. in 30
cap. lacrime 2.° d. penit.a dist.e 1.a dum dicit lacrimis delictum lavari nam cum deveat lavari delictum mediante virtute penitentiae non potest dici proprie et immediate lacrimas delictum lavari cum non sint virtus nec actus virtutis sed lacrime lavant delictum quia cum moveantur et excitentur ex affectu voluntatis dolentis et penam substinentis eo modo et fine quo dolendum est. suponunt quidem habitum et actum vere virtutis penitentiae cuius effectus est ut delicta tolat: quare in scriptura sacra et apud patres lacrimarum magna fit commendatio ut constat ex salmo 6. ibi lavoravi in gemitu meo &c. quia suponunt lacrime cor contritum et humiliatum et signa virtutis penitentiae ostentant licet ipse lacrime nec sint virtus nec actus primarij virtutis = ijsdem etiam consequens est ut bulgi opinione inbaluerit veram penitentiam non peragi nisi dolorem sensivilem quis haveat et lacrimas fundat Suarez sup.a disput.e 3. sectione 1.a n.° 1. nam ad virtutem penit.e hec non desideratur sed eam perficit motus voluntatis licet inferior pars apetitus sensitivi non concurat cum lacrimis et dolore.

Ex eadem etiam resolut.e pendet quod 32

cum penit.ª sit virtus habitus eius in mediate ad eo no
bis infundi debet nec minus dicendum e. de actibus hu=
ius virtutis nam sine diuina v. sup. naturali gratia
exerceri n. possunt ut e. decisum in concilio arausica
no. 2. canone 4. v. in tridentino sess. 6. canone 6.
de iustificat. constat quod ex Paulo 2. epistola ad Timo
theum cp. 2. illis virtuis neg.do det Deus illis penitentiam
Agustino lib. 5. contra Iulianum cp. 3. ibi nisi ipse dederit
qs agit penitentiam Leone Papa epistola 92. ibi penitentiam
ex Dei credimus inspirat. conceptam: Modus autem au=
siliandi hominem ut penitentiam agat explicatur a Dibo
Thoma. d. q. 85. art.º 5. v. a patribus relatis a Sua=
rez. d. disput. 3. sect. 6. v. disputat. 7. sect. 2.
n.º 3. quem nos pertermitimus ne in alienam mesem falcem
mitamus alliqua tn penitentia fieri pst solo lumine
naturae quae imperfecta e. v. ad peccatorum remissionem n. su=
ficit Suarez. d. disput. 3. sect. 7. Henriquez d.
cp. 19. n.º 5. —

32. Qa. resolutio virtus hec penit. spe
cialis e. distincta ab allijs virtutibus ut post dibus
Thomam d. q. 85. art.º 2. v. dd. scolasticos in 4. d.
dist. 14. resolbunt Turrecremata sup.ª n.º 15. Suarez
d. disput. 7. sect. 2. Henriquez d. cp. 19. n.º 2. Oc=
ochagabia d. q. 10. conclusione 2. nam habitus illius
dirigitur ad finem distinctum v. separatum a fine alliarum
virtutum videlicet ad satisfaciendum Deo pro peccatis
mediante dolore v. penitudine q. n. pertinet ad
allias virtutes. nam licet virtus religionis respiciat

Deus tanquam obiectum cui dirigitur et redat Deuitum Vide licet latriam longe tamen a penitentia distat nam religio exiuet reuerentiam Deo ut est principium creacionis et gubernationis nostre quamuis offensus non sit Penitentia cultum exiuet quatenus iniuriam passus est ut deleat peccata unde et hec nascitur diferentia quod Cristus quia peccare non potuit Virtutis penitentie habuit non habuit habuit tamen habuit virtutis religionem ut vere declarat Henriquez d. n.o 2. dicitur tamen penitentia 1.a Virtutum Vega lib 6. in tridentinum cap. 28. Soto in 4. d. dist. 14. q. 2. articulo 6. quia introducit reliquas Virtutes et quia habet perfectum actum in iustificatione impij Henriquez d. cap. 19. n.o 1. in fin.

Ex his ambiguum est cuius qualitatis et condictionis sit Virtus penitentie an sit Theologica 33
f. moralis et utrum ad iustitiam pertineat: nam ex eo quod per penitentiam honor et gloria Deo exiuetur ex illud Salmi. 50. sacrifitium Deo spiritus contribulatus et Baruch cap. 2. ibi anima que tristis est redit tibi gloriam. constat ergo hanc Virtutem esse moralem nam Virtus per quam Deo honor et gloria reditur moralis est. D. Thomas 2.a 2.e q. 80. articulo 2.o ex eo vero quod per Virtutem istam Deo satisfaciamus punitur intercedente. cap. penit. de penit. dist. 3. deducitur ad iustitiam pertinere cuius offitium est iniuriam illatam tolere ut ex Cicerone lib. 2 de inuent. prouat D. Thomas d. q. 85. art.o 3.o denique ex eo quod per penitentiam excitentur spes fidutia in Deum et eius dilectio ad Virtutes Teologicas pertinere Vr. quarum hec sunt precipua

obiecta est. Indicendum hanc virtutem esse moralem cum D. Thoma d. art.° 3. vel in 4.° dist.° 14 q.° 1. art.° 1. questiuncula 4. Suarez d. disput.° 7. sect.° 1. n.° 12. quia finis eius in eo consistit ut homo satisfaciens Deo cum dolore pro peccatis mores corrigat ut infra dicemus quod est diversum in virtutibus Teologicis que proxime respiciunt Deum tanquam primarium finem in quem tendunt. cum Penitentia n. haueat eum pro obiecto formali in quod dirigatur sed respiciat satisfactionem Deo faciendam ut distinguunt D. Thomas Suarez vel Ochagauia sup.ª pertinet quod ad iustitiam vindicatiuam hoc est. seruat quandam iustitie punitiue similitudinem sic enim explicandum est. Ecce quilibet. cpt. 18. dum dicit per penitentiam in pij fieri iuditium vel iustitiam nam homo qui ecualiter Deo satisfacere n. pst. Voluntarie assumens iuditijs rei vel accusatoris vices seipsum punit. vel quantum post corripit vel veluti seruus Domino ~~et~~ filius patri Vxor viro Magistro discipulus. reuerentem vel satisfactionem deo prestat ut explicant post d. Thomam d. art.° 3. reliq dd. sup.ª laudati ~

34 3. resolutio virtus duo hauet obiecta vnum materiale alterum formale seu ut hec res clarior redatur duo quidem per actus virtutis penitentie intenduntur: 1.° destructio pecati siue sit pecatum mortale siue veniale vel siue originale vel actuale: nec n. vel destructio vel deminutio pene ei deuite ut ex d. Thoma d. q.° 85. art.° 1. vel art.° 2. ad primum notat vel explicat Suarez d. disput.° 2. sect.° 1.ª per totam quod dicitur obiectum materiale penitentie nam hinc

Provenit ut pecata sint materia remota in sacram.to penit.e ut suo loco dicemus. 2o in penit.a p.tendit satisfactio divine iustitie mediante punitione quam de se sumit Pecator eo modo quo p.st secundum ius divinum Suarez d. disput.e 2. sect.e 3. n.o 4. quod dicitur obiectum formale penitentie nam in una quaq. virtute obiectum formale e. proximum et intrinsecum motibus eius ut ait D. Thomas 1. 2.e q.e 1. art.o 3. Unde descendit ut quamvis penit.a versetur circa pecata que omnino detestanda sunt nihil ominus ofitium virtutis retineat nam finis proximus et intrinsecus huius virtutis e. honestus et laudabilis videlicet pecati destrugtio mediante satisfact.e divine iustitie que fit per ipsius detestatem.

Quarta resolutio ex dictis constant 35.
qs sit efectus penitentie e. en. omnium pecatorum remissio et abolitio mediantibus actibus q. perfitiunt penitentiam que conclusio e. de fide et multis constat autoritatibus Ecclesiae cp. 18. Ieremie cp. 18. Isaie cp. 55. Sapientie cp. 11. Matei cp. 1.o et 4. Juanes cp. 1.o actuum apostolorum cp. 8. qq. ita plene comprovatur ut alia argumenta necesaria n. sint sed nihilominus p.dicta conclusio e. decisa in Concilio liceno cp. 8. et in tridentino sesione 14. per totam precipue tn. cp. 1.o et cp. 4. et aput patres comunt autoritates cogeruntur a Gratiano per totas sex distintiones de penit.a: habuit autem penit.a hunc efectum in omni lege naturae scripta et gratie D. tridentini cp. 1.o Suarez sup.a disput.e 8. sect.e 1.a n.o 4. sed stat Bertendum n. ea rat.e competere penitentie p.dictum efectum

qa tutus e. sd. qa propter dei misericordiam et vonita=
tem et merita pasionis Xpi. tributus e. a Deo promis.
spetiali ipsius perfectæ penitentiæ ut ex D. Thoma
d. 3. p.te q. 86. art.o 2.o docet Suarez sup.a n.o 6. de qua
re infra sermo erit in comentarijs decretorum harum
distinctionum ubi omnia que pertinent ad peccatorum re
missionem concedendam per penitentiam latius exponenta

86. Quinta resolutio huius virtutis
plures sunt actus videlicet odium dolor et detestatio
peccati sub devita rat.e contricionis ut explicat Suarez
sup.a disput. 3. per totam sd. de his actibus propius
sermonem habevimus dum de partibus sacramenti pe
nitentiæ tractatum instituerimus ad quam iam accedamus.

DE SACRAMENTO PENITENTIÆ

87 Sacramentum penit.e secundam post naufragium tabulam apelat
Geronimus in epistola de metricalem et ad Pamaquium et
ad Occeanum relata in cap. 2.a 72. de penit.a dist.a 1.a quem
prouant Tertulianus in lib. de penit.a cap. 1.o Ambrosius
in lib. ad Virginem lapsam cap. 18. Magister sententiarum
in 4. d. dist. 14. d. Thomas d. 3. p.te q. 84. articulo
6. ubi recte notat id proprie de penitentia n. dici sd.
in proprie et metaforice quam tn. metaforicam locutionem
sequitur Tridentinum sesione 6. cap. 14. de iustificat. et ses.
14 canone 2. de penitentia qq adendi sunt tu recrema

ta

V. Nauaro in d. cp. 2ª Belarminius lib 1º. de penitª cp. 13. & 14. Suarez supª disputatº 1. sectº 1ª. nº 4.

Sed qua ratione conueniat sacramento penitentiæ metaphora hec n. satis inter DD. constat imo potius nullam sensu adequali illi ex eo Vr: nam si respectu Vautismi sacramentum penitª. 2m. locum tenere dicimus ad iustificationem inpij hec doctrina falsa Vr. qa Vel idem ē. Vautismus V. penitentia. ut in cp. ne forte. 74. de penitentia distinctº 1ª. f. si diuersa sunt sacramenta penitentia prior ē. Vaptismo nam præcedere debet Baptismum actuum apostolorum cp. 2. ibi agite penitentiam V. Bapticetur unusquisque Vestrum. f. quia si prior ē. Baptismus penitentia. n. tenet ipsa secundum locum inter sacramenta sed quartum potius nam primum tenet Baptismus secundum confirmatio 3um. ecucuaristiam 4um penitentiam quem ordinem prouauit Eugenius quartus post concilium florentinum in instructº armenorum V. concilium tridentinum sesione 7. de sacramentis in genere canone 1º. deniq nam si secunda tabula esset sequeretur amplius quam semel sacramentum penitª. suscipi. n. posse quod tn. falsum ēē infra constauit nullo q. respectu Vr. penitª. ēē secundam tabulam

Propter quam dificultatem Varijs modis explicant perductam metaphoram gtª. in d. cp. 2. & allij DD. supª relati sunt tn. recepti duo esponendi modi usus ē. ut penitentª. siue sit Virtus siue sacramentum dicatur 2. tabula nam sicut per mare nabigantibus duo sunt subsidia ad iter per agendum primum ut nabis ilesa ad portum perueniat

Cm. ut si facta fuerit naufragius alicuius tabulam apelet fidem sic etiam pericula huius vitae transvadantibus duo sint parata remedia unum ut homo integritatem servet quod si pro humanam conditionis invecilitatem id obtinere non potuerit tabule penitentie adhereat ut salbus fiat quam expositam tradit D. Thomas d. q. 84. art. 6. Et sequentur Turrecremata et Navaro supra mente quod convenit menti Geronimi in d. cap. 2. non tamen equae addatur decretis tridentini de qua supra ideo 29. exponendi modus est ut per naufragium intelligamus lapsum totius naturae humane in 1a parte cuius restaurandi causa duplex remedium Christus in constitutionum mediante sacramento Vaptismi quod 1. tabula dici debet nam illo liberamur a naufragio aliud mediante sacramento penitentie quo restituimur in gratiam post Vaptismum amissam et ideo dicitur 2. tabula que in toties respectatur quoties homo lapsus fuerat 2. semper tabula est eadem non est speciei et qualitate licet multiplicata numero quomodo superiorem doctrinam Ieronimi accipit Grabiel in 4. dist. 14. q. 2. art. 3. ~~doctor ostendi Suarez supra~~. dubio 2. consentit Suarez supra

40 Unde ad oppositam difficultatem R. distinguendo aut enim agimus de penitentia ut est Vtus Velud est sacramentum nam ut Vtus Vaptismo prior est dum vim suam ex Dei promissione etiam ante Vaptismi institutionem obtinuerit est quod de ea accipiendum cap. 2. actuum apostolorum in illijs Vtuis agite penitentiam et Vapticetur unusquisque Vestrum nam in adultis penitentia precedere debebat Vaptismum cap. tres sunt. 81. de penitentia dist. 1. cap. omnis 96. de consecratione dist. 4. Penitentia autem ut est sacramentum

e. posterior Vaptismo qa illa n. recipiunt nisi Vaptiça
ti tridentino dicta sessione 14. cp. 2. Hec e. ss. Rabani
in d. cp. tres sunt n. 3. dum docet penitentiam tanquam
Vtutem priorem esse Vaptismo ut sacramentum autem pos
teriorem = nec ideo minus dicitur 2. tabula quod in tr sa
cramenta noue legis quarto loco connumeretur qa con
firmatio et eucuaristia 2. et 3. loco proposita prestant
aumentum gratie illijs q in statu gratie sunt ad Conci
lianum tn. hominem Deo et iam gratiam conferendam Vaptis
mus primum institutus e. et Vaptiçatis lapsis 2a penit.
tabula = Vnde acnoscendum e. multum diferre Vaptis
mum a penit.a cum materia forma et ministerium longe
diffusa sint efectus etiam dimitendi pecata diffusimode
ex utroque sacram.to percipiatur d. cp. 2. et d. canone 2.
sesionis 14 tridentine sunt q merito damnandi hereti
ci huius heui q sacram.um penit.e de medio auferentes
Vaptismo aut illius recordat. homines salbos fieri
contendunt a pecatis post regeneratam perpetratis quos
damnat Tridentinum d. canone 2. refutat q Belarmi
nius d. lib. 1o. cp. 11. et sequentibus = nec contrarium pro
uat Tx.us in d. cp. ne forte 74. de penit.a dist. 1a
qa solum dicit Vaptismo et penitentia pecata di
miti sed n. negat sacramentorum diffusitatem nec pro
uat pari modo utroque sacramento remitenda.

Ex his exponendus e. locus clemen 42
tis alexandrini apud eusebium in comertio lib. 3. isto
rie ecclesiastice cp. 7. cum apelat sacram.um penit.e
Vaptismum lacrimarum n. en. significare voluit

idē ēē sacramentū Vaptismū et penitentē nec ēē pe
nitentiā Verū Vaptismū sd lacrimarū Vaptismū sen
tiens in hoc conuenire penitentē cū Vaptismo q illa
tolunt pecata sicut Vaptismo. sd tn. in penitentia
lacrimas et afectus multū prodesse ad remissē ut pe
na pecatis deuita plenius ad imaginē q etē decisū
ē in tridentino. d. sess. 14. cp. 2. horū q sacramentorū
diferentia explicatr ab agustino lib. 2. de adulteri
nis coniugis cp. 16. illis tuis si a catecumeno fac
tū ē homicidiū Vaptismate abluitr si a Vapticato
penitentia et reconciliatl sanatr ~

42. Verū multis argumentis ponantr, he
retici funditus euertere sacramentū penitentiē pre
cipua hec sunt primū q penitentia tutus ē ut sup
mostrauimus n. ergo deuet ēē sacramentū cū nullū
aliud inueniatr q sit tutus et sacramentū secundū
quod negant promissē Xpi. de hoc sacramentū exter
nū signū quo conficiatr et consecratr materiā nota=
nt et elementalē qualis ē in Vaptismo sine qq.
sacramenta n. consecrari constans ē doctorū catholicorū
traditio quā resoluit Belarminius lib. 1. de sacra
mentis in genere cp. 12: tertiū q inter sacramenta
nobe legis penitia n. computatr in cp. multi d. 4.
1. q. 1. Quartū q in allijs sacramentis distingi solet
sacramentū tantū res et sacramentū et res tantū notant. Te
re cremata in d. principio de penitia distinct. Prima
quod q in penitia n. facile discernitr ~

43 Multis autē prouatr fundamentis

Bonilla

De sacramento

catolica contraria traditio quedocet penitentiam esse sacramentum nobe legis a xpo institutum ut qui post Vaptismum in pecatis seruitutem se subijciunt hoc ~~vene~~ Venefitio in gratiam et iustitiam resurgant: 1.° eqdem eam definit concilium constanciense sess.e 8. et 15. 2.a ubi clar Eugenius 4. post concilium florentinum instruct.e armenorum §. 5. et §. 4m. sacramentum tridentinum d. sess.e 14. cap. 1. et canone 1. de sacramento penitentiae et ante eos Lutius 3.us in cap. ad abolendam 9. de hereticis: 2o. in eandem sententiam conspirant quam plurimi patres relati a Velarminio d. lib. 1. de sacramento penitentiae cap. 10. ff. Vss accedant preterea et allij aducti a Gaultero in trono gratia in asertione nonae veritatis post unum quodque seculum omnes scolastici in 4.° dist.e 14. et sequentibus Saio lib. 2. de sacramentis in genere cap. 2. q.e 1.a art.° 1. ff. Vss de penitentiae sacram.to Egidius tomo 1 de sacramentis et censuris n.° 140. Reginaldus in praxi fori penitentialis lib. 28. n.° 39. cum sequentibus Barq.s in 3m. p.te diui Tome disput.e 125. n.° 10. Suarez in eandem 3m. p.te tomo 4. disput.e 16. sect.e 1.a n.° 4. Henriquez lib. 4. summe cap. 1. n.° 8. q. n.° 9. recte notat Varijs nominibus hoc sacramentum a patribus apelari nam frequentius apelatur penitent.a allias reconciliatio allias absolutio allias confesio allias exomologicis allias deni q. manus impositio. 3.° qa huic sacramento asignata e. materia et forma cum deuito ministerio Unde signo sensiuili et exteriori ex promisione Xpi gratia infunditur hominibus ad pecatorum remiss.e ut mox ostendemus

quapropter verum esse sacramentum satis apparet cum ea concurant quae sacramentum consecrari docet Eugenius 4us in d. §. 5. Tuss. Hec omnia quapropter praedicto sacramento gratia iustificans conferatur opere ipso operato quod est commune omnium sacramentorum Tridentino sess. 7. de sacramentis in genere canone 8. quomodo intra praestandus est Textus in cap. multiplex 49. de penitentia dist. 1a. dum docet suplicationibus sacerdotum indulgentiam obtineri sic enim accipi debet ut ministerio sacerdotum indulgentia praeveniatur opere ipso operato ita ut concurant sacerdotes gratiam conferentes tanquam instrumenta non tamen per modum deprecationis hoc enim esset detrahere dignitati sacramenti penitentiae

Qua doctrina retenta oportet dissolvere hereticorum argumenta supra adducta: ad primum respondendum est nullum esse inconveniens ut quamvis ius penitentiae virtus sit nihil ominus etiam sit sacramentum ex eo non quod allia sacramenta non sint virtutes non deducitur eficax argumentum ad tollendam eficatiam sacramenti virtuti penitentiae si non solum actibus internis sed signo etiam visibili peragatur quod Xpus instituit imo misericordia dei magsime detegitur qui hominum fiementum cognoscens dignatus est lapsibus eorum subenire non solum per virtutem penitentiae sed etiam per sacramentum d. cap. 1o. et 2. sessiones 14. tridentini est quoniam tam virtuti quam sacramenti propius effectus reservatus nam virtus in omni l. autoritatem habuit habetque iustificandi homines sacramentum vero in l. tantum gratiae posquam a Xpo. institutum fuit praeterea virtus operatur effectum ex opere operantis

xa mensuram strictionis sacramentum autem ex opere operato xa efficatiam ipsi xpo tribuitam ut acnoscit Suarez d disput. 1. sect. 2. per totam = 2. argumenti resolutio inferius instabit latius cum ostenderimus qua materia forma et ministerio consecretur hoc sacramentum ubi etiam apareuit signo externo et sensiuili confici =

3um argum ex d. cp. multi 84. 1. q. 1. sic explicandum est ut quamuis inter sacramenta nobe legis in ea authoritate non recenseatur penitentia nihilominus verum sacramentum sit quia non id negat et ex allijs autoritatibus deprehenditur verum esse sacramentum tum etiam cum precipua quo de qua ibi non versetur circa examinandum numerum et conditionem sacramentorum sed circa eam dubitatur utrum a peccatoribus sacramenta confici valeant unde huic questioni afirmatibe satisfaciens in allijs que oblitur incidunt et proponuntur merito excusatur gregorius magnus autor ilius Tex. quamuis omnia que ad illarum resolutionem atinent non discuciat plene ~

4um. denique argum explicatu dificile est. sed pro eius resolut. suppono quod cum dicimus in sacramentis intruenire rem tantum sacramentum tantum et rem et sacramentum simul hoc significamus [quod res tantum est quod per sacramentum significatur] sacramentum tantum est quod significat et non significatur [in actione illa [res et sacramentum simul est quod significat et significatur:] exemplum poni potest in Baptismo in quo ablutio corporis est sacramentum tantum quia significat ablutionem anime et peccatorum remissionem = [res autem est peccatorum remissio et ipsa anime ablutio que per ex

notare deuen et in siluestr. in benies hoc idem eleganter de sacramentis in genere et sacramentum: fol. 391: 2 pte

exteriorꝫ ablutꝫ significata deniq; res ⁊ sacramen
tꝫ. ē. exacta Baptismalis q significata per ablutꝫ ex
positis ⁊ simul significat ablationꝫ animi ut ex
plicat Oᶜ Sagaua d. tractatu 1°. de penit. q. 5. n°. 1°.
ubi recte aduertit similiter posse exempla vtrinq; im
allijs omnibus sacramentis. quo supposito dicendum
ē. in penitentia Hec omnia distingui ⁊ discerni ut ex
Sac zatt. in tr sacramenta nouæ legis. n°. mimy quæ
reliqua computata in Hoc sacramento [ex tantum
ē. peccatorꝫ remissio que per omnꝫ sacramenti actꝫ
significata:] Sacramentꝫ tantꝫ ē. vtrius confessio
peccatorꝫ absolutio ⁊ satisfactio qa Hec omnia signi
ficant ⁊ ostendunt effectꝫ remissionis peccatorꝫ] Hoc ḡia
confessio ē. apud omnes ut notat Oᶜ Sagabia supᵃ n°. 2. Sua
rez citata in dicto principio de penit. Dist°. 1. n°. 8 ⁊
n°. 12. in fine. illud v°. ē. obscurꝫ q si sit an ⁊ sacramentꝫ
simul in penit. ng ᵈ. Thomas d. 3. pᵗᵉ. q. 84 ar
ticulo 1°. ad. 3m. ⁊ q. 86. art°. 6. Dicunt ng ⁊ sa
cramentꝫ simul ee vtrius ut distinguant DD. ng
⁊ sacramentꝫ a sacramento tantꝫ in quo deuet esse
ut paxillius subee vtrius multis modis exponunt
sᵗᵃˢ d. Thomꝫ ut ostendit Suarez supᵃ disputatione
18. sect°. 5. per totꝫ que dubitatio occasionꝫ præbuit
Hereticis ut dicerent. n°. distingui in penit°. ng ⁊
sacramentꝫ sicut in alijs sacramentis: sed ē. ve
ng dꝫ Vere distingui [ee q ng ⁊ sacramentꝫ simul. hanc quæ
vtrius perfectꝫ ⁊ formatꝫ per gratiꝫ sacram
ti] ut post Caietanꝫ d. q. 84. art°. 1°. explicat
Suarez dicta sect°. 5. n°. 13. ng vtrius post dupli

duplicitr ꝯsiderari 1°. ut e. in formis & secundum
sse que e. pars sacramenti. 2°. ut e. formata sacra
mto. illo 1°. modo inspecta ꝯtritio dicitr sacramentu
tantu hoc autē posteriori modo ꝯsiderata e. res & sa
cramentu simul quoniā elebata per sacramenti
actū. si in perfecta erat & gradus atriçionis tantum
tenebat fit ꝯtritio: Si v°. erat perfecta fit morali
tr dicnior & magis meritoria gloriē Suarez d. n°. 13.

Quia v° digximus penitentē ee sa 46
cramentu a Xpo institutu id spetialitr explicare oportet
fuerunt en catholici dd. q in hac re doctrinā eroneam
tenuerunt nā gls in suma de penitª dist. 5. cen suit
traditione ecclē universalis hoc sacramentu institutu
cui ꝯsentit Panor. in cp. omnis de penitentijs & re
misionibus Erasmus in lib. de modo ꝯfitendi & in
cologuijs puerorū aqq. n. longe abest d. Bona ventura
in 4. dist. 17. 2. pte. artº. 1°. q. 3. quod prouant
qa preceptu ꝯfitendi cepisse putant ex doctrina diui
Iacobi epistola 5. ibi ꝯfitemini alterutru & qa apud
grecos ꝯfesionis usus receptus n. e. ut ait Tus in
cp. fin. de penitª dist. 1. quod si eet veru sacramentu
Xpu haueret autorē cuius solius e. sacramenta instituere
propter potestatē scelentiē quā deus umanitate eius ꝯcesio
ut resoluit d. Thomas 3. pte. q. 46. artº. 2. eet q gene
ralitr venefitiu sacramenti illius cunctis gentibus
argº Tus in cp. 1°. de ꝯiugio seruorū & Pauli in
epistola ad galatas cp. 3.

Hec tn generalitr traditio ꝯmentitia 47
e. & digna ut ab hoc libro decreti resciatr ut cen suerint

cen suerint Nauaro. in eadem suma de penitentia dist.ª 4ª ad secundam p.tem glo. n.º 15. frai Thomas marer in notis ad glosas iuris pontificij ad eandem glosam Suarez supra disputat.e 17. sect.e 3. n.º 9. nam cum sit sacramentalis hec confesio. n. potuit alliu quam Xpm. hauere authorem ex rat.e supra tradita. e. que de fide hac s.a decisa in tridentino sessione 7. de sacramentis in genere canone. 1.º Et d. sessione 14. cp. 1.º nam d. Jacobus preceptum confessionis tradens d. cp. 5. n. tanquam apostolicum preceptum commendauit sed tanquam diuinum Belarminus lib. 3. de penitentia cp. 5. e. verum sacramentum penitentiæ n. minus apud latinos quam apud grecos ut profitentur Nauarro supra in 3m. p.tem gls. n.º 2. Belarminus d. cp. 5. nam hoc conuenit omnibus sacramentis absque personarum accept.e sint Venefitia communia cuntis gentibus ex Paulo. d. cp. 3. ad galatas authoritas laudata in d. cp. 1.º de coniugio seruorum Et in spetiem quod sacramentum penitentiæ a grecis concessum sit prouat concilium laouicenum canone. 2. 6. sinodis generalis canone 102. Et decretum Eugenij de quo supra quod n. obstat Thus. in d. cp. fin. de penit.a distinct.e 1.ª dum ait quosdam deo solummodo confiteri pecata ut grecos nam dicendum e. Vbum grecos falso ex gls. inperiti interpretes in contestu irrexisset ut notant Nauaro Et Velarminus supra. Vnam in originali illius Thus predicta Vua n. hauentur nec potuit certo iure afirmari Grecos confessionem n. admisise nam siue vim Et autoritatem precepti inspiciamus ad omnes pertinet cum per confesionem sa

Vide

sacramentum penitentiae inteligamus sive usum considere
mus n. minus recepta e. confessio apud grecos quam apud la
tinos ut post Ireneum lib. 1. cp. 9. et lib. 3. cp. 4.
et allios patres a se laudatos notat Velarminius d.
lib. 3. cp. 6. ~

Quare dificultas superest ubi nam 48
Xpus hoc sacramentum instituerit: sed ex duplici
autoritate Tridentini nobis hic soluitur et utraque
cauetur institutum fuisse post Xpi resurrectionem Iuanis
cp. 20. quando discipulis dixit accipite expiritum sanctum
quorum remiseritis pecata remittuntur eis quorum retin
ueritis retenta sunt ut aperte definit Tridentinum
d. cp. 1. sessionis 14. Vss. Dominus et canone 3. eius
dem sessionis fuit quod promissum Mathei cp. 16. ubi Petro
aloquens Xpus ait quod cunque solueris super terram
erit solutum et in celo: et fuit publicatum per Iaco
bum d. cp. 5. ibi confitemini alterutrum pecata ves
tra quae doctrina omnium catholicorum patrum iuditio
concorditer admisa e. Anbiosius lib. 1. de penitentia cp.
7. et in cp. ult. Lucae Crisostomus Omilia de pro
ditione Iudae Damascenus lib. 4. cp. 14 Castro de
heresibus Vuo sacerdotium heresi 1. Turre cremata
lib. 2. sume cp. 77. Velarminius d. lib. 3. de penit.
cp. 2. Turianus in anotationibus ad Clementem
lib. 6 constitutionum apostolicarum cp. 12. Henriquez.
lib. 4. summae cp. 2. cum notatis litera. D. Suarez.
d. sect. 3. n. 9. Cuniga lib. 3. de vera religione cp.
17: Unde frustra tentat Calvinus illijs Vuis accipi

te

accipite spiritum sanctum &c. legatis tantum apostolis dari ut orbi terrarum de peccatorum remiss. testimonium redderent hoc enim est detorquere in stranum sensum vim illorum ut ait Tridentinum d. canone 3. in fine. Et notant Bega lib. 13. in Tridentinum cap. 14. Cuniga d. cap. 17. q.a potestas predicandi evangelium data fuit martij cap. 6. his vnis predicate evangelium que longe diferunt ab illijs quorum remiseritis peccata &c: Et qa clausula illa quorum retinueritis retenta sunt. n. pot aliquo modo conuenire predicationi evangelij sed ostendi iudiciariam potestatem quæ in hoc sacramento exercetur.

49 Oportet nunc partes huius sacramenti exponere ut simul appareat signo sensiuili confici et certa materia forma et ministerio consecrari q. in omnibus sacramentis exigit Eugenius 4us. post dictam instructionem armenorum §. 5. constat autem certa materia forma et ministerio sacramentum penit. Eugenius 4us. sup.a §. 4um sacramentum Tridentinum d. sesione 14. cap. 2. Unde male Scotus in 4.o dist. 14. q.e 4. omnem vim sacramenti in absolut. et forma constituit deterius q. Soto d. dist. 14 q.e 1. art.o 1. totam exentiam sacramenti penitentiæ in materia consistere docet formam autem adijcere in plementum: nam ut rectius censet Suarez. sup.a disput. 18. sect. 1. n.o 3. utroque simul constat ita ut materia forma et ministerium exentialiter conficiant sacramentum et quolibet deficiente nihil agatur sed de horum singulis est separatim dispiciendum

Atq. f.

DE MATERIA SACRAMENTI PENITENTIÆ

Materia huius sacramenti duplex ē. allia remota allia proxima ut acnoscunt Enriques d. lib. 4. cp. 9. & 10. Ochagauia d. tractatu 1. q. 3: proxima ē. illa in quarū cadit immediatę absolutio remota ē. illa supra quā n. cadit immediatę forma sd ex qua ɔstat materia proxima Vnde in penitentia materia remota sunt Pecata materia proxima actus Penitent.ᵉ ut idē dd. notant ea autē pecata inteligimus ēe materiā huius sacramenti quę sunt actualia nā originale pecatū ad sacramentū penitentię n. pertinet idē q dicendū ē. de allijs pecatis ante Vaptismū admisis nā hec omnia tolunta per Vaptismū: et licet effectus gratię vaptismalis alliq.ᵈ impediatr intrueniente obicę in suscept.ᵉ vaptismi V. id tolatr per sacramentū Penitentię at originale pecatū & allia actualia ante Vaptismū commissa & euacuantr Vi Vaptismi sublato tantū per Penitentiā obicę hoc ē pecato indicnę susceptionis Vaptismi ut nunquā illa pecata pertineant ad materiā huius sacramenti Henriquez d. cp 9 n.º 2 (22222222) ubi recte notat pecata ian ɔmisa a Deo q ɔfesionē facit ēe materiā sacramenti q.ᵃ pecata alliena aut

perpetrata n. sunt materia illius cum autem peca
ta actualia quedam simul capitalia seu mortalia
allia veniallia ut notari solet in cap. decoti
dianis 20 de penit.ª dist.ª 3. dicendum e. x.ª supe
riorem doctrinam omnia quidem esse materiam sacramen
ti sub hac dist.ª ut peccata mortalia sint materia
necesaria quia omnino subijci debent sacramento
penitentiae nec sine illo tolli pose. Veniallia
autem peccata n. sunt materia necesaria sed vo Vide
luntaria ut remitti possint allijs modis de qq. in
d. cap. decotidianis ita Henriques et Ochaga
uia supp.ª

§ 2 Proxima materia e. quam quasi
materiam apelant Eugenius 4us d cap. quartum
sacramentum concilium tridentinum dicta sesione 14. cap. 3.
hoc nomine in predictis decretis nuncupata quia differt
a materia alliorum sacramentorum que sensibilis cor
porea et tangibilis e. hec autem corporea et tangi
bilis n. e. sed tantum percipitur sensu auditus vere
tn. et proprie habet rationem materiae circa eius
necesariam aplicationem sicut in allijs sacramentis
ut aduertit Suarez d. disput.ª 18. sesione 1. n.º 4.
hanc e. durandus in 4.º dist.ª 16. q.ª 1.ª in sola con
fesione consignat nam hanc in quid signo exteriori
percipi contritio n. nullo modo detegitur nec
manifestatur et satisfactio similiter dicit materiam
sacramenti n. esse cum sine illa et iusta et efectus sa
cramenti consistant idemque sentit Graviel in 4. d. dist.ª

dist. 14. q. 2. Marsilius q. 10. art. 1. sed omnino tenendum est huius quasi materiæ sacramenti Penit. tres esse actus quos ex institut. Xpi homines per agere debere ut veniam consequantur constanti ecclesiæ tradit. ab antiquis temporibus receptum est. videlicet contricionem confessionem et satisfactionem d. cap. 3. tridentini cui junge caput quartum caput quintum et caput 8. eiusdem sesionis lugenium d. cap. quartum sacramentum dibus Thomas d. 3. p. q. 84. art. 2. Dibus Antoninus 3. p. sume tit. 14. cap. 17. cum aduetis a Suarez d. disput. 8. sesione 3. n. 3. stant quod huius doctrinæ vestigia in cap. perfecta 40 de penit. dist. 1. cap. perfecta 8. de penitentia dist. 3. —

etiam

52

Primus actus id est contricio tunc consumatur cum homo dolorem sumit pro peccatis et penam delet cum eorum detestat. et proposito iterum non committendi propter valde dilectum cum sacramenti voto et fiducia diuinæ misericordiæ ut prefinit et explicat tridentinum d. sesione 14 cap. 4. Unde his requisitis constat perfecta contritio: 1. ut vere quis doleat de commissis et animo fungatur nec solum resipiscat ~~et animo fungatur~~ emendetur sed anteacte vitæ penam substineat cap. 1. cap. penitentia 4. cap. si apostolus 5. cum allijs de penitentia dist. 3. tridentino d. cap. 4. tum declarat igitur et canone 5. eiusdem sesionis 14. quæ adiungenda sunt notata a nobis supra n. 3. et 4. 2o. ut fiat detestatio peccati supra omne

omne male ex se. n. pecatu e omniu malorum orriuilius
ut notat Anselmus in lib. de similitudine cp. 190.
His tuis si hinc pecati pudorem et iline cernerent im
ferni hororem et uni eorum necess.o hauerent inmergi
potius me ingerenam inmergeremt quam pecatum imme
immiterent malem. n. a pecato purus infernum intra
re quam pecati sorde polutus celorum regna tenere Unde
ut contraria contrarijs expulgentur oportet ut pecatum abo
minetur sup.a omne detestauile quod recte explicat Sua
rez sup.a disput.e 4. sect.e 9. per totam 2.m 3. desideratur
ut adsit propositum iterum n. pecandi nam cum penit.a
oro desideret vitae emendatam oportet necess.o ut pecata
iterum n. omittantur d. cp. 1.o et sequentibus de penit.a
dist.e 3. quod cum in futurum caueri n. posint propter
humanam fragilitatem debuit tn caueri eo modo quo
pst videlicet mediante proposito iterum n. pecandi Unde
sepius concilia et Patres docent propositum hoc adstrictum
pertinere videlicet Eugenius 4.us sup.a Tridentinum d.
cp. 4.o Gregorius lib. 9. Registri epistola 39. et hu
milia 34. in euangelio Ambrosius lib. 2. de penit.a
cp. 5. Isidorus lib. 2. de summo vono cp. 16. Agusti
nus sermone 66. de tempore D. Thomas 3. p.te q.e 86.
art.o 2. cum relatis a Suarez sup.a disput.e 4. sessio
ne 3. Velarminus lib. 2. de penit.a cp. 6. et 7.
in hoc dificultas manet am hoc propositum deb
eat ee formale et spresum f. suficiat virtuale
nam Patres diuersimode locuntur Caietanus ~~lib.~~ tomo
1.o opusculorum tractatu 4. q.e 2. Soto in 4.o distinct.e

Vonilla

Depenitentia

dist. 15. q. 1. art. 2. & dist. 17. q. 1. art. & 2.
Belarminius in d. cp. 6. in ea sunt ss. ut exigunt
formale propositum sicq accipientes necessitatem propositi,
melioris vitae a concilijs & patribus desideratam & eandem
doctrinam tradentes circa requisitum detestationis pecati de
quo supra scilicet deueat esse formalis detestatio quam
etiam sequitur Suarez d. disput. 4. sesione 3. n. 3. adijcien-
ns hanc doctrinam bene predicandam quoniam est securior
sed nihil ominus allij dd. opinantur ad contritionem sufficere virtu-
ale propositum quod includi opinantur in efficaci & perfe-
cta detestatione sic maior & Almainus in 4. d. dist.
14. q. 1. Vega lib. 13 in tridentinum cp. 21. Medina
in C. de penitentia tractatu 1. q. 3 Petrus Soto.
lectione 17. de penitentia Nauaro in manuali cp.
1. n. 15. id q confirmant ex cp. 12. libri 2. regum
ubi Nuis istis pecaui domino pecatum dauid remisum
est quod factum refertur in cp. si pecatum 82. de penit.a
dist. 1. sed nos priorem sententiam ut saniorem prouamus exis-
timantes tamen pose virtuale propositum ad iustitiam
obtinendam aliquando prodesse si includatur in acto per-
fectissimo detestationis pecati. Si homo ita detestetur pe-
catum ut est detestandum ad Dei dilectionem consequendam
& pecatorum remissionem quam sententiam sequitur Suarez supra &
scripture autoritatem d. cp. 12. libri 2. regum sic ex-
ponimus cum Velarminio d. cp. 7. ut quamuis Nuis
nihil aliud expresserit Dauid. nisi pecaui domino
intus tamen omnia allia presenserit quae veram
conficiunt contritionem videlicet delicti detestationem & pro

propositum emendationis vitæ: 4° desideratur ut
hec omnia fiant ob causam dilectionis Dei ita ut
procedat dolor ex amore filiali n. ex timore ~~[illegible]~~
aut ex allio principio D. Thomas d. 3. p.te q. 85.
art.° 5. & 6. q. 86. art.° 3. Vega in tridenti
num lib. 6. cap. 30. & lib. 13. cap. 22 ex sequentibus
cum allijs relatis a Suarez d. disput. 4. sect. 2.
n.° 2. id q sentit Tridentinus cap. 4. cum docet actu ca
ritatis perfici contritionem & ea rat. comprouatur qa contricio
tendit ad remissionem pecati quæ haueri. n. pst nisi
homo restituatur in amicicia Dei & eleuetur ad statum
gratiæ & charitatis Unde consequens e. ut hec dispos.
n. consumetur sine v.a dilect. Dei nam sine illa homo re
conciliari. n. pst cap. charitas. 5. cap. ut cognouerunt
39. §. 1.° de penit.a dist. 2. cap. fin. de penit.a dist. 3.
deuet q hec dilectio ee formalis Suarez d sesione. 2 n.°
8. aliq.do tn includi poterit virtualiter in detestat. per
fecta pecati ut idem Suarez explicat & resoluit n.° 9: imo
tanta e. virtus & eficatia perfecte dilectionis Dei ut
hec formalis & expsa includat in se omnes allias p.tes
contritionis & ad salutem suficiat Adrianus quodlibeto 7.
q. 4. Caietanus ad 3.m p.tem D. Thomæ q. 87. art.° 1.° Su
arez sup.a disput. 9. sect. 1.a n.° 9. Velarminus tt.° 4
lib. 2. de iustificat. n.° 16. vss. Tertius effectus nam
cum eadem eficatia tribuatur aliquis partibus atricionis
includant in se actum caritatis n. deuet minor virtus
tribui dilectioni Dei: respectu alliorum actuum imo tanto
~~magis~~ ioris eficatiæ ee deuet quo scripture autoritatibus

amplius commendatur Vtus caritatis mutuę retributionis
premijs Joanis. cp. 14. ibi q diligit diligetur Et 1ª epis
tola cp. 4º. Et 1ª Petri cp. 4º. conducunt etiam obtima Vua
d. Bernardi epistola. 170. ibi nemo se amare difidat
si iam amat neq. n. Redomari Vigeuit eum q nos
amat neq dum amantes ≈ 5º. requiritur ut subsit etiam
votum Et desiderium suscipiendi sacramentum Et fiducia
haueatur diuine misericordię consequende ut est decisum
in eodem decreto concilij Tridentini qua propter licet
Judas dolorem hauuerit pecati prodixionis Et eum ma
nifestauerit Vuis illijs pecaui ut constat Matheo cp.
27. nihil ominus penitentiam non egit nec fuit consecutus re
misionem imo pecatum ausit qa non habuit fiduciam diuine
misericordię sed desperationem cp. Judas. 36. cp. nihil 38.
cp. sceleratur 39. de penit.ª dist.ª 3. nemo n. Vene agit
penitentiam nisi q desperauerit indulgentiam cp. nemo. 50.
de penit.ª dist.ª 1. —

Sed quamuis ad perfectam contritionem hec om 53.
nia quę nuper recensuimus concurrere deueant ut per
contricionem pecata dimittantur Et ut sit fructuosius sacra
mentum penit.ª nihil ominus tn. est Et allia contritio
imperfecta quę atritio apelatur quę iunta sacram.to
eius Vtutę prodest etiam ad iustificatum impij d. cp. 4º.
Tridentinij Vsus illam v. Et canone. 5. eiusdem sesionis 14.
Vnde hec meritoria inteligitur in cp. quamobrem. 68.
de penit.ª dist.ª 1. cp. sicut Acab. 29. cp. sicut ait
30. de penit.ª dist.ª 3. quę sententia induuitabilis est magis
me post dictam concilij tridentinij definitum solum q

oponi ei vr. scilicet principium eiusdem capitis 4.i cum dicit contritionem fuisse omni tempore necessariam ad impetrandam veniam pecatorum n. n. vr. hoc intrinsece convenire ut contritio sit necessaria et ut ad eandem rem proficiat etiam atritio utrumque vero eodem decreto contineatur: et autem sic explicandum ut sit necessaria contritio omni tempore ad remissionem pecatorum sed atritio coniunta sacramento quasi sigilata merito Xpi elebatur moraliter ut sit sufficiens gratiae dispositio ut explicat Henriquez lib. 4.o summae cap. 17. n.o 4. unde hec est exceptio quedam regule illius quae pro materia sacramenti desiderat contritionem nam est sic accipienda nisi saltem habeat homo perfectam atritionem quae licet sola non sufficiat ad ~~[illegible]~~ reconciliationem vi sacramenti cui iungitur omnino prodest.

54 Debuit autem definiri ut perfecta atritio quae sola non iustificat hominem coniunta actionis sacramenti idonea esset quia allias dignitati sacramenti penit.e multum detraheretur nisi posset hominem iustum efficere eo etiam casu quo per contritionem perfectam non dum est iustificatus: cum n. contrit.e pecata remissa sunt opus non est sacramento reipsa suscepto ut homo gratiam consecuatur licet sit necessarium ut pleniorem et efficatiorem gratiam obtineat unde ut sacramentum penit.e institutum ex multiplici misericordia Dei ut fragilitati humanae subveniatur cap. multiplex 49. de penit.a dist. 1.a alliquem spetialem effectum obtineat circa iustificationem oportet ut alliquando eius virtute

remitatur peccatum quod non dum est sublatum quod tunc evenit
quando sola atritio precesit nam allias si contritio omnino
esset necessaria non haveret sacramentum vim expelendi
culpam sed tantum declarandi illam remisam
et absolveret solum ab obligatione confitendi ut vere
exornat et ostendit Suarez supra disput. 20. sect.
1. n. 11. et 12.

Dificilior est controversia quomodo effectus 55
iste iustificationis tribuatur actui atritionis etiam si iun
gatur sacramento: nam atritio supponit defecisse veram cha
ricatem qua homo a peccato discedit et ad Deum convertitur
unde cum per peccatum plus diligat creaturam quam Deum
donec animum mutet et convertat in Deum eius gratiam
et amicitiam consequi non possit et per consequens nec iustifi
catur nec veniam peccatorum adipiscitur: ob quam dificul
tatem articulum istum varie explicant patres et DD.
scolastici nam multi sentiunt verum et perfectum
motum contritionis esse necessarium ad iustificationem: ut potes
tas clavium quam exercet sacerdos ad remisionem culpe
non extendatur hanc opinionem devet magister sentenciarum
in 4. dist. 18. et ibi D. Bonaventura art. 2. q. 1.
Licardus de sancto Victore tractatu de epotestate ligan
di et solvendi cap. 12. et allij relati a Suarez supra
disput. 20. sectione 1. n. 3. immitentes fundamento
nuper adducto allij suponentes contritionem esse nece
sariam ex D. decreto tridentini dicunt homines
iustificari per atritionem coniunctam sacramento non
quidem manente in illis sola atritione sed per

perficiente sacramento actu illu et eficiente ut homo ex atrito fiat contritus ita Henricus quodlibeto 1.° q. 32. Caietanus ad 3. p.te diui Thome q. 84. Adrianus q. 1. de penitentia art.° 2. in fine Petrus Soto lectione 8. de confesione = allij eodem principio retento ut sit necesaria contritio ita supleri eam censet si homo credens se ee contritum solu haueat atritione nu propter hanc Vonu fidem impletum dicunt preceptu necesarie contritionis et iustificari mediante atritione manente atrit.e dicta Vigtoria in relat.e de potestate eccle q. 2. Soto lib. 2. de natura et gracia cp. 15. et in 4.° dist. 18. q. 3. art.° 2. in fin. Ledesma 2. p.te quarti q. 20 art.° 1. Vega lib. 13 in Tridentinu cp. 34.° ad terciu obiectionu Cordoua lib. 1. questionu teologicaru q. 2. opinione 3. et 4. ubi sentit idem dicendu si contritio pretermisa sit ignorantia inuincibilis iuris aut facti. =

56 Qq sententijs pretermisis dicendu e. hoc sacramentu conferre gratia homini contricto immediate et absq mutat.e intrinseca seu perfectione interioris doloris tu de atritio manens. intrinsice e. sufficiens dispositio pro x.a ad huius sacram.ti effectum: quo casu solum dicitur homo fieri contrictus per informationu gratie habitualis et in hoc sensu sententia concilij tridentini de qua s.a exponit Suarez supra n.° 13. ea q.ratione innituntur textus in cp. prescripta 12. et in cp. acnouimus 13. 26. q. 6. tu

dicunt reos ee animarum presuiteros q penitentiam mo
rientibus denegant qa cum ministrato sacramento penit.
eos iustos efficiant per informatam gratiae habitua
lis etiam si actus perfectos contritionis non egerint cu
ius damni rei sunt presuiteri q administrare sa
cramenta detrectam xa quam exponendi ratam dicendum
e falso inniti fundamento eos q docent actum contri
tionis omnino necesarium ee ad efficatiam sacramenti.
f. uere contritionis f. informatae per penitentiam nam
potius tenendum e q quanuis illum exercere fructuo
sius eet non tn. e necesarium cum nullo precepto factum
inueniatur illud etiam eidem traditioni congruit ut nec sit
necese actum contritionis exercere conarit cum sufi
ciet intendere ad actum atritionis = Unde nec reipsa
nec etiam voto exigitur actus contritionis sd sufficiet habe
re atritionem ut hec sacramento iunta sufitiat ad actus
iustificatam Unde ad excusationem contritionis bona fi
des ~~ad~~ ignorantia inuinciuilis non e necessa
hec omnia resoluit Suarez d. sesione 1. n. 19. et
20. =

Restat nunc discusio illa quae nam ¶ 7.
informent actum atritionis quae iunta sacramen
to ad iustificationem = Et idem dicendum dolorem et de
testationem ~~aliquam~~ intruenire oro deuere de hoc
Pecatis
n. certe constat ex d. cap. quam obrem 68. de penit.
dist. 1. d. cap. Acab. de penit. dist. 3. d. cap. 4. Tri
dentino sesione 14. sicut etiam et illud certum e. quod
deuet haueri dolor iste sub alliqua ratione supra na

naturali et honesta ut resoluit Suarez d. disput.
20. sectione 2. in principio = in quo requisito illud
in primis ostinetur ut adsit verus dolor quare si hic
deficiat propter ignorantiam confitentis aut quia intelligat
vona fide hunc dolorem habere non sufficiat ad sacramen
ti effectum consequendum quia cum re ipsa deueat intrauenire
verus actus contritionis aut atritionis ex d. cap. 4. Tri
dentini et decreto Eugenij de quo supra actus exis
timatus non deuet sufficere ut non sit verus actus.
Suarez d. sectione 2. n. 3. Unde discedendum est a sentem
tia Cani qui relatione de penitentia p.te 5. hunc exis
timatum dolorem ad effectum sacramenti sufficere docebat
2. desideratur ut hic dolor procedat ex motiuo sup
naturali veluti metu penarum gemme aut turpi
tudinis pecati d. cap. 4. Tridentini Unde non sufficiet
motibus temporale Suarez d. disput. 20. sectione 2.
n. 7. ubi recte aduertit n. 6. cauendum a ss. Soti in
4. dist. 18. q. 3. art. 3. dicentis sufficere ad effectum
atritionis ut eliceatur solis viribus naturæ et motiuo
naturali quæ doctrina aperte falsa est quia nullo modo
possit homo fieri iustus solis viribus naturalibus
Tridentino sesione 14. canone 3. concilio arausicano
2. canone 5. et 8. quapropter atritio quæ ad ius
tificationem ordinatur haueri etiam deuet motiuo sup
naturali = 3. ut homo haueat integram atritionem
omnium pecatorium coram memoriam tenet quia cum nu
llum pecatum non posit sine allio dimiti deuet homo
omnium pecatorum simul penitere

~. Ex qq. seqtr inprouauilē ee ssm sil 48
uestri in suma Vuo ofesio 2. q. 21. qd censuit
solā volumtatē ofitendi et recipiendi sacramentū
penitentiē sufficere pro actu atritionis aut ctriti
onis etiā si spetialē motū atritionis aut ctritionis
n̄ obtineat q ofitetr dūmodo n̄ haueat actū nullū
quo formalitr aut vtualitr peccato adhereat hec
n. doctrina inprouauilis ē. Et ut ait Suarez d. dis
put. 20. sectione 1. n. 1. hoc tempore ē. etiā temeraria
nā ocilium tridentinū d. cp. 4. aperte docet nunquā
tenuisse ecclā sacramentū penit. oferre gratiā sine
propio motu penitentis alliud n. ē. hauere motum
atritionis aut ctritionis alliud v. hauere volumta
tē suscipiendi sacramentū utrunq̄ tn. nece sariū
ee ostantr tenendū ē. ~

~ Secundus actus pertinens ad quasi 59
materiā penit. est confesio eius discusionē nunc omiti
mus nā spetialē huius rei ~~eius~~ retractationē policimus

~ 3. actus ē. satisfactio ut ait 60
de satisfact. tridentinū d. cp. 4. et spetialitr cp. 8. eiusdē sessio
nis. 14. et canone 14. qq. decretis continetr ut
omnino sit neusaria satisfactio quē nihil alliud
q. deū ē. quā actio per quā quid Deū ofendit tantū facit
quantū satis ē. ad iniuriā conpensandā unde a
restitut. difert quod hec tollit damnū reipsa ila
tū. f. uti iniustitiā hec v. satisfactio conpensat
iniuriā factā persone quāuis nullū illi damnū
subsecutū sit ut post iure cremata in cp. n. sufficit

~~sic~~ 33. d. penit.ª dist.ª 1. tradunt Velax. lib 5 de penit.ª cp. 1. Suarez suª disputat.ª 87. n. 1.

Ex quo magnima ĵ superiorq resolutq docent difficultatem cq opera satisfactoria ab homine facta, limitatq valorq teneãt sive inspecta persona aquafiant sive inspecta qualitate ipsorq operq n. Ex cq alijs Deo satisfieri posse ad totlq offensq infiniti valoris quq ex peccato orta fuit Q proqua satisfaciendq é quq difficultas ex eo præcipue augetur q Xpus Ex ingore iustitiq abundantissime pro omnibus peccatis satisfecit ut ait Tridentinq d. cp. 2. aut q. Dicendq é. Xpi satisfactionem imperfectam ee aut ~~sic~~ alterius hominis satisfactionem non necessariam ∿∿∿∿∿∿∿∿∿∿∿∿∿∿∿∿∿∿∿∿ qq argumentis satisfactionis necessitatq nec, n. Q utilitatq aborent hæretici quæ refferunt Ferdinandus lib. 4. hæreticarq fabularq Suarez d. disput.ª 87. sectione. 2. Q specialius Velax minius. d. lib. 4. d. penit.ª cp. 7.

Q pro Gaius oroceasq perfecta cognitione é. in primis advertendq duobus modis fieri offensatq damni aut iniuriq Primo equalitatq cq tantq reddita quantq debeta ut si deq decem Q totidq sibi auas aut si iniuriq infexas Q actq postea configeas quo plenarie pro illa satisfatias. 2º sit restitutio aut satisfactio imperfecta Q inequalitatq cq reddita n. quantq debeta sed quantq ex voluntate Q pactione creditoris satis é. quq satisfactio quo ad effectq liberationis pro ea soluta solutæ cadere. 3 Q. é. advertendq Xpq plenissime pro peccatis omniq

hominum fecisse satis n. sic tn. ut inanem et efficacem relinqueret satisfactionem nram sd. eam adhuc desiderauit ita ut nisi mediante Baptismo et martirio n. satisfaciant plenarie homines sd quamuis sint gratie restituti et eterna pena propecatis deuita commutetur in temporalem deuent adhuc penalia opera exiuere ut hec temporalis aboleatur d. cp. n. sufficit 63. d. penit.a dist. 1. dictis decretis Tridentinum nam Xpus tanquam uniuersalis cau satisfecit ipse tn suam satisfactionem et merita hominibus comunicat mediantibus eorum actibus aut per sacramenta ut explicant Henriquez sup.a lib. 5. lp 18. Velarminius d. lib. 4. cp. 1 quo in sensu penalibus operibus in scriptura et aput patres Vtus satisfaciendi propecatis tribuitur Isaie cp. 1. Lecegelis cp. 28. et 33. Joelis cp. 2. aput Ambrosium ad Vginem lapsam cp. 8. Xsasthomum homilia 10. in Matheum et multa decreta quae extant in hac dist. 1. d. penit.a Vnde magna descendit diferentia inter satisfactionem Xpi et sastisfactionem hominum quod illa habuit ex se infinitum valorem et ideo ex rigore iustitie satisfecit at v. homines satisfaciunt ex merito Xpi ab illo n. ofertur Patri et per illum aceptatur Tridentino d. cp. 8. Vss accedit et ideo ut sit aceptauilis efficitur vi promisionis Dei q. contentus flagelis huius seculi patitur homines conpensare penas in allio seculo luendas Tridentino d. sesione 14. cp. 9. Suarez d. disputat. 37. sectione 8. n.o 4.

115 Bonilla

Ex his soluuntur argª ꝯª utilitatẽ satis + necesitatẽ et utilitatẽ
factionis ab hereticis ponderata cũ ꝯstet eã ẽe necesariã
et utilẽ n. solũ q̃ ꝯmendatur in scriptura et doctri
na patruũ sd q̃ per satisfactionẽ ꝯpensatur pena de
uita pecatis ẽtẽ per penitentiã dimisis nã ut ait
Tridentinũ d. cp. 8. ipsa iustitiæ ratio postulabat
ut q̃ iniurij in spiritũ sanctũ gratiã Vaptismo sus
ceptã amiserunt alitr restituantur quã q̃ ante Vap
tismũ per ignorantiã deliquerunt = Hauet q̃ vim
hec satisfactio n. tã ex merito proprio quã ratio
nis Xpi q̃ satisfact. mediante meritũ suũ homi
nibus communicat et ex promisione Dei in satis
factẽ quãuis valoris finiti aceptat ut sit eficax
ad conpensandã penã pecatis deuitã.

63 Sd ẽẽtẽ allias ob causas utilis
et necesaria satisfactio utilis qdẽ q̃ per opera pena
lia ~~per~~ quæ exiuetur homines magnopere a pecato reuo
cantur cautiores et vigilantiores in futurũ eficiun
tur et vitiosos hauitus male viuendo conparatos contra
rijs ꝯtutũ actionibꝫ tolunt ut ait Tridentinũ d. cp.
8. Vss. procul dubio et nulla allia via adipis
ci possunt in hac vita ꝯdonationẽ pene pecatis de
uite nisi mediantibus ꝑdictis operibus Suarez d.
disput. 37. sect. 10. n. 4. = necessª ẽtẽ ẽ satis
factio q̃ ẽ pars sacramenti penitentiæ d. cp.
3. Tridentini et d. ~~cp~~ decreto Lugenij et ideo
a primordis eectẽ fuit receptũ ut ꝯfitentibus inpo
natur per confesores penitentia aliqua pro sa
tisfactione.

pecatorum contilio cauilonense 1. cp. 8. cauilonensi 2. cp. 49. Moglutino 1. cp. 32. cp. deus 78. de penitentia distintione prima cp. omnis de penitentiis et remissionibus duplici rat. 1. quia hoc sacramentum fertur per modum iuditij ad iudicem autem espectat aliquando totam penam remiteret frequentius tamen equitate seruata delictum vindicat. et penam inponit: 2. quia est etiam medicina hoc sacramentum ideo in eo non solum intenditur vindicta sed etiam penitentis correctio. et ea ratione inponi debet satisfactio quae sit penitentia medicinalis. et acommodata ad preserbandum a similibus delictis.

Dificile tamen est ~~casu~~ inuestigare qualiter satisfactio sit pars sacramenti penitentiae an sit pars esentialis sine qua sacramentum non consecratur. vel solum pars integralis: qua in re. tamen alij uarie senserit dicendum est non esse partem exentialem quia etiam ante satisfactionem obtinet quis efectum gratiae reconciliationis nec dirigitur satisfactio ad remissionem culpe sed potius ad remissionem pene culpa iam sublata ut docent Soto in 4. dist. 17. q. 1. artt. 3. Cano in relect. de penit. p. 5. Suarez supra disput. 38. sectione 1. n. 3. et aliquando sine penitentiae inpositione inpendi absolutio possit. et efectus plenus gratiae obtinetur videlicet cum tancta contritionis signa exiguit penitens ut confessor iudicet eum plene satisfecisse aut cum morti proximus est. et est inposiuile actu aliquo satisfacere quia in casibus posse absolutionem concedi sine satisfact. et penit.

inposit. tenent Caietanus tomo. 1. opusculorum q. 2. art.º 2. Nauaro in manuali cp. 26. n.º 20. Suarez d. disput. 38. sessione 4. n.º 4. Et contrarium enixe defendat Ricardus in 4. dist. 18. art.º 2. q. 2 ad Primum. Sed tn. e. pars integralis q.ª tenetur confessor inponere satisfactionem ad pene remissionem ex decreto contilij tridentini in d. cp. 8. Et ex d. cp. omnes que sacramentalis satisfactio maioris eficatie e. quam omnis allia satisfactio extra sacramentum facta. Et ideo competit ei spetialis satisfaciendi vix ex opere operato ut multis prouat Suarez d. disput. 38. sect. 1. n.º 2. quam obtineuit n. solum cui spetiales et expresos satisfaciendi modus iniuntus fuerit sed is etiam cuius arbitrio relinquitur satisfactio nam que pro aduitrij execut. fuerit inteligenter iniunta per confessorem ad eum effectum Suarez d. disput. 38. sect. 3. n.º 3. Et gratiam satisfactionis consequitur homo ui absolutionis que perficit sacramentum tunc cum opus penale fuerit consumatum quare nec sufficiet iniuntam esse penitentiam nisi impleatur opus nec opus consumari satis erit nisi etiam apolutio fuerit a sacerdote concesa ut opera ista satisfaciat pro pena pecatorum ut recte ostendit Suarez d. disput. 38. sect. 2. n.º 4. Et 5. ubi n.º 6. docte aduertit in prouaui lem esse sententiam glte Vuo sacerdotis in cp. mensuram 86. d. penitentia dist. 1. que docuit quoliuet opere penali iniunto per penitentiam doli reatum integre pene peccatis deuite nam Vr. congruentius tunc doli et conpensari omnem pene obligationem quando satisfactio fit

per opera proporcionata peccatis ideo n. sacri canones mensuram penitentiæ arbitrio confesorum reliquerunt et allijs operibus maiorem allijs minorem eficatiam satisfaciendi competere docet ut constat ex d. cp. mensuram cp. medicamentum 77. d. penitentia dist. 1. et concilium Tridentinum d. sesione 14. cp. 2. id aperte monstrat tum dicit reatum penæ n. tolli sine magnis nris fletibus et lauoribus ibi n. satis ostendit n. esse equalem eficatiam cuiuslibet actus penalis sed modo et proportione obseruata compensandam penam qua propter in concilio moglutino 2. cp. 31. et in d. cp. 8. Tridentinij Vss. debent q. præcipitur sacerdotibus ut pro qualitate criminum et penitentium facultate salutares satisfactiones inponant.

Ex qua doctrina infertur 1. resolutio dubij 65
an cro teneatur penitens penitentiam iniunctam acceptare et aceptatam implere in qua q. Scotus in 4. dist. 18. q. 1. art. 1. Siluestr. Vuo confesio q. 25. nauaro in manuali cp. 26. n. 20. Ostiensis et panormitanus in cp. significauit d. penitentis et remisionibus docent n. teneri ad aceptandum sed si aceptet teneri ad implendam penitentiam l. manuel Rodriges in splicat. Bule fundam.to 1. n. 1. et in aditionibus in prohemio absolute tenet posse recusari aceptationem et remiti satisfactionem ad alliam vitam Caietanus tomo 1. opusculorum tractatu 6. q. 2. ad secundum negat teneri ad aceptandum et ad implendum quia aceptatio sponte facta n. e. maioris eficatiæ quale eet simplex propositum satisfaciendi

nec n. habet vim voti aut promissionis ∴ sed omnes sen
tentijs p.tr misis tenendus e. teneri penitentes accepta
re penitentiæ et satisfactionis modum sibi impositum
q.a cum velit suscipere sacramentum penitent.e sub
ijcitur ad ea omnia exequenda qq. consecratur sacramentum
et per consequens ad sustinendam satisfactionem que e. pa
rs integralis sacramenti ut p.digsimus et cum sit
concesa confesoribus facultas imponendi peniten
tias salutares pro suo arbitrio n. minus intelligi
i. debet præceptum sacramentum suscipientibus ut
eas aceptent n. n. exerceretur plene modus iuditij
si absq. implementi necesitate penitentias imponer
ent quo arg.o hanc ss.am defendunt Soto in 4. dist.
20. q. 2. art.o 2. Petrus Soto lect. 2. de satisfactione
Cano in relect. de penit.a p.te 5. Magister sententiarum
in 4.o dist. 16. et 18. et cum multis scolasticis
Suarez d. disput. 38. sect. 7. n.o 2. nec longe ab-
est ab hac doctrina Thus in d. cap. multiplex et d. cap.
8. concilij trid: idq. procedit sive penit.a imponatur ante
absolutionem sive post nam utroq. modo imponi peniten
tias posse dum tn. moraliter coniungatur actus abso
lutionis et penitent.e docent gl.s in cap. fin. de cæsi
bus in 6. D. Antoninus 3. p.te sume tt.o 17. cap.
20. §. 1. Navarro in cap. 1. in principio d. penit.a
dist. 6. n.o 35. et ideo utroq. modo imposite penit.e
parendum e. sed si nolit qs + ss.am aceptare graviter peccat + penitentem
q.a hec oblig.o ex genere suo gravis e. ideo ut recte notat
Suarez d. sect. 7. n.o 4. si penitent.a imponatur pp.

peccata mortalia nñ. excusauit ea peccata mortali q̃ ea
excusauerit si imponata ꝑ peccata venialia confitet-
ur peccatꝫ veniale D. adconsequendꝫ sacramentꝫ liuꝛa
ꝫ alliꝫ adire confessoꝛ cui .C. hoc peccatꝫ confitendꝫ ẽ.

Inferta .2. opus penale satisfactoriꝫ ꝑ-
penitentꝫ iniunctꝫ implendꝫ ee abeo q̃ sacramentꝫ seu
capit na ea sit satisfactio actus penitentie conti-net
obligatꝫ personalꝫ D Bonauentura in .4. dist.ª 20.
artt.º 1. q.ª 1. .C. 2. ubi Durandus. q.ª 2. Soto dist.ª 19.
q.ª 2 artt.º 4. Caietanꝫ in summa titꝛo satisfactio
cp. 2. D Antoninus .d. 3. p.te tit. 14. cp. 20 §. 1. .C.
alliꝫ relatis Suarez d. disput.ª 88. sect.ª 3. nñ. 1 que
dclaima uera ẽ. q.ª actus debitus inperatus a confessoꝛ
tinet laboꝛꝫ personalꝫ veluti oratꝫ ieiuniꝫ disciplina
ꝫ si inperata actus in quo alius tanquꝫ mi-
nista accedat D principaliter operata cui penit.ª iniꝫ-
ta fuit veluti elemosina quã penitens concedit alij
distribuendꝫ tunc sine dubio post ꝑ alliꝫ opus satis-
factoriꝫ impleat ideꝫ q dicendꝫ ẽ. si confessoꝛ vellit sa-
tisfieri ꝑ opus penalꝫ laboꝛꝫ personalꝫ continens
ab alio exerciti ut .n. plenꝫ ẽ. arbitrariꝫ eoꝝ circa
modꝫ satisfactionis ideo possunt dare formã ꝑ quã
uere D raro hoc satisfactionꝫ genere utendꝫ ẽ. q.ª nñ.
ẽ in ecclesia usitatꝫ ꝑ nec multꝫ conueniens .C.
ad hoc casus referenda. ẽ. Sñ. Gallidanꝰ in 4. dist.ª
20. q.ª 3. artt.º 1. Siluester titꝛo satisfactio q.ª 3. A
lexandꝛ alensis 4. p.te membꝛo 35. q.ª 4. q obiciunt posse
ꝑ alliꝰ impleri penitꝫ ut procedat. ꝛ. ea alius

Ad materia sacramenti penitentiae

f. cum alius satisfacit tanquam Ministr. f. cum satisfacit ex voluntate et arbitrio confessoris. Huic quoque operi per alium facto competit virtus satisfaciendi non solum ut impleatur praeceptum confessoris sed etiam ut ex opere operato habeat efficaciam compensandi penam debitam ex ea quae diximus n. 64. et ita sentiunt Soto Bonaventura Durandus et Suarez supra relati licet contrarium teneat Ledesma in d. 4. dist. 19. q. 2. artt. 4. ea moto rat. nam cum ad sacramentum desideremur actus penitentis et satisfactio alliena non vr. ad effectum sacramenti satis acommodata sicut non prodest contritio aut confessio alliena: huic tamen dubitationi facile respondetur dicendo Sacramenti partem obtinere debere satisfactionem praedictam nam licet ab alio fiat opus satisfactorium satisfactio tamen ab eo intelligitur fieri cui applicatur nam vr. etiam opus ab ipso fieri cum fiat ex notione illius ut ex Medina tractatu 2. d. penit. q. 84. resolvit et explicat Suarez supra.

Infertur 3. quod cum haec satisfactio sit pars sacramenti penitentiae et ex opere operato meritoria ad compensationem pene pro peccatis debite debet fieri in statu gratiae ut plenum effectum obtineat luitionis pene nam ut impleatur praeceptum sufficit quocumque tempore satisfactum quia confessor solum praecipit opus non autem modum illius similiter etiam prodest satisfactio facta in statum peccati ad integritatem sacramenti Silvestr. Tuo satisfactio 1. q. 7. Soto in d. 4. dist. 19. q. 1. artt. 1. Henriquez lib. 5. summae cap. 20. n. 7. cum relatis litera C. Suarez d. disput. 38. sect. 8. n. 1. Joseph. angles in floribus Theologicis quest.

Vonilla

De materia Sacramenti Penit.

d. satisfact. folio mihi 255: Unde cum D. Thomas in d. 4. dist. 15. q. 1. artt. 3. ad tertium Alexander alepsis 4 p.te q. 75. membro 1. dicunt satisfactionem in statu peccati mortalis factam non prodesse inteligendi sunt ex superiorem doctrinam videlicet quoad utrumque fructum implendi precepti. et soluendi: nam penam non possunt homines luere nisi in statu gratiae ut resolbunt DD. nup. laudati. et merito nam sicut primarius effectus sacramenti qui est gratia non obtinetur ab eo qui in reatu culpae mortalis iacet ita neque est decens ut tribuatur ei effectus secundarius satisfactionis penae tum maxime cum per hanc partem satisfactionis conferatur aumentum gratiae nec non est cur conferatur remissio penae nisi eique proporcionatus ad gloriam et amicus dei ~

Maior dificultas est utrum incipiat habere effectum satisfactio facta in statu peccati post sublatum obicem ita ut recuperetur compensatio penae tunc amissa nam partem negatibam tenent Adrianus q. 2. de satisfact. in solutionibus argumentorum Soto d. dist. 19. q. 1. artt. 5. Ledesma 2. p.te artt. 3. dubio 4. at v. Paludanus in 4. dist. 15. q. 1. artt. 3. D. Antoninus d. cap. 20. § 2. Silvester Uno satisfactio q. 3. distingunt utrum operare linquant alliquem effectum deuilitatis qui duret post statum peccati veluti si ieiunium aut disciplina iniungantur et hoc casu propter effectum qui durat contendunt reuiuiscere virtutem operis aut v. non durat effectus aliquis et tunc dicunt opus extin

gui

De materia Sacramenti Penitentiæ

Et omnino inanefieri, ceterum in hac q. e. potius tenetur reuiuiscere Virtutem operis satisfactorij sublato statu peccati. cum Henriquez. d. lib. 5. cap. 20. n. 7. ubi multos refert litera D. ~~ubi~~. Caietano tomo 1. opusculorum tractatu 6. q. ult. Petro Soto lect. ult. d. satisfact. Nauaro in cap. 1. in principio n. 48. d. penitentia dis. 6. Suarez. d. disput. 38. sect. 8. n. 7: e. q. constituenda diferentia inter opera penalia et satisfactoria facta mediante sacramento: et que fiunt extra Sacramento quod hec posteriora ita desiderant statum gratiæ ad hoc ut satisfaciant quod facta in peccato nunquam reuiuiscunt sed tantum habent Virtutem impetrandi gratiam Dei ut multis contendunt Henriquez. d. cap. 20. n. 8. Suarez supra disput. 37. sect. 2. n. 2. at vero opera facta per sacramentum recuperant sublato obice eficatiam satisfaciendi ratio discriminis ex nullo alio principio pendet nisi ut satisfactioni Xpi. que per sacramentum fit alliquis singularis efectus tribuatur quod non sit communis allijs operibus et sicut sacramentum penitentiæ infamet efectum sortiri solet recedente efictione ex sententia multorum Patrum ita etiam pars sacramenti sed quod digrimus efectum satisfactionis impediri propter reatum peccati donec fictio recedat inteligendum e. quod peccatum mortale commissum fuit ab eo qui satisfactionem facere debet nam propter veniale peccatum quod a gratia Dei hominem non reuocat efectus satisfactionis non suspenditur ut notat Henriquez d. cap. 20. n. 7.

Infertur 4. ex predictis quod sicut penitentia

Vonilla

De materia Sacramenti Penit.

ono acceptanda est. quia satisfactio est pars integralis sacramenti ita etiam implementum illius est necessario non solum ut compensetur pena peccatorum sed etiam ut excusetur peccatum quod committitur eo quod detrahitur pars hec sacramento. Et ouedientia de uita confesori quae doctrina colligitur ex mente Doctorum quos supra retulimus: est vera praeter quam data inposiuilitate implendi praeceptum quia cum nulla sit obligatio inposiuilium regula inposiuilium lib. 6. si subsecuta sit inpenitentia ad penitentiam satisfaciendum si usatur penitens ab ea obligatur. etiam non petita dispensatione est etiam vera predicta doctrina nisi tolatur hec obligatio. Et eo munitur in alliam equalem velud minorem per eundem vel per alium confesorem unde ut constet qualiter tolli aut commutare valeat obseruande sunt sequentes resolutiones —

Prima resolutio est de eo quod penitentem inposuit cui conceditur ut mutare eam valeat alliam equalem iniungendo vel minorem dum tamen id faciat in confesione vel statim post confesionem ex vi eiusdem confesionis vel ut eandem causam agens et iudicans ita ut moraliter videatur idem iuditium quasi reseruata potestate mutationis: idem quod potest efficere ex intervalo si eadem peccata de nuo sibi confiteantur quoniam iterata hec peccatorum confesio de eisdem peccatis permisa est. Et multoties laudauilis Henricus lib. 5. summe cap. 16. sed extra confessionem non potest hanc mutationem facere. Et quando facit. Ex superiores speties predictam commutationem habere debet memoriam peccatorum. Et ob eam rationauilem

Q. materia Sacramenti Penitentiæ

eã efficere Soto in 4. dist. 20. q. 2. artt. 3. Suarez d. disput. 38. sectione 10. n. 4.

Q. resolutio e. de equali ministro

71 cui idem Soto sup. Et Vitoria in suma n. 323. adimunt potestatem commutandi aut dispensandi circa satisfactionem ab allio ministro equali iniunctam quoniam par in parem n. habet imperium l. 4. ff. de receptis arbitris Et quia spetialis huius rei prohibitio vr continere in cap. fin. de penit. dist. 6. sed e. verius quod sicut ab eodem confesore penitentia Et modus satisfactionis mutari pst ita ab allio equali ministro qui iudex competens sit Silvestr. Vuo confesio 1. q. 17. Angelus Vuo confesio 6. n. 4. Et allijs relatis Suarez d. sect. 10. n. 5. Et sequentibus Unde poterit t. equalis satisfactio iniungi t. mitior nam cum liceat penitenti bis aut sepius eadem peccata confiteri n. minus licere debet Ministro aut plurimis ministris qq. sunt manifestata variare circa modum satisfactionis tum precipue cum clavium potestas quam exercent n. tam propter ministros quam pp. penitentes data sit: quare nulla prioribus ministris iniuria fit cum posteriores adeantur n. quidem per modum querele aut apelationis sed ex potestate data a penitentibus ut sepius valeant peccata sua sub ijcere iuditio confesorium. Hinc tollitur fundamentum illud contraria sa. quod par in parem n. habet imperium quia 2us. confesor n. iudicat de satisfactione Et iuditio ab allio facto id de peccatis eidem confesis: alliud quoque

Vonilla

De Materia sacramenti Penitentiae

fundamentum ex d. cp. fin. de penit.a dist. 6. sic ex
ponendum est ut non liceat alliu adire presuiterum qui pe
nitentias corrigat nisi pp. prioris ignorantiam ibi tn
non tractatur de presuitero qui penitentem iniunxit in sacra
mento penit.e sed de presuitero qui publicam indixit pe
nitentiam hec n. cum ad forum externum pertineat non est fa
cile emendanda ab allio ecualem hauente potestatem
ut explicant Soto in 4. dist. 18. q. 4 artt.o 2. S
uarez ad Dictam 3.m p.tem tomo 4. disput. 27. sect.
2. n. 22 in fin.

3.a resolutio est de maiori Ministro 72
in quo idem ius oportet obseruare quod in ministro
equali ut posit audita noba confesione Modum satis
factionis minuere et commutare sed ea rat.e quia
maior ministr. est non pst corrigere et emendare
factum inferioris quia quo ad potestatem ordinis et clauium
quasi in sacramento penit.e exercet omnes equa
les sunt Siluestr. Vuo confesio. 1.o q. 27. Soto in
4. dist. 20. q. 2. artt.o 3. in fin. et allijs relatis Su
arez d. sect. 10. n.o 8. ideo extra confesionem nihil
efficere pst. qd qd contrarium vellent Victoria Ecclesma et
Nauaro sup.a relati pretr quam si superior potestatem haueat
concedendi indulgentiam nam mediantibus indulgentijs
minuere pst obligatam conpensandi penam etiam extra sa
cramentum velud omnem penam si concesserit plenariam
indulgentiam velud p.tem penae si remissam certe partis pe
nitentiarum indultarum concesio contineat x.a eaque post.
D. Thomam Vona Ventura et Durandum quos referunt

notat Silvestr. Tuo indulgentia q. 9. Angelus Tuo indulgentia §. 1. Cordova lib. 5. de indulgencijs q. 3. 9. & 10. Soto in 4. dist. 21. q. 1. artt. 1. perquas tn indulgencias tolitur pars satisfactoria n. v. medicinalis & ideo sicut ille q. prouauilitr credit se absolutum ab omni pena adhuc tenetr penitz iniuntz inpleri q. pro qua pte. medicinalis e. debet exequi preceptum confessoris & ut integram actionem sacramenti conficiat ita etz his cui per indulgentias a superiori concesas dimisa est oblig. penę tenetr actum Virtutis in penit. in peratum exequi ab easdem rationes ut recte notat Suarez de disputat. 10. n. 10.

73. 4. resolutio e. de ministro inferiori in quo controuerti solet utrum modum tolere posit satisfactioni iniunte per superiorem in peccatis reseruatis q. in peccatis n. reseruatis idem ius hauet q. allij ministri ecuales aut maiores 2. cui questioni preuet duuitatz. qq. p. confessz superiori factam cesat reseruatio quare & vr. cesare inpedimentum ut absoluat nouam penitentiam iniungendo sed ea n. obstante dicendum e. inferioribus ministris concesum n. ee ut commutare valeant penitentias a superiori inpositas in peccatis reseruatis tz in allijs n. reseruatis ecualem cum illo haueat iurisdictz. Angelus Tuo confess. 6. n. 4. Silvestr. Tuo confessio 1. q. 27. Tiare exemata in ep. tempora n. 4. 26. q. 7. Cardinalis in clementina ult. de penitentijs & remisionibus quoniam illa peccata reseruata efugiunt iurisdictz posterioris ministri q. illorum

Vonilla

Forma sacramti Penit.

iuditiu reseruatr superiori Vnde similitr eandem iurisdictiõ efugiunt quo ad penã quę illius iudicij ẽ quapp nisi pp iustã causã Vt. uti absentię illius. q̃a absoluere debuit. n. poterit inferior commutare penitẽ tunc autẽ facit commutatẽ Virtute tacite eiusdẽ comisionis. Et. deligationis. Et. tẽ. ad omnẽ commutẽ faciendã sit necesaria caa ad hanc tn Vrgentior exigitr ut n. sit facile hoc genus deligationũ p̃sumptarũ admitendũ —

DEOR[redacted]MA SACRamenti Penitentię

— Inconsecrat. sacramenti penit. duplex forma recepta ẽ. allia necessa ad efectũ sacramti allia n. necessa sd utilis ut cũ maiori reuerentia consecretr: hec ẽ. necessa forma ego absoluo te a peccatis ut post eugeniũ. 4. in d. §. 4um sacramentũ docet trident. d. ssesione 14. cp. 3. in principio reliqua deprecatoria Vua n. sunt ad sacramentũ consecrandũ necessa omiti. tn. n. deuent pp ecclę Vsũ cuius magna ẽ. authoritas nisi in casu necesitatis cui ocurri allitr n. posit nisi prolatis solis Vuis necesarijs ẽ autẽ forma quę perficit actionẽ sacramenti penit. Et. operatr efectũ reconciliationis. Et. infusionis gratię Dei. Et. ideo p hec Vua significatr santificatio quã sua propria. Et. primaria Vtute cofert sacramentũ ad culpã expelendã: nã tẽ. Vbũ absoluo nihil aliud significare Videatr quã Vinculi solutẽ cũ tn. n. disol

disoluatur peccati Vinculum nisi per informationem gratiae
ideo ex subiecta materia ex vi eiusdem Verbi significa
tur gratiae infusio ordinata ad peccati remissionem quae sensum
formae huius sacramenti acommodat Suarez supra disp
ut. 19. sect. 3. n. 29. eam quae exponendi rationem confirm
at optimo arg. nam si solam Vinculi solutionem significaret
Minister per hanc formam cum iuditium ferri. n. posit su
per ignota arg. legis ilicitas. §. veritas ff. d. off. praesidis
n. utique remiteret peccata oblita aut quo omittitur confess
ex ex causa ut scandalum vitetur. quia v. significatio formae
hec est ut infundat gratiam Dei per quam homo iustus
efficiatur ideo cum n. possit propter elargiri propter negari
toluntur omnia peccata etiam confessori ignota ut hinc
constet eum esse predictae formae sensum quem exposuimus.

Ex his autem Verbis ego absoluo te ape
catis quae conficere perfectam formam docuerunt luge
nium 4um et concilium trid. d. cap. 3. sciendum est duo tam
tum esse omnino proferenda ut constet et perficiatur actio sa
cramenti hec scilicet absoluo te nam prius Verbum ego in
cludi potest in Verbo absoluo et posterius a peccatis tacite
subinteligitur nam cum feratur licium super ipsa peccata abso
lutio hominis libertatem illi praestat ab eo Vinculo quo se
teneri confitetur ut vene prouat Suarez d. disput. 19.
sect. 1. n. 19: tamen autem in d. decreto lugenij et in d.
cap. 3. Tridentini omnia illa Verba dicantur necessaria.
ego absoluo te a peccatis sic tamen sunt declaranda ut
omnia dicantur necessaria quando formaliter et explicite pro
ferre intendit Minister omnia Verba ex quibus constat

actio sacram^ti sed si ob ocurrentem necessitatis casum hoc n.
liceat satis erit exprimere verba quae extendunt ef
ectum sacramenti videlicet absolvo te nam hec verba inse
verbaliter allia includunt et continent.

Huic doctrinae illud inprimis conse 76
quens est ut forma ex qua sacramentum constat proprio
verbo ministri et voce humana proferri debeat quae
est communis doctorum sententia post Magistrum in 4. dist.
14. et D. Thomam d. 3. p. q. 84. artt. 3. Caietano
in suma verbo confess. odit. 11. Suarez dicta disput.
19. sect. 1. n. 3. Henriquez lib. 1. sumae cap. 8. n. 5 cum
adductis litera. l. et lib. 4. cap. 11. n. 5. cum notatis li
tera. M. nam hoc est commune praeceptum omnium sacramentorum
ut conficiatur verbis forma eorum ut ait Eugenius quis.
in d. decreto. § 4. a qua doctrina non est circa alliquod
sacramentum discedendum nisi ubi ecclesiae traditio contra
rium praeseferat ut in matrimonio quod aliter contrahi
non possit: et quod in penitentia consecranda verbis uti
opus sit adverte ostendit Tridentinum d. cap. 3. cum ait
formam sacramenti positam esse in illis ministri ver
bis ego absolvo te quo apertius dici non possit oportere
ut verbis consecretur sic quod accepit vetera authoritate
Joanis cap. 20. in qua sacramentum institutum est ut
ita Xpus illud instituerit ut verbis sit necess. con
secrandi illis videlicet quae supra attulimus. Unde me
rito est reijcienda doctrina abardi in cap. quae penitet
n. 4. de penit. dist. 1. Petri Soto lect. 11. de confess.
Paludani in 4. dist. 17. q. 2. artt. 1. n. 7. quae censent

de forma sacramti Penitē.

in alliquo casu valere formā scripto missā sicut in alliquo casu valere pst confess. peccatorū scripto n. tuis facta: Ad e. magna inter formā. Et materiā diferentia ex tradit. eccle quę semp expressiorē formeq materie significatē aperte postulauit

Deinde ex eadē resolut. pendet decisio vecrate questionis utrū absenti possit veneffitiū sacramentalis absolutionis inpendi in qua n. id quęrimus utrū liceat absenti sacerdoti confessē facere. Et ab eo absolutē inpetrare nā tē. hoc fuerit valde inter DD. controuersū ut late. Et omniū optime tradit Suarez. d. disput. 19. sect. 3. per totā. Et multi. DD. relati ab Henriq. lib. 5. cp. 2. n. 7. litera X. e. n. odie articulus iste decisus negatiue per Clementē Dū in Bula infra referenda: id q. potius quęritur utrum liceat per literas aut inter nuntiū absoluere eum quē presentē audiuit confessor. Et voce propria confesus e. peccata sua. Et pudoris signa exibuit. Et certe si tuis uteretur Ministr. cū absolutē confert. Et mihi ad absentē nihil. Vr. consecrationi sacramenti deficere cū absolut. inpendatur confessioni pecatorū pcedenti per ministrū idonea tua proferentē id q tenet Siluestr. tuo confessio. 1. §. 35. tuo confessio 1. Et tuo confessor 4. §. 1. cui doctrine consequens illa e. quā tradit Henriq. d. n. 7. ait. n. q si reū psentē confessor audiat. Et sine iurisdict. absoluat a peccato reseruato. Et postea optineat iurisdictē ad casū illū reseruatū poterit q illum

utrum absenti absolutio inpendi. posit.

Vonilla

D forma Sacram.ti Penit.e

Ctritus reputet absentem absoluere: id cum sit decretum autho
ritate Vonae memoriae Pontifis clementis 8. ut n. liceat confess.es ab
sentium audire per literas aut nec illis absentibus absolutionem conce
dere. Et. contraria ss.a falsa temeraria. Et. scandalosa vi
detur. Et. ad praxim deduci prohibeatur ut constat ex cla
usula Vrevis adducta a Suarez d. disput.e 19. sect.e 3.
n.o 15. dicendum e. absentem etiam si presens peccata revela
uerit n. ee absolutionem mitendam. Et. sententia eiusdem
Vulle q.a l. 3. 1. facie nihil videatur deficere huic confe
sioni re tn venepensata deficit integritas ex p.te ma
terie cum nesciat confesor utrum absens constans sit in
proposito n. peccandi. Et. an novi peccati admissione
in dicnus factus fuerit absolutionis Unde constitu
tioni Pontificis standum e. Et. cio discedendum a doctrina
Silvestri. Et. Henriq.s de qua sup.a

Preterea ea his deducitur absolutionem 78
sine alliqua conditione concedendam q.a cum informet
actum sacramenti conceptio forme. Et. illud effectum
suum consequatur ex opere operato n. debet neq. pst con
dit.e alliqua suspendi Navarro in manuali cp. 26.
n.o 12. Et. in cp. 1. d penit.a dist.e 6. in principio
an.o 62. usq. ad. 65. Caietanus Vuo absolutio cp. 1.
Silvestr Vuo absolutio 8. §. 1. Et. allios refert Hen
riq. d. lib. 4. cp. 12. n.o 5. litera Z. Et. q.a condit.e
aposita alliquid adijcitur quod n. continetur in forma tra
dita ab eccla. recte tn notat idem Henriq. aliq.s licere
absolutionem inpendi sub conditione ea tn quae n. ex futuro
pendeat sd ex presenti Veluti cum morti proximo. Et.

+ numtius

D. forma Sacramenti Penit.

peccata ingenere confitenti aud signa doloris exiuenti Minister dubius utrum absoluere posit ita absolutionem concedi si possum absoluo te tunc n. tenet confess.o q.a hec propriae conditio n. e. ut n. ex futuro euentu pendeat sed ex presenti —

79 Duo tn notanda sunt circa usum huius forme qua sacramentum conseerandum a seruum primum e n. exigi ut statim post exiuitos actus penitentis forma proferatur sed sufficere ut ex intervalo detur absolutio sub eo tn. moderamine ut agnoscat confessor utrum nobum peccatum admissum sit. Et in dolore persistere penitentem in eo q. differt hoc sacramentum ab allijs quod cum feratur per modum iuditij post siui ministr tempus reseruare pro deliuerat. quamuis in allijs sacramentis veluti Vaptismo confirmat. ordine eucaristia extrema

78 vntione materia deceat moraliter coniungi cum forma ut docet Henriq. lib. 1. sume cp. 9. n. 10. Et 11. Et lib. 4. ~~lib.~~ cp. 10. n. 4. Et cp. 11. n. 7 = Qm. e. ut posit Minister commutare Vbum te Et reponere Vbum Vos ut una absolut. sacramentum pluribus ministret si ita opus sit ut plures absoluat naufragio incendio aut ruina periclitantes imo ut illis hoc salutare auxilium impendatur eam commutationem efficere multoties necesse e. ut notat Henr. d. cp. 11. n. 4. Soto in 4. dist. 18. q. 2. artt. 5. Siluester Vuo confessio 1. q. 2. Et 3. Angelus Vuo confessio 1. q. 28. sicut in Vaptismo eadem forma pp. predictam eam recepta e. Ostiensis Et Juanes Andreas in cp. 1. de Vaptismo d. Thomas d. 3. p.te

potest confessor unica absolut. plures absolbere dicendo ego vos absolvo.

Vonilla.

De Materia sacram.to Penit.e

q. 66. artt.o 5. ad 4.um —

— Sed quis superiori forma consecrandus esse sacram.ti penit.e chatolica ferat ss.a Hec tn sine dificultate n. procedunt nam potius videatur allia forma deprecatoria utendum veluti indulgeat Tibi deus remisionem peccatorum tunc exemplo formae recepte in sacramento Untioni dum etiam quia q.a in penit.a decisum e. suplicationibus sacerdotum veniam impetrare in cp. multiplex. 47. de penit.a dist. 1. — cui dificultati respondetur quod convenientissime a hac forma ego absolvo te a peccatis peccata dimittuntur nam cum fiat actus iuditij propius e. forma quae exprimit potestatem et ofitium iudicis quam que solam intercessionem praesefert sed praecipue tenenda e. predicta forma q.a eam ecclesia a Xpo accepit sicut accepit formam deprecatoriam in sacramento Untionis: locus autem leonis Pape in d. cp. multiplex sic declarandus e. ut suplicationibus sacerdotum venia impetrari dicatur q.a cum sint alliquae preces premitende ante absolutionem ab ea p.te sacramentum nomen accipit ut suplicationibus et precibus sacerdotum venia conferri videatur et proprie illa optineatur n. Vuis suplicatorijs sed Vuis iuditialibus absolvo te quomodo dictum locum leonis Papae exponunt D. Thomas 3. p.te q. 84. artt.o 3. ad 4.um Suarez d. disput. 19. sect. 1. n.o 13. — Hinc merito damnanda e. ss.a Hereticorum q. forme penit.e authoritatem detrahevant eo dicerent sacerdotem usurpare sibi offitium Dei n. advertentes ministerialiter n. v.o principaliter peccata dimittere ideo eos convincunt Ubaldensis

De forma sacramti Penitē

Homo 2. cp. 144. Rofensis artt.o 10. 3a Lutherus Quardus
artt.o 3. multo q̄ magis dicimus ē abulensius 1. p.te sui de
fensorij cp. 6. q dixit in proprie usurpari in hac forma
Ubus absoluo ut nullus sit vinculus quod soluatur sd ex
peccato oriantur in iuriē & ofense dei quē remiti debet
sd hoc qdē fundamentū leue ē. multo q̄ prestat chato
licā traditē prouare quā in anibus arbucijs discedere a
ss.a quē placuit ecclē & contilijs: Unde illud ratl con
sonū ē. ut sub ea forma indulgeat tibi Deus peca
torū remissē n. oficiatur sacramentū q.a defecit signi
ficatio p.sentis actionis ministri cui ex opere operato
competit iustificandi efficatia inpiū —

81 Videndū ē utrū mutatio forme liceat de Mutat.e formę
retento eodē sensu ut utilia consecretur sacramentū: hoc
tn inprimis certū ē. nunq excusari a peccato ministrum
hanc mutatē facientē quod ex genere suo mortale ē.
cū sit sacrilegiū in indibiduo autē alliq.do erit veni
alle si secluso conptentu aut scandalo utetur forma
in hijs quē n. mutant verū & clarū sensū illius
sd si sumatur forma quē sit anuiguū utrū retineat
eundē sensū n. pot n. omiti peccatū mortale velu
ti si dicat minister ego mundo te a peccatis q.a ē. ctro
versū utrū hec vna haueant sensū quē ctinere de
uet iuditialis ss.a Suarez d. disput. 19. sect. 1. n.o
23. = Deinde & illud ostat mutatē forme quē
retinet eundē sensū n. oficere osecrationi sacram.ti
Suarez d. n.o 23. Henriq d. lib. 4. n.o 4. cp. 11. q
multas congerunt formulas qq. sacramentum

Vonilla
Vonilla

D. Materia sacram.ti Penit.ae

Consecrari indubitabile est: sunt autem haec remitto tibi peccata: remittuntur tibi peccata: tu absolveris: absolvatur Petrus absolvatur servus Xpi: Haec autem forma absolvat te Deus: absolvat te Xpus: cum sit deprecatoria. Et a forma iuditiorum alliena idonea non est ad sacramentum ex s.a D. Thomae d. q. 84. artt.o 3. ad 1.um Navarri in cap. 1. n.o 9. de penit.a dist. 6. Petri soto q. 4. de confess. licet allij dd. contrarium profiteantur

Denique notandum est allia omnia tuua quae in forma apponuntur non desiderari necess.o ad effectum sacramenti ut in initio ostendimus sed propter usum eccl.ae ut cum maiori reverentia consecretur sunt autem haec misereatur tui. Et cetera. Et clausula illa ab omnibus peccatis tuis Et illa in nomine Patris &c. Et oratio Dominus nostrae Jesus Xpus &c. Et tuua illa potestate illius quae novisse utile est ut occurrente necessitatis casu cognoscatur quibus tuis utilitur consecretur sacramentum quod omnia tuua proferri non possunt

D. Ministro Sacram.ti Penitentiae

D ministro sacramenti Penit.

DE MINISTRO SA

cramenti Penitentiæ

Postremam horum comentariorum partem tenet controversia de ministro huius sacramenti in qua hec catholica doctrina tenenda est ut solis sacerdotibus ministerium sacramenti penit. competat quæ tam antiquis quam nouioribus ecclesiæ canonibus aptissime comprobatur cap. multiplex 49. ¶. suplicationibus sacerdotum cap. Vbum 51. cap. sufficit cap. sufficit 61. cap. mensuram 86. cap. quem Penitet. 88. cap. fin. de penit. dist. 1. cap. 1. et 2. de penit. dist. 6. cap. omnis de penitentijs et remissionibus concilio constantiensi sesione 8. et 15. Tridentino de sesione 14. cap. 6. et canone 9. et 10. Eugenius 4us post concilium florentinum in instruct. armenorum §. 4us sacramentum ad solos n. sacerdotes dictum fuit quodcunque solueris super terram et cetera ut recte notat Chrisostomus lib. 3. de sacerdotio per hec verba sacerdotes euangelici potestatem habent quam nec angeli nec arcangeli nec Tereni Principes obtinet quia ad hos solos dictum est quodcunque solueris et cetera mireque conuenit Ambrosius lib. 2. de penit. cap. 2. ¶. concesit Xpus apostolis potestatem absoluendi que ab ipsis ad sacerdotes transmisa est et sermone 10. in spalmum 118. ¶. accepimus spiritum sanctum qui non solum nostra peccata dimitit sed etiam nos facit sacerdotes ad alliorum peccata dimitenda — eam vero potestatem accipiunt quando ordinantur et potestas eis concedita ad consecrandum corpus Xpi. ¶. explicetur amplius hec facultas quando cum imposit. ma

Vonilla

Ministro Sacramenti Penitē.

manuū in ordinat.e dicitr per Epū accipe spiritū sanctū quorū remiseris peccata remituntr eis ut ꝯa Henriq lib. 10 sume cp. 6. ostendimus late anno superiori in disput.e de materia. Et forma sacramenti ordinis ad caput Episcopū. 7. Et sequentibus 23. dist.e n.o 17. eā v.o potestatē sacerdotibus concedendū sepe Xpus significauit Mathei cp. 4. Et cp. 21. Luce cp. 17. Joanis cp. 11. iuncta disposit.e Agustini in d. cp. quē penitet eccla autē ꝯtinua tradit.e sic accepit quod oīo hoc ministeriū ad sacerdotes pertineat ut n. alitr in necesitate aut extra illā sacramentū penit.e consecrari posunt ut ex dictis decreti Tridentini satis ꝯstat Multis q ostendunt post magistrū sententiarū in 4. dist.e 18. Soto ibi q.e 4. artt.o 1. Et allij antiquiores scolastici reginaldus in praexi fori penitentialis lib. 1. cp. 1. Egidius 2. p.te de sacramentis disput.e 8. per Totā Suarez sup.a disput.e 24. Henriq lib. 6 sume cp. 1. ubi multos refert

Quā doctrinā abijciunt multi ex hereticis existimantes allijs pretr sacerdotibus ministeriū penitentiē competere sic censuerunt Vbaldensis ut notat Plateolus de heresibus eo vno Cautelus in tronogratia post ~~[illegible]~~ seculū. 12. cp. de Vbaldensibus. Et Juanes ubi clet ut refert Vbaldensis tomo 2. cp. 135. Et 145. Et nouissime Luterus ut notant Rofensis artt.o 13. Soto sup.a = pro his faciunt 1. exemplū Vaptismi cuius ministeriū laicis Et feminis commune ē. cp. sanctū 36.

De Ministro sacramenti Penitentiae.

De consecrat. dist. 4: 2o. quod in necessitate ministerium penit. laicis elargitur Textus in d. cap. quem penitet. 88. Vers. tanta itaque. Et in d. cap. 1. Vers. tanta de penitentia dist. 6: 3. quia ministerium sacramentum penit. diacono concedit Romanus Pontifex in cap. 2. de furtis: denique pp authoritatem jacobi cap. 5. 6. confitemini alterutrum peccata Vestra ubi mutue confessionis ius. Et ministerium omnibus fidelibus Vr. communicase

Sed cum aperte difinitiones ecclesiae hoc ius solis sacerdotibus reservaverint satis constat ab his figmentis discedendum fundamenta quoque contraria parum urgent nam ad 1. respondeta ecclesiae doctrinam declarare satis aperte exemplo Vaptismi. n. competere potestatem absolvendi in penitentia allijs quam presuiteris cui standum est. nam ministeria sacramentorum pendent ex Xpi institut. quam eccla accepit Et tradidit = ad 2m. Rx. laico factam confessionem in necessitate onestam esse quia continet humilimum actum Virtutis penit. Et praesefert Virtutis votum suscipiendi sacramentum sed nunquam esse sacramental quia nullo casu possunt laici habere ministerium sacramenti penit. quam doctrina Vene exprimitur in d. cap. quem penitet Vers. tanta itaque eam quam resolbunt Soto Et Suarez supra Navarro in d. cap. 1. de penit. dist. 6. an. 72. Henrique d. lib. 6 cap. 2. n. 1. post glossam Vivo praetaque in cap. pastoralis. §. praeterea de off. ordinarij Unde consilij est. n. praecepti. hec confessio Scotus in 4.

Bonilla

D ministro sacramenti Penit.

dist. 17. q. 1. Cardinalis in d. cp. quę penitet Soto sup. ad 3: nec pst fieri cfessio laico eo animo ut csecrete sacramentū q. actio sacrilega fieret Nauaro in d. cp. 1. n. 78. nec ad eā rē cfingi pst etiā in necesitate p sumpta alliqua Pontificis deleg. cū nec expsa profi ciat ut prestet Potestatē n. hauenti ordinē arg. Tus in cp. aqua d csecrat. eccle. t. altaris quo exemplo similiter dicendū e. n. posse laicū absoluere ab eco municat. etiā in mortis artt. Nauarro sup. n. 83. q. presumpta ~~cfi~~ Pontificis comisio ei tn. inteli gitr dari q ordinē hauet Paludanus in 4. dist. 20 q. 3. Unde e. exponendus Tus. in d. cp. sanctū 36. d csecrat. dist. 4. ut quatenus ibi commendat Agus tinus reconciliatē datam a laico ei q in extremis a geuat sit accipiendus d. reconciliat. data agenti Pu blicam penitē quę impertiri deuet cstitutis in extre mis. cp. is q 10. cp. acnouimus. B. 26. q. 6. n. tn. de re conciliat. per sacramentū penit. aut per absolutē ab excomunicat. ut recte notat gls. ibi: superiori bus autē csequens e. ut confessus peccata laico si recon ualescat deueat iterū sacerdoti confiteri gls. in d. cp. pastoralis §. preterea. l. in cp. 2. d penitentijs l. remisionibus in 6. Nauaro sup. n. 83. ad 3. R. Tus in d. cp. fures. 2. d furtis accipiendū ee d cfess ordinata ad reconciliatē obtinendā ut pro latronibus in furto deprehensis eccla oret. l. oblationes admitat quas n. recepiset nisi signa penitudinis exigui sent sicut etiā datr diaconis facultas reconciliādi

Penit. omnes sunt arbitrariæ

Ministro sacramenti Penit.

obeuntes intra tempora penit. ex ss. Cipriani lib. 3. epistolarum epistola 17. adiunta expositione Soti. d. q. 4. artt. 1. ad 3. sed sacramentum penit. nunquam posunt diaconi etiam in necessitate ministrare adeo ut si id egerint efficiantur irregulares ex ss. capitis. 1. de clerico n. ordinato ministrante Silvestr. Vuo irregularitas §. 12. Vuo ordo. 5. §. 8. Henrique d. cp. 2. n. 7. notatis litera R. ad 4. R. locum jacobi sic accipiendum esse ut confessio fieri debeat n. soli Deo sed etiam hominibus ut in cp. fin. de penit. dist. 1. sed his quibus hoc ministerium competit videlicet sacerdotibus ut exponit Suarez d. disput. 24. sect. 1. n. 5. Unde improbabilis e. ss. Dede. ad d. caput. 5. epistole jacobi dicentis venialium peccatorum remissionem laicis permitti nam licet n. sint de essentia confessionis eorum tamen absolutio ex officij clavium ecclesiae quas laici habere nullo modo possunt ut recte notat Suarez d. n. 5. Soto supra conclusione 4.

86 Sacerdotibus autem quibus hoc ministerium competere asseruimus id sub duplici conditione defert Textus in d. cp. 1. de penit. dist. 6. in Vss. sacerdos itaque Prior conditio e. ut sacerdos peccator n. sit Et quod in nullo eorum sit iudicandum quae in allijs sit promptus iudicare Q. e. ut n. careat munere scientiae quo discernat quod debet iudicare —

87 Circa primam autem conditionem advertendum e. juanem ubiclef. ita desiderasse ministri Vonitatem ad effectum consecrandi sacramenta ut alliter consecrata inania Et irita fore existimaret ut in articulis eiusdem Ubiclef. notat luterus in enographia seculo. 14. assertione 4

Vonilla

D. ministro Sacramenti Penitẽ

quę tn. doctrina falsa ẽ. Et aperte damnatur in Tridentino d. sesione 14. cp. 6. canone 10. cũ qua authoritate conueniunt Chrisostomus omilia 85. in Joane Agustinus tractatu 5. in Joane ẽ. q̃ regulare ut indignitas Ministri n̄. oficiat ꝯsecrationi sacramentorũ nec impediat eficatiã operis operati Tridentino sesione 7. de sacramentis in genere canone 12. Et merito q̃a hoc ministeriũ n̄. fundatur in santitate sd in potestate a Xpo confesa Suarez d. disput. 24. sect. 1. n̄. 6. quare Penit.a ministrari iũ poterit ab eo ministro q̃ sotius Et partifex peccati fuit ut tenet Turre cremata in d. Tuss. itaq̃ sacerdos. Post d. Thomã Et Vonauenturã quos refert Unde ss.a d. Tussiculi sacerdos itaq̃ exponenda ẽ. ut ꝯsiliũ ꝯtineat n̄. preceptũ ut ait ibi Nauarus n̄. 87: q̃a ad recte Et sancte ministrandũ sacramentũ hoc necesariũ ẽ. ut is q̃ sacramentũ confert sit in statu gr̃e nec haueat ꝯscientiã illius pecc. mortalis Unde quo n̄. existimet se ẽe ꝯfessũ aut ꝯtritũ Turre cremata supra Suares disput. 28 sect. 1. n̄. 2. ubi n̄. 3. recte aduertit q̃ ꝯtritionis prouocauit opinionẽ hauere deuere ex qua ꝯfess. peccatorũ in quo atur cũ tunc peragatur magna pars Et q̃dẽ exentialis sacram. penit. nec a peccato mortali inmunis erit si in statu peccati ministret cũ sancta n̄. sancte sd irreuerenter tractet.

Circa 2m ꝯditũ sciendũ ẽ. eãdẽ desiderari in d. cp. quę penitet Tuss. quare q̃ ꝯfiteri Et in d. cp. 1. in pr. d. penit.a dist. 6. ẽ. q̃ conuenientissimũ ut hoc iuditiũ n̄.

De ministro confessionis sacramenti Penitentiae

Omittatur nisi habenti scientiam proportionatam ut quod Vonum eius
quod est proferat Caietanus Vuo confessori necessaria Silvestri Vuo confe
sor. 3. Navarro in d. cap. 1. Vss. caveat de penit. dist. 6. Pe
trus Soto lect. 6. de confess. Unde a pecc. n. excusatur Minister
qui absque hac sciencia se ingerit ad audiendas confessiones. Et
qui concedit licentiam Sacerdoti ignaro. Et quod cum possit eli
gere confessorem n. eum eligit qui iudicare valeat causam sive commi
sam. Ex illud quod expedit Suarez d. disput. 28 sect. 2. n. 6.
Et seqq: quae quidem scientia quam habere debet Minister sa
cramenti certa regula definiri. Et declarari n. potest ideo
hec doctrina tenenda est ut sciat Sacerdos distinguere com
munia peccatorum genera. Et mortalbia a venialibus. Et
que nam obligent ad restitutionem: sed quamvis hec omnia vene
cognoscat si in casu alliquo spetiali quem iudicat ignoret
quid deveat agere procul dubio peccavit iudicando pretr
quam in necesitate ad quam subveniendam scientia parum
prodest sed sola est necessaria potestas Suarez d. sect. 2. n. 2.
Et seqq. Et n. 6: sed si ministrum praesumitur sit huius scientiae de
fectus n. facit irritam confessionem sed sicut de priori conditione dictum
est ita in hac asserendum est ut sit necessaria ad dignam. Et conveni
entem administrationem sacramenti n. tn. ad illius consecrationem

89 Illa antiqua est controversia utrum omnes sacer
dotes habeant potestatem ministrandi sacramentum Penitentiae
nam omnibus sacerdotibus indiscriminatim eam tribuunt
decreta adiecta in initio huius disputationis de ministro
supra n. 86. Unde sicut in alliis sacramentis effectus
ministerii per ecclesiam impediri n. potest quamvis prohibeat
ministrum conficere actionem qua consecrantur ita etiam Vr. nulla

Hoc quoque notare debes

Vonilla

D ministro sacramenti Penit.

l. aut ɔstitut. efici posse ut n. absoluat presuitr q ordi
nis potestatē habet quę dificultas eo augetr magrime
nā oportet plures ēe ministros aqq salutare hoc sacra
mentū consequamur si v. restringeretr ad certū sacer
dotū genus liuertati sacramenti suscipiendi multum
detraheretr. e ɔtrario v. quod n. competat ministeriū pe
nitentię omnibus sacerdotibus d. certo generi sit reseruatū
ut allias concesa absolutio ilustralia. Et. innutilis sit p
uat manifeste Tx̄us in cp. omnis d penitentijs. Et. re
misionibus inpr̄o. t. propio sacerdoti. Et. in Vss. siquis
autē Tridentinū sesione 14. cp. 7. inpr̄o.

Hanc questionē soluit almacanus lib 9°
11. de questionibus armenorū inpr̄o. docens suscipientē cū
Vona fide sacramentū aquoqunq sacerdote vere absoluit
q̄ vi ordinis idoneus ministr. ē. sd si sciat prohibitum
ēe ab eccla. t. pp defectū iurisdictionis. t. licentię ex de
fectu dispositionis penitentis sacramentū efectū inpe
diri: allij autē DD. relati a Medina in C. de confess. q.
de ɔfess. n. necesitate sd voluntate facta distingunt intr
ɔfessū voluntariā quę n. ex precepto fit. Et. eā quā fide
les faciunt singulis allis ex precepto ecclę de quo in d.
cp. omnis. Et. in ɔfesione voluntaria ɔtendunt quenliuet
sacerdotē t. n. haueat iurisdictē idoneū ministerium
exiuere posse in ɔfess. v. necess. n. sufficere sacerdotalē
ordinē pretrq. in mortis artt. sd vlterius exigi iurisdi
ctionē restringentes ad eā spetię ss. Tx̄us in d. cp. om
nis: vtraq. tn. ss. falsisima. ē. q. ē. verius in omni
ɔfess. iurisdictē exigi in penitentē n. solū ex decretis

Ministro sacram.ti Penit.e

iuris ecclesiastici sed est ex iure diuino ut nunc aserendum est.

91 Quare in hac duuitat.e tenendum est solum sacerdotalem ordinem sine iurisdict.e non sufficere ut qs haueat ministerium huius sacramenti. Et ideo cum ordine simul exigitur iurisdictio ordinaria aut delegata: quam doctrinam prouant Tho. in d. cap. omnis. Et in d. cap. 7. Tridentini in pr.o ubi dicitur fuisse semper in eccla receptam adeo ut nulla consuetudine effici possit ut presuiter absoluat siui non subditum. cap. 2. de penitentijs. Et remissionibus in 6. quod argumentum preuet ut iure diuino hanc iurisdictionem necessariam esse dicamus. nititur q. hec doctrina ea rat.e quod sacramentum penit.e confertur admodum iuditij Tridentino sessione 14. cap. 2. ut iudicij autem ratio postulat ut ss.a ferat in subditos dumtaxat Unde est opus est ut iurisdictionem haueant ministri per quam subditos nanciscantur. Et sine illa tanquam a non competenti iudice lata ss.a nullius momenti est Tridentino d. cap. 7. in pr.o in quam ss.am conueniunt Scolastici DD. fere omnes post dibus Thomam in 4. dist.e 17. q.e 3. artt.o 3. questiuncula 4. Et dist.e 19. q.e 1. artt.o 3. questiuncula 1. Soto dist.e 18. q.e 4. artt.o 2. dist.e 20. q.e 1. artt.o 5. Petrus soto lect.e 5. d. confess.e Nauarro in d. cap. 1. in pr.o de penit.e dist.e 6. n.o 48. Et 53. Angelus Tuuo confess.o 3. n.o 4. Siluester Tuuo confessor. 1. q.e 1. Et 2. Suarez d. disput.e 24. sect.e 2. n.o 5. Henriq. d. lib. 6. cap. 5. n.o 7.

92 Xa quam doctrinam explicanda sunt fundamenta pro rat.e duuitandi supra adducta nam decreta omnia quae presuiteris committunt ministerium sacram.ti

De ministro sacramenti Penit.ᵉ

penit.ᵉ intelligenda sunt illud committere proprijs
sacerdotibus Soc.ᵉ ꝙ ordinaria aut delegata tributa
ē iurisdictio ut genexalis illa traditio quo angustet.ᵒ
restringata ex integritat.ᵉ eccl.ᵉ ꝙ qua in d.ᵒ cp. omnib.ᵒ
in d.ᵒ cp. 7. tridentini = Unde magna inter sacram
ent.ᵒ penit.ᵉ ⁊ alia sacramenta utilis differentia
p in alijs ꝙ sancant sp.ᵉ ministexij exigi
tat.ᵉ Xpi ex.ᵒ si nulla ipsis tributa sit iurisdictio
effectus sacramenti impediri per eccl.ᵉ n.ᵒ pst in Soc
aut.ᵒ sacramento aꝙ ex eadē Xpi institut.ᵉ iurisdictio
sit necessā eꝙ ꝙ. eccl.ᵉ concedere debet ideo ex pexmi
pendere sione eccl.ᵉ petere pst eius decretalis quatenus concedit
⁊. negat iurisdictē

Nec obstat ꝙ ex Sac rubricā.ᵉ impedita
licentia huius sacramenti suscipiendi nꝙ respondet ob
uaixo sufficiēnti. Soc falsꝙ ē nꝙ extra necessitatem
satis idoneus ē. numexus eorꝙ ꝙ parunt illꝙ ministra
xe nꝙ necesse pst ad pontificē. ⁊. eius penitentiarꝙ magistrꝙ
⁊. ad legatꝙ alatere ⁊. ad ep.ᵒˢ ⁊. proprijs parochis ⁊.
eorꝙ Vicarios. ⁊. delegatos. ⁊. ad penitentiarꝙ ecclesiarꝙ
Cathedaliꝙ post statutꝙ } Tridentini sessione 24. cp.ᵒ 8
de reformat.ᵉ omnes ꝙ. ordinarij possūt ēt debent ut
concedant licentiā ad suscipiendū illud aqua licet sacer
dote idoneo: sunt ēt plures religiosi idonei ministri
sub obtentu privilegiorꝙ eorꝙ = ⁊. in necessitate
omnes presumēti sunt legitimi ⁊. idonei ministri
ut recta semp observauit Tridentino d. cp. 7. in fin.
Huius rei in iu. canonico Multa extant Vestigia ex.

De ministro sacramenti Penitt.

Rartzalis. 11. S. pretexo d offo. ordinarij cp. felicis. 5. in fin. principij depenit. lib. 6. clementino clientes eodg tt. scilio toletano. 11. cp. 12. adeo q dg. ut g. sint ex comunicati suspensi aut interdicti nihil. minus possint absoluere absq. metu noue censure peccati aut irregularitatis ut declaxauit sacra egregatio cardinalio leste Farinatio. in. d. cp. 7. Tridentini. C. tradunt Nauarro. in manuali cp. 27. nº. 171. Bivaldus in candelabro aureo. 1. pte. tt. de absolut. nº. 64. Salicet. ad Vernat dg dial. in praxi cp. 83. litera. A. vbi excusacitat G uthierez lib. 1. canonicarg cp. 1. anº. 56. C. plures ex ferens. Tenado tolletana. 25. ad decretales. nº. 9. quam doctrinam ad sexetica eg sacerdotg extendunt Cano in relect. depenit. pte. 5. Reginaldus lib. 1. fori penitentialis nº. 60. Egidius thomas. 2. de sacramentis disput. cp. anº. 2. 24. Acolius. 1. pte. institutionum moralig lib. 8. cp. 11. q. 12. t nº. 1. sufficiet naucigaturg homini ng ut aquisiuet absoluta de oportet prouacuitate dena cpagio diuitaxe nec sat erit obsequ. te. absolutus nisi in tent casus mortis nec te. mulierem pregnatem nisi pexi clitata d. vita arcitrio prudentig silueste Viuo absolutio. 1. nº. 10. Henriq. d. nº. 2. Reginaldus. d. lib. 8. cp. 1a. 1. nº. 59. Nauarus. d. nº. 271. Cobx. in cp. almo malte 1. pte. §. 11. nº. 8. Suarez. supr. disput. 26. sect. 4.

4. Isq. pro supexionis diuinitatis nexo solut. prouacuimus. consequens e. sacerdotes nisi in vsu dictg sauent nº. te ministros suius sacramentg qug doctrina intelligi debet nisi sauent in vsu dictg

† 1. s. aut idonei ministri omnes sacerdotes in artº. necessitatis dg sic pius parochus pœnis sit Nauar. Silio 15. de penitentijs. C. remisio nis g in genitig. d. lib. 6. cp. 9. nº. 2. Reginaldus. d. nº. 60. Sailes decisi. 21. d. penitentijs. & remisionis bus articulus vº. necessitatis ad sanctum sit dg. munication dg sic sumatur casus mortis prouacuitate existimeri. nº. 1. suprem

Bonilla

D. Ministro sacramenti Penit.

ordinariq aut ex omiss. delegata in quas species iurisdictio distingui debet hec in tridentino proua

descendit tr d. cp. 7. ex d. cp. omnis. Unde allia spendit controuersia q sacerdotes iurisdictionem hanc haueant qua sacramentum utilitr consecretr quę sic expedienda e. q hec iurisdictio ab omnia peccatorum genera omnes q. totius ouis fideles competit romano Pontifici independentr nq fundatr in potestate petro data Joanis cp. 21. ℣. pasce oues meas constatq. cp. penult. et fin. 9. q. 3. D. Thomas opusculo 1. cp. 32 et opusculo 19. cp. 4. Unde etiam ab eodem deriuatr competit similitr eadem potestas penitentiario Pontifici et legatis a latere Suarez. supra disput. 25. sect. 1. quo ad subditos autem singularum diocesum competit Epis idem suarez supra ex n. 2. constatq. ex cp. conquerente de offo. ordinarij. et ideo qdqd. Pontifex in universo oue pst hoc pst Epus in sua diecesi quo ad facultatem ministerij huius sacramenti nisi qd. fuerit specialitr reseruatum Pontificibus ut idem suarez. notat n. 13. exemplo Xti. in cp. nup 29. d. ss. excomunicationis aliqui episcopi in sua prouintia n. sunt ministri huius sacramenti sicut proprij Episcopi nisi dum actu visitant cp. fin. d. censibus in 6. silvestr. Uno confesor. 1. q. 1. Henriq. d. lib. 6. n. 3. cp. 7. nq permisio de qua in cp. nro. d penitentijs. et remissionibus procedit solum in confess. indulgentiarum Suarez. d. n. 13. deniq. pruiteri qq cura animarum omissa e. proprij sacerdotes sunt et ordinariq habent iurisdictionem d. cp. omnis ℣. proprio sacerdoti quem Xtum sic exponunt DD. frequentr ut notant

D. Ministro sacramenti Penitentiae

Henriq. d. cap. 7. sumam d. sect. 1. n. 19. illis autem competit in subditos iurisdictio etiam extra Territorium Silvestr. Uvo confesor. 1. q. 14. et. allios referens Henr. d. cap. 7. n. 1. litera C. sunt autem proprij sacerdotes illi in quorum parochia quisquis fidelis domicilium habet et. qui in duplici parochia domicilium habuerit ab. utroque parocho absolui poterit Henriq. d. cap. 7. n. 2 ubi recte notat quod. et. his dicitur proprius sacerdos qui communi errore proprius parochus inteligitur. tamen. titulum coloratum habeat. et. n. verum. 2 ex delegata autem potestate absolvere possunt qui ab his quos supra recensuimus quos ordinariam habet iurisdictionem constat comissam. et. licentiam ad absoluendum obtinuerint. quia. sicut in profanis negotijs ordinarius vices suas committere allijs potest. l. more ff. d. iurisdict. omnium iudicum sic. et. in spetialibus. d. cap. omnis quoniam religiosi fere omnes idonei sunt huius sacri ministerij. propter spetiallia privilegia illa a Pontificibus indulta.

Ex his soluitur quod. illa utrum libera sit electio confesorum suscipientibus sacramentum penit. quae videatur ipsis conferenda cum hoc sacramentum institutum sit propter favorem penitentium ut resurgant in gratiam Dei peccato amisam Rursus ex eo quod eam facultatem electionis permittit omnibus fidelibus Textus. in cap. fin. d. penit. dist. 6. et. Episcopis allijs quoque prelatis idem eius concedit Pontifex in cap. fin. de penitentijs et. remissionibus 2 sed ex. superius traditam resolutionem explicanda est. hec. quod. et. constituenta regularitur. electionem confesorum. non permitti nisi inter eos quibus unusquisque fidelem subijci

Bonilla

D. ministro sacramenti Penit.

sup.ª asseruimus allias eet in potestate subditorum iu
risdictionem tribuere sacerdotibus quae ab ecclesia accipere debent
quae doctrina comprobatur in d. cap. omnis et est commu
nis omnium doctorum teste Suarez. sup.ª disput. 27.
n.º 12. sect. 2. et alliq.do tn. hec electio conceditur fidelibus
Primo in necesitate ut sup.ª notauimus n.º 98. 2.º ex
priuilegio concess. a Pontifice. et ex licentia generali
data ab ordinario n. excomunicato aut allias suspen
so Henriq. d. lib. 6. cap. 13. Suarez. d. sect. 2. per totum
Siluestr. Verbo confess. 2. Soto in 4.º dist. 18. q. 4. art.º
3. Vigtoria in suma n.º 152. quod priuilegium aut licen
cia n. finito Vno actu sed Toties durat quoties isti
conceditur Vellit confitere f. Vni. f. pluribus sacerdo
tibus. Nauaro d. cap. 1.º n.º 166. d. penit.ª dist. 6 d.
Antoninus 3. p.te tt.º 17. cap. 9. Suarez. d. sect. 2 n.º
11. Manuel Rv. in explicat. Vullae. in clausula quae
puedan eligir confesor debet tn. restringi ut ea li
centia vtendum sit Ministerio sacerdotis approuati
Henriq. d. cap. 13. in pr. 3. competit Pontifi quem nullum
habet sup.ª se prelatum procul dubio permitere poterit
cuilibet sacerdoti ut eum absoluat Suarez. d. disput.
27. sect. 1. 4. competit Epis. et allijs superioribus
et prelatis minoribus ne prodilat. penit. pericu
lum in mineat animalium d. cap. fin. d. penitentijs et
remissionibus qua decis. priuilegiati sunt circa elec
tionem confesorum Archiepiscopi primatis legati cardina
les. et Verbo illo minoribus prelatis priuilegium conceditur
abatibus exemptis a iurisdictione ordinaria. et

ex inta ꝑlat. Vnꝰ prouata paroch ecc̃ sub eod̃ ꝑ
uilegio ꝺimenta. Ḡſi. Ḡ. reliqui maiores ꝑlati ita
demꝫ ea licencia ꝑexſtuenta ſi sint ꝺ firmati nꝫ ſpe
ſolꝫ electꝫ eꝫ ſa cultatꝫ .n. nan eis uenta ~

Ꝺ. quꝫ doctrinꝫ explicanda ſunt
anꝫ. in ꝺtrarijs proponit .ē. q. dicendꝫ q ſolus peniten
tijs ſauet .n. ſufficit ut efficiata miniſta q ñ. Sauet mi
niſterijs ſacramenti Ḡ. ideo electis faciendа .ē. inter eos
ſolos q ſunt ordinarij. Ḡ. delegati miniſtri: Deus ecc̃.
in d. cp. fin. de penit. diſt. 6. exponendus .ē. ut poſ
ſit dat in miniſtris ſolemnis penit. inter quos iu eli
gendi ꝺpetere poterit ſpꝫ ignorantiꝫ eius q penitentꝫ
ꝺicere ut ſuꝑ expoſuimus .n. 71. in fin. denigꝫ Deꝰ.
in d. cp. fin. de penitentijs Ḡ. remiſſionibus ꝺnet iu
ſingulare in ſpis. Ḡ. allijs ꝑlatis q ad alios fideles
.n. extenditꝫ. ~

Ex ꝑdictis .n. ambiguꝫ fit qꝫ in religio
ſa ꝺomeu miniſtꝝ. Ḡ. iuxis dictꝫ Sauet in eos q iuxisdic
tioni certe .n. ſubijciuntꝰ: Ḡ. q̃ Variis modis euenire
poſt. ut iuxis dictꝫ certꝫ alliquis penitens .n. Sauet
ſequentes casus diſtinguendi ſunt: Primus .ē. Quꝫ quęrita
de eo q in Vno loco Sauet ꝺmicilijs in alijs quaſi
ꝺmicilijs Videꝫ. Sanitatꝫ diuturnꝫ ꝓro maiore ꝑ. anni diuturna
quꝰ in numero ſunt ſcolaſtici milites litigantes
mercatores q in alienis opidis diu morantꝫ in q̃q̃or
nibus dicendꝫ .ē. ut ꝓ quaſi ꝺmicilij ſubijci eos iuxis
dictioni paroch oꝝ ſubgg Sanitant magnꝫ .n. in pe
ꝺimentꝫ Sanctet ad ſuſcipiendꝫ ſacramentum penit.

Vonilla

Ministro Sacramenti Penitentiae

Si recurrere deuerent ad parochum proprium glos. in clem.
1. de priuilegijs Nau. in d. cap. 1. n. 85. Suarez d. sect.
2. n. 6. Quis casus e. in eo q certum domicilium n. ha
uet sed semper vagatur in quo. tamen dd. variae loquuntur ut si
tat ex nauaro. in d. cap. 1. n. 79. Caietano tuo absolutio
2. Graviele in 4. dist. 17. q. 2. art. 3. dubio 2. Pa
ludano q. 3. Vera resolutio e. eum Parochum in cuius pa
rhoquia actu degit q. sacramentum suscipere vult.
ee. proprium sacerdotem nam actualis hauitatio succedit loco
domitilij ei q certum domicilium n. hauet Suarez d. sect.
2. n. 7. 3. casus e. in iter agentibus q alibi domitillium
hauent in quo etiam tamen allij 2. senserint Verius opinor
q liuera sit huius sacramenti susceptio ex consuetudine et
tacito consensu parochorum possunt confiteri 1. parocho illius
loci ad quem perueniunt 1. allij sacerdoti hauenti 2. iu
risdictionem delegatam a parocho aut Epo. Suarez supra n. 8.
tamen sit tutius confiteri delegato Pontificis si 2. inueniatur

Infertur etiam ex praedictis resolutio questionis
utrum duuius de iurisdictione sua possit Ministrare hoc sa
cramentum quam recte explicat Suarez supra disput. 26.
sect. 6. distinguendo dubium negatiuum q. in neutram
partem intellectus determinatur per iuditium positiuum aduuio
in proprio q n. excludit prouauile aliquod iuditium. Et in
1. casu docet n. posse consecrari hoc sacramentum propter periculum
sacrilegij conficiendo actionem iritam nisi sub duplici conditione
1. e. ut subsit euidens necessitas implendi praeceptum annuae
confessionis aut peregrinandi aut quid aliud agendi: 2. ut
conferatur sub condict. et clausula illa in quantum possunt.

in 2.

in 2. casu ait eligendam esse prouauiliorem. Et eam quam quis existi
mat tutiorem sententiam. 2m. quam. f. concedendum. f. negandum est hoc
ministerium ut latius idem explicat.

99 Sed quod digximus ultra ordinem sacer
dotij iurisdictionem exigi declarandum est ut procedat in ministro
penit. qui absoluere intendit a peccatis mortalibus. non dum
confessis in his. n. solis procedere sententiam Textus. in d. cap. omnis et
in d. cap. 7. Tridentini prouat communis doctorum traditio
ex Suarez supra disput. 26. sect. 5. n. 9. ad concedendam
s. absolutionem peccatorum Venialium aut mortalium quae iam
sunt confessa proprio parocho omnes sacerdotes iuris
dictionem habere ostendit Suarez supra. ea ratione nam Textus in
d. cap. omnis restringens facultatem ministerij huius sacra
menti procedit in confess. necessaria. Confessio autem peccatorum ve
nialium aut mortalium quae iam sunt confessa. non est mate
ria necessaria sacramenti sed voluntaria potius ideo Vsus
ecclesiae obtinuit ut omnibus confiteri possint per quem delegata
98 tribuitur ad has confessiones iurisdictio ut contra Nauarro et Soto
d. hoc artt. dubitantes resoluit. Suarez. d. sect. 5. per totam cu
ius doctrinam prouauiliorem iudico.

100 Denique sciendum est ultra ordinem et iuris Hanc quoque notare debes
dictionem alliud etiam exigi ut sacerdotes ministrare possint sa
cramentum penit. in Tridentino sessione 23. cap. 15. videlicet
quod aut habeant Veneffitium curatum aut sint aprouati
ab Epo. per examen et licentiam obtineant ad audien
das confessiones: quod decretum locum habet in omni sacer
dote seculari. f. regulari ut absoluat secularem clericum
aut alium fidelem ut ex Vsus eius licuet:

e. autem adeo necess. hec conditio ut nisi haueant predictam
approbatam. f. veneffitium curatum in valide confessiones au
diant cum eccla cui hec conpetit potestas iurisdictionis presuitero
rum ad conficiendum sacramentum penitent. his cancelis co
erceat Sanchez. lib. 6. de matr. disput. 38. n. 20.
Egidius tomo 2. d sacramentis disput. 8. n. 42. nec in
terest gradum doctoralem hauere in teologia aut iure Pontificio
f. cardenalicia dignitate fulgere q. hic exempli n. sunt
in eo decreto Suarez supra. disput. 28. sect. 4. n. 3. ut fa
cilius illis aprouatio concedi posset etiam sine examine Hen
riq. d. lib. 6. cap. 6. n. 2: nec sufficit aprouat. petere si
n. concedatur. ut. iniuste negetur Suarez d. disput. 28. sect. 5 an. 5.
Egidius d. disput. 8. n. 28. idem q. procedit in religiosis
Suarez d. sect. 5. n. 15. quam aprouatam sufficiet Huo te
nus obtinere etiam sine scriptura Reginaldus lib. 1. fori
penitentialis n. 198. semel autem concessa n. expirat
mortuo f. amartuo Epo. Sanchez. lib. 8. de matr.
disput. 28. n. 80. Cruz. lib. 2. d statu religioso cap. 3.
duuio 1. conclus. 3. Vss. ex dictis: obtenta v. per metum
aut dolum sufficit ut consecretur sacramentum Egidius d.
disput. 8. n. 39. Unde etiam iniuste concessa Veluti sacer
doti iliterato aut peccatori ei proderit Suarez d. sect. 5.
n. 6. 3 e. q. concedenda ab Epo. tam secularibus clericis
quam regularibus d. cap. 15. Tridentini. Et cum hic actus iuris
dictionis sit proculduuio competit Epis. confirmatis. Et
de horum vicarijs generalibus. Et. Capitulo sede vacan
te. Et. Abatibus exemptis iurisdictionem quasi Episcopalem
hauentibus Suarez. d. sect. 5. Henriq. d. cap. 6. n. 1.

Ministro sacramenti Penit.

Sanchez. lib. 8. de matr. n. 14. Reginaldus d. lib. 1. n. 180. quae praestare debet Epi. et ordinarij ipsius confesarij Reginaldus d. lib. an. 183. Cruz. d. cap. 3. duvio. 5. Suarez sup. disput. 6. sed aprovatus a propio Epo. x. verior. sententia n. indiget in allio Episcopo nova aprovat. ut utilitr conserret sacramentum si iurisdictionem delegatam obtineat ut afirmant Cordova in suma q. 10. in responsi. ad 2m. duvium Emanuel Rs. in exposit. Vullae §. 9. duvio. 2. Henriq. sup. n. 7. Suarez. n. sup. sect. 7. per totam qdqd. contrarium contendat Gutierez. lib. 1. canonicarum q. 27. per totam Ludovicus Vera in responsi. casuum conscientiae p. 4. casu. 20. = Hec autem concilij decisio n. procedit in confessionibus regularium ut late tracta Suarez d. disput. 28. sect. 4. n. 4. ubi multa allia congerit pro intra praetat. illius decreti in qq actenus d. his commentarijs.

Et cum hoc finitr mea Heu
ad laudem et gloriam dmi mi
pridie calendas aprilis
anno. dmi. 1626.

A doctore — finis — Vonilla

LAVS DEO

EXLIBRIS

DSPVTATIO, ET SIGLO

Confesionis ad caput Sacerdos 2o de Penit.a dist. 6. cp. omnis
Vsi cabe [illegible] De penitentijs et remissionibus

Artissima obligatio iungitur in his iuribus Ministris sacram.ti penitentiæ seruandi sacramentaliter Sigillum confessionis ne ullo modo Vuis signis aut factis prodant peccata sibi denuntiata. Et pena suspensionis allijs quæ puniuntur secreti huius obligationis violantes quæ cum ultra ordinarios in d. cp. sacerdos. Et in d. cp. omnis exornant Leo Papa epistola 18. Agustinus in lib. d. salutaribus documentis. cp. 52. Vasilius in regulis Monachorum cp. 21. Simancas in catholitis institutionibus tt.o 24. n.o 14. Et 15. Nauarus in hoc. cp. Sacerdos n.o 116. Cobr in 4. 2. p.te cp. 8. §. 12. n.o 12. Petrus Soto in relectione d sigilo sacramentali per totam Suarez ad 3am p.m Diui Thomæ tomo. 4. disput. 33. per totam Henriquez lib. 6. sumæ cp. 19. Et sequentibus Thomas sanchez lib. 3. d. matrimonio disput. 16. allijs quæ infra laudandi

Quæ cum eo magsime inpugnatur quia Vtutis potius quam peccati rationem hauet allienum crimen detegere. Et indicare ut ex eo quod occultum retinetur maius damnum timeri pst cp. 1. 5. q. 5. quapropter quod profuere indicando datum est. iuste retinetur. Et promissum peti pst. l. 4. §. si tiui ob inditium ff. d conditione ob turpem causam. l. solent ff. d. prescriptis Vuis imo iuste fertur excomunicatio pro reuelandis malefactoribus ut contrarij consensu receptum testatur Gutierez. lib. 1. canonicarum q. 11. per totam cum quo inprouatum non sit.

Alliena scelera detegere. Et denuntiare Vr etiam in pugne pe
ccata alliena revelari posse eo precipue casu cum detegunt ut
plus proficiat peccatori aut publice saluti consulat.

Est tn respondendum multum interesse
utrum tractetur d. revelandis peccatis sacramentaliter cognitis
aut de qq extra sacramentum penit. haueta notitia cum n.
dicimus sigilo perpetuo silentij tegenda peccata tunc inteli
gimus locum hauere cum in iuditio sacramenti penit. Nota sunt
peccata v. aliter cognita aliquando publicare licet ut in d. ep.
1. 5. q. 5. alliquando oro publicanda sunt ut in cp. q cum fure
d. furtis alliquando deniq publicari n. deuent ut in cp. quid
autem 23. 8. q. 1. sub hac scilicet dist. Nam ei cuius interest
propter damnum et ofensam quam substinuit tamen peccata allie
na publicare ut suam prosequatur iniuriam. Idem quod dicendum
est in persona iudicis Nam ut malefactores e sua prouin
tia repelat eos pst conqrere. l. congruit ff. d. ofitio presid
is tradit. gl. magna in d. §. si ob inditium quo arg. simi
liter sunt Malefactores propalandi quando a iudice preceptum est
Vt manifestentur monitorijs generalibus propositis Gu
tierez sup. tamen etiam publicare crimen si fiat Vono Animo
et celo Vt reus emendetur et scandalum Vitetur ad quam
spetiem pertinet ss. Tex. in d. ep. 1. 5. q. 5. in qq. per
sonarum generibus hoc ius statuendum est. Vt iudex is ve
cui ex ofitio incunuit criminum inquisitio deueat oro
criminosos conqrere et propalare allijs Autem qq ex ofi
tio hoc n. competit posunt ex predictis causis Voni zeli
et Vindicationis iniurie proprie crimina publicare
sed id efficere n. tenentur nisi ut Manifestent iuste

aliena peccata quando revelari. vel occultari. conveniat.

Partibus quibus interest.

iudicibus

censuris generalibus

procurrat

Sit preceptꝫ ab his qq. in peranda ius. ē. = is ꝯ cuius
n̄ interest xat̄ ofic̄ij aut indūcāę n̄. ꝑt exime reuela
re si eius notitia Sauet sub sigilo secreti naturę q
sicut ex alijs depositis quę ꝙ seruanda suscepit eis
fodire debet iure naturę ita ꝯ multo Magis debet ob
seruare secretꝫ quod commendatꝫ ē. Dicit ex officio Soc in
cumbit indicare ꝑt exime quamuis occultꝫ ⁊. sub secreto co
gnitꝫ ⁊. alijq̄ illud ingnere debet: Iadę q̄ reuelationis
necessitate ostringi existimo ex q̄ sub preceptō tenebat ma
lefactores detegere quamuis occultꝫ sit exime ⁊. sub secreto
naturali cognitꝫ q̄ ex duo precepta inter se otaria conc
xant Vnū fidei seruāde aliud obedientię maioribus de
bite ꝓtuenda publica salute Soc qdę q̄ publicę vtilita
ti consulit ꝓferendę ē: Vnde. Hęc obligatio reuelandi
secretꝫ naturę pertinet ad ea tantꝫ speciem in qua ꝑ
preceptꝫ reuelationis consulitur malo imminenti ceiꝫ. ut
resoluit Cordoba lib. 1. questionꝫ cp. 43. Veluti ut eui
tentur Hereses prodictiones Magnationes latrocinia ⁊. ho
micidia occulte grassantia nā alias n̄. intelligitur iurꝫ
preceptꝫ reuelandi secretꝫ naturę Nec seruandꝫ ē. Na
uarus in Manuali cp. 28. n̄. 42. 48. ⁊. 49. Sil
uest Vno q̄ferio ⁊. q̄. 2. ⁊ Vno tertes q̄. ⁊. Gutt
erez sup̄. n̄. 47. ⁊. 48: ē. ꝯ in Sacre adhuertendꝫ
quod crimꝫ publicꝫ alios detegere ⁊. qua cū mere occul
tꝫ nā publicꝫ peccatꝫ publicę coripi ⁊. denuntiari
ꝑt. ⁊. in iuditiꝫ deduci occultꝫ aut peccatꝫ ita coriꝫ
dꝫ ē. ut n̄. oriatur scandalꝫ Id id agatur q̄ ad illius em
endationē sufficiat ē. cp. q̄ aut 23. ⁊. q. 1. ad quē dictꝫ

qui sit aliq̄ sub secreto
naturali. non tenebi illud
reuelare. nisi ei ex offo
incumbat. vel. a superi
ori. sub precepto reuela
re jubeatur.

Et doctrinam reducenda sunt quae de facultate detegendi peccata alliena extra Sacramentum cognita resolbunt Iure cremata in d. cp. 1. 5. q. 5. Navarro Silvestr. Cordoba Et Gutierrez sup.a relati

Ex his explicandi sunt Textus dificiles in d. l. 4 § sitivi ob inditium Et § fin. ff. d condit. ob turpem causam in qq duo casus proponuntur ubi propter indicationem furis pecunia datur Et in altero iuste pecunia accipitur Et ideo repeti n. pst in altero v.o n. iuste sd inhoneste in ne potius Et ideo repetitioni locus ~~est~~ e. quos ita conciliabis ut cum dicitur honeste pecuniam accipi pro indicatione furis procedat q.do ei datur q. n. tenevatur ex ofitio indicare tunc n. honeste pecunia accipitur q.a datur pro facto quod ut fieret nullus iure cogitur sicut etiam pecunia ob eam causam promissa devetur ut in l. solent ff. d pscriptis Vuis sd cum dicitur in § alt. eiusdem legis 4.e turpiter accipi pecuniam pro indicatione procedit q.do datur ei q. furtum fecit aut furti nomine tenetur ab hoc n. sicut res furto subtracta peti pst ita Et premium indicationis q.a rem restituere devet n. allectus pretio sd propter iuris naturalis pceptum furtum vetantis

fur. non pot. recipere premium pro furto redendo vel manifestando. et si recipit turpiter accipit.

Ex his etiam e. exponendus Textus in cp. q. cum fure 4.o d. furtis dum docet furti teneri eum q. furti ostium quaerente possessore hoc e. Domino n. indicat ostendens quaecunque hominem etiam cui ex ofitio ius vindicandi crimina n. committitur teneri revelare furem Et peccata alliena indicare cuius contrarium sup.a tradidimus e. q. verius q.a nullus privatus cogitur revelare furem cp. dilectus 13. d. excesibus prelatorum sd e. dicendum Textum illum

generalem regulam n. ostinere sed potius exceptam regule superioris Unde decisio Textus in d. cap. quod cum fure restringenda est ad eam speciem in qua furti ostius simul erat. Et. particeps. f. ad eam in qua Dominus querit furem propositis monitorijs generalibus nam cum iudicis precepto sit obtemperandum furti ostius inteligitur etiam. Et. consotius quia cum deueat reuelare furem non id fecit. f. denique dicendum est furem presumi non reuelantem furtum quo ad forum exterius ut allijs inditijs concurrentibus contra eum fuisti agi posit contra ea que notantur in l. in ciuilem. 2. l. ciuile. 5. C. d. furtis Et seruo corrupto. Et. apud Laercium in aditionibus ad Iacobum Deueloniso in practica. 3. parte. cap. 5.

Sed licet hec vera sint adhuc superior expositio dificultatis obiecte contra nostram conclusionem idonea non vr. quia non recte prescriuitur ius singulare in sigilo confesionis sacramentalis ne prodantur peccata: fuit. n. olim receptum in ecclesia ut confesiones palam fierent ita ut aliqua pecata in publicum proferentur ut constat ex concilio moglutino cap. 10. Et. cap. 21. Bulcardo lib. 19. sui decreti cap. 28. Et. 37. sed est respondendum usum receptum in primordis ecclesie ut publica peccata publica confesione reuelarentur sic inualuisse ut hee publice confesiones fierent ex voluntate confitentium ut plus se umiliarent. Et. venie dicnos exiuerunt unde reuelatio non a confesore sed ad penitente fieuat ut explicat Suarez d. disput. 33. sectione 1. n. 15. que tamen consuetudo publicam faciendi confesionem iam diu fuit abolita ut nota Belarminius lib. 3. d. penit. cap. 14. Et. sequentibus constat quod ex pacto Nectarij quod referunt Socrates lib. 5. istorie cap. 19. Sophomelus lib. 6.

sigillum confessionis. qq. rationibus fundetur.

cp. 16. Micephorus lib. 12. Historiæ cp. 18.

Jus hoc singulare nepeccata sacramentaliter cognita revelentur multiplici rat. fundatur a doctoribus Soto in 4. dist. 18. q. 4. artt. 5. eam rationem adducit quia hoc preceptum negativum est. Et ideo ait obligare semper ut nulla rat. illud violare liceat sicut non licet alliqua ex causa mentiri cp. omne 16. cp. si quis ad te. 17. 22. q. 2: Quæ tamen ratio non est idonea ad hanc prohibitionem in perpetuum stabiliendam cum eadem vigeat in precepto secreti naturalis quod propter alliquas causas violare licere supra adnimaduertimus. Et infra ostendendum est: cumque sit certum obligationem precepti negativi quod non est dare intrinsece mala. Et adempte malitiam inseparabilem cesare intrinsecum posse sic etiam videbatur ex ea rat. inferendum efficatiam huius precepti eo saltem casu cesare quando est expediens ipsi penitenti huius tamen contrarium ut verius infra resoluendum est.

D. Bonaventura in 4. dist. 21. 2. parte artt. 2. q. 1. Alexander alensis 4. parte q. 19. n. 2. totam vim huius precepti referunt ad malitiam intrinsecam mendatij dicunt non confessorem dum alliena peccata revelat semper dicere mendatium quia dicit illorum habere noticiam in quo significant ea sibi nota esse ut Domini cum tamen peccata sacramentaliter cognita non sciat ut homo sed ut Deus cp. 2. prope finem de officio ordinarij quam rat. eo argumento confirmant nam si sacerdos neget scire quod ei mediante confessione revelatum est non mentitur quia verum est tanquam hominem id nescire sic quod dicendum est quod si dicat scire quod nescit ut homo mendacij reus est: que etiam ratio parum est idonea ad hanc rem

Primo q.ª t.ᵐ sacerdos tanquam dei vicem gerens notitiam haueat peccati negari n. pst quin illud sciat ut homo unde prope n. e. mendax q.ᵈ dicit scire. 2.º q.ª maior malitia atenditur inuiolat.ᵉ sigili quam vsatur in mendatio q.ª semper resultat ex ea grauissimum crimen sacrilegij ut docent iura hec ex mendatio autem multoties veniale tantum pecatum resultat ut notari solet in d. cp. omne d. cp. siquis ad te et apud Siluestrum omnes q. sumistas vbo mendatium

9 D. Thomas in 4. dist.ᵉ 21. q.ᵉ 3. art.º 1. alliam huius precepti ratem aducit scil.ᵉ q.ª reuelatio peccati e. c.ª significatem sacramenti penit.ᵉ q.ª per hoc sacramentum ita Deus tegit peccata ut amplius eorum n. recordetur x.ª illud salmi Veati quorum remisa sunt iniquitates et. quorum tecta sunt peccata iubat Tex.us in cp. q. recedit 14. cp. diuina 24 de penit.ª dist.ᵉ 4. eodem q.º modo deuet Ministr. occultare et. tegere peccata ne amplius cedant in iniuriam penitentis. alliâs actio hec sacriliga e. quam rationem tuentur Capreolus dicta dist.ᵉ 21. q.ᵉ 2. Soto sup.ª eam tn. impugnant Durandus et. Scotus ibidem. et. certe magnum ex ea resultat fundamentum ut n. uioletur sigilum confesionis ceterum adequata. et. eficax ratio ex alliis principijs deducitur

10 Quare dicendum e. reuelatem peccatorum prohibitam esse propter iniuriam que irogaretur sacramento penitentie si aliquando reuelaretur peccatum que iniuria in hoc consistit quod confesio fieret odiosa. et. ab ea homines abstinerent nec cum fiducia ad sacramentum penit.ᵉ accederent nisi n. generaliter. et. in perpetuum scirent homines interdictum ut peccata detegantur sed eet permisa reuelatio in alliquo casu

cum hic casus arbitrio confessorum esset committendus iuste unus quisque metueret utrum casus ab eo confessus revelari potuisset et ob eam causam ab integra confessione facienda magno cum periculo abstineret: Unde ut omnes arbitrij facultas toleretur et plena securitas penitentibus agentibus tribueretur debuit generali lege prescriuis ut esset omnino sublata facultas revelandi peccata ut plenam libertatem haberent homines suscipiendi salutare et necessarium hoc penitentiae sacramentum ut exornant Navarro in hoc cap. sacerdos Suarez. de disput. 33. sect. 1. n. 7.

Unde dubitari nom inmerito potest

Preceptum sigili. a quo iure descendat.

an hoc preceptum descendat ex iure positivo. f. ex iure naturali. f. etiam ex iure divino: Ur. n. f. iuri positivo adscribendum quia revelatio confessionis invenitur prohibita in hoc cap. sacerdos et in hoc cap. omnis. et in cap. 2. de officio ordinarij et in cap. dilectus 13. de excessibus prelatorum f. iuris natis esse quo alliena secreta magsime pecata detegi in iniuriam eorum qui amiserunt illa Ur prohibitum ex regula primaria illius iuris quae docet ut quod quisque sibi facere fieri nolit allijs. n. faciat de qua in cap. 1. 1. dist. Vix n. e. ut sine fraude pandantur arcana cap. qui ambulat. 5. q. 5. quapropter ut unusquisque predictam fraudem vitaliter sibi cupi ita debet allijs observare cui rationi adiunge notata a Navarro in hoc cap. sacerdos in prima rat. sed quod sit iuris divini. n. satis apparet cum nulla l. evangelica hoc preceptum contineatur nec in alliqua constitutione ecclesiae edoceamur iuris divini esse = sed nihilominus tenendum e. revelationem peccatorum. n. solum vetari iure

nati. Et ecclesiastico sed etiam iure diuino huius tamen nulla stet in scriptura mentio hoc habemus testimonium quod ex traditione constanti ecclesiae resultat: eque non lebe huius doctrine argumentum quod praestat Tricus in d. cap. sacerdos tamen docet pro nullo scandalo permitti reuelationem nam nisi hec prohibitio iuri diuino adscriberetur alliquae saltem cause tamen non frequentes occurrere inquam reuelatio illicita esset: sentit quod validiori iure fundari praedictam prohibitionem hoc est iure diuino quod transgredi nullo modo tamen. Et in hanc doctrinam conueniunt omnes patres et DD. supra laudati qui perpetuam sigilij obligationem commendant.

12 Hinc colligitur quam sit grauis obligatio huius praecepti cum tot leges. Et iura violentur. Et materia ac finis illius sint magsimi momenti quare a peccato mortali nunquam excusatur qui peccata reuelauerit siue sint mortalia siue venialia nisi ex magna ignorantia aut inadvertentia Soto in relect. d. sacrato q. 3. cap. 3. Suarez d. disput. 33. sect. 1. n. 12. et sectione. 3. n. 1. simul que committit sacrilegium ut censuit D. Thomas supra relatus n. 9. propter iniuriam irrogatam sacramento penitentiae ut supra ostendimus. Unde discedendum est assertum quam tradit Ledesma in 2. p. quarti q. 11. artic. 1. cap. 5. qui distinguebat circa reuelationem peccatorum venialium amquam dicerent se audiuisse in confessione. Vt. simpliciter ea reuelaret ut 1. casu peccatum mortale committat in 2. ueniale tantum. Et discriminis rationem constituit quod in 1. casu subest scandalum in eo quod uident homines reuelare confessionis sigilum quod non accidit in 2. casu

Quinęta quod hec doctrina ꝙ̄ peccatꝫ ꝙ in reuelat⁹ intrę
dit nꝫ descendit ex escandalo ꝺ ex iniuria quę inogata
Sacramento eo quod frangita sigilꝫ quę ęs impedirat
liueꝛꝫ usꝫ sacramentꝫ semꝑ inteligita ęi grauis.—

Coligita ęꝫ ex tadꝫ doctrina nꝫ posse ſ. 13
alliqua consuetudine aut Pontificia constitutione efiçi
ut liçeat violare Sigilꝫ confessionis ut tradit ſpost Dibꝫ
Thomaꝫ quę xefert Fiore exemata in hoc cp. saçerdos
nº. 10. Henriqueꝫ l. d. lib. 6. cp. 19. nº. 3. ꝙ̄ consuetudi
ne aut dispenat⁹. tolli nꝫ. ꝑst ab homine Diuinum
jus cp. fin. de consuetudine cp. sunt qdꝫ cp. ꝺ statuta
25. q. 1. quapꝑ neꝙ̄ ꝑceptꝫ ꝺ taxatꝫ obligationi si
gili condexe neꝙ̄ in alliquo casu ſpetiali eam xemitea
Pontifex ꝑst ut idꝫ ꝺꝺ. notant quod multo minus
liçuit inferioribus prelatis ⁊ ꝙꝙ sequens ę. utrum
tenus sit obediendꝫ Pontificꝭ aut alliꝫ prelato pre
cipienti ut reuelet peccatꝫ cuius notiçia sacramen
diante sacramento ꝑnit⁹ ęꝫ si sub çensura excomu
nicationis id preciꝑiat ut notauit Henriqueꝫ l. d.
cp. 19. nº. 6. ſpost Scotꝫ in 4. dist⁹. 21. q. 2. ⁊ ę. n. in
iustꝫ ꝑceptꝫ ℭ. supª dixus ꝑtestatis Sacramęti
ꝑaxexe nequę nꝫ. ę. ut notari solet in cp. si ꝙ̄ ꝺ. de excx=
ipitis cp. ꝙꝫ teneamur deꝑcendis. Vtendꝫ q. ę. sac
cautione ut ad intentꝫ judicis aut cuius liuet supexio
xis Sigilꝫ reuelare mandantes nunquꝫ xespondea
te ꝺ semꝑ dicat confeta Scitꝫ. nesçixe ℭ. nec exit
mendax. neꝙ̄ ęꝫ ꝑxiuxiis quęcuis sub iuramento
cogata Verꝫ dicexe. ꝙ̄ ꝙꝫ sçiat tanquꝫ Deus ℭ. sub.

secreto religiosos silentij verum est se nescire ut revelet iudici iniuste interoganti Henriquez supra n. 7. Angles in floribus Theologicis q. de confesione artt. ult. de sigilo confesionis dificultate an sacerdos possit negare se in confesione crimen alicuius penitentis audivisse: cui rei prevet argumentum authoritas Marci cap. 13. ubi de die iuditij docet Xpus scire neminem neque filium hominis quamvis n. Xpus omnia futura noviset quia tamen homo esset erat etiam Deus at sine mendatio dicit filium hominis nescire de die iuditij quia nescit ad revelandum est. q. huius loci germana expositio cum docent Velar. Homo. 1. lib. 4. de Xpo. cap. 5. expositione. 4. Gregorius lib. 4. epistolarum epistola 42. ad Eulogium cum multis patribus relatis ab Henriq. supra n. 7. notatis litera M. quidquid controvertant Ieronimus in matheum. cap. 24. Ambrosius lib. 5. de fide. et trinitate. cap. 8. Unde solvitur dubium a quo nunquam se expedit Angles supra quid. si Tiranus ita interoget confesorem ut omnem viam eludendi illum precludere videatur quia rogat utrum sciat crimen alienum tanquam dei ministri quod in confesione audivit quia ille Doctor solum dicit mortem potius subeundam quam preceptum sigili violandum sed qualiter respondendum sit ministri in munis a mendatio n. demonstrat: est tamen ex predictis concludendum semper dicere posse confesorem se nescire quia tiranice et iniuste interogatur ut respondeat ad ea quae nescit ut revelet exemplo d. capitis. 13. Marci = cum autem ex his constet nullo precepto infringi obligatum sigili quod ad hoc tendat ut f. generali

De sigilo Confesionis.

Tolatur. f. in alliquo casu spetiali idq. etiam multo magis observandum est. ptiis generalia mandata proponuntur ut detegantur malefactores quia nec tunc licet revelare criminosos cognitos mediante sacramento penitentiae. ut plures DD. laudans provat Gutierrez. d. lib. 1. canonicarum q. 11. n. 47. = Et quamvis nihil sit adeo formidandum sicut pena excommunicationis cp. nihil. 33. 11. q. 3. in hac tamen spetie nulla innodatur censura Ministri quia ligatur extrictioni. Et perpetuo sigili observandi. Et ut ait glossa in hoc cp. sacerdos vere ipse nec scientiam habet delicti nec ignorantiam quia licet sciat nescit ut detegat —

Rursus ex ijsdem principijs deducitur quod sicut praeceptum hoc est perpetuum ne ab alliqua persona eius oblig. tolatur minuatur aut dispensetur ita etiam perpetuum est. nepp. alliquam causam sit violandum quod ostendit Textus in hoc cp. sacerdos. tum pro nullo scandalo huius quae doctrine optima exempla adducit Henriquez. d. cp. 19. n. 5. ut nec pro vitando ullo damno etiam gravissimo. innocentis aut protolenda totius orbis conflagratione nec pro inpedienda praeversione religionis catholicae. Et omnium sacramentorum intentata Dmonitione liceat sigilum confesionis frangere Deus n. allijs modis his malis providebit: est quod minus damnum cum tot malorum periculo in casu alliquo spetiali reticere quod in confessione revelatum est. quam legem contrariam constituere qua libertas sacramenti penitentiae minuatur Et sicut mendatium. Et fornicatio nunquam licent quia in se continent intrinsecam malitiam ita nunquam licet sigilum

confessionis infringere q.a e. medium simpliciter necesa
rium ad vitanda mala quae ex sacramento penit.e obve
nire possent. Et ad conservandum liberum usum illius —

Quare similiter dicendum e. nec pro salu
te totius civis aut pro ipsius penitentis utilitate esse re
velandum sacramentale hoc sigillum ut cum Soto in 4.
dist.e 18. q.e 4. art.o 5. tenet Henriq.s d. cp. 19. n.o 5.
quo fundamento provo ss.m Caietani in suma Tuo con
fessor docentis quod tamen peccata essent publica nihilominus
tamen etiam pro honore illius qui penitentiam egit n.o tamen confe
sori dicere ista Mulier confessa e. mihi de suo mere
tritio iste absolutus e. a me ab usurario crimine aut hanc quoque notare debes
a concubinatu q.a propter nullam causam tamen detegere peccata
alliena quamvis allias publice nota: ut tamen recte ad
vertit Soto sup.a conclus.e 3. §. quod autem liceret dicere ista
mulier aut hic vir confessi sunt mihi. Et absolvi
eos nec ex hoc resultat sigili fractio cum nulla eorum
peccata detegantur quod etiam provat Henriq.s lib. 6.
sume cp. 20. n.o 4. ~

Duo tamen arg.a oppugnant valide utriusque
resolutionis doctrinam primum e. quod id. quod pro cari
tate institutum e. n. e. conveniens contra charitatem convertitur
ait Bernardus in lib. de praecepto Unde cum sit institu
tum sacrum hoc sigillum propter charitatem. Et amorem homi
num ut liberius perfruantur Veneff.o sacramenti penit.e
n. vr. conveniens contra charitatem eorundem hominum tende
re ne detegantur peccata q.do publica salus aut evitatio
magni mali ex eorum revelat.e pendet ~~ secundum

naturale secretu quod liceat revelare.

é quod prestat Seneca Tñus in cp. Soc. Vr. 8. 22. q. 5. ex quo deducitur aliena crimina ee detegenda. si magis proficitur quam nocetur ei qui admisit illa ob que argumenta admiti solet ut sigilum naturalis secreti liceat violare pro salute publica aut pro scusanda pena inocentis aut pro salute. Et maiori vono eius cuius peccatum detegitur ut multos laudans notat Henriquez. d. cp. 20. n. 3. notatis litera X.

Sed n. debent nos a superiori traditione divertere quia ut supra ostendimus extrinsecus strictius. Et indispensabilius é vinculum sigili confessionis quam secreti naturales ut dignitatum innitatur iure divino pp. perpetuam. Et intrinsecam malitiam revelationis sigilum infringi pro hiuente. nec dici debet contra charitatem converti quod pro charitate institutum é si in predictis speciebus sigillum n. reveletur nam respondendum é quod tamen in aliquo casu speciali damnum inferatur eo quod celetur peccata aut toti communitati ecclesie. f. reip. f. ipsi qui confitetur n. debet tamen sacrum sigilum revelari quia maius damnum inferetur hominibus ex revelatione cum in futurum retraherentur a sacramento penitentie metuentes crimina eorum detegenda. Et iniuria supra considerata irrogaretur sacramento quod damnum ut vitetur multo congruentius é charitate omnium hominum quam in alliquo speciali contrarium observetur. Tñus etiam in d. cp. Soc. Vr. nihil provat contra superiorem doctrinam in quo n. revelatur peccatum in sacramento auditum et cognitum. sed alliàs extra sacramentum in qua etiam speciei

imitatur

D. sigilo confesionis

Recte admonet Tx̄us ille publica reprehensio n. corrigendus sed occulta tantum quae poset prodesse ut ~~nuda~~ ad meliorem vitae frugem convertatur peccator

Infra praeterea quod cum sit prohibita revelatio peccatorum intelligitur tolli omnis directa et indirecta revelatio ut nullo modo verbis signis facto scriptura aut allio medio detegantur distinguantur peccata in confess. audita est n. cavendum ne alliquo modo ex confess. subsequatur damnum et detrimentum penitenti idem autem effectus damni resultat ex directa et indirecta revelat. ideo omne revelationis genus prohibita in d. cap. omnis vero ss. caveat cui ade Henriq. d. lib. 6. cap. 20. n. 4. Suarez d. disput. 33. sect. 6. n. 1. et 2. ijs consequens est ut n. posit dicere sacerdos se n. absoluisse penitentem Navaro in hoc cap. sacerdos n. 65. Soto supra Suar. d. lib. 1. tr. contrarium tenet Caietanus d. verbo confesio cum Armila eodem verbo eo quod dicant multis ex causis absolute omiti pose Unde n. est referenda necess. omissio absolutionis ad causam peccatorum sed nihilominus prior sententia verior et securior est quia frequentius denegatur absolutio propter malam dispositionem dimitendi peccata mortalia Unde qui dicit se penitentem n. obsoluiset directe dicit pecase mortalita et ee in dispositionem est autem valde cavendum ut propter manifestationem pecatorum confesio n. fiat odiosa

Hinc magna descendit duvitatio, Utrum propter notitiam habitam in confesione impedimenti dirimentis matrimonium liceat Parocho vel allij clerico licentiam habenti ad assistendum matrimonio negare sacramentum

Vonilla

D. sigilo confesionis

eadem quae dubitatio versatur in allijs sacramentis quam ei quem ex noticia confesionis constat esse peccatorem. Et si regularem permissum sit negare eucharistiam aut ordines quam questionem tractant DD. multi relati a Sanchez. lib. 3. de matrimonio disput. 16 per totam est quod multum anuigua illius resolutio quae concurrunt duo validissima praecepta inter se contraria unum quidem ne aliquo modo prodatur peccatum quae propter non possit iuuare scientia confesionis ad actus externos. Unde similiter deduci videtur non posse confesorem uti scientia confesionis ut neget eucharistiam ordinem aut matrimonium: contrario autem stat quod si confert sacramenta ei quem scit esse indignum particeps est indicione subceptionis. Et ab hoc a peccato non excusatur. Unde admonere saltem debere peccatorem ne se ingerat subceptionis sacramenti colligitur ex cap. 2. in fin. D. offi. ordinarij —

— Efficitur dubitabilior haec controversia doctorum sententijs multos casus distinguentium plures non publicam sacramenti priuatam a priuata. Et occulta discerniunt. Et illam ilicitam hanc licitam faciunt allij diferentiam constituunt inter clericos aliquos sacramentorum administratio iuste exigitur ut Epo. Et proprio parocho ut is non sit ius negandi sacramenta. Et inter allios ex permissione ministrantes ut illis liceat uti scientia confesionis ut negent sacramenta deniq allij obligatur negandi sacramenta propter scientiam confesionis nulli praescriui docent sed permitti ut negent si scandalum non subsequatur ad quam docendi ratione praestringuntur sed adducte a Sanchez. d. disput. 16. —

In hac vero controversia tenendum est nullo

personarum aut prelatorum albito discrimine Parochum aut quemcunque alium sacerdotem habentem licentiam assistendi matrimonio aut ministrandi aliud sacramentum n. posse expellere peccatorem etiam oculte petentem sacramentum propter peccatum cuius notitia habetur in confessione quia hac notitia nullus uti potest ad actus externos ne confessio redatur odiosa nec ideo participat Ministri sacrilegij indigne subceptionis quod sibi imputari n. potest Dum negare n. debeat sacramentum propter notitiam peccati in confessione habitam — sed tamen poterit oculte admonere peccatorem ut desistat a sacramento suscipiendo e. n. id cristiane charitati valde consentaneum d. cap. 2. d offo. ordinarij sed n. tenetur admonere ut desistat a sacramentis suscipiendis nisi in ipsa confess. quia hec e. certissima doctrina quod ex auditis in confess. n. arctatur sacerdos ad aliquid faciendum. f. omittendum. f. aliquod remedium adiuvandum extra illam D. Thomas in 4. dist. 21. q. 3. artt. 1. questiuncula 1. ad 3. Paludanus dist. 18. q. 3 artt. 1. n. 20. Silvester Vuo confess. 3. q. 14. superiorem autem distinctionem probat Sanchez. supra n. 14. 15. et 16. ledesma 2. p. 4. q. 10. artt. 5. dubio 4. Vss. preterea Bartholomeus a ledesma dubio 32. de penit. conclus. 7. Suarez. d. disput. 33. sect. 6. n. 3. —

22 Ex qua resolut. alia etiam dubia praxi utilia explicantur. 1. solvitur quod utrum debeat sacerdos vitare saltim oculte eum quem ex confessionis scientia cognovit esse excomunicatum quod efficere debere tenuit Navarro in hoc cap. sacerdos n. 145. secutus adrianum et alios quos refert quia oculte excomunicatus oculte saltim

Vonilla

De sigilo confesionis

Vitandus est cap. cum non ab homine de sententia excomunicationis sed melior est resolutio quam tradit Medina in C. de confess. q. 51. Ledesma d. q. 10. artt. 5. dubio 6. Suarez d. sect. 6. n. 4. Henri. d lib. 6. cap. 20. n. 7. ut nullo modo vitare illum deueat publice aut oculte cum scientia confesionis ad allios actus uti non posit eaque odie multo magis procedit cum nullum excomunicatum vitare oporteat nisi publice denuntiatur post strauagantem insuper ad euitanda scandala Martini 5.

2o. ex eadem resolut. et doctrina soluitur dubium utrum posit negari electio aut allius actus facultatibus eis quem ex confess. cognoscit quis esse peccatorem quem quidem quo varijs doctorum opinionibus agitatur ut constat ex Henriquo Quodlibeto 8. q. 18. 29. et 31. D. Thoma quodlibeto 5. artt. 13. et in 4. dist. 21. q. 3. artt. 1. Siluestro Tuo confesor 3. q. 14. et allijs quos referunt Sanchez d. q. 16. Suarez d. disput. 33. sect. 7. ex predictis tamen resoluenda est. et inprimis constituendum nunquam licere uti notitia confesionis ad allios actus extraneos cum morali periculo reuelationis. et ideo non licere superiori qui audit confess. subditi ex vi illius ita eum guuernare ut possint allij deuenire in suspitionem peccati in genere aut in specie ut constitutum est per Clementem 8. Bula concesa anno 1594. die 26. Maij qua cauetur ut ad extraneam guuernationem nuli sacerdotes utantur noticia confesionis eam vero referunt Sanchez et Suarez supra. similiter etiam aenoscendum est non posse confesorem propter indignitatem in confess. cognitam remouere penitentem ab offo amouibili aut negare Veneffitium seu offitium liuere prouisionis quia absque dubio pudore magno

De sigilo confessionis

sufunditur penitens si videat obesse ei defectus in confessione de
tegtos. Et multum a confessione retrahitur quae res iniuriam irogat
sacramento penitentiae. Utramque doctrinam multis probant Sa
nchez de disput. 16. n. 4. Suarez de sect. 7. n. 1. usque ad 8.
ceterum si ex confessione resultet timor damni alicuius quo
absque penitentis pudore. Et absque eo quod allij deveniant ad
notitiam peccati evitari possit. Et penitens a confessione non
retrahatur non erit culpabile uti scientia confessionis san
chez de n. 4. Armila tuo confessor n. 7. Suarez de sect.
7. n. 9. ideoque si ex notitia confessionis sciat confessor con
spirationem contra se factam poterit ocasione aliunde sumpta se occul
tare aut alieno loco discedere si sciat cum ense apud se deposi
to homicidium committendum poterit allio quesito colore eum
negare domino petente poterit non effugere casum alterius
mortis imminentis aut spiritualis damni si tamen directa
aut indirecta revelatio inde non sequatur nec penitentis
pudor aut retractio a sacramento nam si allio quomodo confe
sio revelari posset ea scientia revelandum non est. Et mors aut
alliqua existimationis iactura inde resultare posit Un
de etiam consequitur posse confessorem cui competit facultas conferen
di offitium aut Veneffitium ob notitiam confessionis habitam
atentius invigilare suo muneri ut inquirat defectus qui
obesse possunt eligendo ita tamen ut non excedat Usitanos
modos ne alliqua exinde oriatur suspitio nostra Suarez.
supra n. 10.

3. ex eadem doctrina solvitur dubium in actio
nibus pertinentibus ad iustitiam distributivam ut est elec
tio ad offitium. f. Veneffitium quae per concursum dignioribus

Vonilla

De sigilo confessionis.

Conferuntur Utrum possit confessor pp solam scientiam confessionis negare suffragium ei qui sterius reputatur dignius ipse autem scit esse indignum in quo Nabarro in hoc cap. Sacerdos n. 146. post Dibus Thomam in 4. dist. 21. q. 3. artt. 1. Vona Ventura t. 2. p. artt. 2. q. 1. Silvestr. Uvo confessor 3. q. 14. Soto in relect. de secreto Membro. 3. q. 4. post quintam conclusionem Tenent adeo improbatam esse indigni electum. ex cap. cum in cunctis d. elect. cap. perpetuo eodem tt. in 6. ut Malitiam intrinsecam contineat electio indigni &. ideo ex notitia etiam confessionis poset negari suffragium Nabr. autem adijcit incurri electores penas inflictas. contra male eligentes quod quidem aperte falsum est. quia n. est aliquis. Reputandus indignus ex notitia confessionis quae nocere n. solet ad allios actus ideo quod potius provo sententiam Suarez. d. sessione 7. n. 12. Ut si suffragia publice ferende sint nullo modo obscientiam confessionis damni inferatur Penitenti: si autem occultasent suffragia securus est n. uti predicta scientia ad defectum electionis pp reverentiam Sacramenti sed si absque penitentis aut confessionis revelatione posit elector eligere eum quem reputat Digniorem id efficere Poterit pr authoritatem. DD. hanc sententiam tenentium sed n. compelitur metu censurae aut allia pena contra eligentes indignum constituta.

4. soluitur allium Dubium forensibus contra Usis utile am si testes deponant hominem admisisse crimen quia id noverunt a Sacerdote confessionem revelante aut si ipse sacerdos de crimine confesso inique testificetur se procedendum ad inquisitionem criminis ita ut profitiat.

Ꝺ sigilo ꝯfesionis

hoc Testimoniu saltim ad formandu processu informatibu ut fiat captura personę .f. resultet inditia ad Torturą. e. quę dicendu quod cu n. liceat uti scientia ꝯfesionis ad actus estraneos sicud ipse confesor fidę in hac re n. facit sic nec testes q ab eo audierunt q̃ quoad omnes perpetuo sigilo ꝯtegendu e. crimę in ꝯfesione revelatę ita ut homo deveat iudices abstinere ab huius modi inqsitione Scotus in. 4. dist. 21. q. 2. Silvestr Uvo confesor. 3. §. 1. Navarro in hoc cp. Sacerdos. n. 43. Henriq d. lib. 6. cp. 20. n. 2.

Solvitr dubiu utru publicą penitentę inponere possunt ꝯfesores pro satisfact. peccatorę = Ex predicta resolut. facile splicat nq ꝗ modus penitentiarę. Ꝺ. satisfactionu arvitrio ꝯfesorę relinquatr ut ostendimus in ꝯmentarijs de penit. n. 64. sic. tn. se gerere devent ut n. prodant facto alliquo penitentę ee peccatorę ingenere aut in spetię. Ꝺ. ideo ut n. sit receptus frequentr publicarę penitentiarę Usus devent oio ab eo abstinere nisi ex spontanea. Ꝺ. livera aceptat. penitentis ut resolvit Suarez d. sect. 7. n. 3.

Penit. sunt arvitrarię

6. solvitr dubiu si confesor in ꝯfesione sivi facta erorę admisit quę detegere in sua confess. n. pst nisi revelato allieno peccato utru id efficere deveat: Ꝺ. dicendu e. quod si peccatu suu dicere n. pst nisi detecto allieno çelare illud devet ne allienu pandat etę in sacramento = Sicut devet similitr scientiam alliene ꝯfesionis simulare q̃do Unus confitetr ei peccatu suu. Ꝺ. ꝯplicis si ille sotius criminis. Ꝺ. ꝯpli

in sua Confessione illud peccatum omittit quia non potest uti scientia alliene confessionis ut neget absolutum sed debet credere allij fuisse Confessum predictum peccatum det priorem penitentem per errorem allienum peccatum declarasse Henriquez d. cap. 20. n. 5. et 6.

7. soluitur quo. an possit confessor dicere Petrum illi confessum esse. f. esse confessum sua peccata f. non habere nisi peccata Veniallia = e. quod dicendum hoc licere quia nulla resultat directa. f. indirecta revelatio cum sit frequens omnibus fidelibus usus Confessionis. et exerceatur actus Virtutis: uno sane casu non licuit confessori dicere Petrum non fuisse confessum nisi Veniallia si haueat allios Penitentes. et unum magsime laudet nam allios Vr vituperare insinuando grauiora peccata admisisse Iure cremata in hoc cap. sacerdos n. 10. Suarez d. disput. 33. sect. 3. n. 9.

Ex illis etiam Principijs quae confessio omnino non revelanda asseruimus deducitur nunquam. et nulli degenda peccata quae doctrina duas habet partes. priore ut nullo tempore idest nec Viuente eoque confessus fuit peccata nec post mortem illius revelentur Henriquez d. lib. 6. cap. 19. n. 4. 2a. est ut nulli sit omnino revelanda confessio quae est sacra Trinitas. in hoc cap. sacerdos. f. n. propinquis aut extraneis = adeo quidem ut nec cum ipso penitenti liceat aloqui de peccatis nisi in ipsa confessione quasit respectu penitentis. non reveletur secretum nec iniuria fiat honori illius tamen sine magno eiusdem pudore et rubore aloqui cum illo non post confessor et quia huius precepti ratio hec est. ne iniuria infertur sacramento facta confessione onerosa ideo generaliter asserendum est ad sigilum

Pertinere nec cum ipso etiam penitente liceat loqui de confess. ut multos DD. referentes prouant. Henriq. d. cap. 20. n. 7. Suarez. d. disput. 33. sesione. 5. n. 1. 2. Et 3. q. recte notat quod si confess. facta fuerit pluribus ministris. simul illi quidem ob eandem rationem. n. pot extra confessionem inter se alloqui de peccatis quia similiter sigilum violant —

Addenda tn. e. huic doctrine exceptio ut cum ipso penitente posit confesor sermonem habere de peccatis petita licentia. Et obtenta ab eo D. Thomas d. dist. 21. q. 3. artt. 2. Bonaventura. 2. p. distintionis art. 2. q. 2. Petrus sotus. lectione. 11. de confess. soto. d. dist. 18. q. 4. artt. 6. Medina. q. de licencia Penitentis ad reuelandam confessionem. Et cum multis Suarez d. sess. 5. n. 6. Hen. d. cap. 20. n. 7. nam hac licencia obtenta poset utique reuelare confessionem allij extraneo. f. uni. f. multis. x. modum. licentie. ut eidem. DD. Et utrumque verum. e. rat. manifesta quia cum liceat unicuique defectus suos prodere nec scandalum alliquod inde secuatur iniuria sacramento ut fiat onerosum merito ex voluntate penitentis reuelatio permitenda e. —

Non defuerunt. DD. existimantes etiam ex premiss. penitentis. n. posse infringi sigilum. Et ideo nec cum ipso penitente nec cum allio aloqui posse confesorem de peccatis etiam petita. Et obtenta venia quo in numero sunt Durandus in. 4. dist. 21. q. 4. Scotus. q. 2 Angelus Vuo confess. 8. n. 5. fundamentum corp. e. quod confesor scit ut Deus unde. n. pst penitens permitere ut loquatur ut hoc. Rursus quod hec oblig. descendit

Ex iure diuino quoniam sicut Pontifex tolere non potest ita nec inferior tum magxime cum iniuriam sacramenti homo remittere non valeat que fundamenta facile conueluntur quia quando penitens reuelatum permittit hauet sacerdos noticiam peccati non solum ut Deus sed etiam ut homo. Et ex permisso ne illius cesat iuris diuini precepti quia sua huius precepti est ut seruetur secretum propter fauorem hominum contra voluntatem committentis illud unde eadem voluntate accedente ut fit reuelatio nullum preceptum est quod impediat reuelatum neque tunc dicitur dispensari a penitente super precepto sed cesare obligatum eius Suarez. Et sotus supra —

Sed est notandum duplici modo hanc compromissionem dari. 1. cum ipse penitens extra confessionem refert factum peccati in confessione declarati altero cum premittit aloqui de eo facto aut peccato interest autem multum utro modo hec permissio detur nam si penitens aloquatur cum confessore de eo facto extra confessionem illa noticia perpetuo uti potest ut referat peccatum quod audiuit neque reuocari a penitente potest facultas semel quesita quia noticia confessionis non tollit ius quesitum ante aut extra confessionem ut infra asserendum est. Et ideo qui audierint illud peccatum eandem facultatem hauent perpetuo aloquendi de eo facto ceterum si fuerit permissa facultas detegendi peccatum in confessione cognitum non potest confessor excedere modum permissionis nec reuelare alijs quibus data fuit ipse quoque confessor decedere debet ex permissione reuelare peccatum in confessione auditum. Et cui hoc modo reuelatum est eidem sigili obligationi adstringitur quia notitia peccatorum cognitorum in confessione.

De sigilo confessionis

quia notitia peccatorum cognitorum in confess. cum honore silentij ad omnes transit. Suarez d. sessione 5. n. 7. Sotus d. artt. 6. §. 2. conc. quod multa utilitas ex hac doctrina infert.

33 Ille articulus dubius est. si confessor erravit contra iuditium veluti si restitutionem fieri mandavit cum non deveret aut cum deveret eam praetermisit. l. de pecc. reservato absolvit an possit invitum alloqui poenitentem de peccatis vel errorem emendet quem ita solvunt Sotus d. artt. 6. Vs. quod si scisciteris Suarez d. sessione 5. n. 3. ut possit tunc alloqui ipsum vel dicere cum eo tractare velle de re ad confessionem pertinentem quod si consentiat aperta res est. si vero contradicat adhuc instare potest ut audeat necessaria ad salutem animae nec infringitur sigili obligatio quia tunc non tam loquitur extra confessionem quam supplet vel perficit actum confessionis incoatum ad quam rem poenitens non est rationalitas invitus.

34 His ita pro cuius praecepti explicatur propositis superest examinare non nullas controversias Prior est quaenam cadant sub sigili obligatione ne alliquo modo prodantur in qua quaestione aperta est difinitio quorum iurium ut peccata in confessione dicta non sint revelanda quae doctrina complectitur etiam veniallia peccata cum sint materia confessionis ut supra notavimus n. 12. non solum autem peccata sed etiam circunstantias vel obiecta peccatorum vel quaecunque dicuntur ad declarandum peccatum cadunt sub sigilo confessionis ut allios referentes notant Suarez d. disput. 33. sect. 3. per tota Soto d. q. 4. artt. 5. Henriquez d. cap. 19. cadunt autem sub sigilo haec peccata etiam publica si non sint nota ipsi confessori

nisi mediante sacramento idem Suarez d. sect. 3. n. 6.
Henriq. d. ep. 19. n. 4. = si tn. notitiam haueuat confessor
n. priuatur per confessionem iuri aloquendi de illis. n. supra nota
uimus n. 32. notant q. Suarez d. sect. 3. n. 7. Soto
supra incunuit tn confessori onus prouandi stientiam ex
tra confessionem hauita ut excusetur a pena reuelationis Sil
uestr. tuuo confessor. 3. n. 9. Fauiena eodem tuuo confesso. 3.
q. 16. Henriq. d. ep. 19. n. 10. cum notatis litera. 1. qd
qd alliud inuoluat Suarez. d. disput. 33. sect. 8. n. 4.
= quae vero dicuntur in confess. extra peccati circunstancias aut
obiecta aut extra ea quae pertinent ad declarationem illorum
propriae sub lege sigili n. continentur cum n. sint ma
teria confessionis nec eorum reuelatio odiosum faciat sacra
mentum sed ad prudentem pertinet d. his etiam tacere Su
arez supra = Virtutes etiam quarum confessor notitiam hauet
prodere potest sine fractione sigili Turre cremata in
hoc ep. sacerdos n. 17 = de illa q. solet dubitari an peccata
n. dum facta sed quorum conspiratio detegitur confessori sint
supplienda subiecta legi sigili nam cum n. sit materia
confessionis futura peccata ut ab his absoluat confessor n.
videntur cadere sub sigilo quod sensit Alexander Ales
4. p. q. 78. membro 2. artt. 2. inde deducens po
sse confessorem detegere conspirationem detegere factam in damnum
Reip. aut pro ipsius morte = ceterum Verius sententia docet
hec etiam peccata contineri sub sigilo quia peccatum ocasionis aut
conspirationis futurae hauet conexionem cum peccato praesenti
f. odij. f. propositi interficiendi. Et ideo ut accesorium
praesenti peccato continuatur sub eadem silentij obligatione

D. Thomas d. dist. 21. q. 3. artt. 1. Soto d. artt. 5. ad 2m. Et allios referens Suarez d. sect. 3. n. 4. Henriquez d. cp. 19. n. 8.

Q. controversia e. ad quas confessiones pertineat quod preceptum nam in eo generaliter cauetur ne sacerdos prodat quod in penitentiali iuditio sibi reuelatum e. ex de certa conc. quae docet oriri obligatum sigili ex omni p sola confess. sacramentali in qua conc. conueniunt omnes dd. supra relati ex quo resultat ut si quis confessum n. faciat quantumuis dicat sub sigilo sacramentali comitere secretum n. teneatur confessor aut allius cui sic peccatum reuelatur illud obseruare sub sacro sigilo confessionis licet teneatur iure naturae ad secretum oportet n. ad sigili obligatum constituendam fieri confessum intent. sacramentali hoc e. animo acusandi se de peccatis. Et. subijciendi illa clauibus eccle. Nauarro in manuali. cp. 18. n. 55. Soto d. artt. 5. Et. in relect. de secreto mentio 2. q. 7. Simancas in catholicis institutionibus d. tt. 42. n. 5. Caietanus 2a 2e q. 70. artt. 1. Et. tomo 1. opusculorum tractatu 21. = quare Et. dimidiata confess. in qua ob defectum dispositionis denegata e. absolutio ad sigili obligatum pertinet Henriquez d. cp. 19. n. 8. in fin Suarez d. disput. 33. sect. 2. n. 8. post dibus Thomam d. dist. 21. q. 3. artt. 1. = Et. merito nam cum sit huius iuditij ligare. t. absoluere Et. cognoscere qualiter occurri deueat saluti eius qui penitentiam agit quidquid ad eam rem pertinet aut dirigitur merito celandum e. ne sacrum hoc iuditium odiosum fiat = n. defuerunt etiam qui obligationi sacri

sigili subijci docebant eos qui peccata audisent etiam extra confessionem dum tamen consilium ab eis petatur pro salute animae sic n. censet Caietanus. Et soto supra sed frustra id tentat nisi. Et animo inquoandi confessionem consilium petatur quia sola sacramentalis revelatio sacro hoc sigilo Soto. Et navaro supra Suarez. d. sect. 2. n. 7.

Nam minus etiam superiori doctrine consentaneum est ut confessio facta laico aut allij cuiquamque ordinem presuiteralem non habenti ad obligationem sigili non pertineat sive in necessitate fiat sive extra necessitatem quamquam quae possit esse sacramentalis hec confessio quae facta est ei quem constat ministerium exivere non posse Suarez d. sect. 2. n. 2. est quod reijcienda omnino sententia Navarri in manuali cap. 8. n. 7. Adrianus quaestione ult. de confessione sine fundamento contrarium tenentiunt. Et reprovanda similiter sententia Caietani Vuo confesor Paludani d. dist. 21. q. 3. n. 3. qui docent pacto intercedente obligari laicum sigilo sacro quae sententia ideo displicet quia pactum nihil aijcit religiosum secreto sed tantum obligat ad iustitiam aut fidem — superior autem doctrina vera est. Et procedit quando laico quemquam scit esse laicum facit confessionem ignorans utrum posit esse minister sacramenti. Sed si vona fide fiat laico confessio ex parte penitentis quia credit eum clericum esse vera tunc obligatio sigili data quia hoc non fiat re ipsa vera confessio ut tamen fit a tali homine procedit ex intentione sacramenti. Et ideo ipsum sacramentum tegit ista peccata sub sigilo Gabriel in 4. dist. 21. q. 1. artt. 2. Paludanus q. 3. Adrianus q. ult. de confessione. ita quod error penitentis excusat

obligatus sigili quia ex sua parte factus non est quo ad suscipiendum sacramentum exigitur error confessoris non scusat obligatus hanc quia ex parte penitentis factum est. Totum quo ad sacramentum suscipiendum opus erat Suarez d. sect. 2. n. 3.

36. 37 Sed superest dubium utrum obligatio sigili sacri oriatur ex confessione facta sacerdoti iurisdictum non habenti est quod dicendum ut si fiat confessio bona fide penitentis et cum malicia confessoris debeat observare sigilum sacrum: si cum errore penitentis et confessoris debeat etiam observare sigilum quia magna incommoda ex contraria sententia orirentur: sicut certa scientia utriusque ita ut id faciant in ordine ad inquirendum sacramentum ut perficiatur petita iurisdictio eadem vigeat sigili obligatio. si autem absque proposito petendi iurisdictionem fiat confessio consultationis cuius clam magis quam confessionis sacramentalis vicem tenet. et ideo ab obligatione sigili sacri immunis est tamen obliget ad secretum naturale sicut confessio facta laico Suarez d. sect. 3. n. 4.

38 Controversia est ad quas Personas pertineat hec sigili obligatio: in qua hec iura confessorem teneri observare sigilum aperte docent nec allias personas exprimunt sed ex sententia eorum dicendum est amplius etiam sigili obligatio extendi Unde 1. extenditur hoc preceptum ad prelatum a quo confessor petit licenciam absolvendi a reservatis quia iurisdictio ab eo concessa aut petita dicit respectum ad sacramentum. et nisi prelatus sigilum observaret fieret confessio valde odiosa Vigtoria in suma

n.º 190. d. confess. Henri. d. lib. 6. cp. 20. n.º 3. Suarez d. disput. 33. sect. 4. n.º 8. = 2. extenditur ad consiliarium quem aduocat confessor aut ad quem remittit penitentem quia hic participat actum clauium excitatum quoad clauem scientiae supplendo defectum Ministri Petrus soto lect. 11. de confess. Et allios referentes Suarez d. sect. 4. n.º 6. Henriq. d. n.º 3. allitur n. tenere tr Penitens admittere consiliarium cum nullus cogatur suam detegere conscientiam alijs quam legitimo Ministro Et quod secretum seruare debet interest quod utrum consilium quis petat in ipsa confess. f. ex praecepto confessoris quia v.º extra praedictum praeceptum nam hoc consilium n. habet respectum sacramenti sed simplicis tantum consultationis quae solam secreti naturalis obligationem praesefert = 3. extenditur ad interpretem nam hic n. solum est instrumentum penitentis sed etiam sacerdotis d. Thomas d. quaestiuncula. 3 Nau. in hoc cp. sacerdos n.º 42. Victoria supra n.º 172. Medina d. C. de confess. q. 50. Ledesma in 2. p.te 4. q. 11. artt.º 3. dubio 1. Scotus in 4. dist. 17. q. 1. Henr. d. cp. 20. n.º 1. Suarez supra n.º 4. Et allitur doceant Caietanus Vuo confess. conditione 11. Soto in relect. de secreto Menuro 3. q. 4. conclusione 4.

Hanc obligationem respectu omnium ad quorum noticiam deuenerit Henriq. d. n.º 1. Suarez supra n.º 7. Scotus d. dist. 21. q. 2. sed quia cartam inuenit ubi reus peccata scripserit Vbi reus tenetur seruare secretum iu

naturæ. n. tn obligatur sigilo sacro Henriquez d. cp. 20 n. 2. = §. extenditur ad eum cui. t. ex licencia penitentis t. sine ea a confessore relata sunt peccata. nam accipit ea sub eadem sigili obligat. e. n. hoc sigilum sacrum omnis reale notitiæ accepte per confessionem. Et ideo transit ad quemcunque pervenerit peccatorum notitia Scotus sup. Silvestr. Uno confessor. 3. q. 1. Navarro in hoc cp. sacerdos n. 43. Suarez d. sect. 4. n. 8. = 6. extendunt Paludanus d. dist. 21. q. 3. n. 63. Adrianus q. ult. d. confess. dubio ult. Navarr. in d. cp. sacerdos n. 119. Vin huius Precepti ad ipsum Penitentem respectu satisfactionis sui iniunte per confessorem = sed verior sententia e. Vice mutua n. obligari Penitentem ad secretum ut cum Soto in d. relect. de secreto d. conclus. 4. docet Suarez sup. n. 2.

Quarta Et. ult. controversia e. qua pena puniantur huius precepti transgressores = in his autem iuribus continetur ut convictus de revelat. deponatur. Et. ignominiæ pena coerceatur. Et ad agendam perpetuam penitentiam in monasterium detrudatur aliquo tn. actu degradatus clericus Traditus fuit Vra quio seculari ad supplitium mortis Felicianus tractatu de censuris tt. d. degradat. cp. 14. Maiolus lib. 5. d. irregularitate cp. 19. n. 6. admititque provatio per testes singulares propter criminis gravitatem. Et difficultatem provationis Henriq. d. cp. 19. n. 9. Et. 10. multa etiam d. his penis tractat Suarez. d. disput. 33.

sect.ª 8. ea aut. n. incurrunt ante condendatio
ne male pp. revelatis fieri clericum regularem
docuit Maiolus sup.ª locum aut. habent d.ª solum
confessorem nam allij quos ad sigilum teneri digsimus
peccata revelantes n. sunt puniendi penis ordina
rijs sed extra ordinem arvitrio iudicis Henriq. de ep.
19. n.º ult. &. cum hoc finitur
nostr. Tx.us ad laudem
&. gloriam Xpi
redentoris
Nri

Arenga

Fateor equidem sapientissime Preses: studiossisimi viri
nouilitate virtute q. conspicui condiciputi pluribus mihi
venerandi titulis: me Tyrunchulum seu nobum militem
in hac salmanticensi literarum palestra: tantum &
tan graue onus meis teneris ac exilibus humeris
sine ingenioli mei viribus iniungere magnopere per
horescere: sed quid igitur pedem referam dum iam in
arenam conscenderint absit: cum sepenumero huma
nitatem experstus vestram: hinc sane audacia mea
orta est: tandem tandem primos me culture fructus
ad vestre venignitatis aras suspendo correctioni q. sub
ijcio hoc igitur premisso ut ad nrum institutum deveni a
mus conclusiones quas odierna die utinam felicis ante
sustentandas suscepi vrevitter rreferam

Este papel aparecio en el patio de escuelas de salam.ca Año de 1624

Mancha

Quien mancharé nacion tan conocida
como es la ysigne mancha in espuenable
le costara no menos que la vida
aunq. le ssea su ado fauorable
Pues saue que en el mundo es tenida
por Reina de naciones nadie able
cosa que no sea en onrra y con rraçones
allaue todo el mundo a los gorrones

Salam.ca

Ni noble ciudad de salmantinos
rrinda paries el mundo y en su frente
ponga laurel y sepan los latinos
que sabra castigar al inprudente
que con audacia digo desatinos
atreuiendo se a ablar osadamente
y sepa el mundo y todas las naciones
que solo esta el balor en los gorrones

Fulminante sobe derradiantes fuegos
ocupe el aire tierra y oriçonte
ocupense de vaco aquellos juegos
y lastimas de ovidio y faetonte
i de Marte canten los desuelos
con hacañas de aquel belerofonte
que puesto sobre el rrapido peggasso
volo desde el oriente asta el ocasso

Ansi gran salamanca coloquemos
el valor que entre gorrones estudiantes
pretende ver el çielo los estremos
adornandose con armas de diamantes
deyando atras los frenos triptolemos
sacudan las ceruiçes rutilantes
i campos con nationes peregrinas
se aparesça sicut lirium inter spinas

Portugal

Salid apersuadiros Lusitanos
Vuestros gorrones digo yeste dia
conozca todo el orbe aquessas manos
esse Velico garbo y gallardia
paraque como fieles cortessanos
de su ciudad auyenten vna arpia
imitando el poder del gran Viriato
se castigue aquel simplemente cato

Vizcaia

Rindan cartaginenses y tebanos
atidevidas paries saguntinos
argel panomia grecia y araucanos
Vauilonicos sirios numantinos
inglesses olandesses y tebanos
hispalos rricardos florentinos
a ti noble vizcaia deblassones
colocando enel cielo tus gorrones

Aragon

Pues los moros entiueria nunca obstaron
aquitar del santuario los sufragios
entrecientos i diez años que an estado
lo que no hicieran arrianos ni pelagios
y con grandes milagros se libraron
poniendo por despoxos epitaphios
rrosaldes muy deueras a porfia
socorra los gorrones este dia

Stremadura.

Gorrones estremados furibundos
que venis siempre mirando el oriconte
salid mirando con saña iracundos
que os tienblen platon fiero y aqueronte
broqueles tachonados y rotundos
ocupen essos braços de faetonte
y si en ellos inporta estar el cielo
mas fuerte sois que Adlante fuego

Descriptum de Tarçe.

Vn alcalde mayor como un vodoq.
una alcaldesa fiera como un draq.
un cura Ldo. vadulaque.
muelas de gallo ojos de viloque.
un convento de frayles de hiq. hoque.
chavaceno prior y aveces zaque.
mugeres feas siempre. con su achaque.
llenas. de cazcarras el envoque.
un gorron calsa rota grande xaque
que no dexa nidal. que no travuque.
hidalgos mas antiguos q. el penseque -
el avalero entre ellos es el duque
las casas son dos tapias y un tavique.
esto y un rollo escrive don fradique.

G. Marica llamaba.
al hueco que dios le dio.
Pedro aloque le colgaba.
T. porque le parecio.
que en la forma le imitaba.
Marica que te dare.
que mas acuento te este.
y que el gusto. te enborrache.
para el hueco de tu. G.
Marica toma esta. T.

Por un papel remitido.
me juzgue necesitado.
treinta trato mi criado.
notable el num.o ha sido.
pues dime tu convertido.
tessorero de israel.
que cara o filosomia.
de jesucristo tenia.
que treinta diste por el.

Despertador del peccador dormido.

Larga cuenta que dar de tiempo largo.
termino breve transito forzoso.
terrible tribunal juicio amargo.
aun alos mismos santos espantoso.
Muchas las culpas debil el descargo.
Recto el juez y entonces riguroso.
Puesto enque va el gozar de dios eterno.
o penar para siempre enel infierno.

Glossa

si por obra palabra o pensamiento.
en una vida de peligros llena.
puede el hombre pecar y en un momento.
al infierno un pecado le condena.
si son sus enemigos tan sin cuento.
tan fuertes, y el tan flaco conque pena.
abra de estar teniendo con tal cargo.
Larga cuenta que dar de tiempo largo.

si desta estrecha cuenta algun culpado.
le pudiesse escapar humanamente.
o alomenos viviesse asegurado.
de vida y penitencia suficiente
pudiera su dolor ser aliviado.
mas da dios por castigo al negligente
en un caso tan arduo y peligroso.
termino breve transito forzoso.

Y como con suave melodia.
llama dios enel mundo al mas perdido.

haciendo.

haciendo mil milagros cada dia.
con aquellos que mas le han ofendido.
ansi como es de pecadores guia.
ansi con solo verle embravecido.
les ha de ser al tiempo del descargo.
terrible tribunal juicio amargo.

advierta el pecador mas engolfado.
en medio de las olas deste suelo.
si fuesse de repente presentado.
delante del señor de tierra y cielo.
de brebes pensamientos accusado.
quien le podra ayudar a dar consuelo.
puesto en un tribunal tan riguroso.
aun a los mismos santos espantoso.

si tiene de sus obras confianza.
que son las que a segueran su partido.
pese bien su justicia en fiel balanza.
pues lo ha de hacer por ella compelido.
que si quiere mirar si dios le alcanza.
segun lo que ha pagado y recivido.
vera que con de su processo largo.
muchas las culpas debil el descargo.

Mirese de sus yerros accusado.
y accusado con furia inexorable.
segun recta justicia condenado.
a fuego eterno y pena perdurable.

vera que para un hombre tan culpado.
cosa no puede aver mas miserable.
que tener en un pleyto tan dudoso.
Recto el juez y entonces Riguroso.

y Pues que Dios le da lugar vastante.
agradescale humilde su ventura
considere este mundo un solo instante.
vera que es cieno quanto en el procura.
procure de emendarse en adelante.
porque no puede aver mayor locura.
que perder por un bien que es casi infierno
punto en que va el gozar de Dios eterno.

y Pues que Dios el alvedrio le ha dado.
para que escoger pueda libremente.
pues a su semexanza le ha criado.
dandole natural tan excelente
Mire a qual de los dos se vo inclinado.
qual le parece le es mas conveniente.
gozar de vida eterna y bien eterno.
o penar para siempre en el infierno.

Cruces del calvario.

Las cruces del calvario a quien los Pontifices han concedido indulgencias en rigor no son mas que doce pero algunos añaden una de la soledad de nra Sra. y otra del sepulcro de Xpto. y otras dos de los ladrones para ponerlo mas a lo vivo.

La visita destas cruces para ganar las indulgencias se ha de rezar 6. padr. nros. y 6. avemarias y 6. glorias patris. a cada una por la intencion de los Pontifices que las concedieron. y con esto teniendo la bula de la santa cruzada se ganan en cada una treinta indulgencias plenarias. y saca dos animas de purgatorio. que contadas las de todas 12. son 360 indulg. plen. y 24. animas de purgatorio. = y si el que visita las aplica y ofrece por las animas sacara 384. animas de purgatorio.

estas indulgencias se pueden ganar todos los dias. y quantas vues al dia se visitaren. estando en gracia. = que no lo estando es cierto no las gana para si. pero es opinion las puede ganar pa las animas del purgatorio aplicandolas por ellas.

el modo de rezar se puede hacer caminando de t. a t. o en la yglesia. o cada uno en su casa. visitando despues las cruces. = y aun para los perezosos o impedidos o viejos o enfermos se puede hacer el crucero al rededor de la yglesia. o en el.

Cruces de Cantera

Cemeterio o en los patios o corredores de casa. poniendolas. cruces. pintadas o de palo pequeñas que rezando en ellas. las mismas estaciones se ganan las indulgencias.

La distancia que ay de cruz a cruz. es esta. de la primera. a la. 2. ay. 26. passos. desde esta. a la. 3. ay ochenta passos. la. 4. dista. 60. passos de la. 3 la. 5. 71. passos. de la. 4. la. 6. 191. passos de la antecedente. la. 7. 336. la. 8. dista. 348. passos. de la. 7. la. nona. 171. la decima. 18. passos. la undecima doce. la. duodecima. catorce passos mas adelante.

La de la soledad. esta. cinco passos. mas adelante. la del santo sepulcro. 25. passos.

es buena devocion. el ir los parrochos. tres veces al año en procesion. a la visita de las cruces. la una de penit.ª la semana santa. la otra de rogativa el dia. de la † de mayo. porque dios libre los frutos. la. 3. el dia de la cruz de el.º en hacimiento de gracias. por las cosechas de frutos. y mas beneficios.

a la †. de las soledad vasta. rezar. cinco padrenuestros y. 5. avemarias. y gloria patris. y con esto se gana lo mesmo que en las otras.

La primera †. es donde azotaron. a cristo. y le condenaron a muerte = la. 2. cargan le la †. a cuestas. = la. 3. cayo con la †. la. 1.ª vez. la. 4. topo con su afligida madre. la. 6. ayudale el cirineo. la. 7. limpiale la veronica. la. 8. cayo. 2. vez. la. 9 consuela. a las hijas de jerusalem. la. decima. cayo. 3. vez. la undecima. desnudanle. la. 12. enclavaronle.

(D ad q̄rēda. t. amitenda Poss.

ADTITVLVM ff. D AD

Quirenda. t. amitenda poss.
ad Rubricam
anno Domini
1625

Vtilitatē. Et. dificultatē huius materiē
1. extolunt. DD. in. l. is q̄ destinauit. 25. ff. de rei vindicat.
Et. in §. retinende institutionū d intradictis Duarenus
Alciatus. Et. Gifanius in. l. 1. idē Alciatus in trac
tatu dequinq̄ pedū prescript. n. 25. Vaconius. 2. declara
tionū cp. 32. Bolonius. 4. disputationū cp. 15. Gualterus
lib. 2. misceleanorū cp. 19. Forcatolus dialogo. 73. Cujatius
in rubrica. C. hoc tt. Donelus. 5. comentariorū. cp. 6. qui
Acursij continuationem constitutionē laudant dū docet q̄ cū in tt. superio
ri traditū fuerit qualitr iuregentiū dominiū adq̄ratr
congruo ordine seqtr videre qualitr iure ciuili idē per
vsu capionē quē cū n. sit sine poss. de ea triuonianus
premitit.

continuatio materiē.

2. Verū in vsū hunc ordinē afirmat Petrus
lib. 1. sintagmatū cp. 13. in principio q̄ prius de domi
nio q̄ de poss. agendū fore videretr cū dominiū rerū ex
naturali poss. de manare nerba filius doceat ut Pau
lus in. l. 1. ÿ ex quo posesionis nomine aliq̄do propri
etas. Et. ius dominij venit. l. si de vi ff. d. iuditijs, si de
vi ait Consultus. Et. poss. queratr prius cognoscendū de vi
q̄ de proprietate rei per nomē proprietatis exponens

aliquando Posesionis nomen. proprietatem. indicat. et econtra Proprietatis nomen. indicat et significat posesionem. vide f. n. 40.

(D adqrenda l. amitenda Poss.

Quod de possessione digrerat Et expressus Paulus in l. intr dum ff. de Vuorum significat. sicut in eo q posesionis suas legaset Responsum. e. quod etiam in sensu ab imperatore Vsurpatur in l. 2. (d provationibus

defenditur continuatio alterius

Plures ut hanc dificultatem effugiant nihil d. his continuationibus iurandum afirmant quos merito reprehendunt Jason in rubrica institutionum d. actionibus n. 4. Heuerardus in lotijs legalibus cap. ab ordine rubricarum cap. 15. dicendum tn. existimo quod dominium quod ex iure gentium nouis adqrit ut in exemplis l. 1. cum seqq. ff. de adqrendo rerum dominio. §. ferae §. illud quesitum institutionum d. rerum diuisione protinus ex aprehensione Et accupat. ipsa nullo allio adminiculo intercedenti proficiscitur illud. v. quod ex adquisit. ciuili nouis prouenit qualis e. Vsucapio l. 1. in fin. ff. de publiciana in rem actione in renuntiat. l. adquiritur 10. §. fin. ff. d adqrendo rerum dominio. l. q fundum 7. §. fin. ff. pro hentore n. adqrit nisi per continuatem posesionis temporis l. difiniti. l. vsucapio. 3. l. nunquam 31. §. 1. ff. d Vsucap. Alciatus in l. si qs Vio. 17. n. 12. ubi Satis n. 20. 4a hoc tt. Donelus lib. 5. comentariorum cap. 29. ubi Osualdus in notatis litera A. Vnde cum Triuonianus acturus esset de Vsucapione in tt. 4a. d vsu cap. recte tamen hunc d. adqrenda poss. premitit uti obserbant Alciatus Donelus Et reliqui supra.

exponitur verbum adquirere. amittere omitere.

Quod ad rubrum atinet verbum adqrere significat adqrere possessionem quam nunquam habuimus nancisci lex ex hoc dicto ff. de eo per quem facta erit l. si extraneus 33. in fin. ff. de iure dotium. l. si creditores 5. in fin. ff. de separationibus §.

D adqrenda l amitenda Possess

adipiscende constitutionum deintradictis Verbum v. amitere iam adqsitam perdere. l. pretor. 5. §. loqtr ff. de vonorum rapto rum Calvinus. et Scardus in legicon. Verbo adqrere et Verbum amitere Vrisonius lib. 3. de Verborum significa t. eodem Verbo inquo difert a Verbo amitere quod id quod delatum n. dum tn adqsitum e. n. adqrere significat et pretermitere aliqd quod fieri exerceri obiegti aligare debuit observant Jason in l. si filius Heres. n. 50. ff. d. liberis et posthumis Corneus in l. fin. C. de repu dianda hereditate Vnde cum in hoc tt. de modis ian adqsite posesionis amitende tractetur. l. 3. §. in ami tenda. l. quemadmodum. 18. cum allijs infra hoc tt. pro Verbum hoc amitere. et n. omitere debuit inscriui ut ex concordij omnium codicum fide constat tum perperam Al ciatus contrarium tn. existimauerit.

Nec instet decis. Tex. in l. pupilorum 21. tn. rei amise periculum prestent C. d. administrat. tutorum ubi amiti dicitur quod adqsitum n. e. nam tum Acursius tn. et in l. n. Vr. 83. ff. de regulis iuris id in proprie procedere afirmet quem preceptoris in his scolis sunt secuti Verius iudico imperatorem ibi proprie locutum fuisse ob id quod defensores minorum n. tantum d. dannada da sed etiam d. lucro omiso pupilo tenentur. l. qdqd. 7. C. arbitrium tutele Donelus lib. 21. commentariorum. cp. 11. adquod respiciens constantinus eleganter digxit rei am ise periculum prestare pupilorum defensores per quos do nationum aditio neglecta fuit cum quo ad conditum pupili id efectus resultet ex eo quod aditio impleta n. sit quam

Maqueda

D adqrenda l amitenda Poss.

Quæ defensores in plere teneuantur ad rem iam adqsitam amitere Et. hec. e. v. illius Tex. interpretatio x. quæ ibi sa manet diferentia supra tradita inter Vbi amitere Et. omitere prosequuntur Corneus Et. Jason ubi supra Alciatus in l. 1. n. 77. ff. de bulgari

ADTEXTVS IN LEGE. 1. Hoc tt. D adqrenda Poss.

Possesio a pedum posit. dicta i. quasi pedum positio.

Possesionis etimologia in initio huius legis Julius Paulus proponit asserens eam a pedibus apelare Et. quasi pedum possessionem esse sic Vulgata lectio tenet quam confirmat illud de vtero nomine 11. Et. Josue. 1. omnis locus quem calcauerit Pes vestra erit Et. illud Ciceronis marco Ant. obiectum quod erat vbi pedem in tuo poneres Et. philipica 3. in possessionem liuertatis pedem ponimus Et. 4. definimus philosophia vbi pedem poneret n. haueuat sentit Celsus in l. quod meo 18. §. si venditorem infra hoc tt. ibi n. minus posidere cepi quam si pedem finibus intulisen ubi pedem ponere proposidere ab antiquis vsurpatum demonstrat de iure regio stinet Tex. in l. 1. tt. 3. part. 3. t. posesionem tanto quiere decir como ponimiento de pies docent Acursius th. Vuo pedibus Vartholus. Et. Jason n. 1. Jocatolus dialogo 73. n. 2. Conanus lib. 3. comentariorum cp. 8. n. 1. Petrus Greg. lib. 1. sintagmatum cp. 13. n. 7. Cobr in rubrica de tt. 1. p. n. 2. Gometius in l. 49. Tauri n. 18. plures relati ab Osualdo in notatis ad Donelum lib. 5. cp. 6. in principio

Ad quaerenda l. amittenda possess.

2° Alij n. a pedibus sed a sedibus possess. dictam arcuitrantur moti lect. florentina quae ita tenet poss. apelata est ut Ot. laueo ait a sedibus quasi poss. quae alusio doctoribus plus arridet quam magis exprimat id quod verborum compositio indicat nam verbum posidere a posse Ot. sedere compositum. Vr. ut ex allijs obseruat Osualdus ubi proxime Ot. confirmant iura in l. 3. §. ex contrario infra. t. Velud in quo ego sedeo tu sedere videaris in l. censoria. 203. ff. de verborum sig. t. ubique sedes Ot. tabulas haueret. l. neque ipsis. 5. C. de incolis lib. 10. ibi eo loco sedes sibi constituerit cap. ius gentium 9. t. sedium occupatio. 1. dist. cap. ut nrum 9. de offo. archidiaconi. t. ponere abates Ot. abatisas in sede cap. dilectus. 19. cap. pro illorum. 22 d. praeuendis Ot. hanc lectionem sono vocis magis conformem fatentur Vaconius supra cap. 32. n. 4. Vbesenuequius in paratitla huius tti. n. 2 Madera animaduersione iuris cap. 27. n. 2. alciatus lib. 1. disputationum cap. 1. allij denique utramque lectionem admittunt ut constat ex petro greg. Ot. Osualdo ubi supra quorum iuditium confirmatur ex d. §. ex contrario. t. n. magis n. eadem possessio apud duos esse potest quam ut tu stare videaris in loco in quo ego sto. t. in quo ego sedeo tu sedere videaris ubi utramque abusionem iuris consultus admisit

vel. di. possessio a sedum posit. quasi. posse sedere.

3 Sed siue bulgatam siue florentinam literam retineas totum conturuari. Vr. ex Vlpiano in l. si duo 3. ff. uti posidetis ubi in eadem re duos simul stare aut sedere posse insinuat siquidem duos posesores in solidum eiusdem rei admitit in qua dificultate Vartholus Ot. reliqui

an possessio posit esse penes duos. vide q. n.° 26.

Antiquiores in d. l. si duo plures solutiones excogitarunt qq augeta potius q tolita dificultas Cujatius in posthumis ad dictu §. ex contrario existimat Ulpianus in d. l. si duo Trevatij sententiam referre quam nec proculeiani nec reliqui admiserunt sd standum potius iudicarunt decisi. Tex. in d. §. ex contrario que Cujatij ss.a cum correctum contineat admitenda n. e. Vaconius v. lib. 2. declarationum cp. 39. n. 4. in solidum duos eandem rem posidere posit natura negat civilitr v. afirmat n. secus adque notatus titui posse a pluribus eiusdem rei similitudinem in fantasia retinere sd tamen. Hec Vaconij ss.a plausibilis videatur alitr tn. supra d. dificultas sponenda e. —

Quare verisime afirmandum iudico n. posse duos eandem rem posidere simul si loquamur de v.a poss. ex qua posidentem dominium aut fructum adquisitio adducitur verum Scopimionem. Et. efectum rem tenentium expectemus posunt tunc duo existere q. Et. si v. simul. eundem fundum n. posideant videantur tn. posidere si utrumque fundum ingressus paritr hoc animo e. ut posideat ut in sequenti spetie ponamus tres positores. Et. intra primum. Et. Tertium talitr deposesione agatur quod. 1.o legitimi posidenti eo peregre profecto nemine domi relicto succedat. 2.o 29. furti posesionem ingressus existat que postea Tg. q 2m. videijciat seculam vel precario possessionem ab eo accipiat quo suposito si prior reversus vim paciatur ab. concurrunt duo posesores prior iustus. 39. iniustus. Et. talitr ut neutr ab altero vi clam aut precario posideat x.a que vua intradicti eis faciunt uti eas edes)

ait Pretor) qq agitr nec vi nec clã nec precario altr ab al
tero posidetis quominus posideatis vin furi vecto. l. 1 ff
uti posidetis. l. unica C. eodẽ cũ g. in ss. de momentaniẽ
possesionis causa duo equalitr certent. Et quo ad intrdictũ
illũ uti posidetis anbo posesores judicentr n. e. ut pre
tor unũ deueat in poss. furi potius quã alterũ quare ca
utionis remediũ utile erit. Et si unus ex eis possẽ haue
re a quo respetatr. Et de reposesa satisdatẽ obtulerit pre
seses tunc recte de proprietate cognoscet d. lex unica C.
uti posidetis. l. incerti. 3. C. de intrdictis elegantr Do
nelus lib. 19. comentariorũ cp. 33. ubi Osualdus li
tera I. ex qq exposita manet deciss. Tx. in d. l. si
duo. Et. stat duos posesores in solidã eiusdẽ rei n. ad
miti d. l. 3. §. ex strario infra hoc tt. l. si ut certo
9. §. si duobus veiculũ ff. commodati.

Ex superiori g. posesionis ethimo
logia Acursius. 5. suo loco. i. infin. infert rerũ mo
uiliũ proprie possẽ n. dari iunto arg. ab ethimolo
gia bocabuli quod eficax e. velud uti testamentũ
a testat. mentis. i. institutionũ d. tttis. gts. 1. in cp.
2. extra eodẽ mutuũ ab eo q de meo tuũ fiat. l. 2. §.
apelata ff. si certũ petatr unde cũ in re mouili ve
rã poss. n. sit nec in ea poss. siderari poterit facit
etẽ in fauorẽ Acursi quod intrdictũ protuenda poss.
ꝯcepturn. ꝯcetu de quo in l. 1. cũ seqq ff. uti posidetis ad moui
lia n. pertinet. Et ideo utrobiq intrdictũ introductum
fuit. l. unica ubi gts. 1. ff. utrouiq denique facit q
si mouilia posiderentr in legato ita concepto quod posides

mobilium an sit vera posesio. ~~ab~~ di. qd sic.

lego Mouilia ꝯprehenderentur quod scebola negat in l. Vxorem 39. §. legauerat delegatis. 3. ~

Contraria ss. verior e. Et. prouatur ex seqq. 6
1. ex hac. l. 1. §. 1. ibi quae terra mari celo q capiuntur Et. ibi gemmae lapilli margaritae in litoribus inventae iuncto ibi q prius preces eorum possessionem natus e. quod confirmatur ex Tex. in l. 3. in principio Et. in §. nerua Et. in §. sirem. l. rem que nouis. 15. l. peregre 44. l. si rem mouilem. 47. l. quarundam. 51. infra hoc tt. ubi res mouiles posideri docemur allias vsucapio in eis n. procederet l. sine poss. 29. ff. de usucapionibus Et. tn. res mouiles vsucapi docemur in l. vnica. C. de usucapionibus transformanda 1. institutionum de usucapionibus igitur rerum mouilium vera poss. e. docent contra acursium Vartholus. tn. n. 3. Protus. 14. Alexander. 17. Alciatus. 32. Conanus d. cap. 8. n. 3. Menochius de retinenda remedio. 2. n. 9. ~

Nec obstant in fauorem Acursi aducta fundamenta at primum dicendum argumentum ob etimologia procedere quoties ipsa desumitur ab integra esentia rei ut cum dicimus donatio quod sit doni datio. l. senatus. 35. §. donatio ff. de donationibus causa mortis instrumentum quod causam instruit. l. notionem. 99. §. instrumentorum. ff. de Verborum significat. Verum sin. ab scientia rei sumatur sed ab eo potius quod frequentius accidit argumentum n. procedit quia cum hec accidentia sint in consideratione n. sunt f. uti cum dicimus lapidem quia pedem ledit cum g. poss. a pedibus. l. sedilibus sit dicta quod apprehendendi rei

Sinuolum fuerit pedum positio sedium uel colocatio ab arg. a rei
Usu desunt arguere n. lit. facit preterea quod in abusio
6 nibus rerum. 1. nominis origo atenditur ut in pignore quod
primum a pugno denominatum est. l. plebs. 237. Usus pig
nus ff. de Uuorum sig. quam alusionem retinet. Et si postea
consensu obligare ceperit iure pretorio. §. item seruiana
institutionum de actionibus Et. suitium a colatur vocum l.
item. 15. §. suitius ff. de iniuris. Et. tn quod liuet ma
ledictum suitium Vulgo Vocamus. l. Et. si 3. in principio.
ff. de liueris. Et. posthumis Unde lt. Veteres in mouilia
quae primum natura illis obtulit posidere dicerentur. n.
minus mouilia quae postea adquisierunt posidere cepe
runt prosequuntur Forcatolus dicto dialogo. 73. n. 3. Petrus
Greg. Conanus. Et. Donelus supra —

8 Ad secundam dificultatem Rx interdic
tum Utro videretur etiam mouilium posse apelari in. l. unica
§. 1. ff. Utrobi. l. si coloni. 14. C. de agriculis. Et. censitis
lib. 11. §. retinende institutionum de interdictis nec in eo
7 ab interdicto uti posidetis diferre ut minus Vene Aur
sius supra excogitauit sed in eo potius haec interdicta dife
runt quod interdictum uti posidetis Tuetur eum qui tempore
deiectionis seu Turuationis posideuat. l. 1. in princi
pio Et. in §. perpetuo ff. uti posidetis. l. unica ff. Et.
utrobi julius Paulus. lib. 5. sententiarum tt. 6. Cujatius
5. obseruationum. cp. 22. Gometius in. l. 45. Tauri. n.
162. quae diferentia fuit a iustiniano sublata talitur
ut sufficiat in Utroque interdicto litis contestatio tempo
re nec Vi nec clam nec precario ab adversario posidere

§. retinende. Et. §. quorum institutionum d intradictis Cuja
tius. Et Menochius supra Donelus in d. l. unica. C. uti po
sidetis. Et lib. 15. controversiarum commentariorum cap. 32.

Ad Textum in l. Uxorem §. legaverat ff.
d legatis 3. dicendum est chalendarium hoc est librum accepti
Et expensi rationes penebres continentem nomina quoque de
Vitorum nomine ex inde sumpto quod primo cuiusque men
sis die hoc est chalendis pecuniae fenori darentur Et exige
rentur cum usuris l. eius q. 41. ff. si certum petatur iunctis con
gestis a nostro Amaia lib. 1. observationum cap. 16. n. 14.
in legato de quo ibi non contineri non quia proprietate ser
monis non continerentur sed potius quia non erat eo loco mansu
rum. Et cum testatur quidquid in patria habet sive posidet legat
id tantum comprehendere. Ex. in legato quod in eo loco est.
non ad tempus sed quod in perpetuum est mansurum. l. cum
Delanionis §. sauinus ff. d fundo instructo Vonus.
Textus in l. ex facto 35. §. rerum autem ff. de heredib.
instituendis cum quo chalendarium celebrem pecuniam
contineat quod id legat nomina deuitorum in eo contenta
legare censentur. l. quod chirographum 57. ff. d legatis
3. quae sub legato ad certum locum restricto nunquam veniunt
l. si mihi 90. §. fin. de legatis 3. cum certi locij non sint. l.
fidei commissum 50. §. 1. ff. de iuditijs ut animadvertunt
post Acursium Tuo reliquit in d. §. legaverat Al
ciat. h. n. 4. plures relati a Pinelo in rubrica. C. de
Vonis Matrimonis. 1. parte n. 10. quod idem Et in pecunia ex
diversis nominibus ex acta. Et deposita Scaevola docet
cum pecunia non censeatur in loco esse in perpetuum.

cumque legat. quae habet
seu posidet in certo loco.
in tali legato non conti
netur pecunia. neque.
illud quod ad tempus positum
est sed quod in perpetuum.
neq. liber rationum. neq.
nomina debitorum. neque.
pecunia.

sed ad tempus nisi eo animo deponatur ut perpe
tuo in aliquo loco sit. l. si vxori. 39. §. fin. ff. de
argento legato explicant. Et prosequuntur Jason in l.
1. §. fuit quesitum n°. 38. ff. ad Trevelianum Panti
rolus in tesauro variarum lectionum lib. 2. cap. 75. for
catolus dialogo. 56. Corasius. 1. miscelaneorum cap.
3. n°. 4.

Sed obstat dificilis textus in l. predia. 27. §.
liberto. ff. de fundo instructo ubi in legato ita relicto
Panphilo precipito tibi quod haueto fundum meum Ticiarum
Et. agelum sinproniarum cum instrumento. Et. ijs qui in
eodem erunt cum moriar. Et. vinum vinale quod in dolis
testator habuerat. Et. nummos contineri Scebola respon
det igitur in speciem d. §. 1. legauerat. n. ideo numi. n.
veniunt quod sit legatum ad certum locum restrictum sed po
tius quia formula illa quidquid. in patria gadibus posideo
ad mouile. n. pertinet Acursius numos ibi deueri
constituit nisi contraria defuncti voluntas prouetur am
tn. indubio presumi aduitratur secuntur Vartholus
ibi Et. allij ex antiquioribus in merito. tn. cum onus
prouandi in legatarium Acursius transferat. contra spre
sa scebolae vua ibi nisi manifeste. contra voluntatem
quo heredes aprouent quod Et. confirmat Vlpia
nus in l. fidei commisa. 11. §. sirem delegatis. 3. ibi
prouationem autem mutate voluntatis ab heredibus
exigenda Menochius lib. 4. presumpt. 128. n°.
12. diuinandum textum illum inteligit de numis redac
tis ex vino de quo in priori parte illius textus. Contra.

Expresa illius Vua ut ostat ibi instrumenta calendarij. Et numos reliquid Antonius fauer. 1. coniecturarum cp. 6. inter legatum. Et prelegatum. discriminat quod tum. sub legato ad certum locum restrictum numi. non. Veniant D. §. legauerat Veniunt in prelegato nam cum tunc idem. Et heres. Et legatarius sit maior dilectio quae in eadem persona considerata largiorem legati interpretatum inducit sed displicet hec fabri. sententia ex eo quod cum calendarij. Et pecuniae eadem soleat esse ratio. l. quesitum 78. §. 1. de legatis 3. supposita dilectione quam fauer considerat non minus calendarium quam pecunia comprehendi debebat quod Scebola. in d. §. liuerto negat ut in prelegato de quo calendarium non venire insinuat pecunia Venia facit etiam contra fabrum Textus. in l. si me. 92. de legatis 3.

Per leges accesoribus in hac dificultate alliarum cogitata Vide magis cum cumano in d. §. liuerto prouo numos de quibus ibi presidij causa fuisse repositos. Et sic in legato eorum qui sunt in fundo contineri. l. si corus 79. §. 1. de legatis 3. l. cum cause lib. 13. responsorum Pauli in d. l. si metu dicendum numos de quibus ibi a patre familias fuisse destinatos ad refectionem. Et ornatum fundum ad quod respiciens Scebola a calendario. Et instrumentis numos separat nec etiam obstat quod de uino. 6. in legato contineri docet quod non magis in certo loco quam pecuniam considerari potest nam ibi procederet si testator Venalitiam artem exerceret l. sacerdos 71. §. fin. ff. de legatis 5. Vinum

ad quod qs. ex suis predijs colectus venditur venale. n. dicitur sed eiusdem fundi esse. creditur. Et. si traditur. n. sit id legato ostinetur ut recte adit Fr. in §. liberto expendunt Cobr. 2. variarum cp. 5. n. 3. Menochius lib. 4. presumpt. 132. n. 12. Et. in q. am clericus q fructus ex propijs predis preceptos distrahit nego tia Tordicator guturus de gauelis. q. 93. n. 27. coli gitur ex dictis quod si quis disponat de posesionibus suis l. eas distrahat n. tantum comprehendit in mouilia sed Et. mouilia ut ad praxin notat Jason. ti. n. 4. Cro tus. 17. Alexander. 23. Ripa. 25. cum allijs congestis a Pinelo in. l. 1. 2. p. n. 50. C. de vonis maternis —

12 Ex superioribus effluit posesionem. n. fac ti sed iuris etiam cum posidere sed posidere denotat jus insis tendi rei quod confirmant iura in. l. peregre 44. in fra hoc tt. ibi ius posesionis. l. Suarez. 31. §. fin. de actionibus empti. l. n. ideo. 5. C. de liberali causa. l. ne mo. 10. C. hoc tt. l. ab executore. 5. C. quorum apelatio nes n. recipiantur ex qq. omnibus. constat possessionem ius esse ulterius id prouatur ex eo quod que facti sunt in ser bum cadunt. §. sed cum factum institutionum et stipulationum serborum. n. tn. que sunt iuris. l. 2. tuss. ut igitur ff. ad legem aquileam. l. quod atinet. 32. ff. de regulis iuris at serbus n. posidet. l. quod serbus. 24. l. poss. 49. §. 1. in fra hoc tt. l. nunquam. 31. §. 1. ff. de usucapio nibus igitur consequens est. possessionem. n. iuris sed facti esent preterea pro hac parte. facit quod si qs. de fundo exeat ne mine relicto possessionem retinet. l. tum 4. C. hoc tt. at in po

posesio est iuris et non facti. sed contra rium resoluit. 3. n. 15 et. fol. 17. 8. n. 2.

Mayneda

D adqrendat. amitenda possi.

in possessione ista nullus factus usatur. q. poss. n. facti sed iuris e. denique pro hac p.te considero quod quemadmodum omnia iura in hostium potestati existenti videntur postea reverso aut in suspenso retinentur aut restituantur ita et poss. l. ait pretor. 23. §. plane ff. ex qq causis maiores. l. si is q pro hentore. 15. usu. quod si serbus l. iusto 44. §. fin. ff. d usucapionibus. l. vona. 22. §. quae peculiari ff. de captivis id autem admitti n. poset si poss. iuris n. eet cum res facti post limineo n. contineantur. l. denique. 19. ff. ex qq causis maiores docent. Vartolus et Cumanus. ti. Aretinus. 13. Jason. 32 Vo lognito. 136. Faqneus. 8. controversiarum cp. 5. Gometius in l. 85. Tauri n. 18. Cobr in reg. posesor in initio 2 partis. n. 3.

Contrarium ex seqq. coligitur ex textu in nra. l. 1. §. adipiscimur. l. 2. §. fin. ff. si servitus vindicetur. l. vonae fidei. 48. §. fin. ff. d adqrendo rerum dominio. l. 1. §. Scevola ff. si is q tt.o liber. l. in velo. 12. §. parte. ff. de captivis ex qq omnibus constat poss. n. iuris sed facti ee allias adita hereditate ad nos transiret sicut. et cetera iura quod iuris consultus negat in. l. cum heredes. 23. infra hoc tt.o Ulterius fuit quod poss. amitimus Ulterius vi. et contrectat. l. 3. §. sirem. l. rem 15. l. sirem 47. infra hoc tt.o id autem n. eveniret si iuris eet cum quod nrum e. sine facto nro a novis auferri n. posit. l. solvendo. 41. ff. de negotijs gestis. l. devitorem. 15. C. de pignoribus denique figu ais eet cum donationes inter coniuges improventur. l. 1. cum se qq ff. d donationibus inter n. posideret uxorem a marito.

D adqrenda. t. amitenda Poss.

ei Donatq cuius ɔtrariu coligitr ex §. si Vir Vrori huiꝰ legis ex qq omnibus posesionis. n. iuris sd facti esent do cet Vartholus ibi ɔtrariu in d. l. si is q pro hentore n. 12. Alciatus. th. n. 26. ferretus. n. 8. Petrus Greg. d lib. 1. sintagmatu cp. 13. n. 5. chumacero disput. 4. n. 4. Vaconius lib. 2. cp. 32. n. 9. Matienço in l. 8. tt. 7. lib. 5. recopilationis. gts. 1. n. 8. plures relati a faquineo ubi sup. vltra quos videndus e. Casius. t: Inocentius in cp. Epi de rebus eccle. Et. allijs relati a Cobr. q ociosam hanc inspectionem. n. ee advertunt nam si possessio ius. e. seqtr iudicem delegatu cui a Pontifice ɔcesu. e. ut de alicuiꝰ rei iure cognoscat poterit cognoscere. n. solu de dominio sd. Et. de poss. item si mandaverit Pontifex. ut alicui eccle restitui faciat Vona iniuste ablata. t. allienata n. solu poterit facere restituere Vona quo ad dominiu sd. Et. quo ad poss. —

Ut pugnant hanc conponant. dd. poss. du adqritr facti ee dicunt xa proxime aducta iura ad qsitu. tn. Et. in ee productu iuris ee afirmant xa tradi ta sup. n. 12. quod confirmant. qa ɔtractus facti e. l. ɔsilio. §. fin. ff. de curatore furioso ex eo tn. obligatio Et. actio que iuris e. resultat primo distinctionu institutionum de obligationibus. sic. Et. moribus q facti sunt. ɔsuetudo formatr que ius apelatr. l. de qq. §. ex n. excripto.

Arguitur delegatus posit cognoscere de causa posesionis.

maq.da

No falta Mas desde las dos rajas q̃ quedan atras
hasta esto otra plana q̃ encomiença sic. O. moribus

73

Sic et moribus qui facti sunt consuetudo formatur que ius a=
pellatur. l. de qq. ff. de legibus § ex n. escripto 2 insti=
tutionum de iure natu. pariter etiam servitutis constitutio
in facto consistit ex eo tn. ius servitutis resultat
l. quoties 15. ff. de servitutibus. Sed convincitur diferentia
a hec ex eo quod iura que provant possessionem esse facti non de=
possessione adquirenda sed de ian adquisita loquuntur et tn. non iu=
ris sed facti esse docent preterea adquisita possessio animo
retinetur animus vero non iuris sed facti est. l. Vone fidei
48. § in contrarium ff. de adquirendo rerum dominio. tam
dem magsimum absurdum esse in natam rei sustantiam confun=
dere et possessionem que dum adquiritur facti est in alliam di=
versam substantiam transfundere ut recte considerat
Petrus Greg. et Vaconius supra. allij possessionem m=
ixtam dicunt hoc est in facto et in iure consistere quod
confirmant ex textu in l. denique 19. ff. ex qq. cau
sis maiores. l. nemo. C. hoc tt. l. possessio quoque 49 in
principio infra in qq. iuribus. dum dicitur possessionem pluri=
mum facti habere aperte provatur possessionem mixtam
esse ita ex Aletino et allijs Corasius in rubrica hu=
ius tit. n. 3. Cuxatius lib. 3. questionum Papinia=
ni in recitationibus ad textum in d. l. denique et lib.
10. observationum cap. 24. Sed licet hec sententia a multis
in his scolis secuta sit dificilis ex eo reditur quod in po
ssessione que reperitur penes violentum possessorem et in ea que
vsor in re sibi amarito donata consequitur nulla iuris
mixtura potest considerari cum talibus posesionibus ius resis
tat et sic factum tantum in eis considerari potest

Maqueda

Ad Textum in cap. 1. de

Qualeqtiss et allis traditis Afa 15
quineo Petro Gregorio Vaconio supra explosis verius
afirmandum iudico totam possesionis sustantiam in facto consis
tere in multis tamen plurimum aiure mutuare quod euidenter
ex natura eiusdem possesionis colligitur cuius propia exen
tia factum est animus scilicet et corpus l. 3. in princip=
io. infra hoc tit. et medium quo possessio conseruatur scilicet
ipse animus facti est. et subiectum hoc est. ipsa res corpora
lis facti etiam est ut Bolonnetus in presenti n. 111 con
siderat rursus potest ad id. n. male expedit textus in l.
possessio quoque 49 in principio infra hoc tit. ubi dum Pa
pinianus ait possessionem plurimum aiure mutuari aperte
docet propiam ipsius sustantiam in facto n. in iure consis
tere ut aduertunt. Don. d. lib. 5. commentario 4. cap. 6
Ant. faber in rationali ad textum in l. denique ff. ex
qq causis maiores paritur etiam etsi in uniuersum
ius defunti succedat heres l. heres in omne 37.
ff. de adquirenda hereditate n. tamen in possessione d. lex cum
heredes 23. infra hoc tit. faciunt etiam iura in d. l.
in velo §. facti ff. de cautibis d. lex denique cum
reliquis supra n. 13. aductis docent Ferretus. tit.
n. 9. Alciatus. 26. Fauel et Don. ubi proxime
et allij relati Apichordo in printipio institutio
num de interdictis art. 2. n. 48.

Et hac sententia ut veriori admisa 16
aducta in fauorem Bartholi et sequatium supra n.
12. nihil faciunt nam posse sedere n. est. referen
dum ad facultatem sedendi iure constitutam ut sit ius

sedendi habere sed potius ad facultatem naturalem insis
tendi rei ut is dicatur posidere qui ita rem tenet ut posit
quando cumque voluerit corporalem rei possessionem repetere. l. 3. §.
Nelba infra hoc tit. et ad textum in d. l. peregre cum simili
bus respondetur alliud esse possessionem aliud possessionis ius possessio est ip=
sa res insistentia cunanimi operatione iuncta ius vero in facul
tate legali retinendi rem consistit que licet diversa in iusto po
ssessore concurrunt nam posidet quia rei incumbit et ius po
sidendi habet quia iustus possessor est. in iniusto vero non concurrunt
cum ius posidendi non habeat. ad secundum respondetur quod si
possessio in sua natura relinqueretur et nihil ex iure mu
tuaretur etiam in servum caderet verum cum his que in facto con
sistunt + conveniunt est in capite servus. est in capite servus ut
in actibus testandi postulandi et contrahendi et similibus.
ut recte considerant Verengarius in l. naturaliter. §.
nihil commune praefatione 3. n. 22. infra hoc tit. Donell
dicto lib. 5. cap. 6. versus praeferuntur. ad 3m de eo qui
exit de fundo dicendum est. quod si natura professi
onis extricte acciperetur quod corpore rei non inheret.
protinus eam amitteret Baconius lib. 2. cap. 32. n.
1. et cap. 42. n. 8. sed cum durum esse compelli domi
num suis rebus perpetuo insistere utilitate sugerente
comparatum fuit ut retineat possessionem quod corpore
deseruerit animum tamen eam conservande habet et quoties
velit repetere eam posit quo in sensu dicitur possessio
in iure consistere hoc est id a iure mutuari.

Ad quartum omissis traditis a Bar=
tholo in l. nec servus. n. 5. et in d. l. si is quod p

pro.

+ aliquod + est in cap servus

Pro Semptore Jasone ibi. n.º 2. & 25. Crotto. 5. ff. d. usu capionib. ab eodem Vartholo in l. nec utilem n.º 2. ff. ex qq. causis maiores a glosa Vuo intrueni in l. 1. C. hoc tt.º Rx possessionem rerum peculiarum in iuris consistere nam sola iuris operatione nam sola iuris operatione sine ullo facto nostro nobis ignorantibus qua et infanti et furioso etiam adquiritur §. item adquirimus infra hac lege. id quod Papin. exposuit in d. l. iusto §. fin. ff. d. usu capionib. asserens ideo in rebus peculiaribus post liminium locum habere quia in earum adquisitione sciencia domini necessaria n.º e. hoc e. factum domini sciencia et animus facti sunt d. lex Vone fidei §. in contrarium nec subtiliter instes quod in adquisitione talis possesionis factum Selui intruenit cuius animo et corpore adquiritur l. 3. §. Sanctus infra hoc tt.º nam respondeo factum illud Selbi intruenire tanquam instrumentum adquisitionis. et sic esentiam possesionis n.º consistere allias fatendum eet quod sicut factum n.º post a persona Selui separari l. quod dicitur 130. ff. de Vuorum obligationibus ita et possessio ex persona Selui consistere quod absurdum ee l. possessio 49. §. 1. infra hoc tt.º ex qq. constat quod cum possessio rerum peculiarium iuris sit sicut et cetera iura retuso restituuntur ita et possessio quod cum in hac parte spetiale sit ad allia protrahendum n.º e.

Fluit ex his male Juanem relatum ab Acursio h. gla. 1. male etiam Bartholum n.º 6. afirmase possessionem ius ee cum eius exentia in facto potius quam in iure consistat. fluit etiam n.º recte

Sensise doctissimus Lesius lib. 2. d. iustitia cp. 3. n.o 39. dum duplicem possessionem constituit unam facti que in detentione ipsa consistit alliam iuris que est ius insistendi rei nam ut ex supra ductis constat poss.o n. iuris sed facti est licet plurimum a iure mutuetur d. lex poss.o 49 in principio infra hoc tt.o

His coniungendus est articulus quem pulcrum dicit Barto. h. n.o 7. Ban. unica am multiplex poss.o sit et quidem duplicem possessionis espectem reperiri hoc est naturalem et civilem docet Juanis relatus ab Acursio h. tuuo ait. quem secuntur et communem opinionem dicunt Jason h. n.o 15. Ripa 28. Volonetus 240. Socinius Junior 290 dicno in reg.a sine poss.e de regulis iuris in 6. Corasius in rubrica supra n.o 4. Baconius lib. 2. cp. 36. n.o 3. Balascus de iure enfitentico q.e 18. Molina lib. 2. de iust.a et iure tractatu 2. disput.e 12 Lesius eodem tractatu lib. 1. cp. 3. dubitat.e 10. Faquineus 8. controversiarum cp. 5. Cujatius 9. observationum cp. 33. Donelo 5. commentariorum cp. 7. Gometius in l. 45. Fauri n.o 19. Cob. in reg.a Possessor in initio 2.e partis n.o 4. mobentur primo per Tex.um in l. 3 §. ult. tuss.o sciendum ff. ad exciuendum l. 3. §. Nelba infra hoc tt.o l. nemo. C. eodem l. 1. §. de ijcitur ff. de ui et ui armata l. 2. §. quod bulgo ff. pro herede 2.o per Tex.um in l. quemadmodum 8 ibi ita nulla amiti infra hoc tt.o ex qua aperte coligitur possessionem unicam n. esse cum tubus illud nulla pluralitatem

possessio quo duplex.

1.a opinio quod sit 2.ex naturalis et civilis.

denotet 3. eadem Possessio penes duos ee. n. posse
Vr prouari in l. 3. § ex contrario infra sed sic e quod
duo eadem re simul possunt possidere q° id ex eo proue
nit quod diuerse possessionis species in eadem redantur
maior patet minor ex sequentibus fit manifesta 1°.
in re precario concessa quam a domino animo possideri
et ab eo q precario rogauit corpore Pomponius dicet
in l. et. hauet 15. § eum q ff. de precario 2°. in
eo q peregre et. ad nundinas p ficiscitur qs enim
quando animum possidendi retinet possidet et is etiam q illo ab
sente re occupat etiam possidet l. clam 6. § q ad nun
dinas infra hoc tt°. 3°. in re cuius usus fructus ad
alium pertinet nam possidet Dominus rei et insu
per usu fructuarius l. cuiusq. 67. § 1. ff. d. usu
fructu l. naturaliter 12. l. poss° 49. in princi
pio infra hoc tt° ex qq n. dificulter colligitur possessionem
n. unicam sed dupliciter ee id q confirmarunt iura
in l. 2. tt°. 30. partita 3. ibi dos maneras ai de
poss^on et Tx in l. 45 tauri ibi la poss^on ciuil
in natural ubi dd. ciuilem possessionem dicunt que animo
retinetur naturalem que tenetur corpore confirmant
Duerenus 1°. disputationum cp. 8. Alciatus in l. q°.
ff. d. tuuorum significatione ~

Contrarium tenuerunt Placentinus Ja 20
con relati ab accursio d. tuuo ait et in l. si Vl
ceto § si duobus tuuo dominium ff. commodati et in l.
licet tuuo n. posit. C. hoc tt° Cumanus h. n°. 10. Pe
trus Grego. d. lib. 1. cp. 13. n°. 15. Conanus 3. comenta

2ª. opinio qd una sit. et naturalis.

rioꝝ cp. 10. Duarenus supra Fuscus ꝯclusionum iuris lib. 1. ꝯ. 400. Parladorꝰ. lib. 1. rerum cotidianarum cp. 9. don. d. lib. 5. cp. 7. Et magis placuit Cob. supra prouatur q̃ ex textu in. l. quoniam. 19. §. 1. infra hoc tt.º ibi q̃ corpore et animo possesioni incumbens ubi iuris ꝯsultꝰ. utranq̃ possꝰ complectitur et. tn possꝰ nº. singulari vocat q̃ et coligitur ex Vlpia. in d. l. clan 6. in principio ibi. nº. enim ratio obtinende posesionis et. cetera. 2m. fundamentꝰ deducitur ex textu ex. l. 3 §. genera infra hoc tt.º ibi. et. in suma magis unum genus ē. posidendi. 3m. fundamentꝰ erit nam in ijs que spet. ꝑ. naturaliter separantur destructo uno alliud remanet cum separatorum separata sit ratio arg.º legis liuerorum 11. §. et si talis ff. d. his q̃ notantur infamia. facit textus in. §. afinitatis institutionum d. nuptijs sd. quoties qs ciuilem possꝰ animo retentam amitit amitit. etiam naturalem. l. 3. §. in amitenda infra hoc tt.º q̃. nº. sunt distincte. et. separate allias una amissa allia retineretur deniq̃ ius ciuile naturali posesioni de qua Paulus in hac. l. 2. nº. alliam possꝰ adijcit sd. solum qualitatem modum. et. aprouatꝰ aprobatio autem rei rem separatam. nº. facit. l. ius ciuile. 6. ff. d. iustitia et. iure ex qq prouari. Vr. unicam tantum possꝰ ēē. eam q̃ naturalem que espet. nº. mutata cum a lege recipitur et. aprouatur dicitur ciuilis

Q 2 In hac ꝯtrouersia reiectis allis posesionis diuisionibus. quas tradunt Bart. ꝯ. nº. 7.

maqueda

de adqrenda et amitenda poss.

opinio autoris.

in fine. Jason 54. Ripa 28. Crotus. 39. Octomanus 9. observationum. cp. 1. et quas male affectorum homi num sognia vocant relati ab osualdo innotatis ad Donelum d. cp. 7. litera B ego constituo Placentini et Aconis sententiam verissimam esse dum docent unicam tantum esse possessionem que corpore et animo adquirit et solo animo retinetur cum due sunt species in quo cum Iuane convenio disentio tamen ab eo dum predictas species taliter separat in eo quod e fundo exijt ut insinuare videatur diffissam et separat tam possessionem in eo dari ab ea quam antea adquisierat cum po tius una et eadem possessio sit que semel adquisita essentiam suam non mutat nec enim quod corpore exijt e fundo creditur nobam possessionem adquirere sed antiquam retinere iuris inter pretatione alioquin usu capio interrumperetur que sine continuatione posesionis non procedit. l. 3. ff. de u su capionibus. sicut enim homo retinet in mente i maginem et similitudinem rei absentis prius a sensibus perceptam sic ob utilitatem eorum quod corpore et animo naturalem possessionem adquisiemur introductum fuit ut si aere discederet possessionem iam adquisitam animo retineret ne tes tudinis more cogerentur propriis rebus semper im herede apelatur quod civilis quod a prudentibus originem hab uerit que non diversam substantiam posesionis inducit sed potius modum et effectum respicit sicut mulier fecunda que ab sterili qualitate tantum et effectu non natura differt. est quod unicum posesionis genus et unica et natura et sentia est possessio cui due sunt species natura lis nempe et civilis ad quas reducenda est allia divisio.

iuste v. in iuste posesionis tradita aiuris consulto in l. 3. §. ex contrario infra hoc tt.o ubi in suma posesionis. ait n. multum interese iuste qs am in iuste posideat hoc e. in genere ipso posidendi nihil intr iustam v. in iustam poss.m distare tubum en. iniusta ad naturalem referendum e. qa naturali ocupat.e v. in sistentia corporali potius quam iure defendite ut ~~ibi~~ in usore ex donat.e viri v. allijs l. si eum 26. in principio ff. de donationib. intr. l. 1. §. de ijcitr ff. de ui v. ui armata tubum x.a ad ciuilem nam q a lege ciuili inducitr justum a iure apelatr l. q servus. 24. infra hoc tt.o sensit hanc diferentiam Acuasius l. si duo. 19. ff. de precario sd eam n. explicuit nec Duarenus. tr. 1. lectura tuss.o nunc videndum nec perfecte Jaquineus 8. controversiarum cp. 9. melius Cujatius 9. observationum cp. 33. Conanus 3. comentariorum cp. 10. n.o 4. a quo potuit desumere Donelus ubi supra —

Ex qq. exponenda sunt jura supra n.o 19. adducta que naturalem v. ciuilem poss.m dicunt. v. ad Xum in d. l. quemadmodum ibi nulla amiti respondetr eo tuo n. significari duplicem poss.m in substantia sd. potius species iuste. v. in iuste posesionis ut sit sensus iustam v. in iustam poss.m n. nisi corpore v. animo simul adqri posse sic v. in d. l. nemo 10. C. hoc tt.o ibi posesionis duplicem ee rationem inteligere deuemus id e. duplicem modum alterum q in iure consistit nempe cum qs

exit efundo V. poss. retinet alterum q corpore consistit
nempe cum possessor corporaliter rei incumbit. sic etiam in
l. 3. §. genera in fra hoc tt.o n. diuiditur poss.o in species
exentiales sed accidentales nam quod qs pro sentore. 4.o q
donato vona aut mala fide possideat ad qualitatem ma
gis. t. modum possidendi quam ad sustantiam possessionis
pertinet q ad varios iuris effectus. proficit veluti ad
adquisitionem fructuum V. quod pro domino qs iudice
tur q.do contrarium n. prouatur Donelus Mascardus de
probationibus. Volumine. 1.o conclusione 539. Menoquius
d. recuperando remedio 1. n.o 111.

Pro solutione tertij omissis varijs
doctorum sententijs aduerto. naturalem poss. in usu iuris
trifariam accipi. 1.o pro vera V iusta rei apprehensio
ne in quo sensu Paulus. h. dominium rerum ex na
turali poss.e cepisse docet 2. pro iniusta que ciui
li oponitur V. ex causa alege in prouata transferta d. lex
si eum 26. ff. d. donationibus inter l. 1. §. deijcitur ff. d. ui V.
ui armata V hec interdum dicitur corporalis. l. q servus 24.
in fra hoc tt.o interdum in proua. l. in proua. 7. C. hoc tt.o 3.o
pro incuuat. V. corporali insistentia hoc e. nuda rei de
tent.e que in eos cadit qui rem n. siui sed alijs tenent V.
ideo licet corpore rem contingant. n. dicuntur possidere ut.
in usu fructuario constat q licet naturaliter rei incumbat
V ideo naturaliter possidere dicatur. l. naturaliter 12. in
fra hoc tt.o n. tn. vere sed abusiue possidet. l. adquiritur.
10. §. fin. ff. d. adquirendo rerum dominio. V. in eo q p.
cario rogauit qui corpore possidere dicitur d. lex V hauet

§. eum q. ff. d. precario hoc e. nuda rei insistentiam et detentionem habere elegans. Hs. in l. si quis. 10. §. 1. infra hoc tt.° ubi dubij precario concedentem n. concedere ut accipiens possideat sed ut in poss.e sit iuris consultus docet de qua incubat. et insistentia de qua intelligendus e. Hs. in d. l. clam §. q. ad nundinas ibi aliquis occupabit possessionem infra hoc tt.° ut constat ex l. si id q. 25. §. fin. infra eodem n. de vera poss.e ut notat Baconius lib. 2. declarat. 34. n.° 11. aliud n. e. rei insistere aliud longe diversum rem posidere sicuti diferunt posidere et in poss.e ee. l. 3. §. fin. l. generalita. 9. l. si quis. 10. §. 1. infra hoc tt.° Baconius Cujatius et Donelus supra Octomanus. 9. observationum cp. 1.° —

24. Denique pro coronide superioribus adijcienda erit posesionis difinitio que adeo dificilis e. ut peritissimos possessionem difinire ausos n. fuisse testetur Accursius Uvo stipuleta in l. stipulatio 38. §. hoc quoque ff. de Nuorum obligationibus. eius q. in iure omissum in gentem glosographis facultatem prebuisse testatur Antonius concius 1. disputationum cp. 10. et plures difinitiones usque ad sua tempora inventas referunt Ripa in rubrica extra de causa posesionis n.° 1. allias plures ex Theofilo et allijs adducunt Petrus Gregorius Vaconius Cobr. Donel. Gometius in lotijs supra relatis Carondas 1. v.° similium cp. 6. Alciatus in l. q.° 115. de Nuorum significat. Vartholus cuius sententiam supra improvavimus dicsit q. poss.° e. ius insistendi rei n. prohibite posideri allij ita definiunt poss.° e. tentio rei cum affectu posidendi iuncta verum inter omnes —

Posesionis difinitio.

Maqueda

Ad quirenda. t. amitenda poss.

sine occupat. aut apre hens. poss. non adquirit.

receptio fuit quam tradidit Donellus. 5. comentariorum. cap. 6. his verbis poss. est detentio rei corporalis que in comertio sit allijs possessoribus bacua cum affectu domini. t. dominantis coniunta. Ubi detentio stat loco generis quia quicunque genus insistentie in re comprehendit. V. si vera poss. non efficiat ut pretr. Colonum sunt vona exempla in furioso infante. V. servo dicitur etiam detentio rei nam ut quis possidere incipiat necesse est quod rem teneat. V. et insistat ut ex hac nostra l. 1a constat. V. ex l. 3. §. 1. l. quemadmodum octaua infra hoc tit. ex quo intelliges iura in l. 3. §. Neratius. l. peregre 44. infra ubi si quis sciat in fundo suo tesaurum esse. V. belit eum esse suum non incipiet possidere antequam tesaurum apprehendat. V. eum loco moueat illustrant Vartolus paulus. V. cumanus in dictis iuribus.

incorporalia. non possidenti. proprie. sed quasi possidenti. quia usus pro poses. habeti.

Dicitur poss. detentio rei corporalis quia res corporales possidentur. l. possideri. 3. in principio infra hoc tit. incorporales. v. quasi possideri dicuntur. l. si quis diuturno ff. si seruitus vindicetur cum in eis usus pro possessione sint l. pen. ff. de seruitutibus. adfutunt Reuardus ad leges scriuonias. n. 2. cuxatius 3. obseruationum cap. 28. V. lib. 54 ad edictum pauli in l. quoacta § si bias ff. de usucapionibus. nec adfusatur Tex. in l. usucapionem 9. ff. eodem ibi magsime res corporales quod etiam res incorporales usucapione adquiri possunt nam omiso Cuiatio ibi quod dictum magsime emplastrum triuoniani apelat. Respondendum est iuris consultum ibi non docuisse usucapionem recipere magsime res corporales ob id quod alique res incorporales usucapi possent quia id a iuris ratione all

alliunu est. l. si alliena 10. §. hoc iure ff. d. usucapionibus
sed potius afirmase solas res corporales usu capione adqri
pose exceptis alliqbus. d. qbus statim tractat sacris nempe
sanctis et publicis in qq. etiam poss. n. cadit l. quinti
sas 30. §. 1. infra hoc tt. id q denotant superioris difi
nitionis vua ibi que in comertio sit Donelus lib. 3. cp.
11 et lib. 12. cp. 20.

26 Dicitur in difinit. allijs posesoribus vide 1. n. 3.
vacua quod euenit cum res anemine posidetur. l. 2. §. a cua
l. 3. §. 1. ff. d. actionibus empti allias si ab uno posideatur
ab allio posideri nequit. l. si ut certo 5. §. si duobus
ff. comodati l. 3. §. ex contrario infra ubi huius rei rationem
Paulus tradidit nempe contra naturam esse ut quod ego corpora
liter teneo cum nullum tiui locum relinquam tuquoque tenere vi
dearis: ex quo si quis rem alliquam mobilem occupauerit etiam si id
anticuus posesor ignorauerit confestim hic possessionem possessionem amittit et
ille eam adquirit. l. rem que nobis. 15. l. si rem 47. infra
hoc tt. ubi papinianus eam huius rei rationem tradidit quod
rei mouilis neglecta adque amisa custodia quamuis nemo
eam allius inuaserit veteris posesionis damnum aferre consu
ebit unde multo magis poss. amiti debet si ab allio
fuerit occupata diuersum in rebus immobilibus obseruatur
que etiam si ab allio occupentur animo posidendi. n. tantum
quando eas occupatas ignorat verum etiam si sciat dum tamen
redeundi animum haueat iura sic exponenda et interpre
tanda in. l. 3. §. si quis nuntiet. l. clam. 6. §. qui ad nun
dinas. l. et si nolim. 7. l. et si id quod 25. §. quod autem infra

posesio rerum mobilium facilius amittitur. quam im mobilium.

Doctt° Gotofredus in d. l. si rem 47. Donelus. §. comentari
ot cp. 12. tvss° in recept.

Tandem in difinitl illa vua cum afectu 27
Domini t. dominantis coniuncta stant loco diferentie nam per
ea posesores ab allijs rerum detentatoribus distinguntur qua
les sunt coloni procuratores hospites misi in possessionem rei ser
uande causa. legatorum damni infecti qui omnes licet rem te
neant. n. posident sed in poss. sunt. l. 1. §. de ijcitr. ff. de
ui. v. ui armata. l. generaliter. 9. l. si qs ante. 10. infra
Doctt° in posesore v° n. tantum desideratur ut rem teneat
sed. etiam Domini. t. dominantis afectus exigitur quando. g. ita
rem occupat ut se pro domino eius gerat. v. media poss. do
minium siui queri t. adqri stendat iuste. t. iniuste is
omnino posidet qua in causa sunt. v. qui iniuste. v. ma
la fide posident nam et si quod ad allios iuris efectus vona 29
fides atendatur. l. vone fidei 48. d. adquirendo rerum dominio
l. si alliena. 10. ff. de usu capionibus. §. si quis am. n.
Domino institutionum de rerum diuiss. in posesione tn vona
fides n. atenditur sed. domini tantum vel dominantis afec
tus hoc. e. ut posesor velit rem posesam suam ee nam et si
qs mala fide posideat velle tn. posidet. l. si fur
32. §. si qs id q. ff. de usu capionibus. l. 3. §. ex contra
rio infra Doctt° docent Conanus 3. comentariorum cp. 8.
n°. 2. v. cp. 10. n°. 7. Corasius in R.a Suius tti. n°. 8. in
fine. cuia lib. 18. ad dictum pauli in leg. si servus
22. §. is q. ff. de noxalibus accionibus v. lib. 7 ob
seruationum cp. 33.

pro adquirenda poss.
non requiritur. bona
fides. sed solum animus
et afectus domini.

8 Nec Doneli difinitio exposita et exornata pro ut sunt aliquorum calumniae contra eam opposite obstabunt vel 1. eam superfluam vel in multis abundare sunt qui dicunt ut Osuald. innotatis ad Don. d. lib. 5. cp. 6. litera P. adtutit in illis nempe tuus corporalis que in commertio sit vel alijs posesoribus vacua cum in difinitionibus terminiauiles suponantur l. ut gradatim 11. §. 1. ff. de muneribus vel honoribus sic in difinitione testamenti vel legati non nulli termini suponuntur nec omnia profuso sermone proponuntur 2°. opponunt quod illa tuua cum afectu domini l. dominantis non conueniunt omni posesioni non ei que penes creditorem reperitur cum domini l. dominantis afectum habere non possit.

29 Nam priori dificultati facile succures si consideres quod licet in difinitionibus termini hauiles suponi soleant non est inconueniens ut clarioris doctrinae gratia omnia que ad rem difinitam pertinent exprimantur sic modestinus in l. legatum 36. ff. de legatis 2°. legatum his tuuis difinit legatum est donatio testamento relicta vel florentinus in l. legatum 116. in principio ff. de legatis 1°. latius eam difinitionem est prosecutus dum ita ait legatum est deliuatio hereditatis qua testator ex eo quod uni tuum heredis foret alicui id quod collatum venit vel iustinianus in §. 1°. institutionum de legatis ita ait legatum est donatio quedam ab defuncto relicta vel ab herede prestanda

moqueda

de adqrenda l. amittenda poss.

Sic quod Modestinus Vrevita proposuit Laticus florentinus et iustinianus fuerunt prosecuti nec ob id nullus florentinus l. iustinianus superfluos acusavit et licet termini haviles suponendi sint ut d. l. ut gradatim. §. 1° ut commodius res percipiantur solent exprimi et declarari. l. q. tt° 20. §. 1. ibi si alliud eos nihil impediat iunto ibi ut puta si impubes si in potestate sit testatoris et sic n. e. mirum ut quod dicti acusatores subinteligunt in difinitionibus quas arvitrio suo fingunt clarioris doctrinae gratia in doneli difinit. exprimatur

Ad secundam dificultatem R. negari 32
n. pose ad exentiam formalis et propriae posesionis. in suo esse nati suum sunt finem dominij eius q. effectum respicere q. evidenter demonstrat. Paulus iuris consult. in §. 1°. huius nre legis ibi dominium q. rerum ex nati poss. cepi se &c. si q° dominium rerum ex nati poss. dimanabit repugnat q. qs incipiat taliter posidere et affectum domini l. dominantis. n. haveat nec obstat q. creditor posideat et in eo talis affectus n. detur nam R. creditorem solam possessionem quam in eum transtulit Devitor quam q. ipse havebat retinere. l. cum et sortes 35. §. fin. ibi solam possessionem transfert ff. de pignoratitia act. l. res 37. infra hoc tt° ibi et res pignori nomine data et posesione tradita id q. quod ad eos tantum effectus q. securitatem devitti respitiunt Jason n° 5. Sotinus 10. in §. per serbum infra Menoqus de retinenda remedio 3. n° 159. et de recuperanda remedio 9. n° 197. ad q. ideo in complete

Et minus propriè posidere q̄ euidenter colligitur ex Tru. in. l. quequnq̄ § intrdus ff. de publiciana in rem actl ubi iuris consultus publiciana denegat creditorij qa n. eo animo nanciscitur possessio ut credat se dominum esse rursus eius aequiparat precario roganti q̄ et si possessor soleat apelari d. lex 13. §. eum q. ff. de precario propriè tn possessor n. è. ut supra latius animaduertimus Unde cum donelus veram propriam et completam possessionem descriueret. n. in propriam et in completam et que dimitatos tantum effectus producit Domini et dominantis affectum exposcit ex qq. eius difinitio ilustrata et defensa manet queq̄ ad nre legis primae materiam expectant exornata remanent

ad §. dominium q. rerum.

AD, §. R. M. EVS de legis Primae

Et si initio huius mundi duos tantum homines creaset Deus longo post intervalo cum exiguus adhuc esset hominum numerus omnium q̄ rerum copia omnis habundaret ita ut de communi percipere poset alter sine alterius iniuria ex Cicerone lib. 1. oficiorum notat Duarenus at tt. ff. de adqrendo rerum dominio tn. cum distinctio dominorum ex animi cupiditate oriatur statim hac natura humana per peccatum corrupta in imagine etiam terre maledicta fuit certius è vicia et cupiditates generaset et discordiarum semina illa meum tuum seruisse docet erudite q̄ persequitur insignis huius scole preceptor Melchior de ualentia ilustrium tractatuum iuris tractatu 2 cp. 4. n. 1. ita q̄. ad hec digsit Deus in sudoris bultus tui uesceris pane tuo ubi vox tui sicut proprium lauorem exigit

qd dominium rerum a naturali possess. et occupat. originem habuit.

Dnamun

Vta Oprxpius dominius prxmponit Oapertius nomę illius
nec ę enixius dominius acomunione distinctę in ducit quaxe Abel
Ot cain sepaxatas facultates sabuisse xcxa pagina xetracta gemśę
ī. cp. 4. ibi Ot factum ē Abel pastor obię cain aut cp exacta xexę
Ot paulo post abel aut obtulit Oipse ē primo genitis obię xcaxę
quę cxtitima mundi initia aut gentibus ig noxarent aliud natiuitas
in vexa cognitis ne ideo ş. ait Virgilius lib. 2. georgicę

fvros

Arte jobę nulli subigebant arua
nec signaxe ęę aut pactxe limite
fas erat

olim

cxpę

Post dilubię ęę statim terra diuisa fuit ng tribus filijs 1
noę diuisin assignata fuit Iapset Cirię Oeuxopan sabuit
Cam afxicę Osidię Sem. partę orientalę quę nunc
asię apelamus quaxe xecte consultus naturalę xatę
scitus in l. ex hoc iuxe ş. ff. de iustitia Ot iuxe ait
discretas gentis xegna constituta Ot dominia distincta Ot
iuxe gentię xecteq Paulus hinc dominię q uxę ex
nati possę cępisse Nexbe filij auoxitate dicet

Vexeq id natę xatę ostitutę ē. ng 2
aliter.
cię alte xeg ou patę nulla iustior esset causa dominij
Communio tpxauiam discordiam et discidia parit. adqxendi occupatio atmissa fuit ut sic xes acom nauię
ne discię dexent quę Varo ęę tpxuatę ē. ig nabię
desidię Ot discordias parexet l. in xe mouni 2ş. ff. de
sexuitutibus uxbanoxę l. 3. ş. apparet ff. de adminis
tratę. Ot periculo tutoxę l. cię Pata 77. ş dulcissimis
ff. de legatis de legatis 2. uiderant Donelus lib 2.
mentaxioxę cp. 7. Fxquelus de primo genij q 4.
nō. 27. Osicut olim occupatio ita Ot nunc traditio xę
dominij causa prxuet l. 2. in fine cię duabus segaętibę.
l. 3. ş. 2. l. adeo ş. Sed quod xes l. nunquię nuda cyma
lis ff. de adqxendo xerę dominio

Iam semper vacua posse 3
sionis traditio sit necessę difficile ē. Variē in txse in txpxe
tes q sine possessę dominij transfexi n. pose dicent Sirax

ad dominium adq
rendum vacuę pos
sionis traditio requisita.

argumentis utuntur 1°. qa hic dominium a nati poss. cepisse docet Paulus q. n. queritur sine posesione 2°. prouatur ex innumeris lotijs in qq. manifeste ostat in contractu emtionis et venditionis dominium n. transferri sine vacue posesionis traditione. l. traditio. 20. §. fin. ff. de adquirendo rerum dominio ibi et per hanc scilicet possesionem dominium et si vacua posesio n. tradatur penes se venditorem ius omne retinuisse docent Cesares in. l. si. patr. 8. C. de actionibus empti et nisi prouetur posesionem vacuam traditam fuisse dominium n. prouatur. l. cum res C. de prouationibus. neque vindicatio emptori prestatur ante quam ei res tradita sit l. si ager 50. ff. de rei vindicat. l. q predium 13. C. de distract. pignorum. vltimo prouatur nam hec stipulationem dari que dominij translat. importat §. sic itaque discretis instituta de actionibus. l. ubi autem n. aparet §. fin. ff. de vuorum obligationibus. n. impleta dicitur antea quam poss. vacua tradita sit. l. 3. §. 1. ff. de actionibus empti. l. 4. ff. de usuris et his argumentis eam prouant Iaso in rubrica huius tti. n°. 8. Octomanus lib. sing. questionum ilustrium cp. 11. Constius lib. 1. disputationum cp. 8. Varuosa in rubrica soluto matrimonio ff. quarta p.te n°. 20. Pinelus. lib. 2. selectarum cp. 9. Antonius fauer in rationalibus ad pandectas ad legem. 5.an §. 1. Homo. 2. ff. de alienat. iudici mutandi causa facta et ad dictam legem si ager ff. de rei vindicat. et de eroribus pracmaticorum decade. 42. erore 5. et decade. 65. erore. 2. Gifanius ad rubricam ff. de donationibus. n°. 23. et 31.

Contraria sententia est validis firmatur ar

Ramon

de adq. rerum dat. amittenda poss.

Multi sunt casus quibus sine tradit. dominium adquiritur.

argumentis nam multi casus in iure nostro reconsentur in
quibus dominium sine tradit. transfertur ut in adquisitione quae
per aditionem hereditatis fit. l. cum heredes 23. infra hoc tit.
in bonorum possessione. l. 1. ff. de bonorum possessionibus in le
gato. l. legatum 80. l. cum patr. 77. § surdo ff. de legatis 2°.
l. a Titio 64. ff. de furtis in restit. hereditatis ex senatus
consulto Treveliano. l. facta. 63. in principio ff. ad sena
tus consultum Trevelianum in adquisitione. l. ad rogatum § 1°.
instituta de adquisitione per arrogatum in addictione bonorum
libertatum conservandarum causam toto tit. instituta de eo
cui libertatis causa bona addicuntur in donat. et ven
ditione facta ecclesiae. l. ult. C. de sacrosanctis ecclesiis in com
miso propter non solutum tributum. l. commissa. 14. ff. de
publicanis et vectigalibus in dote etiam constituenda. l. si
ego. 9. § 1°. ff. de iure dotium textus dilucidus quod eludi posse
non vult in l. si fundum 16. ff. de fundo dotali ubi fun
dus qui a titio usucapiebatur cum hoc esset illa quae eundem
fundum in dotem dederit statim dotalis efficitur et in ma
ritum transfertur dominium quod evincitur cum iuris con
sultus peti posse fundum a marito scriuat non condict.
neque enim contraxit cum eo qui usucapiebat quo vindicat. nam
quod actiones cesas a muliere dicunt aliqui de ea cessione
in d. l. 16. nullus apex astruitur quod hec sunt allio fun
damento nam ad dominij translationem praeter traditionem et do
mini voluntatem nihil amplius exigitur. l. traditioni
bus 20. C. de pactis. §. per traditionem instituta de rerum
divisione at quod rem ab allio possessam tradi posse nemo in
ficias ibit. id ut cernitur in rede posita et commodata, quo eius

dominium in accipientem transferi poterit absque vacue po
sesionis tradit.

Deinde facit nam homo liber vona
fide ab allio posesus ex donat. sibi dominium rei do
nate adqri. l. adqrita 10. § idem ff. de adqrendo rerum do
minio nec tn. idem homo possessionem adipiscitur cum placeat eum
qui ab allio posidetur posidere. n. posit. l. homo liber
§ fin. ff. eodem. l. cum heredes 23. § 1. infra hoc tt. pos
tremo euincitur nam vacua posesio. n. e. illa in quam cre
ditores misi sunt. l. 2. § 1. ff. de actionibus empti
nihil ominus tn. earum rerum dominium transfertur si
a deuitoribus allienentur cum pauliana actio reuocatoria
sit necesaria toto tt. ff. que in fraudem creditorum preci
pue. l. is q. 9. § item sigs. instituta de actionibus quod do
minium sine vacua posesione transferta et hec opinio pla
cuit a Cursio in d. l. cum res vno vacuam C. de prouationibus
Barcholo in l. si stipulatus n. 2. ff de usuris et in l.
scelsus n. 21. ff. de usucapionibus et communi ut testa
tur Aretinus in rubrica huius tti n. 1. Alciato in l.
traditionibus n. fin. C. de pactis et gifanio ibidem qui a se
ipso disentit Donelo lib. 4. comentariorum cap. 19. et ibi
Osualdo litera C. cum sequentibus.

Quam et ego sss. prouo contendo quod
traditionem suficere licet vacua posesio. n. transferatur nam
quamuis Paulus hic afirmet a nali poss. cepisse domi
nia rerum. n. tn. scriuit post primam illam ocupationem aduc
dominia per vacuam possessionem transferenda eet nec obstat
d. lex. 20. § fin. ff. de adqrendo rerum dominio nam

et si per natalem possessionem dominium adquiratur non tamen recte colligimus sine vacua possessione transferri non posse sicuti si eo quod ex legato dominium queri dicimus inferre tentaremus quod sine legato non adquiritur ut recte animaduertit Donelus d. lib. 4. cap. 19. neque sententiam nostram infirmant Textus in d. l. si pater 8. C. de actionibus empti. l. cum res. C. de prouationibus. l. si ager. 50. ff. de rei uindicatione in quibus dicitur neque venditorem dominium transferre neque sentorem illud consequi nisi vacua possessio tradatur quoniam in dictis iuribus non ideo vacue possesionis mentio fit quod ad dominij translationem sit necesaria sed quia ex natura contractus emptionis et venditionis venditor tenetur ita rem praestare ut emptori tenere liceat. l. exempto. 11. §. eidem et uno exempto l. serbus. 31. §. fin. ff. de actionibus empti cui obligationi non aliter satisfacit venditor quam si emptori vacua possessio tradatur. nam ei hauere non licet si ab altero occupetur possessio et ideo vacua possessio transferenda non est. ut docet communis ex Alexandro l. fundi n. pen. infra Hoett. Jasone in §. actionum n. 151. instituta de actionibus ludouico carondas lib. 3. v. similium cap. 12. ex eadem ratione interpretandus est Textus in l. quod praedium 13. C. de distractione pignorum reiecta allia doneli lib. 4. commentariorum cap. 19. existimat ibi vacuam possessionem pro nuda detentatione accipiendam esse eo quod creditor non possidet quod tamen falsum est. ut aperte prouat doctissimus vir Melchior de ualentia ilustrium iuris tractatum tractatu 2. cap. 11.

Difficiliores explicatos hauet Textus in l. 3. §. 1. ff. de emptionibus empti ad cuius faci

liorꝫ explicationꝫ obſeruus vaxiꝫ ee eius locij lectꝫ in floxentinis codicibus legitꝫ fundꝫ daxi Verꝫ emaculatiñ. ê. bulgaxiꝫ libiorꝫ lectio quꝫ ita Sanct qꝫ et qui fundꝫ txadi ~~exipulaxeta~~ Vacuꝫ quoꝫ ꝑ possꝫ txadi oportexe stipulaxi inteligita ut apextis axgumentis ꝑ uat Donellus in l. in ſuertionalibus §. fin. nº. §. ff. de ſtuorꝫ obligationibus x̃ quꝫ lectionꝫ cuincitus stipulatꝫ illꝫ xꝫ txadi eiusdꝫ naturxe ee. Sic illꝫ vacuꝫ poſſꝫ txadi. ut ꝑuat Cuxatius in l. sixꝫ txadi ff. de ſtuorꝫ obligationibus. si pandectaꝝ floxentinaꝝ xetinemus lectionꝫ stipulatio illa xꝫ daxi ab Zenonxe intꝝposita ñ. exigit nec saxio dominij txanslatꝫ quamuis xegulaxis daxi uidua id inteligata quod ita datx ut eius fiat. l. julianus 47. §. 1. ff. mandati uꝫ bulgatis nꝫ ea stipulatio intꝝposita conſuoxande aut xenouande obligationis causa quꝫ exexcione nascitx ideo qꝫ eius natuxa imitata qꝫ ꝑ ſimilꝫ ñ. ê. plus ea stipulatꝛ promittexe voluisse quꝫ in diꝛis empti ſtaxe compelexet. l. 4. ff. de ſuis Quꝫ ex natuxa Zemptionis ñ. tenuata Venditꝛ dominiꝫ txans fexxe ad xem txadexe ita ut emptoꝛi Sauxe liceat De elictione cautxe Quꝫ puxgaxi dolo malo. l. exemplo. 11. ff. de actionibꝫ empti l. 1. ff. de exꝝ ꝑxmictatꝛ. ita etꝫ in instipulatione licet xꝫ daxi ſpulatus sit emptoꝛ ad nudꝫ factum teneuitx Venditꝛ quꝫ madmodꝫ antea ꝑxopte venditꝫ ad id amplius consegtx Venditꝛ ut ei sbicto iudicio tenexatx nꝫ Quꝫ Verbꝫ daxi alliꝫ in usu iuxis factꝫ tantꝫ denotat ut in l. 9. Sexdi §. 4. ff. de edictionibus Quꝫ demonstxationibus. l. 6. ff. de sexuis exꝑoxandis Ubi

Ramon

de adquirenda et amittenda poss.

manumittere. l. libertatem dare nudum factum respicit et
tuo tenus n. re ipsa sicut et in l. mulier. §. penultimo
ff. de condictionibus institutionum et in l. cum servus 54. §.
si liber homo ff. mandati ubi etiam manumittere n. liber
tatis dationem sed manumittentis factum importat ut recte
ibidem observat Cuxatius lib. 27. quaestionum Papiniani et
antea notaberant Bartholus in l. fin. ff. de condict.
causa data n. 2. castrensis ibidem n. 4. fagneus lib. 2.
controversiarum cap. 58. Unde constat alienum esse textum illum
a quo nostra ex qua manet sine vacue possessionis tradit.
dominium transferri

IN textu ibi eius quae rei vestigium

Recte Paulus probat occupat. do
minia rerum olim distincta fuisse dum utitur argumento earum rerum que
odie n. dum sunt occupate ideo quod eiusdem naturae sunt hae
ille que iure gentium primum occupate fuere cum igitur haec
que terra caelo mari quae capiuntur occupanti adquirantur
l. 2. §. fin. l. 3. l. 4. l. in laqueum. l. Pomponius cum
allijs ff. de adquirendo rerum dominio sic et ille que pri
mum adquisite fuerunt occupat. quesitas fuisse certum est. do
cent alciatus in l. traditionibus. C. de pactis Conanus
lib. 3. comentariorum cap. 3. Cobr. in reg. peccatum 2. p. §. 8.
Cuiatius lib. 4. observationum cap. 2. fagneus et ab eo
relati lib. 1. controversiarum cap. 1.

Cum quo iure nati permissa sit ve
natio et occupatio eorum que terra caelo mari quae capiuntur
n. nullis placuit venatum prohiberi n. posse quam te

nuerunt

tenuerunt ex antiquioribus ss̃ plures relati a domino mel
chiore de ualentia ubi supra n.º 29. q̃ tn. veriorẽ secutus
ss̃ ꝯtrariã defendit que certisimis fundamentis mititr
Et nos disputare supersedimus qa tempus instat late
prosecuntr relati a Cobarubias in reg. pecatũ. 2. p.te §. 8.
Medicis cũ tractatu de uenat.e 1.a p.te q.e 5. Ubes sendequs ad
tt̃ ff. de adq̃rẽdo rerũ dominio Fagneus d. lib. 1. cp. 1. Ti
raquelus in tractatu de nouilitate cp. 17. n.º 141. Menoqus
de arbitrarijs casu 4 B. Auendanio de exequẽdis manda
tis. 2. p.te §. 3. n.º 11. Osualdus in notis ad Donelũ lib
4. ꝯmentariorũ cp. 8. litera f. q̃ cũ allijs putat Et rec
te in hac rre mortis penã iusto acerbiorẽ ẽe.

ADEXTVS, IVIẼ

ad tx̃ig. b. item bello capta.

Vello capta

Similitr vello capta occupanti conce
duntr ex ss̃ Pauli hic quẽ Et allijs lotijs prouatr l. na
turalẽ. 5. §. fin. l. transfugã. 51. ff. de adq̃rẽdo rerũ do
minio l. hostes. 24. ff. de captibis §. itẽ ea. instit.
de rerũ diuiss.e cũ allijs cumulatis a Bolometo. hic n.º
28. exornant pretr antiquiores in l. ex hoc iure ff.
de iust.a Et iure Conanus. lib. 3. comentariorũ cp. 3.
n.º 4. Cobr. in reg. pecatũ. 2. p.te §. 9. Duarenus hic.
Donelus lib. 4. comentariorũ. cp. 21. id q̃ eleganti
rat.e euenit nã cũ hostes captiuitate serui nri fiant
Et serui nihil in dominio suo hauere possint statim
adq̃ liberi ẽe deserunt dominiũ rerũ suarũ amitunt.
que cũ sine domino sint ideo q̃ nullius occupanti adq̃rũ

tr

Ramon

de ad q̃ rẽda. t. amitenda poss

Sed n. prius hostiles res ad q̃runtr quan 11
ad presidia nr̃a perducta fuerint. l. 5. §. antea quã ff. de
captibis nã etsi de homine tantũ locuatr ꝯsultus idẽ et
in ceteris rebus observandũ ẽ. q̃a antea quã ad presidia
nr̃a perveniant possunt ab hostibus recuperari et sicut
fera vestia n. antea nr̃a fit quã si a nobis capiatr ita ut
effugere nequeat q̃a multa possunt evenire ut a nr̃a po
testate liveretr sic et res ab hostibus erepta, nr̃a n. fiet
nisi certũ fuerit evasisse iam nos hostiũ vin. aut insidi
as sic q̃ inteligendus ẽ. nr̃r Tx̃us ibi protinus ocup
antiũ idẽ. cũ ita ocupata sunt ut deviti eripi n. posint
antea en. propriẽ ocupata n. videntr.

Verũ ut quẽ vello capiuntr ocupã 12
ti cedant necese ẽ. ut vellũ iustũ sit ut docet Acursius
hic Vbo vello et ꝯmunis quã resolvi Cobr. in regula
pecatũ 2. p.te §. 9. n.o 1.o et 2. Volonetus hic n.o 34.
quorũ ss.a provatr ex Tx̃u in cp. sicut 29. de iureiu
rando nã nemo devet ex malicia sua ꝯmodũ reportare
l. servius 4. ff. quod vi aut clam. ut vellũ iustum
sit duo requiruntr Primũ authoritas Principis. n. re
cognoscentis superiorẽ. l. hostes 24. ff. de captibis cp.
q.d. culpatr 23. q.e 1.a notant Alciatus hic n.o 11. Petrus
Gregorius 2. p.te sintagmatũ lib. 19. cp. 2.o n.o 2. Soto de
iustitia et iure lib. 5. q.e 3. art.o 5. ad primũ Cobr. in
reg.a pecatũ secũda p.te §. 9. n.o 1.o et 2. ideo q̃. Inscio
Principe vellũ infere n. licet l. unica. C. ut armorũ
usus lib. 11. 2m. ut x.a subsit causa velli inferendi
docet D. Thomas 2.a 2.e q.e 40. art.o 1.o x.a autẽ velli

Causa ē. si ad iniuriā propulsandā sarçiendā aut vindicandā Vellū inferatr notant & elegantr explicant Molina ubi supª disputat. 102. q querit quousq̄ indaganda sit xª velli causa illud çertū ē. subditos n̄. teneri causā exercitari sd comitere se Principis difinit. & eorū q Principi adsunt ut tenet Soto de iustitia & iure lib. 5. q. 3. artº. 3. nisi manifesta eēt velli iniqtas ut docet Molina ubi supª. disput. 13. in duuio tn. licite pugnare possint cp. quid. culpatr 23. q. 1ª. aduertit Driedo de liuertate Xtiana cp. 6. his adendū ē. oportere ut Vellū indicatr prouat Petrus Gregorius 2. pte. sintagmatū lib. 19. cp. 2. nº. 3.

Si vellū his cdictionibus geratr, vello capta statim ocupanti adqruntr priuato si priuatus capiat l. transfugā. §. 1. l. 5. § fin. ff. de adqrendo rerū dominio publica si exercitus capiat fiunt & Principi adqruntr. l. dibus 32. ff. de iure fisci cp. dicat 23. q. 5. cp. ius militare. 1ª. distinct. ideo si perseuerante vello capiantr priuato ocupanti cedimur qa in manū eius vendimur n̄. dū in publicum redacta si vº. de uictis hostibus & profligato exercitu capiantr a priuato ei n̄. queruntr qa iam in potestatē Principis peruenerunt ex quo hostiū potitus fuit quare si priuatus hostilles rres tunc ocupet. l. iulia peculiatus tenetr l. penult. ff. ad legē iuliā peculatus quedatr aduersus ocupantē pecuniā publicā religiosā aut santā l. 1. ff. eodē sic q. interpretatr Donelus lib. 4. cmentariorū cp. 21. reiectis traditis a Volomneto sic nº. 37.

P. Ramon
Portillo

de adquirenda P. amitenda poss.

Petro fabro lib. 2. senestrium cp. 3. & 4. libro de mi
licia Romana lib. 5. dialogo. 19. hic finita nostra Ns.

SEQVITVR NTER ADEXTVS IN LEGE

Pret.

1a §. 11. Vir Vxori iunta l. 3. §. in amitenda
l. Vxor 16. l. quod meo 18. § 1.
cum allijs de adquirenda
Posesione

De posesionis difinit. tractant interpretes in
Rubrica huius tti de nominis alusione Paulus iuris con
sultus in principio nostrae legis de origine dominij ex
filio nerua postea consultus sermonem instituit a §.
adipiscimur cum sequentibus de personis quae per semet
ipsas posunt aut non posunt posidere in nostro §.
si Vir Vxori vecxatam & laciniosam aput iuris pru
dentiae Principis proponit questionem de rei donate
a marito Vxori posesione cuius consulti fracmentum
prout a Triuoniano proponitur nobis explicandum
parafrasin proponere ad maiorem inteligentiam
ante omnia existimauit mox singula verba per
curentes plura iura interpretatem accipiunt pro
ponitur igitur Vir in nostro Textu quod rem donauit Vxo=
ri velut cum consulto locuar quod posesione cesit do
nationis causa qua in parte obseruandum est non sine mi

misterio consultus h. proposuisse spetis ubi vir uxo
ri donauit nam raro contingit in materia donatio
nis inter virum et uxorem quod uxor marito largiatur
l. 4. §. ult. ad Veleanum. l. si ab spenso. 16. §.
quod si sponsa C. de donationibus ante nuptias cui
de iure regio conuenit. l. 3. tit. 11. part. 4. facit
textus in. l. si stipulata 34. §. ult. de donatio
nibus inter ubi donatio facta ab uxori viro contra
naturam ~~[illegible]~~ sexus facta proponitur exornant
pluribus Tiraquelus in. l. 9 connubialium gl. 1.
a p. te 9. ex n. 43. Baruosa in. l. quae dotis n.
67. soluto matrimonio Mendoça lib. 2. disputa
tionum cp. 10. n. 9 = quaeritur: quod. an huiusmodi do
natio confirmetur idest utrum iure ciuile firma
sit et valida ita ut ex ea posesio adquiratur uxori
rei donatae a viro in qua spetie consultus h. insinuat
inter consultos fuisse controuersiam dum inquit pleri
que putant Posidere eam = Quorum consultorum sententia illa ratio
prouatur ab eijsdem quoniam res facti in firmari iure ciuili
nequit vulgata l. in vello. §. facti de cautibus et
post liminio et in poss. de qua h. ego expendo ultra
omnes singulares textus in l. ult. §. si pupilus ff de
precario ubi pupilus ex precaria posesione ab eo
rogata sine tutoris autoritate obligatur et illo inter
dicto conueniri post quoniam in quod (consultus) quomagis
naturaliter posideret nullum locum esse tutoris autoritati rec
te quod dici quod Precario haueat quae tamen inter dicti de
Precario esse respicientis ad factum posesionis considerat

per contractum prohibitum an transferatur posesio. dicitur quod sic. sed non dominium et quare vide q. n. 36.

erudite Cuxatius lib. 23. observationum cp. 22. iure q̃ ciuili fieri n. pst ut posesio quę in facto ɔsistit pupilo n. adqratr etiam sine tutore quę qdem ss̃ videlicet possessionem facti ee prouari pst ex l. deniq 19. ex qq. causis maiores nra. l. 1. §. adipiscimur. l. posesio 29. l. cum heredes 23 § 1. hoc tt° iunta d. l. in uelo §. facti l. 3. §. 1. de uonorum posesionibus l. 1. §. Scęuola si is q testam.to liuer ee iussus l. ea quę ciuilita 35 de adqrendo rerum dominio iunta nra l. 1. §. per procuratorem cum similibus deqq ab antecesoribus nris in initio huius legis exornant Cobr in reg. posesor 2 p.te n. 3. Antonius fauer in rationali ad d legem deniq Vaconius lib. 2. declarat. 33. Petrus fauer lib. 2° semestrium cp 35. q et allij late agunt de intrpretat. eorum iurium cum l. peregre 44. l. poss. 49. hoc tt°. l. si ea res 31. §. ult. de actionibus empti. l. hoc nemo C. hoc tt°. l. n ideo C. de liuerali causa ubi consulti et imperatores prouant possessionem plurimum iuris habere quod inteligendum e allijs omisis possessionem plures iuris effectus hauere naturam tn et exordium in facto naturali aprehensionis ɔsistere ceterum effectus plures mutuatos hauere ex iuris dispositione significant Verua ɔsulti in alegata l. poss. 49. in principio hoc tt°. ibi plurimum ex iure mutuatr idest tanquam strinsecum et quid allienum recipit ex iure ut ɔsiderat elegantr Antonius fauer in rationali ad d. legem deniq. 4

Deinde supra dictam ss̃ ɔsultorum allia rat. prouat Paulus iuris ɔsultus h. videlicet Vxori 3

potesio an consistat in facto vel in iure. et vide s. fol. 162. n. 12.

possℏ adqri quoniꝫ nullus effectus aut Vtilitas sequere
tr ex eo quod Vxori possℏ. nℏ adqrexeta imo res pro dere
lictohabita primi occupantis efficeret ng eo ipso qꝺ maxi
tus noluit possidere. Sd in Vxorꝫ transfere possℏ proting
cam amisit Q si Vxori quesita nℏ fore l. qꝺ meo tℏ §.
i. Soc tℏ. l. si ego. g. l. si vsus fructus 66. cꝫ simi
libus de iure dotiꝫ deqq. in fra late agendꝫ. l. ꝰ. supe
xiꝰ Pauli nxi rationcinatio tradita in posteriora qꝺ nxi
Deus ita exaudienda. l. Videℏ ng cꝫ donatio inter Virꝫ
Q Vxorꝫ pro Sicuta sit ne coniuges mutuo amore sece
polient ut inqt Vsultus in l. ℣. de donationibus inte
cꝫ maritus qꝺ possℏ qsit Voluit abijcere a se Q trans
fere in Vxorꝫ possℏ Q si Vxori nℏ adqrexeta Vxo
ri iam erat amissa ex supℏ dictis iuribus atqꝫ ita
finis Q effectus pro Sicutꝫ donationis ne scilicet ma
ritus pauperie efficeretur nℏ sequeuata atqꝫ ita
melior fuit causa ut Vxori adqrexeta et vere ex
plicant post Vaz Solꝫ Gallicus rationes nℏ. 17.
Q Duarenus ℞. Antonius gomeℏ in l. 49. Tauri
ex nℏ. 23.—

Superat nunc paratasi pro posi
ta de interpretatℏ. Q illucidatℏ experiamur. ad cuius
maiorꝫ cognitℏ ing doctoribℏ. ℞. pliuadꝫ Q donatℏ
inter Virꝫ Q Vxorꝫ iure ciuili ostante matrimonio
pro Sicutꝫ fuisse l. 1. 2. Q §. et fere per totum
Q de donationibℏ. inter. l. 1. l. si ex Voluntate C. eoden
tℏ. l. 1. §. si inter Virꝫ ff. pro donato de iure Pon
tificio Deus in cp. ult. d. donationibℏ. inter de iure

donatio inter. vir. et uxor. iure civili prohibita est.

Regia lex 4ª. 5. & 6. tt.º 11. partita 4. l. 3. tt.º 12 lib. 3. fori quæ conclusionem & doctrinam ex qua pendet nri tres. dubitandi ratio ilustrant pluribus ex nris. Conanus lib. 8. commentariorum cp. 11. Donelus lib. 9. commentariorum cp. 10. Cuiatius lib. 1. difinitionum Paniani l. si liueris 27. de pactis dotalibus. Antonius fauer in rationali ad legem nec ullam 13. §. 1. de petitione hereditatis ex forensibus Anton. gomes. in l. 50. Fauri ex n.º 64. & 2. tomo variarum cp. 4. n.º 23. & plures allij congesti a Thomas sanchez lib. 6. de matrimonio disput. 1.

5º ratio prohibitionis cena.

Huius quidem prohibitionis ratio multiplex a doctoribus considerata Duarenus ad tt. solu to matrimonio tt.º de nuptiis cp. 1. quæ secuntur Corasius lib. 5. miscelanearum cp. 14. & lib. 2. cp. ult. in fin. nostri Iuanes de soloçano de paricidi crimine cp. 13. prouant ex Plutarco in præceptis connubialibus ea rat. prohibitionem illam admisam quod absurdum legislatores existimarunt inter coniuges aliquid reperiri propium quod communem n. esset huiusque donatio valida fore arg. Tex. in l. 1. ff. ~~reg~~ ~~ma~~ rerum amotarum l. aduersos C. de crimine spilatæ hereditatis legis quanuis C. de furtis quæ ratio confirmatur ab eodem Plutarco in prolemmatibus cp. 14 & pluribus annis ilustrant dd. ubi supra.

Hec tamen ratio huius prohibitionis allijs omisis conuincitur exequentibus 1.º ex l. 1. d. donationibus inter ibi donatio inter coniuges ideo n. procedit

ne mutuo amore se spolient sed huiusmodi spolij metus
n. intruenit in re propria etenim si coniugum Res comu
nes sunt n. consideraueritur spoliatus Unus ab altero Res
n. mea ab allio quantumuis sublata q. nec dominus nec
posesor eius erat spetialiter n. committitur spolium arg. ~~Tex~~
celebris Textus in l. 3. §. eum l. q. posesionem 17. de vi et
vi armata 2. superior ratio conuincitur nam donatio in
ter coniuges ita demum iure ciuili inprouatur si ille q.
donauit pauperior efficiatur l. cum sponsum cp. cum suis. §.
l. si vir 32. §. si vir ff. ss. quod si legaturus de donatio
nibus inter: at si nihil inter coniuges eet propium alteri
us sed omnium commune nunquam q. donauit Pauperior
efficeretur: tandem conuicitur nam licet mulier furti actl.
ob res admotas viro diuorcij gratia nequeat conueniri
qa turpis et famosa actio in honorem pristini ma~~ri~~
trimonij marito denegatur l. 2. rerum amotarum tam
mulier furtum commisit ex veriori ss. Juliani. l.
1. in fine illo tt. g. inter coniuges vona propria
reperiuntur allias. n. furtum ab altero n. contrahereter
quod contrectatio rei allienae dicitur ~ coruit igitur supe
rior prohibitionis ratio ~

7. Quapropter illijs rationibus omi alia ratio.
sis magis placent rationes consultorum videlicet. ne fiat
venalis concordia maritalis nec vere melior in pau
pertatem incidat et deterior locupletior fiat Vua
sunt Ulpiani ex Imperatore Antonino augusto.
lege 3. de donationibus inter cui conuenit Papinianus
in dificili. lege si liueris 27 d. pactis dotalibus

ibi Veluti Venali concordia huius rationis priora
tuua n̄ in elegantr posunt ilustrari Et ex illa
l. lacedemoniorum lata alicurgo quę refertr a Pompe
io lib. 3 Et ex nr̄is Aguimelmo Venedicto in cp.
rei nutius 2. p.te tuuo cuidā Petro ~~lib.~~ n.o 25. de tes
tamentis qua constitutū erat ut matrimonia sine do
tibus contraherentr ne Videlicet Venalis eēt concordia
coniugū 2. ilustratr superior ratio ex seneca ad
Lucilū epistola 41. dū prouat eos q matrimonio
iunguntr Venali pretio similes ēē illi fatuo q
emptirus equū n̄ ipsū sd stratū Et frenū respicit
n̄ considerans quod meliorē n̄ faciunt equū aurei fre
ni. Tandē q̄ sicut dignitates n̄ deuent ēē Venales
ita nec matrimonia ut inqt glo in cp. sancimus
1. q. 2. nā ut elegantr inqt imperator in l. ult.
C. de repudijs matrimonia n̄ dotibus Et donationib
deuent contrahi Et retineri sd voluntate de cuius exor
natione Videnda iura apud patrē Thomas Sanchez.
lib. 9. d. matrimonio disput. 5. ex n.o 11. supra
dicte rationi a consultis allia adijcitr finalis huius
prohibitionis donationis intr coniuges constante
matrimonio ne Videlicet mutuo amore spolientr
profusis erga sse liberalitatibus abutentes l. 2.
d. donationibus intr qq. de iure nr̄o regio conuenit
lex 4. Et 5. tt.o 11. part.a 4. qua ratione admisa
ita demū ea donatio improuatr cū illeq donat
pauperior fit Et cui donatr locupletior. l. si spon
sus 5. §. si maritus cū sequentibus d. donationib

alia ratio.

intr cp. ult. eodẽ tt.º exornant & ilustrant plures congesti a Mantica de tacitis conventionibus lib. 1. tt.º 45. ex n.º 19. Ferdinando revelio de obligationibus iustitiæ 2. p.te q.e 13. sectione 1.ª n.º 4.º Thomas Sanchez lib. 6. disput.ª 4.ª per totã Manuel Varvosa in aditionibus ad ordinamentũ Portugalẽe lib. 4. tt.º 65. in ~~[illegible]~~ nobis ~~

Ex qq. plura iura intr p̃tatẽ recipiunt 1.º intr p̃tor iura in l. si constante 24. §. si vir in l. quod si vir. 63. cũ duabus sequẽtibus soluto matrimonio in l. quod autẽ 7. §. ult. d. donationibus intr. l. si q.do 109. de legatis 1.º & in l. si maritus 22. C. de donationibus intr qq. omnibus provatr donatio intr virũ & uxorẽ servi alterius ut manumitatr a donatario & tn. nemo ambigit quin pauperior efficiatr illa donatione ille q. donavit cũ servo caveat donato & manumisio augetr dificultas nã unitus sum patrimoniũ apud romanos fere servis consistebat ut provari potest ex principio inst.ª d. l. fusia & quæ ibi notantr atq. ita permisa donat.e servi ut manumitatr ocasio p̃statr spolij intr coniuges ~ sed facilis e. exitus si advertamus cũ n̄ nullijs favorẽ libertatis permisã donationẽ servi intr coniuges ut manumitatr in sup.ª dictis iuribus ut existimant Accursius in d. §. si vir Paulus castrensis & cumanus ibi quæ intr p̃tatio confirmatr ex p̃se ex Paulo lib. 2 sententiarũ tt.º 23. §. 2. ibi manumisionis gratia intr virũ & uxorẽ donatio favore libertatis recepta e.

inter virum et uxorem valet donatio servi ut manumitatr.

quę Vua Pauli eficere videntur superiorem interpretationem amplectendam esse.

Verum hec interpretatio ex supradictis euidenter conuicitur etenim in supra dicta speciem fauor liuertatis necessarius non est ut donatio serui inter coniuges manumissionis gratia recipiatur cum non donatio tuum demum prohibita sit inter coniuges cum ille qui donat pauperior efficitur deinde qui recipit locupletior ne mutuo amore se spolient nec sufficit ut qui donat pauperior efficiatur d. l. si sponsus. 5. §. concesa & §. fin. in fin. d donationibus inter ibi. t. Et si diminuat locupletior tamen non fit qui accipit valet donatio ex qua regula interpretor 1. Tru in l quod autem 7. §. si maritus eodem tit. ibi quia non est locupletior quę tantundem in re mortua impendit. iuncta interpretatione ibi Cotofredi litera. l. que confirmatur. l. sed si uir 32. §. non. Vr. eodem tit. et extraditis a glos. Vuo locupletior in d. cap. ult. illo tit. Antonio gomecio in l. 52. Tauri n. 67. Tomas Sanchez d. disput. 3. n. 3. Greg. lopez in d. l. 4. Vuo mas rico. 2. interpretor Tru in l. quod si vir 14. d. donationibus inter ubi donatio inter coniuges ad refectionem edium alterius incensarum valet in tantum quantum edifitij extructio ex postulat videlicet. nam ut vere glos. ibi et scriuentes Cuiatius 71. Pauli aduictum animaduertunt ea donatio non auget Patrimonium donatarius sed retinet quod ante habeuat. 3. interpretor Tru in l. si mulier 6. eodem tit. ubi peculio donatio ~~fac~~ a coniuge facta coniugi pro

valet ex. donatio inter. vir. et uxor. ad refectionem edium incensarum.

solvendis sportulis cognati coniugis donatarij valet
et tenet videtur. nam cum donatarius non sit necessario ex
pensurus eas sportulas. l. marcelus illo tit. locu
pletior non efficitur nec eius patrimonium augetur quo
modo similiter intra praestata textus in l. profectitia
9. §. si quis d. iure dotium quae cum ita sit licet illeque
donavit servum pauperior efficiatur coniux vero do
natarius locupletior non efficitur non non antea servum
donatum manumissionis causa adquirit quam eo tempo
re quo incipit manumittere d. l. quod autem §. ult.
ibi tum demum eius fiet cum tempore impleto manu
mittere ceperit iure quo communi absque favore liber
tatis hec donatio inter coniuges recepta est. ut
Paulus consultus tandem probat d. lib. 2. sen
tentiarum tit. 23. §. 2. in illis verbis quae sententiam suam
in prioribus traditam corrigit et emendat ibi: t. cer
te. quod nemo ex hoc fiat locupletior ideoque ~~[illegible]~~ ser
vum manumissionis causa invicem donare non prohibe
tur quae verba Pauli iurisconsulti sunt corrigentis
sententiam ut adnimaduertit. b. Cuiatius nec hoc insolens
est. apud consultos ut videre licet in papiniano
in specie legis. 6. §. ult. cum l. sequenti d. servis
sportandis ubi sententiam quam lib. 10. questionis proposu
erant in d. l. 7. lib. 27. questionum emendat in
d. l. 6. §. ult. observat Cujac lib. 2. observa
tionum cap. 37. et ad Papinianum in dictis iuribus
similiter in allia specie variavit Papinianus
ut colligitur ex l. ult. §. sed cum C. d. furtis idem

solent iurisconsulti suam sententiam corrigere.

obseruamus in iuribus ita interpretandis in l. si seruo 31. §. si duas d. usufructu & in l. q. Vona 23. in fin. d. adq. rerum dominio ut animaduertunt Donellus lib. 9. comentariorum cap. 6. et relati ab Iligero ubi omisa emendat Cujatij lib. 2. obseruationum cap. 1. allia Ant. Fab. lib. 4. coniecturarum cap. 16.

Sed tunc ad usus supremam interpretationem obstat plura quae supra lata iura adeo obscura videntur ut salua iurisprudentia videantur substineri non posse. Primum considero quod quod seruum donatum accipit manumissionis gratia a coniuge locupletior efficitur ex eo nam ius patronatus nam ciscitur & quod quod ad eum ex operis. f. aliunde peruenerint d. l. si constante §. si vir in principio iuncta aduersatiua proposita in illis verbis ibi quod si negotium inter eos gestum est. et &c. l. dotalem 61. iuncta l. sequenti l. si vero 64. soluto matrimonio notat Cuiatius lib. 11. questionum Papiniani in d. l. dotali 2. augetur superior dificultas ex eo quod seruus ea l. donatus a coniuge ut a donatario manumittatur statim efficitur donatarij adeo ita auget suum Patrimonium quod prouatur nam manumissus ex liberalitate donatarij coniugis libertatem consequitur ex necessitudine conditione posita ab eo quod donauit allias. n. donatarius. n. potuisset imponere operas huic seruo manumisso cuius contrarium prouatur ex d. §. si vir melius. Tacus. in l. si eum 9. §. 1.

q manumisit seruum ea condit. sibi donatum ut manumittatur an locupletior fiat ex manumiss.

d. donationibus inter cum tamen nemo qui necessitate manumittit possit operas imponere pro filio patronij. l. cerdonem l. campanus d. operis libertorum l. 2 C. eodem tit. l. si filius d. fidei commissarijs libertatibus igitur alterum fatendum est libertatem consecutum fuisse servum a donatario tamquam a domino facto ante manumissionem quod est contra dictam legem quod autem §. ult. aud. donatarium non posse operas imponere illi liberto contra Textum in d. §. si vir cum similibus.

Indigent superiora explicatione et dilucidatione ad primum communis sententia est verum esse uxorem donatariam servi manumissionis causa ius patronatus adquirere ceterum eo iure minime locupletiorem fieri ita absolute probant Bartholus Paulus castrensis et ceteri accursiani in d. l. 7. §. ult. et in d. §. si vir Cujatius lib. 11. questionum Papiniani in d. l. dotalem nec huius rei ratione prestant quae tamen facile deprehenditur ex principijs iuris quoniam non dicitur locupletior factus qui ius patronatus adquirit cum libertati nulla sit nec eorum quae eius occasione possunt adquiri certa stimatio iura sunt spresa in l. 5. §. ult. d. praescriptis verbis cuius germanam speciem ex principio eiusdem Textus proponit Cujatius lib. 5. questionum Pauli ibi. l. 2. qq. ad libertatem proclamare non licet. l. nemo 126. §. 1. de regulis iuris unde similiter quod tit. manumittitur non potest gravari onere fidei commissi quoniam libertatem recipit tit. cuius nulla certa stimatio quomodo interpretatur Textus in l.

non dicitur locupletior factus qui ius patronatus adquirit.

liberti et libertatis nulla certa estimatio est.

Portillo.

D. adquirenda. t. amitenda Poss.

plane 94. §. ult. d. legatis 1. Agasonio d. l. naturalis. 5. §. ult. licet aliter intelligat cum Dn Osualdus ad. Donelum lib. 8. commentariorum cap. 2. litera X. videlicet cum servum non posse fidei omiso gravari quoniam nihil recipit manumissione sed servitus adimitur cum quo donatarius locupletior non efficiatur liberti adquisitione quod mirum si talis donatio inter coniuges constante matrimonio non sit reprovata quam rationem adnimadvisi sunt Cuiatius lib. 5. questionum Pauli d. l. natis prope finem Cathofredus d. §. si vir et in. d. quod autem §. ult.

Verum non vero adhuc hic artt.o splicitus non est obstant. n. summe obscura iura. l. titius 44. iuncta. l. idem § 46. §. ult. in fin. d. aditionibus empti ubi quod nihil eius interest cum eam libertum haveat quod in iuribus Arescusa legata seiae proponitur ita ut ab ea post annum manumitteretur repudiavit. seia legatum nec acceptilatio heredem liberavit nam repudiatio non liberat heredem a legato cum actus repudiationis non fiat cum herede manet igitur heres cum honore praestandi libertatem Arescuse verum ~~uxor~~ ante annum vendit heres a Rescusam simulata fidei omisaria relicta emptor ignarus manumisit Arescusam mox quod cognovit novit libertatem sibi per fidei commissum relictam et recusavit Patronem emptorem heredem quam venditorem havere maluit. quod ex constitutionibus imperatorum ei permittitur. l. generaliter 26. §ult.

§ ult. l. n. tantum §. si per fidei commissum d. fidei omi
sarijs liuertatibus nunc 2. subcritur questio 1.° utrum
emptori inuenditorem actio concedatur exempto ad inte
resse eius quod emptori interest liuertam Arescusam
hauere. 2. utrum si liuerta emptorem Patronum eligat
aliqua actio in emptorem sit Prouat Consultus § ult.
nullam esse actionem quia nihil eius interest cum liuertam
haueat illam prouat Textus in l. sed hoc nomine
26. d. euictionibus quod iuris Patronatus liuerti certa
stimatio est ac per consequens locupletior efficitur quam liuer
tum adquirit Pauperior quam amittit. augetur dificultas ex
eo quod legatum in quo nullum commodum legatario pos
tatur inutile est. l. 1. §. si creditori ad legem falcidiam cum
similibus. §. ex contrario inst. d. legatis sed. legatum
liuerti valet et tenet. l. si quis ita. 42. de manumi
sis tit.° quod liuerti adquisitio commodum in se hauet
His tamen non obstantibus supe
rior sententia et interpretatio sequenda est et afirmandum
Vxorem donatariam in supra dicta speciem liuerti ad
quisitioni non fieri locupletiorem ex supra dictis iuri
bus quibus adendus est singularis textus in l. 2. d. in
rem verso ubi cum eo quod numis acceptis serbum manu
misit non potest agi d. in rem verso actione quoniam
dando liuertatem non fit locupletior ex numis et si
liuertum adquirat nec obstant iura supra relata nam
Accursius in d. l. idem quod verbo stimari prouat quod
quando quis manumittit serbum ut satisfaciat propriae vo
luntati ius patronatus stimationem hauet ut in dic
tis iuribus contrarium vero procedit cum quis manumittit
ut alienae voluntati satisfaciat ut in d. l. natis

Portillo

D. adqrenda. t. amitenda Poss.

§. ult. Et in nra spetie in qua Vxor donataria manumitit ut mariti satisfaceret voluntati volentis manumitere servum donatum Et in d. l. 2 qq. ad libertatem proclamare n. licet quam intra p. tatis secunda Vartholus Et castrensis d. l. natis § ult. sed convincitur expresse ex d. l. si qs 42 de manumissis tt. ubi qs manumisit servum ut defuncti voluntati satisfaceret ut in d. l. 2. Et tn liberti stimatio considerata cuius rat. legatum tenet deinde convincitur ex generalitate dictae legis nemo. § 1. de regulis iuris cum similibus

Quapropter Unde omisa allia opinione Accursi in l. sed hoc nomine gls. Vno ex vendito quam prouant Jason d. l. naturalis. § ult. n. 1. Padilla. n. 5. quae convincitur ex d. l. 42. d. manumissis tt. Et in d. l. nemo. § 1. ubi nulla e. stimatio Et tn. iuris patronatus nulla stimatio haueta, Petrus fauer in d. l. nemo § 1. prouat n. posse negari plurima ee. comoda iuris patronatus ut in l. 3. d. iure patronatus adq. ita actionem ad interesse competere emptori aduersus venditorem in d. l. Titius liberte arcuse nomine contrarium v. procedere in donat. inter virum Et Vxorem serui manumisionis causa facta in qua donataria Vxor n. Vr. locupletior facta cum libertum adquirit adq. ita inutilis efficiatur donatio quoniam n. tam amare nec tanquam infestos huiusmodi donationes prohibite sunt sed ut inter amantes Et solam inopiam timentes Vna sunt sp. consulti quae a fabro n. considerantur in l. si id q. 28. §. si quas operas d. donationibus inter Vnde in amicitiam rediguntur iura quae ex p. sis Vuis pugnare videntur in l. 5. §. concesa Vss. nec mouet

D. donationib. intr. et in l. in pupilo 47. §. 1. d. solutionibus ibi nam hoc ipso &c. ubi locupletior factus vr. pupilus dum rem necessariam emit. et pauperior n. fuit factus. rat. est. nam in ea spetie agimus de pupilo n. locupletando cum alterius iactura atque ita lucri ratio extenditur ut locupletior factus videatur pupilus quando pauperior n. fit atque ita posit conveniri a creditore quod in donationib. intr. virum et uxorem locum n. habet quoniam n. tam amare &c. quam intr. p. tatis post Accursium in d. §. concessa Nuo nec movear illustrat et sequitur Thomas Sanchez d. disput. 3. n. 2. sed hec intr. p. tatio petri fabri manifeste convincitur ex d. l. 2 qq. ad libertatem d. l. naturalis §. ult. d. l. nemo §. 1. in qq. n. agitur d. donationib. intr. et nihilominus generaliter n. fit locupletior quam libertum adquirit

Quapropter illis et aliis omissis magis placet intr. p. tatio Cuxatij lib. 5. questionum Pauli d. l. naturalis in fin. dum probat venditorem teneri ad act. exempto emptori ad pretium restituendum n. ad interesse iuris patronatus quod nullum certum est. atque ita peti nequit que intr. p. tatio manifeste colligitur ex illis Nuis d. legis Titius ibi cum emptor pretium a venditore empti iuditio Arescure quoque nomine repetere &c. ex qq. cetera Nua que d. concedenda f. deneganda actione exempto emptori prolata sunt in d. l. Titius et in d. l. idem §. ult. sunt inteligenda ratio diferentie in aperto l. nam pretium certum est. et ideo peti pst n. vero interesse liberti, nec immerito emptori datur actio exempto

in d. l. titius ad pretium integrum recuperandum nam eo ipso quod emptorem non elegit patronum sed venditorem heredem vel consecutam libertatem fuisse per fidei commissum relictam ab herede semper non libertus efficitur eius a quo libertatem consequitur ac per consequens nunquam creditur ancillam fuisse factam emptoris et e contrario actio ex empto denegatur in d. l. idem q. § ult. quia patronum elegit emptorem quoniam ab eo vel consecuta fidei commissariam libertatem quod non observavit Cuiatius.

Nec iterum obstat textus in alegata l. si quis 42. d. manumissis tit. nam ut legatum valeat non requiritur quod commodum contineat presens et certum legatarij sed sufficit incertum et futurum quomodocunque vonus et singularis textus in l. 3. § si rem ff. de legatis 3. ibi fortasis quis dicat &c. de cuius interpretatione ultra scriventes ibi Cuiatius in l. si creditori 28. de legatis 1. et qui fordegeuus ad fabrum lib. 3. tractatu 11. q. 2. Unde liberti legatum peti possit nam tamen legatario nulla utilitas huius liberti presens sit plura tamen commoda possunt ex eo adquiri d. l. 3. de iure patronatus quod in uxore donataria locum non habet in qua ad validitatem et nulitatem donationis solum inspicitur an locupletior facta fuerit tempore quo revocatur donatio ut a nobis statim dicendum est.

Legatum ut valeat non requiritur quod sit utile de presenti sed sufficit in futurum.

Que supra dicta sunt recte procedunt ex penetralibus iurisprudentiae illud tamen sume difficultatis habent quod quoniam ea si donataria uxor ab eo liberto aliquid fuerit adquisita veluti ex operis aut successione dicendum videatur in illis adquisitis donationem non valere et revocari posse a marito cum locupletior facta sit in eis cuius contrarium

D. adqrenda f. amitenda poss.

prouant ipsa iura spresa in d. l. si constante. §. si vir. Et in d. l. quod vir. 62. iunta. l. 64. soluto matrimonio. ff. nec de liuertatis caa ei inpositis teneuitur. Et ibi si v.o negotium gerens muli eris det vxori restituere qd qd. ad eum peruenerit. Et arg.o Textus in l. sed si lege. 25. §. consuluit Vss. plane d petit. hereditatis augetur dificultas nam cum quaeritur quo ad nulitatem donationis utrum vxor donataria locupletior facta sit tempus reuocationis donationis inspicitur arg.o Textus dificilis in l. q de uonis. 15. §. ex donationibus ad legem falcidiam ubi consultus post illa Vua satis anuigua ibi nam ita fit locupletior ut tanto pauperior esse videatur qq significat vxorem donatariam defunctam pauperiorem esse in donat.e facta a marito in eo in quo locupletior facta fuit in quo cum donatio n. valeat tamquam. d. res alienum marito q donauit eius patrimonium diminuit subiungit illa Vua ibi quod autem heres inde diminuit viro n. pedit idem. viro q iam pecierat reuocationem donationis facit Textus spresus in l. q autem 7. §. idem q ait d. donationibus inter ibi litis contestate tempore stimatis eorum spectandam tenent c.a Gregorium lopes. l. 4. tt.o 11. partita 4. gls. 3. Paulum castrensem in d. § ex donationibus Tomas sanches d. disput. 3. n.o 3. Gometius d. n.o 67. igitur tamen tempore donationis locupletior facta vxor n. videatur dum liuertum solum adquirit cum tempore quo reuocatur donat.o a marito plura iam fuerit adquisita ex vonis f. operis liuerti donatio in illis nullius esse momenti erat pronunciandum in d. §. si vir.

Ceterum superiora que videri possunt qqdam

Portillo

Dadqrenda. f. amitenda poss.

n̄ immerito satis obscura nobis tn̄ in pro patulo si ad
uertamus ad iuris prudent. principia qq donatio
nes intr coniuges in uniuersum prohibite sunt pre
tr causam mortis diuortium manumisionis exilij &
dignitatis adipiscende casu quo ex patrimonio suo di
minuat q donat & ex eo locupletetr donataria Vxor
l. sd si vir. 32. § si uir d donationibus intr ubi si legaturus ma
rito ab eo fuerit rogatus Vxori legare valet legatum nec tanquam
donat. intr coniuges infirmatr q. nihil diminuit ex bonis
suis maritus d cuius explicat. infra agendum qua propter
adqsitum Vxori ex sucess. liuerti f. operis eius n̄ proueniat
ex re mariti donatio n̄ censetr in eo inprouata d. l. si
eum § si pecunia ibi nec uideri mulierem ex reuiri lo
cupletiorem cum eas liuertus promitat

Que intrpretatio confirmari pst exen 19
plo tradito a consulto in d. § si pecunia videlicet ut si ser
bus donatus ea l. ut manumitatr ab Vxore donata
ria dederit pretium Vxori ut manumitatr distinguendum
ee dederit ex peculio suo f. allius extraneus ex patrim
onio proprio primo in casu pretium restituendum e. mari
to quoniam cum peculium domini sit bonus Fxus ita intr
pretandus in l. deposui 38. ff. de peculio ibi hec n.
pecunia cum mea maneat n̄ ex peculium unde Vx. mu
lier locupletior facta ex re mariti quod si allius ex
traneus pretium dederit ob manumissionem serui donati
manent numi mulieris quoniam locupletior facta fuit
aliunde quam ex patrimonio mariti & ita obseruandum
pro intrpretatione Fxus in d. §. si pecunia in quo

Ad q. rẽda. f. amitenda Poss.

tractata d spetiẽ a nobis explicata. Et proposita in. l. 7. §. ult. iunta l. 8. illo tt.o n. 8. de proxima spetiẽ proposita in principio eiusdẽ legis si eũ nec insolens. e. ut n. ad proxime dicta sd ad remotiora fiat a Consultis relatio ut ex ss.a Acursi. Et doctorũ per Fxũ ibi in. l. q in alliena. 6. + Vss. idẽ in senatus prouari pst.

20. Ex qua singulari resolut. iã venit interpretandũ q sup.a n.o 20. dicevamus obstari iuris diterio relati ibi nẽpe Vxorẽ inponere operas posse liuerto donato a Viro ex d. l. si constante. §. si vir. l. q si vir soluto matrimonio. l. si eũ §. 1. d donationibus inter ad q ita serbũ donatũ fuise factũ Vxoris ante iritum manumisionis. ꝯ.a quã haueta in. d. l. quod autẽ §. ult. illo tt.o allias autẽ quomodo potuiset inponere operas magxime si ex necesitate ꝯditionis opposite a marito in donat. manumisit serbũ qua in spetiẽ ex reg.a iuris operarũ inpositio. n. tenet. l. si filius d fidei commisaris liuertatibus. l. Cancaponus. l. cerdonẽ de operis liuertorũ augetur dificultas ex. l. siqs 13. de operis liuertorũ ubi si serbus emptus fuerit hac l. Et conditione ut intra certũ tenpus cũ ex ꝯstitut. D Marci perueniat ad liuertatẽ etẽ n. manumissus l. 1. et fere per totũ q sine manumiss. ad liuertatẽ perueniant. l. siqs. 30. ff. q Et. agg. merito emptor n. poterit inponere operas illi seruo ex supradictis iuribus ac quin ꝯstitutio D Marci n solũ ad serbos venditos ea l. verũ etẽ ad donatos pertinet. l. penult. q sine manumiss. igitur donataria

Postillo

D. adqrenda t. amitenda Poss.

Vxor n. poterit inponere operas servo Amarito dona
to illa conditione. Et. l.

Quam dificultatem ut opponat Acursius in 21
d. l. si eum. §. 1. gts. Vno promitat intr allias intrpta
tiones recte considerat Vxorem donatariam n. manumitere
servum ex necesitate in supradicta spetie sd sua voluntate
Et. liberalitate quoniam cum ille servus n. antea Vxoris efi
ciatr quam eum manumitere incipiat d. l. quod autem §. ult. n.
poterat cogi manumitere servum q. voluntate sua manu
misit atque ita n. immerito si inponere operas valeat
quae intrpretatio confirmatr ex eo quod Vxor donataria ius
patronatus eiusdem liberti adqrit ut satis a nobis ostensum
est. quod argumentum puet servum consecutum fuisse libe
rtatem ab Vxore ut pluribus rationibus comprovat Cu
jatius lib. 9. responsorum Papiniani in d. l. penult.
qua intrpretatione admisa n. obstat quod ex constitutione D.
Marci expendeuamus supra qua in re minus felicitr
Vsatis Acursius ubi proxime prouat in d. l. quod autem
§ ult. cum similibus D. Marci constitutum n. pertine
re ad servos donatos illa l. ut manumitere tr
intra certum tempus sd solum aduenditos ea conditione
quae ssa Acursi confirmari pst ex pse ex Truquem
n. considerat in l. q. Romae. 126. § flauius de Verborum
ubi intrpretes quae ssa Acursi n. recte procedit in
spetie dicte legis quod autem. §. ult. cum similibus nam
ab initio constitutio D. Marci locum n. haueat in ser
uis donatis sd inuenditis d. §. flauius ex ssa illa cons
titutio a Papiniano fuit extensa ad servos donatos

D. ad quaerenda f. amittenda Possess.

x̄ Trex in l. penult. ff. q sine manumiss. & con
firmatur ab Alexandro in Peratore in l. 1. C. si man
cipis ita fuerit alienatum observat Cugatius ubi pro
xime & lib. 1. observationum cap. 29. ac quin Ulpian.
in d. l. si constante §. si vir & in d. l. quod si vir. &
in d. l. si eum §. 1. provat posse imponere operas Uxorem
donatariam servo donato manumiso cuius tempore iam
Papiniani stensio constitutionis D. Marci ad servos
donatos fingeuat ut provatur ex eo nam Ul. Papinia
nus dicipulus fuit Papiniani & in Peratoris Ale
xandri consiliarius ut notat Rutibus. & antus Ag
ustus in dictis iuris consultorum ad Ulpianum Gulte
ius cum relatis in prono gratia 3. seculo anno 300.
pag. 213 coluna 4. Mihi. atque ita Acursius huius an
tiquitatis ignarus supra dicta prorsus ignoravit quapropter
dicendum est. Temporibus ulpiani divi Marci constitutum
pertinere ad servos donatos supra d. l. & conditione
non tamen ad donatos intervirum. & Uxorem ratio diferen
tiae subtilis consideratur ex eo quoniam in aliis dona
tionibus traditione rei donate quaeritur dominium do
natario atque ita si servus donatus non manumitatur
intra tempus constitutum mora donatarii intervenien
te ex constitut. divi Marci servo ita donato com
petit libertas si vero servus donatus sit a marito
Uxori ita ut intra certum tempus manumitatur nam
quam constitutio D. Marci locum habere potest non antea
quam Uxor incipiat Manumittere quoniam cum an
tea dominium non habeat ex d. l. 7. §. ult. non est im

Artillo

(Dadq rẽda t. amitenda possẽ

in mora manumitendi posquã v̄ initiũ fecit ma
numisioni n̄. ex ꝯstitut. Ꝺ ex facto Vxoris manu
mitentis ad liuertatẽ peruenit utq̄ ita casu quo ma
numitita cum ab Vxore accipiat liuertatẽ operarũ in po
sitio tenet quod sume ultra omnes quos videri mobsero

an lucrati fructus ex re donata a' ꝯjuge.

qq. ita explicitis ex regª a nouis tradita 22
supª n̄. 7. videlicet donatẽ inter coniuges moribus in p
uatã cũ ille q donat pauperior fit donatarius v̄ lo
cupletior venit interpretandus Tus. in l. fructus 45.
d usuris quo lotij maritus vel vxor ex fundo ab al
tero donato fructus industria Ꝺ opera perceptos suos
facit cuius rei suma dificultas ex eo colligitur nã
q ꝯª iura aliqd adqrit male fidei posesor ẽ. l. que
madmodũ C. d agricolis lib. 11. cp. q ꝯª iura d regu
lis iuris lib. 6. quo principio similiter aenoscimus male
fidei possesorẽ omnes fructus naturales Ꝺ industriales res
tituere debere l. certũ C. de rei vindicat. cp. grauis de
restitut. spoliatorũ q̄ Maritus ex fundo donato ab Vxore
t. eꝯª fructus opera sua perceptos n̄. lucratur

Quadificultati opresio melioris censu 23
re interptes varia pensitarunt ut ꝯstat ex traditis Ꝺ
congestis ab Osualdo ad Donelũ lib. 4. comentariorũ
cp. 25. litera C. cũ sequẽtibus genua ad eiusdẽ legis di
ficultatẽ Ꝺ ꝯciliatẽ Antonius fauer lib. 4. coniectura
rũ cp. 17. Pichardo in §. si qs. a n̄ domino n̄. 11. d rerũ
diuiss. Ꝺ in §. et si rẽ n̄. 70. instª de ofitio judicis
Sq. fordogerus ad Antoniũ fabrũ lib. 2. tractatu 28.
q. 1. cũ sequẽtibus omisa q̄ similiter Acursi Ꝺ anti

(Dadqrenda t. amitenda possessio

Antiquorum interpretatio in d. l. fructus quam reprouat
Pinelus in l. 2. C. de rescindenda 2. parte ex n. 59.
vere dicendum est maritum aut vxorem in fundo donato.
respectu fructuum industriarum perceptorum bone fidei pose
sorem esse nam ex donatione facta inter coniuges donatarius
possessor fit ut constat ex nostro textu l. 9. vsus nam et si
ff. pro derelicto conbulgatis quod cum ita sit sequitur similiter
ut respectu fructuum industriarum donatarius possessor
possessor bone fidei sit quoniam in illis mulier nihil
diminuit de facultatibus suis potius non ex facto et
industria donatarij quam ex re donatarij adquirunt nam
ut eleganter considerat Antonius fauer supra forsitan
non quod donauit non foret ita industriosus ut fructus
perciperet lucratur ergo eos donatarius cum volente do
mino possessionem haueat nec donatio improuata sit ubi
pauperior non efficitur quod donat que interpretatio confirma
ri potest speciebus de qq. in l. ex anno. 15. §. 1. et l. seq
uenti de donationibus inter preterea ex eo quod consultus
Raciocinatur in d. l. fructus videlicet donatarium coniugem
fructus naturales perceptos ex fundo donato ab altero
coniuge illa ratione non adquirere quia non ex facto eius is fru
ctus nascitur. atque ita casu quo ex facto donatarij fructus per
cipiuntur ut contingit in industrialibus cum pauperior non
efficiatur quod donat tenet donatio in illis ut obseruat Pich
ardus ex quo Fordegueus et relati de q. 2. iure quo bone fi
dei possessoris donatarius capit fructus industriales ut
in d. l. fructus non tamen de donationis quoniam fructus
non fuerunt donati sed fundus ex quo perceptus fuerunt

Portillo

D. ad q. rẽda. f. amittenda possẽ

fructus ut coligere licet ex d. l. fructus ibi fructus per
cipiendo Maritus. f. Vxor ex redonata Vnde perceptio re
quirit ut donatio queranta q. de fructibus donatis dici ne
quit ut considerat eleganta s. plures ex q. Fordegueus
ss.a q. 8. recte prouans fructuũ. f. Vsurarũ donatẽ per
se factã n. ualere. Et. ita intrpretanda sunt Vua obs
cura consulti in. l. de fructibus. 17. d. donationibus inta
ibi fructus quoq. ut vsurã licitã hauere donatẽ id e.
perceptos ex fundo donato. f. ex pecunia ut exp.se juli
anũ sensise prouat Vlpianus in. l. si qs. 21. §. 1. eodẽ tt.o
ex qua solut. intrpretanta Tx.us. in d. l. de fructibus. §.
ult. cũ. l. si Vxor. 19. illo tt.o in. l. per serbũ 37. de
ad q. rẽdo rerũ dominio qq. in iuribus adqsita per serbũ
donatũ ꝯiugi etẽ ex redonatari. n. adqruntr donatio:
sd restituenda sunt illi q. donauit ea rat. quoniã illa
adqsitio n. ex opera. Et. industria donatarij sd ex fac
to serui prouenit qdqd. contrariũ tueanta Cujatius tra
ctatu. 7. ad africanũ in. l. quesitũ. 40. d. ad q. rẽdo re
rũ dominio Jifanius in. d. l. per serbũ similitr ex
superioribus inteligitr in. d. l. de fructibus ut q. ibi
generalitr tradi coniugẽ fructus ex p.dio donato adqrere
inteligendũ sit de fructibus industrialibus q. recte sua
detr ex juliani exemplo Vsurarũ pecuniẽ tradito in eo
dẽ Tx.u. x.a lege. ex anuo. 15. §. ult. eodẽ tt.o sic simi
litr inteligitr Tx.us. in l. si fructus. 8. C. de donatio
nibus inta ibi fructuũ donatio tenet si consumti sunt
ex quo Tx.u. existimat Cotho fredus ibi donatẽ fructu
ũ valere si consumpte fuerint tempore quo reuocata

Adquirenda f. amittenda Possessio

Donatio cuius ss. conuincit Exq. fideiussor ss. cuius in
terpretatio omisa dicendum est. Textum illum procedere quando fruc
tus consumti sunt ab Vxore donataria in re erogatura
a marito si consumti non essent ut in l. si quis pro Vxore
21. §. ult. in fin. de donationibus inter. Et ex l. 2. C. de
pactis conuentis notat Accursius in d. l. si fructus glossa 1.
f. inteligendus est. Textus ille quando fructus male consumti
Et deperditi sunt a donataria coniuge xa. Textum in l. si
idq. 28. de donationibus inter in his. n. speciebus ex su
pra dictis iuribus non reuocata donatio in fructibus con
sumtis non alliis generaliter ut perperam Gothofredus
ibi proxime.

4 Diximus Vxorem donatariam in fructibus in
dustrialibus Bona fide posidere in fundo vero donato huius possessionem
adquirit ex nro Textu superest discutiendum an iustam possessionem haue
at an vero iniustam. Et natalis tantum iuris ciuilis destitutam
adiutorio qua in quo pro parte affirmatiua ut iustam haueat
possessionem facit. 1o. quoniam ad usucapionem iusta possessio requiritur nec
sufficit natalis l. adquiritur. 10. ff. de adquirendo rerum dominio
l. in proua. 7. C. Hoc tit. cum pluribus allijs traditis ago
metio in l. 49. Fauri. n. 105. Donelo. Et Osualdo
lib. 5. comentariorum cap. 14. sed Vxor rem donatam a ma
rito usucapere potest difficilis Textus in l. 3. pro donato
in l. sed Et si 25. de donationibus inter quo iustam possessionem Et ciuilem
adquirit Vxor donataria. 2o. fulgitur hec ratio quo
niam qui pro possessore posidet iuste. Et ciuiliter posi
det cum usucapiendi ius haueat ex tit. pro herede
f. pro possessore sed mulier rem donatam pro possessore

Vxor cui vir fundum donauit habet possessionem. sed an habeat iustam. vel iniustam.

1. opinio quod iustam.

Portillo

De cuiusquaedam l. amittenda poss.

amarito posidet ex nrum Tex in l. quod vir. 16. hoc tt.o = g. civilem et iustam possessionem haveat = tandem pro hac parte ego considero quod quia naturaliter posidet ut colonus l. comuni. 7. §. neque ff. comuni dividundo deiectus interdictum unde vi non habet l. 1. §. deijcitur ff. de ni. de vi et vi armata sed uxor deiecta a fundo donato interdictum recuperandi unde vi habet g. non solum naturaliter verum civilem rem donatam posidet.

2a opinio quod iniusta. Hec sunt argumenta quae pro parte affirmativa non insubtiliter possunt considerari his tamen non obstantibus contraria sunt amplectenda est non solum extricta disputandi ratione verum etiam in iudicando et consulendo quam modum de quo infra videtur donatariam uxorem in speciem nostri Textus naturalem solum et iniustam habere possessionem quae sunt confirmata 1.o ex nostro Textu iuncta nostra l. quod vir hoc tt.o in nostro Textu Paulus probat ideo uxorem donatariam rem donatam amarito posidere quoniam res facti iure civili quo improbantur donationes inter virum et uxorem non possunt infirmari g. poss. quae facti est nec iuris fomento fulcetur uxori queritur in nostro Textu quae quidem poss. naturalis iniusta dicitur in l. quod servus 24. hoc tt.o et in l. stipulatio ista. 38. §. hec quoque de verborum quoniam iure civili non comprobatur sed corporali apprehensione constat exornant Donelus lib. 5. comentariorum cap. 7. Alciatus de quinque pedum praescriptione ex n.o 108. Alexander Duraminus de vera sustantia posesionis cap. 8. ex n.o 24. deinde in d. l. quod vir huius tti traditur quod quod vir uxori f. uxor viro donavit pro posesore posidetur

D adq rende. t. amitenda Poss.

q. iniuste arg. Tex. in l. q si. 16. §. iulianus in fin. de petitione hereditatis in l. item 14. §. in cause. 2. q metus caa cum allis traditis ab Antonio fabro de heroribus decade. 42. erore. 4. Fxq fordegueus ad eundem lib. 2. tractatu. 28. q. 6. tandem prouatur nam ciuilis poss. Et iusta ex tti iustitia quaeritur l. 5. Et. 6. C. hoc tt. principio inst. de vsucapionibus cum traditis a Donelo lib. 5. commentariorum cp. 14. Gilquenio de prescriptionibus 2. p. te. membro. 2. cp. 1. vene
25 intr. p. tantum vua obscura africani. Et generaliter 28. de neuxalibus actionibus ibi. Et puta me vsu capturum posse quemuis sciens allienum posideam cum curatio tractatu. 6. ad africanum infra de cuius explicat. infra agendum q. cum donationis titulus inter coniuges reprouatus sit donataria vxor iniusta habet poss. rei donate. Et confirmatur nam rem ita donatam a marito vsucapere n. pst. l. 1. §. si inter ff. pro donato ex qq. hanc sententiam tuentur Cuiatius in d. l. 3. Antonius fauer lib. 7. coniecturarum cp. 13. Et de eroribus erore 4. Octomanus lib. 12. obseruationum cp. 7. Fxqui fordegueus supra Cobr. reg. possess. 2. p. te. §. 7. ex n. 10.

6. Qua sententia n. obstant tradita pro contraria p. te. supra n. 24. n. primum ex l. 3. pro donato. Et l. sed et si constante. 25. de donationibus inter quoniam facilis. i. exitus si ad vtamus consultos ibi vsu capionem prouaset in re alliena a marito vxori donata q ex supra dictis facile euincetur nam cum donatio inter coniuges tunc demum inpugnata sit cum Paupe

solutio ad argum.ta pro. 1.a opin.e

Portillo.

D. adqrenda. t. amitenda poss.

Pauperior maritus efficitur in re alliena donata. n. pst fi
eri pauperior. Et. uene considerant post antiquiores. Ad dd.
proxime relati Juanes gra. de expensis. cp. 23. ex n.° 33.
Vene redigitur in amicicia Tx.us in d. l. 1. §. si inter p
donato cum d. l. 3. nam Usu capio rei donatae inter coniuges
inibita est. cum pauperior efficitur ille qui donat. p regularitr
contingit in repropria donata nam donare perdere est. l. fi
lius 7. de donationibus cum g.° in re alliena donatio ex tt.° d. do
nationibus inter n. sit prohibita inter coniuges sequitur ut si
Uxor donataria Vonam fidem Gaueat in re donata possit Usu
capere eam.

Verum tamen. Hec interpretatio toto pectore amplec
tenda sit ut animaduertas quantum pleniora sint recencio
ra Veteribus plura sunt obseruata quae superior interpretatio
infirmari Vr. 1.° Accursius. Et. ceteri antiquiores in
d. l. 3. ita considerant aut in d. l. 3. Uxor cognouit re
donatam a marito alliena esse. Et. tunc mala fides impe
dit Usu capionem l. 2. pro emptore cp. ult. d. prescri
ptionibus aut mariti esse cognouit donatam. tn. inter virum
Et. Uxorem Valere existimauit. Et. tunc iuris error Usuca
pioni n. opitulatur ex regula Tx.us in. l. nunquam 31.
de Usucapionibus. g.° nunquam in spetie illorum iurium
potuit Usucapio procedere. 2.° facit nam si in re allie
na donata illorum iurium decisio procederet ex defectu tti
Usu capio n. procederet l. celsus. 27. de usucapionibus
siquidem alliene rei donatio n. magis tenet quam inter
Virum. Et. Uxorem arg. legis porcionem docet. C. de donatio
nibus, confirmatur superior consideratio nam si derre

(D adqrenda t. amitenda possē

prorsus alliena donata inteligeretr Tex in d. l. 3. fres
tra Vua illa adijcerentr ibi si pauperior is q donaret
non fieret siqdē re alliena donata non potuiset fie
ri pauperior q donauit cū nihil diminua ex patrimō
suo Et. in terminis prouari pst ex d. l. sd etsi d dona
tionibus intr. t. Et. pauperior maritus in suis rebus
fit, g. superior interpretatio infirma Vr. = tandem
dificilis reditr ex eo nā si in re alliena donata abiro
Vxori procederet Vsucapio nulla dubitatio ēe poterat
quim in re alliena donata cāa mortis intr Virū Et Vxo
rē procederet Vsu capio siqdē rei ētē propriē donatō
cāa mortis intr Virū Et. Vxorē tenet. l. si eū. 9. §ult.
cū. l. sequēti. l. sd et interin. 11. §. 1. de donationibus
intr. Et. tn. tota dubitandi ratio Tex in. d. l. sd et
si ostante illa. ē. utrū in re alliena donata cāa mor
tis intr Virū Et. Vxorē Vsu capio procedat. g. in re
alliena donata intr Viuos intr Virū Et. Vxorē Vsu
capio locū. n. haueuit cuius donatō. interdicta foret si
res propria eēt =

8. His tn minime refragantibus supā
dictorū iuriū interpretatē sequendā arbitror tanti n.
apud me veterū authoritas. ē. ut quod illos voluisse
videam id maioris apud me ponderis sit sd equa lan
cē cuncta in contrariū tradita expendamus Vrebitr n.
obstat 1ª consideratio a Cursi. Et. antiquorū relata
nā omissis traditionibus eiusdē Acursi Vtoli. Et. se
quatiunt in d. l. 3. pro donato. quorū sā pluribus fun
damentis improuat Antonius fauer lib. 7. coiecturarū

Pontillo

De adquirendat. amitenda possis

cap. 13. vere dicendum est cum doctoribus relatis supra Cobr. in reg. possess. 2. p.te §. 7. ex n.o 10. in dictis iuribus mulierem credidisse rem donatam mariti fuisse et in genere existimasse donationem illam valere et tamen in genere erravit in specie tamen de qua ibi et veritate atenta nullus iuris error intervenit nam cum res donata apparuit alliena recte credidit donationem valere ex supra dictis unde fit usucapionem procedere posse sic similiter si rem allienam a pupillo emero sine tutore quam pupili existimavit usucapio locum habuerit nam tamen in genere erraverit dum existimavi rem pupili usucapi posse ex lege si comunem 10. quemadmodum servitutes amittantur legem vone fidei 48. ff. de adquirendo rerum dominio in specie tamen recte existimavi usucapionem procedere quoniam res alliena apparuit vendita a pupillo cuius usucapio ideo procedit nam pupillus de evictione non obligatur l. julianus 13. §. si quis a pupillo de actionibus empti unde merito eius rei usucapionem procederet provat Tex. in l. 2. §. tutor + melior. et difficilis ita interpretandus in eadem l. 2. §. si a pupillo pro emptore quatenus eius 1. species intelligenda est de re alliena a pupillo vendita sine tutore illi qui credidit puberem esse in qua consultus provat quod et si postea pupillus appareat res tamen alliena usucapioni locus sit quia plus est in re quam in existimatione idest plus intuendum esse veritatem rei alliene quam falsam existimationem pubertatis qua interpretatio non est necessum cum fabro supra et Cujatio lib. 24. observationum cap. 14. + Una illa invertere ita ut legendus sit

Pupillus qui rem allienam vona fide accipienti sine tutoris authoritate vendit transfert dominium

D adqrenda t. amitenda possē

ut hic plus sit in existimatl. q in re —

Non obstat 2. consideratio relata supra contra interpretatē legis. 3. pro donato ex l. porcionē 12. C. d. donationibus nā facile Rx. donatē rei alienē n. valere ut donatario adqratr dominiū valere tn ut vona fide accipienti illo tt. usucapionis conditio adqratr nā in his causis in qq traditione facta a domino verū dominiū transfertr in eisdē a n. domino facta vona fide accipienti quęritr usucapiendi conditio l. clavibus 54. de strahenda hentione atq ita cū donatl. facta a domino dominiū transferatr a n. domino facta transfertr usucapiendi ius unde merito in l. 1. §. si intr pro donato in qua de re propria a marito uxori donata agitr frustra duuitaretr utrū uxor potuiset eā capere usu. si donatio n. eet prohibita allias autē si prohibita n. fuiset tt. d. donationibus intr n. de usucapione sd de dominio adqrendo ꝯsulti disceptatio fuiset siue ut melius locuar decissio —

Donatio rei alienę n. valet ut donatario dominiū adqratr. v. ius usucapiendi si v. fide eā accipiat

Cui interpretationi ad d. §ū. si intr n. obstauit si subtilitr obijcias Tx illū n. posse procedere in re propria a viro uxori donata quoniā posq eius rei usucapionē procedere n. posse etē post diuortiū ꝯsultus prouat ea ratl. quoniā mulier caā posesionis mutare n. potuit subiungi hec vna allias post diuortiū ita usucapturā si eam maritus concesserit quas si nunc donase inteligatr qd ꝯ. eet de rei usucapione sermonē instituere si maritus rē propiā donaset uxori post diuortiū quę qdē donatr.

Valet &. tenet &. dominium transfert l. si eum g.
§. ult. cum duabus seqq. d. donationibus intr. nam huic
dificultati omisa intrpretatione Acursi gls. 1. in d. l. 3.
pro donato satisfacit Antonius fab. satis subtilitr d. hero
ribus decade 42. errore 4. Videlicet in d. § si intr rem donatam
a viro uxori propriam fuisse concessam post divortium ante v.
traditam quod coligitur ex eo quod Paulus subiungit uxorem
n. posse mutare sub causa posesionis post divortium concesio
g. facta post divortium significat mariti consentientis vo
luntatem post divortium ut mulier rem donatam &. traditam
ante divortium retineat quae voluntas nuda n. potuit do
minium transferre l. traditionibus 20. C. de pactis sicut
nec traditio facta constante matrimonio ex donatione inpro
uata inter virum &. uxorem constante matrimonio l. nunquam
nuda 31. de adquirendo rerum dominio concesio igitur illa rei
donate post divortium purgat vitium traditionis facte constan
te matrimonio atque ita &. si n. potuisset dominium transfe
rre potuit tn. usucapiendi causa prestat

Non obstat 3. dificultas tradita contra intr 31
pretationem Textus in d. l. 3. pro donato nam urevitr dicem
dum est cum Acursio gls. 1. maritum in re alliena donata
posse fieri pauperiorem videlicet quod rem illam apud se depositam
f. commodatam haueuat qua in specie cum depositi teneatur f.
commodati ei qui commodauit f. deposuit pauperior efice
retur ac per consequens usucapio locum n. haueuit etiam
in re alliena donata quam intrpretationem Acursi sequuntur
Ant. fab. &. ex quo fordegeneus supra

inteligentia ad Textum in l.
sed si constante de donationibus intr

Tandem n. obstat quod contra intrpretationem 32

Ad quaerenda f. amittenda Poss.

Textus in d. l. sed si constante considerata ut supra n. 27. in fin.
nam omissa emendat. Cujatij lib. 18. observationum cap. 19.
quatenus negatur illam. ff. q. a. Et si n. mortis causa expungit. Et le
gendum existimat q. a. Et si mortis causa eam q. reponit in textuis in
ferioribus. ubi legendum esse probat ita q. ff. n. mortis causa
donaverit. Et omissa allia interpretat. Otomanij. lib. 12.
observationum cap. 7. ego verius existimo textum illum interpretan
dum ex inscript. ff. Terentius clemens lib. 5. ad legem
juliam Et Papiam si observaveris inter allias penas inposi
tas adversus Orbos. l. julia. Et Papia praecipuam fuisse
ut inter se coniuges q. liberos n. haberent ex legato f. he
reditate. decimam tantum partem capere potuissent, caetere v.
portiones fisco applicarentur ut ex Ulpiano constat in frac
mentis tit. 15. Unde lex iulia Et Papia decimalia dr.
in l. 2. Et rubrica C. d. in firmandis poenis caelibatus
tradunt plura Valduinus. ad legem iuliam Et Papiam pagi
na. 99. erudite Veltraneus d. iur. liberorum cap. 4. novissi
me Molinus d ritu nuptiarum lib. 3. cap. 4. ex n. 5, q.
n. solum in legatis d. hereditate. sed etiam in donationibus
causa mortis locum haberet nam quo a legem iuliam Et Papi
am donationis causa mortis legatis equiparantur textus. ita
interpretandus iuncta inscript. l. illud. 37. d. donationibus
causa mortis quo supposito Terentius clemens ad legis iu
liae Et Papiae proximum caput eiusque explicatum in d.
l. sed Et si constante probat donationem causa mortis a viro uxori
factam de re alliena valere. Et si liberos n. habuerit quo
niam eo q. alliena res. e. Vr. facta inter extraneas perso
nas atque ita lex iulia Et papia decimaria ad eam.

Portillo

D. ad qrenda t. amitenda Pass.

Spectat n. pertinet quę tota duuit. fuit consumpta

Hec usq. dicta pro interpretat. legis 3 pro donato cum similibus dixisse suficiant superest nunc ut haueat duo arg.a pro haeres. proposita qq. sup.a n. 24. dicebamus Vxorem donatariam in nro Tu ciuilem et iustam possessionem hauere pro qua pte. expendeuamus. t. tt. pro herede. et pro posesore iunta nra. l. quod vir. sed respondendum e. nomen illud proposesore equiuocum ee regularitr. n. significat in justum posesorem sine tt.o legitimo quo sensu Vxor donataria dr. posidere pro posesore in d. l. quod vir. et violentus poseso et in l. quod si. 16. §. iulianus d. petit. hereditatis aliq.do pro vonorum posesore iu. pretorio usurpatr de quo in tt.is de vonorum posesionibus. et hoc sensu accipitr in d. rubrica quod ex eo confirmatr nam ibi illa duo iunguntr pro herede. t. pro posesore nec in merito nam vonorum poss. vr. posidere. l. pro herede. 11. d. petit. hereditatis obseruant Exqui fordegeus sup.a Donelus lib. 19. comentariorum cp. 10.

nomen ꝑ posesore equiuocum est.

Non obstat ultimum satis dificile propositum sup.a n. 24 infin. ex l. 1. §. deijcitr tuss. deniq. d. ui armata iunta. l. communi. 7. §. neq. ff. communi diuidundo cuius arg.i dificultas tota pendet ex eo quare Vxori donatarie a viro spetat interdictum unde vi si deijciatr ex re donata n. v. colono qua in re Acursius et anquiores prouant illud procedere in dictis iuribus nam mulier donataria rem donatam saltim naturaliter posidet ex nro §. si vir cum similibus unde interdictum conceditr ex reg.a dicti §. deijcitr colonus v. nullam possessionem hauet. l.

Colonus nec natiuitr nec ciuiliter posidet. et sic ei interdictum unde vi. n. prestatr

D. adqrenda et amitenda possess.

n. solum ff. §. 1. Vss. cum hec igitur de usucapionibus. nec obstauit si aduersus Vtrumque menbrum huius distintionis ob ijcias primum Textum in d. l. communi §. neque. ubi colonus dr. exprese naturaliter posidere quoniam illud inteligitur denuda detentat. quae factum posidendi demonstrat. n. v. possess. alliquam quae solo animo Domini iunta aprehensione adqrit ciuilis si ex iusto tt. natis. v. ex facto quo alliqs rem aprehendit ut suam sine iusto tt. Vnde fures. et. predones naturaliter posidere dicuntur in. l. si serbus. 91. §. locaui de furtis Vxor donataria in nro Textu. et. in d. §. deijcitur Vnde interpretantur iura quae Videntur exprese pugnare cum d. §. deijcitur in. l. colonus. 12. et. in. l. cum fundum 18. de Vi armata ubi colono eiecto datur interdictum quoniam tempore quo deiectus fuit naturaliter posideuat. n. ut colonus sed violentus inuasor animo domini ut obseruat Cujatius lib. 9. obseruationum cp. 33. Donelus lib. 5. commentariorum cp. 6. ~

q. n. habet animum posidendi nec ut dominus posidet

fur. et. predo posidet naturaliter

contrarie sunt isteleges

Non obstat etiam Textus aduersus alterum menbrum distintionis in. l. si cum. 26. d donationibus inter nam ille Textus inteligitur de ciuili poss. quam Vxor donataria. n. adqrit in re donata ut. n. obscure deprehenditur ex illis Vuis. tt. quia tamen illa iure ciuili posidere n. inteligatur naturaliter tamen possess. adqrit que in facto consistit ex nro Textu. ita interpretantur Alexander th. n. 10. Don. d. cp. 6 Vaconius lib. 2. declarat. 33. n. 3. Cujatio d. cp. 33. Conanus lib. 3. commentariorum cp. 10. n. 5. Duarenus lib. 1. disputationum cp. 18. ~ Vnde rei donate a viro Vxori. n. adqrit poss. absque aprehensione per actus

Portillo

(Adquirenda et amitenda post

fictos quoniam fictio iuris in illa donat. n. habet locum quae aiu. civili reprobata ut pluribus exornat Antonius gometius in l. 45. Fauri. n. 29. Duarenus in nro Tx.

Non obstat etiam Tx. in l. inter virum 46. de donationibus inter nam quod tb. traditur inter virum et uxorem nec possessionis donatam esse contra nrum Tx. intelligendum est de donat. ipsa posesionis ita ut n. magis donatio inter coniuges posesionis valeat quam proprietatis ceterum et si donatio inutilis sit apprehensa tn. cum animo domini quamvis sine tt. iniusta et natis quaeritur post ita Vartholus in l. siis q. de usucapionibus alexander jason et reliqui h. n. 2. dominium v. n. quaeritur uxori in redonata a viro quoniam dominium totum ex iu. mutuatur Tx. ita interpretandus l. 3. §. sciendum de donationibus inter cum Duarenus h. Hec usque dicta de donationibus inter dignisse suficiant omissis bulgaribus satis exornatis ab antecesoribus in nro Tx. illud solum n. est omitendum ab allijs omissum iu. regio odie donatam inter virum et uxorem intra annum tantum post contractum matrimonium in utilem esse post annum v. a die matrimonij donatio omnis inter virum et uxorem valet et tenet ex l. 9. tt. 6. lib. 3. fori quae praxi recepta est ex traditis a Petro duenas reg. 221. limitat. 17. Gometio in l. 52. Fauri. n. 66. Uss. odie quoniam post annum amor mutuus n. ita considerat violentus ut velit quis dilapidare vona ut considerat Tx. in l. 3. tt. 12. lib. 3. fori

Priorem Pauli ratem ex alliorum consultorum iuditio explicavimus superest nunc ut alliam ipsius consulti propriam explicemus quae in illis verbis proponitur a Paulo.

donatio inter virum et uxorem post annum valet.

D adqrenda. f. amitenda Possn

Proponitr a Paulo. ꝛ. ibi. Et. qd atinet dicere multi
erg. n. posidere cu vbi maritus noluerit posidere
proprius amiserit possn quę ratio a nouis in princi
36 pio exornata supa dilucidior reditr ex eo quoniam fictio
nes nunq iu ciuili inducuntr nisi necesitate. Et. utili
tate exigente. l. n. duuito. 7. l. post liminiu. 19. de
captibis Et post liminio l. sciendu 18. cu sequeti ex qq causis maiores
nulla subst caa nec necesitas in nro Tru ut quęsita posesionem
n. fuise vxori dicamus ut pote maritus. Et. si vxori. n.
adqreretr amisit eam solo animo. l. 3. §. in amitenda hoctto.
l. quod meo 18. §. si furioso d adqrenda possn Unde ratio pro
hiuitionis donationis intr coniuges ne maritus paupe
rior efficiatr senp viget siue quęsita vxori possn siue n. quę
sita in utroq casu amisa fuerit a marito ut considerat
post Vartholu sotinus n. 17. ꝛ. ubi Duarenus Antonius
Gomes in l. 45. Fauri ex n. 23. —

38. — Superior tn ratio ex nri Tru ultima
pars dificilis reditr ex puribus satis obscuris in l. si me
in vacuu 34. Vss. quoniam hoctto. l. cu fundu. 18. de vi
armata qq in p iuribus n. amitit qs possn q alteri tra
dididit nisi illi adqsita fuerit quoniam quod ad modo re
cesit a fundo sub conditione si illi adqreretr. g. falsu su
ponit Paulus. ꝛ. cro contrariu = cui dificultati omisis in
tr pretationibus Acursij in d. l. si me in vacuu gtr Vco
nec amitit quas prosequntr Vartholus. Et. Acursiani
37 ꝛ. Volomnetus. ꝛ. n. 46. Et. allis omisis deqq infra
pro concordia predictorum iuriu cu nro Tru. Et. d §.
si furioso distinguendu. e. multu interese utrum

intr pretatio ad legem sine in vacuu 34. hoctto. l. cu fundu. 18. de vi armata —

ille q amitit possn pp alliq rem presentem tradiderit. Et ex alliqua caa intrinseca poss illi n. adqratr ut in nro Tex. Et d. §. si furioso hoc n. casu protinus amisit possn qtunbis alteri n. fuerit quesita quoniam animo noluit posiclere cum existimauit alteri quesitam ee possn ut raciocinatr consultus in d. §. furioso tb. imo vult dimitere qa existimat se transferre si vo res absens fuerit n. antea amisit possn q misus in eam aprehenderet nam antea n. potuit animum hauere amitendi possn q tradidit. merito ante quesitam possn n. amititr ab eo. qmisit ne allio qn interim q adqreretr nullius eet. Et primi ocupantis eficeretr quae interpretatio coligitr ex d. l. si me in vacuam tb. si me in vacuam possn fundi Corneliani miseris qua spetie retenta procedit Consultus in Tuss quoniam autem vbi obseruauis legendum ee pro ut hauetr in bulgatis codicibus ita qa autem in corpore disenserimus n. pro ut hauetr in Pandectis florentinis quoniam autem in corpore consenserimus quae electr admisa sine pace pugnaret ille Tusiculus cum principio eiusdem legis ibi nisi forte. Et. deinde confirmatr interpretatio ex d. l. cum fundum tb. iussit emptorem in vacuam possn ire ilustrant Conanus lib. 3. comentariorum cp. 8. ex n. 5. Donelus lib. 5. comentariorum cp. 13. Tuss. sed si tradatr —

interpretatio ad legem iuuem. sane C. d sacro sant. ecclesis

Verum eninuero adhuc salua res n. e. obstat n. Tex. dificilis in l. iuuemus. 14. §. sane ne omnis C. de sacrosantis ecclis. in fin. vbi sppsse pruatr economum ecclae n. amitere possn quam alti tradidit si ille quesita n. fuit ptr n. seruatam formam de qua ibi cui

D. Adquirenda et amittenda Possess.

cui Dificultati allijs omissis Magis placet verbum illud possessionis de quo tit. pro ipsa fundi proprietate Usurpandum ut sensus sit economum nec ecclesia non amisisse proprietatem adeo ita illi vindicatio concedita quae ad Usus possessorem Domino datur l. officium de rei vindicat. ita post Bartholum Castrensis et Jason tit. Madera lib. singulari animadversionum cap. 26. n. 4. = Nec nobis esse ut possessionis verbum pro fundi proprietati accipiatur nam idem contingit in iuribus ita interpretandis in l. imperatores de servitutibus Rusticorum tit. pro modo possessionum in l. interdum 78. de verborum significat. in l. Usorem 41. §. legaverat de legatis 3. et apud Ciceronem Filepica 5. tit. possessiones notat Urbanas et rusticas Unde interpretatur Tex. allias oscurus in l. 4. C. de contrahenda emptione quolo ci titulus possessionis non potest duplicari contra spresum Consulti decisum in l. 3. §. ex pluribus Hoc tit. quae iura ita in amicitiam rediguntur a Duareno et Xifaneo in d. §. ex pluribus n. 49. Iligero ad Donellum lib. 5. comentariorum cap. 16. litera B. ut dicamus verbum illud possessionis interpretandum pro dominio ut sensus sit ex duplici tit. dominium adquiri non posse d. §. ex pluribus §. sic ita quod inst. de actionibus deinde ex eadem observat. Acursius et antiquiores conantur interpretare Tex. in l. si de vi. 37. d. judicijs gl. 1. et opponere cum l. 7. C. ad legem iuliam de vi publica ut verbum illud propositum in d. l. si de vi. ibi. et possessionem accipiatur pro proprietate ex verbis seqq. tit. prius de proprietate de qua interpretat. late Antonius faber in rationali ad d. legem 37. Cujatius lib. 5. observationum cap. 15.

verbum possessio. sepe accipitur pro proprietate. et vide s. n. 2

Portillo

Ad quaesita 4. amitenda Poss.

Sic similiter. Et in nris Terminis Tubus posesionis pro
prietatis significat. l. siquidem. 13. C. de donationibus inter ali
oquin Textus. ille exprese contrarius est nro. §. quatenus
ex donat. inter Virum. Et Uxorem n. nisi in certis speciebus
possessionem in Uxorem donatariam transfere prouat nisi
dicamus Textum illum interpretandum in donat. facta ip
sius posesionis inter Virum. Et Uxorem quam inutilem esse digxi
mus supra. 36.

Manet igitur ex supra dictis firmum maritum
amitere possessionem in speciem nri Textus. Et si Uxori n. adqui
rat quoniam maritus annulum habuit amitende posesio
nis. Et solo animo amititur d. l. 3. §. in amitenda
cui n. obstant iura in Vicem ut Videntur contraria in
l. quemadmodum. 8. Hoc tt. Et in l. fere de regulis iuris
quae iuribus sprese cauetur ad amitendam possessionem corpus. Et
animum necesarium est. nam omisa emendatur. Grivaldi
lib. 1. de ratione studendi cap. 16. Et allijs pluribus inter
pretationibus congestis a Faquineo lib. 8. controuersia
rum cap. 21. Genua legum conciliatarum ad predictas leges
Osualdo ad Donelum lib. 5. comentariorum cap. 14. litera
C. Et communi omisa Joanis anticui glosatoris relata
ab Acursio in dictis iuribus quam amplectitur Duare
nus d. §. in amitenda. Et ante eum antiquiores Vere
dicendum est. solo animo possessionem amiti ex nro Textu cum si
milibus ita tn. ut corporis factum necesarium sit ad
explicatum animi n. v. ad amitendam possessionem ita quod
cum in fundo sis Et nollis posidere protinus amitis
possessionem. Et si post multum temporis spatium egressus fue

Solo animo amititur posesio.

D adqrenda l. amitenda Possn.

fueris alioqn quomodo animus percipiendus e. in mente retentus nisi egressus fueris ex fundo. Et. hoc modo in amicicia redigunt predicta iura ut obser bant Faquineus Et. Genua supa Carondas lib. 2 v. similiu cp. 5. Et. cu hoc finitr Txus nrr. in nomi ne Dominini

amem

SEQVITVR, INTER

Pretatio Ad. iura in. l. 1. §. itz adqrimus cum sequenti. l. 3. §. saltus. l. 4. l. quod serbus. 24. l. Peregre. 44. §. quesitu. l. per eum. 50.

hoc titulo de adqrenda

Possesione

Prosequtr Paulus quod in. §. adipis cimur huius nrae legis statuit nempe possn novis adqri aut p nosmetipsos aut p eos quos in potestate havemus. Et. cu vqusq de possn adqsita per nos metipsos varijs questio nibus. Et. spetiebus fuerit agitatu subortr nunc quando Et. commodo p eas psonas quas in potestate havemus no uis possn adqratr igitr Paulus in hac tractatn. stituit ge neralem regulam in principio nri Txus qua provat possn novis adqri per serbu aut filiu quem in potestate havemus quam difinitn sprovat sulti in nra. l. q serbus. 24. hoc tto. l. adqritr. 10. §. n. solu de adqrendo rerum Dominio §. n. solu ~~de~~ instn p quas psonas novis adqritr qq de iu regio suenit. lex. 3. tto. 3. partita. 3. exornant ultra scri

Dn Portillo

Et adquirenda et amittenda Possessione

Scriventes in dictis iuribus et antiquiores in nostro Textu Duarenus Gifanius et Cujatius Donelus lib. 5 commentariorum cap. 8. idem Cujatius lib. 24. observationum cap. 9. ubi ex sequentibus huius legis §is. plures ampliationes et limitationes huius reg. prosequuntur et ilustrant.

Verum hec Pauli definitio 1. nostri Textus difficilis reditur ex Textu in nostra l. per eum 50. hoc tit. ubi Hermogenianus probat per eum quem iusto ductus errore filium meum et in mea potestate esse existimo possessionem nec quid aliud ex re mea mihi adquirit. ergo per peram Paulus tamen nec effugiens difficultatem si dixeris Textum illum procedere in filio putativo nostrum vero Textum procedere in servis et filijs in potestate nostra existentibus quoniam tunc difficilior reditur superior interpretatio ex nostra l. 1. §. sed et per eum huius tit. ubi per servum putativum possessio novis quaeritur convenit igitur Pauli fragmentum ex integro = cui difficultati communis sententia doctorum est inter filium et servum putativum discrimen constituendum ita ut per illum non adquiratur Patri putativo possessio d. l. per eum per servum autem quantumvis putativum bona fide possessum ex re nostra possessio adquiratur nostra l. 1. §. sed et per eum cuius differentiae rationem plerique probant esse quoniam maior est frequentia servorum putativorum quam filiorum et ideo leges adaptantur ad frequentiora ita Accursius in dictis iuribus quem sequuntur Bartholus et ceteri antiquiores tamen et confirmatur ex Textu in l. iusto 44. de usucap. ibi placuit propter assiduam et quotidianam comparationem servorum ita constitui et tamen non autem tam facilis frequens adoptio et arrogatio filiorum nec insolens est ut propter frequentem actus publica utilitate

Ad qrenda f. amitenda Poss.

sugerente singularia quedam in iu. reperiantur recepta ut in institore pupili sine tutore hauetur in l. siqs mancipijs 17. §. si impubes de intutoria act. in l. eius q in prouintia 41. de rebus creditis Vbi Cujatius prosequitur tractatu 8 ad africanum et. lib. 23. questionum Papinianij in d. l. iusto sic similiter Vonafides in contractu Sentionis tpe contractus et. traditionis requiritur ad Vsucapionem quae in ceteris contractibus postulatur solum tpe Traditionis. l. 2. §. 1. pro emptore ppe assiduam frequentiam contractus emptionis et. venditionis considerant Duarenus ad tt. de Vsucap. cp. 2. Vesenuechius ad tt. pro emptore n. 3. Osualdus et. relati lib. 5. comentariorum cp. 6. litera. D. —

Hec tn interpretatio conuincitur ex pse a jasone. tt. n. 37. vss. ista rat. 1. nam Papinianus in d. l. iusto n. loquitur de filijs natibus putatiuis sed deciuilibus arogat. f. adopt. quorum n. ita frequens numerus cum adoptio. f. arogatio n. permitatur pasin sed cra cognita secundum modum traditum a consulto in l. si pater. 15. §. ult. de adoptionibus at filiorum naturalium putatiuorum copia frequentior q seruorum ppe facilem presumptionem legis fillium. 6. d his q sunt sui et. dificilem prouatum in contrarium tanquam contra iuris et. de iu. presumptionem ut pluribus ilustrat Antonius fauer in papinianea tt. 8. pr. 2. illat. 1. de ite quoniam in filio putatiuo et seruo militat eadem rat. quando casus euenerit. quod eadem iuris dispositio erat admitenda Vulgata. l. illud 32. ad legem aquiliam. —

Quare Verior huius diferentiae ratio. e. nam adquisitio quae fit per serbum rat. possessionis contingit n. dominij

hanc legem notare deues

Portillo

Dadqxenda.t.amittenda.Posſ

ut in xxo. §. sd ꝑ eũ q in fin. ff. sd nec vero domino aut
sibi adqrit q abalio poſſeta melius Fcus in xxa. l. 1 §.
ult. ff. quoniꝫ ipsos sexbos. n. ꝓsident — Inducunt plura
Alexander. ff. in §. Vetexus colligna. D. Jason hic. nº 58.
Unde lucrit ut sexbus alienus. t. homo liuex vona
fide posesus domino putativo aqua poſſeta poſſ adqxat
azg. Fcus in. l. adqxita. 10. §. ult. d. adqxendo xerꝫ domi
nio. adqsito. V. quę fit ꝑ filiꝫ xat patriꝫ potestatis con
tingit. n. xat. posesionis nꝫ nec Vexus filius poſſeta a Pa
tre §. ꝑ eũ Cuius nrę legis. ff. nꝫ nec filiꝫ. q. igit minus
putatibus inquo nec é. patria potestas ꝓ. inst. d patria
potestate. l. s. d inius vocando adqsita ꝑ filiꝫ putatibꝫ
n. quęxita poſſ. d. l. ꝑ eũ ita intꝛpretanda

Ruxus adversus nxi Fcus. xelatꝫ pri
mꝫ difiniꝫ considexo nꝫ si poſſ ꝑ seruos nouis adq
xita magisme ex xeꝝ de qua in. l. eꝫ inuitis. 82. dead
qxendo xerꝫ dominio. l. sexbus vetante. 62. d furtis vi
delꝫ. quodqunꝫ adqsitꝫ aseruis dominis quęxi sd sexbus
capax é. adqsitionis posesionis. C. dominij ita utsitui u
tuncꝫ adqxat. g. Pauli decisſ in xxo Fcu in fitma xa
dita cuius propositionis mina prouata ex Fcu sin gu
laxi in. l. eꝫ autꝫ 2 D. §. eꝫ xditata Vſſ. Pedius de
edilicio edicto ubi ulpianus ex ſſ a Pedio xelata prouat
sexbꝫ Venditꝫ Xendꝫ institutꝫ ~~institutꝫ~~ contemplat. emp
toris nihil ꝓdesse emptori ad Xenditatis adqsitionem
quod Venditio maneat D. xemplat. emptoris sexbus
institutus fuerit nihil. ꝓdest emptori. g. Xenditas
xeliqta. t. legatꝫ sexbo domino emptoxi. inquexita

Ad quaerendam amittendam Pass.

cui difficultati omisa ss.a Accursi t. tuo cognitis contemplat. quae ex tuss. sequenti recte convincit Venedictus Pinelus lib. 1. selectarum cap. 12. n.o 39. Budeus in anotacionibus ad pandectas. t. provat textum illum mendosum esse et loco illorum tuorum q.a et si venditio remansiset reponendum esse q.a et si venditores remansiset ut sensus sit quod si redivitus fuerit servus ita ut venditoris maneat hereditas l. legatum venditori adquiratur quantumvis servo contemplat. emptoris relinquatur = quae interpretatio convincitur ex omnium liurorum litera ubi ita habetur q.a et si venditio remansiset deinde nam relictum servo vendito contemplat. emptoris adquisitio tanquam ex re emptoris fieri inteligitur l. aditio 45. cum similibus de adquirenda hereditate q.o et si venditoris maneat servus revivit. facta adhuc relictum prestaditur emptori ne venditor consequatur quod allias habiturus n. esset deinde nam sicut adquisitum emptori per servum distractum ex re eius n. e. venditori restituendum l. et generaliter 24. de edilictio edicto ita et relictum servum contemplatione emptoris.

Ex quo venit in provanda allia ss.a interpretatio tradita a Venedicto Pinelo ubi pr.e q provat textum in d. tuss. pedius inteligi n. posse salva iuris prudentia nisi mendosum literam dicamus et loco illorum tuorum q.a et si venditio remansiset suponendum esse sublata illa copula et et proposita negat. ita q.a si venditio n. remansiset quae interpretatio in provatur cum extraditis supra. 2.a Vudeum nam Pineli interpretatio et emendatio constat ex eodem sensu quo tradita a budeo quam

Pirello

D. adq̃renda t. ami rendalar.
D. lucas adq̃sitas stante matr.

Venedictus Pme. aut innoxauit aut consulto omisso
nec obstat q̃ inte alias conuidexat adsupexiorꝫ emer
sationꝫ mempe q̃ in d. ꝑ. sequẽti proponit staxia spe
cies adsulto ut stat ex illis suis C. qex staxium
ingt. R. C. fn. sulcius proponit t. sexbꝫ xediuiꝫ
n. fuisse q̃. ut staxia sit speties in d. ꝑ. pedius po
nꝫ dꝫ t. Venditꝫ n. manisse sd sexbꝫ xediuiꝫ fuisse
nꝫ R. staxiꝫ speꝫ fuisse proponitꝫ in d. ꝑ. C. q̃
staxiꝫ in eo q̃ in d. ꝑ. pedius stenplat. emploxis
sexuo xelictꝫ proponit at in d. ꝑ. q̃ staxuꝫ vendi
toxis stenplat. id q. euidenter apaxuit ex stexlibxa uni
ꝑa illius ꝑ. ulti sola xatio dubitandi fuit inte
xeset ne xelictꝫ sexuo Vendito quo ad adq̃sitionꝫ sten
plat. emploxis t. Venditoxis xelinqueꝛet nec ne —

Quare ꝑ. omnia C. alio in tꝫ exec
tione cuiusq̃ acuxsi t. Vius xemansisset q̃ sequenta sen
tiquioxes omnes sexe ibi Cujacius in gost. sumis ad le
gꝫ julianus. D. §. siqd. sexuo d actionibus emptiallia
Aluexii C. Vaxtholomei Scęuole in d. ꝑ. pedius q̃
existimabam illius ꝑ. ss. ita inte stipulandꝫ in adq̃sitio
ne legati aut ꝑexeditatis sexuo Vendito xeliqꝫ n. de exp
ectandꝫ suius stenplat. emploxis t. Venditoxis fuisse xe
liqꝫ sd solꝫ apudquꝫ maneat sexbus ita ut si stenpl
at. sentoxis xelinquat sexuo C. n. xediueat sd tem
ꝑe mancat nihil ꝑoxit emploxi q̃ eius stenplat.
xeliqꝫ fuexit sd ita adq̃sitꝫ ex eo ad eꝫ ꝑtineat q̃
dominus C. posses manet q̃ euidentius ꝑsequat ꝑ.
in d. ꝑ. ꝑ. staxiꝫ ubi ꝑ. proponit sexbos institu

adqrendat. amitendat Possi
D. lucris adqsitis stantematr.

institutus stenplatr. Venditoris emptorem. v. noluisse re
divere qua in spetie si intuendum fore ad adqsitum cuius
stenplatr. fuisset relictum servo n. v. apud quem maneret.
ita relictum Venditori adqreretur cuius strarium provat
exprese ssultus ibi, manet. g. nihil interesse cuius conte
platr. servus institutus sit nam semper relictum manet ap
ud emptorem. n. redivito servo si v. servus redivitus fue
rit interest emptori ut eius nomine institutus propo
natur. Dm. multorum ssa arg. Tex. in l. iulianus
13. §. si fructibus Vss. item siqd. in fin. de actionibus
empti ego autem strarium existimo videlicet. nunquam inspicien
dum esse cuius contemplatr. relictum proponatur quo ad ad
qsitum sed apud quem maneat servus ex supra dictis. Et nro
Tex.

Verum adversus supremam certum interpre
tationem illud valde obscurum consideratur quod ex ea sequeretur
servo vendito instituto herede stenplatr. emptoris. Et
redivito Venditori hereditas restitueretur eidem venditori cuius
servus manet quod falsum Vr. nam emptor redivito servo
solum tenetur restituere quod extra rem eius quesitum est a servo
l. Et generaliter 24. de edilictio edicto. Et arg. Tex. in
d. Vss. item siqd, sed relictum servo stenplatr. emptoris
quaeritur ex re emptoris. l. aditio. 45. in fin. d adqrenda
hereditate g. superior interpretatio n. pst substineri quae
dificultas. Et si gravissima sit ex penetralibus. tn. iuris pruden
tiae ita dissolvitur. existimo n. stenplatr. Unius servo relictum
n. videri absolute ex re eius quesitum nisi servus vona fide
possessus eius animi sit ut ita relictum adqrere velit

Portillo

D. lucris adquisitis constante

ei cuius contemplat. relictum proponitur quod facile deprehen
ditur ex certa laueonis sententia (contra allios consultos) de qua in l.
liuer homo 19. in fin. de adquirendo rerum dominio ibi laueo
contra si ex necessitate id fecisset, quod si ita ut Ut. ipse vellet ipsum
fieri heredem quod apertius dixit in l. serui de usufructu
ex quibus verbis laueonis emendatur duplex sententia altera lucilij
existimantis per liuerum hominem vona fide possessum non adquiri
vonae fidei possessori legatum aut hereditatem relictam quantum
uis contemplat. vonefidei possessoris quae reprouatur ibi si
ex necessitate id feciset id est si serbus ignarus eius condictio
nis adeat iussu vonefidei possessoris cuius serbum se existim
at cum esset homo liuer quo casu talitur relictum quaeritur
vonae fidei possessori quasi ex re eiusdem quaesitum d. l. aditio
§. ult. ita interpretanda ex laueone altera sententia. Reprouatur
Treuatij existimantis semper adquirit talitur relictum vonefi
dei possessori nec stimandum quod senserit homo liuer sed
quod fecerit quod reprouatur a laueone in illis verbis quod si ita
ut Ut. ipse vellet ipsum fieri heredem ut recte considerat Do
nelus pro illius locij interpretat. lib. 9. commentariorum
cap. 6. verbis quod ipsum manet quod ex laueone quod non sufficit
legatum aut hereditatem relictam fuisse vonefidei possessoris
contemplat. ut videatur ex re eiusdem quaesitum fuisse sed
necessarium esse ut qui adquirit eius animi sit quod adquiratur
ei cuius contemplat. relictum proponitur unde cum in specie d.
verbis pedius serbus institutus animum tantum adquirendi
domino haueat inde sequitur ut si rediuitus fuerit cum per
inde haueatur ac si nunquam fuisset emtoris. Ut venditoris semper
d. l. cum autem §. julianus l. facta 60. de edilictio edicto.

D. lucris adqsitis Ostante Matt.

merito hereditas relicta. f. legatz etz ostenplat. emptoris n.
vr adqsitz servo ex re emptoris

INTEXTV

nro. t. Et quidem earum. Et cetera in finem

In hac pte. Paulus noster ex sauini Casij
Et julianij placito proponit singularem. Et spetialem ee ad
qsitz posesionis. p. filios aut servos factz ex caa. peculij
ita ut parentibus. Et dominis ex ea caa ignorantibus
quaerata poss. quam difinitz prouant Texus. in l. 3. §.
saltus. l. 4. l. quaeuis. 32. l. peregre. 44. §. quaesitz
infra hoc tto. l. laueo. 8. l. iusto 44. §. ult. d. vsucap.
cum simibibz exornant ultra scriuentes antiquiores in
nro. Texu. Et in dictis iuribus Duarenus. t. Gifanius
n. 30. Donelus lib. 5. comentariorum. cp. 8. vss. adeo. Et
in l. 1. C. de adqrenda poss. Cujatius. lib. 23. questionum
Papiniani in d. §. quaesitz Vaconius. lib. 2. declarat. 34.
ex n. 13. Conanus lib. 3. comentariorum. cp. 8. n. 9. quod
autz spetiale sit in adqsitione posesionis facta ex caa
peculiari ut ignorantibus dominis. f. patribus poss.
adqrata satis supq. coligitur ex eo quod poss. n. nisi
nro. animo nobis adqrita. l. 3. hoc tto. n. n. e. im
allijs ut voluntatem possidendi haueamus sd. in nobis
ipsis. f. cum per nos adqrimus possz. f. p allios ut
recte Donelus inquit. lib. 5. comentariorum cp. 10. at
ex caa pecualiari ignorantes animo Et corpore alli
eno per servos. Et filios adqrimus possesionem

per. filios. vel servos
ex causa peculij adqui
riti. dominis vel paren
tibus. posesio etz. ignoran
tibus. et est speciale.

posesio sine animo eam ad
quirendi. non adqritur.

Portillo

D. adqrenda l. amitenda Possn.

g. singulari iure q similiter n. in difficulter coligi
tur ex Tex. nro in Tuus supa. relatis ibi. Et. qdem earum
rerum &c. quae implicativa videntur casus maiori du
vitationis. Et. singularitatis. Et. evidentius ex d. l.
3. §. saltus ubi expse cavetur.

Verum superiorem difinitionem. Et. singu
laritatem nri Texus. Et. similium sumae difficilem faciunt
sequentia primum Javoleni epistolam in nra. l. q servus
24. hoctto. ubi expse docent servum domino ignoran
ti adqrere iustam possm extra causam peculij ut coligitur ex
comparatione proposita a consulto ibi sicut hic quod ex pecu
lio ad eum pervenerit igitur in 1. spetie loqtur Javolenus
tb. de poss. quaesita domino ignoranti per servum extra
causam peculij nullum. g. singulare ius in adqsitione
facta domino ignoranti ex causa peculij in nro. Texu.

2. argumentor ita fugitivi servi nulla
e. administratio peculij quae amititur eo ipso q fugitivus e.
iura sunt expresa in l. rogasti 11. §. si fugitivus de rebus
creditis l. libera 48. de peculio sd per servum fugitivum
Domino ignoranti quaeritur poss. interim dum ab allio n.
posideatur nra. l. 1. § per servum q in fuga cum similibus
hoctto. g. extra causam peculij quaeritur domino ignoranti
poss. per servum.

3. sic argor. q in victis novis quaeritur
multo magis ignorantibus Vulgata. l. cum Patr. 79. §
surdo delegatis. 2. ubi DD. Antonius Faber lib. 8 con
iecturarum cap. 19. Donelus lib. 8. comentariorum cap. 18.
Squifordigneus lib. 1. tractatu. 3. q. 2. sd per servos aut

D. adqrenda t. amitenda Poss.

filios nouis inuitis quęritr. l. etiam inuitis. 32. d. adqrendo rerum dominio cum similibus. q. multo magis ignorantibus etiam extra causam peculij —

. 4. sic insurgo pro procuratorem domino etiam ignoranti poss. quęritr. l. si me in Vacuam 34. §. 1. l. poss. 49. §. ult. in fra Doctt. l. 1. C. eodem tt. Et tn. in procuratore liuera persona peculium n. e. l. 1. Et per totum ff. q. actio de peculio anallis. e. q. multo magis pro seruos nros. Et filios in potestate nra. constitutos adqri poterit nouis ignorantibus poss. —

Ult. arg. ita generaliter seruus meus mihi ignoranti adqrit poss. nulla facta dist. l. si me in Vacuam 34. §. ult. in fra Doctt. ubi considero consultum loqui de adqsit. possessionis extra causam peculij facta a seruo domino ignoranti ex illa copulatiua ibi seruus quoq. iuncto. §. precedente ubi agitr de procuratore q. domino ignoranti poss. adqrit cuius nullum peculium idem prouat Tex. in l. adqritr. 10. §. n. solum d. adqrendo rerum dominio in §. n. solum instituta pro quas psona nouis adqritr —

His tn. nebulis. n. obstantibus vera e. Pauli. Et alliorum consultorum relata decis. in nro Tex. cuius qdem singulare ius. ee. prouatr ex d. §. quęsitum d. l. iusto §. ult. de usucapionibus tenent. Et ilustrant Antiqores fere omnes th. Et relati supp. n. 9. cuius rei decidendi ratio nobis in aperto e. si intueamur consulti nri tuua illa q. nra Voluntate inteligantr posidere q. eis peculium hauere permiserimus quę qdem ratio sume Utilis e. ut dicamus ex ea n. sine. caa. Utilitatis gra receptam ee.

Portillo

D. adqrendat. amitenda poss.

Ad regulas iuris nri Tex. decisis cuius singularitatis allia caa a Papiniano exprimitur in d. §. quesitum. ut ne cogerentur domini per momenta speties per caas peculiorum inqrere quae qdem perquisitio dura nimis. et molesta dominis. et parentibus fuisset ex qq. n. e. inferendum cuius singularitatis duplicem esse rationem diversam excogitatam a consultis in nro Tex. et in d. §. quesitum ut communiter interpretes existimant Pauli. n. ratio. et papiniani in idem quo incidunt (coincidunt) quod ut inteligatur sciendum est peculium nihil aliud esse quam pusillam pecuniam quam filij. f. servi habent separatum a rationibus dominicis et paternis. l. depositi. 5. §. ult. de peculio exornant Duarenus. ut Corasius lib. 1. miscelanearum cap. 13. Forcatolus dialogo 56. Revardo lib. 5. Variorum cap. 17. Pinelus in l. 1. 2. pte. n. 48. C. de bonis maternis. D. Isidorus lib. 5. etimologiarum cap. 25. Unde proficiscitur ex permissu paterno peculij. f. dominico servos aut filios ex caa peculij. n. sine voluntate parentum aut dominorum saltim in genere possum adqrere quo fundamento nri Tex. singulare ius. et utilitatis caa. de qua in d. §. quesitum procedit ut ex huius nri Tex. pr. relatis colligitur

qq ita animadversis. n. obstant in contrarium tradita supra an. 10. qq motus Cujatius lib. 24. observationum cap. 7. et ad nrum Tex. et in d. l. quod servus huius tti provat. n. esse indistincte verum ex caa peculiaritatum singularitur receptum ut dominis. f. parentibus ignorantibus poss. adqrata per filios aut servos cuius (contrarium) amplexus fuit postea idem Cujatius

Definitio Peculij

Ad quaerenda Possessionem.

Postea idem Cujatius lib. 23. quaestionum Papiniani d. §. quaesitum sed distinguendum esse quod extra causam peculij quaeritur possessio quae simpliciter et proprio nomine servorum aut filiorum quaesita fuerit possessio quae vero nomine patris et Domini ut in 1. membro distinctionis scientia Domini et Patris necessaria sit ex Textu. ita inteligendum in d. §. quaesitum in 2. vero menuro nullatenus scientia necessaria sit ex. ita interpretanda iura in d. l. si me in Vacuam §. ult. hoc tit. l. nunquam 31. §. si servus d usucapionis ibi peculiari 6. et etiam meo nomine nec in merito nam eodem modo quaeritur Domino ignoranti possessio per procuratorem l. 1. C. hoc tit. et in §. 1. d. legis si me in Vacuam magsime ex illa copulativa quoque iuncto §. antecedente verum haec interpretatio satis convincitur ex singularitate eius quae rationem relata in d. §. quaesitum et in nostro Textu quae minime locum habet in servis aut filijs non peculiatis etiam nostro nomine possidentibus quod idem probari potest ex l. 2. §. celsus pro Sentore &c.

Quapropter his et allijs omissis traditis ab Accursio et doctoribus in nostro Textu et supra relatis iuribus non obstant singula iura contra singularitatem nostri Textus adiuncta non primum ex d. l. quod servus 24. hoc tit. quoniam pluribus silentio omissis placet sententia eorum qui existimant Jaiuolenium in ea speciem agere de possessione iusta ignoranti domino ex causa peculiari quaesita quod manifeste depromitur ex eodem Textu. 6. quia quod ex causa iusta corporaliter a servo tenetur id in peculio servi est. ex quibus constat consulti decissionem procedere

ꝑ verbo

D. adqrenda ꝑoss.

inꝑoss. qꝙsita ꝑ verbꝫ Dño. ignoranti ex caa ꝑculiari fuit ita superior intraꝑtatio rꝙ cꝫ initio eiusdꝫ legis doceret Vlpianꝰ iniustꝫ posꝫ nanciscꝰ ꝑverbꝫ Dño. adqri vt exꝑrimeret illud obtigerit cꝫ ex caa ꝑculiari poss. qꝙsierit subiungit Sed vtrum ꝑ Dño. ex maleficijs defꝑ vendita ad Dñi posꝫ ideo n. ꝑtinet q. nec ꝑculij caa aꝑ vendi. tota igit seruiens vsucapit ꝓcedit in adqsita poss. ex caa ꝑculij adꝙ ita nihil minꝰ si ignoranti Dño. qꝙsierit poss. ex nexu &c. cꝫ similibus. Nec obstat hoc vsus sicut eiusdꝫ legis q intraꝑtes in superiorꝫ inuexit exorꝫ rꝙ Vlpianꝰ loqꝰ ꝑparatꝫ facta ꝑculij alliunde qꝙsiti ad ꝑculijꝫ conexꝫ adomino vt sicut Dominꝰ ignoranti poss. qꝙsita ex ꝑculijs aliunde quæsito ita etꝫ ꝑculijꝫ adomino conexꝫ vt late defendit ex antiquioribus Jason. h. n. 92.

Nec obstat q. argumentꝫ deductꝫ ex d. l. 1. §. ꝑ verbꝫ Socius iuncta l. vltima de ꝑculijs nam dicendꝫ e. Vlpianꝰ in d. §. ꝑ verbꝫ n. docet ꝑ verbum fugitibꝫ nouis posꝫ adqri ad simplicita ita adqrere sicut adqsita ꝑ eꝫ qꝫ in ꝓvintia Anonius d. ꝑ verbum rꝙ in ꝓvintia extra ꝓvintiam cadꝫ ꝑculijꝫ nouis ignorantibus n. qꝙsita poss. igit nec per fugitiuos alliꝙsita ex caa ꝑculijꝫ dominis ignorantibꝫ nec hoc obstat q fugitibus verbis ꝑculijꝫ administratꝫ amittꝫ ꝓcedit n. illud in bis qꝫ damnosa sunt dominis. si qdꝫ seruoꝝ fuga dominis dagnosa n. debet &c. l. 1. C. de verbis fugitiuis amittꝫ q. ꝑculijꝫ administratꝫ ne in dominj ꝑniciꝫ res ꝑculiares alienare valeat.

De adquirenda Possessione

l. rogasti §. ult. de rebus creditis d. l. liuera in fine. l. si conuenerit. 38. de pignoratitia act. cum igitur domini conditio deterior efficeretur si poss. quesita a seruo fugitiuo ex causa peculij ignoranti non adquireretur merito talis adquisitio procedit

Nam etiam obstat 3. argumentum ex d. l. etiam inuitis 32. de adquirendo rerum dominio cum similibus nam eorum iurium decisio in dominij adquisitionem procedit quae per seruos aut filios dominis. vel parentibus inuitis contingit ut colligitur expresse ex d. §. item Vouis. non vero poss. inuictis dominis et parentibus ex causa peculij quaeritur tum ex eo nam facilius quam poss. quaeritur dominium. l. homo liber 54. Vss. exceptio de adquirendo rerum dominio tunc etiam quando solo animo poss. vel retinetur. vel amittitur. l. clam possidere §. q. ad mundinas. l. 3. §. in amittenda hoc tt. igitur contraria voluntas adquirentis et eius cui adquiritur multo magis adquisitionem ab initio remorauitur arg. Textus. in l. patre furioso de his qui sunt sui cap. quemadmodum diuine iurando nec obstat duo quae possunt considerari contra supremam interpretationem unum dictum illam pene propositam in d. l. etiam inuitis significare non esse in omnibus verum dicere dominium inuitis parentibus aut dominis adquiri per filios aut seruos. 2. inuicto Veneffitium non esse praestandum. l. inuito de reg. iuris. l. hoc iure 19. §. non post de donationibus quo nec dominium inuitis dominis aut parentibus quaeritur nam Rx. dictum pene in d. l. etiam propositam fuisse praeter hereditatem vel bonorum possessionem quae especialiter nec ignorantibus

Portillo

D adqrenda poss.

Nec inuitis dominis quęritr nec parentibus vulgata l. q in alliena 6. cu similibus de adqrenda hereditate deinde tn. verum sit q ex quo dominus voluit antecedens vr. velle. et consequens arg. Tex. in l. q ex duabus §. ult. de adqrenda hereditate ita etn q voluit serbum et filium qd qd. ptr illos quęritr velle censetr l. 2. de adqrendo rerum dominio ac per consequens videntr domini et parentes dominium adqsitum p servos aut filios velle q. tn. n. ita quęritr ut facultas n. sit illis deijciendi et pro derelicto habendi ut considerat Donelus in l. serbus vitam te. 62. ex n. 2. de Verborum

Deinde n. obstat 4. arg. deductum ex l. poss. 49. §. ult. hoc tt. l. 1. C. eodem nam cum procurator sit q ad negotia domini generale mandatum habet l. 1. C. de procuratoribus n. in merito congruit ratio Pauli nri in nro. §. in servis. et filijs peculiatis proposita videtr. nam q admodo voluntate domini procurator inteligitr possidere q ei negotia sua curanda comiserit adq ita ex paut. rationis quęritr ignoranti domino poss. per procuratorem sicut p servos aut filios ex caa peculiari dominis l. parentibus in servis v. l. filijs n. peculiatis nec in genere nec in spetię intervenit voluntas sive mandatum dominorum aut parentum = in eo tn. dispar e. dispos. ad qsitio possessionis procuratores servi aut filij ex caa peculij nam illa usucapiendi condictum domino ignoranti n. pstat d. l. poss. 49. §. ult. l. si emptam 47. de usucapionibus. Hec v. ignoranti domino quęritr ac

De adquirenda Poss.

per consequens infanti furioso. Et hereditati iacenti arg.
Tex. in l. laueo. 8. l. si is qui prohibentur Vss. quod si serbus
de Vsucapionibus legis 2.e §. celsus prohibentur Et in ratio
Tex. Vss. igitur ratio diferentiae est. Commissa diferentia Cuja-
tij lib. 24. Observationum cap. 8. Nam cum iure singulari
admissa non sint trahenda ad consequentias. l. ius singula-
re de legibus. Et si iure singulari receptum fuerit ut nobis
ignorantibus ex causa peculij per seruos. Et filios adquirat
poss. in procuratorem similiter idem ius receptum est. ut domi-
no ignoranti possessionem adquirat Vsucapio autem ideo non quaeritur
quoniam cum iuris ciuilis sit. l. 1. de Vsucapionibus pr.
instit.a eodem tit.o non quaerita nouis liberam personam per ser-
uos autem. Et filios nostros recte quaerita. l. ea quae ciuili-
ter de adquirendo rerum dominio quod si scientia dominorum in-
tra uenerit. l. pro procuratorem quaerita illis. Et poss. Et Vsu-
capio quoniam ab ipsis dominis quaesita creditur poss. de
l. poss. 49. §. ult. infra hoc tit.o

Nec tandem obstat Tex. in l. si me
inuacuam. §. fin. hoc tit.o Et in l. adquirita 10. §. non solum
de adquirendo rerum dominio cum similibus traditis in ult.o
arg. Nam Tex. in d. §. non solum cum traditis siui a nouis
non loquuntur in poss. sed in dominio de cuius rei diferen-
tia diximus sup.a n. 19. Tex. in d. §. fin. omissa
vna interpretatione, Cujatij d. lib. 24. observationum cap. 8.
allia Gifanij in nostro Tex. procedit in seruo peculium
habente qui ex causa peculij possessionem quesiuit quod satis colligitur
ex eodem Tex. iuncto §. antecedente ubi agitur de adqui-
sita poss. domino ignoranti per procuratorem atque ita

ut recta ratio subijciatur in illis vnus serbus quoq.
inteligendus e. consultus locutus fuisse de seruo ex caa pe
culij adquirente cuius eadem caa e. ac procuratoris ut ig
noranti domino poss. adquiratur ex traditis precedente n.
Et. q subijcitur in eodem §. ult. ut serbus allienus siue
a me siue a nemine detectus mihi possessionem adquirat inte
ligendus e. n. ut ignoranti sed scienti mihi. Et. ratum
hauenti possessionem adquirat d. l. eaque l. communis 42. §
procurator infra hoctt. iunta l. nunq. §. si serbus
de vsu capionibus ubi castrensis Cujatius. Et. alij er
udite obseruant vnde argumentum ita conficitur in d
§. ult si serbus allienus a nemine posesus meo nomine
possessionem adquirat mihi ratum hauenti quaeritur poss. g. Et.
ignoranti per serbum ex caa pecullij adquiritur nam quo admo
do voluntate nra inteligitur posidere ex peculij concessione
a. nrum Textum. in quo illa proponitur consequentia igitur
ex caa peculiari. Et infans. Et. furiosus possessionem adquirunt
Et. vsu capiunt. Et. heres si hereditarius serbus emat
quae consequentia referenda e. cum Acursio Et. antiquoribus
h. n. ad proximiora vna nri Textus. Et. q. nra volun
tate. Et. cetera ne furiosis tribuamus voluntatem. Et.
infantibus. Et. hereditati iacenti contra regulas iuris
sed ad principium Textus. ut vtiliter concesso pecullio ig
norantibus hijs poss. adquiratur. Et ex singularitate a nobis
cum consultorum veriori sententia admisa. Et. cum hoc finitur nra
Textus. ad laudem. Et. gloriam domini
nri. Et veate Mariae die 3. nonas
aprilis cra. 4. post meridiem anno
mil. sex. Et. sexcentesimo. Et. vigesimo 6.
anno 1626

Responsum. sancti. Antonij de Padua.

Si queris. miracula. mors error. calamitas.
demon lepra, fugiunt Aegri surgunt sani
Cedunt, mare. vincula. membra resq. perditas.
petunt et accipiunt, juvenes et cani.
Perecunt pericula cesat et necessitas,
narrent hi qui sentiunt dicant Paduani.
gloria patri. &c.
perecunt pericula cessat et necessitas.
narrent. hi. &c.
Chirieeleyson. Criste eleyson, Chirieeleyson.
Pater noster. &c.
et nenos inducas. in tent. sed liberanos.
Ora pro nobis Beate, antoni. de Padua.
ut digni efficiamur promissionibus. Xpti.
domine exaudi. &c. et clamor &c.
dominus vobiscum.

Oremus

Ecclesiam tuam, deus, Beati. Antonij de Padua confesoris
tui deprecatio votiva letificet. ut spiritualibus semper
muniatur auxilijs. et gaudijs. perfrui mereatur eternis
per. Xptum dnm. nrum.

Responso de san antonio en Romance.

Si buscas milagros. por los merecimientos de san
antonio. de Padua, los muertos resucitan,
los que pierden el camino le hallan,
cesan las Borrascas. los endemoniados se ben libres,
los leprosos limpios los enfermos sanos,
el mar tempestuoso en calma. los presos. libres. de las
prisiones, los ciegos. sordos coxos. tollidos alcanzan
salud. de sus dolencias las cosas perdidas. pare
cen. fenecen los peligros. toda necesidad se remedia,
digan lo los Paduanos testigos destos milagros,

oracion.

rego cigese señor dios. vra yglesia con la devota
intercesion, y memoria, de vro. bienaventurado
confesor. san antonio de Padua. para que siem
pre sea fortalecida, con los socorros espirituales,
y merezca gozar de los gozos eternos. amen.

TRATATVS DE SVCCESIONE

Diuiss.e & colatione Vonor. intr fratres Vnius & alterius coniugi tam respectu Parentum quam intr ipsos fratres

Dificilis admodum intr uniuersas controuersias iuris. e. ea quam intrpretamr ubi & consultorum & imperatorum, sunt obscura iura scolasticis deceptacionibus & forensibus pre manibus contingentibus. selectiora plura in qua nobis intrpretanda sunt sequentia. 1.a quomodo legitima portio unius fratris decedentis ab intestato diuidatr intr ceteros fratres unius & alterius matrimonij 2.o quid dicendum sit quando fratr testatus moritr & fratres instituit simpliciter utrius concurant n. solum fratres consanguinei verum etiam uterini aut Patrueles. 3. quid dicendum de filijs alicuius fratris premortui quomodo concurant. ad successionem patrui cum ceteris fratribus eiusdem patrui per defuncti, 4.o quomodo concurant. ad colationem Vonorum parentum fratres unius & alterius matrimonij tandem si melior actio (melioratio) facta sit uni ex liueris & pluribus. quomodo in diuiss.e Vonorum melior ratio (melioratio) exigenda sit

de. 1.o aut. quom. in l. 8. Tau.

de. 2.o aut. quom. b. n.o 9

de. 3. aut. quom. b. n.o 10 cum seqq.

de. 4. aut. quo. in l. 29. Tau.

Ad. Textum in autentica cesante et autentica post fratres. 1.a et 2. C. de suis et legitimis heredibus

Dictis ab interpretibus supra relata 1.a investigatio tractatur et difinitur in d. autentica cesante et autentica post fratres. 1.a et 2. C. d. suis et legitimis heredibus pro cuius explicatione duo prima nobis preliuanda sunt Primum fratris nomen nihil aliud importare quam equalitatem et comunionem Bonus Textus in l. verum 63. pro sotio ibi cum societas ius quodam modo fraternitatis in se haueat melior Textus in l. 2. C. de ofitio diuersorum iuditium ibi nec in suis exceptionibus suis fratres audeant nominare et apud Ciceronem in orat. pro sotio ibi fraternitatis nomine. comunitas significatur et in palanegritio incerti autoris fratrum in qd. nomine et comunitas aparet et equalitas Quintilianus declamat. 120. de so~~[illegible]~~cietate agens sacra in qd. res e. et quedam fraternitas animorum conducit et timologia nominis fratr. en. dicitur quas fere altera de qua plura videnda apud Gelium ibi 13. noctium cp. 13. aticarum.

fratris. Nomen. importat equalitatem et comunionem.

Ex quo premiso singularitur infero interpretationem ad iura que inuicem aperto marte pugnare. Vr. l. 3. in principio d. colat. dotis Theoponpus 14. d. dote prelegata l. si filius siquis amisa causa

Testamenti in l. Pomponius familie erciscunde qq juribus dos f. donatio propter nuptias n. ofertur a filia sed p̄cipua retinetur extra legitimam cuius contrarium expresse habetur in l. si soror 8. lei si donatl 13 c. de colationibus pro quo ꝛ juriū explicatl Vrevitur dicendum est distinguendum utrum filia ab intestato cum ceteris fratribus succedat am. v. ex tt. nam in primo casu ofertur dotem et imputat in legitimam d. l. si soror ita inteligenda secus v. 2. in casu d. l. Teoponpus similibus relatis ratio diferentie e. nam q. liberi succedunt ab intestato hereditatem patris habent iure liberorum adq ita ut inter liberos eosdem q. fratres equalitas custodiatur siqdem fraternitatis nomen id inducit tenetur filia dotem conferre q. v. ex testam. vindicant patrnam hereditatem n. ut liberi et fratres sed ut extranei q eodem jure potuisent succedere hereditatem patris habent unde n. e. necess. equalitas inter eos adq ita n. tenetur oferre sed ultra legitimam dotem precipuam habebit filia quam interpretatur elegantur ilustrant Duarenus ad titulum de colatl. cp. 2. Cuxatius lib. 11. responsorum Papiniani l. penult. d. colatl. dotis et lib. 3. observationum cp. 30. Antonius fabio lib. 7. coniecturarum. cp. 12. circa finem

quando fratres succedunt ab intestato patris seu. hinc equales debent esse. qa succedunt ut liberi. quando v. ex testam. hinc. non ita.

3. Ultimo promitendum e. fratres esse in triplici diferentia alij sunt germani alij consanguinei ulterini germani sunt q ab eisdem progenitoribus patre et matre nati sunt Germanus n. e. quod ex arborum surculis nascitur ut apud Terentium cicerone et allios scriptum reperiri testantur Brisonius

ex fratrib. alij sunt germani. alij consanguinei. alij uterini.

lib. 6. d. Vuor significat. Vuo fratr Vss ita q. Cujatius lib. 6. observationum cp 17. consanguinei fratres ~~et~~ sunt eo dem patre pgeniti ex diversis matribus. l. 3. C. d. legitima tutela V. apud Gaium lib. 2. institutionum tt. 8. Paulus lib. 7. sententiarum tt. 6. nec mirum nam consanguinitas in specie agnatio. e. Unde uterini nunquam aut raro consanguinei apelantur ut observat Cujatius ubi proxime Unde intr pstavis iura in. l. 4. ff. Unde cognati in §. ceterum inst. de legitima agnatorum succes. in qq consanguinitas pro fraternitate ex pte patris accipitur Uterini dicuntur q. ex eodem Utero nati sunt. ex diverso patre d. l. 4. Unde cognati. l. penult. cum sequenti. cp. de legitimis heredibus q. qdem fratres uterini n. Unquam matrueles dicuntur sicut germani. Et consanguinei Patrueles apellantur in. l. 1. ita intrpstanda ꝯ antiquiores ff. ad legem ponpeiam de parricidis ut pluribus prouat. Et exornat Cujatius supra.

His ita pliuatis in hac q. 1. quam agredimur difiniendum e. defuncto fratre ab intestato solum admitendos germanos fratres nec allios ex uno latere coniuntos cum allijs coniungendos quae asertio Et difinitio confirmatur ex authentico de heredibus ab intestato Venientibus §. si igitur defunctus el 2. colat. 9. Authentico de Uterinis Et consanguineis fratribus §. q. v. Vss. ult. igitur colat. 6. Authentica ita q. cp. communia d succesionibus authent. cesante Et authent. post fratres 1. Et 2. cp. de suis Et legitimis heredibus qq conuenit de iure regio lex

in succesione fratris. ab intestato de peneti. 1. intrant. fratres. germani. exclusis. consanguineis et uterinis.

4

5

.5. tt.° 5. part.ª 3. ratio decidendi e. nam t. omnes fratres sint in eodem gradu cum p.mortuo atq. ita videuatur dicendum omnes admitendos q.ª tn duo vincula fortiora sunt uno l. 1. de preuilegis creditorum allias. 16. de rebus authoritate iuditijs possidentis l. 8. §. ult. de liberat.e legata melius Tex.us in l. reconiuncti de legatis. 3. in cp. 1.° de tregua. et pace merito fratres utriq. coniunti q. duplici sanguinis vinculo sunt adstricti p.ferunt in success.e p.mortui fratres germani uterinis velud consanguineis q. uno tantum vinculo coniuncti sunt. quam rat.em dnrum difinit.em considerant ultra castrensem Valdum Sanicetum et allijs in nris authenticis Vartholus in l. reconiunti n.° 62. de legatis. 3. jason in l. lutius. n.° 32. de vulgari Rolandinus in tractatu de successionibus ab intestato n.° 20. Gregorius lopes in d. l. 5. Antonius gomes in l. 8. Fauri. n.° 7. lara d uniuersarijs et capelanijs. lib. 2. cp. 3. ex n.° 32. Menoquius lib. 4. presumpt.e 75. n.° 12. Ceballos practicarum questionum q.e 693. n.° 13. Cobr in Epithome de successionibus ab intestato n.° 7. Matienço in l. 5. gl.s 1. tt.° 8. lib. 5. recopilationis a n.° 6. cum referendis infra in progresu

5 Quod tn n. solum procedit in fratribus verum. et in filijs fratrum ita ut si ex fratre utriq. coniuncti p.mortuo adsit filius. et patrus utriq. coniunctus moriatur ab intestato relicto eo consobrino Germani fratris. et fratribus uterencis. et consanguineis

filij. fratrum germanorum. representant personas. patrum suorum. in successione.

ad successionem ab intestato consobrinus solum non ceteri fratres patrueles aut matrueles admittuntur ex nostra authentica post fratres la. 1a. et authenticis originalibus supra relatis l. 5. in fin. tit. 13. partita 6. ratio est quia filius fratris Germani patris personam refert et representat ideo ut in omnibus quo ad successionem patrui perinde haueatur ac si pater eius rebus humanis non fuiset exemptus unde nec plus nec minus quam pater consequitur quod adeo verum est ut si plures consobrini existimant quod cum patruis concurrant ad successionem per mortui patricii in stirpe non in capita successionem vindicent ut pluribus a nobis iam exornandum est.

Verum tamen hec difinitiones ex nostris iuribus coligantur tamen sequentibus dificultatibus enerbantur 1o. l. duodecim tabularum post suos in legitima intestati successionem proximi agnati vocantur 2um. gradus prorogatibus de qua l. apud Vlpianum in fracmentis tit. 26. et plura hauentur apud Valduinum ad leges Romuli §. 27. n. 37. Richardum ad titulum de hereditatibus que ab intestato cap. unico n. 5. ex n. 3. quod adeo verum est ut quod si tempore quod certum est testatorem ab intestato decesiset de quo tempore hauetur in §. cum autem instit. de hereditat. que ab intestato in l. si quis postumus 9. §. penult. de liueris et postumis plures in eodem gradu reperiantur cum defuncto omnes admittantur ad successionem eius intestato iure l. 1. §. legitima de suis et legitimis heredibus §. si plures instit. de legitima agnatorum.

success. sed fratres sive ex Utroq latere sive ex Uno coniuncti omnes sunt in eodem gradu sitq in 2. colateralium cum fratre p mortuo. §. 2. gradu inst.a d succesione cognatorum. g. omnes equaliter deuent admiti.

7 Nec efugiet dificultatem q dixerint verum esse supra dictos fratres sed ex duplici Vinculo coniuntionis preferendum fratrem utroq latere coniunctum p mortuo ex supra dictis tunc n. sequeretur si consobrinus ex fratre Germano ab intestato decederet relicto patruo germano. Et allio ex Uno tantum latere q patruus Germanus solum habuiset succesionem consobrini n. allius Uterinus f. consanguineus q falsum e. pro qua p.te expendo 1. Textum in d. authent.a post fratres la primera ubi duplex coniuntio tantum atenditur in fratribus. Et filijs fratrum. g. n. in patruis respectu succesionis consobrini q idem prouari pst ex authentico d uterinis Et consanguineis fratribus §. hec igitur lex colat. 6. ubi hauetur q illa lex quae de preferenda duplici coniunt. in fratribus. Et filijs fratrum lata e. tantum procedit in casu spreso. g. n. in patruis admitenda e.

8. Q. sic argumentor duplicitas coniuntionis nec inter fratres admititur g. falso asidimus fratrem Germanum perferendum in success. fratris consanguineo aut uterino fratre antecedens prouatur ex Textu in l. 1. C. d. legitimis heredibus ubi fratr consanguineus Velud.

Vterinus conuenit cum Germano utroque latere coniun
to. ~

3. argumentor ita quod vna ratio 9
siue vnum vinculum n. e. potens ad excludendum
etiam si illi adiungatur allia ratio adhuc exclusum
locum n. hauet Vonus Textus in l. spadonem 17. §. q
iura multa de excusationibus tutorum ubi q iura m
ulta hauet ad se excusandum a tutela quorum vnun
quodque per se n. puet excusatum ex duplici iure n. ideo
excusatur g. cum coniuntio ex vno latere n. sit exclu
siua per se similiter idem erit dicendum. Et si allia coniun
tio ex vtroque latere intrueniat. Et confirmatur verior
dubitandi ratio nam ex duobus imperfectis n. potest fie
ri perfectum alliquod ut ex D. §. q plura l. ediles
38. §. vnde Velle Tuss. sed n. notant Fulgosius
6. de edilitio edicto Vartholus in l. admonendi n.
48. de iure iurando. g. cum fratre coniunctus ex vno
latere tantum matris aut patris n. excludat allium
fratrem similiter coniunctum ex vno latere idem erit
dicendum in fratre vtroque latere coniuncto ~

4. aduersus allium partem superioris re 10
solutionis propositam supra n. 5. argumentor ita si
alliqua ratione filius fratris Germani excludit in
successione patrui germani patruum ex vno latere con
iunctum maxime ex representatione. igitur eadem repressen
tatio admisa nepos huius fratris utroque latere con
iuncti in successione fratris sui abi allios fratres
consanguineos l. vterinos poterit excludere. 3.

supª dictæ ꝯsᵒ ~ nec difficultatem effugit q dixerit re
presentatᵒ illam solum procedere intra colaterales us
q ad filios fratrum n. ultra extra nra authentica
post fratres ubi scriventes exornant pluribus An
tonius gomes in l. 8. Tauri n. 18. Et plures con
gesti a Molina lib. 3. d primo genijs cp. 6. ex n.
48. Et cp. 7. n. 10. Richardus ad tᵗᵘᵐ d. hereditatibus
ab intestato §. 2. d succesione patrui n. 25. tunc
n. argumentorum ita intr decendentes in infinitum
datr representatio §. item vetustas ꝯsᵒ. ita tn. in
tituta d. hereditatibus quæ ab intestato authentica
in succesione C. d suis Et legitimis heredibus ibi
primi qdem gradus equalitr succedunt nepotes Et
ulteriores in stirpe sunt ubi ulteriorum apellatᵒ cete
ri dicentes in infinitum continentr l. iuris consultus
10. §. parentes d gradibus Et afinibus l. 4. parentes
de iniuris vocando notat Recursius in §. multis ꝯuo usq
ad quintum de successᵉ liuertorum Et pluribus ilustrant lobr
practicarum cp. 38. n. 5. ex cp. in l. 3. tᵗᵒ 3. partita 6.
Molina d. cp. 7. ex n. 5. Antonius gomes 1. tomo Va
riarum cp. 1. n. 15. igitr cum nulla congrua diferentia ra
tio posit adhiberi intr representationes colateralium Et
defendentium erit admitenda Ultra filios fratrum ~

11 Tandem ad ꝯsus supª dictam resolutᵒ
quaprouamus scolastici quo ad filios fratrum locum haueret
representatᵒ quo ad exclusionem consanguinei patrui obs
tat Tᵗᵘˢ in l. si liuertus preterito §. 1. d bonis liuerto
rum l. 3. §. si duo de legitimis tutoribus ubi filius Patro
ni

in iure Patronatus. Et liberti successe filius fratris sui excludit nec ex repsentat. cum patruo concurrit q. filius Germani fratres ~~[illegible]~~ frustra Uterinos Velud consanguineos patruos remouet a successe germani patrui representat.

Indigent superiora interpret. pro quorum in vestigat. plura a nobis quotidie per manibus agitanda cumulanda sunt prioris. q. dificultatis explicat. pendet ex eo utrum nris authenticis jus nobis statutum sit qua in re firmiter aseuerandum credimus ius nobis statutum ~~sit~~ ee in nris authenticis nam. l. duodecim tab. Et media iuris prudentia post suos heredes proximi agnati. 2m. gradus prorogatiba inuitauantur ad legitimam intestati successe agnati indicandi nulla rat. inspectat duplicis conuentionis ut n. indificulter coligitur ex iuris traditis a nobis in primo. Et 2. arg. remanet q. quodie nouissime ex nris authenticis fratr Utroque latere coniunctus solus admitatur ad successem Germani fratris item Et filius huius fratris excluso fratre consanguineo. f. uterino Vt. patruo ex uno latere

Lege. 12. Tabul. ad successionem post suos heredes omnes agnati. proximiores. secundum gradus prerogatiuam admitebantur. hodie iure authenticorum. illa preferitur q. utroque latere coniunctus fuerit.

Sed tunc ocurrit ingens dificultas e media iuris prudentia receptum erat ut duo Vincula forciora esent uno. l. reconiuncti delegatis. 3. cum traditis a nobis supra in decidendi rat. Et de iure pontifitio e. Vonus Tus in cp. duobus. d. rescriptis lib. 6. cumulat plura Parisius in aditionibus ad Vartholum in authentica itaque litera A. igitur cum ratio principalis horum iurium sit duplicitas Vinculi consanguinitatis iam

iu^e antiquo prelatio fratris germani vigeuat cu ratio legis sit
p^cipua virtus. Et dispositio legis arg^o. Fr^us in l. adigere
§. quanuis de iu^e patronatus in cp. cu marte d celebrat^e
misarum in cp. cu cesante deappelationibus patet. g^o. quod
ex n^ris authenticis ius nobu. n^i. inducitur —

14 Presenserunt dificultatem omnes DD. p^cipue
Valdus Cumanus. Et sanicetus in d. l. 1. C. de legitimis
heredibus ex quorum escriptis illa frequentior e. doctrina
existimantium antiquis temporibus. caput unde cognati
incognitum fuise adq ita l^z essent duo fratres utrinq
coniuncti. Et alter ex p^te patris tantummodo nulla rat^o.
erat p^lationis in Germano fratre quoniam illo seculo
vinculum tantum agnationis cognoscebatur adq ita duo
vincula n^i. reperiebantur in Germano fratre odie
tn. q^a. nouissimo iure diferentia agnationis. Et cog
nationis penitus e. sublata. Et agnati simul concu
runt cu cognatis. l. maximum vitium C. de liberis p^te
ritis authentico d. heredibus ab intestato. §. nullam
colat^e. 9. merito coniunctus utroq latere agnationis. Et
cognationis ex duplici vinculo p^r fertur coniuncto ex uno
latere qua s^a retenta improuatur doctrina quorundam
existimantium decis^m Fr^us. in authentico d uteri
nis §. hec igitur correctam ee per Fr^um in d. §. nullam
imo ex eo quod agnationis. Et cognationis diferentia
sublata est in fratre utrinq coniuncto duplex cualitas
reperitur. Et ita dicendum. 3^a. Berbium. veriorem consilio. 96. n°. 15.
Volumine. 2. cuius s^m nouissime amplectitur Mar
ta d successione legali. 3. p^te. q. 1. artt^o. 6. n°. 3. —

Portillo.

Ad divis. bonorum inter fratres

Ex qua resolut. infero unum valde necessarium et cotidianum praxi utrum si maioratus fuerit institutus clausulis quae appareat fundatorem voluisse conservare agnatum et excludere cognatum de quibus clausulis ad plures species videndi sunt Molina lib. 3. primogenitis cap. 15. Mantica de coniecturis lib. 6. tit. 15. per totum Marta ubi supra 1. p. q. 1. art. 1. ex n. 10. successor utrinque coniunctus qui tamen minor natu sit in eodem gradu est cum coniuncto tantum ex uno latere agnationis praeferendus sit in qua quaestione dicendum est duplicem coniunctionem consanguinitatis non esse inspiciendam quoniam cum clausula illa solum agnati cognoscantur evenit ut res reducatur ad ius antiquum adque ita in utroque coniuncto unus solum vinculum agnationis consideretur ita superiorem resolutionem amplectuntur Menochius consilio 187. Volumine 2. Petrus surdus consilio 31. ex n. 31. et plures relati a Marta supra 3. p. q. 1. art. 1. q. 7.

15

in successione maioratuum pro conservanda agnatione non consideratur duplex qualitas coniunctionis. et ideo agnatus ex uno latere tantum praefertur cognato ex utroque.

dicendum est duplicem coniunctionem consanguinitatis non esse inspiciendam quoniam cum clausula illa solum agnati cognoscantur ebenit ut res reducatur ad ius antiquum atque ita in utroque coniuncto unum solum vinculum agnationis consideretur ita superiorem resolutionem amplectuntur Menoquius consilio. 187. volumine. 2. Petrus Surdus consilio. 31. ex n. 31. et plures relati a M. arta supra. 3. p. q. 1. art. 1. n. 7.

6 Rursus non obstat quod pro confirmatione prime dificultatis dicebamus supra videlicet mortuo consobrino ab intestato relicto patruo germano et allio ex uno latere non esse preferendum patruum germanum sed concurrere cum eo allium patruum ex uno latere tantum coniunctum ex iuribus relatis ibi ad quod ita idem dicendum videbatur inter fratres et fratrum filios magsime cum succedendi ius quo correlativum sit relatibus sit. l. l. 12. C. de legitimis heredibus nihilominus tamen contrarium habetur in nostris autenticis ratio diferentie est quia duplicitas vinculi consanguinitatis solum inspicitur inter fratres et filios fratrum in nostris iuribus cuius rationis ratio est. nam cum in nostris autenticis ius nobum et singulare statutum fuerit non habet locum nisi in casibus et personis expressis arg. textus in. l. illam. C. de colationibus solum enim legislatori extensio legis permisa est quando singularis lex nobo iure statuta est. Bonus textus in. l. et generaliter. §. ult. C. de institutionibus et sustitutionibus. ex quo hanc sententiam videlicet mortuo consobrino ab intestato eque succedere patruum coniunctum ex uno latere cum patruo coniuncto ex utroque defendunt Bartholus

Portillo

de diuiss. bonorum inter fratres

in l. post consanguineus §. legitima ubi Alexander in adictionibus ff. de suis et legitimis heredibus idem Vartolus in d. autentico de heredibus ab intestato §. si vero neque fratres eleganter Baldus concilio 188. per totum volumine. 1. Marta supra q. 5. art. 3. 2a partis ex. n. 15. Antonius gomez in l. 8. tauri n. 8.

Same quoque quod non tare deues.

Ex qua doctrina similiter venit resolbenda illa questio sume necessaria utrum si unus ex fratribus utroque latere coniuntus patris hereditatem repudiaberit eius porcio tota acrescat fratri germano vel eius filio hac dimidia tantum et allia dimidia fratri coniunto ex uno latere qua in q. Vartolus in l. re coniunti n. 62. de legatis 3. resolbit portionem illam repudiatam iure acrescendi diuidendam inter fratrem germanum et coniunctum ex uno latere tantum. ratio est. quia nostrorum iurium decissiones solum procedunt quando agitur de successione fratrum inter ipsos et filios fratrum non vero inter allias personas unde cum in hac specie non agitur de successione fratris sed de portione paterne hereditatis cum repudiata a filio adhuc hereditas patris sit argumento textus in l. in fidei comisariam 18. ad trebelianum merito fratrem utroque latere coniuntus non excludit fratrem consanguineum excluderet sane coniunctum ex parte matris tantum ut infra latius demonstrauimus quoniam de patris hereditate agitur in hoc iure acrescendi ex quo contra allios hanc sententiam amplectuntur idem Vartolus in l. Lucius quoque penultima de bulgari ubi Jason n. 32. Cob. in epitome de successionibus ab intestato ex n. 10. Ma

Fientius in l. 5. gl.a 1.a tt.o 8. lib. 5. recapila
tionis ex n.o 10. Et approuatur expresse ex singulari textu in
l. ult. ad senatus consultum trevelianum de quo Vartholus in di=
dictis lotijs Jason in §. preiudiciales ex n.o 32. insti
tuta de actionib. Lara de capelanijs lib. 1. cp. 5. ex
n.o 69. flores de mena in adictionibus ad gamam decisse
7. n.o 1. colugna 12 ~

18. Ex qua resolut.e Et doctrina dicte le=
gis ult. ad Trevelianum venit similiter resoluenda illa
q.o scolasticis valde dubia Et forensibus cotidiana utrum
videlicet in substitut.e conpendiosa reciproca facta in=
tr liueros a patre preferantur fratres utriq. coniunti
ecce exemplum Titius habet quatuor aud sex filios tres
ex 1.o matrimonio allios tres ex 2.o m.a facit testamentum
Et instituit filios heredes eos q. inuicem sustituit dece
dentib. nunc queritur utrum uno mortuo ceteri omnes
ex substitut.e admitantur an v.o utriq. coiunti tantum Et
licet hec q.o pertinere videatur ad eam que de sucess.e ex
tt.o inter fratres infra nobis exornanda e. tn. q ex
proxime dictis eius v.o resolutio pendet hoc loco propo=
nitur.). in hac controversia communis doctrina e. federe
distintionis rem componendam videlicet multum interese
si loquamur de substitut.e bulgari pupilari aut fidei
commisaria quoniam substitutionis bulgaris uenerit nem=
pe. ut unus ex fratribus utriq. coiuntus decedat antequam
heres fuerit vel portionem repudiaberit omnes fratres
tam utriq. coniunti quam solum ex p.te patris ex substi
tut.e habebunt portionem decedentis siue repudiantis

Same questio sane difficilem notare deues.

omnes fratres cœdi & semetrim.o patri succedunt

ratio. e. qa in hac substitut.e bulgari n. agitr de heredi tate fratris sd comunis parentis ad q.e ita omnes com curunt l. 1. C de legitimis heredib. d l. ult. ff. ad Trevelianu in proposito celebris ex meno quio contilio 124 ex n. 8. cu sequentib volumine 2. de inde na cu respectu parentis omnes fratres supradicti sint in eodem gradu & binculo p.sumitr patrem equalitatem seruare voluisse arg. lxs in l. ut li ueris C. de colationib. in l. ult. C. comunia utrius q. iuditij ne allias inuidia oriatr intr fratres l. cu patr 79. §. ebictis delegatis 2. l. cu oportet C. de vonis que liueris exornat pluribus tiraque lus de 1.o gemnis q.e 4. ex n.o 1. accedit na patr omnes filios instituit q. & omnes substituisse Vr. ita ut ex portione data liueris in istitut.e p.sumatr que portio illis ex sustitut.e prestanda sit ut elegantr considerat & pluribus ilustrat. Bartho. in l. 2. n.o 36. de bulgari ~

2.o ex progsima resolut.e huius prioris membri distintionis dubia valde re ditr cautela singularis obseruata a Gualdense de arte testanda cautela 21. qua secuti sunt Marta supra n. 13. & referendi infra nem pe ut si patr voluerit quod in supradicta subs titut.e reciproca conpendiosa ubi casus subs titutionis bulgaris venerit q. germani tantu fra tres n. v.o consanguinei admitantur arbitrantr instituat filios eius de maonij separatu a liueris secundi mao

19

Cu

diuersis clausulis ita Titius Senpronius et Caius filij heredes sunto ex dimidia moxa allia clausula Lutius et Paul. filij ex 2a. Vsore et ex allia dimidia heredes sunto liueros quod meos inuicem substituo in hac spetie si Titius decedat ante aditam hereditatem vel portionem repudiaberit ex substitutione bulg. solum successionem habebunt Senpronius et Caius fratres ex utroque latere quam cautelam exornant late d. etius consilio 186. Menoq. consilio 198. ex n° 19. volumine 2. dubia inquam reditur ex eo nam in hac spetie similiter agitur de successione ex substitutione bulgari in Vonis parentis cuius respectu omnes filij unius et alterius maioni sunt in eodem gradu et vinculo consanguinitatis ad quod ita dicendum vr. omnes admittendos esse ex d. l. ult. ad Treuelianum. ceterum nihil ominus superior cautela Gualdensis placet ea ratione nam ullo filio decedente ex utroque latere coniuncto institutione facta supra dicto modo ceteri germani ideo prelatos habent quoniam re et vnuis coniuncti sunt ad quod ita preferendi ceteris diuersa clausula institutis arg. Tx. in l. re coniuncti de legatis 3. deinde nam sicut coniuncti sunt in institutione ita etiam ex tacita voluntate patris coniuncti videntur in substitutione. nec obstat Tx. dificilis in alegata l. ult. ad Treue. ubi vr. proposita speties tradita A gualdense supra nam respondendum est in pluribus disimilem esse spetem illius Tx.

Sam. dist. per leges.

ab ea d. qua supra 1. quoniam omnes filij unius
t. alterius matrimonii fuerunt ibi instituti simul. n.
separatim deinde. Voluntas testantis in ea spet.
facile colligitur ex eo quod matris porcionem in subs
titut. excepit ut consultus. prouat in d. l. ult.

Superiora procedunt in subs 20.
titut. bulg. quod si pupilaris fueris dubitant
interpretes quid dicendum sit in supra d. q. quaim
re Bartho. in l. re coniunti numero 62 de
legatis 3. prouat quod si unus ex filijs post aditam
hereditatem intra pubertatis annos decedat ex subs
titut. pupilari que in conpendiosa relata continetur.
solum admittantur fratres defuncti utroque latere coniunti
n. vero alterius matrimonii que aseueratio pluribus
iuris prudentie fundamentis coroboratur 1. quoni
am in substitut. pupilari. n. agitur de successione pa
rentis sed de successione filij inpuberis l. sed si plu
res ~~[illegible]~~ 10. §. ad substitutos de bulgari etiam
si testator dixerit in substitutione pupilari heres mili=
i esto. l. si ita scriptum 8. §. quod filio de vonorum po
sesionibus. 2m. tabulas notant in singulari spet.
Antonius tesaurus decis. 64. per totam magsime
n. 4. Anto. fauel. in suo C. tit. d. vuorum sig
nificat. difinitione. 6. q. cum agatur d. successione
inter fratres et. de succedendo fratri perfertur ille qui
utroque latere fuerit coniunctus per matuo 2. pro
[illegible]tulo facit nam causa testati regulatur a causa in
testati. l. cum ita §. in fidei commisso delegati 2.

ubi notant interpretes sed in succesione intestati fratris perfertur utroque latere coniuntus igitur idem in causa testati ex substitutione pupillari tandem conducit nam testator semper presumitur se conformare cum dispositione iuris communis l. heredes mei §. cum ita ad Trevelianum sed quoniam ius commune ex nostris iuribus perfertur fratre utrinque coniuntus. quo idem ex dispositione testantis ex quibus et allijs Vartholi sententiam amplectuntur Rubeus in l. Galus §. quidam recte colugna 15. d. liberis et postumis Jason in l. lucius n. 32. d. bulgari et plures congesti a Marta d. q. 5. art. 2. ex n. 14. Menogo. d. concilio 198. n. 4. et lib. 4. presumptione 75. ex n. 12.

21. Contraria tamen sententia in iudicando et consulendo mihi verior semper visa fuit nempe. ex predicta substitutione pupilari non solum fratres utrinque coniuntos per mortuo verum et consanguineos admittendos moveor. 1. ex eo nam in pupilari substitutione licet pupilo succedatur tamen magis afectio patris testantis quam pupili inspicienda est. facit Bonus Textus in l. Papinianus 8. §. sed nec inpuberis de inoficioso tit. ibi quia pater hoc ei fecit licet enim Pater filio testamentum faciat moribus populi romani in substitutione popilari iuditium tamen patris est. atque ita eius voluntas et afectio inspicitur sed sic est. quod Pater ad liberos unius et alterius matrimonij parem habet afectionem quo et omnes fratres ex popilari substitutione sunt admitendi conducunt plura tradita

Pupillo

a Vartulo in l. 1. n.º 40 cum sequenti de bulgari
qq. prouat in pupilari substitut.e n. pupili sed
Patris afectionem expectandam esse licet plura in contra
rium cumulauerit Ieronimus Cancus in l. heredes
§. cum ita. 8. p.te n.º 191. ad Feuelianum. 2.º facit
nam in bulgari substitut.e omnes fratres superstites
admituntur. g.º idem ex pupilari substitut.e arg.º Tex.
in l. q. liueris. 11. §. hec tuua d. bulgari. 3.º facit
vona ratio nam si ex bulgari substitut.e omnes
fratres admituntur tam consanguinei quam germani.
idem dicendum est ex pupilari substitut.e ut ecuali
tas custodiatur inter fratres substitutos arg.º Tex. in
l. iam hoc iure d. bulgari ex qq. et allijs hanc
secundam sententiam veriorem esse testantur Ripa in d. l.
re coniunti n.º 215. d. legatis 3. Alciatus in l.
quo heredi §. q. discretas n.º 5. de bulgari Cobr.
practicarum cap. 38. n.º 3. Marta et menoqus.
supra.

Nec obstant in contrarium tradita 22
quoniam licet verum sit quod in substitut.e pupila
ri pupilo fratri succeditur ad quod ita perspi
cua videatur nostrorum iurium decis.º in hac specie
ut fratrum utroque latere coniunctus praeferatur consangui
neo tantum tamen quoniam succeditur ex voluntate et
afectione parentis testantis et substituentis ut
supra prouabimus ex d. §. sed nec in puberis me=
rito cum afecto parentis testantis eiusdem quod substituentis ecualis
tam primi matrimoni quam 2.ni euenit ut omnes admi

sit in omnes liueros

admittantur quoque presumptio ex voluntate et affectione testatoris potior est quam illa qua testator presumitur se conformare cum dispositione iuris communis ut in quod Valdus in l. precibus C. de impuberum facile textus in l. lutius §. ult. d. legatis 2°. ibi pro iure legitimo hominis sani voluntas haberi debet ex quo colligitur non esse recurrendum ad legitimam successionem quando agitur de testamentaria nam specialis hominis prosio derogat iuri ordinatio l. si hominem ff. mandati l. stipulationes commodissimum de verborum

23 Unde colligitur vera resolutio eorum que dicenda sunt in substitutione fidei commissaria in qua affirmandum est omnes fratres superstites unius et alterius matrimonij admittendos quoniam omnes ~~est~~ equali affectione habentur a Patre pro qua parte facit expressus textus in d. l. ult. ad Trevelianum ubi in fidei commissaria substitutione omnes fratres unius et alterius matrimonij admittuntur quarum superior resolutio amplectenda est non ex ea quam menoquus considerat ubi proxime videlicet nam in fidei commissis non testatori sed gravato succeditur cuius contrarium defendunt Tesaurus decisione per amontana 65. Gama decisione 206. et ita decisum fuit Rote ut colligitur ex decisione 72. 1. parte in nobisimis exornat supra dictam resolutionem ultra traditos supra Simon d. pretis d. interpretatione ultimarum voluntatum lib. 1. solutione 5. n°. 5.

24 Ultimo ex supra dictis videlicet

duplicem gradus coniunctionem ad plates succesionis legiti
me solum intuendam cum agitur de success. fratrum inter
se. 1. quod consobrinus agit de succedendo patruo utrinque
coniuncto excluso patruo ex uno latere ex nris autem
ticis. n. v. in ulterioribus sub infertur ad illam cele
bren questionem quam praxim vidi in opulenta here
ditate videlicet ponamus quod titius ex primo ma
trimonio habuit duos filios primum. et secundum mox
ex allio matrimonio quod secundo contraxit cum mu
liere que habebat unam filiam suscepit 3 filium
mox 2m. filium matrimonio coniunxit cum filia
uxoris sue ex quo matrimonio natus est filius ne
pos parentum. 3us filius relatus est patruus coniunctus
ei q. ex 2o. filio. et filia natus fuit utroque pa
rente quia frater carnalis patris. et matris eius
primus v. filius solum patruus est uno tantum late
re qa solum frater est carnalis patris) nunc duplex
suboritur. q. 1a. am ti 3us. ille filius ab intestato de
cedat consobrinus supra relatus utroque latere coniunctus
habeat solus hereditatem excluso 1. filio propter du
plex vinculum coniunctionis 2a. ex contrario consobrino illo
mortuo am. 3us. filius patruus utroque latere 1. etiam
primus patruus ex uno latere hereditatem eius vin
dicent: 2am. quam proponit in terminis nostrorum iu
rium Bartolus in l. 2. §. legitima de suis et le
gitimis heredibus. et recte probat ex supra dictis
consobrino mortuo. n. solum 3m. filium patruum utroque
latere verum et primum patruum ex uno latere

admitendos ad sucess. legitimas huius consobrini ea
rat. quoniam p. latio ex duplici coniunct. de qua
in nris iuribus solum habet locum quando fratres consan
guinei l. uterini agunt de success. in bonis
fratris decedentis. l. quando consobrinus tractat de suc
cess. patrui xa. splicata sup. qua difinitionem
2 Bartuli pluribus illustrat Alexander in aditio
nibus adeundem in d. §. legitima V. Et relatia beo

29 Prioris vero questionis resolutio ma
gis difficilis est in qua nullum haueo vestigium dicendum tn. vr.
ex nris iuribus quod supra dictus consobrinus representat
parentes suos ex nra autentica post fratres q. quidem ambo
coniunti erant in gradu fraternitatis cum patruo p. mortuo
ut ex relata specie. aparet atque ita cum de successione
consobrini ad patruum utroque latere coniunctum experiatur dicen
dum vr. ex d. autentica consobrinum habere debere hereditatem
p. mortui patrui excluso allio patruo accepit nam ex
supa. dictis ideo maior coniunctio in fratribus ex utroque late
re p. ferta quoniam maior afectio p. sumitur inter coniunctos.
utroque latere xa. supa. dicta sed hec maior afectio reperitur
huius patrui p. mortui respectu consobrini quam primi
fratris in supa. d. specie quo V. p. latio admitenda est.

26 His tn. non obstantibus in hac quaestione ego
contrarium existimo nempe eo 3. filio mortuo non in soli
dum consobrinum habere debere eius hereditatem sed et
primum filium illa unica rat. quoniam in nris iuribus
ideo consobrinus utroque latere coniunctus patruo p. mortuo p. pre
ferta patruo superstiti ex uno latere quoniam patris p.

Personam repraesentat sed consobrinus de quo in superiori
q. ex repraesentatione parentum n. pt. nisi duplicem por
cionem habere patrui praemortui nam si hus. filius idem q.
patruus praemortuus fore superstite 1. et 2. filio item et
filia sine dubio vona ipsius dividerentur inter eos pro
ecualibus portionibus cum omnes eet huic praemortuo coniun
ti ex uno latere q. idem sine dubio dicendum e. in consobrino
in superiori speciem virtute repraesentationis &c.

Tandem illud superest ut dispi 27.
ciamus pro complemento huius argumenti unum satis
cotidianum utrum videlicet consanguineus utroque latere
fundatoris capelaniae praeferatur coniunto proximiori
ex uno tantum latere ubi in fundat. consanguinei
vocantur quantumbis utroque latere coniuntus in ulteri
ori sit gradu qua in q. unus pro omnibus singula
ritur Perez. de lara lib. 2. de capelanijs cap. 3. n.
34. provat utroque latere consanguineum fundatori
quantumbis in ulteriori gradu praeferendum ex uno late
re magis coniunto movetur nam in capelanijs ille
praefertur qui magis dilectus praesumitur a fundatore
ex traditis et cumulatis a Cebaios practicarum
communium q. 693. n. 13. quatenus contra plures defendit
vocato consanguineo progsimiori ad capelaniam qui tres aut
quatuor missas celebret et in defectum consanguinei vocabe
rit aut paroquianos praeferendum esse consanguineum proximum
nondum presuiterum dummodo intra annum possit promove
ri ad presuiteratum arg. Textus. in cap. cum in cunctis de elec
tione in cap. licet canon eodem tit. lib. 6. quoniam consangui

consanguineus ex volunta defunti presumpta magis di
lectus presumitur arg. Tex. in l. cum rabus cum simi
libus et demonstrationibus et condictionibus.

28 Sed licet hec sententia praxim de
fendi posit extricta tn. disputandi ratione defendi
nequit convincitur tn. nam sicut in capelanijs ex taci
ta voluntate defunti et coniecturata succeditur etiam idem
procedit in legitimis succesionibus que ab instestato
deferuntur l. 3. l. conficiuntur 8. §. 1. de iure codicilo
rum exornant late Petrus gregorius lib. 43. sinta
cmatum cp. 1. n. 7. Donelus lib. 7. comentariorum cp.
16. refert plures Osualdus ad eundem lib. 9. cp. 1. li
tera B. et circa interpretationem Tex. in l. 1. §. ult. de
legatis. 3. Antonius faber lib. 4. coniecturarum cp. 15.
sed in legitimis succesionibus duplicitas coniunctionis
quo ad prelationem solum inspicitur inter fratres et filios
fratrum ex supra relatis quod idem dicendum est in capelanijs

29 Non obstat 2m. argumentum deductum ex
l. 1. C. de legitimis heredibus ubi. probare vr. omnes
fratres et sorores indistincte admitendos ad succesio
nem premortui sine prelatione ut apparet ex illis Tex. vis
tam fratres quam sorores pari iure esse :: licet non ex ea
dem matri nati sint :: cuius vera explicatio presui
tur. pendet ex observat. tradita a nobis supra in
principio videlicet consanguineos fratres in iure nun
cupari natos eodem patre. ut. diversis matribus. l. 4.
Unde cognati. cum allijs ibi relatis excusatio lib. 6. ob
servationum cp. 17. igitur sensus dicte legis 1. est quod in succes.

quę deserta consanguineitatis nomine pariter admittuntur fratres Vsorores ex eodem patre progeniti licet diffusis matribus quoniam illi omnes consanguinei dicuntur n. tn de coniuncto utroque latere aliquod fubum reperitur in alegata. l. 1ª.

N. obstat 3. argum. l. spadonę 17. 30

§. quia multa de excusationibus tutorum cum similibus qq dicebamus quod quando uno ratio n. e. potens ad scusandum etiam si illi adiungantur allię imperfecte excusationes nihilominus tn asseverandum ee excusatum locum habere n. pose ac per consequens duplicem coniunctum n. p'stare prelatum ei q duplici iure coniunctus e. nam ex doctrina Vartholi relata in. l. admonendi. n. 49. de iure iurando n. in dificultate diluitur superior dificultas in qt Vartholus quod duo imperfecta n. faciunt unum perfectum quando tendunt ad diffusa ut in d. l. spadonę §. quia multa ubi imperfecte scusationes tutoris tendunt ad diversas species scusationis adque ita n. coniunguntur ut unam perfectam faciat scusationem ceterum quando duo imperfecta tendunt ad unum finem recte constituitur unum perfectum ut ecce duę semiplene prouationes tendunt ad unum finem id e. ad veritatem eruendam adque ita ex duabus semiplenis prouationibus eficitur una plena prouatio Veluti uno teste et confessione facta absente parte f. fama publica in casibus in qq fama publica semiplenam facit prouatum l. 3. §. eiusdem quoque principis detestibus cp. ult. de succesionibus ab intestato prouant Alexander consilio. 115. Volumine. 4. Bartholus ubi prosime Pharinatius detestamento. 1. parte q. 24.

ex n.° 13. sic similiter in nra spetie nobisima nostro
rum iuriu constitut. fratr. f. filius fratris utroq la
tere coiunti prefertr ei q uno latere coiuntus e. nam
cu subcesio ab intestato ex coiecturata & presump
ta defunti affect. deferatr duplicita coiuntionis
tendit ad unu effectu nempe ad presumendam affec
tione in defunto atq ita ex illo duplici vinculo
coiuntionis duplex causa affectionis recta ad prelatu
inducitr ?

32 Non obstat. 4. argumentu su
pra propositu in initio ex eo quod si filius fra
tris germani excludit patruu uno latere coiuntu
magsime quam representat patris sui personam q.
ut fratr utroq latere coiuntus preferendus foret ei
q uno latere coiuntus eet atq ita eadem rat. idem erat
dicendu in nepote. huius fratris utroq latere coiunti ut
excluderet patruu ex uno tantu latere frustra q. contra
riu haueretr in nris iuribus huius qdem argumenti ve
ra interpretatio pendet ex eo videlicet qua rat. repre
sentatio locu haueat in infinitu inter descendentes
ex iuribus relatis a nobis in arg° inter colaterales
n. nisi usq ad 3m. gradu idem. ad filios fratruu ex
nris iuribus unde eficitr ut si ad succesione patrui
malui concurant plures filij. ex filijs fratruu q in
4°. gradu sunt omnes paritr in capita pro ecualib.
portionibus admitantr ad succesione patrui magni
licet aliq eorum decendant ex fratre utroq latere
coiunto quod idem dicendu e. in ulterioribus cuius qdem

diuersitatis ratio solida et singularis est. quod cum representatio inter colaterales sit odiosa et contra leges duodecim tabularum et presuntam defuncti voluntatem siquidem magis coniunctus preferendus erat minus coniuncto. merito talis representatio non admittitur inter colaterales nisi in casibus a iure expressis quam difinitionem illustrant Angelus et Aretinus in d. §. cum filius instituta de hereditibus que ab intestato Decius Cecilio Constanciense in quaestione patrui et nepotis 1. parte n. 18. et 19. unde euenit quod cum inter filios fratrum in odium patrui representatio tantum fuerit amissa non ultra extenditur ex superiori doctrina inter decendentes vero in infinitum protrahitur quoniam non ita iure nature deuetur hereditas colateralibus ut descendentibus sed iure ciuili ex l. duodecim tabularum a nobis relata in 1. argumento adque ita potuit ipsum ius ciuili coangustare representationes quo ad representationem transversalium non vero descendentium ~

Ex qua resolutione venit nobis difinienda illa satis vecsata questio et cotidiana utrum in maioratus succesione respectu transversalium representatio solum admittatur quo ad filios fratrum non ultra an vero in infinitum sicut inter decendentes quam in quaestione partem affirmatiuam veriorem puto stricta desputandi ratione et praxi magis receptam videlicet representationem in supra dicta speciem admitendam ultra filios fratrum moueor 1. ex Tuuis legis 40. tauri ibi de manera que el hixo maior i sus hixos i decendientes legitimos por su orden representen (la persona) de sus padres &c. ubi notandum quod in maioratus succesione

32

in sucesione mayoratuum. representatio inter collaterales. dati. non solum usque ad filios. fratrum. sed in infinitum. sicut inter descendentes.

Portillo
228

n. representatur gradus aut proximitas sed persona et
1. genitura n. en. dixit lex representen el grado del
parentesco de sus padres sed potius la persona quam
ratum pluribus ilustrat doctissimus Molina lib. 1.
de primo gemnis cap. 1. n. 17. et lib. 3. cap. 6. n.
48. ubi notat. quenlibet successorem quemadmodo habere pro
priam vocatum iure primo geniturae: deinde confirmatur su
perior ss. ex d. l. quadragesima tauri ibi loqual no
solamente mandamos se platique en la succesion del ma
iorazgo a los accendientes pero aun en la succesion
de los maiorazgos a los transuersales et tn. ex tra
ditis a nobis supra in hoc 4. arg. apparet representa
tum inter descendentes in infinitum locum habere et
late exornat Molina. d. cap. 7. n. 5. g. cum spetia
lit. illa. l. representatio eueque admitatur inter cola
terales adeo inter descendentes in successione maioratus
etiam ~~inter~~ ultra filios fratrum locum habere = nec
obstat si cum doctoribus contrariae opinionis considerentur
representatum in d. l. 40. admissam in maioratibus
n. solum inter descendentes sed etiam inter colaterales serua
ta tn. dispositione nostrorum iurium ut inter colaterales
n. ultra filios fratrum talis representatio procedat
nam praeterquam quod ea inter praetatem admissa dubitandi
ratione erat alliena d. lex. 40. cum idem dispositum fui
set ex nostris iuribus arg. Textus. in l. si quando 101. et que
ibi notantur de legatis. 1. conuincitur ex Tuus relatis
d. legis cuadragesime ibi loqual no solamente. ubi ob
seruandum quod n. solum dicitur spetialiter ita la
qual representation sed generice loqual no sola

mento quo tuo generaliter et indifinite prolato
omnia precedentia comprehenduntur cum suis qualita
tibus que salua ratione sermonis possunt comprehendi
l. heres meus. 98. §. uxori delegatis. 3. ibi pro
culus ad omnia de cuius explicatione cum l. Plautius
9. de auro et argento legato videndi sunt preter A
cursium et Vartholum scriuente siui Donelus lib. 8 co
mentariorum cap. 7: conducunt etiam pro hac sententia tua
dicte legis quadragesime Fauri ibi de manera que sien
pre el hixo i sus descendientes legitimos por su orden
representen &c. apelatione enim decendentium omnes in
in finitum continentur arg. textus. et que ibi notantur
in l. liuerorum de tuorum significatione et confirma
tur similiter ex illa dictione sienpre que quidem per
petuo et sine alliqua limitatione inteligitur arg. textus
in l. 1.a soluto matrimonio in l. ult. ff. ad legem
popeam de paricidijs ubi notat Acursius et plura
cumulant in proposito preter relatos supra. Aben
danio in d. l. quadragesima glossa 15. n.o 1.o et all
iam illustrant Mola in Senporio tit.o 6. in princi
pio n.o 60. plures congesti nouissime Acebedo in
singularibus singulari 44. qq. adendi Varuosa
in d. l. 1.a 1.a p.te in principio Cuxatius lib. 4.
obseruationum cap. 14. Nostri Juanes de solorçano
lib. 2. de crimine paricidij cap. 20: Tandem
pro hac verisima sententia expendo doctrinam glossae in
cap. ut circa 4. §. 1.o tuo corporali de electione
lib. 6. quatenus prouat quod si alliqua sit ge
neralis dispositio in corpore iuris inclusa postea
vero allijs legibus generalis contraria reperiatur pos

Posterior generalis preferatur quam doctrinam Pluribus ilustrant Felinus in capite Primo numero once de rescriptis Baruosa in d. l. 1. n. 9. 1. p. solutomatrimonio

q. licet generaliter in corpore iuris comunis scriptum sit representationem admitendam inter colaterales solum quo ad tercium gradum cum tamen in d. l. quadragesima Fauri reperiatur Spresul quod in maioratus succesionis filius et descendentes representent semper parentum personas sequitur representationem admitendam inter colaterales in infinitum in succesione maioratus quam sententiam pluribus allijs fundamentis fruentur Cobr. in practicis cap. 38. n. 10. vers. 3. ad intelectum Molina ubi proxime licet contrariam tueantur Gregorius lopes in l. 2. tit. 15. part. 2. glos. vuo el mas propinquo Antonius gomes in l. 8. Fauri n. 20. Auendanius d. l. 40. glos. 14 n. 22.

33 Superior resolutio magis dubia est in maioratus succesione quando agitur an utroque latere coniunctus preferatur coniuncto uno latere quam quod dicendum est nec fratrem coniunctum utroque latere minorem preferendum maiori ex uno latere coniuncto nam in succesione maioratus sume observandum est coniunctionem duplicem non esse inspiciendam ad prelationem sed solum ad primogeniturum observauit elegantur Grego. lopes in l. 5. tit. 13. partita 6. glos. ult. in fin. secuntur Lara

In maioratibus ad succesionem non attenditi duplicitas coniunctionis sed primogenitura.

de capelanijs lib. 2. cp. 3. n. 36. Parladorio 3 p.te §. 1. n. 8. diferentia 24. nec in merito nam in sup.a diceuamus 1.o genitum in succesione maioratus semper vr. proprie hauere vocatum adque ita 1.o genitura inspicitur n. duplicitas coniunctionis

Superioribus a finis e. allia 34

q.o n. minus praxi cotidiana utrum videtur in capelanijs attendatur solum proximitas ex ea p.te ex qua vona proueniunt exclusa alterius oponentis duplici coniunctione magsime in his locis ubi viget forus sepulcrede quo vona semper deuent redire ad truncum cuius mentio extat in l. 6. tauri et late explicat Auendanio ibi glo. 11. per totam qua in q.e vrevitur resolvendum e. duplici coniunctione coniunctum fratrem aut filium fratris praeferendum esse ei q. proximior e. illi ex cuius trunco vona capelaniae proueniunt etiam in his locis ubi observatur relatus forus sepulcrede quoniam in capelanijs n. succeditur iure hereditario cp. apostolica. 8. q.e 1.a exornant lanuertinus et relati de iure patronatus lib. 2.o 3. p.te Primae questionis principalis art.o 4. n. 3. Lara ubi proxime n. 47. forus tn sepulcrede in his que iure hereditario deferuntur locum hauet unde in allijs locijs ubi ille forus n. militat reprouanda e. n.a Vartholi in autentica itaque n. 2. C. communia de succesionibus perperant existimantis filio mortuo ab intestato relictis patre et matre fieri separatim in hereditate distribuenda ita ut

Patri vona competant quę ipsius contemplatione filio obuenerunt et idem in matre quę resolutionem prouarunt plures relati a Cobr. de successionibus ab intestato n. 2. Vsq. verum n. ~~[illegible]~~ v. ubi tandem prouat contrariam Valdi existimantis prodimidia p.te indistincte parentes ee admitendos quę prouatur apud nos ex l. 4. tt.o 5. partita 6. l. 6. Fauri ubi scriuentes ~

35 Tandem n. obstant iura quę in ult. arg.o obijciebamus l. si liuertus preterito § 1 de vonis liuertorum in l. 3. §. si duo de legitimis tutoribus ex Paulo lib. 3 sententiarum tt.o 3 ubi filius patroni solus admittitur ad legitimam tutelam liuerti eius q. successionem excluso filio alterius fratris q.o nec representatio admittitur in filijs fratrum c.a nrum Xum et relata sup.a cuius difficultatis exitus pendet ex ea obseruat.e videlicet representatio de qua in nris iuribus cum similibus solum habere locum in his quę iure hereditario n. v. in his quę iure sanguinis siue agnationis deferuntur illam nanq. proximo consanguineo prestantur etiam n. heredi ut late prouant et ilustrant Tiraquelus de iure primogeniorum q.e 40. n. 151 Molina lib. 1. de primogenijs cp. 8. ex n. 6. et lib. 3. cp. 6. n. 4. Valascus de iure emfiteutico q.e 50. n. 3. Chumacerus nrr selectarum iuris q.e 1. n. 5. Costa in q.e patrui 2. p.te ex n. 12. Vnde filius fratris in iure patronatus

liuertorum non concurrit cum patruo in supradictis iuri
bus quia tale ius patronatus ex veriori sententia iure san
guinis non hereditario deferta ut preter d. iura
prouatur ex l. patroni 39. de bonis liuertorum §.
sed hodie instituta de actionibus unde succedit
quod filij patroni in ecualiter instituti aparente
liuerto non pro hereditaria portione patris sed
pro virili succedunt liuerto l. ut iuris iuram
di. 7. §. si liuerti de operis liuertorum ita inter
pretanda sic similiter si exheredatus filius a Pa
tre patrono in parte obtinuerit querela propo
sita aput diuersia tribunalia ut in l. cum filius
39 de legatis 2. vel in exemplo legis circa 24
de inofficioso tit. licet non in totum a porcione here
ditatis patrone arceatur sed ab ea parte in qua non obtinu
it a successione liuerti ex iure patronatus in totum
repellitur l. si patronus 12. §. si filius patroni
de bonis liuertorum. tandem filio permittitur omisa
patris hereditate bonorum possessio contra tabulas li
uerti petere d l. si patronus 12. §. ult. quod non per
mitteretur ei si iure hereditario ius patronatus
liuertorum habuisset l. 1. et 2. cum bulgatis de
adquirenda hereditate manet quod ex omnibus supra
dictis ius patronatus liuertorum iure sanguinis
deferri et ideo repressum non esse admittendum in supra dic
tis iuribus.

ius patronatus liuertorum iure sanguinis deferri. non iure hereditario.

Nec obstat contra supradictam resolutionem 36
1° textus in l. 4. et ult. de operis liuertorum

ubi opere promise duobus patronis aliuerto
n̄ minus cū illius filio quā alterius nepoti
deuenit quoniā illud ex eo proficiscitur q̄a ope
re n̄ ex iure patronatus deuenit sd ex sti
pulat̄ quę intruenire deuet ut opere p̄sten=
tur. l. 3. l. ut iuris iurandi .7. de operis liuer
torū. l. ult. de liuerali causa Unde quemmad
modū facto alterius ius uni quęsitū toli ne
quit ex reg̃a iuris ita nec nepoti oficere deuet
q̄ ex allio patrono filius supersit cū in operis
uni promisis allius nullū ius haueat —

37. Non obstat ultimo quod magis
dificile ē. ꝯtra supradictā resolutionē videt̄.
ius patronatus adimi ex heredat̄ patris. l. 10.
§. julianus d. l. si patronus 12. l. filijs pa
troni 13 de vonis liuertorū g̃. iure hereditario
n̄ iure sanguinis defertur quā dificultatē ut
conponant huius scole preceptores varię comminiscuntur
comunitur tam illa ss̄a plausiuilior fuit quę placuit.
coste supra n̄. 12. tos̄ quā refert ilustrat & reprouat
Cumacerus ubi proxime n̄. 7 cū sequentibus: quare
illa & allijs omisis dicendū ē ideo exeredat̄ auferre
ius Patronatus. (et si iure sanguinis deferatur) q̄a & hoc
in maioratibus locū hauere patet in hoc exemplo ad
nr̄ā spetiem satis acommodato q̄ instituit maioratū
si filiū vocauerit semel hac perfecta donat̄ n̄ p̄st
illā reuocare §. 2. instituta de donationibus l. sine l.
perfecta (eodē: at ipse institutor in maioratum

maioratus an possit per ingratitudinem reuocari.

36

pst ex causa ingratitudinis donatis hanc reuocare et filium excludere semel nominatim arg. legis finalis C. de reuocandis donationibus l. 10. tit. 4. part. 5. late in terminis Molina lib. 1. de 1. gemmis cap. 8. per totum = q. cum exeredat. semper presumatur causa ingratitudinis recteq. pst immaioratum excludere nominatim (ubi idem pene ius e.) poterit et in iure Patronatus et si ex sanguine deferatur filium exeredatum et ex heredat. ingratum presumptum ab hoc iure arcere: ideoq. hec 1. sucesio quod atinet ad primum fundatorem magis iure sucesionis quam sanguinis iure Vr. delata quamuis et siqs patri quiam illis sucesit ingratus eet nec exeredat. nec ingratitudine hoc ius amiteret ~

hiis } Nec his obstauit Tex. in l. si ex patronis 10. §. Iulianus ff. de bonis liuertorum ubi patris exeRedatio sumouet filium n. solum a succesione liuertorum suorum sed et tauitorum nam e. diferentia inter ius patronatus et succesionem in maioratu in hac p.te nam in maioratu solus primus institutor hauet ius reuocandi cum hoc ius sit personale ex d. l. fin. C. de reuocandis donationibus. Tiraquelus ubi sup. Vuo suscepexit liueros n. 211. Molina d. cap. 9. n. 6 et 3. et in hoc maioratu unusquisq. ex sucesoribus Vocatus Vr. sin. expsis generalioribus saltim Vuis Unde maioratum hauere Vr. a primo institutore potius quam a antecedenti posesori arg. Tex. in lege Unum ex familia 79. §. si de falcidia de legatis 2. ideo q. nihil pst a succesoribus innouari at ius patronatus cum semper

cum semper deferatur nepoti quasi per mediam filij per sonam mediam ex d. l. si ex patronis Vss quod si a patre quid mirum si patris ex heredatur nepos ab utriusque liuertorum successione arceatur. Hec dicta sufficiant de successione inter fratres Vterinos et patruelis tam ex tt.o quam ab intestato.

VTRVM REFERATVR

ex Vtroque latere in Querela in ofitiossi tt.i fratribus ex Vno latere tantummodo

utrum in querela inofficiosi testamenti preferatur ex utroque latere fratribus ex uno tantum.

Vgusque pro nostri tractatus dilucidacione et explicatione digsimus de prelatione successionis fratris utroque latere coniunti eiusdemque filij et de exclusione uterini et patruelis et quomodo tam ex tt.o quam ab intestato heredes sint superest nunc ut dispiciamus an prelatio nostrorum iuxium de tt.o similiter locum haueat. Et tamen verum est quod in querela inofitiosi tt.i et datur ordo et datur successio: Ordo ut preferantur in querela certe persone Successio ut his nolentibus accusare et non obtinentibus in locum eorum sequentes gradus succedat ex l. si patr. de inofficioso tt.o et l. penult. eodem et ex Donelo lib. 19. comentariorum cap. 8. Manifesten hanc depromitur in 1. loco querelam habuisse liueros et descendentes de imceps in 2.o patres i 3. fratres ex utroque latere coniunti in 4.o ex uno tantum latere quod oprouatur arg.o Tex.us ex mente Doneli in autentico in successione C. de suis et legitimis liueris in autentico defuncto C. ad Tertilianum et in nostris autenticis. nam et si ecualem iniuriam omnes sentiant ab eo quod cum haueret filios patrem

Portillo

D diuis. Bonorum inter fratres.

fratres ex utroq. fratres ex uno tantum latere eos exheredando tn. n. simul concurrunt ad querelam huius illatae in tt.o iniuriae pro qua p.te cum Donello hubi prox. expendo Tex. in l. pater. 14. de in off.o tt.o ubi pater emancipatus q duos filios haueuat in potest. aui constitus item. et. patrem tt.o patre preterito liueris exheredatis vita decesit in hac spetie priorem eam liuerorum quam parentis in querela prouat Papinianus postea autem in locum liuerorum patrem admittendum ee. nimirum quoniam cum querela sit petitio hereditatis ab intestato. et. competit cui sucesio ab intestato deuetur. et. pluris concurat ille q ab intestato preferendus erat preferetur igitur cum ex nris authenticis mortuo fratre ab intestato p.feratur utroq. latere coniunctus et. eius filius fratrifantum ex uno latere idem ee. arbitramur in succes.e c.a tt.m in querela in offi. quemadmodum ss.a et. si n. ita vquisq. adoctoribus obseruata facile tn. de p.e hendit ex relatis iuris prudentiae Principis ita tn. temperanda ut in filio fratris utroq. latere coniuncti hec prelatio locum n. haueat in succes.e c.a tt.m sed solum in fratre ea rat.e q.a querela in offi. solum patribus. ceteris aenatis competit. l. fratres. 27. C. de in off.o tt.o illud tn. superest pro complemento huius disputationis c.a tt.m n. solum fratrem utroq. latere coniunctum. t. ex p.te patris preteritum a fratre succedere posse. querela in offi. verum etiam. et. ulterius pro qua p.te expendi possunt duo iura Tex. in l. 1. et. cognati n. 4. ssunt ultra fratrem melius faceret si seiuntibus innanibus n. vegrarent. l. posthumus. 6. d in off.o tt.o ibi sed.

D. diuiss. Vonorum inter fratres.

D. & cognatarum q. eorum ab intestato potuit Vonorum possessionem accipere quorum Vuorum sensus non verificatur nisi in fratribus Vterinis qui sunt cognati cum ultra fratres in allios acnatos. l. cognatos querela locum non haueat ex supra dictis odiis tn. nisi ss. constitut. Imper. Constantini in l. fratres. 27. C. d in offi. illud antiquatum est. adque ita factum ut ulterinis fratribus neque querelae ius concedatur ilustrant Donelus ubi pr. ab 2. tomo rationali in d. l. posthumus Vss. Sed cognatum ubi animaduertit in d. l. fratres legendum esse. prout in pandectis Goto fredus. & penitos arceantur non Vtr in qqdem penitus arcentur ut ita deprehendatur nouiss. constitut.

SEQVITVR QVITE QVARTAN

Vestigatio D. Diuiss. Vonorum & colat. facienda in Tr fratres Vnius & Alterius Matrimonij & quo Modo Ad eam concurrant.

Huius inuestigationis Vtilitas grauiss. est. & quae quotidie per manibus agitatur. ad cuius Veram cognitum sciendum est. quod si quis decedat relictis duobus fratribus Vno ex parte patris Altero ex parte Matris qliuet heres est. ab intest. in illis Vonis quae ex linea

Sua prouenerunt defuncto. l. de emancipatis. C. de legi
timis heredibus l. 6. tt.° 13. p.ª 6. notat Acursius in d.
Authentica post fratres. l. 1. Gregorius in d. l. 6. gls.
Pr.ª V. referendi q si defunctus fratr. aliunde vona ha
buerit diuidunt inter ouitr superstites fratres equalitr auth.°
d. heredibus ab intest.° §. reliquum tenent. V. ilustrant
Angelus. V. Aretinus in §. si plures inst.ª d. legitimis
agnatorum success.° ex qua diuiss.° vonorum diuiss.° quoq.
creditorum fit ita ut fratr vterinus deuita stracta a
Matre. f. in vonis maternis soluat V. idem fratr ex p.te
patris arg.° Tex.us in. l. si certarum. 17. §. 1. de milit. tt.°
q si deuita n. cognoscantr a quo stracta fuerint. f. quorum
vonorum rat.l tunc intr fratres pro portione hereditaria
diuidunt arg.° Tex.us in. l. pro hereditarijs. C. de here
ditarijs actionibus cum similibus quam resolutum in terminis
illustrant Acurs. in auth.° ita q. calumna. 3. C. com
munia d succesionibus illud tn. n. e. omittendum pasin
q pluribus traditis defendit Gregorius. ubi p.x. vide
dus. cro. videtur. q si abunculus vnus reperiatr. defuncti
ex p.te Matris allius. v.° patruus ex p.te patris diuiss.°
vonorum de qua sup.ª n. fiat ab intestato intr eos sd equa
litr diuidantr vona intr eos q maxime notandum e. —
Hec cum ita sint intr fratres similitr locum hauent intr
liueros nam decedentibus parentibus relictis liueris
vnius. V. alterius Matrimonij vona vnusquiusq.
parentis deuent ad filium propium peruenire vnde
praxi apud arbitros ea communis diuiss.° vonorum recep
ta e. ut si patr ex 1.ª vxore liueros hauuerit. V. allios.
ex 2.ª vxore Mortuis matribus. V. patre mortuo

filij primi Matrimonij ex corpore Vonorum in in
uentario solemniter conpensio prius hauere deueat
legitimam Matrimonij dotem videlicet arras. Et vona lucra
tiua siquae fuerunt in illo matrimonio idem quod hauebant
secundi matrimonij liueri si vona sufficiunt allias
autem cum vona soluendo non sunt prior haueta causa.
Et potior priores dotis arg. Fructus in l. assiduas. C.
quae potiores. Et quae f. notanter quod tamen inteligendum
est quando non sunt vona cognita primae f. 2. Vxoris nam
in vonis cognictis semper preferendi sunt liueri eius
Vxoris cuius sunt vona deinde animaduertendum est.
quod si vona relicta a marito ideo sunt soluendo ut
ultra dotem prime. Et 2. Vxoris supersint allia vo
na adquisita. Et lucratiua constante 2. matrimonio f. ulteri
ori tunc ex corpore vonorum priori loco dos postremae
Vxoris exigenda est. Et ex reliquis dimidia pars per
tinet ad postremam Vxorem eiusque liueros tanquam vona
lucratiua, Et allia dimidia ad Maritum eiusque liue
ros ex qua prior dos soluenda est. liueris primi m
atrimonij quod ea ratione nititur nam Vxor ex vonis lucra
tibis constante matrimonio solum teneta persoluere dimidi
am partem. eris allieni contracti in illo matrimonio deuita
viro antea contracta pertinent ad maritum qui ea contraxit
arg. Fructus in l. omne aes allienum in l. Mutius ff.
pro socio. Et in terminis prouat lex. 14. tit. 20. lib. 3.
fori quae doctrina quam singularis est. Et quotidie per
manibus agitatur. nouis exemplo proposito cla
ris doctrinae gratia. hispano sermone explicanda est.

Vg. Vxor in dotem habuit Mil ducados totidem
2ª Vxor. Et. tempore Mortis Viri reperiuntur po
namus in Vonis quatro Mil ducados exqq in ha
2. Matrimonio fuerunt adqsiti ponamus tres
mil. por Vienes gananciales tunc sic si deste
cuerpo de Vienes se sacan en primer lugar mil
ducados dela dote dela primera muger. i mil
dela 2. quedan solos por Vienes gananciales dos
mil ducados delos quales ala segunda muger en
cuio Matrimonio se adqrieron o asus hixos solo
le tocaran mil. qqdem valde iniquum erat adqita
en primer lugar se saque la dote de la segunda
Muxer i sacada quedan tres mil ducados por Vie
nes gananciales delos quales la mitad tocan al
marido la Vna mitad ala segunda muxer dela
mitad que toca al marido se pagan ~~al marido~~ los
mil ducados del primer dote como deuda suja a
lliâs autem iniuria aficieuatur. 2ª. Vxor ut recte consi de
rat Aiora 1. pte. de partitionibus cp. 7. nº. 2. qua
deciss. admisa. Et. excusanta lites. Et. allie diuissio
nes que necess. forent si Qm. ssm. traditam ab Sco
uar d computat. Vonorum cp. 8. nº. 3. procedendum eet =

Superiora procedunt quando liquido
Constat Vona lucrata fuise constante ultimo Matr. duui
um. tn. singulare e. q. n. aparet Vona que reperiunta
lucratiua quo in matr. fuerunt adquisita qd. dicen
[illegible] pertineant ad liueros primi Matrimonij. t.
ad. filios sequenti coniugij qua in dificili q. dicendum

De diuisione lucra torum.

Vr. filios ultimi Matrimonij hauere deuere dimi
dia pte Vonorum presumendum. quae ee. illa omnia Vona
adquisita. Et. lucrata fuisse durante ult. matr. nisi fi
llij alterius matrimonij prouauerint adquisita fuisse
durante matr. Matris eorum. i. quaniam liberi ultimi
matrimonij sunt in poss. horum Vonorum ex d. l. ob. ex.
allienum cum similibus pro sotio. l. 47. tt. 28. pa 3.
ita ut statim in ipsa adquisitione legis potestate dimi
dia pars eorum Vonorum mulieri adquirata ex traditis a
Conano in 4. 2. pte. cp. 7. n. 36. Et. lib. 3. Variarum
cp. 19. n. 2. Joane gra. de expensis cp. 13. n. 21.
Et. in tractatu de coniugali questu ex n. 21. cum ano
uis lato calamo explicandis in cp. ult. huius tracta
tus. q. filij alterius matrimonij censentur actores. Et.
ultimi coniugij rei. Et. possessores ac ita omnes prouandi contra
rium incumbit liberis primi coniugij = 2o. hec ssa.
prouari. Vr. ex l. 1. tt. 9. lib. 5. recopilationis ex. l. 203.
stili. t. quela Vienes que han marido i muxer son
de anbos por mitad ex illo. n. v. que hauent de presen
ti proluto tempus presens soluti matrimonij ultimi
demonstratur. q. qdicit illa vona antea in illo ma
trimonio fuisse quesita prouare deuet arg. Trus. in
l. quoties. Et. que ibi notantur. C. de rei vindicat. ex
qq. Et. allijs hanc ssam ut veriorem tuentur Aiora lib.
3. de particionibus q. 13. n. 40. Palatia Rubios in
rubrica de donationibus inter. §. 60. n. 16 =

His tn. n. obstantibus contraria
in hac. q. quotidiana praxi in iudicando. Et. consulendo

amplectenda ē. nempe in supª d. spetiē arbitrio iudicis
rē sponendā. ēē. videlicet. ut pro rata temporis cuiusq.
matrimonij. Et ex quantitate dotis Vnius quiusq. ma
lieris diuiss. bonorū Vonorū faciendā sit argº. Textus in
cp. 1. 12. q. 4. in cp. ut Vnus de peculio clericorū
cuntis traditis a Panor. ꝺ. nº. 3. Valdo in autª. licen
ciā nº. 3. Tuss. Et reuoco in dubiū. l. de ipsis. Et cleri
cis. Et magis in terminis ita tenent Scouar. Et
relati de conput. Vonorū cp. 9. nº. 4. Palatios rubios
ubi supª. d. nº. 16. Verū ij doctores Vniuersā praxin
in hac q. n. perceperunt quoniā aliq. ꝯtigit ut. 1.
matrimoniū maioris temporis spatio duraverit
Et nihil ominus Vona censeantur lucrata in allio ma
trº. Vg. si prouatū fuerit patrē. Et matrē prio
ris ꝯiugij fuisse magxima paupertate oppssos aut
egritudine ita lauorasse ut plus dispenderent q.
adquirerent adq. ita quantumuis pluximū matrim
oniū insisteret nihil lucri facere posse ꝑ si omnino
in dubio sit quo in matr. Vona adquisita fuerint nec
arbitrio iudicis possit ex supª. dictis qualitatibus
illud intueri tunc dimidia pars Vonorū pro equali
pte diuidenda erit inter liberos Vnius. Et alterius
matrimonij argº. Textus. in. l. Titij Testores delega
tis. 1º. legis si pater iunta. l. Et hoc Tiuerius de he
redibus instª. ilustrant pluribus Menochius lib.
1º. d arbitrariis casu. 13. nº. 15. Scouar ubi pxe. qq
[illegible]gumentis in ꝯtrariū traditis ab Aiora satis
facit =

Superioribus subijcitur allia. q. satis Utilis. Et. quae add. infra referendis commendatur ut subtilis. Et. quotidiana Videlicet. qd. dicendum sit in muneribus datis sponsae tempore nuptiarum. f. sponso a consanguineis. f. amitijs alterius Utrum hec donatio utaliter oblata censeantur lucrativa ita ut dimidia tanquam pars pertineat ad liveros illius mulieris allia v. pars. ad maritum eius q. communes liveros a. v. propria efficiantur viri aut Uxoris cui oblata sunt. Et. per consequens ad eius liveros in solidum pertineant qua in. q. Antonius gomezius in. l. 52. Tauri n. 67. quae sequuntur Clarus lib. 4. sententiarum. q. 10. §. donatio n. 2. Palatios rubios in d. n. 549. per totum. Et. n. in disimili spetie Vaeca de. n. meliorandis filia rat. dotis cap. 30. n. 4 existimant distinguendum esse Videlicet. a Utriq. coniugi oferantur hec Vona simul ab extraneis f. amicis quo casu lucrativa censentur Vona arg. Tex. in. l. reos. §. cum in tabulis d duobus reis ac per consequens dimidiam tantum partem habebunt eorum liveri illius Uxoris. f. Viri in cuius nuptijs illa Vona fuerunt oblata si v. simul Utriq. donentur ab alliquo ex consanguineis sponsae. f. sponsi illi in solidum adquiruntur cuius consanguineus e. q obtulit atq. ita indiviss. Vonorum pertinebunt hec Vona liveris eius sponsi aut sponse cuius consanguineus fuit q obtulit si v. sponsi consanguineis offeruntur solum sponsae. f. ea. videntur data sponso. Et. ab eo translata in sponsam Unde sponsalicia largitas censentur. adq. ita si illud matrimonium copula fuerit consumatum illud omne lucratur sponsa. Et. ad li-

de donis. et muneribus.

liueros ipsius pertineuit in totum nec liueri mariti alte
rius matrimonij alliquam partem hauebunt quod si ante
consumatum post osculum decedat Vir. f. Vxor dimidia pars
eorum bonorum. tn. pertineuit ad liueros eius allia. v.
ad liueros Mariti quod si neque osculum nec copula intrae
serit omnia illa bona pertinent ad maritum eius quoque
liueros. l. 3. quod obseruatur in sponsalicia largitate ex l. 3.
tt. 1. lib. 5. recopilationis. lege 52. Fauri si v. constante
Matr. alliqua bona offerantur Vxori consanguineis
Mariti. f. est prius videntur adquisita marito. et
a marito donata Vxori ad quod ita donatio censetur inter
virum. et Vxorem de morte confirmauitur. f. odiem per lap
sum anni dicendum est. a nouis in l. 1. §. si vir Vxori de
adquirenda poss. quod si antea fuerit reuocata donatio. f.
Vxor morte praeuenta reuertitur ad maritum eius quoque liue
ros nihil quoque hauebunt liueri Vxoris alterius ma
trimonij cuius quidem ultime destinationis ratio colligitur
ex eo nam bona hec consanguineis Mariti Vxori donata contem
platur. mariti videntur data Vxori ad quod ita a marito in
Vxorem translata. l. sed si plures. 10. §. in adrogato de Vulg.
l. 3. §. ult. de donationibus inter. et magis inter mi
nis prouatur ex. l. de donationibus inter si matr. vestra
C. de donationibus ante nuptias in auchentica in dona
tione C. de secundis nuptijs //

Hec tn. sa. in omnibus suis destina
tionibus amplentenda est. praeter quam in ult. eius parte in qua
verius existimo quod si Vxori (f. etiam) constante matr. ali
quid elargiatur a consanguineis Mariti eius contemplatur.

ss.ª Et distinctio Gometij sequenda sit reiecta allia tradita ab Julio claro sup.ª Acevedo in l. 3. tt.º 9. lib. 5. recopilationis n.º 10. si vero consanguineo viri expresse donatum fuerit personae Uxoris Vona donata sine alliqua dist.ne efficiuntur Uxoris etiam si contemplat.ne viri fuerint donata ad quod ita in diuiss.e Vonorum ad Uxoris liueros proprios pertinebunt arg.º Tex. in l. sotius q. §. ult. pro sotio com. communem rectura illustrant ipsa relatos sup.ª Rodericus Suarez tt.º de las ganancias limitat.ne 3. Et 7. nam ocasio matrimonij consanguinitatis viri e. causa remota quae n. inspicitur quod constat ex ipse fuisse Uxori donatum = Unde si sotius propter alliquod negotium sotietatis accedat ad curiam Et quia Principi complacuit aut nouili illi aliquid elargiatur ipsi n. sotijs quaeritur quia tamen huius adquisitionis ocasio fuerit sotietas n. tn. illa inspicitur tanquam remota sed quod a sotio donatum e. obseruant erudite Accursius gls. in l. q. proprio §. procurator de procuratoribus sequuntur Acevedus ubi pr.ª n.º 9. Gregorius lopez in l. 3. tt.º 10. part.ª 5. gls. magna ubi plures refert si vero sumus in dubio cui donare voluerit a consanguineis Mariti Uxori quam vero marito tunc credimus sanguinis calore consanguineo viro donare voluisse qua in spetie Antonij Gometij distinctio sup.ª relata in donat.ne inter virum Et Uxorem locum habeuit idem quod habeuit locum quod res donata Uxori conuenit tantum viro veluti si equus aut arma f. quod simile fuerit donatum a sanguineis viri f. e.ª allias autem si res donata conuenit Uxori tantum illi donata creditur aequaliter quinque consanguineis in dubio morte quae eius in diuiss.e Vonorum ad liueros

proprios pertinebunt ut observat elegantr Cobr practicarum cp. 38. n. 12. Palatios rubios supra §. 45. n. 8 arg. Trus. & quae l. notantr a doctoribus in cp requisito de tttis ubi legatum relictum p lato ab eius consanguineo relictum censetr contemplat. personae nisi talis res fuerit quae ecclesiae - tantum competit veluti si calix aut patena relicta fuerit aut qd. simile quam moveta ratio observatur sequitr Acevedus supra n. 12.

de bonis quae uxor a marito vel aliquo filio adquisivit an teneatur reservare liberis l. matrimonij.

Qid. autem dicendum e. in bonis mulieris relictis. l. quoquunq. tt. adquisitis a primo marito l. ab alliquo ex liberis primi matrimonij superest distinguendum an illa bona praecipua reservanda sint liberis primi matrimonij ita ut in divisione l. colat. nullam partem eorum bonorum habere debeant liberi suscepti ab eadem muliere ex 2. matr. quia in q. firmitr tenendum e. distinguendum ee utrum illa mulier 2m. matrimonium contraxerit ex pso aut p sumpto consensu liberorum primi matrimonij quo in casu eorum bonorum proprietatem adquirit atq. ita concurrunt omnes liberi eius unius & alterius matrimonij observant Acursius in auth. d. n. eligendis 2. nuventibus. ip. 1. 1. copulatr illustrant pluribus Padilla in l. cum donationis n. 5 C. de transactionibus Morquecho lib. 4. de divisione bonorum cp. 12 ex n. 2. Cifuentes in l. 15. Fauri qdqd contrarium voluerit Sarmiento lib. 1. seletarum cp. 4. p. qdem n. solum in superiori casu praexi admitendum e. verum etiam in seqq. videtur q. mulier nupsit cum minor erat 25. annorum l. tt. primi viri licencia

prestata contrahendi. 2m. coniugium deinde idem proce
dit in Vonis adquisitis aliueris primi matrimonij
post secundas nuptias contractas idem q.do Vona adquirunt
huic mulieri n. a primo marito aut liueris eius
quod prouatur expresse ex authentico de nuptijs §. hinc
nos Vss. sed quanta quidem idem procedit si de licencia
Principis secundum contraxerit Matrimonium quod defi
cientibus in allijs espetiebus matr proprietatem eorum
vonorum amittit quam reseruare Tenetur ut principium ha
ueant liueri primi matrimonij in diuiss. vonorum
ita pter relatos sup. pluribus traditis illustrant.
Antonius Grauiel. et relati lib. 3. communium opini
onum tt.o de secundis nuptijs. cons. 1. per totam Vnum tn. in
hac p.te magxime necesarium obseruo quod si filij primi
matrimonij viui a matre n. conquerunt de transitu ad
secundas nuptias morientes ad heredes hoc ius n. tran
seat quod magxime notandum tanquam singulare ab iudicibus
et aduocatis obseruant Anto Grauiel sup. n. 23.
Baldus in auth.a ex tt.o C. de secundis nuptijs Vss. sed
statim quaero

SEQVITVR QVINTAE

Vltima q. circa diuiss. Vonorum in melioratio
nibus 3. et 5. quomodo in illis procedunt

Personę liberos habentes. inter extraneos de. 5.° dum taxat. disponere possunt. sed inter ipsos liberos. de. 3.° et. 5.°

Ad huius investigationis clariorem cognitionem prius sciendum est. patri permissum inter extraneos de 5.° solum Vonorum disponere in praeiuditium liberorum in praeiuditium. v.° post humi si allios liberos non habuerit de 4.ª Vonorum p.te permittitur libera dispositio ex l. 3. tit.° 13. lib. 3. fori observant ut singulare Rodericus suarez in l. qn in prioribus C. de in off.° tit.° ad legem Regni Aiora 2.ª p.te departitionibus q. 1. n.° 2. quorum sententia in iudicando consulendo solum admitenda est. Ubi provatum fuerit usu receptam illius legis dispositionem deinde sciendum est. in praeiuditium liberorum parentes posse in favorem Unius. f. pluriu aut nepotum de 3. et 5.° disponere Unum. f. plures meliorando ex l. 9. tit.° 5. lib. 3. fori usu communi et generali recepta legibus quae Taurinis de qq in provata Unde sine dubio verior est resolutio tradita c.ª plures Azifuentes in l. 18. Tauri Tello fr. 63. in l. 28. Tauri in principio dum provant posse patrem Unum ex liberis. f. plures meliorare in duplice 5. in praeiuditium alliorum. f. Unum legare extraneis alterum v.° fillijs nec obstat lex 28. Tauri nam eius prohibitione patri disponere posit de duplici 5. intelligitur inter extraneos in praeiuditium liberorum non v.° inter filios nam si patri permittitur in praeiuditium alliorum Unum melioratur. f. plures in 3. et 5. quo magis a forciori in duplici 5.° cuius minor suma superiora v.° qq melioratio permittitur de 3. et 5. non habent locum quando ex causa dotis promiss. facta inter vivos Melioratio filliae facta fuerit quae quidem legibus inpugnatur. l. 1. tit.° 2. lib. 5. recopilationis nisi Testamento talis filia

Meliorata sit absq. promiss. ex caa dotis p cedente
qua in spetie melioratio fillie tenet —

Qq ita p misis in diuiss. vonorum
ex vonorum cumulo inuentario scriptorum prius deducunt
deuita. Et. allia que quomodoliuet. n. expectant ad
eum de cuius diuiss. agitur. Et. meliorationibus factis
prius deducitur. §. vonorum siue patr melior auerit v
num f. plures filios in. 3. Et. 5. vonorum siue de. 5. dispo
suerit inter extraneos d. 3. inter liueros. n. fauore
anime ut omnes scriuentes existimant in. l. 29.
Fauri Et. relati ab Aiora. 1. q. 5. sd q. ut diximus
Patri liuera conceditur facultas disponendi de. 5. omnium
vonorum in p iuditium liuerorum si. v. prius exigeretur. 3.
Patri. n. p mitteuatur disponere de. 5. 3. sup. dicta vn
de pracxi. n. crederem veram sm traditam ab Aiora
ubi pxe. n. 10. q si Patr. n. disposuerit de. 5. sd tn.
deliueros de. 3. tunc prius exigatur. 3. verius. n. ar
uitror semp exigendum. 5. si. n. sup. dicta rat. ano
uis tradita animetn. fauore cuius intuitu ex legis
disposit. semp. 5. pars p stat — ex qq placet pro
uauilem ee. ratem traditam a Palatios rubios in ep. per
vestras de donationibus intr. 522. n. 13. videtur fauore
anime donatem simplicem factam fillio n. ee. conferendam
sd filium melioratum censendum. in. 3. potius quam in. 5.
q magximi momenti e. fillio allias n. ex meli
orat. minus habuiset si in. 5. melioratus cense
retur cum ex eo legata gratuita. Et funeres in pensse
deducantur. ex. l. 30. Fauri vnde anime fauore

5. pars deducitur ex omni cumulo vonorum. Et 3. livera fillio meliorato prestatur quam doctrinam pluribus allijs rationibus illustrant Aiora. Et relati d. 2. p.te q. 4.

Digsimus meliorationes deducendas ex cumulo vonorum secundum modum supra traditum superest nunc discutiendum verum illud inteligatur de cumulo vonorum relicto tempore mortis x.a legem 23. Fauri. t. de vonis omnibus computatis allijs liveris datis in vita pro sua legitima in dotem donatam pro prinuptias. t. alliam donatam causam tuam. ponamus quod pater habet quatuor liveros. Et in universo patrimonij retinet unquento iquinientas mil mrs. ex quibus in vita unicuique dedit pro legitime solutione in dotibus et donationibus ob causam ducientas mil maravedis atque ita coniunctim omnibus dedit ochocientas mil mrs mox unum meliorauit in 3. et 5. vonorum quod quidem pretendit quod tota suma quae superest videlicet sete cientas mil mrs. ad eum pertineat ex meliorat.e nam quintum universi patrimonij prius exigendum facit trecientas mil. mrs. 3.um v.o postea exigendum ex superstite cumulo facit quatro cientas mil maravedis adque ita coiunctum cum 5.o facit sumam predictam relictam tempore mortis de las siete cientas mil mrs. ceteri v.o fratres contendunt meliorationem n. ee. deducendam ex universo cumulo vonorum ita ut annumerentur porciones. Et coiungatur datae liverationis in vita sed solum exigendam ee. ex cumulo relicto tempore mortis quia in quo verissimam ee. Et praexi receptam prouo distinctum. traditam a Felto

Fernandez. Et. scriuentibus omnibus fere in. l. 25.
Fauri Aiora 2. p.te q. 4. n.o 4. videtur quod Patr digxerit
melioratum facere ex Vonis quae habet. t. simpliciter
ex vonis suis quo casu solum inteligitur melioratio
facta de vonis relictis tempore mortis nec deducitur
ex donationibus ob causam factis liueris quomodo in
teligenda e. 25. Fauri. Et. lex 23. qq in melioratio
nibus inspicitur extimatio Vonorum tempore mortis
nec deducuntur ex dotibus. Et. donationibus pp nuptias
si v. patr. digxerit meliorationem facere in omnibus
suis vonis. Et. in eo quod deiu. potest) etiam. allijs Tuis
n. propositis de qq ab interpretibus proxime) melio
rationes deducuntur ex omni cumulo vonorum etiam con
putatis donationibus. t. dotibus datis liueris quia
patr deiu. disponere pst inter liueros de 3. Et. 5. vo
norum Vniuersi patrimonij quod facere voluit. quo
melioravit in eo quod deiu. pst. = Vnde vnum tandem
magxime obseruandum e. quod si patr simpliciter inuita
alliqd. donauerit Vnifillio in quo Melioratus
censetur. Et. postea digxerit cum meliorare in eo quod
superest d. 5. Et. 3. computatum faciendum esse respectu
vonorum tempore mortis relictorum ut d.a plures ex
l. 9. Et. 23. Fauri prouant scobar de computat.
Vonorum cp. 1. n.o 4. Et. relati Et. hec selectiora
Et. frequentiora praxi de melio
rationibus computandis
digxisse sufficiat Et
cum hoc finitur Nostrum nrr
die 3. nonas aprilis
anno 1626

SEQVITVR TRACTA

De lucris adquisitis constante matrimonio inter Virum et Vxorem quomodo adquirantur diuidantur et Amittantur

Cum inter Virum et Vxorem quedam contrahatur societas diuine et humane domus l. 1. de ritu nuptiarum l. 1. §. si Vir et Vxor ad silanianum cap. 2. de sponsalibus cum pluribus Vonarum literarum testimonijs cumulatis a Vrisonio de ritu nuptiarum pagina 42. Pichardo in l. 3. C. de muri legulis lib. 11. ante numerum 18. Juane Garcia de coniugali questu ex n.° 12. Soloucano de paricidij crimine cap. 13. merito exemplo societatis de quo intt.° pro sotio que questus siue lucri gratia ex opera alterius sotij coniugis queruntur communicantur inter eos pro equali p.te: de hac disquisitione presens disputatio subcitur in qua que quotidie pre manibus versantur iuri communi et regio et non nulla selectiora que communi Vsu et exercitat.e sunt obseruata Vera interpretat.e donauimus in qua tria nouis sunt disputanda: Primum que dicantur Vona lucratiua ut diuidantur inter coniuges eorum que liueros: secundum quomodo adquirantur Vnicuique et diuidantur Tandem qq in casibus amittantur

2 Inprimis igitur sciendum est lucrum communicandum inter Virum et Vxorem constante matrimonio quesitum exemplo societatis generaliter inteligendum. Id. pro adquisito alterius opera industria et lauore l. questus. 8. l. sed etsi. 13. pro sotio qq ~~stat~~ consonat

melioramenta facta. in bonis conjugum qualiter dividantur.

2. et 3. tit. 9. lib. 5. recopilationis ex qua reg.a sequentes questionum resolutiones subijciuntur. Prima q.o valde apud nros difficiles utrum si res in dotem data ab uxore viro. f. res propria viri meliorata fuerit constante matrimonio: melioramenta dividantur tanquam vona lucrativa qua in q.e dicendum est. cum veriori et magis recepta sunt praxi admissa melioramenta hec lucro domini rei meliorate cedere stimatur. tn. eorum faciendam et dividendam inter virum et uxorem eorum q. liberos tanquam vona lucrativa ita resolbunt Cobr. in 4. 2. p.te cap. 7. §. 1. n.o 9. Vss. hinc infra Juanes Garcia ubi proxime n.o 62. et d expensis cap. 13. n.o 41. cum relatis a Cruedus in l. 5. tit. 9. lib. 5. recopilationis. n.o 4. et confirmatur expressa lege 9. tit. 4. lib. 3. fori communi consuetudine admissa. quae doctrina multipliciter temperatur. i.

de melioramentis factis. in bonis maioratus.

nisi res mariti. f. uxoris ubi melioramenta sunt facta maioratus fuerit quo casu lucro successoris cedunt nec ab eo quidquam prestandum est. l. 6. tit. 7. lib. 5. recopilationis lex 46. Tauri exornant aiora et relati de partitionibus. 1. p.te cap. 10. Et contrarium tueantur Castillo et palatios rubios in d. l. 46. qui asserit fuisse consiliarium in conponsit.e legum taurinarum. et repugnare valde dispositioni illius legis quoniam magsima occasio prestatur ex ea ut vir. f. uxor fraudentur bonis lucrativis si plura expendantur in rebus maioratus alterius coniugis atque ita existimat laventibus annis. legim. illam abrogandam sed nihilominus eius dispositio in optimo substinetur nec obstat consideratio relata nam

ex d. l. 46. Fauri Vona lucrativa consumpta in rebus
maioratus pro hiuentr ut a successore maioratus petantr
Vbi ab Vxore dimidia pars stimationis peti poterit
ab heredibus Mariti q expensas fecit ut obseruauit
solus Aiora ubi proxime n°. 4 = 2. supradicta diui
sio stimationis melioramentorum pro dimidia p.te n. ha
uet locum in vinea Plantata in solo alterius coniugis
constante matrimonio in qua n. nulli intrpretes pro
uant Dimidiam partem ipsius Vineae n. v°. stimationis
prestandam esse ita ut ad dominum terrae altera dimidia
presteta quam doctrinam amplectuntr ex l. 3. tt°. 4. lib. 3.
fori Montalbus ibi. Et. Aiora ubi proxime illa dife
rentiae rat.l quoniam Vinea comodam diuisionem recipere
pst. n. v°. domus aut Molendinum atque ita stimatio di
uiditr ex d. l. 9: Verum tamen hec doctrina praxi sit am
plectenda in diferentiae rat.l proposita n. tn. in modo di
uisionis in quo dicendum e. ex. d. l. 3. Vinea plantata
a Viro in solo proprio constante matrimonio meliora
mentorum illam diuisionem faciendam ut vir cuius e. terra
haueat precipuam illam p.tem. que ab allio propter proprie
tatem prestaretr secundum consuetudinem illius loci ubi ca
sus euenerit; Et. quod superest diuiditr pro dimidia
intr Virum Et. Vxorem ex d. l. 3. que ita componitr
cum dicta l. 9. obseruat eleganter Rodericus suarez ad
legem regiam tt°. d. las ganancias Vss. sed pone quod in solo

vinea plantata. in terra uni
us spegis. qualiter dividenda.

sed pone quod melioramenta facta in re V
nius coniugis constante matrimonio tempore quo facta fue
runt stimarentr in centum tempore v°. quo tagrantr.

Portillo

De diuiss. Vonorum

Et. de diuiss. agitur valent ducenta propterea quod tigna lapides. l. cetera ex quibus meliorramenta facta sunt duplicem stimationem habent ut quotidie contingit quaeritur utrum ad dimidiam partem praestandam inspiciatur tempus quo facta fuerunt vel. tempus tagrationis. Et. resolutiue tenendum est. tempus quo facta fuerunt inspicienda ex Vuis dicte. legis 9. ff. de la mitad de la apreçia dura a quien heredare su buena quanto asmaren que cuesta la echura. Et. cetera. Et. resolbunt Montalbus ff. Aiora vbi proxime in fin. n.º 2.

usus fructus consolidatus constante matrimonio cum proprietate unius consequentur an dividetur. inter eos.

Q. quaeritur de quo satis cotidiana utrum si maritus qui alicuius rei proprietatem habet propriam constante matrimonio fuerit adquisitus Vsus fructus communicandus sit talis Vsus fruc. proprietati inter virum. Et. Vxorem tanquam lucratibus quod quaesitum est. constante matrimonio qua in quo certa doctrina est. Vsus fructus consolidatus non esse comunicandum tanquam lucratibus nam Vsus fructus consolidatus expectat ad dominum proprietatis. l. Vsus fructus in multis de vsu fruc. deinde cum non questu Et diligentia sed natura sua finitur legis potestate consolidatur. Et. domino proprietatis quaeritur. quo non comunicatur inter virum. Et. Vxorem. l. coiri 7. cum seqq. l. verum 63. §. penult. ff. pro socio melior textus in. l. si proprietati ff. de iure dotium l. ex quibus. Et. alliis rationibus hec resolutio praeexi admittitur a plures interpretes de quibus Cobr. in. 4. 2. pte. cap. 7. §. n.º 9. Juanes Gutierez practicarum questionum cap. 116. per totum Juanes Gra. de spensis cap. 22. ex n.º 10. Et. ex coniugali. quo ex n.º 93. Greg.

De Vsu fructu deinde cum non questu et diligentia sed natura sua finitur legis potest.

lopez in l. 18. tt.° 11. p.ta 4. glos. Vuo. o. no estimada
fuese. Et. allij in fra III que resolutio similiter duplici mo
do temperanda. e. 1.° ut procedat in Usu fruct. consolidatu na
tura sua cum proprietate fundi Viri aut Uxoris contrari
um. v.° procedit si emptione locat.e aut talis. questu cons
tante matr.° Usus fruct. adquirat id. e. comoditas percipien
dorum fructuum x.a legem necess.° 8. de periculo rei Vendite
l. si Usus fructus. 66. d iu.° dotium. hoc n. casu extimatio
huius commoditatis facienda. e. cuius dimidia pars pres
tauitur Uxori que quidem stimatio. Et. tasatio omisis traditis
a Cobr. Et. allijs pluribus. relatis a Juane gra d. n.° 10. Vss.°
ex quo. Et. n.° 96. d coniugali questu ita facienda. e. a
iudicibus et calculatoribus. ut prius pretium datum a ma
rito domino proprietatis in empt.e Et. locat.e Usus fruc.
illi prestetur si ex Bonis proprijs. t. pecunia ad ma
trimonium tradita. separatus fuerit quo delicto dimidia
pars stimationis fructuum commensuranda Quam. quo
tanas perceptiones. Et. annorum stimatum Uxori presta
uitur quod si. n. appareat ex pecunia propria coniugis al
terius per Usum fructuum siue fructuum commoditatem
quesitam sed in dubio sumus tunc. nihil deducitur sed
stimatio tota diuidenda inter Virum. Et. Uxorem secundum
formam relatam —

Q. declaratio superioris resolutionis
ut l. Usus fruct. consolidatus natura sua cum proprietate
Domino fundi Viro aut Uxori adquirat quo ad ipsum
ius fructus tn. percepti constante matrimonio ex eo
fructu comunicantur tanquam Bona lucratiua quesita constan
te.

Postillo

Diuiss. Bonorum

Constante Matrim.° nam fructus ita percepti n.° ex consolidat. legis potestate sed ex industria. et opera comuni utriusque coniugis quesiti. Videntur arg.° Fr.us in l. 4. tt.° 9. lib. 5 recopilationis ad quae reducenda sunt plura tradita in scine a Roderico Suarez. et allijs pluribus congestis a Vacca de decima tutorum cap. 25. n.° 24. et cap. 30. n.° 17. Joanes gra de coniugali q.° n.° 97. Matienço in d. l. 4. gl.s 1. n.° 2. ubi Acevedus n.° 16. Antonius gomez l. 52. Tauri n.° 11. et 13.

Ex qua declarat. Veniunt plura in hac materia interpretanda. 1.° quod licet iure antiquo omnes fructus rerum dotalium pertineant ad maritum pro honeribus matrimonij l. dotis fructus. 7. l. plerunque. 10. §. si serui fide iure dotium. l. pro honeribus C. eodem tt.° l. 18. tt.° 11. p.ta 4. quam rem prosequitur late ampliationibus. et limitationibus Gometius in l. 52. Tauri n.° 23. odie tn. ex sup. dictis anouis omnes fructus percepti constante matrimonio ex quibus quinque bonis Mariti. f. Vxoris sunt communes et soluto matrimonio diuiduntur pro dimidia inter Virum et Vxorem eorumque heredes obseruant elegantur Antonius Gomez ubi pr.a n.° 11. et 33. Montalbus in l. ult. tt.° 3. lib. 3. fori. gl.s Matiencus d. gl.s 1. n.° 2. fructus vero dotis percepti post sponsalia de presenti ante matrimonium augent dotem d. l. dotis fructus. l. si ante nuptias. 6. soluto matrimonio. l. 28. tt.° 11. p.ta 4. ubi infin. lex illa 7. infin. quidem max.e Vegsatam de iure communi definit dum prouat fructus perceptos ante Matrimonium post sponsalia lucratiuos iudicandos

Q. lucris adq̃sitis ostante matr̃.

Ostante matrim̃ adq̃sita si sponsus alimenta sponsę
p̃rebuerit ut obseruat Gyaeg. lopp. tr. q. obuenerũ iuxta
communis p̃ro seqũtia —

illud etiã in hac spetie videndũ. ẽ. p̃ deductis
tribus p̃ceptis ostante matrim̃. dicimus ex rebus q̃
p̃is Viri aut Vxoris communicandis inter eos intelig̃
debẽt ita ut damna diligentia absq̃ culpa domi
ni Viri aut Vxoris itẽ d. impense necẽs. ex com
uni resarciantur arg̃. text. in l. si mercis 2 §. §.
uis maior ff. locati. l. cũ duobus §. q̃d̃ p̃ socio l. spe
cialiter tt. co. §. 1a. — nec in mercibus q̃ lucrũ ñ. intelli
gitur nisi deducto damno. l. id si adjectum. l. mutius
ff. p̃ socio. l. 2. d. in q̃ casu quando in p̃posito de iure re
gio ocurrit lex 2. tt. 9. lib. 5. recopilationis ubi Ma
tienẽ gtr. 7. Vnde etiã. iuxta communis res p̃erent q̃
p̃ periculo domini. l. p̃ remichi. §. ff. de rebus cre
ditis. l. incendium. C. eod̃ tt. in p̃posito spetiã p̃axis
maxime recessit. ẽ. imo ut si ostante matrimonio res
p̃oprias Mariti aut Vxoris p̃erent periculo commu
ne sit ut ita ex bonis lucrativis damna resarciã
da sit quę p̃axis iuxta communẽ defendi p̃t ex d.
§. vis maior. C. d. §. q̃d̃ notatur Palatius in rebe
tit rubricę d. donationibus inter §. 66. nũ. 2. in fin
— Dicimus si casu fortuito contingerit. etc. ex bo
nis lucrativis resarciendũ ẽe nã si ex culpa al
terius coniugis in res p̃oprias ipsius damnum p̃o
uenerit sibi imputare. C. ex bonis ipsius ñ. ex lu
crativis resarciendũ ẽ. l. adeo ff. p̃ socio illustrant

Huic legi si mercis adderegit
alibi legẽ in l. si locas tr.
§. fin. ff. ostendendo emp.ẽ
quã p̃xouata ñ. teneri aliqs
d in opinatu casu fortuito d̃q̃
si de hijs allegauerat —

Portillo

Q lucris adquisitis constante matr.

Matienzus in d. l. 3. glos. 7. n. 6. Aiora cum relatis de partitionib. 1. p.te cap. 7. n. 38. Vss. is autem G. reg. lop. in l. 18. glos. Vno el pro tt.o 11. p.ta 4. q.q.d. contrarium defendere contendant Acevedus Q. relati in l. 2. tt.o 9. lib. 5. recopilationis n.o 12. —

Rursus advertendum e. in hac p.te quod damnum contingens constante matrimonio in rebus dotalibus mulieris datis stimatis in dotem sive culpa mariti intraveniente sive casu fortuito semper resarciendum e. ex Vonis propris mariti n. v. ex communib. testantur erudite Cobr. in practicis cap. 28. n. 5. Acevedus d. n. 12. quorum opinionem veram existimo = quia maritus stimat. dotis facta efficitur debitor generis respectu certe speciei in dotem date atque ita per entu speciei n. liberatur. l. si vir Vxori d. dote prelegata. l. stimatio soluto matr. cum allis congestis a Morla in emporio tt.o 8. q. 11. per totum quem sa admisa indeprovenit quod si dos data fuerit in rebus quae in pondere numero aut mensura consistunt detrimentum contingens in illis Vonis semper pertineat ad maritum quoniam debitor generis e. l. 2 §. mutui datio de rebus creditis debitor autem generis nunquam interitu liberatur d. l. incendium. C. eodem tt.o — 10

Quae supra dicta sunt habent locum cum Vona reperiuntur lucrativa constante matrimonio quod autem dicendum si Vona lucrativa n. reperiantur qua in re dicendum e. Vxorem ex Vonis relictis soluto matrimonio integra propria Vona habere debere ita ut damnum quod in illis reperitur casu fortuito. f. ex culpa mariti 11

ti

Q lucris adquisitis constante matr. inter virum

resartiendum sit ex bonis Mariti. 2.a v. si damnum
aliquod reperiatur in bonis Mariti quod neutiquam
resartiendum est. ex bonis Uxoris nisi culpa eius dam
num fuerit illatum rat.o diferentiae nam Maritus quod do
tem recepit administrandam tenetur ad eius integram restitutionem
10 Toto tt.o soluto matr. l. assiduis. C. quae potiores. l. Unica
C. de rei Uxoriae act. n. tamen Uxor ad restitutionem bonorum
Mariti alliquo modo obligatur cum illa bona. n. accepe
rit administranda—

Deinde ex sup.a d. resolut. sup.a n.o 6. in
12 fertur Utilitur quod tamen donatum a rege amico aut consanguineo
uni ex coniugibus constante matr. n. sit ut lucratibum
communicandum sed precipuum habendum in diuiss. bonorum
ei cui donatum fuerit. l. nec adiecit. 9. cum seqq. l. si fra
tres. §. 3. in fin. principij pro sotio. l. 2. 3. et 4. tt.o 9.
lib. 5. recopilationis ubi scriuentes Tello fernandez
in l. 16. Tauri. n.o 14. Juanes gra. d. coniugali questu
n.o 101. quod idem in legato. et hereditate dicendum est. et
generaliter in his. quae aliunde Viro aut Uxori pro
ueniunt quam ex opera cura industria. et laborem com
muni d. l. nec adiecit cum seqq. fructus. tamen percepti
ex omnibus illis rebus constante matr. quesiti ut lu
11 cratiui diuiduntur quam doctrinam in bonis adquisitis in
castris. finofitijs donatis a Rege eorumque fructibus. et
emolumentis prouat lex. 5. tt.o 9. lib. 5. recopila
tionis illustrant plures ultra relatos sup.a congesti
a Palatios rubios. in repetit. rubrice d. donationibus inter. §.
5. ex n.o 6. Juane gra. ubi pr. ex n.o 127. usque ad numerum

Res donatae uni ex coniugibus an diuidantur inter eos. vide f.a n.o 22.

Portillo

D. lucris adqsitis ɔstante matr.

139 ubi ex l. 3. tt.º 9. lib. 5. recopilationis recte pro
uat donatz a Rege. f. adqsitz in castris ut lucratibz con
municandz q.do expensis etz mulieris Vigeuat maritus
in castris f. in curia qq expensis Vona illa adqsiuit
cp sume obseruandz. e. utrz autz donatz a ɔsanguineis
Viri Vxori. f. eɔ. ɔmunicandz sit ut lucratibz q. v.º propri
z hauendz eius cui donatz Videndi sunt Gometius in l. 50
Tauri n.º 67. Et plures ɔgesti a Joane gra Vbi sup.ª ex n.º
101. Gutierez practicarz questionz q. 120. nouissime Fer
dinando reuelio de obligationibus iustitiæ 2. p.te lib. 6. q.
1. sectione 2. n.º 16.

Superioribus afinis. e. allia. q. n. mi
nus utilis. Et quotidiana utrz adqsitz ɔstante matr.º ab
altero ɔiuge peregre profecto communicandz sit ut lu
cratibz qua in q. dicendz Vr. communicandz. n. ee quo
niz communi questu. Et industria n. pst Videri ad
qsitz quod ab altero solz absente quæsitz. e. q. n. e. con
municandz ex d. l. nec adiecit cz similibus. 2. ide
uidentius prouatr. ex l. 2. tt.º 9. lib. 5. recopilatio
nis. t. ganarensor con praren estando de ɔsuno. q. si
multanea coaptatio Viri aut Vxoris requirit ut inter
eos adqsita tanq lucratiua diuidantr quaz ss.ª ex supe
rioribus. Et l. 200. Et 7. Stilli anplexantr Cobr. in 4.
2. p.te cp. 7. §. 1. n.º 7. Auendanius responso 20. li
mitat.º 6. Gutierez d iuramento ɔfirmatorio. 1. p.te cp.
1. n.º 56. Et 67. plures congesti ab Aceuedo in d. l.
2. n.º 14. Flores d mena in aditionibus ad decisiones
Gamæ deciss.º 357. illi. 360. = his tn. n. obstantibus

= Hanc quoq notare de

d lucris adqsitis constante matr.

Verior. e. contraria ss.a quam pragxi receptam Vidi c.a supradictos. DD. Videlicet. Vona ita adqsita ab altero coniuge absente ut lucrativa communicanda pro qua p.te d iu.e communi p.st expendi expressus Tex.us in l. cum ~~in~~ hic stat 32. §. si mulier. Et maritus de donationibus inter. Et arg. Tex.us in l. quesitum §. 1. de legatis 3. facit gl.s in l. 1. §. domum Vuo maneat de liberis agnoscendis Ubi manere qs dicitur. Et modo presens n. sit ex qq. Et rationibus de qq. sequenti n.o hec ss.a in iudicando. Et consulendo tenenda e. ex traditis doctoribus a Matienço in d. l. 2. gl.s 1. ex n.o 42. Juane gra ubi sup.a n.o 58. Antonio gomez in l. 12. Tauri n.o 15.—

Nec obstat pro contraria p.te tradita n. 1. nam in adqsitis constante matr. Unius tantum coniugis industria aut facto communicatio nihil ominus locum habet in tantum ut Et si sibi emerit Maritus aliqd ut ei solum adqratur nihil ominus illud communicandum e. quoniam sotietas dura Et industria alterius adqsitum e. ut pluribus defendit eleganter segura in l. 3. §. ult. d. liberis Et post. in pr.o Tex.us ex sup.a dictis infero nec in merito nam dum maritus absens e. qlibet ex coniugibus negotiatur ad aumentum sotietatis adq ita a quo quunq quesitum communicatur. Nom obstat etiam secundum argumentum ex d. l. 207 Stilli Et ex d. l. 2. ibi stando de consuno nam Vua illa n. inducunt naturalem in facto si multaneam quo habitatum sed tantum civilem sotietatis ut sensus sit adqsitum constante matr. ut lucratibus dividendum ut observant relati sup.a Juanes

Bortillo

De lucris adquisitis constante matr.

adquisita post mortem unius conjugum communicantur. donec nota sit mors.

Joanes gra d. n. 58. Et plenius n. 53. Vers. quod si simul. adeo autem superior resolutio vera e. ut adquisita ab altero coniuge absente communicanda sint ut procedat in adquisitis etiam post mortem cuiusquunque coniugis donec mors in notitiam superstitis pervenerit sicut in mandato custoditur. l. actl. 65. §. item si allius prosotio ac per consequens damna contingentia interint similiter sunt communicanda. Et in societate id n. fuerit admissum d. l. actl. §. digximus pro sotio. l. 11. cum sequenti tt. 10 p. 5. quantunuis idem procedere inter virum. Et uxorem voluerit Matienzus supra n. 44. Unde subinferta ad plures utiles resolutionis. 1a. quod valde controversum sit utrum mortuo marito superstite uxore. Et rebus n. dum divisis interin adquisitum ut lucratibus communicandum sit negant plures d. qq. pluribus fundamentis Matienzus in d. l. 2. glos. 1. ex n. 13. Magrime quia matrimonium morte solutum similiter societas morte cuiusquunque coniugis soluitur d. l. actl. §. morte pro sotio. §. soluitur instr. eodem. l. 10. tt. 10. p. 5. adq. ita Vua d. legis 2e. 4. estando de consuno cum nec naturaliter nec civiliter in hac speciem locum habent contraria. Tn. ssa verior e. Et extricta disputandi rat. Et praeter quam pluribus tuentur Acevedus in d. l. 2. n. 15. Juanes gra. ubi proxime ex n. 55. Gregorius lopez in d. l. 10. glos. magna prope finem quem provatur in communi nam coniux dum vidua e. Vr. in eodem matr. persistere. l. ult. C. de vonis matrnis iunctis pluribus traditis a Richardo in. l. Unica. C. de muri legulis ex n. 85. deinde nam ex patientia utriusque partis coniugis.

D. lucris adqsitis constante Matr.

inpertitis. Et heredes premortui censetur continuata sotie
tas arg. Textus in l. quaeritur §. qui implendo ff. locati l. 20.
tit. 8. p.ta 5. = tandem hec ss.a iu. regio exprese prouatur ex l. 9.
tit. 4. lib. 5. fori generosorum. Et l. 6. tit. 4. lib. 3. foriqq
similiter inprouatur fundamentum Matiencii Ubi prox.
quae resolutio inteligenda e. et practicanda cum d commu
ni Vonorum ante diuissionem ab Vxore t. mariti heredibus
negotiatur Vona q. ex ea negotiatione adquruntur quod si aliun
de ex allijs Vonis adqsitio fuerit facta ab Vxore t. he
redibus mariti talitur adqsitum n. Vr. lucratibus nec com
unicauitur l. cum duobus 52. §. si fratres alliâs lex si fra
tres 53. pro sotio. Et ita ex allis coniecturis. q.do speties eue
nerit menciendum e. Vtrum sotietas coniugum post mortem alte
rius Videatur continuata.

Q.o sub infertur adqsita ab sponso t. s
ponsa ante traditionem ad domum n. ee lucratiua nec commu
nicanda ex d. l. 2. t. estando de consuno nam ante traditionem
ad domum n. datur etiam inter sponsos d presenti simultanea
cohauitatio nec in facto nec in sotietate ciuiliter cum ma
trimonium adhuc contractum n. fuerit nec Vona Vtrius q.
communicata quod apertius prouatur ex l. 205. stili ibi
stando en uno consumuxer t. n. sponsa d presenti infa
uorauilibus pro Vxore haueatur l. n. sine Vss. quanuis
C. de Vonis q. liueris hoc n. procedit ubi diuersa mili
tat ratio ut in speties nra ex traditis supra quam resolutionem
amplectuntur Cobr. d. §. 1. n. 7. Castillo in l. 16. Tauri
Vno durante matr. ubi Cifuentes n. 1. Palatius 12.
Matiencius in d. l. 2. gls. 1. n. 41. Antonius go

d. lucris adqsitis ostante matr.

gomez. in l. 57. Tauri n.° 72. q tn. praeci intelligs dus. e. nisi sponsus ante traditionem dotem acceperit in qua specie adqsita est ante traditionem lucrativa censenta quoniam Vonorum communione sotietas ostrahitur inter coniuges n. minus q matrimonio observant Palatios in d. l. 16. n.° 12. Joanes gra ubi prox. n.° 53. Et confirmari pst ex traditis elegantr a Gregorio lop. in l. 10. tt.° 10 p.ta 5. glos. 1. circa fine —

adqsita. separato matr.° qualiter adquirantur.

— Tandem sub infertr matrimonio cio separato quo ad Vinculum ex causis qq odie apud nos disolvitr Vinculum matrimonij Vona postea adqsita aquoqunq. ex coniugibus n. ee communicanda sd propria ee cuiusq. adqrentis Vonus. Et expressus Tex. in cp. 2. d. donationibus intr si v. quo ad Forum tantum. Et mutuum cohavitatem matrimonium fuerit separatum distinguendum e. aut n. culpa Viri Veluti sevitia d qua in cp. literas in fin. de restitut. spoliatorum aut adulterio Viri separatr matrimonium aut Vxoris culpa si mariti caa separatum fuerit Vona adqsita ab Vxore n. communicantr ut lucrativa adqsita v. a marito communicantr Vxori ut lucrativa duplici rat. ne scilicet maritus lucrum aliquod consequatr ex sua malitia arg. Tex. in l. si filia d. divortis in cp. intelleximus de juditijs deinde ne lucrum quod Vxori defertr a lege eius facto adimat arg.° Tex. in reg.a indultum lib. 6. faciunt Vona iura in l. quae sub condict. 8. §. quoties d condictionibus institut. in l. iu. civili 24. de condictionibus. Et demonstrationibus. cumulant. Et.

D. lucris adquisitis constante matr.

in l. pacta 78. §. Papinianus d. contrahenda empt. cum
vera interpretatione cujatij. Et. ita demum fieri commune inter
virum et uxorem ut constante matr. solum maritus ius pre
sentandi haveat post mortem. V. alterius prodimidia p
sentandi ius uxori aut eius heredibus adquirat ut erudi
te observant Vaeça d. decima tutoris cap. 28. ex n. 21.
Juanes gra d. coniugali questu n. 165. cum relatis.

20 Superioribus subijcitur examinanda illa
q. satis cotidiana videtur. utrum si maritus constante matr.
rem aliquam iure retractus intra novem dies ut proximi
or consanguineus retraxerit. ex dispositione legis 7. tit. 11.
lib. 5. recopilationis. Et. tradita d. iure communi lato cala
mo a Tiraquelo in tractatu de retractu lignagier a p. x.
ea res tanquam lucrativa communicanda sit inter virum et
uxorem qua in disquisitione magis placet sententia existiman
tium pretium illius rei communicandum rem autem ipsam minime
communem fieri quam sententia duplici fundamento probatur. 1.
nam illa res ex d. l. regia proximiori consanguineo de
fertur specialiter proximitatis et affectionis ratione. q. non
est communicanda arg. Tex. in l. verum 63. §. servo
prosotio. 2. quia retrahentes res illas debent interpone
re iuramentum illis non alijs retrahere ut exprese ca
vetur in d. l. 7. in fin. q. ne maritus per iuris in
volvatur. nullam partem eius uxori communicare poterit ex quo
et. alijs pluribus hanc sententiam tuentur Antonius gomez
in l. 70. Tauri n. 28. Joanes gra ubi p. x. n. 100. et. de
expensis cap. 22. n. 33. Gutierrez. practicarum quaestionum
cap. 116. Molina lib. 1. de 1. genemnis cap. 26. n. 8.
Gregorius lopez in l. 8. tit. 11. partita 4. glo. Tuvo oesti
mada contra Avendaño responso 39. et. alios

bona per viam re
tractus adquisita.

Portillo

D. lucris adqsitis ostante matr.

Quere solutio ut communi nititur allia 21
ratione nam quod finis necesarius habet causam cum pr. atque
ditur principium n. v. finis l. 3. §. scio de minoribus
l. damni infecti §. sauini d. damno infecto Unde
tamen in superiori speciem retractus ostingat ostante matr.
causa tamen principalis eius initium habet Et. citum ex an
tiquiori causa scilicet ex proximitate cognationis igitur
illud debet attendi ut ita adqsitum videatur multo an
te matrimonium ac per consequens non sit communican
dum Unde similiter infertur quod si ante matrimonium ostr
actum Uxor. f. maritus Vona fide emerit rem allienam
cuius usucapio fuerit completa ostante matr. res illa
nec pretium eius erit communicandum sed pertinebit pr
cipuum ad eum qui Vona fide emerit ut erudite resolbunt
Molina supra n. 10. Joanes gra loco citato de expensis
n. 12. Cobr. in 4. 2a pte cap. 7. §. 1. n. 10.

bona usucapta.

Preterea quaeritur Utrum donata a Rege 22
amico f. osanguineo Uxori f. marito ostante matr.
donatione remuneratoria ob Venemerita eius cui do
nantur censeantur lucrativa ut communicanda ve
niant qua in quo dicant quidquid voluerint plures de
quibus infra Verior mihi resolutio Ux. eorum qui existimant
illa Vona regularitur esse lucrativa Et. omunicanda
o. Pinelus in l. 1. 3. pte n. 59. C. de Vonis maternis
sive expensis communibus Viri Et. Uxoris fuerit
in curia regis aut Venemerita fecerit sive proprijs
ipsius mariti sive n. o. Matienzus in l. 3. tit.
9 lib. 5. recopilationis gls. 6. ex n. 4. Verius quod
generaliter existimo ita donata lucrativa censen
da Et. omunicanda moveor ex eo nam donatio

de bonis donatis. vide s. n. 12.

D. lucris adqsitis ɔstante mati.

21 remuneratoria n. e. propria donatio sd q ad modo
deuitis solutio l. sd si l. 25. §. consuluit d. petit.
hereditatis. l. atilius regulus d. donationibus atq ita
adqsitu ex ea donat. Vx. quesitu ex caa onerosa nec leges
loquentes de n. ɔmunicandis donatis deqq sup.a n. 12.
inteligi possunt in donat. remuneratoria cuius rei plu
ra exempla videnda sunt apud Tiraqulu in l. si vn
quam vno donat. largitus ex n. 11. C. de reuocandis donatio
nibus. atq. ita manet dispositio huius spetialis donationis
sub disposit. generali qua adqsita ɔstante mati. communi
canta quam resolutu veram ee existimo si venemerita fue
rit ɔtracta post matrimoniu si v. ante matrimonium
in hac spetie propria erunt vona donata venemerentis
quasi creditu adqsitu ante matrimoniu. et. ɔstante ma
trimonio solutu —

22 23. Nonminus dificultatis et utilitatis. Solutum pro iniuria an sit ɔmunicandum.
habet illa satis diuia. q. in qua pauci ex scriuentibus
reperiunta videlz. vtru q maritus ɔsequtus e. f. vxor ex
iniurie reuisione pacto. f. transact. sive iudicis ss.a cen
seatr lucratibu. et. diuidendu etz eo casu quo vxori pp
maritu. f. marito pp vxore solutu e. vg. ob iniuria
facta aut dicta vxori vir sup. dictis modis alliqd. con
seqtr. f. ob morte allicuius ɔsanguinei vxoris cuius vir
dicta haueuat iu. progsimitatis arg. Txus. in l. si plu
res de acusationibus in l. 3. §. si tn. de liuero homine
exiuendo. f. eo. si mulier etz cu vidua e. ex acusat.
f. transact. mortis mariti alliqd. ɔsequatr. f. ss.a iudi
tis ɔmunicandu sit ut lucratibu cu fillijs predefunti

de lucris adquisitis constante matr.

Mariti siquidem certum est viduam preferri in accusat. et transact. mortis mariti eiusdem filijs ut pluribus exornant Julius clarus in praxi q. 14. n. 8. Antonius gomez. 3. tomo variarum cap. 3. n. 63. elegantur flores. D. Mena variarum questionum lib. 1. q. 7. per totam in hac disquisit. communis sententia est nec a marito aut uxore quesita supra dictis modis communicanda ut lucrativa que sententia probatur quoniam hec omnia ita recepta adventicia iudicantur ex traditis a Pinelo in l. 1. 3. p. n. 105. C. de bonis maternis adventitia autem non communicantur lucrativa. d. l. nec adiecit pro sotio l. 3. cum sequentibus tit. 9. lib. 5. recopilationis conducit quod bonus Fr. in l. 2. §. emancipatus de colat. bonorum iuncta l. sotium 61. §. sotius pro sotio que resolutio amplectenda est. Et Joani gra. d. coniugali questu n. 173. nimis dura videatur et ideo cogitandum relinquit que ultra supra dicta eo confirmatur nam si filij pro defuncti mariti alliquam partem habuissent non preferretur uxor in accusat. mortis mariti contra supra d. deinde nam non potest iudicari lucrum quod ob mortis et iniuriam transactum aut sententiam prestatur

Tandem generaliter sciendum est quod tamen iure communi omnia relicta tempore mortis alterius coniugis sive apud maritum sive apud uxorem mariti presumebantur l. quintus de donationibus l. etiam C. eodem tit. qq. d. iure regio convenit lex 2. tit. 14. partita 3. odie tamen praxi noviore iure contrarium receptum est videlicet in dubio omnia bona relicta iudicanda esse lucrativa constante matr. quesita nisi aliquis ex contrahentibus probaverit propria

24.

de iure communi omnia que reperiuntur tempore mortis inter conjuges mariti presumuntur sed iure regni presumuntur lucrativa nisi que quisque sua probaverit.

ee. Et ad matrimonium traducta. l. 1. tt. 9. lib. 5. re
copilationis ubi plura cumulant scriventes Juanes
gra. ubi px. n. 158. Cobr. in d. §. 1. n. 5. exqq
manet Primus articulus huius tractatus explicitus

25. Circa 2m. scilicet quomodo Vona
hec lucrativa adquirantur marito et Vxori Varie consuetu
dines reperiuntur apud lusitanos consumato matr.
omnia Vona Viri. Et Vxoris sive propria sive adq
sita pro dimidia p.te communicantur ut haveta lib. 4 or
dinationum regni tt. 7. §. 1. Et lib. 2. tt. 47. §. 2.
Et sequenti quam consuetudinem late prosequuntur late Mo
lina de iust. Et iur. tractatu 2. disput. 422. Va
lasco de partitionibus cap. 6. an. 18. Ferdinandius
revelius de oblig. iust. 2. p.te lib. 6. q. 1. sect. 1.
Et plures congesti novissime ab Emanuele Varvosa
in remissionibus ad ordinationes regni supra relatis
apud corduvenses. v. nec lucra adquisita constante matr.
communicantur sed quesita a quoquunque propria haventur
ut provat. Et refert Didacus simancas corduvensis
de catholicis institutionibus. cap. 9. n. 93. Et 103. et Aio
24. ra in p. fact. de particionibus prope finem. Et allius
corduvensis Angulo de meliorationibus in l. 3. gl.
4. ex n. 16. apud nos. v. italiam. Et Vurgundiam obser
vatur ut adquisita constante matr. deductis capitalibus
Vonorum Utriusque coniugis. Et devitis constante matr.
celebratis cetera Vona ecualiter dividantur ut apud
Italos provat Vartholus in l. cunctos populos C.
de summa trinitate apud Vurgundiam. v. Casianeus

circa bona reperiuntur varie consuetudines reperiuntur.

in consuetudinibus Burgundiæ rubrica 4. §. 2. n.º 4. et 16. apud nos v.º prouat iura in l. 1. et 2. et 3. tt.º 9. lib. 5. recopilationis l. 1. tt.º 3. lib. 3. fori prosequuntur relati in hoc tractatu. et scriuentes in dictis iuribus Castillo in l. 14. Tauri gl. 1. ubi Antonius gomez. n.º 2. Cobr. d. §. 1. ex n.º 5. —

in bonis lucratis constante matrim.º quælibet habet dimidiam ex legis ministerio.

Hec adquisitio prodimidia p.te ex legis ministerio fit n.º v.º ex alterius coniugis liberalitate contractu aut quasi contractu arg.º Tex. in l. 3. ff. de interdictis in l. ult. C. de bonis q. liberis ubi Valdus. et reliqui scriuentes prouat in statuto simili nris. legibus Uxorem. l. virum transeuntes ad secundas nuptias. n.º amittere dimidiam lucratiuorum p.tem propriam nec liberis primi matrimonij reseruare debere quoniam n.º ab allio coniuge sed legis ministerio habet sequuntur. Matienzus in l. 2. gl. 3. in pr.º tt.º 9. lib. 5. recopilationis Gregorius lopez. in l. 26. tt.º 3. p.ta 5. = 26

Unde magisme controuersum e.º utrum Mulier sine cesione heredum mariti. l. eo.ª prodimidia p.te lucratiuorum agere in iuditio posit act.º reali qua in q.º nulli dubium e.º qn. aduersus heredes predefuncti superstiti agendi ius sit act.º Reali quasi domino facto ex legis dispositione, ut constat ex d. l. 2.ª ibi aianlo anbos por medio q si superstes agere voluerit ad usus suum. apud quem vona alliqua fuerint lucratiua. l. aduersus deuitores adquisitos constante Matr.º tunc. communis opinio e.º act.º personali via ordinaria sine alliqua cesione 27

Lucris adquisitis constante matr.

agere posse via v. executiua nullatenus via executiua
nisi superstes comprehendatur in instrumento ut pluribus
tuentur Acendanius responso 20. n. 3. Vss. tn. c. Et
plures congesti per acevedum in d. l. 2. n. 18, ego tn. contrariam
sententiam eiusdem Acevedi Et si singularem traditam t. n. 19. Verior
existimo videlicet generaliter superstiti coniugi prodimidia
26 lucrativorum pte. ius experiundi ee. via executiua sine aliqua
cesione heredum pro defuncti ad usus deuitores mariti con
stante matr. quesitos l. c. allios. tercios vonorum lucrati
uorum posesores que ss. prouatur. nam ut supra dicximus ex
legis potestate transferte statim post adquisitum dominium
Et. poss. eorum vonorum in coniuges prodimidia pte. g. supers
titi tanquam domino ius petendi rem suam sine cesione competit
nec obstat quo ad viam executibam. n. ee. vxorem in instru
mento guarentigio comprehensam nam sufficit virtualiter
ex legis potest. contineri l. n. vuis expressis ut videmus
in herede cui ius agendi via executiua competit pro ins
trumento facto in fauorem defuncti quoniam ex legis po
27 test. defuncti personam refert ut late defendunt Par
ladorius lib. 2. rerum cotidianarum cp. ult. 3. pte. §. 3.
per totum Acevedus in l. ult. tt. 21. lib. 4. recopilatio
nis n. 20. deinde nam odie. c. ius commune alteri stipula
ri qs pst. Et executibus ius adquirere ex l. ordinamenti
de qua late Parladorius lib. 1. Rerum cotidianarum cp. 3.
Acevedus ubi pxe. n. 16. g. prodimidia pte. vxor viro
l. c. ius exequendi sine cesione adquiri nec tandem obstat
Fxus. dificilis in. l. 3. prosotio ubi nomina deuitorum
iuditio prosotio n. communicantur. nam illud procedit

inspecto iure communi quo obligationes. Et cetera incorporallia n. nisi cess. transferuantur arg. Tex. in § finita inst. de usufructu Ulpianus in fragmentis tit. 19. Tex. in ult. cesio notat Gotofredus in d. l. 3 ceterum ex nris. legibus omnia adquisita corporalia. f. in corporallia constante matr. sine cesione communicantur

maritus res lucratas alienare pt.

Nom. tn. ita quaeritur uxori dimidia 28.
uenorum pars ut marito praecludatur facultas alienandi res quaesitas constante matr. ut in simili observa Casaneus d. § 4. in pr. Auendanus ubi supra n. 8. limitat. 3. quaeritur n. constante matr. uxori dominium in habitu n. tn. in actu unde marito constante matr. licet res allienare. l. 4 tit. 4. lib. 5. ordinamenti quae odie e. lex 5. tit. 9. lib. 5. recopilationis ilustrant ultra scriuentes. Molina lib. 2. de primo gemnis cap. 10 ex n. 65. Antonius Gomez in l. 50. Tauri n. 73. Joanes gr. de expensis cap. 13. n. 15. Juanes Gutierez practicarum quaestionum cap. 121.

utrum possit donare.

Ex qua resolut. similiter infertur 29
ad alliam n. minus utilem quam cotidianam utrum videlicet ex ea facultate allienationis constante matr. marito concessa donandi facultas ei permittatur affirmatiuam sententiam sequuntur Gometius. Et. Casaneus ubi pr. allijque congesti Amolina. Et. Gutierez supra. quod mouentur ea ratione intra allias non permissa allienat. ex d. l. regni donatio permissa censetur sicut prohibita contingit arg. Tex. in l. ult. C. de rebus allienis in cap. nulli. 5. de rebus eccle. contrariam negatiuam pro

uant Valdus consilio. 235. lib. 2. Tello fernandes. in l. 19. Tauri ex n.° 2. Rodericus Suarez. ad tit. delas ganancias Vsu. ulterius quero. q. mouentur cui concedit liuera allienandi facultas ut marito ex d. l. 5. n. permittit donare ut in filio familias haueta cui liuera peculij administratio concesa e. in l. filius familia d donationibus in l. cum plures §. ult. de administrat. tutorum apud quos inter partes bis et alijs fundamentis discutitur. superior inuestigatio extricta disputandi rat. praxi v.° inter supra dictas contrarias sententias media via recepta e. ut modica donatio x.ª causa facta Marito permittatur de rebus lucratiuis constante matr. ita c.ª voluntatem vxoris ita tn. ut si donatio immodica sit vel quomodo liuet fraus mariti presumatur donatio facta a marito inutilis sit quae res arbitrio iudicis relinquitur ut inspecta quantitate vonorum lucratiuorum et rerum donatarum item inspecta causa donationis fraudem presumat. l. n. in donat. facta ut prouant. tum n. ita explicent Molina Gutierez. et Joanes gr.ª supra. Vuagos de pact. juniorum. 9. n.° 23.

Q. ex supra dictis et proxima declarat ad precedentem legem 5. regiam infertur verum esse. sed traditam a Molina ubi supra n.° 67. Vsu. sed quaeuis videtur maritus constante matr. c.ª l. praeter voluntatem vxoris nullatenus posse instituere maioratum in filium quem voluerit ex eo nam in maioratu constitutum regulariter maxime vonorum

an maritus de bonis lucratis posit maioratum constituere.

deliueris adquisitis constante matr.

pars erogatur donatio autem in modica. n. permittitur coniugij constante matr. de bonis lucrativis nec in contrarium movere debet difficilis lex. §3. Fauri: ubi si solus pater uni ex filijs dotem. f. donatem propter nuptias constituerit ex bonis lucrativis talis dos. et donatio solvenda e. quoniam lex illa procedit in actu necess. videlicet constitutionis dotis aut donationis propter nuptias oblig. n. communis parentum liberis. f. dotem constituere aut donationis propter nuptias bene se alimentis sustineant atque ita illa oblig. quasi contracta durante matr. solvenda e. ex bonis lucrativis quod si bona. n. fuerint lucrativa. et a parente solo promisa fuerit dos filio communis solvenda e. ex bonis ipsius. n. uxoris d. l. §3. Fauri maioratus tamen institutio voluntarius. n. necesarius actus e. ut resolvunt Molina. et relati supra Joanes gra d questu. n. 135. cum sequenti —

3. ex eijdem magis placet sa. existimantium meliorationem factam a patre. f. matre in vita. f. morte uni ex liberis sive in re certa sive simpliciter d. 3. et 5. bonorum x. l. 19. Fauri tantum procedere respectu dimidiae partis bonorum lucrativorum eius qui fecit meliorationem pro qua parte possunt expendi vua dicte legis. 19. 6. puedam señalar en cierta cossa o parte de su acienda el. 3. i quento de mexoria. R. si g. in 3. et 5. bonorum suorum permittitur melioratio in alltera parte lucrativorum quae spectat ad coniugem qui n. meliorauit. n. sustinebitur melioratio in prejuditium ipsius bene tamen verum e. quod melioratus poterit petere a ceteris coheredibus meliorantis

an possit maritus de bonis lucratis meliorat. facere.

ut alliq̃ ꝑ̃ redimant. Et prestent. l. eius stimatq̃.
quaq̃ resolutq̃ sequuntur Molina d. n. 67. Vss. qq adij
citr Tello fernandez in d. l. 19. Fauri n. 2.

32 illud tn. n. obliuiscendum maxe. strouer
sum. Et quotidianum Vtrum si maritus ludendo meretrican
do. l. in conuiuijs Vona alliqua lucrat. consumpserit
constante matr. talis allienatio supa. dictis modis fac
ta sustineatur ex d. l. 5. l. in Vtilis sit. Et suplenda ex
allijs Vonis ita allienantis qua in q. n. nulli melio
ris notę existimant sine dubio Maritum ita allie
nata ex allijs suis Vonis refundere Vxori. l. eius
heredibus deuere ratio. e. q. in consumptl. supa. dictis mo
dis facta delictum committitur in delictis nulla re
peritur sotietas. l. nec pretr mitendum ff. pro socio
l. 1. §. plane ff. de tutele. Et rationibus distrahendis
quę doctrinę prouant Aiora. 1. pte. de partitionibus
cp. 8. n. 10. Montalbus in l. 1. tt. 3. fori.
Verum tn. hec ss. extricta disputandi ratl posit substineri
contraria tn. praxi sequenda. e. Videlt. Vona allienata
supa. dictis modis nullatenus restituenda. ee. a Marito
ex allijs Vonis proprijs ne preueatur ocasio ut infinite
lites producantur arg. Tex. in l. ult. pro suo. Et ha
uetur apud Cicerone lib. 2. offitiorum quę ss. magre.
fulcitur eo fundamento nam Maritus in ludo n. habet
animum fraudandi Vxorem sed potius adquirendi atq ita
n. obstat lex. 2. tt. 9. lib. 5. recopilationis quatenus
Marito prohibita. e. lucratiuorum allienatio fraudulen
ta constante Matr. ex qq. Et allijs hanc ss. tuentur

si maritus res lucratas in ludo consumpsit. an teneatur restituere ex suis. dimidiam consorti contingentem.

Gometius d. n. 63. Vsr. ex qq Gregorius lopez in l. 13. tit. 10. p.ta 5. Vuo ganancia Garcia de questu n. 66. Gutierez lib. 2. practicarum cap. 121. n. 7. ubi ex Nauarro in foro interiori in manuali cap. 28. probat Maritum in supp. d. consumptl. peccare mortaliter n. tn. Teneri ad restitutionem qq addendus e. doctissime Alcocer in tractatu de ludo 1. p.te cap. 3. fere per totum

Ex qua resolut. infertur interpretatio ad legem 77. Fauri ubi habetur confiscatis Vonis Vni ex coniugibus ob delictum commissum n. videri confiscatam dimidiam p.tem Vonorum lucratiuorum expectantium ad coniugem n. delinquentem sed confiscatam f. penam soluendam esse ex dimidia delinquentis p.te ratio e. nam tamen constante matrimonio marito promissa fuerit allienatio lucratiuorum n. tn. extenditur ad alienationem ex causa delicti x.a Fxum singularem in l. 3. C. de uonis proscriptorum deinde nam in delictis nunquam societas contracta Vr. d. l. 1. §. plane de Tutele Vt rationibus quae resolutio ex d. l. 77. procedit Vt si pena f. confiscatio ipso iure propter delictum commissum irrogetur Vt in datis transactionis iure obseparationem accusationis hec omnia n. soluenda sunt ex p.te lucratiuorum delinquentis illustrant Scriuentes 77. Fauri Gr.a de expensis cap. 13. n. 19.

Tandem in hac p.te quaeritur si inter duos contrahatur matrimonium diuersarum prouintiarum ubi diuerse fuerint consuetudines circa adquisitionem lucratiuorum x.a supp. dicta n. 25. cuius prouintiae consuetudo in adquisitione inspicienda sit Vtrum Mariti an Vxoris

l. ubi matrimonium contractum fuit quam ~~in~~ questionem disputant late Antonius gomez in l. 50. Tauri n. 79. Rodericus suarez ad l. de las ganancias limitat. 6. Cobr. in 4. 2. p. cap. 7. n. 8. Joanes gr. de questa lx n. 140. ad interpretatem Tex. in l. exigere dotem de iuditijs cum similibus verum apud nos odiem propter contrarias opiniones doctorum hec quoque decissa est in l. 24. tit. 11. p. 4. ubi probatur semper intuendum esse consuetudinem contractus matrimonij quod ego intelligo contra Rodericum suarez etiam si maritus statim profecturus sit ad alium locum et hec de adquisit. bonorum lucrativorum —

Ult. investigatio novis discucienda est quomodo et in quibus casibus bona lucrativa amittantur et dividantur inter coniuges eorum quoque heredes quae in re magxime controversum est quam uxor partem lucrativorum amittat propter stuprum commisum durante viduitate de maxito n. communiter receptum est non amittere dimidiam partem quam tunuis luc suriose vitam agat post mortem uxoris cum qua in quo contrarie sunt sententiae nam Antonius gomez in l. 53. Tauri n. 8. et in l. 14. n. 17. existimat generaliter uxorem amittere partem lucrativorum nec distinguendum utrum stuprum commisum fuerit intra l. post annum luctus deinde quam semel commiserit l. sepius in id quod mirificant consonantiam efficere probat sententia quae diversa videntur in l. 3. tit. 12. p. 4. ff. ficiere vald ad de succurpo quod idem habetur in auth. de restitutionibus et ea quae padit §. fin. Colat. 4. et in l. 5. tit. 6.

Bona lucrata qualiter amittantur.

Portillo

de lucris adqsitis ostante matr.

lib. 5. ordinamento. ꝑ. Viuiere lucrariora mente
Et tandem in l. 9. tt.o 12. lib. 3. fori. ꝑ. no hiciere
Vuena Vida quam Gometij ss.a sequuntur Cobr. in. 4.o 2.
p.te cap. 7. §. 6. n.o 12. Auiles in capitulis pretorum
in prohemio n.o 38. Joanes gra de questu n.o 45.
— Contrariam tn. amplectitur ss.a Emanuel Costa in cap. si pater +
+ 1.a p.te vero legatur n.o 33. n.o 33. Videtur ob stuprum commissum intra annum luctus viduam
dimidiam partem lucratiuorum amittere ex d. l. 3. part. n. v.o ob
estuprum commissum post annum luctus nisi mores meretricios
habuerit ex d. l. 5. ordinamenti in Vuis relatis cuius opi
nionem Veriorem existimo praecipue in ꝑ strita disputandi ratione
Gometij ss.a sustineri possit ex l. ult. C. de uonis matrimonis
ꝑ. siue in priori Matr.o iunctis traditis a Cobr. Et Gra sup.a
moueor tn. ultra relata fundamenta a Coste ut in iu
dicando contrariam Gometij ss.a amplecterent eo fundamento
nam ei dimidia pars quae Vxori in lucratiuis p.stata n. pro
uenit tt.o lucratiuo sed oneroso ut pote industria utriusque
q. coniugis hec Vona adqsita videantur ut pluribus prouat
Et exornat Matiencius in l. 6. gl.s 2. n.o 2. tt.o 9. lib. 5.
recopilationis. q.o n. ita ob quamlibet ofensam singula
rem Viro factam in Viduitate sunt Vona illa Vxori adimen
da. sed 2.m modum relatum sup.a —

Vnde infero interpretatam ad legem 36
14. Tauri quae odiae e. lex 6. tt.o 9. lib. 5. recopilationis
ubi prouatur Vxorem aut Maritum n. amittere propietatem
aut Vsumfructum lucratiuorum propter transitum ad secundas
nuptias nec reseruare aliquid debere filijs priorisma
trimonij sed veluti de rebus propijs quae sitis propia

industria liuerę habere dispositę quod inteligendum est in dimidia p.te eorum bonorum que iure proprio competunt coniugi contrahenti secundas nuptias alliam. v. p.te et. quidquid habuerit a coniuge defuncto reseruare tenetur liueris primi matrimonij. L. femine. C. de secundis nuptis sicut bona que sibi obuenerunt ab instestato morte unius filij primi matrimonij tenetur quo ad proprietatem reseruare fratribus eiusdem matrimonij contrarium. v. si ex tt.o heres stiterit ei filio tanquam alius animus extraneus aut h.a ex tt.o C. de secundis nuptis exornant scriuentes in d. l. 14. Fauri et. in d. l. 6. tt.o 9. lib. 5. recopilationis —

37 Hec de amissione lucratiuorum que ad diuisionem expectant non nulla a doctoribus in concine ex parsis in lotijs dicuntur ut videre est. ex Roderico suarez ubi supra. tt.o ad finem accedens Aiora d. 1. p.te cap. 8. ex quibus iuncta praxi et communi speriencia ita fieri debere eorum bonorum summam diuisionem obseruant ut prius deducantur ex cumulo bonorum ab uxore t. heredibus eius integra dos. et omnis harrarum promiss.o intra modum legis mox deducantur bona propria mariti ducta ad matrimonium ex Acerbo relicto bonorum post dotem et harras ac deinde si allia fuerint bona propria uxoris veluti adquisita ex hereditate legato aut donat.o ei facta deducenda sunt quoniam dotis augmentum censentur unde. et si maritus allia bona eodem tt.o quesita habuerit ; que cognita non fuerint ; deducenda sunt posteriori loco quantumuis antea marito adquisita proponantur deinde ex relictis bonis deductis omnibus

bona lucrata qualiter dividantur.

dos. harrę bona mariti.

36

debita.

relatis deuita constante matr. contracta deducuntur. Et
quae supersunt tanq. lucrativa dibiduntur pro dimidia lucra.
pte. inter coniuges eorum q. heredes. Et hec dediuiss. lucra
tiuorum qq. hic tractatus manet satis superq. explicitus
Et cum hoc finitur hic tractatus
dediuiss. bonorum ad laudem
domini nri Veate q.
mariae Virginis con
cepte sine pecc. origi
nali die 3. nonas
aprilis ora. 4a post
meridiem anno
1626

arenga.
el principio de otra
arenga. esta. s. fol. 251.
otra esta. al. fol. 68.

Sam iam sanpientissime Preses annorum meorum
tempore elapsso Vacalaureatus gradus adquem
adspiro mihi sit poetus obtatisimus studiorum
q. meorum deuita merces quam ut adipiscar nau
clerum querit nec fustra nec incassum cum te
Vnum iuris prudentiae lumen haueam protectorem
cum te denique omnium scienciarum Acropolim nom
sine magno lauore incipiam Venerandum qua
pp. cum nihil sit meus ad tancti presidis pco
nia litus gradum Vacalaureatus ad te peto quidem
si obtinuero in perpetuam memoriam te semper haueuo

Arenga

Inter egregia precepta candide Doctor moderator dignissime cuius in aspectu vera est virtutis imago fulget. et assidue gloria laus et honor, nouilisima militantium tan literis quam virtute condecorata corona, inter egregia in quam precepta que Princeps ille philosophorum Cato aduite moderamen tradidit illud videri meo salubrius et preclarius

Rebus in aduersis animum submitere nolli
spem retine spes vna hominum nec morte relinquit

Propter spem ardua et dificilima mortales apprehendere coguntur ob duratam humum abscindere colonus, vastum equor sulcare nauta duros animo miles tolerare lauores, ssic ego post tot anbages et post tot discrimina rerum volitantibus vndique noxis ut liceat cum Ouidio canere

Viuere spe vidi qui moriturus erat

Sola spe fretus ex hac tam lauoriossa victoria palmam reportandi firmus ac constans permansi adque vtinam cum Apostolo clamare possim vonum certamen certaui: cursum consumaui sed ne forte molestus adsim Panagiricos meos vouis referendo ante Grate Mecenas in quo vno omnes abundant Bachalaureatus honorem peto et ut in aliquo per temporis quinquennij curriculum me lauorase ostendam

Agredior

Agredior ad splicationem Textus in cap. 1. de decimis
quem mihi sors obtulit explicandum qui quidem
in tres diuitur partes = in 1.a tria decimarum genera
exprimuntur que olim in veteri tt.o soluebantur = in
2.a = docet Textus primicias que offerebantur nullo particu
lari nomine designatas sed solum ad liuitum offerentis
relictas = in 3.a v.o quod magistrorum arbitrio quanti
tas determinata in decimis soluendis constituta fuit
ob abariciam inordinatam sacerdotum Textus nri litere
et sensus hic est ex cuius doctrina infertur decimas
iure diuino deueri prouat ultra nostrum: Textus in cap. pa
rochianos Textus in cap. tua nouis Textus in cap nomest
hoc eodem tt.o gl.s in clementina 2. Huius premoniti sed
contra obstare videtur Textus in cap. 18. de usuris et Textus in
cap. de terijs hoc tt.o de decimis in quibus prouatur iudeos nom
dum vapticatos teneri ad solutionem decimarum: sed preceptum
diuinum non ligat nisi sub eo viuentes: ergo: sed Rx.
secundum communem distinctionem esse faciendam inter predialem
et personalem decimas: nam predialem tenentur soluere
etiam non vapticati ut prouatur in d cap. de terrijs. et
in d cap. 18. de usuris quae in hanc doctrinam procedunt

memoria delos conventos que ay en salamanca solo de religiosos.

1. san fran.co con. 180. frayles
2. san estevan. 250. frayles
3. san Venito. 90. frayles.
4. san ant.o 30.
5. san fran.co de Paula. 24.
6. san Jeronimo. diez.
7. san Bernardo. 40.
8. Carmelitas descalços. 40.
9. Carmelitas calçados. de s.t andres 32
10. los Premostenses. 24.
11. san agustin. 90.
12. agustinos descalços. 20.
13. trinitarios calçados. 22
14. trinitarios descalços. 36.
15. mercenarios calçados. 45 dela vera t. 40.
16. mercenarios descalços. 12
17. Capuchinos descalços. de san fran.co 40.
18. Los del calvario. de san diego. 20.
19 teatinos. dela compañia. 60
20 Cayetanos 13
21 Basilios 52
22 menores 16

colegios

1. el colegio de s.t Bern.e
2. el colegio de ubiedo
3. el colegio del arçobispo.
4. el colegio de cuenca.
5. el colegio delos verdes.
6. el colegio dela madalena.
7. el de los angeles.
8. el de san miguel.
9. el de cañizares.
10. el de san Pedro. y s. Pablo.
11. el de santa catalina.
12. el de Burgos.
13. el de santa maria
14 el de pan y carbon.
15. el de s.t thomas.
16. el del monte olivete
17 el de la t.
18. el colegio del Rey.
19. el de san isidro canonigos dela vega.
20. el de san millan.
21. el dela orden de alcantara.
22. el de calatrava.
23 el delos comendadores de s.t jun.o
24 el de san illefonso.

frayles 799 en salam.ca

frayles 799

Monjas

1 Agustinas 1
2 Sta Ursula 2
3 Sta Ysabel 3
4 el corpus 4
5 Sta Clara calcada 5
6 Sta Clara descalça 6
7 el Jesus 7
8 Sta Ana 8
9 las penitencia 9
10 la Mre de Dios 10
11 las comendadoras 11
12 las carmelitas 12
13 las arrepentidas 13
14 las guardianas 14
15 Sta Eulalia 15
16 Nra Sra de los Remedios 16

Lado

Lado

Lo Gonzalez de Valcarce

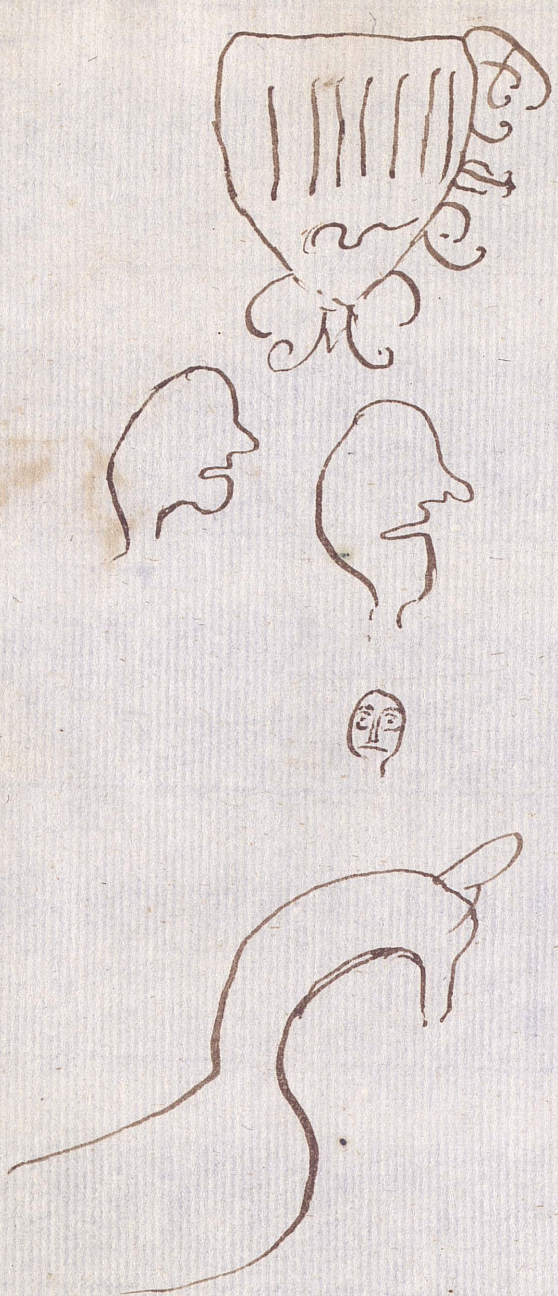

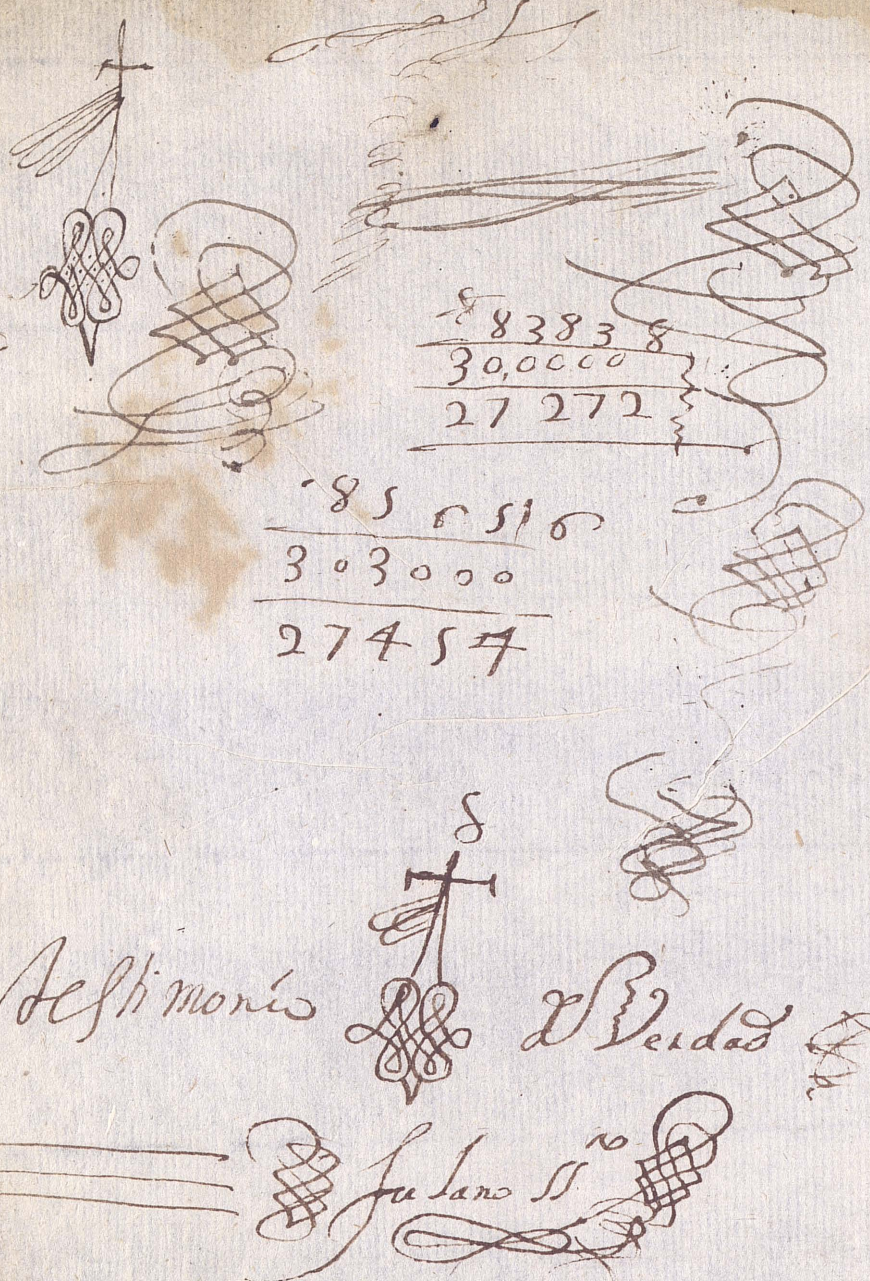

a

83838
30,0000
27272

85656
303000
27454

En testimonio de verdad

Fulano ss.no

